

## විඥාපනය

තොටගමුවේ විජයබාහු පර්වතොධිපති ෂඩ්භාෂාපරමේශ්වර ශ්රීම රාහුල හිමියන්වහන්සේ විසින් රචිත කාව්යයශේෂය සිංහල භාෂාවෙන් පවත්නා ප්රලයස්ත මහාකාව්ය යකි.විද්යා ලංකාර පර්වතොධිපති පණ්ඩිත සර්වභෞම රත්මලානේ ධර්මකීර්ති ශ්රී ධර්මාරාම මාහිමියන්වහන්සේ ඒ විශිෂ්ට මහාකාව්යසය මනා ශුද්ධියකට පමුණුවා ඒ ඇසුරින් ලියන ලද සංජීවනී ව්යාටක්යාදව පණ්ඩිත ජනමනොනන්දනීය මහඟු ව්යාට්ක්යාටිකි.

කොළඹ රිචර්ඩ් ද සිල්වා මහානාම පණ්ඩිතරත්න වික්රමසිංහ මුදලිදුගේ ආරාධනාවෙන් කරන ලද මේ පාඨශෝධනය සහිත කාව්යාශේෂර මහාකාව්යනය ව්යාට්ක්යානව පළමුවරට 1915 දී මුද්ර්ථන විය.

විද්යාලංකාර පිරුවන්හි උප ප්රමධානාචාර්ය්ම ත්රිතපිටකාචාර්ය්ශෝභ හැඩිපන්නල පඤ්ඤාලෝක ස්වාමීන්ද්රවයන් වහන්සේ මේ ග්ර නිථය ශ්රී ධර්මාරාම මා හිමියන්වහන්සේ විසින් ම ස්වකීය අත්පිටපතෙහි කර තිබූ නොඑකුත් පාඨශාධන සහාය කරගෙන පැරණි පුස්තකොළ පොත් පහක් සමඟ සසදා බලා තවදුරටත් සකස් කරන ලද්දේ විය. පඤ්ඤාලෝක ස්වාමීන්දුගේ අමුතු පුස්තාවනාවක්ද කාව්යනයශේෂර මහාකාව්යනය කථාසාරයද ඇතුලත් කොට කාව්ය ශේෂර මහාකාව්යයය ව්යාට්ක්යාදව 1935 දී ප්ර කාශ කර වුහ.

දැන් බොහෝකලක පටන් කාව්යේශේෂර මහාකාව්ය ය පිළිබඳ ශ්රී ධර්මාරාම ශුද්ධිය හා ව්යාට්ක්යාමව දුර්ලභව පැවති හෙයින් සිංහල විද්යාමර්ථීන්ට මහත් පාඩුව පිරිමසාලනු පිණිසය.

1963 ඔක්තෝම්බර් 4 වෙනි දින

විද්යාලංකාර පිරුවනෙහිදීය.

පුස්තාවනාව

සතරාමර ලෝකගුරු වූ සර්ව ඥයන්වහන්සේ ජානකාබය පුර්වාචද්රවනවර්තයක් සත්කාව්යේකුසුමාඤ්ජලියෙකිනපුදනු මහාකාව්යය ශේෂර කැමති ෂඩ්භාෂාපරමේශ්වර තොටගමුවේ ශ්රී රාහුල සඬිඝරාපෝත්තම යන් විසින් ප්රරනීත වූ මේ කාව්යේශේෂර මහාකාව්යීය ඵළිසම කොට බඳනා ලද සියලු මහාකාව්යයන් අතුරින් අග්ර්ගණී වේ. කාව්යදයන්ගේ ශේෂරය (මුදුන් මල්කඩ ) කාව්ය ශේෂර නම්. “ශිඛාස්වාපීඩශේෂරෙහ” - තිණ්ණු හෙයින් මෙහි ‘ශේෂර’ ශබ්දය හිස පලදනාව මල්දමෙහි වැටේ. ‘කාව්යහ’ යනු යෙන් මෙහිලා අභිප්රමන වුයේ සෙංහලකාව්යෙ හෙයින් සිංහලභාෂාවෙන් රචිත වූ සයලු කාව්යව අතුරින් මේ කාව්යලශේෂරය ශ්රෙවෂ්ඨ බව මෙයින් හැගේ.සත්තුභස්තජානකය ඇසුරු කොට විරචිත මේ කාවයට ‘සත්තුභස්ත්රහජානක මහාකාව්යරය’ යයි හෝ ‘සේනක මහාකාව්ය ’ යයි හෝ නම් කළ යුතුව තිබියදී එසේ නොකොට ‘කාව්යහශේෂර ’ යයි නම් කරන ලද්දේ කුමක් හෙයින් දැයි මෙහිලා ප්රටශ්නෙයක් උපදී.එයට ප්ර ත්ස්තත්තර වශයෙන් කරුණු ස්වල්පයෙක් දක්වනු ලැබේ.

බුද්ධඝෝෂ නම් ආචාර්ය කෙනෙකුත් විසින් බුද්ධ චරිතය වර්ණධනා කිරීම වශයෙන් සංස්කෘත භාෂාවෙන් කරන ලද පද්යම වුඩාමානී නම් කාව්යරයෙක් වේ. “මෙය සිංහල අවුවා මාගධ භාෂාවට පෙරළා ශ්රීයමන් බුද්ධඝෝෂාචාරීන්වහන්සේගේ කෘතියෙක”යනු බොහෝ දෙනාගේ පිළිගැනීමයි. සර්වඥ පණ්ඩිත පරාක්ර මබාහු මහරජාණන්ගේ කුශජානකාක්ය කවිසිළුමිණෙහි (කාව්යරවුඩාමාණියෙහි)ත් මේ පද්යාවුඩාමාණියෙහිත් නම් වශයෙන් සටානාත්වයක් පෙනේ. ‘පද්යන’යනු ශ්ලෝක ප්ය්ර්යය නාමයෙකි. සිංහල භාෂාවෙන් රචිතවූ පද්යෙයන්ට ‘කවි’ යැයි වියවහාර කරනු ලැබේ. ‘වුඩාමාණි’ යනු ‘සිළුමිණ ’යි සිංහලයට බිඳේ .මෙසේ ගත්කල්හි සර්වඥ පණ්ඩිත පරාක්ර මබාහු මහරජාණෝ තමන් විසින් කල කුශජානක කාව්ය යට ‘පද්යහවුඩාමාණි ’ ප්රාභව කොට ඇති ‘සිළුමිණ ’ යන නාමය තැබුවෙහි සිතේ.අන් කෙනෙකුගේ ග්ර‘ත්ථනාමයක් සිංහල භාෂාවට පෙරළා තමන්ගේ ග්රෙන්ථයකට වියවහාර කිරීම පැරකුම්බා නිරිදුන්ගේ පණ්ඩිත්යරය පිළිබඳ ත්ස්සුරනනාවෙකැයි සමහරුන්ට සිතන්නට අවකාශ ඇති නමුත් එසේ සිතීම අන්යාශ්යීය. අමුතුවෙන් නිපදවන ලද ග්රබන්ථ යකට අමුතු නමක් තැබීම පැරකුම්බා නිරිදුන් වැනි මහපඩි වරුන්ට එතරම් දුෂ්කර කාරණයක් නොවේ. මහා කවිවූ ශ්රීමත් බුද්ධඝෝෂ ස්ථවිරයන්වහන්සේට ගෞරව කිරීම වශයෙන් පැරකුම්බා මහරජාණෝ ද ‘කවිසිළුමිණ ’යි ස්වකීය ග්රීන්ථයට නම් තැබූහ.සසදාවන පිළිබඳව අපරනාමයක් වූ ‘කාවිදීතිලක ’ යනු ද මේ ‘වුඩාමාණි’ නාමයම ප්රවභව කොට ඇත්තේ යයි සිතේ. තොටගමුවේ ශ්රී රාහුල සඬිඝරාපෝත්තමගේ ද අර්ථ කථාචාර්ය් මහ ශ්රීමත් බුද්ධඝෝෂාචාරීන් වහන්සේට ගෞරව කිරීම වශයෙන් තමන් විසින් කළ මහා කාව්යබයට ‘කාව්ය ශේෂර’ යි නම් තැබූහ. ‘පද්යාවුඩාමාණි - කාව්යෂශේෂර’ යන නාමද්වයෙහි ශබ්ද වශයෙන් වෙනසක් ඇත ද අර්ථ වශයෙන් නම් එබඳු වෙනසක් නැත්තේය.එහෙයින් ‘පද්යවවුඩාමාණි’ යනු ‘කවිසිළුමිණ’ යි ගත්තාක් මෙන් ශ්රීද රාහුල සඬිඝරාපෝ ද එහි

අර්ථය පමනක් ගෙන ‘කාවියදශේබර’ යි අන්ය වචනද්වෙයකින් ස්වකීය කාවියකයාගේ නාමය නැබුහ.

සිංහල භාෂාව

මේ මහාකාවිමෙයබර සිංහල භාෂාවෙන් රචිතවුවක් හෙයින් සිංහල භාෂාව මුලදී දඹදිව කිනම් දේශයකට අයත් කිනම් ජාතියක් විසින් වියවහාන වුවක් දැයි දැනගැනීම ප්රතයෝජනවත්ය. එතෙකුදු වුවත් ඒ සම්බන්ධව නිශ්ශේෂාවබෝධයක් ඇති කර ගැනීමට දුෂ්කරය. එයට හේතුව සිංහලයන්ගේ ආදි පුරුෂයවු විජය රජු හා පිරිස දඹදිව මෙකල වියාවහාර වන නම්වලින් යුත් කිනම් පෙදෙසක සිට ආවානුද? යි නිශ්චයකට බැසගන්නට නොහැකි වීමයි. විජය රජු පැමිනියේ ගුප්තයන් දේශයේ යැයි සමහරු කියති. සමහරු වඟුරට හෙවත් බෙඬිගාලයේ සිට යයි කියත්. මේ මතද්වයම මහාවංශය හා දීපවංශය විශ්වාස නොකරන නවිනයන් විසින් උපදන ලද්දක් හෙයින් එතරම් ආදරණීය නොවේ. එසේ හෙයින් විජය රජුගේ ලංකාවතරණය ප්රයකාශවන ඓතිහාසික ග්රීන්ථවු මහාවංශයට හා දීපවංශයට අනුව විජය රජුගේ ජානභූමිය පිහිටි පෙදෙසක දැක්වීම ඉතා යෝග්යය වේ.

වගුරජුගේ දුවණියන් මගධරට බලා නික්මෙන ශකට සමුහයක් පසු පස්සේ යන විට ලාටරට වනවයේදී සිංහයකු විසින් අල්වා ගන්නා ලද බව මහාවංශයේ සඳහන් වේ. ලාටරට පිහිටියේ මෙකල ‘බෙඬිගාල’ යයි ප්රේසිද්ධ රටටත් අතරෙහි බව මෙයින් පෙනේ. ලාටරට ලාටරට වනවයේදී අල්වා ගත් නමුත් සිංහයා කුමරියන් රුගෙන ඇත රටකට යන්නට ඇතැයි මෙහිදී සමහරුන්ට සැකයක් උපදවත් නට අවකාශ තිබේ. එතෙකුදු වුවත් -

“ලාළරටියේ නහිං රාජා සිහපුත්තෝ මහබ්බලෝ, අනුසාසි මහාරජ්ජං සිහපුරවරුන්තමේ”-

යන දීපවංශ පාඨයෙන් එබඳු ශබ්දකාවකට ද අවකාශ නැත. සිංහපුරය ලාටදේශයේ රාජධානිය වූ නමුත් දැනට ඒ නාමය වියහවහාරයෙහි නැත. ඒ වෙනුවට මාරු වූ තත්සදාශය හෝ විසදාශවූ නම් තැබිය හැකිය. බුද්ධකාලයෙහි සියලු නගරාලභි කාරයෙන්හෙබි ශ්රාවස්තී නගරය දැන් “ සහෙන්මහෙන්” යයි වියයව හාර කිරීම මීට නිදර්ශනයි. දඹදිව සෙසු පළාත්වල ද ‘සිංහ පුර’ යන නාමයට සමාන වූ නම් ඇති නගරශ්රාමයන් තිබිය හැකි නමුත් එපමණෙකින් විජයරජුගේ ජානභූමිය වූ සිංහපුරය නිශ්චය කර ගැනීම නුසුදුසුය. සුමාන්තරාදීවිජය සම්පයෙහි ද ‘සිංහපුර’ (සිංගප්පුරුව) නමින් යුත් ප්රපදේශයක් තිබේ. ඒ නමද සිංහපුර යන්නට අතිශයින් සමානය. යම් කිසිවෙක් නාමසාමයීය සලකා විජයරජු පැමිණියේ එහි සිට යයි කියා නම් එය කොතරම් වැරදි මතෙයක්ද යනු මෙහි විස්තර නොකළ ද සියලු දෙනාටම වැටහේ. මෙසේ හෙයින් විජය රජුගේ ජංමභූමිය වගුමගද දෙරට අතර පිහිටි රටෙක වූ යයි නිශ්චය කර ගැනීම ඉතිහා-සානුකූලය.

විජය රජුගේ භාෂාව කවරෙක් දැයි මී ළඟට සෙවිය යුතුවේ. එය ප්රායුකාන්තයක් බව-

“ගෞරසෙති ව ගෞභි ව ලාටි චාන්යා ව තාදෘශී, යාති ප්රාංශකෘතමිත්යොවං වීයිවහාරෙපු සංනිධිමි”-

යන ශ්රිසදණ්ඩියාට්වාය්ය්යා වචනයෙන් ස්ථුට වේ. එපමණක් නොව ලාටරට කවීන්ගේ අමුතම කාවිසිරිතියක් තුබූ බව ආලඬි කාරිකයෝ කියත්. වෛදර්ථි-පඤාචාලි- ගෞභි-ආචන්තිකා- ලාටි-මාගධී’ යයි භෝජරාජයන් විසින් දැක්වූ ෂඩ්විධරීතියට ද මෙය ඇතුලත් වී තිබේ. දර්පණකාරයන්ගේ චතුර්විධ රීතියෙහි ද ලාටිය අත් නොහැර තිබෙන බව පෙනේ. ‘පේකානුප්රාපිය- වෘත්තයායනුප්රාතසය-ශ්රැතත්යාසනුප්රාවසය- අත්තයාත්නුප්රා සය-ලාටානුප්රාලසය’ යි දැක්වූ පඤ්චවිධ අනුප්රා සයට ද ලාටානුප්රාපසය අත්තර්ගනය. මේ නයින් සලකා බලන විට ලාටරට භාෂාවපුරාණ කාලයෙහි ලෝවිධියා න භාෂාවක් තිබූ බවට කිසිම සැකයෙක් නැත. මෙසේ හෙයින් විජය රජුගේ භාෂාව ලාටිභාෂාව යයි සිතීම යුක්ත්යාටිතූගනය.

විජය රජු කථා කල භාෂාව ලාටිවූ නමුත් පසුව ‘සිංහල’ යයි වියවහානවුව. මිහිදු මහරහතන්වහන්සේ විසින් දෙසු ධර්මය දෙවනපැනිස් රජු විසිනුත් අවරෝධයන් විසිනුත් සාමාන්ය ජනයා විසිනුත් මැනවින් අවබෝධ කළ බව ඉතිහාසයෙන් පෙනෙන හෙයින් මේ කාලයන් දක්වාත් දේශාන්තර සංක්ර මණයෙන් ලාටි භාෂාවේ වෙනසක් නුවුයේ යයි සිතිය හැකිය. ඒ කාලයේ පැවති සිංහල භාෂාව කෙබඳු වූවක්දැයි දැන ගැනීමට අපට ක්රලම යක් නැති නමුත් ඉතා ගැඹුරු අදහස් ඇතුලත් වූ පාලි ත්ර්රිපිටකයේ අර්ථයන් ප්ර කාශකිරීමට පවා පොහොසත් භාෂාවක් අපි දැනුමිහ.

හෙළබසින් ලියූ අටුවා තුනක් තිබූ බව පුරාතනාචාය්ය්හොසවරයෝ කියත්. එකක් අහඅටුවා නම. අනෙක පසරු අටුවා නම. තුන් වැන්න කුරුඳුඅටුවා නම. තෙලිඟුඅටුවා නමින් ප්රපසිද්ධ තවත් අටුවාවක්ද තිබූ නමුත් එය තෙලිඟුබසින් ලියුවක්ද නැතහොත් හෙළබසින් ලියුවක්දැයි පුරාතනයෝ නොකීහ. තෙලිඟුබසින් හෙළබසට පෙරළු එනමින් ප්රසිද්ධ අටුවාවකැයි ද සිතන්නට අවකාශ තිබේ. මේ හෙළඅටුවා සියල්ලම

රාජ්‍යපවිත්‍රවාදියෙන් හා නපුරු රජුන්ගේගිනි ලැවීම ආදී දුෂ්ටකර්මයන් ද විනාශයට ගොස් තිබෙන හෙයින් බුද්ධවර්ෂයෙන් තුන්වන ශතවර්ෂයේ හෙවත් දෙවනපැනිස් රජුගේ කාලයේ පැවති සිංහල භාෂාව කෙබඳු වූවක් දැයි දැනගැනීමට එයින් පිහිටෙක් නොලැබේ. එතෙකුදු වුවත් පෙර රජුන් විසින් පිහිටුවන ලද ශිලාලේඛයෝ- බුද්ධවර්ෂයෙන් 3වන ශතවර්ෂයේ භාෂාව කෙසේ නමුත්-ඒ සමීප කාලයේ ප්‍රථම ලිවූ භාෂාව දැනගැනීමට ඉතා උපකාරව පවතී. මේ කාව්‍ය ශේඛරයේ පවත්නා භාෂාවේ ද පුරාතන භාෂාවේ ද වෙනස දැනගනු කැමතියන්ට ප්‍රදයෝජනවත් පිණිස ඒ ඒ ශතවර්ෂ වල වියකවහානවූ භාෂාවෙන් ලියන ලදැයි සිතෙන ශිලාලේඛපාඨ කතිපයෙක් පිළිවෙළින් මෙහි උපුටා දක්වනු ලැබේ. භාෂාවක් කල්යාණවේදී වෙනස් වන ආකාරයත් මෙයින්ම දැන හැකිවේ.

වෙස්සගිරි ශිලාලේඛය (බු: ව: 4 වන ශතවර්ෂ)  
“තලදර නගහ පුන දෙවන ලෙණෙ අගන අනගන චතුදිස සගස”

රිටිගල ශිලාලේඛය (බු: ව: 5 වන ශත)  
“මහමන බඹදන පුන පුරුමක බහින පුරුමක අසගුනෙ පුරුමක මින පුරුමක තිසෙ එනෙහි කර්තෙ අරිට මහගම”

මෝලාහිටියවෙල්ගල (බු: ව: 6 වන ශත)  
“දෙවනපියතිස මහරජහ මරුමණක කුඩකණ රජහ පෙට පුනෙ රජ අබයේ අනරගගහි ගණ...නකහ අඩි පිළිපවන විහරහි බිකුසගස සොවණ කොතුරුනි නියතෙ.”

විහාරේගල (බු: ව: 7වන ශත)  
“වහරජ පුනෙ තිසරජෙ තිසරජහ පුනෙ ගමිණිඅබ රජෙ සබ රජහ දිනක උපලදොණික වවි පොහන කරහි ජිණ්ඩවය බිකුසගහටය පඩිදිනෙ.....”

තෝණිගල (බු: ව: 9 ශත)  
“පුවිය මහසෙන මහරජහ පුන සරිමෙකවණ අබ මහරජහ වන ලෙගිතක තිණවනක වසහි නකරහි උතරපසහි කළහුමනක නියමනනහි සිය අවිය කිණයෙහි නිකන කඩුබලගමකෙහි වසනක අමෙති පහෙජ සිවියහ පුන දෙවියහ යහිසපවය නව වෙහෙරකෙහි දින අරියවස වටවි දෙහකඩ දස අමණක වී ඉව ස අමණක උදි ඉව බයලී දස අමණ ඉව.....”

ලබුඅටබැඳිගල (බු: ව: 10ශත)  
“සිද්ධම්-නකරහි පජ්න පසහි මහ තබක නියම නනහි දෙවගරිය මහවිහරහි අමෙති සගයහ පුන සිරිනකයි උවහි කෙව කොටු අරියවස වටටය එකසතක කහවන දිනි.....”

ගැරඬිගල (බු: ව: 13ශත)  
“දඹදිව් දුනු සිරිසංඛෝ මපුර්මුකා තුන්වන්නෙ මිහිද් මහපාණන්.....ගොම්බියෙන් පහන්හින්ද්වා දුන් කිරියක් කුම්බුර් ඉසා බුද් මහමලුන් මහඛෝ දෙනියෙන් පහණ හින්ද්වා දුන් දෙපයක් කුම්බුර් ඉසා.. මහමලුන් මිහින්තරියෙන් පහණ හින්ද්වා දුන් කුම්බුර් දෙපයක් ඉසා මෙලෙණ (සෙනසැන)බැන්දැ දෙව.සිද්ධම් දානපතින් සිගා මෙලෙණට බහාලු කුම්බුරට අවුල් කළ කෙනෙක් බුදෙනා බත් නොලැබෙත් පරදන්මයෙ බලු කවුඩු වෙන්වයි.....”

කළුදියපොකුණ (බු: ව: 14ශත)  
“සිරිසංඛෝබොයි මපුර්මුකා දොළොස්වන්නේ පොසෙනැ පුර විසෙහි දළනාම් දකිනිගිරවෙහෙරැ මහසන්නටි ලහාබනව නෙවිසි කළදක් රන් දි දවස් පතා මහබුන්දිනෙන් දෙයඬිමනාක් සාලෙ බත් ඉසා මුත් පනින් පෙරෙ. බුන්දිනෙන් එකඬි මනාක් දිහි අනුලත් කෙටි හිරිසන්ද් ඇති තාක් සැන්දැ පවත්නා ඉසා සාල් නොදි බත් ගෙ පිසැ බත් දෙනු ඉසා වෙහෙරැ වියගුරක් ඇත. මෙබත් කවුඩුබල්ලනට ඔතා ඉසා මෙ විහඬිග කළ කෙනෙකුත් මහමෙනෙ සම්මාසම්බුදුන් දොරින් යත් නොනැංගිය හෙනු කොට දළනාම් මෙබත් දින්මිධි සිම් මමද් මෙ කාරණෙයෙහි ගිවිසැ බනක් දින්මිසි.....”

මේ කාලයේ පටන් වර්ථමාන කාලය දක්වා පැවති භාෂාව දැන ගැනීම එතරම් දුෂ්කර නොවන හෙයින් ඒ සඳහා ශිලාලිපි පාඨ නොදක්වනු ලැබේ.බු:ව:1460දී රජවූ පස්වන කසප් නිරිදුන්ගේ ධම්පියාගැටපදය බුද්වර්ෂයෙන් 15වන ශතවර්ෂයේ පැවති භාෂාව දැනගැනීමට ඉතා උපයෝගී වේ.සිබවළද හා සිබවළද විනිස කිනම් කලෙක රචිත වී දැයි නිශ්චයකට නොපැමිණිය හැකිවුවද කාරණානුමේය වශයෙන් සළකා බලන විට ධම්පියා අටුවා ගැටපදය හා සමකාලීනයයි සිතේ. සතරවන සේන නිරිදුන් විසින් කාවියාහදර්ශය සිංහල පද්‍යපයට නැඟීම වශයෙන්කරන ලද සියබස්ලකර ද බුද්වර්ෂයෙන් 16 වන ශතවර්ෂයේ භාෂාව දැන ගැනීම ඉතා උපකාරී වේ.හෙරණසිබ- හෙරණසිබවිනිස-ජාතක ගැටපදය යන පොත් ද මෙයට ටිකකලකට පසුව රචනා කරන

1. මේ ශිලාලිපි පාඨයේ සර් ඩී. බී. ජයතිලක අමාත්යතුමාගේ ධම්මිසඅටුවාගැටපද සංඥාපනයෙන් උද්ධෘතවූහ

ලදැයි සිතේ. බුද්වර්ෂයෙන් 18 වන ශතවර්ෂය මැදදි පමණ රචනා කරන ලද ග්රන්ථ නම් ධර්මප්රාදීපිකාව හා අමාවතූරද වේ. 1 වික්රමබාහු නිරිදුන්ගේ දුවක්වූ රත්නාවලිය කාව්‍ය නායිකා කොට ශ්රීවහර්ෂදේවයන්ගෙන්මත් රචනා කරන ලද රත්නාවලි නාටකයෙන් උපුටාගත් ශ්ලෝකයක් ධර්මප්ර දිපිකාවෙහි පෙනෙන හෙයින් වික්රමබාහු නිරිදුන්ගේ කාලයෙහි හෝ ඊට පසු කාලයෙක්හි ගුරුළුගෝමි පඬිවරයා සිටියේ යයි නිශ්චය කර ගැනීමට ද ඒ ශ්ලෝකය වැදගත් සාක්ෂියකි. 'අභිධර්මානිව සංග්රහසන්නය' මහලුපැරකුම්බා නිරිදුන්ගේ කාලයෙහි රචනා වූවෙකි. 'සසදාවත' ලීලාවතී බිසවගේ කාලයෙහි රචිත බව එහිම කියා ඇත. මුවදෙව්දාවත මෙයට පසුව සමීප කාලයෙහිම රචිතවූවෙකැයි සිතේ. විශුද්ධිමාර්ගසන්නය-කවිසිල්මිණ-පූජාවලි යන පොත් බුද්වර්ෂයෙන් 18 වන ශතවර්ෂයේ පැවති භාෂා රීති දැනගැ දැනගැනීමට ඉතා උපකාරී වේ.

මේ කාලයේ විසූ සඹ්ඝරක්ෂිත මහාස්වාමීන් විසින් විරචිත ගාථාවක් සද්ධර්මරත්නාවලියෙහි පෙනෙන හෙයින් සද්ධර්ම රත්නාවලිය මෙයට ටික කලකට පසුව රචනා කරන ලදැයි සිතීම යෝග්‍යවේ. උපවංශය මයුරපාද පරිවේණාධිපතින්ගේම කෘති යෙක්යැයි ඇතැම් පූජාවලි පිටපත්වල එන ගාථාපත්තියෙකින් ප්රිකාශවේ. 'විද්යාචක්රවර්තී' යන නාමයෙන් හදුන්වනු ලබන්නේ මුත්වහන්සේ දෝ හෝයි මෙනිදී සැකයෙක උපදී. එසේ නම් බුත්සරණ-දහම්සරණ-සඟසරණ යන පොත්ද මුත් වහන්සේගේ ම කෘතීන් වියයුතුයි. බුත්සරණයේ එන පාඨ කීපයක් උපවංශයේ ද එසේම ඇතුලත්වී තිබීම එයට තවත් සාක්ෂියටයෙකි. බුද්වර්ෂයෙන් 19වන ශතවර්ෂයේ පැවති භාෂාව අනාගතවංශදේශනා-මහාබෝධිවංශ-පන්සියපනස් ඡාතක-සද්ධර්මාලචිකාරය-නිකායසංග්ර හ යන පොත් වලින් දැන හැකිය. පඤ්චිකාප්රකදීප-සද්ධර්මරත්නාකර යන පොත් බුද්ධ වර්ෂයෙන් 20වන ශතවර්ෂයේ භාෂාව දැන ගැනීමට උපකාරී වේ. මේ කාච් ගෙශ්බරය ද බු:ව:20 වන ශතවර්ෂයට ඇතුලත් වූවකි. ඒ කාලයේ භාෂාවේ ද වර්ථමාන කාලයේ භාෂාවේ ද වැඩි වෙනසක් නැත. සාමාන්යයෙන් බලන විට අභිධර්මාථ සංග්ර හසන්නය කළ කාලයේ පටන් වර්ථමාන කාලය දක්වා පැවති භාෂාවේ සංස්කෘත වචන බහුල පවත්නා බැවින් භාෂාව එක සමාන යැයි කිවයුතුවේ. එසේ හෙයින් බුද්වර්ෂයෙන් බු:ව:20 වන ශතවර්ෂයේ පටන් මේ අතර කාලයෙහි පැවති භාෂාව සම්බන්ධව විස්තරයක් කිරීමට අපි නෙවෙහෙසෙමු. සිංහල භාෂාවේ

තත්වය දැන ගැනීමට මේ තාක් ලියූ දේ ප්රයමාණවත් නෙහෙයින් මින් පසු කාව්යමශාස්ත්රය පිළිබඳව ද දනගුතු කරුණු ස්වල්පයක්ම මෙහි දක්වනු ලැස්ත්රබේ. කාවිතුලම ශිෂ්ටාචරය හදාරනුවනට එය අත්යු ප න්ම යෝගිවනු නිසැකය.

#### කාව්යපශාස්ත්රය

භාෂාවක වචන නිරවුල් පිළිවේවළෙකින් ව්යනවහාර කරන්නට උගන්වන ශාස්ත්රය "ව්ය කරණ" යයි කියනු ලැබේ. එසේම ඒ ව්යාවකරණානුකූල වචනයන් අසන්නවුන්ගේ සිත් ගන්නා ලෙස නන් අයුරින් වාක්නු යෙහු ෙයදීම උගන්වන ශාස්ත්රය කාව්යසශාස්ත්ර නම් වේ. 'සාහිත්ය' යනු ද 'අලන්කාරශාස්ත්ර ' යනු ද තත්පර්යා ය නාම' යෝයි. ත්රිපිටක පාලිදෙයහි 'කෙටුහ' නාමයෙන් ව්යයවහාන වනුඅයේත් මෙයම යැයි සිතේ. "වතුරවේනශ්මන්තාරකාර කුවෙ: කර්ම කාව්යම්" යනු අලපිකාරානුශාසන හෙයින් උග තුන්ගේ සිත් ආකර්ශනය කරන්නාවූ කවිහුයගේ කර්මය කාව්යල නම් වේ. ඒ කාව්යී වනාහි 'දෘශ්යාකාව්යාය, ශ්රීව්ය කාව්යය' යැයි දෙවැදැරුම්වේ. දෘශ්යකකාව්යසය නම් නාටකයෝයි. නාවිච්නේ දැක්කයුතු හෙයින් 'දෘශ්ය ' යැයි කියනු ලැබේ. දැකීමෙන් සම්පුණ්ර්ය රසය ලැබිය හැකි හෙයින් පුරාතනයන් විසින් මෙසේ කියන ලද නමුත් මෙහි ශ්රාව්යනත්වයක් ද අප්රධාන වශබයෙන් ඇති බව පෙනේ. ශ්රීව්යනකාව්යශ නම් නාටකයන් කෙරෙන් අත්යකවු සියලු කාව්ෙනයෝයි. ඇසීමෙන්ම සම්පුණ්ර්න සය ලැබිය හැකි හෙයින් 'ශ්රීව්යය' යැයි කියනු ලැබේ.

ඒ ශ්රව්යකාවයි 'ගද්යබය පද්යනය මිශ්රයය'යි ත්රිමව්ධවේ. ගද්ය නම් ඡන්ද: ශාස්ත්රනය ඇසුරු නොකොට හුදෙක් පදසමුහයෙන් රචිත වූයේයි. කාදම්බර්-දශකුමාරවර්ත-හර්ෂවර්තාද්ය ගද්යෙ කාව්යයි. ඡන්ද: ශාස්ත්ර්ය ඇසුරු කොට කරන ලද රාමායණ-මහාභාරත- රඝුවංශාද්ය පද්යශ කාව්යමයි. ගද් කයෙන් හා පද්‍යනයෙන් මිශ්ර කොට රචිතවූදයේ මිශ්‍ර කාව්යී යි. 'වම්පු' යනුද තත්පර්යාය්ර්යි නාමයෙකි. ඡාතකමාලාද්ය එයට ඇතුළත් වේ. ගද්ය කාව්යයද ආබ්යාණයිකා- කථා යයි දෙවැදැරුම් වන බව ආලච්රිකාර්කයෝ කියත්. එයින් ආබ්යායයිකාව කාව්ය්නායකයා විසින්ම කිවයුත්තී යැයිද කථාව නායකයා විසින් හෝ තද්යාන්යයකු විසින් හෝ කියයුත්තී යයිද කියත්. එසේම පරිවෛද්රාමහයෙහි වක්ත්රා පරවක්ත්රා ඡන්දසුන් යෙදීමද; පරිවෛද්යන් උච්චාවාසනාමයෙන් ව්යකවහාර කිරීම ද, ආබ්යායිකා ලක්ෂණ ලෙස සලකත්. එනෙකුදු වුවත් ශ්රිමදණ්ඩ්යාය වාය් වයෝ මෙකි ලක්ෂණ කථායෙහි ද ඇතිවීමට බාධාවක් නැති හෙයින් ආබ්යා යිකා-කථා දෙක්හි වෙනසක් නැතැයි කියත්." එය ගද්ය යට වීයිවහාර කරනු ලබන නම් දෙකෙක" යනු ඔවුන්ගේ පිළිගැන්ම නමුත් තදත්යකවු ආලච්රිකාර්රකයෝ ආබ්යාවයිකා-කථා දෙක්හි

වෙනසක් ඇතිව කියන්නේ. ඒ මෙසේයි;

සමහර තැනෙක ආය්යාට ද ඇතිව සමහර තැනෙක වක්රාය් ප වක්ර වන්දසුන් ද ඇතිව ආරම්භයෙහි පද් ඇයෙන් නමස්කාර හා දුර්ඡනාදීන්ගේ චරිතය ජරතකාශ කිරීමද කපාලක්ෂණ වේ. කවිහුගේ වංශය ජර කාශ කිරීම ද, සමහර තැනෙකහි අන්ය කවීන්ගේ ඉතිවෘත්ත හා පද්යයන් ගැනීමද පරිච්ඡේදයන් ආශ් වාසනාමයෙන් ව්ය්වහාර කිරීමද , උච්ඡවාසාරම්භයෙහිදී ආය්යම් වක්ර-අපවක්රත්වන්දසුන් අතුරෙන් යම්කිසිවෙකින් මතු පහළවන කාරණය ජර-කාශ කිරීමද, ආබ්යාවයිකා ලක්ෂණ වේ. මොවුන්ගේ මතය ලෙස කාදම්බර් ආදිය කපායෙහි ඇතුළත් වේ. හර්ෂවර්තාදිය ආබ්යා යිකායෙහි ඇතුළත් වේ.

සමහර ආවාය්යරවරයෝ ‘ආබ්යාආයිකාය,කපාය,කණ්ඩකපාය, පරිකපාය,කපාලිකාය’යි ගද්යද කාව්යය පඤ්චවිධ කොට දක්වති. ඔවුන්ගේ විස්තර ග්රාන්ථාන්තරයෙන් දතයුතු වේ. මුක්තකය, වෘත්තගන්ධිය, උත්කලිකාප්රාරයය, චුණික යැයි ගද්ය කාව්යය පිළිබඳ අන්යතවු ද ජ්රාභේද සතරෙක් ඇත්තේය. “ගුරුවිවසි පාචුරු රසි” යනාදිය මෙන් සමාස රහිතවුයේ මුක්තක නම්. “සමර කණ්ඩුලනිබිභුජදණ්ඩ, කුණ්ඩලිකෘත කෝදණ්ඩ. ගිඤ්ජිති ටඩිකානරොජ්ජාගරතවෙරිතගර” යනාදිය වෘත්තගන්ධි නම්. මෙහි විභිනිතවක්ශාය අනුෂ්ටුප්පාදයෙකි. මෙසේ කිසිතැනෙක වත්තයට අනුව වාක්ශකය යෙදෙන හෙයින් මෙයට වෘත්තගන්ධි යයි කියනු ලැබේ. අනිද්ර්ෂවු සමාස ඇත්තේ උත්කලිකාප්රා ය නම්. උදාහරණ සුගම හෙයින් නොදක්වනු ලැබේ. “ගුණරත්න සාගර. ජගදේකනාගර ,කාමිනිමදන, ජනරඤජන” යනාදිය මෙන් අල්පසමාස ඇත්තේ චුණික නම්. තවද ගද්යන පද්ය වශයෙන් කරන ලද රාජසතුතිය ‘විරද’ යැයිද නානාහෂාමය ගද්ය පද්යා යෙන් කරන ලද්දේ ‘කරම්භක’ යැයිද ව්ය්වහාර කරන බව ආලච්රිකා රිකයෝ කියති. විරද මණ්මාලාව හා ෂෝඛෂභාශාමය ජර්ශස්තිරත්නාවලිය පිළිවෙළින් මේ ජන්භේදද්වයට ඇතුළත් වේ. ගද්යර කාව්යන පිළිබඳ විස්තර මෙනෙකින් අවසන් කරනු ලැබේ.

සිංහල භාෂාවෙහි ද මෙකි ගද්යන භේදයන් අතුකරෙන් සමහරෙක් දක්නා ලැබෙති. දළදාසිරිත හා කුවේණිඅස්ත වෘත්තගන්ධි භේද යට ඇතුළත් වේ. මහාබෝධිවංශ-සද්ධර්මලඛකාර -දහම්සරණ- අත්තනගලවිහාරවංශාදිය උත්කලිකාප්රාය භේදයට ඇතුළත් වේ.

ධර්මජ්රජිපිකාවෙහි පැනෙන කාලිඬිබෝධිජාතකය-අමාවතුර- ආදිය චුණිකභේදයට ඇතුළත්වේ. මුක්තකභේදය සිංහල භාෂාවෙන් කරන ලද පුරාතන ග්රවත්ථයන්හි දුර්ලභවේ.

පද්ය ය වනාහි ‘මුක්තකය, යුග්මකය, සන්දානිතකය, කලාප කය, කුලකය,’ යි පඤ්චවිධවේ. අන්පද්යයක් හා සම්බන්ධ නිරපේක්ෂව බඳනාලද්දේ මුක්තක නම්. පද්යඅද්වයෙක්හි සම්බන්ධය ඇත්තේ යුග්මක නම්. පද්යපන්රයෙක්හි සම්බන්ධය ඇත්තේ සන්දානිතක නම්. පද්ය. චතුෂ්ටයෙක්හි සම්බන්ධය ඇත්තේ නම්. පද්යය පඤ්චකයෙක්හි හෝ එයට අධික වූ සබ්ධ්යානයෙක්හි සම්බන්ධය ඇත්තේ කුලකය නම්. “ද්වාදශා න් තො: කුලම්” යයි කාවිානුශාසනයෙහි කියන ලද්දේ භූයෝ වෘත්තයෙනි. මෙබඳු පද්යයෙන් බඳනා ලද කාව්ය්ය පද්යන කාව්යහ

නම්. ඒ පද්යම කාව්ය ය වූකලි ‘ඛණ්ඩකාව්යයය, කෝෂකාව්යය, මහාකාව්යිය’ යි ත්රි විධවේ. කාව්යාය පිළිබඳ එකදේශයක් අනුගම නය කළ මේඝාදූතාදිය ඛණ්ඩකාව්ය නම්. හින්ති ඇති හින්තවු ක්රියයා ඇති කෝෂාකාරයෙන් පිහිටුවන ලද ස්වජ්රආධානවු ය්රෝකසමූහය කෝෂකාව්යයය නම්. මුක්තාවලි ආදිය එයින් නිබද්ධයි. සර්ගය වශයෙන් බඳනාලද රඝුවංශ-ජාතකීහරණාදිය මහාකාව්යය නම්. එහි ලක්ෂණ මෙසේයි:

ඉතිහාස කපාවක් හෝ අන්යකවු සජ්ජනචරිතයක් හෝ ඇසුරු කොට මහාකාව්යඉය බැදිය යුතුයි. ‘ධර්මන-අර්ථ--කාම-මෝක්ෂ’ යන චතුර්වවය්යය හෝ එකෙක් හෝ එහි එලයයි. ආරම්භ යෙහි නමස්කාරය හෝ ආශ්ර්වාදය හෝ වස්තුනිර්දේශය හෝ කටයුතුයි. කිසිතැනෙකහි දුර්ජනනින්දා හා සජ්ජනගුණවර්ණආනා වෝ ද වෙන්. බොහෝ සෙයින් එක් සර්ගදයෙක්හි එකම වෘත්තයෙකින් පද්යන බන්ධනය කොට තද්ධිතවෘත්තමය පද්යම එකෙකින් හෝ එයට අධික සංඛ්යාබයෙකින් හෝ සර්ගද අවසන් කළයුතුය. එක්සර්ගඵයෙක්හි දෙසියයකට අඩුවූ ද නිසකට වැඩිවූ ද පද්යකයන් වුව මැනව සර්ගයන් නිසකට අඩුව ද අටකින් වැඩිව ද වුව මැනව. මෙබඳු මහාකාව්ය ය වර්ණ නිය විෂයයෝ දණ්ඩාචාය්ය්ථ යන්ගේ මතය ලෙස අටලොසෙකි. ඒ අටලොස:

“නගරාර්ණසවශෙලර්තුවන්ද්රාර්ක්කෝදයවර්ණණනො: උද්යනනසලිලක්රිශඩාමධුපානරෙනාත්සවො:-

විජ්රගලම්හෙරිවිවාහෙශ්ව කුමාරෝදයවර්ධනො: මර්ත්රරදූතජ්ර්යාණාජිනායක්ාහ්යුතදයෙරසි”-

යන මේ ය්රෝකද්වයෙන් නිර්දිෂ්ටයි. 1 නගර 2 සමුද්රව 3 පවිත්රප 4 වන්ද්රෝදය 6 සුය්යානර දය 7 උද්යාවනක්රිකඩා 8 ජලක්රිඩා 9 මධුපාන 10 සුරතෝත්සව 11 විජ්රමලම්හ 12 විවාහ 13 කුමාරෝ දයවර්ධන 14 මන්ත්රව 15 දූත 16 යුද්ධගමන 18 නායකානිවාද්ධි යන මේ අටලොස මහාකාව්යඉයෙහි වර්ණනා කටයුතුවේ. යම් හෙයකින් මේ අටලොසින් යම් කිසි අභිගයක් අඩුවුව ද වරදෙක් නැත්තේය. අපගේ

මේ කාව්‍යවශේෂවරය ද මහාකාව්‍යමයෙකි. නිදර්ශන වශයෙන් කාව්‍යවශේෂවරයෙහි මෙකී අඩගයන් වර්ණවතා කළ ස්ථාන කිහිපයක් දක්වනු ලැබේ.

I සර්ගයේ 30 පටන් 38 දක්වා ද II සර්ගයේ 1 පටන් 9 දක්වා ද නගරවර්ණනාය. III සර්ගයේ 7 පටන් 16 දක්වා කුමාරෝදය වර්ණනාය. IV සර්ගයේ 8 පටන් 25 දක්වා පර්වතවර්ණනාය. V සර්ගයේ 11 පටන් දක්වා කුමාරවර්ධනවර්ණනාය. එහිම 13 පටන් 37 දක්වා විවාහවර්ණ නාය. 45 පටන් 47 දක්වා සුරනෝත් සවවර්ණනාය. VII සර්ගයේ 15 පටන් 20 දක්වා ශරදාතු වර්ණනාය. 21 පටන් 33 දක්වා උද්‍යානජලකර්ට්ඨවර්ණනාය. 38 වන කවිය වන්දරෝගදයවර්ණනාවෙකි. මේ ක්රිතමයෙන් සෙස්ස ද දන යුතුයි.

#### කවිසමය

මෙකී සියලු කාව්‍යයන්හිම කවීන් විසින් සම්මතවූ වියනව භාරයෝ වෙත්. ඔවුහු ‘කවිසමය’ යයි කියනු ලැබෙත්. ඒ සම්බන්ධව කියන ලද ශ්ලෝක කතිපයෙක් මෙහි දක්වනු ලැබේ.

“මාලිත්යංන වියොයමනි පාපෙ යශසි ධවලනා වණ්ථ වියගනෙ භාසකීර්ත්යෙ - රක්තොභා ව ක්රෝධරාගො සර්දදධිගතං පඬකපේන්දීවරාණාම තොයාධාරේ’බ්ලේ’පි ප්රොසරති ව මරාලාදිකා පක්ෂිසංඝෝ ජ්යොධන්ස්තා පෙයා වාකාරෙර්ජලධරසමයෙ මානසං යාන්ති හංසා:

(ස්ත්රියණං ස්පර්ශාන්ප්රලයංගුර්විකසති බකුලා: සිඬගණ්ඩුපසෙකාන් පාදාඝාතදශොකස්තිලකකුරබකො වික්ෂණාලිඬගනාහ්යා මි: මන්දාරො නර්මලාක්යාකන් පටුමාදුහසනාවිවම්පකොවක්තර වාතාවි වුතො ගිතාන්තමෙරුර්විකසිති ව පුරොනර්තනාන් කර්ණකාරා:)

පාදාඝාතදශොකො විකසිති බකුලො යෙපිතාමාස්යපමද්යෙ ර්- යුනාමඬගෙණු භාරා ස්ථුටති ව හාදයං විප්රකයොගස්යය නාපෙය; මොර්වි රෙලම්බමාලා ධනුරථවිශිඬා: කොසුමා: පුෂ්පකෙතොර්- හිත්තං ස්යාහදස්යම බානෙර්යුවජනහාදයං ස්ත්රිමකටාක්ෂෙණ නද්වත්.

අග්න්යාමිභෝජං නිශායං විකසිති කුමුදං වන්දරීකා ශුක්ලපක්ෂේ මෙසධවානෙණු නාත්යංජ හවති ව ශිඬිනාං නාස්යසශොකෙ එලං ස්යා ත් න ස්යානජ්ජනී වසන්තෙ න ව කුසුමඑලෙ ගන්ධසාරද්රුමාණා- මිත්යානද්යුත්තෙයමන්ඨිත් කවිසමයගතං සන්කටිතාං ප්රතබන්ධෙ.”

#### භාවය

“කාව්‍යසශාසාත්රසයෙහි ආකශය හා පපාය කාශ්ණවර්ණ-ය. යශස් සිතා කීර්ති යන මෙහු ශුභ්රවණයහ. ක්රෝධ රාග දෙදෙන රක්තවර්ණනයෙන් යුක්තයහ. නදීසමුද්රෝයන්හි පියුම් හා උපුල් ඇත්තේය. ජලය ඇති සියලුම තන්හිම හංසාදී පක්ෂ සමූහයාගේ සඤ්චාරය ඇත්තේය. ඇටිකුළන් විසින් සදරස් බොනු ලැබේ. මේඝ කාලයෙහි හංසයෝ මානස නම් විලට පැමිණෙත්.

ස්ත්රීන්ගේ ස්පර්ශයෙන් පුවභුගසේ මල් පිපේ. මුව පුරා ගත් මද්ය ය ඉසීමෙන් මුනමල්ගසේ මල් පිපේ; පඬින් ගැසීමෙන් හෝපලුගසේ මල් පිපේ. බැලීමෙන් මදටගසේ මල් පිපේ. වැලද ගැනීමෙන් රතකරවිගසේ මල් පිපේ. සරදම් තෙපුලෙන් පරසතුගසේ මල් පිපේ. වියේක්නවූ මොලොක් සිතායෙන් සපුගසේ මල් පිපේ. මුවසුළුතින් අඹගසේ මල් පිපේ. ගී කීමෙන් කිණ ගසේ මල් පිපේ. ඉදිරියෙහි නැටීමෙන් කිණිහිරිගසේ මල් පිපේ.

තරුණ තරුණියන්ගේ ගෙලෙහි හා වක්ෂ:ස්ථලයන්හි මුතුහර ඇත්තේය. විශෝගය පිළිබඳ නාපයෙන් ලය පැළෙන්නේය. අනඬගයාගේ දුනුදිය බමර පෙළෙකි. ශරයෝ පුෂ්පයෙන් කරන ලදහ. ඔහුගේ ඒ ශරයන් කරණකොට ගෙන තරුණයන්ගේ ලය පැළෙන්නේය. අහනුන්ගේ නුවනග බැල්මෙන් ද එසේම ලය පැළෙන්නේය.

දිවාකාලයෙහි පියුම් ද රාත්රීලයෙහි කුමුදු ද පිපේ. ශුක්ලපක්ෂ යෙහි සදරස් ඇත්තේය. මේඝගර්ජනය ඇති කල්හි මොණර නැටුම් ඇතිවේ. හෝපලුගසේ ගෙඩි නැත්තේය. වසන්ත කාලයෙහි දැසමත් නැත්තේය. සදුන්ගසෙහි ගෙඩි හා මල් නැත්තේය. යනාදිය කවිසමයයි. පූර්වදිශාවට උදය පර්වපනයයි ද. පශ්චිම දිශාවට අස්තපර්වනයයි ද වියයවහාර කිරීම කවිසමයයි. පිතරක්තවර්ණවයන්ගේ හා නීලකාෂ්ණවර්ණහයන්ගේ අවිශේෂය ද කවිසමයයි. මේ ආදිය ශ්ලෝකයෙහි ආදිශබ්දයෙන් අභිප්රෙවනය.

#### අලඬකාර

ශරීරය සරසන ආභරණයන් මෙන් කාව්‍ය ශරීරය ද සැරසීමට උපකාර වන්නාවූ ආභරණ විශේෂයෝ වෙත්. ඔවුහු අලඬකාර නමින් දක්නා ලැබෙත්. ඒ අලඬකාරයෝ ශබ්දය, අර්ථය යන මෙවුන්ගේ වශයෙන් ද්විවිධ වෙත්. එහි ශබ්දාලඬකාරයෝ චිත්රිය, ශ්ලේ. ශය, අනුප්රාතසය, වක්රෝක්තිය, යමකය පුනරුක්ත

වදාහාසයයි ෂඩ්විධ වෙන්. අර්ථලඛකාරයන්ගේ වනාහි සංඛියාය නියමයෙක් නැත්තේය. එතකුදු වුවත් රාමශර්ම දි පුරාතන ලඛකාරකයන් විසින් උද්භාවිතවූ ලඛකාරයෝ සතිස්දෙනෙක් වෙත්. පසුකාලයෙහි ඇතිවූ මම්මට-ජයදේව-ශ්රීප විශ්වනාථාදී ආචාර්යවරයන් විසින් මෙයින් අත්යවශ්‍ය අලඛකාරයෝ ද උද්භාවිත වූහ. ශ්රීරා විශ්වනාථයන්ගේ මතය ලෙස ඔවුහු පන්සැත්තැ(75) දෙනෙක් වෙත්.

“1 උපමා 2 අනන්තය 3 උපමෙයෝපමා 4 ස්මරණ 5 රූපක 6 පරිණාම 7 සන්දේහ 8 හ්රාත්තිමත් 9 උල්ලේඛ 10 අපහිනුති 11 නිශ්චය 12 උත්ප්රේක්ෂා 13 අනිශයෝක්ති 14 තුල්යපයෝගිතා 15 දීපක 16 ප්රවතිවස්තුපමා 17 දෘෂ්ටාන්ත 18 නිදර්ශන 19 විය නිරෙක 20 සහෝක්ති 21 විනෝක්ති 22 සමාසෝක්ති 23 පරිකර 24 ශ්ලේෂ 25 අප්ර ස්තුතප්රකශංසා 26 වියාපිපස්තුති 27 පය්ය්යොක්ත 28 අර්ථා නිතරත්යකස 29 කාව්ය්ලිඛග 30 අනුමාන 31 හේතු 32 අනුකූල 33 ආක්ෂේප 34 විභාවනා 35 විශෝෂෝක්ති 36 විරෝධ 37 අසංගති 38 විෂම 39 සම

40 විවිත්ර 41 අධික 42 අත්යෝන්යම 43 විශේෂ 44 වියා ඝාත 45 කාරණමාලා 46 මාලාදීපක 47 එකාවලි 48 සාර 49 යථා

සඛඛියාග 50 පය්ය්යකය 51 පරිවෘත්ති 52 පරිසඛඛියා 53 උත්තර 54 අර්ථාපත්ති 55 විකල්ප 56 සමුවිය 57 සමාධි 58 ප්රචිත්ය නික 59 ප්රථනීප 60 මිලිත 61 සාමාන්යව 62 නද්ගුණ 63 අනද්ගුණ 64 සුක්ෂම 65 වියාපොක්ති 66 ස්වාභාවෝක්ති 67 භාවික 68 උදාත්ත 69 රසවත් 70 ප්රෙසසස් 71 උර්ජස්වි 72 සමාහිත 73 භාවෝදය 74 භාවසන්ධි 75 භාවසම”-යන මොහු කාව්යව ශරීරය සරසන හෙයින් අලඛකාර නම් වෙත්. සංසාෂ්ටි-සංකර ද්වය ද ගත් කල සත්සැත්තැ දෙනෙක් වෙත්. අලඛකාරයන්ගේ ස්භාවය දැනගැනීම පිණිස මෙහි දක්වන ලද්දේ නම් පමණෙකි. විස්තර සාහිත්යසදර්ශණයෙන් දැන යුතුයි. අපගේ මේ කාව්ය ශෝඛර මහාකාව්යායෙහි පූර්වෝක්ත ෂඩ්විධ ශබ්දාලඛකාරයන් අතුරෙන් අනුප්රායසය හා යමකයද, අලඛකාරයන් අතුරෙන් වැඩි දෙනෙක් ද දක්නා ලැබෙත්.

ඡන්දස්

අලඛකාරශාස්ත්රඛය මෙන්ම ඡන්දශාස්ත්රය ද කාව්යවයට ඉතා උපයෝගී වේ. අලඛකාරශාස්ත්රයෙහි භාෂාවෛෂමියෙන් විශේෂ යක් නැතිවුව ද ඡන්දශාස්ත්රයෙහි ඒසේ නොවේ. සංස්කෘත ඡන්දශාස්ත්ර ය අනෙකෙකි. සිංහල ඡන්දශාස්ත්රය අනෙකෙකි. සංස්කෘත ඡන්දශාස්ත්රයෙහි ඡන්දස්හු සවිසිදෙනෙක් වෙත්. සිංහලයෙහි වනාහි තුදස්දෙනෙක් වෙත්. සද-සිරි-මැදුම්-පිහිටි- සුපිහිටි-උතු-සෙල්-ගජ-රැදි-රවුළු- තෙතෙන්-හිරු-මී-මදු යන මොහු ඒ තුදසට වියනවහාර කරනු ලබන නාමයෝයි. සංස්කෘත යෙහි අක්ෂරයන්ගේ නියමය ඡන්දසයි. සිංහලයෙහි(එළසදැස් ලකුනෙහි) හුදෙක් මාත්රා වන්ගේ නියමය ඡන්දසයි. මේ ආදී වශයෙන් සළකා බලනවිට සංස්කෘතච්ඡන්දසෙහි ද සිංහලච්ඡන්ද සෙහි ද වෙනසක් පෙනේ. සිංහල ඡන්දශ්වරානස්ත්ර ය ප්ර ථමයෙන් කවුරුන් විසින් කරන ලදැයි කිය නොහැකිය. ඒසෙම ඊට ප්ර ධාන වශයෙන් ආදර්ශ වූයේ කිනම් භාෂාවක ඡන්දසෙක් දැයි කීම ද දුෂ්කරය. එතකුදු වුවත් සියබස්ලකරෙහි-

“කලාගුරුසුළුපා වැසි වූ කුළුණු නුවණ යුත්; කලණමිතෙවියතුන් ගත්හි පියුම්ලකුණු ඇ”-

යන ගීයෙන් සිංහල ඡන්දශාස්ත්රය ඉතා පැරණි වුවක් බව හැඟේ. අබයගිරි විහාරයෙහිවූ කලාගුරුසුළුපායෙහි විසූ කල්යාණමිත්ර නම් යතිවරයෙකු විසින් කළ ඡන්දෝ ග්රචත්ථයක් තුබූ බව ඒයින් ප්රවකාශ වේ. මේ යතිවරයන් විසූ කාලය එහි කියා නැති නමුත් සියබස්ලකර රචනා කල කාලය හෝර්ට පෙර හෝවිය යුතුයි.

සිංහල පද්යා බන්ධනය

සිංහල භාෂායෙන් පද්ය බන්ධනය කිරීම ඉතා පුරාණ කාලයේ සිට පැවති බව ඉතිහාසයෙන් පැහේ. හෙළකවියෙන් කී ධර්ම ය අසා සැටනමක් රහත් වූ බව සංයුත් අටුවායෙහි සදහන් වන යෙහින් යටත් පිරිසෙයින් හෙළඅටුවා මගදබසට පෙරළූ මහා නාම රජුගේ කාලයෙන් පෙර ද හෙළබසින් පද්යල බන්ධනය කිරීම පැවතිය යයි සිතිය හැකිය. එතකුදු වුවත් ඒ කාලයෝ පැවති භාෂාවෙන් ගෙනූ ඒකම පද්යයයෙක්වත් දැන් අපට දක්නට නැත. දැනට තිබෙන සිංහල පද්යය ග්ර නිවසන් අතුරෙන් ඉතා පැරණි වුවක් ලෙස සලකනු ලබන්නෝ සියබස්ලකරයි. ඒහි වූ සියලුම පද්යයෝගී ලකුනෙන් යුක්තයහ. සැලලිහිණි සන්දෙශාදියෙහි පෙනෙන ඒළිසම කවි එහි නැත්තෝය. මිට පසු කාලයෙහි විරචිතවූ සසදා-මුවදෙව්දා-කුසදා ආදියෙහි ද බොහෝ සෙයින් පැනෙනුයේ ගී ලකුණින් බැදි පද්යයි. මෙය ප්ර මාණ කර ගත් ආධුනික වූ බොහෝ දෙනෙක් “ඉතා පුරාණ කාලයෙහි ගී ලකුණින් කවි බැදීම මුත් එළිසම කොට කවි බැදීම සිංහල භාෂාවෙහි නොපැවතියෝය”යි කියත්. දැනට අවිනශ්ටව පවත්නා පුරාතන පද්ය ග්රඅන්තයන් අනුව සළකා බලන විට නම් ඒ මතය මදක් විශ්වාස කල හැකිය. එතකුදු වුවත් එළසදැස් ලකුණින් පෙනෙන එළිසම කොට බදිනා ලද බොහෝ පද්යකයෝ ඔවුන්ගේ ඒ මතයට අවකාශ නොදෙත්. ඒ පද්ය යන් අතුරෙන් සමහරක් ඉතා පුරාතණ



ග්රන්ථයන්ගෙන් උද්ධෘතවූහයි සිතේ. නින්දි ආදී දෝශ භාෂාවන්හි ද එළිසම කොට පද්‍යද බන්ධනය කිරීම ඇත්තෝය. එසේ නමුත් එළිවැටෙහි වෙනසක් පෙනේ. සතර පදයෙහි එකම අකුරින් එළිවැට පිහිටුවා කළ පද්‍යයන්ගේ සිංහල පද්‍ය යන් හා සමාන වෙත්. ජර්මාට ද්විතීය පාදයන්හි එක් එළිවැටක්ද තෘතීය චතුර්ථ පාදයන්හි එක් එළිවැටක් ද ඇතිව බඳනා ලද පද්‍යයන්ගේ සිංහල පද්‍යයන් හා අසමාන වෙත්. එය දැනගැනීම සඳහා අවුරුදු 1184 කට පෙර රචනා කරන ලදැයි සිතෙන නින්දි පද්‍යද යෙක් මෙහි දක්වනුලැබේ-

"මුලරනිආ ජො වින්තඉ තත්ත ගුරුචචසෙ එත බිආත්ත; සරහ හණහි බට ජානහු වංගෙ චිත්තරුආ සංසාරහ භංගෙ" යනුයි

මෙසේ සළකා බලන විට හෙළබසෙහි එළිසම කර කවි බැඳීම ද ඉතා පුරාණ කාලයේ සිට පැවත ආයෝ යයි සිතේ.

තොටගමුවේ ශ්‍රී රාහුල සංඝරාජයෝ

"ශාස්ත්ර ජර මාණං පුරුෂප්රමාණාත්"-යනු ආප්ත වචන හෙයින් යම්කිසි ග්රන්ථයෙක් පණ්ඩිතජනයන් විසින් පිළිගනු ලබන්නෝ ග්රන්ථය රචනා කල තැනැත්තවුන්ගේ ජර්මාණය සළකා බැලීමෙනි. මේ කාව්යයේබරය ද පණ්ඩිතජනයන්ගේ සම්භාවනාවට යෝග්යර වූවෙකි. කවරහෙයින් යන්? මෙහි කර්තෘ වූ තොටගමුවේ සිරි රහල් හිමියන් තානාශාස්ත්රජර්?විණ පුජ්ය නම මහපඬිවතක් හෙයින්. මුත්වහන්සේගේ ශාස්ත්ර තෙපුණ්යය මෞද්ගල්යානයන පඤ්චිකාවකට ලියූ පඤ්චිකාජරසදීප නම් නිබන්ධයෙන් ජරමතිබිම්බිතව පෙනේ. එහි දැක්වූ ග්රිත්ථනාමාවලිය දෙස බලන විට කෙතරම් ග්රේත්ථ රාශියක් මුත් වහන්සේ විසින් හදාරන ලදදැයි සිතා ගැනීම පවා දුෂ්කරය. ටිකාලාය්ය් ආර්යුත්ර මහාස්වාමීන්ගෙන් පසු

මෙතරම් බහුශ්රථත මහපඬිවරයෙක් ලක්දිව නොසිටියේ යයි සිතේ. මුත්වහන්සේගේ පාණ්ඩිත්යය මාගධිසංස්කෘතාදී භාෂා වත් සම්බන්ධව පමණක් සීමා වූවෙක් නොවේ. න්යාසයාදී දර්ශන ශාස්ත්රබ සම්බන්ධවද මුත්වහන්සේ කුශාග්රීමස බුද්ධිමතෙකි. සංස්කෘත සාහිත්යබය හා න්යාදයාදී දර්ශන සම්බන්ධව භාරතවර්ෂීයයන් අතරෙහි ද සිරිරහල් හිමියන්ට සම කළ හැකි අය ස්වල්ප දෙනෙ කැයි සිතේ.

සිරිරහල් හිමියන් ෂඩ්භාෂායෙක්හි පර මේශ්වරව විසූ බව ශාරිකාසන්දේශ වියාඩබියා නාදියෙන් පෙනේ. මෙකල සමහරු ඒ ෂඩ්භාෂාවන් සම්බන්ධව විවිධ මත පහළ කෙරෙත්. ශුද්ධ මාගධිභාෂාව ද සිංහල භාෂාව ද ද්ර විඩ භාෂාව ද ෂඩ්භාෂාවන්ට ඇතුලත් යැයි ඔවුහු කියත්. එය භ්රාත්තියෙකි. ය්ර්රාහුල සඩ්ඝ රාජයන්වහන්සේ පූර්වෝක්ත භාෂාත්රපය මැනවින් දැනසිටි බව නම් නිර්විවාද කාරණයෙකි. විශේෂයෙන්ම ශුද්ධමාගධිය හා ස්වභාෂාව සම්බන්ධව මුත් වහන්සේට සම කළහැකි පඬිවරයෙක් ඒ කාලයෙහි නොසිටියේය. එතකුදු වුවත් මේ භාෂාත්රෙය පූර්වෝක්ත ෂඩ් භාෂාවන්ට ඇතුලත් නොවේ. සංස්කෘත, ජරාකෘත, මාගධි, පෙශගාවි, සෞරසෙහි , අපභ්රංශ යයි කවි සම්මත භාෂාවෝසදෙනෙක් වෙත්. ඒ බව රුද්රවටාලකාරයෙහිද -

"සංස්කෘතජරාතකෘතමාගධි-පිශාවභාෂාශ්ව සෞරසෙහි ව; ෂෂ්ඨ්ච්ච භුරිභෙද්රෙස දෙශවිශෙෂාදපභ්රංශ"-

යන ශ්ලෝකයෙන් දක්වා තිබේ. මෙහි අපභ්රංශ නම් ගොපල ආදීන්ගේ බාෂාවෝයි. ව්යාකරණයෙහි වනාහී සංස්කෘතය හැර සෙසු භාෂාවෝ අපභ්රංශ වෙත්. සිරිරහල් මාහිමියන්ගේ පර මේශ්වරත්වය අභිජරේරනවූයේ මෙකී කවිසම්මත ෂඩ්භාෂාවන් සම්බන්ධව විනා ද්රාටේඩියාරන්දීන් සම්බන්දව නොවේ.

කාව්යයේබර සංජීවනී ව්‍යාඩියා

න ම ව මු ණි ස ර ණ

01. පිරි සරසවිය ර ස

සුබතරභ නතමින් ර ස

රත්වනඹරනිවෙ ස



පරමවිචිත්තරාවනිතිමිල ස්වභාෂාකාවය ලක්ෂණයෙන් කාවයන ගෙබරාබ්ස් මහාකාවයසසක් විකිර්ණවූ සකලකවිවක්රයවූඩාමණි ශ්රී සඤ්ඤාබෝධිශ්රීවච්ඡයනානු පරිවේණාධිපති ඡඩ්භාෂාපර මේශ්වර ත්රිපිටකවාශිෂ්වරාචාය්ඨී ශ්රිණුරාහුල(සඤ්ඤාප)මහාසවාමිපාදයෝ අනන්ත ගුණරත්නසමුප්පවලිතවූ මුනිරාජයන්වහන්සේ අනන්ත රත්නයන්ට ආකර වූ සාගරය හා සංශ්ලේෂණයෙන් රූපණය කොට ශ්ලේෂරූපකාලභිකාරබන්ධනයෙනි යොදා නමස්කරී යා මුඛයෙන් කාවියාලරම්භය කරන්නා හු “පිරි සරසවියරස”යනාදීන් ප්රයස්නාවනා කළහ. “ මම මුණිරජසයුර වදිමි” යනු මෙහි ක්රිතයාකාරකපදසම්බන්ධයි. මම-අස්මත් තෙමේ, මුණිරජසයුර- මුනිරාජ නමැති සාගරය, වදිමි-නමස්කාර කෙරෙමි. (කෙබඳු මුනිරජ සයුරක් කෙසේ වදනෙහිද? යත්) :

4 . පිටතින් පික පික දේ

සුරගුරු ගණිදු බරනෙ ත

රිවි කිවි සද තිනෙ ත

මෙදෙවිගණ නිති කෙරෙන් සුබ සෙන

මහාසඞ්භ පක්ෂයෙහි:-

3. දිනිසුරු-දිනෙශ්වරයාගේ හෙවත් සවිඤ්ජාගේ ,බස- වචනයෙන්,පුබුදු- ජ්‍යෙෂ්ඨත්වයෙන් හෙවත් සත්තුමුත්වයෙන්,අගනෙහි- (ශීලයෙහි පටන්) අර්භන් මාර්ගය දක්වා , ගුණෙන්-(ශීලසමා ධියාශදී) ගුණයෙන්,පිරිසිදු- පරිශුද්ධවූ,කෙම්පුලන-කර්මයෙන් බබළන්නාවූ,ලෙන්-විත්තයෙන් ,ඉදු-සෘජුව හෝ සමෘද්ධ වූ, තඹුරුකැලබදු- තාමරස සමූහයක් බදුවූ, මහසඞ්භ -ආය්ය්‍ය මහාසඞ්භයා වහන්සේ වදිමි - නමස්කාර කෙරෙමි.

තාමරස පක්ෂයෙහි:-

දිනිසුරු- දිනෙශ්වරයාගේ හෙවත් සුය්ය්‍ය මයාගේ, බස- අව භාසයෙන් හෙවත් ආලෝකයෙන්, පුබුදු- ජ්‍යෙෂ්ඨත්වයෙන්,අගනෙහි- (මාණාලයෙහි මුල පටන්)කෙළවර දක්වා ,සුදු-ගුහරවූ, ගුණෙන්- මාණාලසුන්රෙයෙන් ,පිරි-සම්පූර්ණවූ ,කෙම්පුල-කර්ණකායෙන් බබළන්නාවූ,නලෙන්-නාලයෙන්, ඉදු-සමෘද්ධවූ, තඹුරුකැලබදු- තාමරස සමූහයක් බදුවූ, මහසඞ්භ -ආය්ය්‍ය මහාසඞ්භයා වහන්සේ වදිමි - නමස්කාර කෙරෙමි. ඉෂ්ටදෙවතා නමස්කාරයෙන් ඉක්බිති කිවිනු තමන්ටද අධේයාතා ශ්රෝතිතෘජනයන්ට ද ඉෂ්ටාශංසනය සලසන්නාවූ සතන,යනාදි කියත්.

4. සතන-මහාබිරාහ්මය,සක-ශක්ර,ය,සකආන-වක්ර පාණිය (විෂ්ණුය),සුරගුරු-වාහස්පතිය,ගණිදු- ගණේෂය, බර නෙත- ස්කන්දය,රිවි-සුය්ය්‍යය යා, කිවි-ගුක්රරය,සද-වන්ද්රවය ,තිනෙත-රිශ්වරය යන මෙදෙවිගණ-මේ දෙව සමූහයෝ,නිති-අනවරතයෙන්,සුබසෙන-ශෝඛනවූ ශාන්තිය, කෙරෙන්-සලසන්වා

5. තෙරුවන් පුදා වැ ද

මෙන්සින් කැරැ සුරන් මැ ද

බුදුන් ගුණයක් සො ද

කියන් ඒළුවෙන් මදක් පද බැ ද

6. බුදුවසිනෙක්දහ ස

නවසියඅටපනස්ව ස

රිවිසද නෙද යස ස

පනළ නිරිදෙක් පැමිණි ලෝ කු ස

7. නමින් පැරකු මි භා

නෙදින් රුපුනොද ත මි භා

රුදු විරුදු පු මි භා

වැජඹි පුළුපුර සිරි ඔලො මි භා

ඉක්බිති ග්රන්ථකරණජර කාර දක්වන්නෝ 'තෙරුවන්' යනාදි කීහ.

5. තෙරුවන්-රත්නන්ර ය, පුදා-(මෙසේ) පූජනය කොට,

වැද-වන්දනය කොට, සුරන්මැද(මෙකී )දෙවියන් මධ්‍ය යෙහි,මෙන් සින් කැරැ-මෙන්රිචිත්තනය කොට, සොද- සුන්දරවූ,බුදුන්ගුණයක්-සම්යරක්සම්බුද්ධයන්ගේ වර්ණකථ නයක්,මදක්-ලෙශමාන්ර-යක්, ඒළුවෙන්- සිංහල භාෂායෙන්, පද බැද-පද්ය-බන්ධනයකොට,කියමි-කථනය කෙරෙමි. ඉක්බිති ආරාධනාසම්බ්‍රියානන නිමිත්තසංදර්ශනය හා කර්තෘසංදර්ශනය ද කරන්නාවූ 'බුදුවසින්' යනාදි පද්යතවිංශනිය කීහ.

රාජ වර්ණයනා

6. බුදුවසින්-ශ්‍රීර් බුද්ධවර්ණයෙන්, එක්දහස්නවසිය අටපනස්වස-

එකසහස්ර නවශතාධික අශ්ටපඤ්චාශත්පරිමිතවූ (1958)වර්ණයෙහි රිච්සද-සුය්ඨී වන්දේර් (දෙදෙනා)මෙන්, තෙදසසස-තේජසින් හා යසසින්, ලෝකුස-ලෝකකුක්ඛියෙහි, පනළ-වියානප්තවූ, නිර් දෙක්-නරේන්ද්රකයෙක්, පැමිණි(ලංකාරාජ්‍යශ්රීරායට)ප්රා ජිනවී. (ඒ කවර නරේන්ද්රේයෙක්ද ?යන්):-

7. පැරකුම්බා-පරාක්රෙමබාහුය යන, නමින්-නාමයෙන්(ප්රටසිධ

වූ මේ නරේන්ද්රරතෙම)තෙදින්-තෙජසින්. රුපුන්-ශත්රුන්ගේ,

1 'සුරන් යැද' බොහෝ 2 'විය ලෝකුස'ඇතම 3 'රුපුනද'යි පාඨානතරයි. රුපුන් අද- සතුරන්ගේ හෘදය යන අර්ථය.

8. සදහම් දැන සිය ලී

|                    |     |    |    |
|--------------------|-----|----|----|
| බුදුකරු සිරිත් මනක |     |    | ලී |
| ලෙව් සාසන නිම      |     |    | ලී |
| රක් යුවළැස ලෙසින්  | අමක | ලී |    |

9. නැන නැන නොයෙක ර ණ

|                        |   |   |
|------------------------|---|---|
| දිය ගෙන පැ උපානැ       |   | ණ |
| ඒකසේසත් සෙව            | ණ |   |
| කෙළෝ සිරිලක තෙදින් අපම | ණ |   |

10. කොතබුගල පහ ස

|                        |   |   |
|------------------------|---|---|
| වෙහෙසුණු සිරි වෙනුර වැ | ස |   |
| ලිය මදලස වහ            |   | ස |
| වතළ සැනහේ මොහුරතල වැ   | ස |   |

ඔද-ඔජස, තම්බා-තපනය කොට, රුදු-මහත්වූ, වරුදු-විරුදා

වලින්, පුම්බා-(විණාශඬ්ඛාදියෙන්)ධමනය කරවා, නොහොත් රුදු-රොද්ර වූ, වරුදු-විරෝධින්, පුම්බා-පහ කරවා, පුළුල්ල- ප්රුල්ලවූ වක්ෂ්‍යස්ථලයෙහි, සිරි-ශ්රීරාකාන්තාව, ඔලොම්බා-අව ලම්බනය කොට හෙවත් ආශ්රිත කරවා, වැජඹි-විජාම්භමාණවී.

8. (ඒනිරිදු අධියාභාරයි, ඒනිරිදු- ඒ නරේන්ද්රව තෙම,) )

සියල් සදහම්-සකල සද්ධර්මය හෙවත් ත්ර්රපිටක ධර්මය, දැන- (අථිවශයෙන්) අවබෝධකොට, මනකල්- මනොඥවූ, බුදුකරු සිරිත්-බුද්ධාඬ්ඛකුරයක්නුගේ (බෝධිසත්ව කෙනෙකුන්ගේ) ශොභායෙන්, ලෙව්සාසන- ලෝකශාසනද්වය, ඇමකල්- නිරන්තරයෙන්, යුවළැස ලෙසින්-තෙත්රදයුග්මය මෙන්, නිමල්- නිමිල කොට, රක්- රක්ෂා කෙරේ.

9. (ඒනිරිදු-ඒ නරේන්ද්ර් තෙම)නැන නැන-ඒ ඒ ස්ථාන

යෙහි. නොයෙක රණ-අනෙක යුද්ධයන්හි, උපානැණ-උපාය ඥානය. පැ-ප්රලකාශ කොට, දිය ගෙන- ජයග්ර්භණය කොට, අපමණ තෙදින්-අප්රපමාණවූ තේජසින්, සිරිලක-ශ්රී ලඬ්ඛිකා ද්විපය, ඒකසේසත් සෙවණ කෙළේ-ඒකශ්‍වේතවජිත්රගවිජායා ඇත්තක් කෙළෝය, (ඒක්සත් කෙළෝ යයි සේයි).

10. වෙනුර-විෂ්ණුහුගේ වක්ෂ්‍යස්ථලයෙහි, වැස-වාසය

කොට, කොතබුගල-කෞස්තුභපාෂාණයාගෝ, පහස-ස්පර්ශ,

1‘ජය’ ඇතම්.

11 සමුදුර ගැඹුරු ගුණ

|                            |     |
|----------------------------|-----|
| මදුරුගිර තරසර              | ගුණ |
| සිසිරකර සොම්               | ගුණ |
| පවති මොහු කෙරෙහි මැ මෙනුන් | ගුණ |

12. පින් පැන සිර රුසි රු

|                         |    |
|-------------------------|----|
| සැදැහැ සර පැරකුම් සු    | රු |
| රුබල කුලුණුතු           | රු |
| නිළිණ තෙද යසගුණග පිවිතු | රු |

13. සියසරණ නිය පෙ ල

|                        |   |
|------------------------|---|
| රසිනන් රජ බිසෙස් ක     | ල |
| ලමැණකුල මිණිවැ         | ල |
| අනගි නායකමිණෙව් පැහැදු | ල |

යෙන්, වෙහෙසුණු-විහිංසාප්රාප්තවූ, සිරි-ශ්රී ලකාන්තා නොමෝ ලිය-කාන්තාවන්ගේ, මදලසවහස-මන්දාලස්සිකටාක්ෂනිරීක්ෂණයෙන්, වනල-වියාමප්ත වූ, මොහු උරතල-මෙ නරෙන්ද්ර යාණන්ගේ වක්ෂස්පලයෙහි, වැස-වාසය කොට, සැනහේ-ආශ්වස්ත වන්නීය.

11. සමුදුර-සමුද්රෙයෙහි, ගැඹුරුගුණ-ගම්භීර ගුණය, (පවතී-

ප්රසවාතවෙයි) මදුරගිර-මන්දර පර්වතයෙහි, තරසරගුණ-

ස්ථීර සාරගුණය (ප්රසවාතවෙයි), සිසිරකර-වන්ද්රසයා කෙරෙහි, සොම්ගුණ-සෞම්යය ගුණය (ප්රහවාතවෙයි), මොහු කෙරෙහි-මේ (ඒකම නරෙන්ද්රණයා) කෙරෙහි, මෙනුන්ගුණමැමේ ගුණ ත්රමයම පවතී-(සමග්රවවැ) ප්රවාතවෙ.

12. පින්-භාග්යවය, පැන-ප්රාඥාය, සිරි-සම්පන්නිය, රුසිරු-රුපශ්රීණය, සැදැහැ-ශ්රහද්ධාය, සර-ස්ථීරත්ව, පැරකුම්-පරාක්රර මය, සුරු-ශූරත්වය, රුබල-දෙහශක්තිය, උතුර-අධිකවූ, කුලුණු-කාරුත්යය, නිළිණ-ත්යාගය, තෙද-තෙජස, යස-කීර්තිය (යන), ගුණ-ගුණධර්මද නමැති, අගපිවිතුරු-අග්රාමභරණ ඇති- (මතු පද්යගද්වය හා කුලකයි).

13. සියසරණ-ස්වකීය වරණ (යුග්මය) සම්බන්ධවූ, නිය පෙල-නඛපඬික්කින්නගේ, රසින-රශ්මින් කරණකොට ගෙන, අන්රජ-අන්ය්රාජයන්, අබිසෙස් කළ-අභිෂික්ත කළාවූ, ලමැ

1 ‘මෙ තුන් ගුණ’ ඇතැම්

14. මෙනිරිදුගේ දු ල ද

|                         |   |
|-------------------------|---|
| උලකුඩය දේවිස            | ද |
| සොම්ගුණෙහි පුත්ස        | ද |
| පැවති සිරිසද සිරිත් ඇමස | ද |

15. රුසිරුගුණ සි නා

|                         |    |
|-------------------------|----|
| සුරතුරු දිනු දැ         | නා |
| විලසින් විනි            | නා |
| ලොවට කුලුණෙනන් සදිසි මා | නා |

16. සිටියද ලද වය ස

|                |   |
|----------------|---|
| පින්කමටමයි අදහ | ස |
|----------------|---|

ණකුල -ලම්බකනී (ශාක්ශා) වංශ නැමති මිණිවැල -මාණික්යාන

වලයෙනි, අනෙහි -අනර්ඝවු ,නායකමිණෙව් -අග්ර්මාණික්ය-යක් මෙන්, පැහැදුල -ජ්ර භායෙන් උප්පවලින වු  
- 14 නිරිදුගේ- මේ නරේන්ද්‍රයා, දුළද - දුහිතකුමරිය වු උලකුඛය දේවී සද -ලොකනාථ නම් වු උතුම් දේවී  
තොමෝ ,සොම් ගුණෙනි -සෞමයෙන් පුත්සද වු පුරිණතවන්ද්රකයා වැනි වුවා , ඇමසද - නිරන්තරයෙන් ,  
සිරිසදරින් - ශ්රීවකාන්තාවලාශයෙන් පැවති - ජ්රයවෘත්ත වන්තිය.

ඉක්බති ආරාධිකා වු පුරිවොරද්දිජට ලෝකනාථ දේවියගේ වර්ණ

කථනය වෙසෙසින් දක්වන්නාහු 'රුසිරුගුණ සීතා' යනාදී පදයකසන්නකය කියත්. 15 රුසිරුගුණ  
-රුප්‍රසෞන්දයයීයෙන්,සීතා -ජනකරාජා දුහිතා වැනි (මේ දේවී තොමෝ) , දැනා ,හස්තද්වයෙන් , සුරතුරු  
-කල්පද්රුමයන් , දිනු ජය ගත්තිය ,විලසින් -විලාසයෙන් , විනීතා - සුවිනීත වුවාය.ලෝකයාහට ,  
කුළුනෙන් කාරණයෙන් මාතා සදිසි -මාතාවක වැන්නිය.

16 ලදවයස -බාලපරායෙනි , සිටියද - සිටිනී ද , අදහස අධ්‍යාශය,

පින්කමටයි - කුශලක්රිබයාවටමය. ඇමදවස - හැමදවස්හි ,පන්සිල් පඤ්චසීලයද , පෝය -පෞෂථ  
(දින)යෙනි අටසිල් -අෂ්ටාංග සීලයද නිසිලෙස -යෝග්‍යා කාරයෙන් රකී - රක්ෂා කරන්නිය. 1. 'ලෙසින්  
සෙයින්, සමහර

17. සිතු කුදුරුවන වෙ න සදහම් කෙරේ සවන න සැපත් මහසඟ වෙ න මොවුන් සරි කොද එයින් තෙදිය න්

18. යස සුරනි ය කාවන් තිළිණෙන් දෙන එ කාවන්

|                   |       |
|-------------------|-------|
| කල්ප සා           | කාවන් |
| ලොවට පෑ වැනි විසා | කාවන් |

19. තෙවළා බණ අ සා

දැනගෙන සිතින් විම සා පැවතම එම ලෙ සා දනන් තුඩ තුඩ සැදු ය සා

17. සිතු -(මොවුන්ගේ ) චිත්තය , බුදුරුවන වෙත බුද්ධරත්නය

කෙරෙහිය , සවනන - ශ්රීවන (යුග්ම ) , - සදහම් කෙරේ .  
සද්ධර්ම ය කෙරෙහිය. සැපත් - සම්පත්තිය , මහසඟ වෙත

මහ සඬ්ඝයා කෙරෙහිය. එයින්- එසේ හෙයින් , මොවුන් සරි මේ දේවීන් හා සමාන තැනැත්තියක් ,  
තෙදියන -( ස්වර්ගවමර්ත්යප පානාලසඬ්ඛියාමන) ජගත්ත්රතයෙනි , කොද - කවරක්ද?.

18. යස -කිරිතියෙන් , සුරනිකාවන් -දෙවසභාවට පැමිණි යාවු

එකාවන් - නිරන්තරව , දෙන - ද්රසනය කරන්නාවු ,  
තිළිණෙන් -තයාගය කරණකොට ගෙන , කල්පසාකාවන්  
කල්ප(ද්රුතම) ශාඛාවක් වැනිවු (මෝ තෙමෝ) , ලොවට -  
ලෝකයා හට , විසාකාවන් -විශාඛා නම් උපාසිකාවන් පෑ වැනි  
ජ්රපකාශ කළාක් මෙනි.

19 තෙවළා බණ - ත්රිපිටකධර්මය , අසා -ශ්ර වණය කොට ,

සිතින් - චිත්තයෙන් විමසා -විමංශනය කොට , දැනගෙන-(අර්ථය)  
අවබෝධ කොට, එම ලෙස -ඒ ධර්මය පරිද්දෙන්ම , පැවතම  
ජ්රෝවෘත්තම , දනන් ජනයන්ගේ තුඩ තුඩ -මුඛයක් පාස

යසසා කීර්තිය , සැදු -(මෝ නොමෝ) සජ්ජිත කළාය.

1.මෙදියන ඇතැම්

20. සක්දෙව් කලාවන් නොතබා දන් කලාවන් නවසද කලාවන් නළල තිලෙකෙයි මන කලාවන්

21. නැණින් සරසව් ඉ න

|                          |   |   |
|--------------------------|---|---|
| මෙ කතට ගුණබරණ යු         | න |   |
| පෙනුණු බිඹු කැටප         |   | න |
| මිසක් සර් වනු ලොවැ කවර ඇ | න |   |

22. උතුම් මෙ බිසෝ ස ද

|                       |   |   |
|-----------------------|---|---|
| හෙළකසිනි නිසි පද බැ   | ද |   |
| කියවනු ව 'බණක් අසා සො |   | ද |
| කෙළෙන් ආරාධනා මනා න   | ද |   |

20 සක්දෙව්කලාවන් - ඉන්ද්රාණිය බදු වු , කලාවන් (වතුන්

-ඡන්ද්) කලාශිල්පයන් , නොතබා - ගෞරව නොකොට , දන් -ජාන නය කලාවු නවසදකලාවන් -(සකලයේරීන් පූජ්‍ය ක මාණ හෙයින්) අභිනව වන්ද්‍රසරෙබායමාණවු , මනකලවන් -මනොඥස්ත්රිකත්ගේ නළල -ලලටයෙහි - නිලකෙව් -නිලකයක් බදු වු -( මතු කව හා කුලකයි.)

21. නැණින් -ඥානෙයන් , සරසව් -සරස්වතිය හා ඉන - මිත්රිවු

හෙවත් සදාශ වු ගුණබරණ - ගුණ නැමති ආභරණයෙන් , යුන යුක්ත වු මෙ කතට -මේ කාන්තාවට , කැටපන -ආදර්ශනල යෙහි , පෙනුණු -දෘශ්ට වු බිඹුමිසක් -(ස්වකීය) ප්රහනිබිම්බය විනා සර් වනු - සමාන වන්තට , ලොවැ -ලොකයෙහි , කවර -කතර (ස්ත්රිමයක්) , ඇත - විද්යරමාන ද?.

ඉක්බිති අධ්යෙමඡණාකාරය හා කර්තෘනාමාදිය දක්වන්නෝ 'උතුම්

මෙබිසෝ සද' යනාදි කුලකාවියා කියන්. 22. උතුම් උත්තමාවු , මෙ බිසෝසද -මේ මහීපීවන්ද්රා ව විසින් හෙළබසිනි -සිංහල භාෂායෙන් , නිසි -(ජන්ද්රපඬිකාරානු ගත හෙයින්) යොග්ය , පදබැඳ -පද්යජබන්ධනය කොට , සොද සුන්දරවු , බණක් - ධර්මයක් , කියනුව -කථනය කරන පරිද්දෙන්, මනනද -මනොනන්දන වු ආරධනා - අධ්යෙයඡණාවක් ,කෙළෙන්-කළහෙයින්-

1 'අසනුව' ඇතැම්

23. කුලගමිණි පිවිතු රු දෙමටානගමැ කදවු රු

|                         |    |
|-------------------------|----|
| තොටගමුවැසි සොදු         | රු |
| උතුරුමුළමහතෙරිදු මුනුවු | රු |

24. සවිසන කෙළෙ පැමි ණ

|                            |   |
|----------------------------|---|
| ගුරුවන් දෙරණ සපැමි         | ණ |
| පිරිසිදු සිල් ගිහි         | ණ |
| සියල්ලොවැ1 වියතුන්ට සිළුමි | ණ |

25. නෙවලා බණ යෙහෙ න

දසඅන යෙහෙත්<sup>2</sup> හොබව  
විජයබා පිරුව  
කියන බණ මේ අසව් සතොසි

න  
න  
න

23. දෙමටානගම-දෙමටාන නම් ග්‍රාමයෙහි කඳවුරු කුල- ස්කන්ධාවාර නම් වූ (මෞර්යයා රාජ)වංශ නැමති , පිවිතුරු -රත්නා භරණයට , අගමිණි -අග්ර්රමාණිකයණයක් බදු වූ සෙදුරු සුන්දර වූ නොටගමුවැසි -ත්රිකුණාමල්(විහාරයෙහි) ආවාසිකවූ අතුරුමුළුමහ තෙරිදු -උත්තරමුලමහාස්ථවිරෙත්ද්රායන්ට , මුතුබුරු- නප්තාවූ

24. සවිසත-(නර්කව්‍යානාටකාලඛකාරාදි) සකල සාහිත්යශාස්ත්ර(විෂයෙහි, කෙළපැමිණි-කාටිප්රා ජනවූ , දෙරණ සපැමිණි -ධරණිතලාවනිණවූ , ගුරුවන් -වෘහස්පතීහු වැනිවූ පිරිසිදුසිල් - (චතු:) පාරිශුද්ධිශීලයෙන් , ගිහිනි - ගහණවූ සියල් ලොවැ -සකල (භූ) ලොකයෙහි , වියතුන්ට -විසසක්තයන්ට , සිළු මිණි- වුඩාමාණිකය)යක් බදු වූ -

25 යෙහෙන -යහපත් සේ තෙවලා - ත්‍රිපිටකධර්මය, දන ජාන නය කොට , දශ අන -දශදිසාවන් ,යෙහෙන් කීර්තියෙන් හොබවන -ශොභමාන කරන්නාවූ විජයබාපිරුවන -විජයබාහු පරිවෙනාධිපතීන් විසින් , කියන -කථනය කරනු ලබන්නාවූ මේ බණ - මේ ධර්මකය ,සතොසින - සන්තොෂයෙන් , අසව් -ශ්රුවණය කරවී.

1 'සියලොවියතුන්ට' ඇතැම්. 2.යෙහෙන් සමහර 3. 'මේ බණ ' ඇතැම්.

26. රජරුවන මහර භ සිවුසැට බරණ හා ' ඇ භ තේරී පෙනෙන ර භ දැනේ කිවිලකර හා බණ ම භ

27. පුබුදු කළ කුමුදු න සදරුස් මෙන් දියුණුවන න මෙරමා ගුණ වන න

වියන් පැලඹේ සෙබෙහි සොබමි න2

28. මෙ කියන වදන් ෮ ස

|                                          |   |   |
|------------------------------------------|---|---|
| කිවිහුම දනිති <sup>3</sup> ගුණ දො        | ස |   |
| දන්නානැනට මි                             |   | ස |
| වෙසෙස නොදැනෙයි <sup>4</sup> රුවන් තතු ලෙ | ස |   |

( මේ වනාහි දෙවිසිවන කව පටන් පස්විසිවනු පද්‍ය දක්වා පදය වතුස්ටයාත්මකවූ කුලකාව්යීයි.)

26. රජරුවන රාජශ්‍රේෂ්ඨයක්හුගේ , මහරභ -මනොඥවූ,

සිවුසැටබරණ හා - වතුෂ්ෂජි ආභරණයන් හා , ඇඟ -ශරීරය තේරී - වෙන් වෙන්ව පෙනෙන රඟ -දෘශ්ය මාන වන පරිද්දෙන් කිවිලකර හා කාව්යාලෙඛකාරයන් හා බණ මඟ -ධර්මමාර්ගය තෙම , දැනේ -(වෙන්-වෙන්ව) දන්නා ලැබේ.

27. කුමුදන -ශ්වේතොත්පලයන් , පුබුදු කළ -ප්‍රබෝධකළාවූ

සදරුස වන්ද්රාරශ්මිය, දියුණුවන මෙන්-( ශොභායෙන්) ද්විගුණ වන්නාක් මෙන්, මෙරමා -අත්යාප්තගේ , ගුණවනන -ගුණකීනි නය කරන්නාවූ , වියන් -විසයක්ත තෙම , සෙබෙහි -(විද්වත්) සභායෙහි සොබමින -ශොභමාන වෙමින් පැලඹේ විජෘම්භ මානවේ.

28. මෙ කියන වෘක්ෂ්‍යමානවූ, වදන්රූප -(කාව්‍යස්ව



රූප) වචනරාශිහුගේ, ගුණය දෝෂය හා කිවිහුම -  
 කිවිජනයෝම , දැනිති - දැනගත හෙති. (ඒ එසේ මැයි.) රුවන්-  
 රත්නයාගේ , වෙසෙස (ගුණදෙෂ) විශෙෂය , දන්නා තැනට  
 මිස - තජ්ඥවු (එය දන්නා ) මණිකාරශීල්පියක්හට මුත් (අත්යර  
 යක්හට ) තතු ලෙස -තත්වාකාරයෙන් , නොදැනෙයි -ඥාන  
 නොවේ.

1. ‘බරණ ලා ඇඟ සමහර’ 2. ‘සෙබේ හොබමින ’ 3. ‘දැනිත්’ ඇතැම් 4. ‘නොදැනේ ’ සමහර

29. අප මුනිරජ පව ර සේනක නම් පඩිවැ පෙ ර ලොවට පැ විසිතු ර ගුණෙකි පරමත් පැරුම් 1 පැනස ර

30. දඹදිව ඉසුරු බ ර

|                          |   |
|--------------------------|---|
| රූප කොට 2 නිබු තැන් යු   | ර |
| කොසොල් රට මනහ            | ර |
| සැවත් නම් වී පුරෙක් පුවත | ර |

31. නරනිදු සතරක ර

|                       |   |   |
|-----------------------|---|---|
| සෙව්නා බලසින් නිරතු   | ර |   |
| කිරිසිදුරිදු එපු      |   | ර |
| වැන්න වට කළ පිරි මහවු | ර |   |

29. පවර - පුවර වු , අප මුනිරජ -අපගේ (ශාඛ්‍ය) මුනින්ද්‍රයා

ණත් , පෙර -අතීත භවාන්තරයෙක්හි , සේනක නම් පඩි වැ  
 සේනකාබ්ධාන පණ්ඩිතවැ , ලොවට -ලොකයාහට පැ  
 පුකාශ කළාවු , විසිතුරු - වෛවිත්ර ය හෙවත් ආශාවර්ෂ්‍යානයය  
 සර -සාරවු , පැනපරමත් පැරුම් -ජ්‍රිඛ්‍යාපරමාර්ථව පාරමිතාවගේ ,  
 ගුණෙකි -අනාශංසයෙකි.  
 මේ පද්‍යවයෙන් විවක්ෂිත ජානකදෙශනාව උද්දේශ කොට යළි එය  
 නිර්දේශ කරන්නෝ ‘දඹදිව ඉසුරුබර’ යනාදි කියත්.

30. දඹදිව - ඡම්බුද්වීපයෙහි , ඉසුරුබර -(සකල)ඵෙ එශ්වස්ථිත්ම

භාරය , රූපකොට -රාශිභූත කොට , නිබු ස්ථාපිතවු තැන් -  
 යුර - නිධාන ස්ථානයක් බදු වු මනහර - මනොඥවු ,  
 කොසොල් රට - කොශල දෙශයෙ, පුවතර -ජ්‍රතසිද්ධ වු , සැවැත්  
 නම් -ශ්ර-වත්ති නම් වු , පුරෙක් - නගරයෙක් , වී වුයේය.

ඉක්බිති පුරවර්ණානය කරන්නාහු ‘ නරනිදු ’ ඇ අට කවත් දක්වත්.

31. එපුර -ඒ ශ්‍රාවන්තිපුරයෙහි , පිරි - පරිබාව (හා) , මහවුර -

මහා ජ්රාකාරය තෙම (කෙබදු යත්) , නරනිදු -නරෙන්ද්ර නැමති ,  
 සතරකර - චතුර්භූෂයා (විෂ්නුහු) , නිරතුර -නිරන්තරයෙන් ,  
 සාගරය හා උරිදු අනන්තනාගරාජයාත් විසින් වට කළ  
 වැන්න පරික්ෂිප්ත කළාක් මෙනි.

1. ‘පෙරුම්’ බොහෝ 2. ‘එක්කොට ’ යින් පාඨයි

32. පහගකොත් රතමෙ ණ

එපුරයන යන සද නුබ මෙ ණ බිසවරුව වන උර ණ කිරණ රැදුනෙව් බැබළි අපම ණ

තරඹා පැකිල සිදුකැ ල නුබ රිවි තෙද තැවු ල පැමිණ සතපුණ සදිසි දස කැ ල

34. සදලු වල ප

න්දු

කෙළෙනා සොදුරු ළ න්දු රුසිරු නෙන ඇ න්දු සලළ සිත් තමවෙනට කැ න්දු

32. පහගකොත් - ජරානසාදාග්රාශභගයෙනි, රතමෙණ - රක්තමානී

ක්සම (පද්මරාග මාණික්යා) තෙම කෙබදු ද යත්) , එපුර - ඒ නගර (ආකාශ)යෙනි නුබමෙණ - නගොමණහු (සුය්ය්ත් යා) , යන සද - ගමනය කරන කල්හි , බිසරු - අභිසාරිකාවන් , උරණ වචන කුපිත කරවන්නාවූ , අපමණ - අප්ර මාණවූ , කිරණ රශ්මීන් රැදුණු එව් - රක්ෂිත වුවාක් මෙන් බැබළි - භ්රාජන වී.

33. දදකැල - ඒ පුරයෙනි ධ්වජසමූහ තෙම (කෙබදු ද යත්) , පුරුහත පෞරභගනාවන්ගේ , මුවකමල - මුඛපද්මයන් , තරඹා- නිරික්ෂණය කොට, පැකිල-ජ්රසස්බලිතවැ , හෙවත් අවඥනවැ නුබ-නභ:ස්ථලයෙනි රිවිතෙද තැවුල-සුය්ය්්බ තෙජස්තාපයට, පැමිණ-ජ්රා ජීව, සතපුණ-ශයනය කළාවූ, සිදුකැල සදිසි-සිද්ධාභගනා සමූහයක් වැන්න.

34. සදලුවල-වන්ද්රපශාලාවන්හි , පන්දු කෙළෙනා-කන්දුකක්රීඩා නය කරන්නාවූ සොදුරු-සුන්දරවූ , ළන්දු-කාන්තාවෝ, රුසිරු-(තමන්ගේ) රූපශ්රීසය, නෙන ඇන්දු-නෙත්රාදක්ෂිත කළාවූ සහළ-කාමුකයන්ගේ , සිත්-චිත්තයන් තමවෙනට-තමන් සමීපයට, කැන්දු-ආභවානය කරවූහ.

1.'රතමිණ'-ඇතම් 2.'වෙනඋරණ'බෝහෝ 3'පැකිල' බෝහෝ 4.'දදවැළ'සමහර 5.'කෙළිනා'ඇතම් 6.'සොදුර' ඇතම්

35. මිණිසලඹෙහි දිගැ ස කොලහල අසා රණහ ස පස්සේ යන විල ස උගන්නා වැනි1 ගමන් ඒ ලෙ ස

36. නෙළුමිමල් ගද ග ත් පවත් බිඟු ලුහුබැද ය ත් සුරතසරතසයු ත් පුරඹ හළ කවුළුවෙන් ගෙට ප ත්

37. ගිජිඳු ගිරිපෙළ රැ දි රියහය තරඟවැළ සැ දි හිවි තුරු ගොස නිසැ දි සයුර සිරිසිරි එපුර මන බැ දි

35 දිගැස - දීර්ඝාක්ෂිත්ගේ , මිණිසලඹෙහි මණිමක්ෂ්රයෙනි ,

කොලහල අසා - ශබ්දශ්රීවනය කොට රණහස ස්වණ්හංම සයන් ,

පස්සේ ( ඒ ස්තරි ත්ගේ ) පශ්වාද්භාගයෙනි , යන විලස - යන්නාවූ ආකාරය (කෙබදුද ?) ඒ විලස - ඒ (පුරස්තරි ත්) පරිද්දෙන් ගමන්- ගමන ක්රිලයාව. උගන්නා වැනි - උද්ග්රසහණය කරන්නාක් මෙනි.

36 නෙළුමිමල් ගද - පද්මසුගන්ධය , ගත් ග්ර හනය කළාවූ, පවත්- මාර්නය , බිඟු පවිපදීහු , ලුහුබැද - සිෂ්රලුහුබන්ධනය කොට , යත් - ගමනය කරන කල්හි , සුරතසරතස - සුරතක්රීසඩා ශ්ර මයෙන්, යුත්-යුක්තවූ , පුරඹ - පුරාමිබිකාවක විසින් හළ විවෘත කරන ලද , කවුළුවෙන් - කවාටයෙන් , ගෙට පත් -(ඒ භාභග තෙම) ගෘභාභ්යුත්තරයට ජ්රාපිපත වී. ගිජිඳු - ගිජෙත්දු නැමති , ගිරි පෙළ - පථිතපභිකිත්තියෙන්, රැදි - රක්ෂිතවූ රියහය - රථාශ්ව ( නැමති), තරඟවැළ- තරභගා වලියෙන්, සජිජිතවූ , හිවි - උස්වූ , තුරුගොස - තුය්ය්් නාද නැමති ඝොෂයෙන්, නිසැදි - නිරන්තර වූ , මනබැදි-මනොබන් ධනය කළාවූ , එපුර - ඒ නගරය තෙම, සයුරුසිරි - සාගරශ්රීනය , ඉසිලි - උද්වහනය කළේයි.

1. මෙනි වෙනි සමහර

38. කිවි කිවි කුදකුම රු අනත සිවුවන ගුරු ගු රු සරසවිය ගුරු ගු රු එපුර වනනොක් මදක් වෙනි සු රු

39. දඹදිව එකතප ත් කෙරෙමින් බෙලෙන් බලව ත් කොසොල් රජ පොහොස ත් වීදි රජසිරි එපුර සිරිම ත්

40. ඔහු රණදෙරණ බැ ස ලෙළදෙන1 සුරන සදහ ස සුරලිය රුපු දිගැස ස අහෝ ලෙළදුනි වමැස දකුණු ස

36. කිවි - වාල්මිකිය , කිවි -ගුක්රාය කද කුමරු - ස්කන්ධකුමා රය , අනන - අනන්ත (නාගරාජ)ය , සිවුවන - මහා බිරනන්මය, ගුරු ගුරු අගස්තිසාමිය , සරසවිය - සරස්වතී දෙවභනය , සුරගුරු - වෘහස්පතිය (යන මොහු) එපුර - ඒ නගරය , වනනොත් වර්ණ නා කරන්හොත්, මදක් - ලෙශයක්, සුරු වෙති - සමති වෙත්.

ඉක්බිති කොශලනරෙන්ද්රම වර්ණ නාව කරන්නාහු ‘දඹදිවළකනපත්’ යනාදී පද්යශ පටකය කියත්.

දඹදිව - ජම්බුද්වීපය එකනපත් කෙරෙමින් එකච්ඡත් කෙරෙමින්, බලවත් බෙලෙන් - දෘඩතරවු ශක්තියෙන්, පොහො සන් - සමති වු , කොසාල් රජ කොශලනරෙන්ද්රක නෙම, සිරිමත් - ශ්රීමමත්වු එපුර - ඒ (ශ්රාතවන්ති ) නගරයෙනි , රජසිරි - රාජ්ය ශ්රීය විදි- වින්දනය කෙරේ.

40. ඔහු ඒ රාජෝත්තමයා, රණ දෙරණ - යුද්ධභූමියට බැස - අවතීර්ණවැ.යශල , සුරන - දක්ෂිණභස්තයෙන්, සදහස බඩගපත්ර ය, ලෙළදෙන - චලිත කරණ කල්හි , සුරලිය - සුරාභිගතාවන්ගේ ද රුපු දිගැස - ශන්ර වතිතාවන්ගේද (යථාක්රදමයෙන්) , වමැස වාමා

ක්ෂිය හා දකුණැස- දක්ෂිණාක්ෂිය, ලෙළදුනි - චලිත වී අහෝ

ආශ්වය්ය් යි! 1. ‘ලෙලවන ඇතැම්’

41. යසගී එතිරිදු න නාලිය කියන නිතියෙ න නාරජහට අස න මදක් බාදා සතුවු කදුළෙ න

42. එතිරිදු පැයුම් ර ද1 මහදන් වැසි වසින ස ද දිළිදුන් ළවැ2 බ ද උඩගු දළ ලොබ මියර 3 ගියෙ බි ද

43. ආකරයෙන් රුව න් වෛනනිබු4 වෙලින් අස් ව න් සිය රැකුමැ තුවු ව න් දෙරණලිය දුනු ඔහුට එකුව න්

41. එතිරිදුන - ඒ නරෙන්ද්ර යාගේ , යසගී - යසෝගීතිකාවන් නාලිය - නාගකන්යා වන් නිතියෙන - නිරන්තරයෙන් කියන කථනය කරන කල්හි හෙවත් ගායනය කරන කල්හි , අසන (එය) ශ්රයවනය කරන්නාවු නාරජහට -(අනන්ත නම්) නාරජයා හට, මදක් බාදා ලෙශමාත්රය බාධාවක් (නම්) සතුවු කදුලෙන තුෂ්ටිබාෂ්පයෙන් (පමනණක් මැයි).

42. එතිරිදුන - ඒ නරෙන්ද්රව නැමති, පැයුම්රද - පර්ජන්ය රාජයා (මහාමෙඝය), මහදන්වැසි - මහාදාන නමැති වර්ෂය, වසින සද -වස්වන කල්හි, (අන්තර්භූතප්ර යොජ්යාටිප්පිදු ), දිළිදුන් - ද්රිද්රන යන්ගේ, ළවැබද -හෘදයවාසීන් සම්බන්ධිවු , උඩගු- උන්නත වු දළලොබ - දෘඪලොභ නැමති, මියර - වාපී බන්ධය, බිද ගියෙ භග්නව ගියෙයි. ආකරයෙන් -රත්නාකරයෙන් රුවන් - රත්නයන්ද, වෙනෙන් - වනයෙන් , ඉබු - හස්තීන් ද, වෙලින් -ක්ෂෙත්රයෙන්, අස්වන් - ශස්යන ඵලයන් ද, සියරැකුමැ - ස්වකීය රක්ෂණයෙනි, තුවු වන් - තුෂ්ටවු, දෙරණලිය - ධරණකාන්තා නොමෝ, ඔහුට- ඒ පෘථිවිපාලයාහට, එකුවන් - නිරන්තරයෙන්, දුනු- දානය කළා.

1. පැයුම්රද - ඇතැම් 2. වැව - සමහර 3. නියර ගියෙ සිද- උඩරට 4 වෙනිතිබු, වෙනිතිබුඇතැම්

44. මහසයුර මිණිග ණ නෙදකලඹ මෙන් නුබමෙ ණ1 පමණ නැති මොහු ගු ණ ඉක්මැ පවතී වැනුම් කිවි නැ ණ

45. සිවුපා සගුණ සො ද නෙසන්2 පසඟින්3 මනන ද රජ දහම පිළපැ ද එරජ සැපසේ රජකරන ස ද

46. එතිරිදුගෙන් මහ න් අතැඟි සිටු තනතුරු ල න් අනේපිඩු නම් යු න් සුදන් මහසිටුතුමා පින්ව න්

44. මහසයුර - මහාසාගරයාගේ , මිණිගණ මෙන් - රත්න රාශිය මෙන් ද නුබමෙණ- නහොමණිහුගේ (සුය්ය්ර ගේ), නෙද කලඹ මෙන් - නෙජස්කදම්බය මෙන් ද , පමණ නැති - ජ්රකමාණානි ක්රා න්නවු , මොහු ගුණ - මේ නරෙන්ද්රයාගේ ගුණසමුහය නෙම කිවිනැණ - කිවින්ගේ දෙනය හා , වැනුම් - වර්ණරතාව ඉක්මැ- අතික්රා න්නකොට , පවතී - ජ්රුවෘත්ත වේ. ( මේ නරෙන්ද්රනායාගේ ගුණසමුහය කවින්ගේ චිත්තාවිෂයක හෝ වාග්විෂයක හෝ නොවෙයි සේයි).

45. සිවුපා - චතුරාසාය හා, සගුණ - ෂඩ්ගුණයෙන්, සොද සුන්දරවු, තෙසන් - තීර් ගක්නිය , පසහින් - (ස්වාමිදණ්ඩවයෙන්) අවශිෂ්ටවු අමාත්යා දී) පඤ්චාභගය යන මෙයින් , මනනද - මනෝනන්දනවු , රජ දහම - (දුෂ්ටනිගිර හ ශිෂ්ටානුගිර්හ සඬබ්බියත්ත) රාජධර්මනය, පිළිපද - ජරගනිපාදනය කොට , එරජ - ඒ නරෙන්ද්රාන, සැපසේ - සැපවු පරිද්දෙන්, රජකරන සද රාජ්යාකරන , කල්හි- (අටසාලිස්වන කව දක්වා සතර කවකින් කුලකයි.)

46 මහත් - උත්තමවු, එනිරිදු - ඒ (කොශල) නරෙන්ද්රයා

ණන්ගෙන්, අනාභි - මාහාභිවු, සිවුනනතුරු - ශ්රෙකෂ්ඨිසථානාත් තරය, ලන් - ලද්දාවු, අනේපිඬු නම්යුත් - අනාඨපිණ්ඩිකය යන (ලොකප්රසසිද්ධ) නාමයෙන් යුක්තවු , සිත්වත් - පුණ්ඩිවත්වු, සුදත් මහ සිවුතුමා - සුදත්ත මහාශ්රේකෂ්ඨ උත්තමයා විසින් -

1. මිණ - බොහෝ 2. තෙසන් - බොහෝ 3. සතහින් - ඇතම

47. ගණන් දැනැ පඬු ක ඉ

දනයෙන් සිවුපනස්කෙ ෧ විසදා රුවිනුදු ෧1 නිවැසි කරවු ලකල පහපෙ ෧

48. සෙවුනා සිවුව රම් සුවදි මල්තුරු මන රම් බඹලොව එකන රම් බිජි වෙහෙරෙක් නමින් රම්

49. පිළිමිණි සිය ලේලි බද එහි පවුර තු ලේලි මිහිකතකගෙ දු ලේලි සුරන ලු වැනි සක්වළ ලේලි

46. ගණන් දැනැ - සඬබ්බියාලප්රේමාණය ජානනය කොට , පුඬුකළ - පිණ්ඩනය කළාවු , දනයෙන් - වස්තුයෙන්, සිවුපනස්කෙළ - චතුපඤ්චාසත් (54) කොටියක්, විසදා - විසර්ජනය කොට, නිවැසි- සුදුසු පරිද්දෙන්, කැරවු - නිර්මාණය කරවන ලදි. රුවිනුදුළ - රූපයෙන් ( ලක්ෂණයෙන්) උප්පවලින වු , ලකළ පහපෙළ - අලඬ කෘත ප්රාරසාදපඬක්ති ඇති.

47. සිවුවරන් - සතරවරම් දෙවරපුත් විසින්, සෙවුනා - සෙවනය කරනු ලබන්නාවු , සුවද මල්තුරු - සුගන්ධපුෂ්පවෘක්ෂයන්ගෙන් මනරම් - මනෝරම්ය වු , බඹලොව - බ්රයහ්මලොකය හා , එක තරම් - එකාකාරවු , දෙවිවරම් නමින් - ජෙනවතාරාමය යන නාම යෙන් (ප්රසිද්ධවු) , වෙහෙරෙක් - විහාරයෙක්, බිජි - බැබළිනණ.

පද්යපටිංශතියකින් ජේතවන විහාරවර්ණනනය දක්වන්නාවු 'පිළිමිණි'

යනාදි කීහු. 48. එහි - ඒ විහාරයෙහි , සියලේලි- සාකල්යෙයෙන්, පිළිමිණි- ස්ථටිකමාණික්යහම(කොට), බද - බදනාලද්දාවු , තුලේලි- ස්ථුලවු, පවුර - ප්රා)කාරය තෙම , (කෙබඳු ද යතහොත්) මිහික තගෙ - මගී (නැමති)කානතාවගේ , සුරන - ශූරවු හස්තයෙහි, ලු- ප්ර ක්ෂිප්තවු , දුලේලි - ජීවලිතවු, සක්වළලේලි වැනි -ශඬබවළ යයක් වැන්න.

1. රුවින්දුළ- සමහර

50. වෙහෙර පහ මුදු නේ1 රත්කොත් දහස් ගණ නේ නැඟි මිණිකැලුමෙ නේ තමා රැදාවලැයි නොදැ නේ

51. සදහම් නදින්2 යු තු ඉදුනිල්මිණිපහය ම තු ලෙළ රන්3 දද දිමු තු බලා මේ හැඟි4 මියුරු රඟ ග තු

52. දැවණපහපෙ ෧ සරන පුහුදුන් සඟවැ ෧ වඩිනා ගුවන් තු ෧ උතුම් රහතන් වෙනස නැති ක ෧

50. වෙහෙර - ඒ විහාරයෙහි, පහමුදුනේ - ප්රාළසාදමස්තකයෙහි , රත්කොත් දහස්ගණනේ - සහස්ර සඬබ්බියානේ ස්වර්ණනශඬගයන්ගෙන්, නැඟි - උද්ගතවු , මිණිකැලුමෙතේ- මාණික්යුකාන්තීන් කරණ කොට ගෙන , තමා - එකාන්තවයන් , රැදාවලැයි - ( මේ රාත්රිකභාගය මේ දිවාභාගය යි) රාත්රි නිදිවසංචභාගය, නොදැනේ - ඥයමාන නොවේ.

51. සදහම්නදින් - සද්ධර්ම (දෙශනාසඬබ්බියාරන) නදයෙන් , යුතු-

යුක්තවූ , ඉදුනිල්මිණිපහය - ඉන්තිලමාණික්ය මය ප්රාදසාදයන් ගේ, මතු - මස්තකයෙහි , ලෙළ- ලලිතවූ, දිමුතු - දිප්තිමත්වූ, රතදද - ස්වර්ණධවජයන්, බලා - අවලෝකනය කොට, මියුරු- (ගෘහ) මයුරයෝ තුමු , මේ හැඟි - මෙඝකූටයනැයි චිත්තනය කොට, රඟ ගතු - නෘත්යා රම්භ කො 51. දැව්ණපහපෙළ - ස්ථවිකමය ප්රාගසාදපඬික්තියෙහි, සරන- සඤ්චාරය කරන්නාවූ , පුහුදුන් සඟවාළ -පෘථග්ජන යනිසමුහ නෙම, ගුවන්තුළ - ගගනාභ්යන්තරයෙහි හෙවත් අහස්කුසේහි වඩිනා - ප්රලයාණය කරන්නාවූ , උතුම් රහතන් -උත්තම ක්ෂිණා ශ්රතවයන්ගේ, වෙනස - විශෙෂය, නැති කළ - දුරු කෙළේය.

1.පාමුදුනේ - මෙසේත් පාඨයි. 2.නදින - සමහර 3.ලෙලවිදු - ඇතම් 4. කැකි -සමහර 5.ගුවන්තල-ඇතැම්

53. නොයෙකමිණි පැහැදි ලි  
 තොරණ කිරණින් මනක ලි  
 වෙහෙරඹර ඇමක ලි  
 නොකලා දෙව්දුනු සියන් සිරිසි ලි

54. සපු නා පළොල් දො ඹ  
 කුසුම් සුවදෙහිහි මහි අ ඹ  
 බමරකැල බදලො බ  
 නිබද නද දෙති ඒවෙන වනගැ බ

55. ඒහි නද දෙන නිතො ර  
 කුරවිකෙවිලි මනහ ර  
 සුගතිදු මියුරු ස ර  
 උගන්නා වැනි සිතින් ලොබ කැ ර

53. නොයෙකමිණි- අනෙකමාණික්ය යන්ගේ,පැහැ-ප්ර භායෙන්, දිලි-ප්ඵලිතවූ, තොරණකිරණින්-තොරණ කාන්තියෙන්, මනකලී-මන:කල්යෙවූ, වෙහෙරඹර- විහාරාකාශය නෙම, ඇමම කලී-සර්වකාලයෙහි, නොකලා-වැසි නැති කාලයෙහිද, දෙව් දුනුසියන්-ඉන්ද්රිවාපගනයන්ගේ , සිරි-ශොභාව, ඉසිලි- උද්වහ නය කෙළේයි.

54. සපු-වාමිපෙයය, නා-නාගය, පළොල්-පාටලිය, දොඹ- පුන්නාගය, මිහි අඹ-සහකාරය (යන මේ), කුසුම් සුවදෙහි - පුෂ්පසුගන්ධයෙහි, බදලොබ - බද්ධවූ ලෝභ ඇති, බමරකැල- භෘඬිගශ්රේණිහු , ඒවෙන- ඒ විහාරසම්පයෙහිවූ, වනගැබ- වන ගර්භයෙහි, නිබද- අනවරතයෙන්, නද දෙති-නාද පවත්වත්.

55. ඒහි-- ඒ විහාරෝපවනයෙහි, නිතොර-නිරන්තරයෙන්, නද දෙන- නාද කරන්නාවූ, මනහර- මනෝහරවූ, කුරවිකෙවිලි- කොකිලපක්ෂිහු, ( කෙබන්දෝ ද යන්) සුගතිදු- සුගතෙන් ද්රියාගේ, මියුරුසර- මධුරස්වරය, සිතින්- චිත්තයෙන්, ලොබ

කැර-ලෝභ කොට, උගන්නා වැනි- උද්ග්රාහණය කරන්නවුන්

වැන්නාහ.

1 නොකල්- මෙසේත් පාඨයි 2 සියෙන්- ඇතැම් 3 නිතර-සමහර

56. දෙසන බණ සඟ වැ ළ  
 උගත් ගිරවුන් නිකස ළ  
 කියන ඉද බිල තු ළ  
 තුරුදු බණනෙව් මගදගාපෙ ළ

57. පිපි කුසුමෙන් සොදු රු  
 ඒහි රදන ඒරහැදි තු රු  
 අසා බණ තොරතු රු  
 පෙරවිසා වැනි සිවුරු පිවිතු රු

58. සැදි ගනනිල් කොළ ග

|                       |   |   |
|-----------------------|---|---|
| හෙළකඳිනුදුළ ඒහි නු    | ග |   |
| මහසමුදුර සම           |   | ඟ |
| වැන්න ඒසවුණු වතළ සුරග | ඟ |   |

56. සඟවැළ- යතිසමුහයා විසින්,දෙසන-දෙගනා දේශනා කරනු ලබන් නාවූ, බණ-ධර්මයය, නිකසළ- පවිත්රාව, උගන්-උද්ගර හණය කළාවූ, ගිරවුන්- කීරපක්ෂීන්, බිලතුළ-කොටරාභයන්තරයෙහි, ඉද- උපවිෂ්ටවැ , කියන-කථනය කරන කල්හි , තුරුදු- වෘක්ෂයෝද, මගදගාපෙළ- මාගධගාථාපඬික්කීන්, බතනෙව- කියන්නාවූ මෙනි.

57. පිපිකුසුමෙන්-විකසිත වූ පුෂ්පයෙන් දෝහෝ නොහොත් පුෂ්පාකාර ලක්ෂණයෙන්,සොදුරු- සුන්දර වූ, ඒහි- ඒ විහාරෝප වනයෙහි ,රඳන- රඤ්ජමානවූ, ඒරහැඳිතුරු-ඇසළවෘක්ෂයෝ දෝහෝ නොහොත් ඒරහැඳි නම් පන්ෂි වශේෂයෝ, බණ තොරතුරු- ධර්මඡර්ෂවෘත්තිය, අසා- ශ්ර්ෂවණය කොට, පිවිතුරු- පවිත්රවූ, සිවුරු-චිවරයන්, පෙරෙවියා වැනි - ජරාෝචරණ කළාක්වූ මෙනි.

58. ඒහි- විහාරෝපවනයෙහි, ගත-බහලවූ, නිල්-නීල වර්ණවූ, කොළ-පත්රන ඇති, අග-අග්ර,යෙන්, සැදි- සජ්ජිතවූ,හෙළ කඳින්- ධවලස්කන්ධයෙන් , උදුළ -උජ්ජවලීතවූ,නුග- නියහග්රෝකධ වෘක්ෂ තෙම( කෙසේද යනහොත්), මහසමුදුර සමඟ - මහා සමුද්රනය හා ඒක්වැ, වතළ-විස්තීර්ණසවූ, සුරගඟ- ආකාශගඬිභාව, ඒසවුණු වැන්න- උද්ගත වූවාක් මෙනි.

59. කුඩ සහ සුපිපි නා

|                      |    |
|----------------------|----|
| පුවක්මල් වල්විදු     | නා |
| සපුමල් පහනි          | නා |
| කරන පුද වැනි එවන සුර | නා |

60. අඹ මහරි මිදෙ ලේ

|                       |    |    |
|-----------------------|----|----|
| පියුම් සහ කොද ලොත් ම  | ලේ |    |
| පඩුරු ගෙන සයුක        |    | ලේ |
| පිදු වැනි එකවිටම දසඹු | ලේ |    |

61. වෙන නිකමල් මහ රු

|                           |    |
|---------------------------|----|
| මුතුලැල් ලකළ පියක         | රු |
| සුපුල් කිණිහිරි තු        | රු |
| සැදි බැබළෙන රත්තොරණ යු රු |    |

59. සුපිපි-සුපුෂ්පිතවූ, නා-නාග (පුෂ්ප) නමැති , කුඩ සහ-

ජත්ර. සහිතවූ, පුවක්මල්- පුග පුෂ්ප නමැති, වල්විදුනා- වාලවිය

ජනයෙන්ද, සපුමල්- වාමිපෙයපුෂ්ප නමැති, පහනිනා-ජ්ර දීප යෙන් ද (යුක්තවූ), එවන ඒ (උප) වනය තෙම, සුරනා -(වන) දේවතාවන් විසින්, කරන- ක්රි යාමාණවූ, පුදවැනි -පූජාවක් වැන්න.

60. අඹ-ආම්රය, මහරි-ශිරිෂය, මිදෙල්-නිවුලය, පියුම් සහ- පද්මයන් හා, කොද-කුන්දය , ලොත්-ලොඬුය (යන), මල්- පුෂ්ප නමැති, පඩුරු-(තම තමා අයත්) ජ්ර භානයන්,ගෙන- ග්ර්භණය කොට, සයුකල්-(වසන්නාදී) සෘතුකාලයෝ සදෙන, එකවිටම-එකක්ෂණයෙහිම, දසඹුල්-දශබලධාරීන්,පිදු වැනි- පූජනය කළාහු මෙනි.

61. වෙන-(කණිකාරවෘක්ෂයන්ගේ) සමීපයෙහි වූ,නිකමල්- නිර්ගුණඬිපුෂ්ප නමැති ,මහරු- මහාර්භවූ,මුතුලැල්-මුක්තාල නිකායෙන්, ලකළ-අලඬිකෘතවූ, ජ්රදයකරු-ජ්ර-යකරවූ, සුපුල්- සුචුල්ලවූ, කිණිහිරි තුරු- කණිකාරවෘක්ෂ තෙම, (කෙසේද යන හොත්), සැදි-සජ්ජිතවැ, බැබළෙන-හ්රාජමානවූ, රත් ඌනාරණ යුරු-ස්වර්ණතොරණාකාරයි.

# 1 මුතුදැල්-සමහර

## 62. පියගඳ සිහින් ගෙ දි

|                        |    |    |
|------------------------|----|----|
| කිණ දොඹ බෙලි අඹ ගෙ     | දි |    |
| ලවග සල් සව් ගෙ         |    | දි |
| සුපුල්වනයෙන් දනන් මනබැ | දි |    |

## 63. රසදුන් සුනි ලේ ල න්

|                       |    |    |   |    |
|-----------------------|----|----|---|----|
| වනන් කළඹන             | සු | ලේ | ල | න් |
| අඹදළුව ලො             |    | ලේ | ල | න් |
| හඬන තැන තැන මන කොවුල් | ල  |    |   | න් |

## 64. දෙවිදුරුතුරු අග රු

|                         |    |    |
|-------------------------|----|----|
| තුරුරලා මුල පිවිතු      |    | රු |
| කෙළන මුව කස්තු          |    | රු |
| යොහොඹුලියමඩු අවට විසිතු | රු |    |

62. පියගඳ- පේර යවු සුගන්ධ ඇති, සිහින් ගෙදි -සිහින්කෙන්දය, කිණ-නමෙරු(වෘක්ෂය) , දොඹ-පුත්තාගය, බෙලි-බිල්වය, අඹගෙදි-අංකොන්දය, ලවග-ලවඕගය , සල්-ශාලය, සව් ගෙදි-සව්කොන්දය (යන මොවුන්ගේ), සුපුල්-සුපුල්ලවු, වන යෙන්- අරණිය යෙන්, දනන්-ජනයන්ගේ , මනබැදි-මෙනාබන් ධනය කළාවු - කුලකහෙයින් මෙ ඇ සත්කවක් මතු කියන ‘විවෙහෙර’ යනු හා සම්බන්දයි.

62. සදුන්-රසාඤ්ජනසේ, සුනිල්ලන්-අතිනිලවු, වනන්- විරහිණින්, කළඹනසුල්ලන්- ක්ෂෝභ කරනසුලු, අඹදළුව- වූතාඕකුරයෙහි, ලොල්ලන්-ලොහි වූ, තැන තැන-ඒ ඒ ස්ථානයෙහි, හඬන- නාද පවත්වන්නාවූ, මනකොවුල්ලන්-මන්නකොකිලියන්ගන්(යුක්තවූ)-

64. දෙවිදුරුතුරු- දෙවදාරවෘක්ෂය, අගරු-කාලවන්දන වෘක්ෂය. තුරුරලා-නගර(වෘක්ෂ) ය යන මොවුන්ගේ, පිවිතුරු- පවිත්රාවූ, මුල-මුලයෙහි ද, යොහොඹුලියමඩු-මාධවී ලතාමත් ධූපයන්හි ද, කෙළන-කේරී-ධනය කරන්නාවූ, කස්තුරු මුව-කස් තුර්කා මාගයන්ලගන්, අවට- හාත්පසින්, විසිතුරු-විචිත්රන වූ-

## 1 ලමග- සමහර 2 අඬන- ඇතට 3 මුල්-ඇතම් 4 කෙළින- සමහර

## 65. පුල්මහනෙල් පියු මි

|                          |    |    |
|--------------------------|----|----|
| රැදි ඉදුනිල් ඉවුරුබි     | මි |    |
| රජහස යුතු උතු            |    | මි |
| පතැස් පොකුණෙන සැදුණු මනර | මි |    |

## 66. සරන බිඟු ලො ලේ ලෙ න්

|                   |    |    |    |
|-------------------|----|----|----|
| වගළ මුවරද හැ      | ලේ | ලෙ | න් |
| දිමුතු සුදු වැ    | ලේ | ලෙ | න් |
| සැදුණු වනපස මලාමැ | ලේ | ලෙ | න් |

## 67. සියපත්විල් අස ල

|                      |   |
|----------------------|---|
| කොකුම්ලියතල මනක      | ල |
| කපුරුතුරු කොබළි      | ල |
| සදුන් වනයෙන් ලකළ මලව | ල |

65 . පුල්-වුල්ලවු, මහනෙල්-උනපලයෙන් හා, පියුමි-පද් මයෙන්,රැදි-රඤ්ජනවූ , ඉදුනිල්-ඉන්ද්රානීලාත්විතවූ, ඉවුරු බිම්- කුලභූමි ඇති, උතුම්-(පක්ෂීන් කෙරෙහි) උත්තමවූ රජ හස-රාජහන්සයන්ගෙන්, යුතු-යුක්තවූ, මනරම්-මනෝරමය වූ, පතැස්පොකුණෙන් -වාපිපුෂ්කරණින්ගෙන්, සැදුණු-

## සජ්ජිතවූ

66 . ලොල්ලෙන්- (මඩු) ලොල්ලියාගේ, සරන-සඤ්චාරයකර නිනාවූ, බිඟු-භෘතීගයන්ගෙන් ද, වගළ-ගළිතවූ , මුවරදහැල්ලෙන්- මකරන්දනිර්කරයෙන් ද, දිමුතු-දිජිතිමත්වූ, සුදු වැල්ලෙන්-ගුහිරවාලකායෙන් ද, මලාමල්ලෙන්- කුදු මහන්පුෂ්ප යෙන්ද, සැදුණු -සජ්ජිතවූ, වනපස-වනපාර්ශව ඇත්තාවූ -

67 . සියපත්විල්- ගතපත්ර නඩාගයන්ගේ, අසල-ආසන්නයෙහි කොකුම්ලියනල- කුඩිකුම ලනානලයෙන්, මනකල- මනකල්යවූ, මලවල- පුෂ්පයෙන් ආකූලවූ, කපුරුතුරු- කර්පුරවෘක්ෂය , කොබළිල- කොවිදාර(වෘක්ෂ) ය, චන්දන (වෘක්ෂ)ය යන මොවුන්ගේ, වනයෙන් -අරණය යෙන්, ලකළ-අලඬිකෘතවූ.

1 සැදුනි-කිසියම් 2 තල්-ඇතම් 3 සැදුණු- සමහර

68. වදනා ලෙස මුනි දු

|                          |    |
|--------------------------|----|
| ආ බඹ උවිදු සුරනි         | දු |
| කිරුළමිණි රැස් ක         | දු |
| සැදුවෙලෙ සිරි පැ නොකල්හි | දු |

69. යසසින් ලොව පැනි ර

|                        |   |
|------------------------|---|
| සියලු සනමට වැඩ කැ      | ර |
| සනරින් බඹවෙහෙ          | ර |
| වසන සද අප මුනිදු ඵෙවහෙ | ර |

70. දවසෙක නැණග ප න්

|                         |    |
|-------------------------|----|
| පෙරටු කැරැ හිමි සැරියු  | න් |
| මිණිකවසින් දිමු         | න් |
| ගදැත් විලසින් සඟහු ගුණව | න් |

68 . මුනිදු-මුනින්දරණයන්වහන්සේ ,වදනා ලෙස- වන්දනය කරන පරිද්දෙන්, ආ- ආගතවූ, බම- බිරදහ්මයාගේද , උවිදු- උපෙන් ද්රදයාගේ ද , සුරනිදු-සුරෙන්ද්රියාගේ ද , කිරුළමිණි රැස්කදු-කිරිට මාණික්යනරයම් ස්කන්ධයන්ගෙන්, නොකල්හිදු- අකාලයෙහිදු හෙවත් සන්ධියායකාලයෙන් පිටත්හිදු, සැදුවෙලෙ සිරි-සන්ධියා වලාහකයෙහි වූ ශොභාව , පැ- ප්රලකාශ කළාවූ.

69 . යසසින්-(අර්හත්වාදී) කීර්තියෙන්, ලොවැ-ලෝක යෙහි, පැනිර-වියාඅප්තවැ, සියලු සනහට - සකල සත්ව වර්ගයා හට, වැඩ කැරැ-(ස්වර්ගාපවර්ගැ) සුඛාභිවාදි කොට,බඹවෙහෙර සනරින්- බිඳැහිමවිහාරවතුෂ්ටයෙන් (යුක්තවැ) , අපමනිදු-අස්මත් මුනින්දර යා, ඵෙවහෙර- ඒ (ජෙනවන) විහාරයෙහි , වසන සද- වැඩ වාසය කරන කල්හි.

70 . දවසෙක-එක් දිනයෙක්හි, නැණගපත්-ඥානයෙන් අග්ර, ප්රාවජිතවූ ,සැරියුත් හිමි-ශාරිපුත්රත්තස්වාමීන්, පෙරටු කැරැ-පූර්වාචි ගමකොට, මිණිකවසින්- මාණික්යය කවටයෙන්, දිමුත්-දිජිති මත්වූ, ගදැත් විලසින්- ගන්ධහස්තීන්ගේ විලාසයෙන්,(යුක්ත වැ), ගුණවත්-(ශීලසමාධියාදී) ගුණාත්විතවූ, සඟහු- යනීහු.

1 වදිනා-බොහෝ 2 උරිදු- බොහෝ 3 සියල්- බොහෝ

71. සිරබර දෙවස බා

|                         |    |
|-------------------------|----|
| විසිතුරු කැලුම් පසු     | බා |
| මඩලෙහි දම්ස             | බා |
| රැස්ව හිද ලෙව්නුවන් පොළ | බා |

72. දියටෙක නෙතක් බ දු



75 සිවුවේසන්-චතුර්වේදයන් හා වෛද්‍යාභිගයාස්තරස නමැති , මුහුදු-සමුද්රයයාගේ , පරතෙර පැමිණි-පරතීරප්රාප්ත වූ, වදනිඳු- වාගීෂ්වර වූ, කුළදත්- කුටදත්තය , පොකුරැසුදු-පුෂ්කරසාදිය යන, මෙ ඈ -මෙ ආදී වූ, ලොවැ පරසිදු-ලොකයෙහි ප්රීසිද්ධ වූ, බමණන්ද- බිරා-හිමතයන් විසින්ද.

1 දුසිරිත්-බොහෝ 2 මුල්-ඇතම් 3 පවතිනසේක-සමහර 4 සැදු-ඇතම්

77. සබිය සත්තක න ම  
මෙ ඇ පඩිනුදු මෙනුද ම

අලවක යකු බිර මි

දෙසු පුළුවන් පැනුදු මනර ම

78. සක්දෙව්දු ඇ ම රු  
බකබඹ ඇතුළු ලොවදු රු

දමා නුවනින් ස රු

කෙනෙක අප මුනිරජ නිලෝගු රු

79. දනසුතු දෙය සිය ල  
නොනැවතම දන්නා සු ල  
නුවණින් කළ එක ල

කෙනෙක අප මුනිරජහු සිත්ක ල

76 මෙනුදම්-උද්ධතමනස්ඇති , සබිය-සහිය,(නම් පරිවරාජක) ය, සත්තක නම්-සච්චක (නිර්ග්රයන්ටීපුත්ර ) ය යන, මෙ ඇ පඩිනුදු- මේ ආදී පණ්ඩිතයන් විසින්ද, බිරම්- භයානක වූ, අල වක යකු- ආලවක නම් යක්ෂයා විසින් ද , පුළුවන්-විවාරනලද, පැනුදු-ජ්රමශ්නයන් පවා, මනරම්-මෙනාරම්ය කොට, දෙසු-විසර්ජනය කළා වූ.

77 නිලෝගුරු-ත්රේරෙරලොක්යාපවාය්ශී වූ, අප මුනිරජ-අස්මන් මුනිරාජ තෙම, සක්දෙව්දු ඇ-ශක්රයදෙවෙන්ද්රා දීවූ , මුරු- දෙවියන් ද, බකබඹ ඇතුළු-බකබ්රවන්මයා ඇතුළුවූ, ලොවදුරු- බ්රමන් මයන්ද , නුවණින්- දොනය කරණ කොටගෙන , දමා-දමනය කොට, සරුකෙනෙක- සාරවූ තැනත්වහන්සේය.

78 සිත්කලු-මන:කල්යදවූ, අප මුනිරජහු- අස්මන් මුනිරාජයන් වහන්සේ , සියලු දනසුතු දෙය-සකලඥෙයධර්මය, නොනැවතම- අනිවෘත්තවම හෙවත් ආවරණ රහිතවම , දන්නාසුලු ජානනය කරන ස්වභාවය ඇති, නුවණින් (අනාවරණ) දොනයෙන්, එකලුකල -එකාලෝක කළාවූ, කෙනෙක- තැනත්වහන්සේය.

1 පැන ද- ඇතම් 2 දේ-සමහර 3 නොවැලකම-බොහෝ 4 දක්නා- ඇතම්

80. වැද අටපිරිස් මැ ද

සිරජු මෙන් නොබා හි ද  
තෙපලන දහම් ක ද  
ලොවක වියෙනක මුනි විසාර ද

81. නිලොවට එක උතු මි

දෙකෙළ නොපැමිණ සදහ මි

දෙසු මග අගබි මි තෙව්දු සිවුවෙසරදින් මනර මි

82. පස්ගනි දත් නුව ණ නුවණ ද සසාදාර ණ සත්බොජග දත් නැ ණ අටගමග නවලොචිතුරා නැ ණ

79 අටපිරිස්මැද-අෂ්ටපර්ෂද්ධය යට, වැද -ජ්රවිෂ්ටවැ , සිරජු මෙන්-සිංහරාජයකු මෙන් , නොබා හිද -අහිතව වැඩ හිද , දහම්කද , ධර්මමස්සකන්ධයන්, තෙපලන -දේශනාකරන්නාවූ , මුනි- සර්වකඥ තෙම ,

ලොවැ- ලොකයෙහි , විසාරද - අභිරු වූ, එකවියනෙක - අසභාය වියජක්ත කෙනෙක.

80 දෙකෙළ-( ගායවනොවිච්ඡේද සංක්ශාත වූ හෝ කාමසුඛල් ලිකානුයෝග අත්ථකිලමනානුයෝග සංඛියාතොනවූ) උභයාන්තයට , නොපැමිණ- අප්රාප්තවැ , අගඛිමි-අග්ර, වූ (නිර්වාණ ) භූමියට, මඟ-(ප්රමතිපදා ) මාර්ගග භූතව , සදහම් -සද්ධර්මය , දෙසු -දෙශනාකළා වූ , තිලොවට-ත්රේතලොක්ශයට , එක උතුම්- අසභාය උත්තම (වූ අප මුනින්දරො) තෙම , තෙවිදු - ත්රිතවිද්යාඅයෙන් හා , සිවුවෙසරදින්-වතුර්වෙවොරද්දියෙන් , මතරම්-මනොරම්සි ඡේක.

81 පස්ගති දත් -පඤ්චගතීන් ජානනය කළා වූ , නුවණ- ඥානය ද , සසාදාරණ නුවණ ද-අනන්යසාධාරණවූ ඥානාභවිකය ද, සත්ඛොජන දත්- සජ්තඛොධ්යතඛිගයන් ජානනයකළාවූ, නැණ- ඥානය ද , නවලොවුතුරා නැණ- නවලොකෝත්තර ධර්මවයන්හි (ප්රිවෘත්ත වූ ) ඥානයද -

(මෙතැන් සිට දසවකින් කුලකඛන්ධයවේ)

1 සිරදු-බොහෝ 2 සිව්වෙසරින්- නොයෙක

83. නැණින් යුතු දසබ ල එකොළොසද දත් මෙන්ප ල දොළොසක් පස සිය ල තෙළෙස් දුහඟ ද මිනු මනක ල

84. බුදුනුවණැති තුදු ස සරණ දහමැති පසළො ස නාපන්සි සොළො ස රුවා දත් සිත්සණද සතළො ස

85. බුදුදහම අටළො සි සැලකුම් නැණැති උනුවි ස වසම්දිටු වත් වි ස පසක් කැරැ දත් පැරැම් සමති සි

82 දසබල -දශවිධ (ඥාන) බලය ද යන , නැණින්-ඥාණයෙන්, යුතු- යුක්ත වූ , මෙන්පල -මෙත්තර්යඵලයන් , එකොළොස ද - එකා දශකය ද , දත්- ජානනය කළාවූ , දොළොසක්- ද්වාදශාඛිගයක් වූ , සියලපස -සකල ජ්රනත්යයාකාරය ද , තෙළෙස් දුහඟ ද- ත්ර යො දශධුතාඛිගයන්ද , මනකල- මනාකල්යය ලෙස , මිනු- ජ්ර මාණ කළාවූ.

83 තුදුස - චතුර්දශවිධවූ, බුදුනුවණැති- බුද්ධඥානයෙන් යුක්තවූ , පසළොස- පඤ්චදශවිධ වූ , සරණ දහමැති- වරණධර්මයන්යුක්තවූ , සොළොස - ෂොඩශවිධවූ , නාපන්සි -ආනා පානස්මානීන් ද , රුවා- (විඤ්ජිලක්ෂණව්යවතිරික්ත) රූපධර්ම යන් ගේ ආයුෂවූ , සතළොස සිත්සණ ද -සජ්තදශචිත්තක්ෂණයන්ද, දත්- ජානනය කළාවූ.

84 අටළොසි බුදුදහම- අෂ්ටාදශ (ආවෙණික) බුද්ධධර්ම හා උනුවිසි සැලකුමිනැණ - ඓකානවිංශති ජ්රනත්යවෙක්ෂණ ඥානයන් ද, ඇති- ඇත්තාවූ , විසි වත්- විංශතිවස්තුකවූ , වසම්දිටු- විෂමදෘෂ්ටි හා, සමතිසි පැරැම් - සමත්තරිංපගත්පාරමිත්ද , පසක් කැරැ- ජ්රිත්ය ක්ෂ කොට , දත්- ජානනය කළාවූ.

1 දුහඟ ද - ඇතම් 2 රුවාසින් ඝණ ද දත් -මුද්රිකත

86. කමටහන් සතලි ස පනසුදයවැය නැණ ලෙ ස කුසලුන් වැඩිපන ස දැනෙන සිව්සැටකලා මුල් පි ස

87. සත්සැත්තෑ නුව ණ අසුනවසින් දත් නෑ ණ සයනු සමය නෑ ණ සුවිසිකෙළලක් සමාපත් නෑ ණ

88. අනතෑනය සම ත පටන් නුවණැති සුනිසි ත මුළුලෝ අපිරිය ත සතුන් අදහස් දැනෙන පැනුයු ත

85 සතලිස කමටහන්- සමචන්චාරිංශන් කර්මස්ථානයන්ද , පනස්- පඤ්චාශත්සඛිඛ්ය වූ , උදයවැයනැණ - උදයවය්ය ඥාන යාගේ , ලෙස-ආකාරයන් , වැඩිපනස- පරිපඤ්චාශද්විධවූ , කුසලුන් -( චිත්තවෙෙසික ) කුශලධර්මයන් ද , සිව්සැට-චතුෂ්ෂෂ්ටිවිධවූ , කලා -කලාශිල්පයන් ද , මුල්පිස -මූලපුඤ්ජනය කොට හෙවත් සමූලයෙන් , දැනෙන - ස්වයම්බුද්ධචන්තාවූ,

86 සත්සැත්තෑ නුවණ- සජ්තසජ්තතිවිධ ඥානයන්ද , අසුනව සිත්- එකොනනවති චිත්තයන්ද, දත්- ජානනය කළාවූ, නැණ- ඥානයද , සයනුසමය - ෂණ්ණචතිපාෂණ්ඩසඛිඛ්යා ත පරසමයයන් (ජානනය කළා වූ) , නැණ-ඥානය ද , සුවිසිකෙළලක් - චතුර් විංශතිකොටිලක්ෂ පරිමිත වූ ,සමාපත් නැණ -සමාපත්තිඥාන යන්ද .

87 අනන්‍යතා සමනපටන්- අනන්තතා සමන්තපරිසස්ථානයෙහි වූ, සුනිසිත-අනිතික්ෂණවූ , නුවණ- ඥානයද , ඇති- ඇත්තාවූ , මුළුලෝ-සකලලෝකයෙහි , අපිරියන - අපය්යනී තිත්වූ , සතුන්- සත්වයන්ගේ, අදහස් - ( ආශය අනුශය වර්ත අධිමුක්ති ඉන්ද්රීය පරොවරතාසඬ්ඛියා න ) අධ්යාය , දැනෙන- අවබෝධවන්නාවූ , පැන- ප්රලඥායෙන් , යුත- යුක්ත වූ.

1 අනතානය සර්ත , අනතනය සමවන -ඇතම්

89. මහත්පස් නිළිණෙන න සිවුසඟර සිවු දිටති න තෙසර දස පැරුමෙ න පහළ සුසිරි සිරිත් වෙසෙසි න

90. පමණ නැති සක්වළ සවිසන සියක්වරකළ පන්සිය දියුණු කළ කුසල් ඇති මුනිරජහු මුහු කළ

91. අනතනැණිනෙක දෙස කියනුව සිතනු ඇතිලෙස පරතෙර යන පිණිස

අතින් පිහිනනු වැනි මුහුදු බැස

88 පස්මහත් නිළිණෙන- පඤ්චමහාපරිත්යාගයන්ද , සිවු සඟර-චතුස්සඬ්ඛිරූහවස්තුයෙන් හා , සිව් අදිටතින-චතුරධිෂ්ඨාන යෙන්ද , තෙසර-ත්රිවිධවස්යා යෙන් හා ,දසපැරුමෙත-දශපාරම් ධර්මයෙන්ද යන , සුපිරිසිරිත් - පුණ්යාශ්රීයෙන් හෙවත් මුර්තිමත් වූ කුශලයෙන් , වෙසෙසින -විශෙෂත්ව , පහළ-ප්රාදුර්භූතවූ .

89 පමණනැතිසක්වළ- අපරිමිතවක්ර වාලයන්හි , සවිසන-සකල සත්වයන් විසින්, සියක්වර-ශතවාරයෙක්හි හෙවත් සියක් ජාති යෙක්හි , කළ-කරන ලද , පන්සිය -අනෙකගන පුණ්යවයෙන්, දියුණුකළ -ද්විගුණව හෙවත් අධිකව කරන ලද , මුහුකළ -පරිණත වූ , කුසල් ඇති -කුශලධර්මයෙන් සමන්විත වූ , මුනිරජහු- මුනිරාජයත්වහත්සේගේ.

90 අනතනැණිත්- අනන්ත වූ ඥානයෙන් , එකදෙස-එකදෙස ගයක් , ඇතිලෙස -නත්වාකාරයෙන්, කියනුව සිතනු- තෙපලන කරන්ට සිතීම , මුහුදු බැස- සමුද්රමයට අවතීර්ණවැ,පරතෙර යන

පිණිස- පරතීරයට ප්රාප්තවනු සඳහා , අතින්- හස්තව්යාපාරයෙන්  
පිහිනනු වැනි- තරණය කිරීමක් වැන්න .

1 පස-බොහෝ 2 දිටතෙන -කිසියම් 3 පෙරුමෙන-සමහර 4 පහළි - උඩරට 5 සිරිත්-මුද්රිත 6 පිනනු- මුද්රිත 7 මුහුද- කිසියම්

92. අම බොන සුරත් ලෙස් නොමදව වෙමින් සොම්නස් බුදුනුවණෙහි වෙසෙස් මෙලෙස මහසඟන තෙපලන බස්

93. මුනිදු ලෝසෙන් කළ බඹවිමන මෙන් සුලකළ මහගදකිළි ඇතුළු යහනැවැඩහිඳ කොදුපලස තුළ

94. පියකරු සිත සිතට මහකුලුණුයුත් අම විට සමවනිනි නැඟි සිට අසා දිවකන යොමා ඒදෙසට

92 අම බොන -අමානපානය කරන්නා වූ , සුරත් ලෙස්- දෙව්

යන් පරිද්දෙන්, නොමදවැ - අමන්දවැ , සොම්නස් වෙමින්-

සෞමනස්යදයෙන් යුක්ත වෙමින්, මෙලෙස- මේ (පූර්වෝක්ත) ආකාරයෙන් , බුදුනුවණෙහි- බුද්ධඥානයෙහි වූ , වෙසෙස් - විශිෂ්ටත්වය , තෙපලන- කථනය කරන්නා වූ , මහසඟන- පූජ්ය්වූ භික්ෂුන්ගේ , බස්- වචනයන් , (මේ ආදී තුදුස්කවකින් කුලකයී)

93 ලෝසෙන් කළ-ලොවට ශාන්ති කළා වූ , මුනිදු-මුනින්ද්රන තෙම , බඹවිමන මෙන්- බිරුහන්ම විමානයක් සේ, සුලකළ- ස්වල්ප කෘතවූ , කොදුපලස් අතුළු- කෝපවාස්තරණය කළා වූ , මහගද කිළිඇතුළු - මහාගන්ධකුටියගේ අභ්යන්තරයෙහි , යහන- ශ්රී)ගය නයෙහි, වැඩහිඳ-උපමෙවිෂ්ඨතය කොට -

94 ඇමවිට-හැමකල්හි, සිත සිතට-චිත්තක්ෂණයක් පාසා, පියකරු- ප්රීතයකරවූ, මහකුලුණුයුත්-

මහාකරුණායෙන් යුක්තවූ , සමවනිති-සමාපන්නියෙන් , නැඟි සිට- උත්ථිතවැ , ඒදෙසට- ඒ (ධර්ම-සබ්බ) දිශාවට, දිවකත- දිව්‍ය ශරීරේ,ත්රය , යොමා-අභිමුඛ කොට , අසා- ශ්රාවණය කොට.

1 පසවන-බොහෝ 2 පලස්-මුද්රිත 3 තම සිතට- කිසියම්

95. දැන් මේමහසඟ න මනුවණ වනති මෙලෙසි න මැණිකක් මෙන් පසි න වැසුණු නොදනිති නුවණ බවයෙන

96. ඒයින් දම්සබ්බ ට මම ගොස් ඒබස මුල්කොට පෙර නුවණ පළ කොට කියමි සලකා අදුරු තිලොව ට

97. සක්රවන හැරිය ද ඒසක් ලකුණෙන් මනන ද ඇසිරු කළෙව් සො ද සරණ දෙරනතට දිගුකළ ස ද

95 දැන්-වර්තමානයෙහි , මේ මහසඟන, මේ මහා යනීහු- (පෙර විභත් අරුත්හි කම්භිහි) මෙලෙසින- මේ ආකාරයෙන්, මනුවණ-මාගේ දොනය , වනනී-වර්ණමනා කෙරෙහි, පසින- පාංශුයෙන්, වැසුණු-ජ්ර වීජන්ත වූ, මැණිකක් මෙන් , මාණික්ය යක් පරිද්දෙන් , බවයෙන - පුනර්භවයෙන් (ජ්ර නිවිජන්තවූ) නුවණ- (මාගේ) දොනය , නොදනිති ජානනය කළ නොහෙති.

96 ඒයින්-ඒහෙයින් , මම-අස්මව්ඡබ්දවාචයන තෙම දම්සබ්බ යට- ධර්මසභාවට , ගොස්- ගමනය කොට , ඒබස-ඒ (යනීන්ගේ) කථාව , මුල්කොට- කාරණ කොට, පෙර-පූර්වභවයෙක්හිවූ, නුවණ- දොනය , පළ කොට-ජ්රමකාශ කොට, කියමි-කථනය කෙරෙමැයි ,තිලොවට අදුරු- ත්රෙරෙලෝක්යයට ආවාය්ය්ම වූ සේක්, සලකා- සංලක්ෂණය කොට .

97 සක්රවන - (සජ්ජාභයකින් ලභ්ය වූ) චක්රකරත්නය , හැරිය ද-(මහාභිනිෂ්ක්ර මණසමයෙහි) වර්ජිතකළ නමුදු , සක් ලකුණෙන්- චක්ර-රත්න රේඛා කරණකොට ගෙන, මනනද- මෙනෝදෙවූ, ඒ - ඒ චක්රයරත්නය විසින්, අභිසාරකළ ඒව්- ආශ්රිත වූවක් වැනිවූ, සොද- (මඛිගලලකෂණාත්ථිත හෙයින්) සුන්දරවූ , සරණ-ශ්රී, වරණය, දෙරණතට - ධරණිතලයට, දිගුකළ සද - ජ්රකසාරණය කළ කල්හි.

1 නුවණ නොදනිති වැසුන බවයෙන- සමහර 2 ඒබස්-සමහර

98. සන්දහසක් විත ර පෙනිපතර ඇති මනහ ර සුවදමුවරද බ ර පියුම්පිට සිට නැගුණු පැහැස ර

99. තෙත්ලාරසින් ව ර මුරුතමල් කලඹක් යු ර විහිදින රූප්පත ර දෙපට අදනාසිවුර සිරිබ ර

100. රත්කතුරකින් ර ත් පියුම්පෙනිපෙළ පැහැප ත් කපන විලසින් යු ත් වසා තෙමඩුලු යොදා ඇඳ ග ත්

98 සන්දහසක් විතර-සජ්ජසහසුජ්ර මාණවූ , පෙනිපතර ඇති - පත්රතජ්ර ස්තාර ඇත්තාවූ , මනහර- මනෝහරවූ , සුවදමුවරද බර- සුගන්ධමකරන්දයෙන් හරිතවූ , නැගුණු-(නත්ක්ෂණයෙහි) උද්ගතවූ , පැහැසර-ජ්ර භාසාරවූ , පියුම්පිට-පද්මමස්තකයෙහි, සිට-ස්ථිතවැ

99 ලාරසින්-ලාක්ෂාරසයෙන්, තෙත්-ආර්ද්රවූ, වර-ජ්රා වී නියවූ , මුරුතමල්කලඹක් මයුර - මරුත්තපුෂ්ප කලාපයක් හා සදෘශවූ , විහිදින-විස්තීර්ණවත්තාවූ , රූප්පතර- රශමිසමූහ ඇති , සිරිබර-ශ්රීව හරිතවූ , දෙපට අදනාසිවුර- ද්විපට්ට අන්තරවාසක චිව්රය ,

100 රත්කතුරකින්-ස්වර්ණමයකර්තර්යකින්, පැහැපත්- ජ්රරභාසමිපන්නවූ, රත්පියුම්පෙනිපෙළ- රත්තපද්මපත්ර-පඬික්නියක්, කපන විලසින්- ජේදනය කරන විලාසයෙන් , යුත්-යුක් තව , තෙමඩුලු- (නාභිරාජානුයුග්මසංඛ්යා ත) මණ්ඩලත්රනය, වසා- ජ්ර වජාදනය කොට, ගත්- (අධ්‍ය) ශරීරයෙහි, යොදා- යුක්ත කොට, ඇඳ- ආවජාදනය කොට .

1 විහිදෙන-බොහෝ 2 යොදේ - කිසියම්

101. සුරත් මහනෙල් ව ට රත් පමුවෙන් කරන ව ට විලසින් එමතු පි ට පට්ඨා බැඳ දෙපට සරිකොට

102. රසදුළු රත්පල ස වසනෙව් රත් ඇගැප ස නුගපලවත් සක ස පෙරව මතු සිවුර රිසියෙන ලෙ ස

103. දෙනිස් ලකුණෙන් ප ඳ අසු අනුවියදුන් දු ඳ කොත්මල් සිරිලක ඳ රුවින් තුන්ලෝනෙන් විසික ඳ

101 පුරන්- අතිරක්තවු , මහනෙල්වට-උත්පලකලාපයක්, රත්පමුවෙන්- ස්වර්ණපාමඩ්ගෙයකින් , වට කරන- පරික්ෂිත කරන්නා වු , විලසින්- විලාසෙයන් , ඒමතුපිට -ඒ(නිවාසනයා ගේ ) මස්තකයෙහි, පට්ඨා -පට්ඨාතුව , දෙපට සරිකොට - ද්වි කෝණසාමියෙය කොට , බැඳ-බන්ධනය කොට .

102 රසුදුළ- රශ්මියෙන් උප්පවලිතවු, රත්පලස- රක්තකම්බ ලෙයකින්, රත්ඇගැ- ස්වර්ණමය වු අග්නිකාවකගේ- පස- පාර්ශ වයක්(ඒක්ආංශයක්). වසනෙව් - ඡාදනව කරන්නාක් මෙන් , නුගපලවන්- (සුපක්ව) නයග්‍රේඛධවලවර්ණ වු, සිවුර- (සුගතමහා) චිවරය, රිසියෙන ලෙස- රුවිඵ්ලවන පරිද්දෙන්, මතු- උභර්ධව කායෙහි, සකස- සන්කෘත කොට හෙවත් සකස්කරන විසින් (ඒකස්) කොට , පෙරව- ප්‍රාසවරණය කොට .

103 දෙනිස් ලකුණෙන්- ද්වන්තරිංශෙන් මහා පුරුෂ ලක්ෂණෙයෙන් , පළ-වියලක්ත වු , අසු අනුවියදුන්- අශිත්ස්නවිශ්ඤ්ජනයෙන්, දුළ- උප්පවලිතවු , කොත්මල් සිරි - කේතුමාලාශ්‍රීකයෙන්, ලකළ- අලං කෘතවු , රුවින්- රූපලාවණ්‍යනය හෙවත් වර්ණාකෘතනය කරණ කොටගෙන , තුන්ලෝ- ( ස්වර්ග මර්ත්ස්පාතාලසඞ්ඛියා ත)භුවන ත්‍රවයවාසීන්ගේ , නෙන්-නේත්රියන් , විසිකළ -වසඟකළාවු.

1 මගපුල්- මුද්දරන

104. කැලුම් සදසුවහ ස පහන් දිවයුරු සුවහ ස දිලුම් බඹ සුවහ ස රූසරු තුනුසිරිතිසිලි ඒවිග ස

105. නවදෙව්දුනු වල දී රත්වන් සුනෙර සිරි රැ දී පබ්බතලෙහි වොරැ දී සුගත රූසිරි වනන මුව ම දී

106. මේ ගබ්බන් නිකු ත් සරාපුන්සද සිරිග ත් ගදකිළියෙන් මහ ත් නික්ම ගත්සද මුනිදු සිරිම ත්

104 රූසරු-රුවරවු , තුනුසිරිත්- දෙනශ්‍රීයෙන් , ඒවිගස-නත් ක්ෂණයෙහි, සදසුවහස- වන්ද්‍රරශනසහස්ර යක්නුගේ ,කැලුම්- කාන්තියද , දිවයුරු සුවහස - දිවාකරශනසහස්රෙයක්නුගේ, පහන්- ප්‍රභස්නතාව ද , බඹ සුවහස- බිරතන්මශනසහස්රගයක්නුගේ, දිලුම්- දීප්තිය ද , ඉසිලි-උද්වහනය කෙළෝයි.

105 නවදෙව්දුනු- අභිතව ඉන්ද්‍රකවාලයෙන් , වලදී -වලසිත වු හෙවත් ආලිඞ්ගිත වු , රත්වන්- ස්වර්ණනවර්ණවු , සුනෙර-මේරු පර්වතයාගේ , සිරි-ශෝභායෙන් , රැදි-රඤ්ජිත වු , පබ්බතලෙහි- වියානමප්‍රභාමණ්ඩලාභ්‍යආත්තරයෙහි , වොරැ දී- විරාජිත වු , සුගත- සර්වඥරාජයාගේ , රූසිරි - රූපශ්‍රීසය , වනන-වර්ණ-නා කරන හොත් , මුව-මුඛය තෙම , මදි - මන්දෙවේ හෙවත් නොපො හොතේයි.

106 මේ ගබ්බන්- මේඝගර්භයෙකින් , නිකුත්- නිෂ්ක්රාණන්තවු ,

සරාපුන්සද- ශරත්පූර්ණවන්ද්‍රතයාගේ , සිරි- ශෝභාව , ගත්-ග්‍රහ භණය

කළාවු, සිරිමත්- ශ්‍රීර්ණමත් වු, මුනිදු- මුනින්ද්‍රියන්, මහත් ගදකිළි යෙන්- මහාගන්ධකුටියෙන්, නික්ම ගත්සද- නිෂ්ක්රා,න්ත වු කල්හි , (මතු කව හා කුලකයි) .

1 දිවවරු-ඇතම් 2 මඩලින් - සමහර 3 රූසිරු-කිසියම්

107. රත්වන් බුදුන් බ ද නික්මුණු දිලි කැලුම්ක ද යතුරුනළිනළෙ සා ද කසුන්රසෙසස් අලුකෙළේ සෙ ද

108. මුණ දකුණු සිරි ප ද දම්සබ ඇතුළකළස ද සවනක් රැස් පබ ද නික්ම පහකුළ වැසි විනිවි ද

109. සදන මෙන් කසම ල් වසනෙව් දියමෙරළිම ල් අතුරන ලෙසිදුනි ල් කරන නවහම් මෙන්ම මානර පි ල්

107 රත්වන්-ස්වර්ණ වර්ණ වු , බුදුන් බද- බුද්ධශරීරයෙන් , නික් මුණ-නිෂ්ක්රා-න්ත වු , දිලි-දීප්තිමත් වු , කැලුම්කද-කාන්ති සමූහය

තෙම, සො ද-සුන්දර වූ , යතුරුනැඳිත්- යන්ත්රලාභයෙකින් ,

අළ-විසෘෂ්ටවූ (හරනලද්දාවූ) , කසුන්රස සේ-කාඤ්චනරසධාරාවක්

මෙන්, සෙද-ශරීරදර්ශන වැ , අලු කෙළේ-(ලෝක ය) ආලෝක

කෙළේයි,( දෙහශරීරසමුද්රය වර්ණනායි).

108 මුණි-සර්වඥයන් , දකුණු සිරිපද-දක්ෂිණ ශරී පාදය , දම් සබ-ධර්ම-සභාමණ්ඩපයට , ඇතුළුකළ සද-ප්රේරවශ කල කල්හි , සවනක්-මධිවර්ණවයක්වූ, රැස් පබද- රශ්මි ප්රිභන්ධය තෙම, නික්ම- නිෂ්ක්රා-න්තව, පහකුළ-ප්රාකසාදකූටය , විනිවිද-විනිවේදනය කොට, වැසි- පිහින කෙළේයි.

109 කසමල්- කොරකසා පුෂ්පයන්, සදන මෙන්-විත්යා ස කරන්නාක් මෙන් ද , දියමෙරළිමල්- උමානම් පුෂ්පවිශේෂයෙන්, වසනෙව්-සඤ්ජන්ත කරන්නාක් මෙන් ද, ඉදුනිල්- ඉන්ද්රනභීල මාණික්යයන්, අතුරන ලෙස- ආස්තරනය කරන්නාක් මෙන් ද , මොනර පිල්-මයුරපිච්ඡයෙන්, කරන-ක්රිතයාමාණ වූ, නවහම් මෙන්- නවකර්මයක් මෙන් ද-(මතු කව හා කුලකයි) .

1 පහකවුළු වැසි- සිත් පාඨයි.

110. විහිදි නිල්රැස් ක ද මහත් සක්වලගිරි ර ද හිස පැනගෙන එස ද දුවන්නට වන ඉතිර අනුබ ද

111. සපුපෙනි සදන ලෙ ස කිණිහිරි මල් ඉසින ලෙ ස මුල නැගුණු දඹග සම කාමළ රන්දළුවෙන් වසනලෙ ස

112. රන්වන් කැරැ අහ ස් පොළොව ද මුහුද ඒම ලෙ ස් දිවේ රන්වන් රැ ස් හෙළා හැලි සිය දහස් සුවහ ස්

110. විහිදි- (සුනිල ස්නිග්ධ කේශධාත්වාදියෙන්) විකිරිණවූ , නිල්රැස් කද- නිල රශ්මිස්කන්ධය තෙම , මහත්-විශාල වූ, සක් වළ ගිරි රද - වක්රරවාලපර්වතරාජයාගේ , හිස-මස්තකයෙහි , පැන ගෙන- උල්ලඬිඝනය කොට ගෙන, ඒසද-නත්කාලයෙහි , ඉතිර- අතිරික්තව , අනුබ ද- නිරන්තරව හෙවත් පසුපස්සෙහි , දුවන් නට වන- ධාවනය කරන්නට පටන්ගත්තේය.

111. සපුපෙනි- වාමපෝය පුෂ්ප පන්ර.යන් , සදන ලෙස-රවනා කරන්නාක් මෙන් ද , කිණිහිරි මල්- කර්ණිකාර පුෂ්පයන්, ඉසින ලෙස - විකිරණය කරන්නාක් මෙන් ද , දඹගස මුල- මහා ජම්බු වෘක්ෂයාගේ සම්පයෙහි , නැගුණු-උද්ගතවූ , කොමළ- මොළොක් වූ , රන්දළුවෙන්- ස්වර්ණා ඩිකුරයෙන්, වසන ලෙස - ඡාදනය කරන්නාක් මෙන්ද - (මතු කව හා කුලකයි) .

112. රන්වන් රැස්- (සකලශරීරයෙන් නිෂ්ක්රා)න්තවූ )පිතරශ්මි තෙම, අහස්-ආකාශය , රන්වන් කැරැ- ස්වර්ණ වර්ණ කොට , පොළොවද -පෘතිවිය ද , මුහුද- සමුද්ර.ය (ද) , ඒම ලෙ ස්-ඒපරිද් දෙන්න (ස්වර්ණයවර්ණ කොට ) සිය දහස්සුවහස් -ගනය සහශ්ර ය

ගතසහශ්රය යන සඬ්ඛියා ඇති ,හැලි-නිරිකිරයන් , හෙළා-

පතින කොට , දිවේ-ධාවනය කෙළේය . (අනිතාරීයෙහි වර්ත මාන වචනයි ) .

1 විහිදු -මුද්රිත 2 දිවන්නට වනි-සමහර 3 දිවි- සමහර 4 එලාඅලි-කිසියම් 40 කාවි නෙශබර

|                           |    |
|---------------------------|----|
| 113.සදැ ගත කැන් සැ        | ටි |
| සිදුරු බදුවදමල් සැ        | ටි |
| පියුම්රාමිණි සැ           | ටි |
| සුරන් බුදුරැස් ලොව වසා සැ | ටි |

|                        |    |
|------------------------|----|
| 114.දවහන්නරු අයු       | රු |
| කළදෝරස2 දහරයු          | රු |
| සුදු බුදුරැස් සොදු     | රු |
| කෙළේ මුළුලොව එකල නිරතු | රු |

|                  |   |
|------------------|---|
| 115.මදටවන් රැස්ක | ද |
|------------------|---|

|                        |   |   |
|------------------------|---|---|
| කෙළ මෙර රනිදුගොව් බ    | ද |   |
| කුලගිරි මුරුතෙස        |   | ද |
| මදටදම් වන් කරන බුදු පු | ද |   |

113 සදාගතකැන්සැටි-සන්ධියා බිහිරපටලාකාරවූ ද, සිදුරු -

සින්දුරවුණි හා, බදුවදමල් සැටි -බන්ධුජීවකපුෂ්පාකාරවූ ද පියුමිරාමිණි සැටි- පද්මරාගමාණික්යා (ජරවහා) වැනිවූ ද,සුරත් (පාදපාණිතලයෙන් හා ඔෂ්ඨයෙන් නිකුත් හෙයින්) අතිරක්තවූ බුදුරැස්-බුද්ධරශ්මි තෙම, ලොව-ලෝකය, වසා සඤ්ජන්ත කොට සිටි-ස්ථිත වූයේයි.

114 දවහත්තරු අයුරු-ඔෂධිතාරකාවමෙන් ද කළදෝරස

දහරයුරු-කලඬොන රසධාරාවක්මෙන් ද සොදුරු-සුන්දරවූ සුදුබුදුරැස් -(උණාදන්තනඛපඬක්නින් නිකුත්) ශ්වේතබුද්ධරශ්මි තෙම, මුළුලොව-සකල ලෝකය නිරතුරු-නිරන්තරසේ, එකලුකෙළේ-ඒකාලෝකකෙළේය.

115 මදටවන් -(ශරීරයේ තත්තත් ස්ථානයෙන් නිකුත්

හෙයින්) මාඤ්ජිමවර්ණවූ, රැස්කද-රශ්මිස්කන්ධය තෙම, මෙර මේරු පර්වතරාජයා,රනිදුගොව බද කෙළේ-රක්තවූ ඉන්ද්රද ගෝපයෙකු වැනි කෙළේය. එසද-තත්කාලයෙහි,කුලගිරි කුලපර්වත (සජ්තකය)තෙම මුරුත්-දෙවියන් විසින්,බුදුපුද- බුද්ධපූජනය(සදහා),කරන -කර්දයාමාණවූ. මදටදම් වන්-මඤ් ජ්ෂ්ඨ දාමයක් වැනි. (වි)

1.සැද-ඇතම් 2.රැස්, රස්-කිසියම

|                     |   |   |
|---------------------|---|---|
| 116.ඇති සියලු ලොවතු | ර |   |
| පැහැය ගෙන ඇලළු යු   | ර |   |
| කැලුම්කද පබස        |   | ර |
| දිවේ1 තල්කද පමණ මනහ | ර |   |

|                         |    |    |
|-------------------------|----|----|
| 117.සවනක් පැහැ සි       | රි |    |
| ලෙස රත්රුවන් ඇති        | රි |    |
| සළා දෙමිනැඹ             |    | රි |
| දිවේ1 නොපැකිල දිගන පැනි | රි |    |

|                            |   |   |
|----------------------------|---|---|
| 118.වාපොළොවෙහි කිමි        | ද |   |
| ගැවසි ගොසින් බවග           |   | ද |
| මුළු සක්වල විහි            |   | ද |
| දිවේ1 රැළි දී මුනිදු රැස්ක |   | ද |

116. සියලු ලොවතුර-සකලලෝකාභිධිත්තරයෙහි,ඇති විද්යය-

මාන වූ පැහැය-ජ්රලභාජනය,ගෙන-ග්රහභනය කොට, ඇලළු යුර-ආලෝචනය කළාක් බදුවූ පබසර කැලුම්කද -(ශරීරයේ තත්තත් ස්ථානයෙන් නිකුත් හෙයින්) ජ්ර භාස්වර කාන්තිස්කන්ධය තෙම තල්කද පමණ තාලස්කන්ධ ජ්රමානණවැ මනහර-මනෝහරවැ දිවේ-ධාවනය කෙළේ.

117. සවනක්-සඬවර්ණනයක්වූ, පැහැසිරි-ජ්රකභාශ්රිත තෙමෝ, සත්

රුවන් ඇතිරි ලෙස-සජ්රත්තමය ආස්තරණයක් මෙන්, සළා දෙමින්-ජටාදානය කෙරෙමින්, ඇඹරි-ආවාත්තවැ, නොපැකිල -ජ්රඇස්බලිත නොවැ, දිගන-දිගන්තයෙහි, පැනිරි-වියනජ්නවැ,

දිවේ-ධාවනය කෙළේ.

118. මුනිදු-මුනින්ද්‍රයන්ගේ, රැස්කද-රශ්මිස්කන්ධය තෙම

වාපොළොවෙහි-වායු පෘථිවියෙහි, කිමිද-නිමග්කවැ,බවගද- හවාග්රවයෙහි ද ගැවසි ගොසින්-සඤ්ජන්තව ගොස් මුළු සක් වළ-සකල වක්ර වලයෙහි, විහිද-විශ්ජ්නවැ රැළි දි-වලිදානය කොට දිවේ-ධාවනය කෙළේ.



# 1.දිව්-ඇතැම්

|                             |     |
|-----------------------------|-----|
| 119.අතුරු මහසඟරු            | ස   |
| තරුපිරිවැරු සඳ ලෙ           | ස   |
| සියසුන් උදාහි               | ස   |
| මුනිදු වැජඹුණි තිලෝපින් රු  | ස   |
| 120.නවදිවයුරු උ             | මුව |
| පුල්සියපතෙව නව              | මුව |
| සන්හුන්දුන්1 යෙ             | මුව |
| බලා සිරිගත එකල සඟ           | මුව |
| 121.මහණෙනි රුප් ව හි        | ද   |
| කිපුවතක් යොමිනුන්2 හු       | ද   |
| ඉති මියුරුකරප               | ද   |
| බසින් පිළිවිත් සෙබෙන්3 එම ස | ද   |

## 119. මහසඟරුස-මහා යනිසමුහයාගේ, අතුරු-අන්තරයෙහි

(මධිය යෙහි),තරුපිරිවැරු-තාරාපරිවෘතවු සඳ ලෙස-වන්දිතයා මෙන් සිහසුන්-උත්තමාසන නමැති හෙවත් බුද්ධාසන නමැති උදාහිස-උදයගිරිමස්තකයෙහි, තිලෝපිනරුස-තෙලෝකියසයට පුණියසපිණ්ඩයක්වූ, මුනිදු-මුනින්දර තෙම, වැජඹුණි-විජාමිහ මාණ(වි).

## 120. නවදිවයුරු-තරුණ සුය්ය්ස යාගේ, උමුව-අභිමුඛයෙහි,

නවමුව-අභිනව මුඛආනිව, පුල්-ඵල්ලවු, සියපතෙව-ශතපත්රය යන් මෙන්,යොමුව-අවනතව, සන්හුන්දුන්-ශාන්තභාවය දානය කළාවු සඟමුව-යනින්ගේ වක්ර්යන්, එකල-තත්කාල යෙහි: සිරිගත ශ්රීතඝනවු සර්වඥ තෙම, බලා-අවලෝකනය කොට- (මතු කව හා කුලකසී)

## 122. මහණෙනි-ශ්රදමණයෙනි,රුප්ව හිද-රාශිභූතවැ තිණ්ණ

ණවැ. කිපුවතක්-කිනම් ප්රවෘත්තියක්, යෙමින්-කථනය කෙරෙමින්,උන්හු ද-උපවිෂ්ටවුවහ දැයි,ඉති-මෙසෙයින්, මියුරු කරපද-මධුරාක්ෂරපද ඇති. බසින්-වචනයෙන්, සෙබෙන්-සහායෙන්. පිළිවිත්-ප්රජනිප්රවචිතය කෙළේය.එම සද-එකල් හිම- (හිම දෙකව හා සම්බන්ධයි).

## 1.සන්සුන් සපුන්හන්-සමහර 2.කිපුවත් කියමිනුත්-මුද්රිත 3.සෙමෙන්-ඇතැම්

|                               |    |
|-------------------------------|----|
| 122.එතෙපුල් අමා ල             | ත් |
| මහසඟගණට ඇතුළ                  | ත් |
| මහණෙක් යුතු විය               | ත් |
| සෙමෙන් නැගී සිට වෙමින් බැහිසු | ත් |
| 123.ඔබමින් බිම පස             | ඟ  |
| මුනිදුට නැමද උතුම             | ඟ  |
| මුහුළත් තඹර යු                | ඟ  |
| පුදා අඩදැණුව කී මේ ර          | ඟ  |
| 124.හිමි ඔබ නැණවෙසෙ           | ස  |
| පැසසැ උන්නමු1 සබ බැ           | ස  |
| කියා2 මෙපමණ බ                 | ස  |
| එයනි සන්හින්3 හැඳින අදහ       | ස  |

## 122. එතෙපුල්-ඵ වචන නමැති, අමා-අමානය, ලත්-ලද්දාවු ,

මහසඟගණට-මහායනිසමුහයාට, ඇතුළත්-අන්තර්භූතවු, යුතු- යෝග්යණවු, වියත්-වියළක්නවු, මහණෙක්-

ශ්‍රීමණයෙක් නෙම, සෙමෙන්-සණකවැ, නැඟි සිට-උත්ථිතවැ බැනියුත් වෙමින්- හක්නියුක්ත වෙමින්-

123. බිම-භූමියෙහි, පසඟ-(හස්තපාදශීර්ෂ යන)පඤ්චාවයව

යන්,ඔබමින්-ස්ථාපනය කෙරෙමින්, මුනිදු-මුනින්ද්රයාහට, නැමද-නමස්කාරකොට, උතුමඟ-උත්තමාභියෙහි (ශීර්ෂයෙහි) මුහුළු-මුකුලිත වූ (මදක් පිපුනාවූ) අත්තඹරයුග-අඤ්ජලිපුට නමැති තාමරස යුග්මය, පුදා-පූජා කොට,අඛදැණුව-අර්ධදජානු කවැ හෙවත් උත්කුටිකවැ මේ රඟ-මේ වක්ෂ්‍ය මාණාකාර (වාක්යය) , කී-කථනය කෙළේ.

124. හිමි-ස්වාමිනි, සබ බැස-සභාවට අවතිර්ණරවැ, ඔබ-නුබ

වහන්සේගේ, නැණවෙසෙස-ඥානවිෂේශය, පැසසැ-ජ්රබශංසනය කොට, උන්නමු-උපවිෂ්ට වීමුයි. මෙපමණ බස-මේ ජ්රතමාණවූ වාක්යය, කියා-ආරෝවනය කොට එයනි-ඒ භික්ෂු නෙම අදහස- (සර්වඥයන්ගේ කථතුකාමිය තාසඛිබියාංත) අධියාංරශය හැඳින-සඤ්ජානනය කොට සන්නිත්-සන්නිෂ්ණ වී.

පසස උන්නෙමු. පසස උනෙමු.-ඇතම් 2.කීය-සමහර 3.සන්සිත්-සන්නුත් සන්සිත්-කිසියම්

|                          |    |
|--------------------------|----|
| 125.ඒ අසා වැසි පෙර       | ට  |
| සිනිදු ගනගුම් විලස       | ට  |
| බඹගොස පහළ කො             | ට  |
| මෙ වී කියනුව මුනිදු පසුව | ට1 |

|                          |    |
|--------------------------|----|
| 126.දැන් බුදුබව පැමි     | ණ  |
| අරුම කිම ලත් මෙනුව       | ණ  |
| බෝසත්ව ද පොර             | ණ  |
| පසිදුවියෙමි2 නැණින් නෙපම | ණ3 |

|                         |       |
|-------------------------|-------|
| 127. කරවිතද මෙන් මියුරස | නා දේ |
| අකරත්4 ලකරත් විසිතුරු   | පා දේ |
| මෙනෙපුල් පැවසී5 නැණගුන  | මු දේ |
| එපවත් යැදි ලොල් සඟගණ    | පැ දේ |

125. මුනිදු-මුනින්ද්ර නෙම, ඒ අසා-ඒ වාක්ය ය ශ්රසවණය කොට වැසි පෙරට-වර්ෂණයට පළමුව සිනිදු-ස්නිග්ධවූ, ගනගුම් විලසට-මේඝගර්ජනයක්නුගේ විලාසයෙන් බඹගොස-බර්හ්ම

ඝෝෂය, පහළ කොට-ජ්රලකාශ කොට පසුවට-පශ්චාත් කාලයෙහි, කියනුව-(විස්තර)කථනය කරනු පිණිස, මෙ-මේ(වක්ෂ්‍යදමාණ උපන්වලාසය), වි-කිසේක.

126.දැන් - වර්ථමානයෙහි, බුදුබව-බුද්ධත්වයට පැමිණ -

ජ්රා ජිතවැ, ලත්-ජ්රපතිලබ්ධවූ,මෙනුවණ-මේ ඥානයාගේ, අරුම කිම - ආශ්වය් යෙක් කවරේ ද?, පොරණ-පූර්වයෙහි(අතීතයෙහි) බෝසත්ව ද-බෝධිසත්ව ද , නෙපමණ නැණින්-අජ්ර-මාණවූ ඥානයෙන් , පසිදු වූයෙමි-ජ්රවසිද්ධ වූයෙමි(වේදැයි)

127. කරවිතද මෙන්-කෝකිලයන්ගේ නාදය වැනි, මියුරස නාදේ- මධුරනාද ඇති, අකරත්ලකරත්-ශබ්දාලඛකාර අර්ථ ලඛි

කාර (දෙකින් යුක්තවූ) විසිතුරුපාදේ-(ගාථාබන්ධස්වරූප හෙයින්)විචිත්ර පාද ඇති, මෙනෙපුල්- මේ වාක්යසය, නැණගුන මුදේ -ඥානගුණයන්ට සමුද්රඇයක් වැනි සර්වඥ නෙම, පැවසී - ජ්රේකාශ කෙළේය. ලොල්-ශ්රතවණාභිලාෂිවූ, පැදේ-ජ්රගසන්නවූ සඟගණ - යනිසමූහ නෙම , එපවත් - තත්ජ්රතවෘත්ති (විස්තරය) යැදි - ජ්රාමර්ථ නා කෙළේය.

1.පසුකොට-ඇතම්. 2.වූවෙමි-සමහර. 3.අපමණ-මුද්ර න 4.අකරත්-බොහෝ 5.පැවසූ-ඇතම්

|      |                          |      |
|------|--------------------------|------|
| 128. | පැහැදුම් රහවත් නමිනුදු   | ලාභා |
|      | සිවුසස් නිමහම්1 යුතු නිම | ලාභා |
|      | සිතියම වන මේ රසනෙප       | ලාභා |
|      | එළවී සවනා බස2 සිය        | ලාභා |

පළමු වැනි සග නිමි

128. පැහැදුම්-ජර සාදනා නමැති රඟ-රචනායෙහි,

වත්තමින්-වර්ණ යෙන් හෝ වර්ණ කර්මයෙන්, උදුලා හා - උප් ජීවලත්වූ, නිමලා හා-නිර්ම ලවූ, සිවුසස්-  
චතුස්සත්ය නමැති , නිමහම් - නිශ්ඨාකර්මයෙන්, යුතු-යුක්තවූ සිතියම් වන - චිත්රප් කමියක් වැනි මේ  
රසනෙපලා හා - මේ රසවද්දාමිතය සියලා හා බස - සර්වව්ජනීය මූලභාෂයෙන් සවනා-සර්වසඤ්ඤාම  
එළිවි-ගෙනහැර දැක්වී.

දෙවැනි සග

- |                            |    |
|----------------------------|----|
| 1. සච් ඉසුරට නිවෙ          | ස් |
| සුසැදි සුරපුර එකලෙ         | ස් |
| දඹදිවිතල සක                | ස් |
| නමින් නුවෙරක් විය1 බරණැ    | ස් |
| 2. පිරිමෙවුලෙන් බැබ        | එ  |
| මහවුරුවැළ පුළුකු           | එ  |
| ගෙදිගුවිල් තඹර             | එ  |
| සුවද මදනල සුසුම් සුලකු     | එ  |
| 3. සැදි රත්විමන් ව         | ත් |
| ඉදුනිල්මිණි2 කවුළුනෙ       | ත් |
| සුරත්දොරමුව යු             | ත් |
| ගදැව් පියකරු නදින්3 සිත් ග | ත් |

1. සච්ඉසුරට- සකලෙශ්වය්ස් යට, නිවෙස්-වාසස්ථානවූ,  
සුරපුර-දිවිය පුරයක් හා, එකලෙස්-ඒකාකාර, සුසැදි-සුසජ් ජිනවූ, දඹදිවිතල-ජම්බුද්වීප නලයෙහි සකස්-  
සත්කෘතවූ බර ණස් නමින්-බාරානසී නාමයෙන් (ජරෙසිද්ධවූ) නුවෙරක්-නගර යෙක්, විය-වූයේය.

2. පිරිමෙවුලෙන්-පරිබා නැමති මේඛලායෙන්, බැබළු  
හිරාජිනවූ, මහවුරුවැළ-මහාජර්කාරවලය නැමති පුළුකුළු- පෘථුලවූ ජ්ඣනස්ථල ඇති, ගෙදිගුවිල්තඹරළු-  
ගෘහදිර්ඝිකාපද්ම වනයන්හිවූ සුවද මදනල-සුගන්ධමන්දමාරුත නැමති, සුසුම් - ආශ්වාස ජර ශ්වාසයෙන්  
සුලකුළු-ස්වභිකෘතවූ -(මතු දෙකව හා කුලකයි)

3. සැදි-සජ්ජිතවූ රත්විමන්-ස්වණර්මය විමාන නමැති  
වත්-වක්ත්රි ඇති ඉදුනිල්මිණිකවුළු-ඉන්ද්‍රවනිලමාණික්යණමය කවාට නමැති තෙත්- තේත්රඉ ඇති, සුරත්-  
අතිරක්තවූ දොර- ද්වාර නමැති මුවයුත්-මුඛයෙන් යුක්තවූ ගදැව්-ගන්ධර්වප නමැති හෙවත් විණානාද යා  
ගීතනාද නමැති පියකරුනදින් ජරියන්කර නාදයෙන්, සිත්ගත්-චිත්තග්රහණය කළාවූ

1. විය නුවෙරක් නමින්-ඇතම් 2. නිල්මිණි කළ- ඇතම් 3. සදින්-සමහර

- |                           |    |
|---------------------------|----|
| 4. උයන් නිල්වර            | ලි |
| රුවන් වැලිතල දුහු         | ලි |
| මිණිතරසිව් දි             | ලි |
| එපුර වරගත විලස කිය        | ලි |
| 5. පහකොත නිල්රත           | න  |
| පැහැරැදි දුහුල්දද ව       | න  |
| වැසිකලා වලා මෙ            | න  |
| විමන් මොනරුන් පහන් කෙලෙ ම | න1 |

|                      |   |
|----------------------|---|
| 6. අවරට2 ගිණිදූපෙ    | ළ |
| පෙර නුදුටු නමවනග     | ළ |
| බලා පුරසිරි දු       | ළ |
| සිතාසෙන වැනි පබා දළඳ | ළ |

4. උයන්-උද්‍යාන නමැති, නිල්වරලී-නිලකේශකලාප ඇති රුවන්වැලිතල-රත්නවාලුකාතල නමැති, දුනුලී-දුකුල ඇති මිණිතර-මාණික්‍යනප්‍රථා නමැති, සිවි-ජවියෙන්, දිලී-දිප්තිමත්වූ එපුර-ඒ නගරී නොමෝ, වරගන විලස-වරාංගනාවකගේ විලාසය, කියලී-ජරරකාශ කළා.

5. පහකොන-ප්රාසාදශාංගයන්හි, නිල්රතන-ඉන්ද්රිනිල මාණික්‍ය යන්ගේ පැහැ-ප්රාභායෙන්, රැඳි-රඤ්ජිතවූ, දුනුල්දද- දුකුලධවයන්ගේ වන-වර්ණනය තෙම, වැසිකලු වලාමෙන - ප්රාලවාෂේෂයේවලාභාකයක් මෙන් විමන් මොනරැන්-ගෘහමයුර යන්ගේ, මන-විත්තයන්, පහන් කෙළෙ-ජර සන්න කෙළේ.

6. අවරට-අවිජර දේශයෙහි (උපන්නාවූ) හිමවත් වින්ධියාර මලයාරණය යන්හි ජාතවූ යයි සේයි, ගිණිදූපෙළ-(එපුරෙහි) හස්තිරාජපන්නි නොමෝ, පෙර-පූර්ව යෙහි (විසූ) තමවනගළ- ස්වකීය වනඝාටවත්හි, නුදුටු-දර්ශනය තෙකළා වූ දළ-ජීව ලිතවූ පුරසිරි-පුරයර්ථය, බලා-අවලෝකනය කොට දළදළ- දෘඪවූ දෘෂ්ටිවත්ගේ, පබා-ප්රබාවත් කරණකොට ගෙන සිතා සෙන වැනි-(තුෂ්ටි)භාස්වබ කරන්නාක් වැන්න.

1. ගමන-සමහර 2. අවරට-ඇතැම්

|                          |   |
|--------------------------|---|
| 7. එහි සවිසි කුලහ        | ස |
| දැක හස2 දිවන සේහ         | ස |
| නො සැහැ මෙන් නුබ කු      | ස |
| වැසූ කුරරජපෙළින් ගිම් රැ | ස |

|                        |     |
|------------------------|-----|
| 8. නොලතුල්පතුල් එ      | ලු  |
| හසමල්කැනින් සිත්ක      | ලු  |
| පියවුරු3 පල ඉසු        | ලු4 |
| ලියෝ ලියවැනි පුර සරනසු | ලු  |

|                         |    |
|-------------------------|----|
| 9. සසක් මිණිපබ          | ළු |
| ගණන5 වෙළඳන් කකු         | ළු |
| කපුරුවැලි බැබ           | ළු |
| අවුණුසිදු එහිගොසින් නැඹ | ළු |

7. එහි-ඒ(බාරාණසී)පුරයෙහි, සවිසිකු-ඡඩ්විංශතිකුලහේද ඇති හස-අශ්වයෝ තුමු, අහස-ආකාශයෙහි, දිවන-ධාවනය කරන්නාවූ, සේහස-ජායාශ්වයන් හෙවත් සුය්ශ්ව ය්වයන් දැක-දර්ශනය කොට නොසැහැ මෙන් -අමර්ශයෙන් මෙන් (ඉවසිය නොහී මෙන් ) නුබකුස-නභා කුක්ෂියෙහි, කුරරජ පෙළින්-ක්ෂුරධූලිපංතියෙන් ගිම්රස - සුය්ශ්ව යා වැසූ-ඡාදිත කළහ.

8. නොල අතුල් පතුල්-අධර හා පාණිපාදතල නමැති පලු-පල්ලව ඇති, හසමල්කැනින්-භාස්වඅ නමැති පුෂ්පමඤ්ජරින් සික්කලු-මනෝඥවූ පියවුරුපල-පයෝධර නමැති එලයන් ඉසුලු-උද්වහනය කළාවූ පුර-ඒ පුරයෙහි ලියෝ-ස්ත්රීහු, සරනසුලු-ජංගමවූ ලියවැනි-ලතාවත් වැන්නහ.

9. එහි-ඒ නගරයෙහි සසක් මිණිපබළු-ශංඛ සහිත මාණික්‍ය ජ්ර වාලයන් ඇති ගණන-සංඛ්‍යානනය කරන්නාවූ, වෙළෙඳ- වණිග් ජනයාගේ අන්-පාණිතල නමැති කකුළු-කර්කටකයන් ඇති කපුරුවැලි-කර්පුර නමැති වාලුකායෙන්. බැබළු-හ්රාජී නවු අවුණුසිදු-ආපණ නමැති සමුද්රය තෙම ගොසින්-(ක්ත ය නැඹළු-මහත්වි.

1. සුවිසි-සමහර 2. සහ- සමහර 3. පියයුරු- සමහර 4. ඉසුලු-මුද්රකත 5. ගණන්- සමහර

|                      |    |
|----------------------|----|
| 10. මුළු තුන්ලොවතු   | රේ |
| පනළ1යස අමවතු         | රේ |
| කෙළෙන සන නිතො        | රේ |
| ජනක නම් වී රජෙක් එපු | රේ |

|                        |    |
|------------------------|----|
| 11. සුරතූර නම් ගසෙ     | කි |
| සිතූරුවන නම් පහෙණ      | කි |
| සුරබිය යනු දෙනෙ        | කි |
| මොහුට තිළිණෙන් කවර උවම | කි |

|                             |    |
|-----------------------------|----|
| 12. සසිර සිඟු3 නැගෙන        | ත් |
| ගිරිහිස පියුම් පිපෙන        | ත් |
| මෙර මදුරු විදින             | ත් |
| මෙ4 නරනිඳු කී බසෙක5 බොරු නැ | ත් |

10. මුළුතුන්ලොවතුරේ-සකල භූවනන්රබයාහිසයන්තරයෙහි,  
පනළ- වියා ජිනවු ,යස-කිරිනි නැමති ,අමවතුරේ-අමුර්තජ්රයවාහ යෙහි.නිතොරේ -නිරන්තරයෙන්,කෙළන  
සන-කිරි,ඩා කරන ජනයා ඇති ,ජනක නම් රජෙක්-(ජර්ජාවර ගියහට පිතුස්තානිය හෙයින් අත්වථ වීසින්)  
ජනක නම්වු නරේන්ද්රනයෙක් ,එපුරේ ඒ(භාරාණසි)පුරයෙහි ,වි -(රාජපදජ්රාරජන)වුයේය.

ඉක්බිති නරේන්ද්රථවණ්ණය කරන්නාවු 'සුරතූර'යනාදී සත්කව කියත්.

11. සුරතූර නම්-දේවද්රජමය නම් ,ගසකි-වාක්ෂයකි.සිතූ  
රුවන නම් -චිත්තාමාණ්ඩයය නම් පහනෙකි-පාෂාණයෙකි. සුරබිය යනු-සුරහි යැයි කියනු ලබන්නි ද  
දෙනෙකි-බෙහුවකි (එහෙයින්) මොහුට-මේ නරේන්ද්රයාහට තිළිණෙන්-ත්යාවගය කරණකොට කවර-  
කතරවස්තුයෙක් උවමකි-උපමාවේ ද? (නොවේමැයි)

12. සසිර-ශශගිරිෂයෙහි සිඟු නැගෙනත්-ශාඛගෝද්ගමය  
වන නමුත් ගිරිහිස-පර්ව.තමස්නකයෙහි, පියුම් පිපෙනත්-පද්ම යෙන් ජ්ර බෝධවන නමුත් , මෙර-  
මේරවර්වනය මදුරු-මසක යක්ෂු විසින් විදිනත්-විශ්ඨනය කරනු ලබන නමුත් මෙ නරනිඳු- මේ නරේන්ද්රදයා  
විසින් , කි-කථිතවු බසෙක-වචනයෙක්හි, බොරු නැත්-විසංවාදයක් නැත්තේය.

1.පහළ-ඇනම් 2. උවමකි-සමහර 3.හිගු- ඇනම් 4.එ-කිසියම් 5.බසෙක්-බොහෝ

|                       |    |
|-----------------------|----|
| 13. මෙහු රණදෙරණ       | නා |
| ගජහයබළන් සිඳු         | නා |
| රන වැකි කගල           | නා |
| වැන්න විරුසිරි සරණ අල | නා |

|                        |   |
|------------------------|---|
| 14. කිත්තළඟන මෙර       | ද |
| රඟන කිවිගොස බෙර න      | ද |
| කරකැවුණ සද සෙ          | ද |
| පනළ තරුවැළ1 විසුළ හර බ | ද |

|                          |    |
|--------------------------|----|
| 15. මොහු නෙත නිලුපු      | ලේ |
| වුවනන2 සුපුත් සස         | ලේ |
| හළකළ3 රුපුකැ             | ලේ |
| කෙලෙස4 ඇතිවිද5 නෙදඟ විපු | ලේ |

13. මෙහු- මේ නරේන්ද්ර යා, රණදෙරණන-යුද්ධභූමියෙහි  
ගජ-(ශත) හස්තින් ද හය-(ශත)අශ්වයන් බළන් (ශත) හටයන් ද, සිඳුනා-ජේදනය කරන කල්හි.  
කගලනා-බඩිගලනා යෙහි වැකි-මුක්ෂිතවු රන-රුධිරය නෙම (කෙසේ ද යන හොත් ) විරුසිරි සරණ-  
විරශ්රිරයගේ වරණයෙහි (වැකුණාවු) අලනා වැන්න -අලක්නය මෙහි (ලාක්ෂාරසය වැන්නැයි සේයි)

14. මෙරද-මේ රජහුගේ, කිත්තළඟන- කිරිනි නැමති නාටි  
කාව , කිවිගොස-කවින්ගේ ඝෝෂණ නමැති බෙරනද-හේරි නාදයට රඟන-නාත්යෝ කරන කල්හි , විසුළ-

විස්තීර්ණවූ හරබද-(ඇයගේ)මුක්තාභාරය වැන්න.

15. මොහු- මේ රජහුගේ , නෙත-නේත්රියුග්මය, නිලුපුලේ- නිලෝත්පල වැන්න වුවනන-වක්තරහය නෙම සුපුන්සසලේ- සම්පූර්ණ වන්ද්‍ර-යා වැන්න , (එසේ බැවින්) හළකළ රුපුකැලේ හස්මිකෘතවූ ගත්ථවසමූහය ඇති, විපුලේ-මහත්වූ , තෙදඟ තේජෝගුණාංගය , කෙලෙස-කවර පරිදිකින්, ඇතිවිද (මෙහුකෙරෙහි) විද්‍යාමානවී ද?

1.කළ-ඇතම් 2.උවනන-බොහෝ 3.අළකළ- ඇතම් 4.කෙසේ-සමහර 5.ඇතිවේද-ඇතම්

16. දුන්1 පියබසින් සි 8  
එදත්2 අසරින් පෙරදැ 8  
අදර ගුණයට ස රි කෙළේ නරනිදු පැමිණ රජ සි රි

15. පිරිසිදු කුල දිමු න්  
සිරිබර දිය පතළ කි න්

ඔහු අගහර මහ න්  
බමුණු උතුමෙක් මෙසේ ගුණව න්

16. එදදවර සුනිම 83  
කරන නිසිලෙස ඇමක ල හුනන්ගිනි දුම් ල

දිඹිලිගත්4 වැද ගොසින් නුබ ත ල

16. පියබසින්-ජ්රිගයවූ වචනයෙන් , සිරි-සමපත්තීන්, දුන්- (හෙතෙම) දානය කළේය. එ ද -ඒ(දානජ්රිනයවචන දෙක)ද අත් අසරින්-අර්ථාවෙරණයෙන්, පෙරදැරි-පූර්වංව ගම විය. (මෙසේ හෙයින්) නරනිදු-(ඒ) නරේන්ද්ර- නෙම,පැමිණ රජසිරි-(තම හට) පැමිණ රාජ්යාශ්ර ය, අදර ගුණයට- ආදර ගුණයට හෙවත් සමානාත්මතාවයට සරි කෙළේ-සමාන කළේය. (වතුස්සංග්ර හ වස්තුවින්) ජනරඤ්ජනය කෙළේය යුසේයි.

17.ඔහු- ඒ නරේන්ද්රංයාගේ, මහත්-විශාලවූ අගහර-අග්ර, භාරයෙහි හෙවත් (අග්ර.දෙය කොට පුදන ලද) බිරාභ්මණග්රාරමයෙහි, පිරිසිදු කුල-පරිශුද්ධ වශයෙන්, දිමුත්-දිජ්නිමත් වූ , සිරිබර-සම පත්තිභාරඇති , දිය ජගත්හි , පතළ කින්-ව්යානජ්නවූ කිරිතිඇති ගුණවත්- ගුණාත්විතවූ බමුණු උතුමෙක්- බිරා-හිමණෝත්තම යෙක් වෙසේ-වාසය කෙරේ.

18. සුනිමල-අතිනිර්ම ලවූ, එදදවර-ඒ බිරාමහ්මණෝත්තමයා විසින්, ඇමකල-හැමකල්හි, නිසිලෙස- යෝග්යාවකාරයෙන් කරන-හුයමානවූ, හුනන්ගිනි-හෝමයන් සම්බන්ධ වන්නිහුගේ දුම්කැල- ධූමසමූහය,ගොසින්-ගමනය කොට, වැද-ජ්රනහනවැ හෙවත් ජ්රේහන වීමෙන් නුබන ල-නහස්තලය නෙම දිඹිලිගත්- ධූමතාග්රරහණය කෙළේ.

1.දත්-මුද්රිත 2.හිදත්-සමහර 3.සුවිමල-ඇතම් 4. දිඹිලියා- ඇතම්

19.ඉතිහාස කවි ක ලා  
ලකුණු දම් වෙද1 සක ලා උගත් නැණ සක ලා ඔහුට සරි නැති ගුණෙන් එක ලා

20.කම්සය දත් සොදු රු එබමුණු වර සදුන් තු රු වැලදි රන්ලිය යු රු බැමිණි අඟනක් වූය පියක රු

21.ඇගෙ නිල්මිණි2 නුදු ළ සලඹින් සරණ සුලක ළ බමර වැළ වටක ළ සුපිපි තඹරන් විලස දුරහ ළ

19. ඉතිහාස-(භාරතාදි) පුරාවෘත්තය, කිවි-(වාල්මිකියා දි ප්ර ණත) කාව්යතශාස්ත්රය, කලා-(ගිතවාද්යාදිවතුෂ්පටි) කලාශිල්පය ලකුණු-ලක්ෂණශාස්ත්රකය, දම්-(මානසාදි) ධර්මා ලක්ෂණශාස්ත්රපය, වෙද(සාග්වේදාදි) චතුර්වේදය යන, සකලා-සියල්ල, නැණ සක-ඥානවක්ෂුසෙහි, ලා-ප්රීක්ෂේප කොට , උගත්-උද්ග්රලහණය කළාවු, ඔහුට-ඒ බිරාලහ්මණෝත්තමයාහට ගුණෙන්-පාණඩිත්ය ගුණයෙන් සර්-සමාන වූයෙක් එකලා-තත් කාලයෙහි , නැති (ලෝකයෙහි)අවිද්යායමානයි.

20. කම්සය-(ඉප්යානධ්යෝයනාදි) කර්මඛෂටිකය දත්-ජානනය කලාවු , සොදුරු-සුන්දර වූ එබමුණුවර-ඒ බිරාහ්මණෝත්තමය නැමති, සදුන්තුරු-වන්දනවෘක්ෂය,වැලදි-ආලීන්ගනය කළාවු රත්ලියයුරු-ස්වර්ණලතාවක් වැනිවූ පියකරු-ප්රීයකරවූ බැමිණි අභනක්- බිරාසහ්මණාංගනාවක් වුව-වූවය.

මෙතැන් සිට එක්විසිකවකින් ඒ බිරා හ්මණිය වර්ණායනා කෙරෙත්. 21.ඇගෙ- ඒ බිරාහ්මණියගේ නිල්මිණින් -ඉන්ද්රනීලමාණික්ය් යෙන් උදුළ-උප්පවලිනවූ , සලඹින්-මඤ්ජ්රයෙන්, සුලකුළ- ස්වලංකෘතවූ සරණ-වරණයුග්මය තෙම , බමරවැළ-හ්රමරා වලීන් විසින්,වටකල-පරික්ෂිප්තවූ , සුපිපි-සුපුෂ්පිතවූ , නඹ රත්-නාමරසයන්ගේ, විලස- විලාසය (ශෝභාව) දුරහළ දුර්භූත කෙළේ.

1.ලකුණු ද එවද-බොහෝ 2.පිණිනිලි-ඇතමි

22.නුපුඬු නැඹිලි ම ල් ඇගෙ දඟයුගට මනක ල් පැරද සැඟවුණු තු ල් කොළපු ඇතුළට පිවිසි1 ඇමක ල්

23.පැහැසර සිලිටු ම ට සර්නොවන ඇගෙ වෙටාර ට

ගජනත් ඉදිරි කො ට  
සරනු විළිනැති බැවින් ඇමවි ට

24.සුලකළ මිණිමෙවු ල් රතසක ලෙසින් සුවිපු ල් පුළුදකුළ මනක ල් යොවුන්මිණි ගඟ වැලිනලා තු ල්

22. නුපුඬු-ප්ර බුද්ධ නොවූ, නැඹිලි මල්-සන්තිරපුෂ්ප තෙම (ජාත්යා බියා යෙහි ඒකවචනයි) ඇගේ- ඒ බිරාපහ්මණියගේ,මන කල්-මනෝඥවූ දඟයුගට-ජංඝායුග්මයට, පැරද-පරාජිතවැ සැඟවුණු තුල්-නිලීන වූවාක් මෙන් ඇමකල් -හැමකල්හි, කොළපු ඇතුළට-කෝශාභ්යුත්තරයට,පිවිසි-ප්රිවිෂ්ටවි.

23.ඇගෙ- ඒ බිරාහ්මණියගේ, පැහැසර-ප්රයභාරයෙන් සාරවූ සිලිටු-ශ්ලිෂ්ටවූ මට-මෘෂ්ටවූ වෙටාරට-වෘත්තෝර්යුග්මයට , සර්නොවන - (පිවරත්වය ඇතත් ප්රවහාසාරත්වාදිය නැත්තෙන්) සමාන නොවන්නාවූ අත්-ගුණඩයන් ඉදිරි කොට-අභිමුඛ කොට ගජන-හස්නීන් ඇමවිට-හැම කල්හි සරනු-සඤ්චා රය කිරීම, විළිනැති බැවින්- ර්විඛාරහිත බව හේතු කොට(වේ)

24. මිණිමෙවුල්-මණිමෙඛලායෙන්, සුලකළ-ස්වලංකෘතවූ රතසක ලෙසින්-රථවක්රණයක් මෙන්, සුවිපුල්-ඉතා විස්තීර්ණවූ මනකල් මනාකල්ය වූ පුළුදකුළ-(ඇයගේ)පෘච්ඡවූ ජ්ඝනය, යොවුන්-යෞවන නැමති මිණිභග-මාණික්ය)ගංගායෙහි , වැලි නලාතුල්-වාලුකාතලය වැන්න.

1.පිවිසි-ඇතමි

2.වට-සමහර

25.කරන දන මන ද ඟ ගත හැකි මිටින් ඉහසු ඟ සපිරි පියොවුරු1 යු ඟ නිබඳ උසුලා වැහැර ගිය ර ඟ

26.රැදුණු පැහැසිලි ලේ නැබනෝනැන්න නිම ලේ වසාරොද සුනි ලේ තමලු ලියසිරි රැපැයි ලක ලේ

27.ඇගෙ තුනුසිරි මැද ර සුසඬු රත්කලස යු ර

මහරු පියොවුරු බ ර  
බැලුවන්ගේ සිතට එම බ ර

25.දන-ජනයන්ගේ , මනදඟ කරන-මනෝබන්ධනය කරන් නාවු, මිටින් ගතහැකි- මුෂ්ටිග්රාහණයනවු, ඉහසුන- (ඇයලග්) තනු මධ්ය ප්රමදේශය තෙම , සපිර- සම්පූර්ණවු , පියොවුරුයුග- පයෝධර යුග්මය , නිබද- නිරන්තරයෙන් , උසුලා- උද්වහනය කොට , වැහැර ගියරග- කෘගන්වයට පැමිණ ගියාක් මෙනි.

26.පැහැසිලිලේ-(ශරීර) ප්රේභා නමැති ජලය ඇති, නිමලේ - නිර්ම ලවු, නැබනෝතැන්ත- නාභි නමැති ආලවාලයෙහි , රැදුණු- රක්ෂිත වූ, සුනිලේ-අතිනීල වූ, වසාරොද- රෝමරාජී නොමෝ, ලකලේ- මනෝඥවු , තමලුලිය- තමාල ලතාවකගේ , සිරි - ශෝභාව, ඇරැපැයී - ගෙනහැර දැක්වූ .

27. ඇගෙ- ඒ බිරිනන්මණියගේ , තුනුසිරි- දේහශ්රීල නමැති , මැලුර -මන්දිරය , සුසඳු - සුශ්ඨසජ්ජිත කළාවු , රන්කලස යුර- ස්වර්ණ ඝට(යුග්ම) යක් බදුවු ,මහරු- මහාර්භ වූ , පියොවුරු බර- (යම්) පයෝධර (යුග්ම) භාරයෙක් (ඇද්ද?) එම-එයම, බැලුවන්ගේ සිතට- දර්ශනය කළවුන්ගේ චිත්තයට , බර- භාර යෙක් වේ. (චිත්තසන්නතියෙන් කලක් ඉසිලිය යුතුවෙයි සෙයි .)

1 පියයුරු-බොහෝ නිමලේ- සමහර

28.මලව්ව1 දෙව් මුදුන ත

|                               |   |
|-------------------------------|---|
| සපුමල්දමෙව් පැහැප             | ත |
| ඇගෙ යුවල මොළොක                | ත |
| නිතොර දිසි විදු දෙමක සිරි ග ත |   |

29.සොදුරු තුන්හිරිඳු දී

|                         |    |
|-------------------------|----|
| ඇගෙ කරට දනමන බැ         | ඳු |
| නිසැකව සක පැර           | ඳු |
| රජුට මුරගා නිබද දුක් වි | ඳු |

30.ඇගෙ එකවන පව ර

|                           |   |
|---------------------------|---|
| සිරි ලබන රිසි නැමව        | ර |
| එදෙදෙන සද නඹ              | ර |
| සිතේ බැන්දයි උනුන් වෙන වෙ | ර |

28. මලව්ව දෙව්- සුෂ්පවාපදෙව්නුගේ , මුදුනත-මස්තකයෙහි, (පැළැන්දාවු) සපුමල්දමෙව්-වම්පකපුෂ්පදාමයක් සේ පැහැපත- ප්ර භාත්විතවු ඇගෙ-ඒ බිරි නන්මණියගේ මොළොකන යුවල- කෝමල හස්තියුග්මය තෙම නිතොර දිසි-(ක්ෂණක්ෂණයෙහි නොව) නිරන්තරයෙන් දෘශ්යදමානවු විදුදෙමක විද්යු ද්දාම (යුග්ම) යෙක්හිවු, සිරි-ශෝභාව, ගත-ග්රවහණය කෙළේ.

29. සොදුරු-සුන්දරවු, තුන්හිරිඳු-රේඛාත්රයකින් රක්ෂිතවු දනමන බැදි-ජනමනෝබද්ධවු, ඇගෙ කරට- ඇයගේ-ග්රිවාවට නිසැකව-නිශ්චිතවැ පැරදි-පරාජිතවු සක-සංඛය තෙම රජුට-නරේන්ද්රවයාහට, මුරුගා- උද්ඝෝෂණය කොට නිබද- නිරන්තරයෙන් දුක්විදි-දු:ඛචිත්තනය කෙරේ.

30. ඇගෙ-ඒ බිරිනන්මණියගේ පවර-ප්රයවරවු එකවන-එකම වක්ත්රරයාගේ සිරි-ශෝභාව , ලබන රිසිත්-ලබ්ධිමිඡායෙන් සදනඹර-වන්ද්රසය නාමරසය යන එදෙදෙන- ඒ (ප්රසිද්ධ) ද්වි ජනයෝ,ඇමවර-හැම කල්හි(පවත්නාවු) වෙර වෛරයක් උනුන් වෙන-අත්යෝිත්යසන් කෙරෙනි , බැන්දයි-බන්ධනය කළහයි, සිතේ-චිත්තනයවේ.(කිවියට විතර්කයෙක් වෙයි සේයි)

1. මලව්ව-ඇනම් 2.මොලකත- ඇනම් 3.දමෙව්-උඩරට 4.නිතොර-මුදිත 5.ලබනුසිති- ඇනම්

31.මුතුපෙළිනි සුලක ල පබළුදළු සිරි පළක ල ඇගෙ මදහසිනු1 දු ල සුරත්2 ලවනන පුරා මනදො ල

32.දෙමට තලමල් ලෙ ස දිගු තුඟු ගහන මියුලැ ස නළල්තල රනහ ස පෙවු තුඩු වැනි මුවනඹර දෙ ස



33.දිගයන සඳ සෙදි න රොසිනෙව් කනට කවන න කෙළවර රන ලෙළ න නුවන්යුග ඇගේ බැබළි වෙසෙසි න

31. මුතුපෙළිනි-මුක්තාපන්නියෙන් සුලකළ-අනියෙන් අලංකෘතවූ, පබළුදළ-ප්‍රවාලාංකුරයන්ගේ, සිරි-ශෝභාව , පළකළ-ප්‍රගකාශ කළාවූ , මදහසින්-ස්මිතියෙන්, උදුළ-උප්පවලි තවූ, ඇගෙ-ඒ කාන්තාවගේ, සුරත්ලවනන-අතිරක්ත අධර (යුග්මය) තෙම , මනදොළ-මනෝරථයෙන්, පුරා-පුරණය කෙරේ.

32. මියුලැස-(ඒ) මාගාක්ෂියගේ දෙමට තලමල් ලෙස-ගාමෙ ණ්ඩ පුෂ්ප හා නිලපුෂ්පයන්සේ, දිගු-දීර්ඝවූ තුඟු-උත්තූගවූ ගහන-ස්ථාපණය තෙම (කෙසේ ද යනහොත්?) තළල්තල-ලලා ටස්ටල නමැති රනහස-ස්වර්ණ හංසයා විසින් , මුවනඹර- දෙස මුඛ නමැති පද්මයාගේ දිශාවට පෙවූ-ප්‍රේරයරණය කරන ලද තුඩු වැනි-වඤ්චුව වැන්න.

33.සෙදින-ශෙෂර්වෙ යෙන් , දිගයන සඳ-දීර්ඝත්වයට යන කල්හි.නවනන-(ඊට) බාධාකරන්නාවූ,කනට-කර්ණයට රොසින් එව්-රෝෂයෙන් මෙන් කෙළවර-ප්‍රානන්තයෙහි රන- රක්තවර්ණයෙන් , ලෙළෙන-වඤ්චල වන්නාවූ, ඇගෙ-ඒ කාන්තාවගේ, නුවන්යුග-නේත්ර යුග්මය තෙම , වෙසෙසින විශේෂයෙන් බැබළි-භ්‍රාජිනවී

1.මදහසිනි-මුද්ග්‍රිත 2.සුරන-සමහර

34. දෙබැම දෙව්දුනු ව න් පටුනලල අඩසඳ ව න් ඇගෙ දිගු යුග ස ව න් කෙළන1 රුසිරු2 රනෝවිලි ව න්

35.ඇය පිල්බර එක එ මුහුළට පැරද සුලකු එ ඉසිමින් පොදකළ එ සොවින් වලපිනවන් කළබ කු එ

36.මිණිසලඹ මුතුවැ ල පටසළ ද රන්කම් ක ල සුවද මල්දම් ලෙ ල මෙ ඇම සැරසිණි ගනින් එකොමළ

34. ඇගෙ-ඒ කාන්තාවගේ , දෙබැම-භ්‍රූයුග්මය තෙම දෙව්දුනුවන් - ඉන්ද්‍රකවාප(යුග්මයක්) වැන්න. පටුනලල-අපාච්ඡලවූ ලලාටය තෙම, අඩසඳවන්-අර්ධවන්ද්‍රගයා වැන්න. දිගු-දීර්ඝවූ සවන්යුග-කර්ණ යුග්මය තෙම රුසිරු-රූප(ශෝභා) නමැති ශීර් කාන්තාව , කෙළෙන-කර් ඩනය කරන්නාවූ රන්ඔවිලිවන්- ස්වර්ණමය දොලා (යුග්මයක්) වැන්න.

35.කළබකුළු-කාලාභරකුට තෙම, පිල්බර එකළු-(මයුරයක් හුගේ) පිච්ඡහාරයක් හා සමාන වූ සුලකුළු-ස්වලඬකෘතවූ ඇය මුහුළට-ඇයගේ ධම්මිලල්යට , පැරද-පරාජිතවූ පොදකළුළු- ශිකර නැමති අශ්ඨලත් ඉසිමින්-විකිරණය කෙරෙමින් , සොවින් ශෝකයෙන් , වලපින වන්-පරිදේවනය කරන්නාක් මෙනි.

36. මිණිසලඹ-මණානුපුර ද, මුතුවැළ-මුක්තහාර ද , රන්කම් කළ-ස්වර්ණබවිතවූ පටසළ ද -පට්ටශාටක ද ලෙළ-ලිලෝ පේතවූ, සුවද මල්දම්-සුගන්ධපුෂ්පදාම දැයි මෙඇම-මේ සියල්ල, එකොමළ-ඒ කොමලාංගියගේ , ගනින්-ශරීරය කරණකෙට සැරසිණි-සජ්ජිතවී (ශරීරය නිසා මණිනුපුරාදීහු ශෝබමානවූහයි සේයි)

1.ලෙළන-සමහර 2.රුසිරි-ඇතම් 3.වැනිගනබකළු- සමහර

37.මදමද සිනායු න් ඇගෙ නුවනගින් බැල්ම න්

|             |          |    |
|-------------|----------|----|
| මොළොකැටි    | රසබස     | න් |
| මද ද බදිනුව | දුටුදනන් | සි |

38.ගෙලේ මිණිමල් පව ර මුහුළස කුසුම්සිරිඟ ර නළලන තලාද ර

සඳස් ලකුණෙන් එළඳසැදියු ර

39.නත්වරද ලෙප් ව න කිරිය අදියර සත් ව න අදෙස් හැඳහිලි ව න එසඳ ගුණයෙන් සදලකුණු ව න

37.ඇගෙ- ඒ බිරා භිමණියගේ මදමදසිනායුන්-මන්දමන්ද භාස්ය යෙන් යුක්තවූ , නුවනගින් බැල්මන්-

අපාංගනිරීක්ෂනය ද මොළොකැටි -මෘදුලව රසබසන්-රසවන් වචනය ද , දුටුදනන්- දර්ශනය කළ ජනයාගේ, සිත්-චිත්තයන්, බඳිනුව-බන්ධනය හෙවත් රඤ්ජනය පිණිස,මද ද අපයෝජන ද ? හෙවත් ජරනමාණ නොවෙත් ද? (ජරසමාණ වෙනිසි සේයි).

38.ගෙලෙ-කණ්ඨයෙහි,පවර-ජර වරවු මිණිමල්-මාණික්යද මාලාවක් නොහොත් මණිමාලා නම් වෘත්තයක් ඇති,මුහුළුස ධම්මිල් ලයෙහි කුසුම්සිරිඟර-පුෂ්පශාංගාරයක් නොහොත් පුෂ්පශරීරොලලිතා නම් වෘත්තයක් ඇති, නළලන-ලලාටයෙහි නලාදර-තිලකයක් දරන්නාවූ නොහොත් නලාදර නම් වෘත්ත යක් ඇති එළද-ඒ කාන්තා තෙමෝ, සදස් ලකුණෙන් - ජන්දොලක්ෂණයෙන් , සැදියුර-සජ්ජිත වූවාක් වැන්න.

39. නන්වරද-(ස්ත්රී ත්සම්බන්ධිවු) තෙයෙක් අපරාධයන් , ලෙජ්වන-අභාවයට පමුණුවන්නාවූ නොහොත්- නන්වරද- ‘අනත්’ ‘යුවරද’ කිවමනා තන්හි ‘නත්’ ‘වරද’ කියා ලෙජ් වන-ලෝපය කරවන්නාවූ කිරිය අදියර-කර්තයාධියවක්ෂ්ණයෙහි සත්වන-සමර්ථවූ නොහොත් කිරිය අදියර-කර්තයාධිකාර නම් වූ ජරවක්ච්චයාව, සත්වන-සජ්ජන කොට ඇත්තාවූ අදෙස්-අද්වේෂිණිවූ හැදහිලිවන-ශර ද්ධාවතිවූ නොහොත් හැදහිලි-(‘සැදහිලි’ කිවමනා තන්හි) ‘හැදහිලි’යි අදෙස්වන-‘ආදේශ’විධිය ඇතිවන්නාවූ.

40.එබැමිණි දොසින් මු ත් රුපේ ලකර සිරි යු ත් මියුරුගුණ රසව ත් වියන්1 මහකච්ඡ සබද තැන්ප ත්

41.දුටුව ද නෙයෙක ක ල දුටු ද3 අමුතුව මන ක ල රිසි එක ලෙසම ක ල කෙසේ පවසති රුසිරු කිවිකැ ල

42.සි ලි ලේ බිදු නොලග5 වන පොකුරු පන මෙ න

|                                   |   |
|-----------------------------------|---|
| නො ඇලේ ඇසිතු හිමිදෙස මිස තැනෙක වෙ | න |
| වි පු ලේ බැඳි සෙනෙහස ඉන් ඔවුනොවු  | න |
| එ ක ලේ විසූ සමඟව6 රත්රස ලෙසි      | න |

එසද- ඒ කාන්තා තෙමෝ ගුණයෙන්- (යථෝක්ත) ගුණයෙන් කරණයකොට ගෙන සදලකුණුවන-(සිංහල) ශබ්දලක්ෂණය වන්නීය.(සිද්ධාන්ත සංග්රහ)හ නම් වියාහකරණය වැන්නැයි සේයි.)

40.දොසින් මුත්-(ස්ත්රී ත් පිළිබද) දෝෂයෙන් මුක්තවූ නොහොත් (අපාර්ථාදී) දෝෂයෙන් මුක්තවූ, රුපේ-රූපයෙහිවූ ලකර සිරි-අලංකාරශරීරයෙන්, යුත්-යුක්තවූ නොහොත් රු- රූපකාලඛකාරය උපේලකර-උත්ප්රෙක්ෂාලඛකාරය (යන මොවුන්ගේ) , සිරියුත්-ශෝභායෙන් යුක්තවූ, මියුරුගුණ-මධුර ගුණයෙන්,රසවත්-රසාන්විතවූ නොහොත් මියුරුගුණ-මාධුර්ය්, ගුණය හා රසවත්-(ශාඛගාරාදී) රසයන් ඇත්තාවූ එබැමිණි- ඒ බිරහන්මණි තෙමෝ , වියන්-(ඡට්භාෂාපරමේශ්වර) කවින්ද්ර යන්ගේ මහකච්ඡබදනැත්-මහා කාව්ඨියක් හා සමාන ස්ථාන යට පත්-ජරාපේතවූවාය.

41.මනකල-මන:කල්ය්වු (ඇය) තෙයෙක කල-අනේක වාරයෙක්හි, දුටුව ද-දර්ශනය කළ ද, අමුතුව-පළමු වාරයව දුට ද- දර්ශනය කළ ද රුසිරු-(ඇයගේ)රූපශරීරය,කිවිකැල- කිවිසමූහයෝ, කෙසේ-කවර පරිද්දෙකින්, පවසති-ජරුකාශ කළහොත් ද ? (නොහොත්මැයි)

1.වියන-සමහර 2.තත්පත්-ඇතම් 3.දුටුව ද -මුද්ර්ධන: .ඇසුව ද අමුතු- සමහර 4.රුසිරි-සමහර 5.නොලහ- මුද්ර්වන 6.සමගිව-සමහර

43.මෙළදුන්1 සමඟින් එබමුණු දනුමැ ති ලබනුව පුත්රුවනක් රුපින්ඇ ති පුදමින් දෙවියන් යදිමින් කැරැ තු ති මතුරු දපා බණසා දන්දේ ති ති

42.පොකුරු පන-පුෂ්කර පත්රණයෙක්හි, නොලගවන-ලග්න නොවන්නාවූ, සිලිලේ බිදු මෙන-සිලිල බිත්දුවක් පරිද්දෙන්, ඇසිතු-ඇයගේ චිත්තය තෙම,හිමිදෙස මිස-ස්වාමිහු කෙරෙහි මුත්-වෙනනැතෙක- අන්යමස්ථානයෙක්හි හෙවත් අන්යහ පුරුෂ විෂයෙක්හි නොඇලේ-ලග්න නොවේ. ඉන්-ඒ හේතුකොට ගෙන , ඔවුනොවුන- අන්යෝ ත්වයන් කෙරෙහි , සෙනෙහස- ස්නේහාධියා ශය, විපුලේ-මහත්ව , බැඳි-බද්ධව හෙවත් බද්ධවීමෙන්, එකලේ-තත්කාලයෙහි, රත්රස ලෙසින-ස්වර්ණ ය හා පාරදය පරිද්දෙන් , සමඟව සාමාන්ර්භයෙන් යුක්තවැ , විසූ- වාසය කළහ.

43.දනුමැති-විඤ්චු, එබමුණු-ඒ බිරිහන්මණි තෙම, මෙළදුන් සදඟින්-මේ වර්ණිතවූ කාන්තාවන් හා සමඟ , රුපින්-ඇති- රූපසෞභාග්ය ඇත්තාවූ, පුත්රුවනක්-පුත්ර්රත්නයක්, ලබනුව- ලබනු පිණිස, දෙවියන්- දේවතාවන් , පුදමින්-පූජනය කෙරෙ මින් , තුතිකැර-ස්තූති කොට, යදිමින්-යාචිඤා කෙරෙමින් නිති- අනවරතයෙන්, මතුරු දපා- මන්ත්ර්ජල්පනය කෙරෙයි. බණ අසා-ධර්මශ්රමවණය කෙරෙයි, දන්දේ-දානවස්තු

පරීක්ෂා ගත කෙරේ.

ද්විතියසර්ගන වියඛ්වණා

තෙවන සග

1. පුරන දම් බුදුකු රු ඒකලබ්ධිසත් වැඩක රු ඒබැමිණි ලද සොදු රු කුසේ පිළිසිඳ1 දිනි පිවිතු රු
2. යෙහෙළි මනකුමු දු පුබුදු කරවන සිනි දු මෙරජ බදු තරි දු දැරුදොළදුක් ලකුණු දද දු
3. සහ දදනිදු සතො ස දිනදින වැඩිණි බැදදෙ ස සමඟවැ ඔහු යස ස ඇඟ ද සුදුමැලි විය මියුලා ස

1 ඒකල- ඒසමයෙහි , බුදුකුරුදම් - බුද්ධකාරක ධර්මයන් , පුරන- පුරණය කරන්නාවූ , වැඩකරු - ජගද්ධිතකාරී වූ , බ්ධිසත්- (අප) මහාබ්ධිසත්ව තෙම , සොදුරු- සුන්දර වූ , ඒබැමිණි ලද- ඒ බිරාබන්මණ කාන්තාවගේ , පිවිතුරු- (සංගුද්ධ ගර්භණිවශයෙන් ) පවිත්රී වූ , කුසේ- කුක්ෂියෙහි , පිළිසිඳ දිනි- ප්රේතිසන්ධි ග්රහණයෙන් ජනිතවී.

2 දදු- (ඒ) බිරා භිමණිතොමෝ , යෙහෙළි- සබ්බගේ , මන කුමුදු - විත්ත නමැති කුමුදකුට්ඨමයෙන්, පුබුදු කරවන- ප්රේරණාදි කරවන්නාවූ, සිනිදු- ස්නිග්ධවූ, තරිදු - චන්ද්රියා සම්බන්ධවූ, මෙරජ බදු- මරිචිත් වැනිවූ, දොළදුක් ලකුණු-දෙහදදුක ලක්ෂණයන්, දැරු-ධාරණය කළා .

2 දදනිදු-ද්විජෝත්තමයාගේ, සතොස සහ - සන්තෝෂය හා සමඟ , මියුලාස -(ඒ) මාගක්ෂියගේ, මැදදෙස- මධ්යස්පර්,දේශය තෙම , දින දින- දිනෙහි දිනෙහි, වැඩිණි-වර්ධිත විය, ඔහු- ඒ

ද්විජෝත්තමයාගේ , යසස සමඟවැ - කීර්තිය හා සමග්ර-වැ , ඇඟ ද - (ඇයගේ) ශරීරය ද , සුදුමැලි විය- පාණ්ඩුරත විය.

1 පිළිසිඳ- සමහර

4. සරසවි කුමරු වෙ න සියපත් තල්වැටින් යු ත1 දෙන පවනෙව් එක න පෙදෙන් පෙද වී සුසුම් ගම නො න
5. කුමරුට අමා පි රු කුඹුවන් එළඳ පියොවු රු ගනනිල්පුඩු සොදු රු වැසු ඉදුම්ණි3 පියන් එකයු රු
6. සතුවු එබමුණුව ර තම පුහුණු වෙසනතු ර කි විදි අඩු නොකැ ර කෙළේ නිසිලෙසට ගබ්පෙරහ ර4

4 සරසවි- සරස්වතිය විසින් , සියපත් තල්වැටින්- ශකලන්තර නමැති තාලවාන්තයෙන් , යුත-යුක්තවැ , කුමරු වෙත (ගර්භ ස්ථ ) කුමාරයා කෙරෙහි, දෙන- දානයකරනු ලබන්නාවූ , පවන් එව් - මාරුත්තයක් මෙන් , එකත- ඒ කාන්තාව , ගමනොත - ගමන ප්රාප්තවූ කල්හි , පෙදෙන් පෙද- පදවාරයෙන් පදවාරයෙහි, පුසුසුම් වී - නිශ්චාසය විය.

5 කුමරුහට- කුමාරයා හට , අමා පිරු- අමානපුරණය කළාවූ , කුඹුවන්-කුම්භයන් වැනි වූ , එළඳ- ඒ කාන්තාවගේ , පියොවුරු- පයෝධර යුග්මය , වැසු - ඡාදනය කළාවූ , සොදු රු- සුන්දරවූ, ගනනිල්- සාන්ද්රුනීලවර්ණයවූ , පුඩු- වූවුකයෝ , ඉදුම්ණිපියන්- ඉන්ද්රියනීලමාණික්ය් පිධානයන් හා, ඒකයුරු - එකාකාරයහ.

6 සතුවු-සන්තුෂ්ටවූ , එබමුණුවර- ඒ බිරාදහිමණෝත්තම තෙම, තම පුහුණු- තමාහට ප්ර ගුණවූ , වෙසනතුර- වෛදිකශාස්ත්රා භ්යමත් තරයෙහි , කි විදි- කථික විධානයන් , අඩු නොකැර- උණ නො කොට, නිසිලෙසට- යෝග්ය්පරිද්දෙන් , ගබ්පෙරහර-ගර්භපරි භාරය , කෙළේ -(සිද්ධ) කෙළේයි.

1 අත-මුද්රිත 2 පියයුරු-ඇතම් 3 ඉදුනිල්- බොහෝ 4 පෙළහර-මුද්රිත

7. ගහන් සිටි තුඟු බා මොහොතින් නුවන<sup>1</sup> සුල බා බැමිණි ලිය සසො බා එපුන් රුවනග වැදූ මහ බා

8. දස දිග එකලු වී හුනනගද පැදකුණු වී සුවද මදනල වී එදා දඹදිව මගුල්ගෙය වී

9. පින්වත් කුමරු ඇ ග පැහැයෙන් පනළ මනර ග ගබගේ<sup>2</sup> යහන් ළ ග පහන් සිතුවම<sup>3</sup> විය ඇදි ර ග

7 සසො බා- ගෝභා සහිතවූ , බැමිණි ලිය-(ඒ) බිර හිමණ කාන්තා තෙමෝ, තුඟුබා-උච්චාංශකයෙහි, සසොබ-අනස්න ගවු, ගහන්සිටි-ගිරුහයන් සිටියාවූ, මොහොතින්- මුහුර්තයෙන්, නුවන්- නේත්රියන්ට, අසුලබා- දුර්ලභවූ හෙවත් නොලද හැකි දර්ශන ඇති, මහබා- මහපින් ඇත්තාවූ, එපුන් රුවනග-ඒ අග්රි මවු පුත්ර රත්නය , වැදූ-ප්රාසූත කළා.

8 දස දිග- දිශා දශකය , එකලු වී - (එකල්හි) ඒකාලෝක විය, හුනන් අග ද- හෝමාග්නියද , පැදකුණු වී -දක්ෂිණාවාත්ත විය, සුවද-සුගන්ධවූ, මදනල-මන්දමාරුතය , වි-(වහනය) විය, එදා-තද් දිනයෙහි, දඹදිව- ඡම්බුද්වීපය තෙම , මගුල්ගෙයවී- මඩිගල ගෘහයක් වැනි විය.

9 පින්වත්-පුණ්ය වන්වූ, කුමරු-කුමාරයාගේ , මනරග-මනෝ ඥවු , ඇග පැහැයෙන් - ගරීරප්රදහායෙන්, පනළ-වියා-ඡතවූ , ගබගේ- ගර්භාගාරයෙහි (සුනිකාමන්දිරයෙහි) යහන් ළග- ශයන සම්ප යෙහි වූ , පහන්- ප්රදීප තෙම , සිතුවම- චිත්රිකර්මායෙක්හි, ඇදිරග

විය- අක්ෂුණිකාකාර වූයේය. (සිතුවමෙක්හි ඇන්දාවූ පහන් වැනි වියයි සෙයි.)

1 නුවන්- බොහෝ 2 ගබගේ-සමහර 3 සිතියම්- මුද්රිත

10. උපන් බව තම පු ත් කී කීවන්ට තුටු සි ත් බප<sup>1</sup> ඇමවන් දෙව ත් දෙවන් පමණෙකි ඉතිරි ඇඳ ග ත්

11. බලා සුබ මොහොත ක් වම් ඇකය<sup>2</sup> පත් පැළදි ක් පැමිණි වැනි ළසද ක් බමුණු පුතු දැක හළේ සිත දු ක්

12. පියබමුණු සිරිම න දැකුම් සියලු නිමව න ගැ සන මිණෙව් ර න කුමරු බැබළිණි මහන් පිනියු න

10 තම පු ත්-ස්වකීය පුත්ර යාගේ , උපන් බව- උත්පන්න භාවය , කී කීවන්ට- කථනය කළ ළවුන්ට, තුටු සිත්- තුෂ්ටිත්ත ඇති , බප-පිතෘහු , ඇමවන්-සකලවස්තුන්, දෙවන්-දානයකරවන කල්හි , ඉතිරි- ශේෂවූයේ , ඇඳගත්- නිවාසන ප්රා වරණ කළාවූ , දෙවන් පමණෙකි - වස්ත්රලයුගළ මාත්‍රයෙකි.

11 බමුණු- (පිතෘ) බිරාහිමණ තෙම , සුබ මොහොතක්- ශුභවූ මුහුර්තයක් , බලා- පරීක්ෂණය කොට , පැළදික් - ප්රීතිවිදිශාවට, පැමිණි-ප්රා ඡතවූ, ළසදක් වැනි- අභිනව වන්ද්ර යා වැනිවූ, වම් ඇකය පත්- (ධාත්රපයගේ) වාමාංකයට පැමිණියා වූ, පුතු- පුත්රදයා,

දැක-දර්ශනය කොට , සිතදුක් - ('අපුත්රිකයෙමි'යි පැවති) මානසික දුඃඛය , හළේ-දුරුකෙළේය.

12 සිරිමන- ශ්රීදමන්වූ, පියබමුණු - පිතෘබිරා'හිමණයා, සියලු- සමග්ර වූ , දැකුම්- (සර්පිප්රායශනාදී) ඡාතකර්මාය, නිමවන- නිෂ්ඨා කරන කල්හි, මහන් පිනියුන - මහා භාග්යයෙන් යුත්තවූ, කුමරු- කුමාර තෙම, සන ගැ-නිකෂයෙහි ඝර්ෂණය කළාවූ, රනම් ණෙව්- රක්තමාණික්යනයක් මෙන්, බැබළිණි- භ්රාජිතවී.

1 බැප-ඇතම් 2 මව් ඇකය- මුද්රිත

13. එබමුණුවර සිනි දු කුමරුන් රත්රුවක් බ දු තමකුල පෙර පුරු දු කෙළේ සේනක නමින් පරසි දු

14. තම ඉණ බැදි පව ර

|                           |   |
|---------------------------|---|
| රත්රසු දැලන්1 නදකැ        | ර |
| දිසි මිණි2 දෙරණතු         | ර |
| දිවේ පිළිඹිඹු ගන්ට ලොබ කැ | ර |

15. දත්තකැකුළු පැ ලා

|                     |    |
|---------------------|----|
| සුරනල් සිනා සි      | ලා |
| බොළද බස් දී         | ලා |
| කෙළී සියලුග දුලි ගා | ලා |

13 සිනිදු- (ස්තේහයෙන්) ස්නිග්ධවූ, එබමුණුවර- ඒ-(පිතෘ) බිරා හිමණෝත්තම නෙම , රත්රුවක් බදු- ස්වර්ණ රූපයක් වැනි වූ, කුමරුන්-කුමාරයාණන්, පෙර-පූර්වයෙනි , නමකුල- ස්වකීය , කුලයෙනි, පුරුදු- පරිවිතවූ , සේනක නමින්- සේනකය යන නාමයෙන්, පරසිදු කෙළේ- පර්සිද්ධ කෙළේය.

13 නම ඉණ- (ඒ කුමාර නෙම ) නමාගේ ශ්රෝණියෙනි , බැඳි- බන්ධවූ, පවර- ප්රාවරවූ, රත්රසුදැලන් - ස්වර්ණ කිචිකිණික ජාලයන්, නදකැර- නාදවත් කොට, මිණි දෙරණතුර- මාණික්ය භූමියකභ්යසත් තරයෙනි , දිසි- දෘශ්යිමානවූ , පිළිඹිඹු- (ස්වකීය) ප්රචිතිබිම්බය , ගන්ට- ග්රවහණය කරනු පිණිස , ලෝබ කැර- ලෝභ කොට, දිවේ- ධාවනය කෙරේ.

14 දත්තකැකුළු- දත්තකුටිමලයන්, පැලා- ප්රිකාශ කොට, සුරනල්- බාලත්වයෙන් අතිරමියවූ, සිනා- භාස්යෝයෙන් , සිලා- (ප්රෙවර්තනය) කොට , බොළඳබස්- අනිමුග්ධ වචනයෙන්, දීලා- දානය කොට හෙවත් කථනය කොට, සියලුග- සකල ශරීර යෙනි , දුලි-දුලින්, ගාලා- වර්චිත කොට , කෙළී-ක්රිසඩා කෙරේ.

1 දැලන්-යමිකිසි 2 පිළිමිණි-බොහෝ

16. කදකුමර්දු ලෙසි න බමුණු පැටියන් සමගි න නොමද සවි ඉසුරෙ න වැඩිණි නව සද මෙන් දිනෙන් දි න

17. තබන ලද සිළු ඇ නි එකුමරු තියුණු නුවණැ නි එකලට රට පැව තී කියා සෝඞිය අකුරු දැනග තී

18. පෙර කී විදි නොහැ ර මඟුලෙන් උපනයන කැ ර මොහු විය පැමිණි ව ර ළඟට කැඳවා1 දෙදෙන ගුරුව ර

16 කදකුමර්දු ලෙසින- ස්කන්දකුමාරේන්ද්ර යා (දෙවිකුමරුන් සමඟ) මෙන්, බමුණු පැටියන් සමගින- බිරා(හිමණ කුමාරයන් හා සාමග්රඳ්යමයෙන් යුක්තව , නොමද- අමන්දවූ , සවි ඉසුරෙත- සක ලෙශ්යව්ය්ඨී යෙන්, නවසදමෙන්- ශුක්ලපක්ෂයෙනි වන්ද්රඉයා පරිද්දෙන්, දිනෙන් දින- දිනයෙන් දිනයෙනි, වැඩිණි- වර්ද්ධිතවී. සිළු ඇති-

17 තබනලද- (වුඩාකර්ම- වශයෙන් මුදුනෙහි) අවශේෂ කරන ලද , සිළු ඇති- ශිඛා ඇත්තාවූ, තියුණු නුවණැති- තීක්ෂණඥාන යෙන් යුක්තවූ, එකුමරු- ඒ(සේනක ) කුමාරයා නෙම , එකලට- තත්කාලයෙනි , රට පැවති- තද්දේශයෙනි ප්රෙවෘත්තවූ, සෝඞිය - (පඤ්චාශද්වර්ණා ත්මිකා) මාතෘකාව , කියා-පඨනය කොට , අකුරු- අක්ෂරශික්ෂාව , දැනගති- අවබෝධ කෙළේ .

18 පෙර- පූර්වයෙනි (මත්වාදින් විසින්) කී විදි- ( ගර්භාෂ්ට මෙබිදේකුර්චිත බිරාහිමණස්යෝපනයනම්'යි) කථිත විධානය නොහැර- වර්ජිත නොකොට , මඟුලෙන්- මභිගලයෙන් යුක්තව, උපනයන කැර - (ස්මෘත්යුක්ත ) උපනයන සංස්කාරය කොට (නොහොත් පුනනුල ලා) ,මොහු- මේ කුමරහු , වියපැමිණිවර- (ගුරුපාසනානුරූප) වයසට පැමිණි කල්හි, ගුරුවර දෙදෙන- මාතෘපීතෘහු දෙදෙන, ළඟට-සමීපයට, කැඳවා- ආභිවානය කොට -(මතු සතරකවක් හා කුලකයි.)

1 අඞිගා- සමහර

19. දරුවෙති ගුණෙනුතු මි නිලකෙවි සැදි දකුණු බි මි උතුම් තක්සල න මි පවති පුරයෙක් සසිරි මනර මි

20. සුරගුරු මෙන් පස ක් පුවතර ණුවණඅණස ක් එපුර දියටෙකස ක් වෙසේ ඇදුරෙක් දිසාපාමො ක්

21. ඔහු වෙනට ගොස් සෙ ද මේ පියලි දහසින් බ ද දී සිත් ගෙන නිබ ද කියා සවිසන උගන්නා ලෙ ද1

19 ගුණෙන්-(ශොචාචාරාදී) ගුනයෙන් , උතුම්- උන්නමවු, දරුවෙහි- පුත්ර යාණෙනි, දකුණු බිම්- දක්ෂිණභූමියට , නිලකෙව්- නිලකයක් මෙන්, සැදි- සජ්ජිතවු, සසිර- සශරීකවු, මනරම්- මනෝරමිය වු, තක්සල නම්-තක්ෂලාභිධානවු, උතුම්පුරයෙක්- පුරප්රයවරයෙක්, පවති-ප්රජාවන්තවේ.

20 එපුර-ඒ පුරයෙහි, පුවතර-ප්රාසිද්ධවු, ණුවණ-ඥානය හා, අණසක්-ආඥාවක්ර ඇති, දියට-ජගත් හට , එකසක්-අසහාය

තේත්රපයක් බදු වු, දිසාපාමොක්- දිශාප්රමුඛවු, ඇදුරෙක්-ආවාය්ය්  
යෙක් තෙම, පසක්-ප්රිත්යක්ෂවු, සුරගුරු මෙන්-වාහස්පතීහු මෙන්, වෙසේ-වාසය කෙරේ.

21 ඔහු වෙනට -ඒ ආවාය්ය් යා සමීපයට , සෙද-ශ්රීවක්ෂ්රකවු , ගොස්- ගමනය කොට, දහසින් බද- (කාර්ෂාපණ) සහස්ර යෙකින් බද්ධවු, මේ පියලි- මේ පුත්තලිකාව, දී- (ගුරුදක්ෂිණාවශයෙන්) දානය කොට, නිබද- නිරන්තරයෙන්, සිත් ගෙන- චිත්තාරාධනය කොට, සවිසන- සකලවාංමය, උගන්නා ලෙද- උද්ග්රරහණය කරන ආකාරය, කියා-කථනය කොට.

1 උගත් මේ ලෙද-මුද්රි ත

22. කැටුව ලා පිරිව ර සනහා මුදුන මනහ ර බෝසත් විජකුම ර යන්ට දුකසේ දුන්නු අවස ර

23. දෙමව්පිය සිනෙහැ නි1 වදිනුව පාපියුම් පෙ නි එකුමරු නැමීග නි ඔවුන් කදුළෙන් පිට තෙමීග නි

24. නුවරැන් නුවන්පෙ ළ ඉදුනිල් තොරණ සුලක ළ මඟට බැස නිකස ළ2 යන්ට3 නික්මිණි කුමරු සිරිදු ළ

22 පිරිවර-පිරිවාර ජනයා , කැටුව ලා- අනුගත කොට, මන හර- මනෝරමිසිවු, මුදුන- මස්තකය( ශ්රීශය) , සනහා- (වුම්බන යෙන්) , ස්නේහ කොට , බෝසත්විජකුමර -බෝධිසත්වවු බිරාගහි මණ කුමාරයා හට, යන්ට- ප්රතයාණය පිණිස , දුකසේ-දුක්වු පරිද්දෙන්, අවසර දුන්නු- අවකාශ දානය කළහ.

23 සිනෙහැනි- ස්නේහාත්විත වු, දෙමව්පිය-මාතෘ පිතෘ දෙදෙනාගේ, පාපියුම් පෙනි- පාදපද්ම පත්ර,යන්, වදිනුව-වන්දනය කරනු පිණිස, එකුමරු- ඒ කුමාර තෙම , නැමීගනි- නමුනාග්රවහණය කෙළේය, ඔවුන්-ඒ මාතෘපිතෘන්ගේ , කදුළෙන්-තේත්රදපල යෙන්, පිට-(කුමාරයාගේ) පෘෂ්ඨය, තෙමීගනි- ස්නේමිත්යය ග්රීහණය කෙළේය.

24 නුවරැන්-නාගරිකයන්ගේ, නුවන්පෙළ- තේත්රෙපත්ති (නමැනි), ඉදුනිල් තොරණ- ඉන්ද්රෙනීල තොරණයෙන්, සුලකළ- ස්වලඬිකෘතවු, නිකසළ- පවිත්ර වු , මඟට- මාර්ගයට, බැස- අව තීර්ණව, සිරිදුළ- ශෝභායෙන් ජීවලිතවු , කුමරු- කුමාර තෙම, යන්ට- ප්රලයාණය කරනු පිණිස , නික්මිණි- නිෂ්ක්රා න්තවි.

1෧ සනෙහැනි- ඇතම් 2 නොපැකිල- මුද්රිතන 3 යන්ඩ- සමහර

25. බැඳලා සිභාසු භ ලෙළවා දැන මනර භ කුමරු මඟයන ර භ බලා ඇදගත හැකි ද නෙත් යු ග

26. මිණිබිම කෙළ ඇවි දී කුමරිදු සවි ඉසුරු වි දී යන සඳ මඟ සුසැ දී කුසල් බලයෙන් දුකක් නොම ල දී

27. සෙවණින් වලා නි ල් සුවදින් පවත් මලවු ල් සිහිලඹිනි වනවි ල් එකල සෙවියේ කුමරු මනක ල්

25 සිභාසුභ- ක්ෂද්ර වු ශිඛාව, බැඳලා- බන්ධනය කොට , දැන- හස්තද්වය, මනරභ-මනෝහකුලසේ, ලෙළවා- ලලිත කොට, කුමරු-කුමාරයා, මඟයන රභ- මාර්ගයෙහි ගමන් කරන ලීලාව, බලා- අවලෝකනය කොට, නෙත් යුග- තේත්රලයුග්මය, ඇදගත හැකි ද- ආකර්ෂණය කරගත හැක්කේද? (නොහැකි යයි

සේයි) .

26 මිණිබිම-මාණික්‍යනමය භූමියෙහි, කෙළ ඇවිදී- කිරියඩනයෙන් සඤ්චාරය කළාවූ , සවි ඉසුරු- සකලෙශ්වර්යයභී යන්, විදි-වින්දනය කළාවූ, කුමරිදු- කුමාරෝත්තමයා , සුසඳි - සුසප්තවූ , මඟ- මාර්ගයෙහි, යන සද- ප්රායාණය කරන කල්හි, කුසල් බලයෙන්- (පූර්වෝපවිත) කුශලබලයෙන්, දුකක්- දුඃඛයක්, නොම ලදී- නොලද්දේමය.

27 එකල-නත්කාලයෙහි, නිල්වලාස නීලවලාහක නෙම, සෙවණින්-ජායායෙන්ද , මලවුල්- පුෂ්පයෙන් ආකූලවූ, පවන්- මාරුතය නෙම , සුවදින්- සුගන්ධයෙන් ද, වනවිල්- වනනඩාග නෙම, සිහිල් අඹිනි -ශීත ජලයෙන් ද, මනකල්-මනෝඥවූ , කුමරු- කමාරයා, සෙවියේ- (වෙන වෙනම ) සේවනය කෙළේය.

28. මිහිලියගෙ මන හර සිරිගත් දිමුතු මුතු හර දෙළෙන් ගිලි පුර හර1 කුමරු ගඟ දිවි2 ලෙසින් පෙර හර

29. සුපිපි සියපත් ව න රතුපුල් ලවන් පැහැප න කුමුදු මදහස යු න කෙළන3 පෙට්පෙළ බලන දිගුනෙ න

30. තරඟවැළ බැම ලෙ ල සකසිරි ගෙලෙන් සුලක ල සළා නැබ පළ ක ල පුලිනතල පුළුකුළු4 සරික ල

28 මිහිලියගෙ-මහී(නමැති) කාන්තාව සම්බන්ධවූ , මනහර- මනෝහරවූ, දිමුතු-දීප්තිමත් වූ, මුතුහර- මුක්තාභාරයක්වූයේ, සිරිගත්- ශෝභාග්ර් හණය කළාවූ , පුරහර- පුරාරිභූයේ ( මහ දෙවියාගේ), දෙළෙන්- ජටායෙන්,ගිලි-ගලිනවූ , ගඟ- ගඬිගා නම් නදිය , කුමරු-කුමාර නෙම , පෙරහර ලෙසින්-පරිභාරවියාජ යෙන්( පෙරමඟට එවන ත්‍යාකගයක් මෙන්) , දිවි-දර්ශනය කෙළේ. ( ගඬිගා නොමෝ කෙබඳු ද? යනු මතු තෙකවකින් කුලක විසින් දක්වත්).

29 සුපිපි-සුපිෂ්පිනවූ, සියපත්- ශතපත්රන නමැති, වන-වක්ත්රි යක් ඇති , රතුපුල්- රක්තෝත්පල නමැති , ලවන්-අධරයෙන්, පැහැපන-ප්රමභාවත්වූ, කුමුදු-කුමුද පුෂ්ප (නමැති) , මදහස-මන්ද භාස්යනයෙන් , යුන- යුක්තවූ, කෙළන පෙට්පෙළ-කර්තඩනය කරන්නාවූ පාඨිනපංති නමැති බලන- අවලෝකනය කරන්නාවූ, දිගු නෙත - දීර්ඝතේත්රා ඇති-

30 තරඟවැළ- තරඬිගාවලී නමැති , බැම- හ්රු(යුග්ම)යෙන්, ලෙළ- ලිලෝපේතවූ, සකසිරි-ශඬිබ ය්රී නමැති , ගෙලෙන්- කණ්ඨයෙන්, සුලකළ-ඉතා අලඬිකෘතවූ, සළ-ජටායෙන්, නැබ-නාභිය, පළකළ-ප්රවකාශ කළාවූ , පුළුකුළු- පාථුලවූ ජෂ නය හා, සරි කළ-සමාන කළාවූ, පුලිනතල- වාලුකාතල ඇති.

1 උරහර-ඇතම් 2 දුටු-සමහර 3 සසල-මුද්රිතන 4 පුළුකුල-මුද්රිත

31. සක්වා ලිහිණි න න සැදි විල්ලිහිණි මෙවුලෙ න සයුරු රජ බිසවු න විලස ඉඳුරා එගඟ පැ මෙ න

32. දිය කෙළන1 සුරක ල වරලස පැළදි මනක ල මල්සුවැනි සිලි ල සුරිදු ගජරජ ගිලේ ඇමක ල

33. සත්රැසිවර පුද න පරසතු කුසුම් රැස්ව න ඉවුරස ගිනි පුද න සකොලහලගුරු මතුරු2 ගිගුමෙ න

31 සක්වාලිහිණි- චක්ර වාකශකුත, (නමැති) නන-පයෝධර ඇති, විල්ලිහිණි- සාරසපක්ෂි (නමැති) , මෙවුලෙන- මෙඛලා යෙන්, සැදි- සප්තවූ, එගඟ-ඒ ගඬිගා නොමෝ, සයුරු රජ- සාගර (නමැති) නරේන්ද්රියාගේ , බිසවුන විලස- මහීෂිවිලාසය, ඉඳුරා- සෘජුව , පැමෙන- ප්රශකාශ කළාක් මෙනි.

32 දියකෙළන- (එහි) ජලකර්ථනය කරන්නාවූ , සුරකල-සුර කාන්තාවන්ගේ, වරලස-කේශකලාපයෙහි, පැළදි- ප්රිසාධිනවූ, මනකල- මනාකල්සිවූ, මල්සුවද ඇති- පුෂ්ප සුගන්ධ ඇත්තාවූ, සිලිල- (ගඬිගා) ජලයෙහි , ඇමකල්- හැමකල්හි , සුරිදු ගජරජ-ඓජ්රාවණ හස්ති රාජ නෙම , ගිලේ-නිමග්නවේ.

33 සත්රැසිවර- සප්තර්ෂිවරයන්ට , පුදන - පූජාකරනු ලබන් නාවූ , පරසතු කුසුම්- පාරිජාත කුසුමයන්, රැස්වන -රාසිභූත වන්නාවූ , අස-සමීපයෙහි , ගිනි පුදන- වහ්නි ( දේවතා ) පූජනය කරනු ලබන්නාවූ , ඉවුරු- (ඒ ගඬිගාවෙග්) කුලභූමිහූ , ගුරු මතුරු ගිගුමෙන්- වාහස්පතීහූ අධිපති කොට ඇති සෘග්වේද

මත්තරන යන්ගේ , සෝමසේන, සකොලාන- කෝලාන සහිතයහ. (ගිගුම්ගන්හයි සෙයි) .

1. කෙළින-සමහර 2 මතුර-ඇනම්

34. පිළිබිඹු පත් ගඟ ට මියුලඟන දිගු නුවන ට නම සතුරු සැකකො ට නිබද මිත්කැල වදිනි සටන ට

35. කළ හස ගමන් යුත් සලළ නළුවන වෙනපත් ලෙළ නිල්වරල්ලෙනත් ඒගඟවෙසඟන වැන්න රසවත්

36. හෝපලුතුරු පනර ලඹදෙන ලනඹ පලුබර ඒහි පැනටලොබ කැර නමන් දිව් දිගු කැරැ සිටින යුර

34 ගඟට- (ඒ) ගඬිගාවට , පිළිබිඹු පත්- ජර නිබ්මිඛිනව පැමිණියාවූ, මියුලඟන- මෘගාඬිගනාවන්ගේ, දිගු නුවනට- දීර්ඝ තේන්රබ යන්ට , නම සතුරු-ස්වකීය ගත්න්රූ හුයය, මෙවන් විරෝධී වූ අනික් මත්ස්යග කෙනෙකැයි , සැක කොට- ගඬිකා උපදවා, මිත් කැල-මත්ස්ය සමූහයෝ , නිබද- නිරන්තරයෙන්, සටනට- යුද්ධ පිණිස, වදිනි-ප්රෝවිෂ්ට වෙන්. (යුද්ධාරම්භ කෙරෙනැයි සෙයි).

35 (ගඬිගා පක්ෂයෙහි) කළහස- කාදම්භපක්ෂිත්ගේ, ගමන් යුත් - ගමනාගමනයෙන් යුක්තවූ , සලළ- සරලවෘක්ෂය , නළුවන- නඩ(බට) වනය, වෙනපත්- වේන්රගපන්ර ය යන මේ ඇත්තාවූ , ලෙළ- ලිලිනවූ, නිල්-ලොවොලය, වරල්- ඒනම් මත්ස්යය , නෙන්- වෘක්ෂමූලය යන මේ ඇත්තාවූ, රසවත්- ජලස්කන්ධයෙන්, යුක්තවූ, ඒගඟ- ඒ ගඬිගා නොමෝ -

(ගණිකාපක්ෂයෙහි) හසකළ -( දුටුවන්) සතුටු කරවූ, ගමන්- ලීලාගතියෙන්, යුත්-යුක්තවූ , වෙන පත්- සමීප ජරා ජනවූ, සලළ- කාමුකයන්, නළුවන- සාන්ත්වනය කරන්නාවූ, ලෙළ- ලිලෝ ජේනවූ, නිල්වරල්- නීලකේශකලාපයක් හා නෙන්- (නිලවණී) තේන්රය ඇත්තාවූ , රසවත්- (සෘඬිගාර) රසාන්විතවූ, වෙසඟන වැන්න -ගණිකාවක වැන්නිය.

36 ලඹදෙන- ප්රීලම්බමානවූ, ලනඹ පලුබර- තරුණ තාමර පල්ලවහාර ඇති , පනර-මහන්වූ, හෝපලුතුරු- (ගංඉවුරෙහිවූ)

37. ඒගඟ පිළිබිඹු පත් නාර් උපුල් පැහැපත් කෙළන දිය සුරකත් සැකිත් නරඹනිබොළද සිදුකත්

38. ඒගඟවර මියුලැස් නම පියනම බලන ලෙස් පුබුදු නිලුපුල් රැස් මැවූවා වැනි සියදහස් ඇස්

39. නිලන කුසනණ පෙළ පිළිබිඹු පැමිණි ගඟැතුළ රිවිඳස් බියෙනාසළ අදුරු සැඟවුණු විලස පළකළ

අගෝක වෘක්ෂයෝ , ඒහි-ඒ ගඬිගායෙහි, පැනට-පානියයට, ලොබ කැර- ලොහ කොට, තමන්-තමන්ගේ , දිව-ජිහ්වාවන්, දිගු කැරැ- ජර සාරණය කොට, සිටින යුර- ස්ථිතයන් වැන්නාහ.

37 ඒගඟ- ඒ ගඬිගා ජලයෙහි, පිළිබිඹු පත් - ප්රීතිබිම්බිතවූ, පැහැපත්- ජර භාසම්පන්නවූ, නාර් උපුල්- ස්ත්රීස්වරූපවූ ඒනම් පුෂ්ප විශේෂය, දිය කෙළන- ජලක්රීඩනය කරන්නාවූ, සුරකත්-සුර කාන්තාවනැයි, සැකිත්- ගඬිකායෙන් , බොළද-අනිගයින් මුග්ධවූ, සිදුකත් - සිද්ධාඬිගනාවෝ , නරඹනි- නිරීක්ෂනය කෙරෙත්.

38 පුබුදු- (ඒ ගඬිගායෙහි) ජරාබුද්ධවූ, නිලුපුල් රැස්- නිලෝත්පල රාශිනෙම (කෙබදු ද යන්?) ඒගඟ- ඒ ගඬිගා නමැති, වරමියුලැස්- උත්තම ස්ත්රී(ය විසින්, තම පියනම- (සමුද්රු නමැති) ස්වකීය වල්ල භයා , බලන ලෙස් - ආලෝකනය කරන වියාමජයෙන්, සියදහස්

ඇස්- ගතසහස්රසඬිබියාරන අක්ෂිත්, මැවූවා වැනි- නිර්මිත කළාක් වැන්න.

39 ගඟැතුළ- (ඒ) ගඬිගාභ්යයන්තරයෙහි , පිළිබිඹු පැමිණි-ජරකති බිමුබිතවූ, නිලන- ශ්යාබමායමානවූ, කුසනණ පෙළ- (කුලභූමිගත) කුශ තෘණපන්නි නොමෝ , රිවිඳස් බියෙන්- සුය්ය්හ රශ්මි භීතියෙන් , ඔසළ- අවසානවූ (නිමග්නවූ) , අදුරු- අත්ධකාරයාගේ , විලස- විලාසය, පළකළ- ජරකාශ කළා.



40. රජහස සුපුන්ත න රළසළපටින් වසම් න අළ පෑ පෙටි තෙති න බලන වැනි ඔහු ඒගඟ වරඟ න

41. සිහිල් සඳ රස් සේ මිණිමුතු කුසුම් ගස් සේ සැතපිතොලස් සේ1 ගියේ කුමරිදු ඒගඟ ඔස් සේ

42. කිසිතැනෙක ඉදුනි ලේ මිණි ඇවුණු මුතුහරතු ලේ කිසිතැනැ හෙළ කම ලේ ගෙනු නිලුපුල්දමෙව් මනක ලේ2

40 ඒගඟ වරඟන- ඒ ගඬගා ( නමැති) වරාඬගනා නොමෝ, රජ හස- රාජහංස ( නමැති) , සුපුන්තන- පිනපයෝධරයන්, රළසළ පටින්- තරඬග (නමැති) උත්තරියපටයෙන්, වසමින-ප්ර නිව්වන්ත කෙරෙමින්, ඇළපැ-පාර්ශවයක් දැක්වූ, පෙටි- පාඨිතමත්ස්යර (නමැති) , තෙතින-තේත්රියන් කරණකොට ගෙන , ඔහු-ඒ කුමාරයා , බලන වැනි- අවලෝකනය කරන්නියක වැන්න.

41 සඳරස්සේ - වන්ද්රරරශ්මීන් මෙන් , සිහිල්-ශීතලවූ, මිණි මුතු කුසුම්- ප්රිබුද්ධ කුසුමයන් ඇති , ගස් සේ- තරව්ජායාවන්හි, සැතපි-සන්නාප්තව, නොලස් සේ - අලසනොව , කුමරිදු-කමා රෝත්තම තෙම , ඒගඟ ඔස් සේ- ඒ ගඬගාවගේ කුලමාර්ග යෙහි , ගියේ-ප්රදයාණය කෙළේ.

ඉක්බිති කුලක කාව්යයයෙකින් ප්රසයාගනිථ්යගඬ වර්ණධනා කරන්නාහු කිසිතැ නෙක යනාදී පස්කවක් කියත්.

42 කිසිතැනෙක- (ගඬගා යමුනා සමහේදය ඇති හෙයින් ) සම හර තැනෙක්හි, ඉදුනිල්මිණි ඇවුණු- (යමුනා ජල නමැති) ඉන්ද්රහ නීල මාණික්යයෙන් අවුණුන ලද, මුතුහරතු ලේ- මුක්තාභාරයක් වැනි(ගඬගා ජල ඇති) , කිසිතැන- සමහර තැනෙක්හි, හෙළ කමල්- ධවලපද්මයෙන්, ගෙනු- ග්රලථීතවූ , නිලුපුල්දම ඒව් - නිලෝත්පලදාමයක් මෙන්, මනකල්- මනෝඥවූ.

1 සැතපිතොලස්සේ ඇතම් 2 පැහැදුල්-සමහර

43. ඇතැම් තැන කළහ ස බබළන සිරිත් රජහ ස සරාකල ගනර ස අතුර දිසි මෙන් තැනෙක නුබකු ස

44. ඒක්1 තැනෙක මික න කළුවැල්2 සුනිල් පැහැප න ඇඳලා කොපොල්3ප න සොදුරු සදුනෙන් කළ බෙදුම් යු න

45. තැනෙක අතුරෙන් තු රු පත් සඳ කැලුමෙස් යු රු පිපි මලිනි විසිතු රු තැනෙක නිල්වන ගැබෙව් පියක රු

43 ඇතැම් තැන- සමහර ස්ථානයෙක්හි, කළහස-( කාලවර්ණවූ) කාදම්බපක්ෂීන් අතුරෙහි, රජහස- (ශ්වේතවර්ණනවූ) රාජහංසයන් , බබළන සිරිත්- භ්රාජමානවන ශෝභාවෙන් යුක්තවූ, තැනෙක- කිසිතැනෙක්හි, සරාකල- ශරත්කාලයෙහි, ගනරස අතුර- මේඝ රාශිය අතුරෙහි, නුබකුස- නභාකුක්ෂිය , දිසි මෙන්- දෘශ්ය මාන

වූවාක් වැනිවූ,  
44 ඒක් තැනෙක - සමහර ස්ථානයෙක්හි, මිකන-මහිකාන්තා වගේ, කොපොල් පත - කපෝල පත්රකය, සුනිල් පැහැපන-අනිනීල ප්රිභාන්විතවූ, කළුවැල්- කාලාගුරුවෙන්, ඇඳලා- අඤ්ජනය කොට , සොදුරු සදුනෙන්- සුන්දර වූ වන්දනයෙන්, කළ-කරන ලද, බෙදුම් යුන- විභාගයෙන් යුක්ත වූවක් වැනි වූ .

45 තැනෙක- ස්ථානයෙක්හි, තුරු අතුරෙන්- වෘක්ෂයන්ගේ, අත්තරයෙන්, පත්-ප්රාකප්තවූ, සඳ කැලුමෙස් යුරු- වන්ද්රිකාන් නිව්ජායාකාරවූ, තැනෙක-සමහර ස්ථානයෙක්හි, පිපි මලිනි- ප්ෂ්පිත පුෂ්පයෙන්, විසිතුරු- විවිත්රිවූ, නිල්වන ගැබෙව්- නිලවන ගර්භයක් මෙන් , පියකරු- ප්රි යකරවූ -

1.එක-සමහර 2.කළුවන්- ඇතම් 3.කොපුල්-මුද්රිඵත

|                  |            |    |
|------------------|------------|----|
| 46.              | අහස්ගඟ යමු | නා |
| එක්වූ තැනෙහි සොබ | නා         |    |
| පයාගඟ1 දිය       | නා         |    |

47. ලොලා කෙළන2 වනදෙව් යුවළ ඇමක ලේ පු ලා කුසුම් රළ3 සළපටිනි මනක ලේ නි ලා සිටින ගඟ සුදුවැලි ඉවුරුතෙ ලේ බ ලා නොයෙයි4 රිසි නිසි හෝමුවඟුකා ලේ

48. නිසි අදුන්දිවිසම් ඇදි දිගු පුළු ල දිසි නඹර රොන් පැහැ බැඳි5 දළමඩ ල විසි පසිදුරන් කළ එම ගඟ අස ල ඉසි වරන් වැදි කුමරිදු අසපුව ල

ඉති තෙවැනි සග

46. ‘අහස්ගඟ-ආකාශගඬිගාව ද , යමුනා- කාලින්දි නදිය ද, එක්වූ තැනෙහි- සම්භේද වූ ස්ථානයෙහි, සොබනා -ශෝභනවූ, පයාගඟ-ජරියාග නම් ගඬිගා (නිථි) යෙහි, දිය නා- ජලස්නානය කොට, දියනා- ජගත්නායකවූ, කුමරු- කුමාර තෙම, ගිමන් සැනහී-ගිරිදූෂ්ම නිර්වාපණය කෙළේ.

47. ඇමකලේ- සර්වකාලයෙහි, (නිරන්තරයෙන්) ලොලා-

ලොලියමයෙන්, කෙළන-කර් ඩා කරන්නාවූ, වනදෙව් යුවළ-වන දේවමිත්‍රයන් ඇති, පුලා කුසුම් - චුල්ලවූ පුෂ්පයෙන් හා, රළ සළපටිනි- (නදි) තරඬිග නමැති ශාටකපටයෙන්, මනකලේ- මන:කල්සිවූ, ගඟ-ගඬිගාව සම්බන්ධවූ, සුදුවැලි- ධවලවාලුකා ඇති, ඉවුරුතෙලේ-තීරභූමි ජර්දේශයෙහි, නිලා සිටින-ශ්‍යවමාය මානව අවස්ථානය කරන්නාවූ , නිසි- යෝග්‍යත්වය, හෝමුවඟු කාලේ-ජලවේනසාරණයලය, බලා- අවලෝකනය කොට, රිසි- රුචිය, නොයෙයි- අපගත නොවේ.( එකාඬිගරුපකයී):

48 කුමරිදු- කුමාරේන්ද්‍රා තෙම, එම ගඟ අසල- එම ගඬිගාවගේ සම්පයෙහිවූ, අසපුවල- ආශ්රමයන්හි(වසන්නාවූ),නිසි-යෝග්‍යාවූ

දිගු පුළුල-දෙදර්ශ්‍යපාලුතා ඇති, අදුන්දිවිසම්-අජනද්විපිවර්මග යන්, ඇදි-ආච්ඡාදනය කළාවූ, නඹර රොන් පැහැ-නාමරසරේණු ජරුහායෙන්, දිසි-දෘශ්‍යමානවූ , බැඳි- බන්ධනය කරන ලද, දළ මඩල-ජටාමණ්ඩල ඇති, පසිදුරන්- ( වක්ෂුරාදි)පඤ්චේන්ද්රිණයයන්, විසිකළ- වසඟ කළාවූ , ඉසිවරන්- සෘෂිවරයන් , වැදි- අභිවාදනය කෙළේයි.

තෘතියසර්ග් වියාගඬියා නිමි

සිව්වන සග

1. ගජමදදිය විපු ල් තෙමෙමින් වැඩුණු සුහුඹු ල් තුඟුතුරග පිපිම ල් අසල්නුබ තුරුකැලෙව්1මනක ල්

2. ඇක්ම ඇත්පැටවු න සුවදැනි නිල්තමලුව න වැඳ කෙරවකුන්2 ක න මිරිස්ලිය දළපෙළින් සොබම න

3. සරන සුරඟන කැ ල ලාරස වැකි සරණ න ල සොදුරු පිළිමිණි න ල තඹුරු පිපි සුර ගඟෙව් මනක ල

සිව්වන සග 1. විපුල්- මහත්වූ, ගජමදදිය- හස්තීන්ගේ මදජලයෙන් , තෙමෙමින්-සික්තවෙමින්, වැඩුණු වර්ධිතවූ, සුහුඹුල්- තරුණවූ, තුඟුතුරු- උත්තුඬිග වෘක්ෂයන්ගේ, අග- මස්තකයෙහි, පිපිමල්- පුෂ්පිත කුසුමයන් කරණ කොට ගෙන , අසල්නුබ-සමීලවූ ආකාශයෙහි, තුරුකැලෙව්-තාරකා සමූහය මෙන්, මනකල්- මනෝඥවූ- ( අෂ්ටමපද්‍යගය දක්වා කුලකයී).

2. ඇත්පැටවුන- හස්තිකලහයන් විසින්, ඇක්ම-ආක්රා ත්තවැ (මිරිකී), සුවදැනි- සුගන්ධවත්වූ , නිල්- නීලවර්ණවූ, තමලුවන- තමාලවනයන් ඇත්තාවූ, කෙරවකුන්- ක්රිතකණපක්ෂීන්, වැඳ- ජරලවිෂ්ටවැ, කන- හක්ෂණය කරනු ලබන්නාවූ , මිරිස්ලිය දළ පෙළින්- මරිචලනාඬිකුර පන්තියෙන්, සොබමන-ශෝභමානවූ-

3. සරණ-සඤ්චාරය කරන්නාවූ, පුරුෂ කැල- පුරාභිගතා සමූහයාගේ, සරණ තල-වර්ණනලයන්හිවූ, ලාරස-ලාක්ෂාරස යෙන්, වැකි-මුක්ෂිතවැ(එහෙයින්) තඹුරු පිපි-පූෂ්පිත තාමරස ඇති, ( පිපි රත්නෙළුම ඇති), පුර ගඟෙව්- මන්දාකිණිය මෙන්, මනකල- මනාකලළියපවූ, සොදුරු-සුන්දර වූ, පිළිමිණි තල- ස්ඵටික මාණික්යේස්ඵල ඇත්තාවූ-

1. තුරුවැලෙව්-බොහෝ 2. කොරවකුන්-සමහර

4. විලිකුන් දෙළුම් ප ල පළමින් තුඩින් පැහැදු ල කෙළිනෙන් ගිරාපෙ ල දැඟුම්දෙව්දුනුසිරින් සුලක ල

5. පළන ගජකුඹුපි ල නියපදුරුලුණු1 මුතුපෙ ල දැක ලොබිති සිහර ල මිදින වැදිසෙන් සරණ ඔළමො ල

6. මිණිගිරිබෙයදනැ න හිඟුල් සිරියෙල් අදුනි න නිති සිතියම් කර න පදිදු විදුදරගණන් වැජඹෙන න

4. විලිකුන්- පරිණිතවූ, දෙළුම්-දාඩිමිළියන්, පැහැදුල- ප්රදහෝජ්ජවලිතවූ, තුඩින්- තුණ්ඩියෙන්, පළ- වියක්ක කොට, පළමින්- පාටනය කෙරෙමින්, ගිරාපෙල- කීරපක්ෂිපන්නින්, කෙළිනෙන්- ක්රියඩාකරන හෙයින්, දැඟුම්- ජංගමවූ, දෙව්දුනු සිරින්- ඉන්ද්රකවාපගෝභායෙන්, සුලකල - අතිශයින් අලංකාරවූ

5. ගජ-හස්තීන්ගේ, කුඹුපිල- කුම්භස්ථලයන් , පළන-පාට නය කරන කල්හි, නියපදුරු- නඬපඤ්ජරයන්හි, ඇලුණු- ආසක්තවූ, මුතුපෙ ල- මුක්තාපන්නින්, දැක- දර්ශනය කොට, ලොබිති- (ඒ මුක්තාඵලයන්හි) ලෝභයෙන්, සිහරල-සිංහයුථ යන්, විදින- වියාධනය කරන්නාවූ , ඔළමොල-වණ්ඩප්රකවත්තවූ, වැදිසෙන්- වියා-ධසේනාව විසින්, සරණ- සඤ්චරිත වන්නාවූ-

6. මිණිගිරි-මාණික්යා පර්වතයන්ගේ, බෙයදනැන- මේඛලා ස්ථානයන්හි , හිඟුල්- හිඬිගුල හා, සිරියෙල්- හිරිතාල හා , අදු නින- අඤ්ජනයෙන්, නිති- අනවරතයෙන්, සිතියම් කරන- චිත්රයකර්මඤ්ඤ කරන්නාවූ , පසිදු-ප්රසිද්ධවූ, විදුදරගණන්- විද්යාලධර සමූහයන් විසින්, වැජඹෙන- විජාමිහිත වන්නාවූ-

1.පදුරුමුණු-උඩරට

7. දෙව්දුරුතුරු නොම ද ගජකුන්1 කොපුල් වන්ස ද වැගිරෙන කිරිසුව ද රැගෙන එනමද නෙලෙන් මනන ද

8. මිණිකුළු සියෙන්2 ප න් සිහිලඹහැලි දහර 3 යු න් මදගජ විලස් ග න්4 ගොවඩමන්ගිරි5 දිවි බෝස න්

9. අගුරු නිලකින් යු න් මුවමද මුහුළු සිරිම න් බුජ කගලිය විසි න් එගිරිප රජවිලස් ඇරග න්

7. ගජකුන්- මහාහස්තීන්ගේ , කොපුල්- කපෝල (ස්පර්ශය) , වන්සද-ප්රාඥාප්රකාශය , දෙව්දුරුතුරු- දේවදාරවෘක්ෂයන්ගෙන්, නෝමද -අමන්දව, වැගිරෙන- ස්පන්දමානවූ , කිරි- ක්ෂීරයන්ගේ , සුවද-සුගන්ධය, රැගෙන එන- ග්රහණය කොට එන්නාවූ , මද නෙලෙන්- මන්දමාරුතයෙන්, මනනද- මනෝනන්දනය (කරන්නාවූ)

8. මිණිකුළුසියෙන්- මාණික්ය කුටගනයෙන්, පන්-ප්රා-ප්තවූ , සිහිල්- ශීතලවූ, අඹහැලිදහර- ජලනිර්කර ධාරායෙන් , යුත්- යුක්තවූ, (එහෙයින්) මදගජවිලස්- මත්තහස්තියක්හුගේ විලාසය , ගත්-ග්රහණය කළාවූ , ගොවඩමන්ගිරි- ගෝවර්ධන පර්වතය, බෝසන්- බෝධිසත්ව තෙම , දිවි- දර්ශනය කෙළේ.

9. අගරු-කාලාගුරු වෘක්ෂයෙන් හා, නිලකින්- නිලක වෘක්ෂයෙන්, ( දෝහෝ නොහෝත් ) -අගරු- අගරු රූපයෙන් හා, නිල කින්- ( වන්දනාදියෙන් කළ ) විශේෂකයෙන් , යුත්-යුක්තවූ, මුවමද-මත්තමාගයන් හා , මුහුළු-වකුලවෘක්ෂ හා, සිරිමත්- ලජ්නාලේල ( යන මේ ) ඇත්තාවූ, ( දෝහෝ නොහෝත් ) මුවමද- කස්තුරියෙන් ( සුගන්ධිතවූ ) මුහුළු- කේශකලාපයෙන් හෝ මුකුටයෙන්, සිරිමත්- ශරීරමත්වූ, බුජ- හූර්ජවෘක්ෂ හා , කග- කගවෙහෙණු හා , ලිය- ලතා හා, වී-පක්ෂීන් හා , සිත්-

1.ගිජ්ජන්-සමහර. 2.ගිසින්: සිරෙන්-සමහර. 3.දහස්-සමහර. 4.ලන්-සමහර 5.ගෝඩමන්ගිර- ඇතැම

10. එහි පැකි ලී දූවන හැ ලී1 පිපි වී පු ලී කරඬුම ලී තුරු මඩ ලී2 සෙවණව ලී වන එක ලී කුමරු බැ ලී

11. ලිය ගොමු ව න් මලින් සැදී සොද සෙමරුන් වලින් සැදී සිකි නළ ව න් පිලින් සැදී දි ටි න ව සු න්3 සිලින්4 සැදී

12. කනන වනළ දිගු නු වනී මදහසලෙළ රන ල වනී මදාරමල් සැදි5 ස වනී ළද6 සිදඹුව දිටි එ වනී

එනම් වෘක්ෂ ඇත්තාවූ, (දෝහෝ නොහෝත්) බුජ-බාහුයෙහිවූ, කගලිය-බඬිගලතායෙන්, විසින්-විචිත්ර වූ , එගිරිරජ-ඒ (ගෝවර් ධන) පර්වතරාජ තෙම, රජවලස් -නරේන්ද්රයක්හුගේ විලාසය , ඇරගන් - ග්රජහණය කෙළේ.

10. එහි-ඒ පර්වතයෙහි , පැකිලී- ජ්ර ස්බලිතව , දූවන- ධාවනය කරන්නාවූ, හිලී- නිර්ඝර (ඇත්තාවූ) , පිපි-පුෂ්පිතවූ , විපුලී- මහත්වූ, කරඬුමලී- කුරුණ්ටකපුෂ්ප ඇත්තාවූ , තුරුමඩලී- වෘක්ෂ සමූහයන්ගේ , සෙවණවලී- ඡායායෙන් ආකූලවූ, වන- අරණ්යය, එකලී- තත්කාලයෙහි, කුමරු- කුමාර තෙම, බැලී- අවලෝකනයකෙළේ.

11. මලින්- පුෂ්පයෙන්, සැදී-සජ්ජිතවූ, ලියගොමුවන්- ලතා ගුල්මයන්ද , සොද- සුන්දරවූ, වලින්- වාලධියෙන්, සැදී-සජ්ජිතවූ, සෙමරුන්- වමරමාගයන් ද , පිලින්- පිඤ්ජයෙන්,සැදී- සජ්ජිතවූ, සිකිනළුවන්- මයුරනර්තකයන් ද , සිලින්- ( ජ්රනවෘජිත) ශීලයෙන් , සැදී-සජ්ජිතවූ, තවසුන්-තපස්වීන් ද , දිටි-( කුමාර තෙම ) දර්ශනය කෙළේ.

12. එවනි-ඒ වනයෙහි, කනන වනළ- කර්ණතත්තයෙහි වියාජස් තවූ, දිගුනුවනී - දීර්ඝතේන්රළ ඇති , මදහසලෙළ-මන්දහාස්ඨියෙන් ලලිතවූ, රතලවනී-රක්තාධර ඇති, මදාරාමල්-මන්දාරපුෂ්ප යෙන්, සැදි- සජ්ජිතවූ, සවනි-කර්ණාමඤ්ඤ, ළදසිදඹුව-තරුණ සිද්ධාභිභතා සමූහය, දිටි-(කුමාරතෙම ) දර්ශනය කෙළේ.

1.ඇලි-මුද්රිවන. 2.මැඩලි-ඇතම් 3.තපසුන්-සමහර 4.සිලින්-ඇතම් 5.රැදි-ඇතම් 6.ලද-ඇතම්

13. ග න ක නා ඊලෙහි කෙළ මි ව න ව නා දෙවිලිය උතු මි වෙන වෙනා අබරණ දිලු මි මෙන ම නා දෙවිදුනු කැලු මි

14. කෙළෙනා මුවපොල්ලා හා තොලු දුන් නවපල්ලා හා සුහුඹුල් ගිරිනිල්ලා හා පිලඹුල්1 පිල්2 වල්ලා හා

15. පිපිමල්සැති පභුර රන බිඟු ගුගු රන රනහෝපලු පලු රන දියකලු රන ලියගිදනු මදු රන ලියකිදු රන ඇතිනිය වෙන සිදු රන යන සොදු රන

13. ගනකනා-ඝනකනකමයවූ, ඊලෙහි-දොලායෙහි (උන්සිල් ලාවයෙහි) කෙළම්වන-ක්රී ඩනජ්රා-ජිතවූ, උතුම්-උත්තමවූ, වනා දෙවිලිය-වනදිව්යස්ත්රීන්ගේ, දෙවිදුනුකැලුම් මෙන-ඉන්ද්රිවාප කාන්තියක් මෙන්, මනා- යහපත්වූ , වෙනවෙනා-පෘථක්පෘථක් භූතවූ, අබරණ දිලුම්-ආභරණකාන්තියෙන් ද- (මෙනැන් සිට නව කවකින් කුලකයි,) )

14. කෙළෙනා-කිරි-ඛනය කරන්නාවූ , මුවපොල්ලා හා- මාගපෝ තකයන් හා , නොලු දුන්- ( ඔවුන් විසින්) නාලදානය කරන ලද, නවපල්ලා හා- අභිනව පල්ලවයන් හා , සුහුඹුල්- තරුණවූ, ගිරිනිල්ලා හා -ගින්නේරගස් හා, පිල්අඹල- පිඤ්ජාවර්තනය කළාවූ, පිල්වල්ලා හා මයුරයන් ද .

15. පිපිමල්සැති- පුෂ්පිත පුෂ්පස්තවක ඇත්තාවූ, බිඟුරු-භෘඬිග යන් විසින්, ගුගුරුන- නාද කරනු ලබන්නාවූ, පඟුරුන-පඟුරු වෘක්ෂයන් හා, රතභෝපලු-රක්තාශෝකවෘක්ෂයන් සම්බන්ධවූ, පදුරුන-ගුල්මයන් ඇත්තාවූ, දිය කදුරුන- ජලාන්විත කන්දරයන් ද, ලියගිදුනු-ලයාන්විත ගීතධ්වනිසේ, මදුරුන-මධුරස්වර ඇති , ලියකිදුරුන-කින්නරාඬිගනාවන්ද, ඇතිනිය වෙත -හස්නිනීවර්ගයා කරා, යන-ගමනය කරන්නාවූ , සොදුරුන- (සප්තාඬිගයෙන්) සුන්දරවූ, සිදුරුන- හස්නීන් ද-

1.පිළිඹර-මුද්දර්තන 2.නිල්-ඇතම්

16. පැන පැන යන වදු රන පල වගු රන ගුමු ගුමු නද බම රන පිපි තඹ රන බිය1 කර ගිරිදැදු රන සිටි ගව රන පියඳව් ලන සිසු රන මනමිසු රන

17. ලෙලගනනිල් ප තුරන අතුප තුරන එන නවතඹ ව තුරන තුරුව තුරන වෙනවනපස මි තුරන වන මි තුරන රැඳි තවසර2 ම තුරන නිති ම තුරන

18. පැළඹෙන මොළවලඟන සහවල ඟන දැක ගිරිහිස සර ඟන තුටු සර ඟන විලවුන් මද මන ඟන තුටු සර ඟන තවසුන් පලලම ඟන වැද ලම ඟන

16. පැන පැන-ප්ලවනය කෙරෙමින්, යන-ගමනය කරන් නාවූ, පල වගුරුන- එලපානනය කරන්නාවූ, වදුරුන- වානර යන්ද, ගුමු ගුමු නද- ගුමු ගුමු යන අනුකරණවත්වූ , බමරුන- භිරමරයන් ඇති , පිපිතඹරුන- පුෂ්පිතනාමරසයන් ද, බියකර- භයඬිකරවූ, ගිරිදැදුරුන- පර්වතපර්ජරයන්හි, සිටි-ස්ථිතවූ, ගව රන- ගවයන්ද, පියඳව්ලන-ප්රියරාවය කරන්නාවූ , සිසුරුන- වකෝරයන් හා , මන මිසුරුන- මන්තමයුරයන් ද-

17. ලෙල-ලීලෝපේතවූ , ගනනිල්- ඝනනීලවූ, පතුරුන- පත්ර යෙන් යුක්තවූ , අතුපතරුන- ශාඛාප්පරතානයන් ද, එන-( පර්වත යෙන්) ආගමනය කරන්නාවූ, තුරුවතුරුන- වෘක්ෂයන් අවස්තා රය කරන්නාවූ (යටපත් කරන්නාවූ), නවතඹවතුරුන-අභිනව නාමිවර්ණව ප්ලවවාහයන් ද, පසමිතුරුන-( නිත්යතවිරෝධිවූ) සතුරන්, මිතුරුන වන- (ඔවුනොවුන්) මිත්රු වන්නාවූ, වෙනවන- උපවන යන්හි, නිති- නිරන්තරයෙන්, රැඳි-රඤ්ජිතවූ හෙවත් නිවාසිවූ, මතුරුන- (වේද) මන්ත්රීයන්, මතුරුන- ජපකරන්නාවූ, තවසර- තපස්වීන් ද-

18. අඟන සහ-(ස්වාජාතීය) අඬිගනාවන් හා එක්වැ, අවල පැළඹෙන- රතිකිර්ථායෙහි ප්ලප්ලමහමානවූ, මොළ-රෝදුටු, වල ඟන-වන්ඩමාගයන්ද, ගිරිහිස- පර්වතමස්තකයෙහි, සරඟන- සඤ්චාරය කරන්නාවූ මේඝයන්, දැක- දර්ශනය කොට, තුටු-

1.පිය-ඇතම් 2.තපසර-ඇතම්

19. සබරන1 දිය සැ වුලන වන සැ වුලන අඹදොඹ තුරු අ වුලන නොව2 අ වුලන මනහරදනු කො වුලන3 මන කො වුලන සුරඟන මිණි මෙ වුලන ගිරි මෙ වුලන

20. මලිනිය බොන මිවන පුෂ් මිවන පිපි තුඟු වන මිවන වන4 මිවන හඬිනුදුරන මිවන වන මිවන රන5සුනු වැකි6 මිවන බිල මිවන

21. මො ර සියඹ ර ස ලිය සලිම ලිය ක ර කළුහ ර බෙලිය පලු දෙ ලිය සො ර සමද ර න ලිය කොබල ලිය ව ර එකුමර බැ ලිය සිතුඇ ලිය

-තුණ්ටවූ, සරභන- සාරභිගයන් හෙවත් සියොතුන් ද , මනභන මද-මස්තීන්ගේ මදජලය, විලවුන් කළ- අභිගරාග කළාවූ,මන භන- වැද්දන්ද, ලමභන- ලවභිග බහුලවූ අරණියගයට, වැද-ජර විෂ් ටවැ, පලලමභන- එලමුලයන් සොයන්නාවූ, තවසුන්- තාපස යන්ද,

19. සබරන- සබරවනයන්හි, දියසාවුලන- ජලකුක්කුටයන් ද, අඹදොඹතුරු- ආමරපුන්නාග වෘක්ෂමුලයන්හි , අවුලන නොව- ආකුලත්වයෙන් යුක්ත නොව, අවුලන- එලාවවයනය කරන් නාවූ, වනසාවුලන- වනකුක්කුටයන්ද , කොවුලන මන- එල් ගුන්ගේ මස්තකයෙහි( කොවුල් මතුයෙහි) , මනහරදනු- මනෝ ඥෙඨවනි ඇත්තාවූ, කොවුලන- කෝකිලයන්ද,සුරභන-(වන) දිවිසිස්ත්රීන්ගේ, මිණිමෙවුලන-මිණිමේඛලාවන් ඇති, ගිරිමේ වුලන-පර්වතමේඛලා ජරනදේශයන්ද-

20. මිවන-මධු හා සමානවූ, මිවනපුෂ්- මධුකපුෂ්පරසයන්, බොන-පානය කරන්නාවූ, මලිතිය-මලිති නම් පක්ෂි ජාතියන් ද, පිපි- පුෂ්පිත වූ, තුඟුවන- උත්තුඬිඟවූ, මිවන-මධුකවෘක්ෂයන්ගේ, වනයට, වන- ජරවවිෂ්ටවූ, මිවන- මධුපයන්ද, හඟින්-ශාභිගයෙන්, මිවන- එනම් ගව්ජවිශේෂයන්, උදුරන- උද්ධරණය කරන්නාවූ, වනමිවන-වනමහීෂයන්ද,මි-පෘතිවිසෙහි, රනසුනුවැකි- ස්වර්ණ වූර්ණනයෙන් මරක්ෂිතවූ , බිල වන- බිලජරයවිෂ්ටවූ, මිවන- මූෂික යන්ද- 1.සබරුන-මුද්දිත 2.නොම-සමහර 3. කෙවුලන-ඇතැම් 4.වල්- ඇතැම් 5.රන-ඇතැම් 6.වැනි-සමහර

22. දිවඉසිවරපැලඹෙන තව බිම්භා සුරසිදු කිදුරභනන් රභ බිම්භා තුන්මදගිලි වලැතුන් පොර බිම්භා ඔළමොළසිබල සැනපෙන බිම්භා

23. තමලුචරලස නිලුපුලන් නෙන් සුන්බිඹුපල1 ලවන නේ තඹරවනකොදදසන් මදනලසුසුම් තඹපළකොමළ නේ

නිසර පියොවුරු2 බිඟුවසාරොද කතාරඹවටොරින් යු නේ  
මතකොවුල්සර පියනෙපුල් දෙන එවන දිට3 වන් දිගුනෙ නේ

21. මොර-පීලය, සියඹර- විඤ්චාය, යලිය- ශාලය, සලිමලිය- ශලමලී( හිඹුල්) ය, කර- කාරය, කළුහර- කාලසාරය, බෙලිය- බල්වය, පලු-එනම් වෘක්ෂවිශේෂය , දෙලිය-ලබුපය, සොර- සරලය, සමදර- එනම් වෘක්ෂවිශේෂය, තලිය- තාලය, කොබ ලලිය- කෝවිදාරය ( යන වෘක්ෂයන් ද) , වර - උතුම්වූ, එකුමර- ඒ කුමාරනෙම, සිතු ඇලිය- චිත්තාභිරමණය කොට, බැලිය- අවලෝකනය කෙළේ.

22. දිවඉසිවර-දිවියනර්ෂිවරයන්, පැලඹෙන-ජරහලම්බමානවූ, තවබිම් හා-තපෝභූමීන්ද, සුරසිදුකිදුරභනන්- දේවසිද්ධකින්නරා භිගනාවන්ගේ, රභබිම් හා-රභිගභූමීන් ද, තුන්මදගිලි- ත්රිරමද ගලිතවූ, වලැතුන්- වන්යරහස්තීන්ගේ, පොරබිම් හා- යුද්ධභූමීන් ද, ඔළමොළ-වණ්ඩාතිවණ්ඩව, සිබළ-සිංහබටයන්,සැනපෙන- සන්නාප්තවන්නාවූ, බිම් හා -භූමීන් ද, (එකුමර ඒ කුමාරනෙම, බැලිය- අවලෝකනය නෙළේය යනු ශේෂයි).

23. තමලු-තමාලලතා නමැති, වරලස- කේශකලාප ඇති, නිලුපුලන්-නීලෝත්පලයන්, නෙන්- නේත්ර කොට ඇති, සුරන්- අතිරක්තවූ, බිඹුපල-බිම්බිඵල නමැති, ලවනනේ- අධර ඇති, තඹරවන-තාමරස නමැති වක්ත්රඹ ඇති, කොදදසන්-කුන්දකුටි මල නමැති දන්ත ඇති, මදනල- මන්දමාඋත නමැති, සුසුම්- ආශ්වාස ජරනශ්වාස ඇති, තඹපලු- තාම්රවර්ණපල්ලව නමැති, කොමළනේ-කෝමලහස්ත ඇති, නිසර- හංස නමැති, පියොවුරු- පයෝධර ඇති, බිඟු- භෘභිග නමැති, වසාරොද- රෝමරාජ්ඇති, කතාරඹ-හේමරම්භා නමැති, වටොරින්- වත්තෝරුයෙන්, යුනේ- යුක්තවූ, මතකොවුල්සර- මත්තකෝකිලනාද නමැති, පියනෙපුල්- ජරිතයවචනයන්, දෙන- දානය කරන්නාවූ, දිගුනෙනේ වන්- දිර්ඝාක්ෂියක වැනිවූ, එවන- ඒ අරණියයය, දිටි- ( කුමාර නෙම) දර්ශනය කෙළේ. 1.වැල-මුද්දිර්භේත 2.පියවුරු:පියයුරු-ඇතැම් 3.දිටු-සමහර

24. අ දි මි න් රිටි සු ඹ ළ න් ඉස බ දි මි න් පිල් මියු රු  
යොදමින් තර සරසු න් අග මොනරුන් කර සොදු රු  
ඉ ඟු ලින්1ඇඳි නිලකි න් රැඳි නළලි න් හෙබි සබ රු

බල මින් තිළි ගි ජි දු න් මුතු ලබමි න් දුන් පඩු රු

25. ව න ප ස කුසුම් රොනවල2 සිසිල කෙළව රේ

ර න හ ස කෙළන මියුරය බි තඹරතු රේ

සි හි ල ස ගෙනෙන තල විද වැද3 සරින් ස රේ

ස ර න ස4 මුදා පසු කෙළෙ හිමි ගොපලුගි රේ

24. රිටි- නිර්වචස්තරගයන්, අදිමින්- නිවාසනය කොට , සුඹුළන්- වුම්බටකයන්, ඉස-ශීර්ෂයෙහි , බදිමින්- බන්ධනය කොට, මොනරුන්කර-මයුරගේ වාකාරයෙන්, සොදුරු- සුන්දරවූ , තර- ස්ථිරවූ , සරසුන්අග- ගරාගනාගේර යෙහි හෙවත් දුනුමුඩායෙහි, මියුරු- මයුරයන්ගේ , පිල්- පිඤ්ජයන්, යොදමින්- යුක්ත කොට , ඉඟුලින්-හිඩිගුලයෙන්, ඇඳි- අඤ්ජනවූ, කිලකින්- විශේෂකයෙන් , රැඳි- රඤ්ජනවූ, නළලින්-ලලාටයෙන්, හෙබි- ගෝභිතවූ, සබරු-වියාභධයන් විසින්, පඬුරු-ප්රුභාන කොට , දුන්-දානය , කරන ලද්දාවූ , ගිජිදුන් මුතු- ගජේද්රකයන් සම්බන්ධි මෞක්තික යන්, ලබමින්- ප්රජනිලබ්ධවූ , බලමින්- ( ඒ පඬුරු) අවලෝකනය කෙරෙමින්, තිළි- ( කුමාර තෙම) තුෂ්ටවී.

25. වනපසකුසුම්- වනප කුසුමයන්ගේ , රොන්අවල- රේඡු යෙන් ආකූලවූ, සිලිලකෙළවරේ- සලිලාන්ත ඇති, තඹරතුරේ- නාමරසාභ්යවත්තරයෙහිවූ , මියුරස- මකරන්ද රසය, බි-පානය කොට, රනහස- ස්වර්ණපහංසයන් විසින්, කෙලන-කර් ඩනය කරනු ලබන්නාවූ, සරින් සරේ- තඩාගයෙන් තඩාගයෙහි, වැද- ප්රිවාෂ් ටවූ, සිහිලස- ශීත ගුණය ගෙන - ග්රනහණය කොට , එන- ආගමනය කරන්නාවූ, තල-( සුගන්ධමත්ඨ) මාරුතය,විද- වින්දනය කොට , හිමි-( මහා බෝධිසත්ව) ස්වාමි ටතම, සරනස- ශ්රී න්ත භාවය, මුදා මුක්ත කොට , ගොපලුගිරේ- ගෝවර්ධන පර්වතය, පසු කෙළෙ- අතික්රාන්ත කෙළේ.

වතුර්ඵළ සර්ගි වියානබියා නිමි

ප ස් ව න ස ග

1.එළක්පුරුකින් මු න්1 මුතුවෙන්2 දෙරණ පිළිමු න් ඉරිවේරියෙන් යු න් කසා ඉඟුරබ3 ලුනු පැලප න්

2.විලසින් තනවිල සි දෙසියෙන් ලකළ නොමැල සි ලජ්නාරභින්5 නි සි ගැවසි නාරං දොඩම් තුරු ෮ සි

3.වැලදි තුරු දෝන ලු බුලත් ලියයෙන් සිත්ක ලු සලමඟලියෙලව ලු යොනිදි මිදිවැල් සමඩු6 සෙවණ ලු

1. එළක්පුරුකින්-ශ්වේතේක්ෂපර්වතයන්ගේත්, මුත්- මුක්තවූ (ගිළිහුණාවූ), මුතුවෙන්-මෞක්තියෙන්,පිළිමුත්- ප්රිතිමුක්තවූ (වසන ලද්දාවූ), දෙරණ-ධරණතල ඇති ; ඉරිවේරි යෙන්-හ්රිවේරියෙන්, යුත්-යුක්තවූ, කසා- හරිද්ර්ය, ඉඟුරු- ශාඛගවේරය, අබ-සර්ෂපය, ලුනු-ලගුනය (යන මොවුන්ගේ) පැලපක්-ක්ෂුපපන්නි ඇත්තාවූ -(පස්වන කව දක්වා කුලකයි)

2. විලසින්-විලාසිනීන්ගේ (කන්යනකාවන්ගේ), තනවිලසි- පයෝධරාකාරවූ, නොමැලසි-මැලසි නොවූ (පරිණතවූ), දෙසි යෙන්-ලිකුච්ඵලයෙන් , ලකළ-අලඛකානවූ නිසි-යෝග්ය වූ හෙවත් මනෝඥවූ ලජ්නාරභින්- බිජපුරයෙන් හා නාරං නාරඛගය, දොඩම්-ජම්බීරය (යන), තුරු෮සි-වෘක්ෂරාශියෙන් ගැවසි-සඤ්ජන්තවූ.

3.දෝනලු තුරු-එනම් කර්මුකවාක්ෂ විශේෂයන්, වැලදි- ආලිඛගිතවූ, බුලත්ලියයෙන්-නාමිබුලිලනායෙන් , සිත්කලු- මනෝඥවූ, සලමඟලිය-ලවඛගලනා සහිත වූ ඵලවලු-ඵලාවා ලුකය , යොනිදි-බර්ජුරය , මිදිවැල්- මෘද්විකාලතාය (යන මොවුන්ගේ ) , සමඩු-සමෘද්ධවූ සෙවණලු-ජායා ඇත්තාවූ -

1.යුත්-මුද්රිඛන 2.මෙන්- මුද්රිත 3.ඉගුරල-ඇනම් 4.නොමැලසි- ඇනම්, 5.ලජ්නාරමින්-5 6.සමඩු- මුද්රිතන

4. සුහුඹුල් අල කෙහෙල් අඹ දෙඹ1 පාණා පොල් තල් වම්බටු බටු වි පුල් කොමඩු තුඹ නියඹරා ලබු වැල්

5. උදු මුං තල කල ත් විසිතුරු නෙයෙක් වතු පෙත් ගම් බිම් රට මහත් බලා කුමරිදු නොමද නොසපත්

6. ගසමින් කාල්වැටි තැවරු ඇඟ කසාමැටි2 ගම්වැසි ලියන් සැටි

බැලි මහසත් මඟ යමින් සිටි3

4. සුහුඹුල්-සුබ්බිනවු (සුවසේ වැඩුණාවු) අල-කන්දය කෙහෙල්-කදලිය අඹ-ආමරය, දොඹ-පුත්තාගය, පණා-පනසය පොල්-නාරිකේලය, තල්-තාලය, වම්බටු-වාර්ථා කුය, බටු-බාහනිය, විපුල්-මහන්වු, කොමඩු-කුණ්ණාභය තුඹ-තුම්බිය, නියඹරා-තරසපුණය ලබුවැල්-අලාබුලතාය-

5. උදු-මාෂය, මුං-මුද්ගය, තල-නිලග කගන්-කුලත්ථය (යන මෙයින්) විසිතුරු-විවිත්ගවු නොයෙක් වතුපෙත්-අනෙක වාසිතුපත්ති ඇති, ගම්බිම්-ගිරාතමහුමියෙන් මහන්-විශාලවු රට-ජනපදය, බලා-අවලෝකනය කොට, කුමරිදු-කුමාරේන්ද්රා නෙම, නොමද-බොහෝවු නොස-තුණ්ඩියට පත්-ජරාතප්තවී.

6. කාලිවැටි-එනම් කුරුවෙසෙස, ගසමින්-(ධම්මිල්ලයෙනි) ජර ක්ෂේප කොට, ඇඟ-ගර්ථයෙනි, කසාමැටි-හරිද්රවර්ණයමාත්තිකා වත්, තැවරු-වර්චනය කළාවු මඟ යමින් සිටි-මාර්ගයෙනි ගමනජරාතප්තවු, ගම්වැසි ලියන්-ග්රායමිණ ස්ත්රීටන්ගේ, සැටි-අකා රය, මහසත්-මහාසත්ව නෙම, බැලි අවලෝකනය කෙළේ.

1.දඹ-3 2.කැටි-මුද්රකත 3.යෙමින් සිටි-ඇතම්

7. කිරිබර නැඹිපෙළු කුරදන මහන් ගොන්රළු කෙළනා1 නොඑන්2 මොළු බලා ගොපලුන් කරන3 මහන් ළ

8. සුවද මුවරදවල් වෙලසිලිල4 නිලුපුල පුල් ඉඹිනුව නැමුණු තුල් පැයුණු රත්වත් කරල් මනකල්

9. පියුමැලි ගිරාහැල් මොනර කලමඩු5 රත්හැල් සැටදා සුවද හැල් බලා නික්මිණි6 කුමරු පැහැදුල්

7. කිරිබර-ක්ෂීරහාර ඇති, නැඹිපෙළු-තරුණධේනුපත්තින් ද කුරදන-බුරාකර්ෂණය කරන්නාවු, මහන් ගොන්රළු-මහා වාෂභ සමූහයන් ද, කෙළනා-කිරි, ඩාකරන්නාවු මොළු-ජර වණ්ඩවු, නොඑන්-වස්සන් ද බලා (ඔවුන්) අවලෝකනය කොට, මත්වළ කරන-මත්තවාත්තිය කරන්නාවු, ගොපලුන්-ගෝපාලයන් ද (තෙකවකින් කුලකඬි)

8. සුවදමුවරද-සුගන්ධ මකරන්දයෙන්, අවුල්-ආකීර්ණ වු, වෙල සිසිල-ක්ෂේත්රරජලයෙනි, පුල්-චුල්ලවු නිලුපුල-නිලෝත්පල (සමූහය) ඉඹිනුව-චුම්බනය කරනු පිණිස, නැමුණු තුල්-නම්රවුවාක් වැනිවු, පැයුණු-පරිණතවු රත්වත්-ස්වර්ණ වර්ණවු, කරල්-ශස්ඨමඤ්ජරීන් කරණකොට ගෙන, මනකල්-මන: කල්යවවු.

9. පියුමැලි-පද්මශාලිය, ගිරාහැල්-කිරිශාලිය, මොනර-මයුරශාලිය, කලමඩු-කලමශාලිය, රත්හැල්-රක්තශාලිය, සැටදා-ෂ්ටිකය, සුවදහැල්-සුගන්ධශාලිය(යන ශාලිවිශේෂයන්) බලා-අවලෝකනය කොට, පැහැදුල්-ජරාහායෙන් ජීවලමානවු, කුමරු-කුමාර නෙම නික්මිණි-නිෂ්කරා-ත්තවී.

1.කෙළනා-ඇතම් 2.තෙලුන්-මුද්රිත 3. කෙළන- මුද්රිත 4.සිසිල- මුද්රිමත 5.කරමඩු-සමහර 6. නික්මිණි-ඇතම්



10.මෙතේරිය කඩල න් යව ගෝදුම තුවර න් උළුවා අමු තන න් දිටි අස්වැද සිටින1 කෙත්ව න්

11.ඇල්ගෙව්2 ලියන් ළ ද ලියගී දනු අසා වි ද නොකන හැල්කෙන් වැ ද නිසොල්මන් මුව කැලන් දිටි සො ද

12.දිය කෙළනා නිබ ද මාලව3 ළදුන් මනන ද පියොවුරු4 සදුන් වැ ද සුදුව බැබළී5 ගසන රළක ද

10. මෙතේරිය-එනම් ධාන්ය විශේෂය, කඩලන්-වණකය, යව-යවධාන්ය-ය, ගෝදුම-ගෝධුමය , තුවරන්-තුවරධාන්ය ය, උළුවා-සුගන්ධමුද්ගය, අමු-කෝරදූෂය තනන්-කභගුය (යන ක්ෂුද්ර ධාන්යායෙන්) අස්වැද සිටින-සම්පන්නව පවත්නාවූ කෙත්වන්-ක්ෂේත්රයවාස්තුන් , දිටි-(කුමාරතෙම) දර්ශනය කෙළේ.

11.ළද-තරුණවූ , ඇල්ගෙව්ලියන්-ශාලිගෝපිකා ස්තර් න්ගේ ලියගීදනු-ලයාන්විත ගීතිකාධවනීන් , අසා-ශ්රීවණය කොට විද-(එය) එය වින්දනය කෙරෙමින් , හැල්කෙන්-ශාලික්ෂේත්රීයන්ට වැද-ජ්රනවිෂ්ටව , නොකන-(ගස්) හක්ෂණය, නොකරන්නාවූ නිසොල්මන්-නිශ්චලවූ, සෙද-සුන්දරවූ , මුවකැලන්-මාගයුථ යන් දිටි-දර්ශනය කෙළේ.

12.නිබද-නිරන්තරයෙන් දිය කෙළනා-ජලක්රී ඩා කරන්නාවූ මනනද-මනෝනන්දනවූ , මාලවළදුන්-අවන්තිරට ස්තර්රන්ගේ , පියොවුරු-පයෝධරයන්හිවූ , සදුන්-චන්දනකල්කයන් , වැද ස්පෘෂ්ටවැ, සුදුව-(එහෙයින්) ධවලවැ, බැබළී-භ්රාජිත වෙමින් ගසන-ජ්රනහරණය කරන්නාවූ, රළකද-තරභගස්කන්ධ ඇති (මතුකව හා කුලක හෙයින් සම්බන්ධයි).

1.නිබෙන-3      2.ඇල්ගෙව්-ඇනම්      3.මලවල-සමහර      4.පියයුරු;  
පියවුරු- සමහර      5.බැබළීනි- ඇනම්

13.විසිතුරු වැලි1 නොම ද නිසර විලිකුළු දෙන න ද මලිතවල පියග ද සිපාගඟ දිටි2 කුමරු දිය බ ද

14.හෙල්මැලි අඹුලුපු ල පියුම් මුවරද බදලො ල අදුරු කළ මිහිලො ල නදින් නිරතුරු එගඟ කොලහ ල

15.පහරදී ගජකැ ල3

විසිරුණු මැණික් වැලින      ල  
එගඟ වර මනක ල නිතඹ මිණිමෙවුල වැනි පැහැදු ල

13. විසිතුරු වැලි-විචිත්ර වාලුකා තලයන්හි , නෙමද-අමන්දවූ නිසර විලිකුළු-හංසභාරසයන් විසින්, දෙනනද-කරනු ලබන නාද ඇති , පියගද-ඉෂ්ටගන්ධවූ , මලින්-පුෂ්පයෙන් අවල- ආකූලවූ , සිපාගඟ-ශිෂ්රා නම් නදිය, දියබද-ජගද්බන්ධවූ කුමර-කුමාර තෙම දිටි-දර්ශනය කෙළේ.

14. හෙල්මැලි-කභ්ලාරය, අඹුලු-ඹිලුය, උපුල-උත්පලය පියුම්-පද්මය (යන මොවුන්ගේ) , මුවරද-මකරන්දයන්හි බදලොල-බද්ධලොලය ඇති අදුරු කළ-(තමන්ගේ පැහැයෙන්) අත්ධකාර කළාවූ , මිහිලොල-මධුපයන්ගේ , නදින්-නාදයෙන් එගඟ-ඒ නදී තෙමෝ , නිරතුරු-නිරන්තරයෙන් කොලහල- කෝලහල ඇත්තක්වූ.

15.ගජකැල- හස්තිසමූහයා විසින් පහරදී-ජ්රොහාරදානය කිරි මෙන්, විසිරුණු මැණික්-විස්තීර්ණපවූ මාණික්යහ ඇති , වැලිතල- වාලුකාතලය තෙම, එගඟ-ඒ (ශ්රීණපා) නදි නමැති, වර ජ්රා ර්ථුතියවූ මනකල-මනෝඥස්තර්ණයගේ නිතඹ-උකුළුවටෙහි, පැහැදුල- ජ්රලභෝජ්ජ්වලිතවූ,මිණිමෙවුල වැනි-මණිමේඛලාවක් වැන්න.

1.වැනි-ඇනම්      2.දුටි-සමහර      3.රල-3

16. නිලපුල් වෙනෙහි බැස පැලඹෙන පැහැය 1 එකලෙස එහි විල්ලිහිණි රැස වෙනස නොදැනේ අඩන්නෙන් මිස

17. හෙළනෙළු සේසත් වැලක්මල් සෙසමරින් යුත් පුලින පියවිළි 2 පත් එගඟ රජහසන මැයි සිරිලත්

18. නැතිවරද සැක කැර 3 වනදෙව්ලියන් හිමි 4 හැර සැඟවී සිටි දෙනෙර තමලු ලියගොමු පෙළින් මනහර

16. එහි-ඒ නදියෙහිවූ , නිලපුල්වෙනෙහි-නිලෝත්පල වන යෙහි බැස-අවනිර්ණලවැ, එකලෙස-( නිලෝත්පලයන් හා) එකා කාරවූ, පැහැය-වර්ණයෙන් , විල්ලිහිණි රැස-සාරසපක්ෂි සමූහයා, පැලඹෙන-ප්ලලම්බනාවන කල්හි, වෙනස-විශේෂය, අඩන් නෙන් මිස-නාදකිරීමෙන් මුත් (අනිකකින්) නොදැනේ-ඥන නොවේ.

17. හෙළනෙළු-ශ්වේතපද්ම නමැති සේසත්-ශ්වේතච්ඡත්රල ඇති-වැලක්මල්-කාශපුෂ්ප නමැති, සෙසමරින් - වාමරයෙන් යුත්-යුක්තවූ පුලින-වාලකාතල , නමැති පියවිළිපත්-පාදාස් තරණ ඇති එගඟ-ඒ නදී තෙමෝ , සිරිලත්- ශ්රීමත්වූ රජහසන මැයි -රාජාසනයෙක්මය.

18. දෙනෙර-(ඒ නදියගේ) කුලද්වය තෙම, නැතිවරද-අවිද්‍යන මාන දේශයෙහි, සැක කැර- ශබ්කා කොට, හිමිහැර- ස්වාමීන් අත්හැර, වනදෙව්ලියන්-වනදේවස්තරීන්, සැඟවී සිටි- නිලිනවැස්තවූ , තමලු ලියගොමු පෙළින්-තමාලලතාගුල්ම පත්තියෙන්, මනහර-මනෝඥ (වි)

1. පැලඹෙන පැය-මුද්රනන 2. පියවෙළි-3 3. හැර: කර-ඇතමි 4. මිහි-ඇතමි

19. එගඟ වෙන ලක ලා තුරුලිය මලින් තර ලා මුවරදිනි වග ලා වැන්න නවනඹ වතුරු පන ලා

20. පහසින් යුතු සිහි ලේ විමල් පැහැයෙන් නෙන් කලේ ඇති සුවද මහනෙ ලේ මියුරු රසයෙන් දිවට මනක ලේ

21. රනහස දනු නඟ න ඇසුවත් සවන් පිනව න මෙයින් මත් රිසියෙ න එගඟ දැක දැක 1 කුමට සැප වෙ න

19. එගඟ වෙන- ඒ නදියගේ සමීප (වන)ය තෙම , ලකලා- අලභිකෘතවූ, තුරුලිය-වාක්ෂලතාවන්ගේ , තරලා-වඤ්චලවූ මලින්-පුෂ්පයෙන් වගලා-තලිතවූ, මුවරදිනි-මකරන්දයෙන් කරණකොටගෙන, නවනඹවතුරු- අභිනවනාමරප්ර වාහයන් , පනලා වැන්න-විඹවාන්න වූවාක් මෙනි.

20. සිහිල්-ශිතලවූ පහසින්-ස්පර්ශයෙන් , යුතු-යුක්තවූ

විමල්පැහැයෙන් -නිර්මලප්රපහායෙන්, නෙන්කල්-තේත්තරා කාන්තවූ, මහනෙල්-උත්පලයන්ගේ, සුවද-සුගන්ධයෙන් ඇති-අත්වි තවූ , මියුරු රසයෙන්-මධුර ජලයෙන් දිවට- ජිහ්වේන්ද්රී-යට මනකල්-අභිෂිටවූ, (මතුකව හා සම්බන්ධයි)

21. රනහස-ස්වර්ණරහංසයන් විසින්, නඟන-ආරෝපනය කරනු ලබන්නාවූ හෙවත් පවත්වනු ලබන්නාවූ , දනු-ධ්වනියෙන් , ඇසුවත්-ශ්රතවණය කළවුන්ගේ , සවන් පිනවන-ශ්රවණප්රීතිය කරවන්නාවූ, මෙයින්- මේ (ස්පර්ශාදි)ගුණ (පඤ්චක) යෙන් මත්-(ජනයන්ගේ) චිත්තයන් රිසියෙන-රුචි කරන්නාවූ එගඟ-ඒ (ශ්රී)පානදිය, දැක දැක-දර්ශනය කොට කොට වෙන සැප-අත්යප් සුඛයක්, කුමට-කුමක් පිණිස (ප්රාදර්ශන කෙරෙත් ද? )

1. දකනට: දුටුහට-සමහර

22. පුබුදුවන එවිග ස මහනෙල් රත්පියුම් රූ ස සුවද විද විද නො ස එගඟිනෙතරව කුමරු නොවල ස

23. පිරිසිදු1 එගංතෙ ර බැස යුවළන විමල් කැ ර කැරැ සිහිලඹ අහ ර නෙළුදැලිරසය විදි2 මනහ ර

24. පිරිමැද කුමුදුකැ ල ලබ දියතරග මදන ල3 ගෙන පුල්රන කම ල ගඟින් ගොඩනැගි කුමරු පැහැදු ල4

22. එවිගස- තත්කිෂ්ණයෙනි, පුබුදුවන-ප්රාබුද්ධ වන්නාවූ මහනෙල්-උත්පල සමූහයන් හා රත්පියුම්රූස- රක්තපද්ම සමූහයන්ගේ, නොස-තුෂ්ටිකරවූ, සුවද-සුගන්ධය, විද විද - වින්දනය කොට කොට, කුමරු- කුමාර තෙම ලය- නොව- අනලසවැ, එගඟින්- ඒ (ශ්රීකපා)නදියෙන් එතරවැ-පරනිරස්ඵවවැ (මතුකව හා සම්බන්ධයි)

23. පිරිසිදු-පරිශුද්ධවූ එගංතෙර-ඒ නදීතිරයෙනි, බැස-අව තිරිණතවැ යුවළන-හස්තයුගමය, විමල කැරැ- නිරිමදල කොට සිහිලඹ-ශීතල ජලයෙන් , අහර කැරැ-ආහාර(කෘත්යය) කොට මනහර-මනෝහරවූ , නෙළුදැලි රසය-මෘණාල රසය, විදි- වින්දනය කෙළේ.

24. කුමුදුකැල-කුමුදපුෂ්පය සමූහය, පිරිමැද-පරිමාර්ජනය කොට , (එන්නාවූ) දියතරග-ජලතරඬගයන් හා , මදනල- මන්දමාර්ගය, ලබ-ලබ්ධවැ, පුල්-ඵල්ලවූ, රතකමල-රක්ත පද්මයන්, ගෙන-ග්රඬගණය කොට, පැහැදුල-ප්රලභෝජ්ජවලවූ, කුමරු-කුමාර තෙම , ගඟින්-නදියෙන්, ගොඩනැගි-උත්තීර්ණවී.

1. පිරිසිදු-බොහෝ 2. විද-සමහර 3. එනනල-මුද්රිත 4. මනකළ-ඇනම්

25. සිහිලස පොකුරුකු රු නෙළුමිපනතුව පිවිතු රු නිල්මිණිතල සොදු රු මදක් සැනපි කැරැ1 විඩි දු රු

26. නුඹතරු පිල්සදැ ස් ගෙයන්2 පියා යුගප ස් ගලවේ ගොපුර සි ස්3

සුසැදි පහපෙළ මියුරුනළ ලෙ ස්

27. සැපන පිරි සිය ලා

සනඟිත් නුමුතු විපු ලා  
නුවරට තක්ස ලා

එබෝසත් වනි ගොසින් නොව ලා

25 සිහිලස- ගිතශ්පර්ශවූ, පොකුරුකුරු - පුෂකරාඬිකුර හා, පිවිතුරු- පවිත්ර වූ, නෙළුමිපත්-පද්ම පත්රගයන්, අතුව- ආස්තෘතකොට, සොදුරු- සුන්දරවූ, නිල්මිණිතල- ඉන්ද්ර නීලමයවූ ගල් තලාවෙක්හි , මදක්-ස්වල්ප වේලාවක් , සැනපි- සන්තෘප්තවැ, විඩා-(මාර්ග) පරිශ්රවමය, දුරු කැරැ- දුර්භූත කොට - ( තුන්කවකින් කුලකයි).

26 නුඹතරු- ආකාශයෙනි වූ තාරකා නමැති, පිල්සදැස්- වන්ද්රිහකාපිඤ්ජ ඇති, යුගපස්- උභයපාර්ශවයෙනි, ගෙයන්- ගෘහෝද්යාජන නමැති , පියා- පක්ෂ (යුග්ම)ඇති , ගලවේ- වීරී නමැති කණ්ඨයක් හා , ගොපුරසිස් - ගෝපුර (දොරටු ) නමැති ශීර්ෂ ඇති, මියුරුනළලෙස්- මයුරනර්තකයන් මෙන්, සුසැදි- සුසජ්ජිතවූ, පහපෙළ- ප්රාමසාදපත්ති ඇති.

27 සියලාසැපන-සකල සම්පත්තීන් , පිරි-පූර්ණවූ, සනඟිත් - සප්තරාජ්යායඬිගයෙන්, නුමුතු- අමුක්තවූ, තක්සලා-තක්ෂිලා නම්වූ, විපුලා නුවරට-මහා නගරයට, එබෝසත්-ඒ බෝධි සත්ව තෙම , නොවලා- බාධාරහිතවැ, ගොසින්-ගමනය කොට, වනි- ප්රවිෂ්ටවී.

1 කැර- 2 ගෙවුයන්-මුද්රිසන 3 සෙස්: ඉස්-සමහර

28. පිළිපිලවල නුදු රු ඉඳගෙන ලෙසින් රනකු රු පිරුවන නිති අකු රු බමුණු පැටියන් විසින් විසිතු රු

29. පැනපිළිවිස කිය න බමුණු සගයන් ගැවසෙ න මහලුවිය සිටිය න උගත් විදුනැත්<sup>1</sup> සැනපෙ න

30. උසුරුවන ඇමක ල ඉරුවේනදින් මනක ල කියමින් දෙනුන්ය ල දරන යදුවේගොසින් කොලහ ල

28 නුදුරු- අදුරස්ථවූ , පිළිපිලවල- ස්ථවික වේදිකාවන්හි, රනකුරු ලෙසින්- ස්වර්ණාභිකුරවියා ජයෙන් , ඉඳගෙන-උප විශ්ටවැ, නිති-අනවරනයෙන් , අකුරු-අක්ෂර(ශාස්ත්රී) යන්, පිරුවන-පඨනය කරන්නා වූ, බමුණු පැටියන් විසින්- බිරාශ්මණ මාණවකයන් කරණකොට ගෙන, විසිතුරු- විවිත්රීවූ.(කව දොළොසෙකින් කුලකයි).

29 පැන-ප්රනශ්නයන් , පිළිවිස- ප්රෙතිපාචිෂා කොට, කියන- විසර්ජනය කරන්නාවූ, බමුණු සගයන්- බිරාප්මණ තරුණයන් ගෙන්, ගැවසෙන-සඤ්ජන්තවන්නාවූ, මහලුවිය-වාද්ධ වයස්හි, සිටියන- ස්ථිතවත් විසින්, උගත්-උද්ගාහිතවූ , විදුනැත් සුවෙන්- විධියානස්ථාන සුඛයෙන් , සැනපෙන- සන්තාපනවිම් ඇත්තා වූ.

30 ඇමකල- සර්වකාලයෙහි, උසුරුවන- උච්චය්ස්ථ මාණවූ,

ඉරුවේනදින්-සාග්වේද නාදයෙන් , මනකල - මන:බල්ය්වූ, දෙනුන්යල- ද්විත්රිවචාරයෙක්හි , කියමින්-පඨනය කෙරමින්, දරන-ධාරණය කරනු ලබන්නාවූ, යදුවේගොසින්- යජුර්වේද යාගේ භෝජයෙන් , කොලහල- කෝලහල වූ ,( මුබර්තවූ)-

1 දන්-සමහර

31. සාමගී ළ මුවා යා නී සිටින ගෙ මුවා පෙදෙන් පෙද යො මුවා කියන තරවන්නතු රු සෙ මුවා<sup>1</sup>

32. හික් සඳස සඳහ ළ නිරුත් කප් දෝසනස ළ තකුවියරණ පුව ළ උගතුවන් රැදි ගඳෙව් දම්පෙ ළ

33. දෙමිනිසිවර සන ර ගැටපද දැනුම් තත්ප ර වෙදන්සන 2 සිනද ර දහන් සැපයෙන්<sup>3</sup> රඳන තවස ර

31. සාමගී-සාමවේද ගීතයන්, ළ-චිත්තයට අමුවා-ආමුඛ වීමෙන්, යා නී සිටින-ගමනය කළ නොහී ස්ථිතවූ , ගෙමුවා ගෘහමාගයන් ඇති, පෙදෙන් පෙද-පදයෙන් පදය , යොමුවා- යෝජිත කොට , මුවාසෙ- ප්රයච්ඡින්නාකාරයෙන්, කියන- කථනය කරනු ලබන්නාවූ, තරවන්නතුරු-අථර්වත්වේදනන්ත්රය ඇති

32.හික්-ශික්ෂාශාස්ත්රනය හා සඳස-ඡන්දශ්ශාස්ත්රයෙහි, සඳ හළ-සංශය වර්ජිත කළාවූ, නිරුත්-නිරුක්ත ශාස්ත්රරය හා කප්-කල්පශාස්ත්රනය හා, දෝසත්-පෝතිශ්ශාස්ත්රය අසළ- ආවර්ත(ප්රපශුණ)කළාවූ , තකුවියරණ-තර්කවියාරකරණ (දෙක්හි) පුවළ-ප්රෞශඩ්වූ (මුහුකළ නුවණ ඇති) ගඳෙව්-ගන්ධර්ව ශාස්ත්රනය හා, දම්පෙළ-(මානවාදී) ධර්මගපන්නිය, උගතුවන්-උද් ග්ර්හණය කළවුන් විසින්, රැදි-රඤ්ජිතවූ-

33. දෙමිනිසිවර-පෛමිනි ඝෘෂිහුගේ , සතර-(පුර්වමිමාංසා) ශාස්ත්රනයෙහි, ගැටපද දැනුම්- ග්රන්ථීපදාවබෝධයෙහි, තත්පර - ආසක්තවූ, වෙදන්සන-වේදාන්ත (නම් ලද උත්තරමිමාංසා) ශාස්ත්රනය, සිතාදර-චිත්තයෙහි ධාරණය කරන්නාවූ , දහන්සැප යෙන්-ධියාරනසුඛයෙන්, රඳන-රඤ්ජමානවූ තවසර- තපස්වින් ඇති-

1.සොමුවා-සමහර 2.සත්- සමහර 3.සුවයෙන්-මුද්රීත

34. නැය වේ සේසි ක ඉතිහස පොරණ දේස ක1 සකු ඇ බස නිසැ ක2 මහන්3 වියතුන් සෙවුන නාය ක

35. පස්ඊ ඉසුරු ම න සපණ4 සකිමන5 ගුරුස න දනු6 වේ අරුත්ස න අගම් වෙදසිප් යමනියමව න7

36. සිහි ඇතිවම අස න කීදේ යුහුව දැනගෙන න සිනින් තතු විමස න මෙබව සර්දැයි කියා දන්ව න

34. නැය-(ගෞතමසුත්තු පක්ෂිලභාෂාදි) නියෝයශාස්ත්රිය , වේසේ සික-කන්යාදසුත ප්රමශස්තපාද භාෂාෂා දි) වෛශේෂික ශාස්ත්රය , ඉති හස-(රාමායණ භාරතාදි) ඉතිහාසය , පොරණ-(බිරගන්මපාද්මාදි අශ්ටාදශ) පුරාණය (යන මේ), දේසක-කථනය කරන්නාවූ, සකු ඇ බස-සංස්කෘතාදි (ෂඩ්) භාෂායෙහි , නිසැක-ශබ්දාකාර හිතවූ නායක-ශ්රෙෂ්ඨවූ , මහන් වියතුන්-මහාවිසකක්තයන්ක විසින් සෙවුන-සෙවිනවූ.

35. පස්ඊ-(නාරදාදිප්රරණික) පඤ්චරාත්රිමතය, ඉසුරුමත-(පාන ඤප්ලෝක්ත) ඊශ්වර මතය , සපණ-ක්ෂපණක මතය (නිගණ්ඨ වාදය), සකිමන-(කපිලප්රුණික) සාංඛ්යර මතය, ගුරුසන-වාර්වාක ශාස්ත්රය, දනුවේ-ධනුර්වේදය , අරුත්සන-අර්ථ,ශාස්ත්ර-ය හෙවත් රාජනිතිය, ආගම්-ආගමය, වෙදසිප්-වෛද්යාශිල්පය (යන මේ උගත්තවුන් හා) යමනියමවන-(අහිංසාදි යමය ශෛවාදිනියමය යන) යමනියමවතුන් ඇත්තාවූ.

36. සිහි ඇතිවම-ස්මෘතිමත්වම, අසන-ශ්රතවණය කරන්නාවූ, කී දේ-(ගුරුන් විසින්) කියන ලද්ද යුහුව-ශීසුව, දැනගෙන- අවබෝධ කොට සිනින්-චිත්තෙයන් තතු විමසන-තත්ව පරීක්ෂණය කරන්නාවූ මෙබව-මේ පදාර්ථනය සර්දැයි-නිරවද්ය දැයි, කියා-කථනය කොට , දන්වන-ඥාපනය කරන්නාවූ,

1. දේසක-ඇතම් 2.නිසක- ඇතම් 3.සමන්-මුද්රි න 4.සරණ-සමහර 5.සකියත්: 4

සක්සත්- සමහර 6.දුනු-මුද්රිත 7.නියමනියවන-5 8.දක්වන -5

37.වන පොත් කරන නි නි පිළිවිසින තැන් සැක ඇ නි නිරණරුකැ1 දනුමැ නි උතුරු පිළිතුරු බසින් ඉඩ නැ ති

38.සරණ2 රුත්වියක න සරි නොසරි බව තෙපල න සත්කච්ඡාඵ බදි න4 නොයෙක් අනවැසි දනා පැලඹෙන න

39.සපුරිස්5 රුවන් රූ ස් සපිරුණු සුමුඟු එකලෙ ස් විදුලිය මඩු විල ස් ගුරුන් සරසවි මඩුව දිවි ගො ස්

37.නිති-නිරන්තරයෙන් , වනපොත් කරන-වාචෝද්ගත කරන්නාවූ, සැක ඇති තැන්-සංශයස්ථානයන්, පිළිවිසින- ප්රීතිපෘච්ඡා කරන්නාවූ, නිරණරුකැ-නිශ්චයාර්ථසයෙහි, දනුමැති- අවබෝධය ඇත්තාවූ, උතුරු පිළිතුරු බසින්-උත්තරප්රවත්යුයන්තර වචනයෙන්, ඉඩ නැති-අනවකාශවූ.

38.සරණ-(වේදශාඛාසංඛ්යාදුත) වරණයන්ගේ අරුත් වියකන- අර්ථධර්වාඛ්යාඛ කරන්නාවූ සරිනොසරිබව-(ඒ වීතාඛ්යාකවන්ගේ) අනවද්ය සාවද්යේතාවන්, තෙපලන-කථනය කරන්නාවූ , සත් කච්ඡාඵ-ශාස්ත්ර හා කාව්යබ නාටකයන්, බදින-රචනා කරන්නාවූ, නොයෙක් අනවැසිදනා-අනේකාන්තේයතවාසික ජනයා විසින් , පැලඹෙන-ප්රිලම්බමානවූ (සෙවුනාලද්දාවූ)

39. සපුරිස්-සාධුජන නමැති, රුවන් රූ-රත්න රාශියෙන් , සපිරුණු-සම්පූර්ණවූ සුමුඟු එකලෙස්-සමුද්ගයක් හා ඒකාකාරවූ, විදුලිය-විද්යා නැමති ලතාවන්ට, මඩු විලස්-මණ්ඩපයක් වැනිවූ, ගුරුන්-ආචාර්ය්ණර්යමන්ගේ, සරසවි මඩුව-සරස්වතී මණ්ඩපය, ගොස්-ගමනය කොට : දිවි-දර්ශනය කෙළේ.

1.නිරණරුත්-මුද්රිත 2.කරණ- මුද්රිත 3.සලකන-3 4.බසින-ඇතම් 5.සපුරිස්- බොහෝ

40.කසුනෙන් කරන ල ද සුදතුළ එහි අසුන් මැ ද1 පියුමාසනය බැ ද උදාගුරු2 මෙන් තෙවුණ වැඩහි ද

41.එදහන්3 හු බැ දී කසමල් සමන් පැළ දී හෙළ සදුනෙන් සැ දී එකස් කළ තුරුපටින් වොරු දී4

42.මුව සදුන්ගෙන් මුව ලු මෙරපේවි නිකුත් දැළිව ලු එගුරුන් වැඩිමහ ලු ගොසින් දුටුයේ5 කුමරු සිත්ක ලු

40.එහි-ඒ සරස්වතී මණ්ඩපෙයහි , කසුනෙන්-කාඤ්චන යෙන්, කරන ලද-නිර්මිතවූ, සුදුඇතුළ-ශ්වේත වස්ත්රයෙන් ආභ්‍රිතවූ , අසුන් මැද-ආසනයාගේ මධ්‍යයෙහි , පියුමාසනය- පද්මාසනය, බැද-බන්ධනය කොට, වැඩහිද-උපවිෂ්ටවැ, උදාගුරු මෙන්-උදිත බාහස්පතීහු මෙන්, තෙවුණ-හිරාජිතවූ, (පද්‍ය ත්රයයකින් කුලකයි)

41.එ- ප්රසිද්ධවූ, දහන්හු-යඤපථිතය, බැදි-බන්ධනය කළාවූ , කසමල්-කාශපුෂ්ප හා සමන්-සුමනා පුෂ්පයන්, පැළදි-ප්රදසාධනය කළාවූ , හෙළ සදුනෙන්-ශ්වේතවන්දන (කල්ක)යෙන්, සැදි-සජ්ජිතවූ , එකස් කළ-ඒකාංශයෙහි (වාමාංශයෙහි) කරන ලද, උතුරු පටින්-උත්තරීය පටලයෙන්, වොරුදි- විරාජිතවූ,

42. මුව සදුන්ගෙන්-මුඛ නමැති වන්ද්ර-මණ්ඩලයෙන්, මුවලු සමන්තාත් ප්රතදේශයෙහි , නිකුත්- නිෂ්ක්රාචිතවූ, මෙරපේවි මර්චිත් වැනිවූ , දැළිවලු-ශ්මශ්රූපුඤ්ජයක් ඇති, වැඩිමහලු - වෘද්ධත්වය හා මහත්වය ඇති, එගුරුන්-ඒ (දිශාප්රයමුඛ) ආවාය්ය් යන් , සිත්කලු -මන:කල්යුෂවූ, කුමරු-කුමාර තෙම, ගොසින්- උපගමනය කොට, දුටුයේ-දර්ශනය කෙළේ-

1.මුද්රමත-මුද්රිත 2.උදාහිරු-ඇනම් 3.සදහන්; දහන්හු මැදදි- ඇනම් 4.මරුදි- ඇනම් 5.දුටුවේ ;දිව්යේ -සමහර

43.පියලි බද දහ සි න්

පාමුල තබා සතො සි න්1  
අදර බැති වෙසෙ සි න් එගුරු සරණන නැමදි2 සිර සි න්3

44.ඔවුන් ආ කටයුතු පිළිවිස ඇදුරු දැන න තු ඇතිවන4 ලෙසට ම තු පටන් ගැන්වී අකුරු බෝස තු

45.එදවස පටන් කොට5 ඔහුගෙයි පළමු නැඟි සිට මිසක් කී නැතකට නොයේ නොසිටී නොරිසි6 ලෙසකට

43.දහසින් බද- සහස්රසයෙන් බද්ධවූ, පියලි-පුත්තලිය, සතො සින්-සන්තෝශයෙන් , පාමුල-(ගුරුහුගේ) පාදමුලයෙහි තබා- ස්ථාපනය කොට අදරබැති වෙසෙසින්-ආදරහක්ති විශේෂයෙන් එගුරු-ඒ ආවය්ය් යාගේ සරණන-වරණ යුග්මය, සිරසින්- මස්තකයෙන්, නැමදි-නමස්කාර කෙළේ.

44.ඇදුරු-ආවය්ය්ම තෙම ඔවුන්-ඒ කුමාරයන්ගේ, (ගෞරව යෙහි බහුලත්වයයි.) ආ කටයුතු-ආගමනය (සම්බන්ධ කර්තව්යය පිළිවිස-ප්රීතිපෘච්ඡා කොට, තතු-තත්වය , දැන-ජානනය කොට, මතු-අනාගත කාලයෙහි, ඇතිවන ලෙසට-සඵල වන පරිද්දෙන්, බෝසතු-බෝධිසත්වයන් ලවා, අකුරු-අක්ෂර විද්යාඵව, පටන් ගැන්වී-ප්රායරමහ කරවී,

45. එදවස-තද්දිනය , පටන් කොට-ආදිභූත කොට, ඔහු -ඒ ආවය්ය්සු යාගේ, ගෙයි-ගෘහයෙහි, පළමු-(හැමට) ප්රොථමවැ නැඟිසිට-(ශයනයෙන්) උන්ථිතවැ, කී නැතකට මිසක්-කථිත ස්ථානයකට මුත්, නොයේ-(අන්ය,ස්ථානයකට) ගමනය නොකෙරෙයි. නොරිසි ලෙසකට-( ආවය්ය්ථ යාහට) අනභිමත පරිද්දෙකින්, නොසිටී-ස්ථිතිය නොකරේ.

1. වෙසෙසින්-ඇනම් 2.නැමැදි-4 3. වෙසෙසින්-සමහර 4.ඇතිවෙන-මුද්රිත 5.සිට-ඇනම් 6.නොසිටි- සමහර

46.අත්පා මෙහෙව රිත් දවසර ගුරුන් හස රිත් දුන් උන් අවස රිත් පසුව සැතපේ ඇමට1 අද රිත්

47.ගුරු දරු නෑ සියන් යළිදු ඔහු විස්වෑ සියන් පළමු අතවෑ සියන් හැදින අනදර නොකෙළෙ2 කී සියන්

48.ගුරු සිත තොරි දවා වෙලාව තොවර දවා බැති පෙම් උප දවා අකුරු උගනී කුමරු3 සො දවා

46. අත්පා මෙහෙවරිත්-හස්තපාදපාරිචය්යා 3යෙන් , ගුරුන්- ආවාය්යා යන්ගේ, හසරිත්-සංශ්ර්යෙන් දවස් ඇර - දිවාභාගය ගතකොට, උන්-ඒ ආවාය්යා යන් විසින්, දුන්-දෙනලද , අවසරිත් - අවකාශයෙන් අදරිත්-ගුරුගෞරවයෙන් යුක්තවෑ , ඇමට- හැමදෙනාහට , පසුව-පශ්චාත්කාලීනවෑ , සැතපේ-ශයනය කෙරේ.

47.ගුරු- ආවාය්යාව යාගේ , දරු-පුත්රෙදුහිනෑන් ද නෑසියන්- දෙනිසංඛියා න ස්වජනයන් ද යළිදු-නැවතත්, ඔහු- ඒ ආවාය්යෙකල යාගේ , විස්වෑසියන්-විශ්වස්තයන් ද පළමු අතවෑසියන්-පූර්ව අත්තේවාසිකයන්ද, හැදින-සඤ්ජානනයකොට, කීසියන්- (ඒ) කීසිකෙනෙකුන්ටත්, අනදර නොකෙළෙ-අනාදරයක් නොකෙළේය.

48. ගුරු- ආවාය්යාඅනදරයාගේ, සිත-චිත්තය තොරිදවා-පීඩිත නොකොට, වේලාව-(අධ්යයන)කාලය, තොවරදවා-විරෝධ නොකොට, බැතිපෙම්-හක්තිය හා ප්රේතමය උපදවා-ජනිත කොට, කුමරු-කුමාර තෙම, අකුරු-අක්ෂර විද්යානව, සොදවා- සුන්දරවෑ, උගනී-උද්ගර හණය කෙරේ.

1.හැමට-සමහර 2.නොකර-ඇතම් 3.කුමරු උගනී අකුරු-ඇතම්

49.කෙළෙහි ගුණ දන් නා කී දෙය යුහුව ගත් නා1 නුවණැතිව ඉන්නා නා කුමරු ලත් දෙය2 ගුරුට පෙන් නා

50.කාවිසිසිතින් නි ති වැඩ කැමතිව වෙනස් නෑ ති ගුරු සිත් ලෙස පැව ති කුමරු සවිසන ගෙවා3 දැනග ති

51.පැහැයෙන් සුවදිනු දු4 මොහොරන5 සපුකැකුළ බ දු රුවින් ගුණනැණිනු දු වැඩිණි මහසත් වෙමින් පරසි දු

49. කෙළෙහි-කෘතෝපකාරයෙහි, ගුණ දන්නා-ගුණය ජාන නය කරන්නාවෑ , කී දෙය-කලීත උපදේශය, යුහුව-ශිෂ්ර ව, ගන්නා-ග්ර හණය කරන්නාවෑ, නුවණැතිව-ඥානාත්විතවෑ, ඉන්නා-වාසය කරන්නාවෑ කුමරු-කුමාර තෙම, ලත් දෙය- අධිගත ශාස්ත්රාය, ගුරුට-ආවාය්යා යා හට, පෙන්නා-දර්ශනය කරවයි.

50.නිති-අනවරනයෙන් ,කාවිසිසිතින්-කායවාචිමනස් (යන ද්වාරත්රයෙන්) වැඩකැමතිවෑ-හිතෙනිවෑ , වෙනස් නැති- පෘථග්භාවයක් නැතිවෑ, ගුරු- ආවාය්යාෙ යාගේ, සිත් ලෙස- අභිප්රාචයානුකූලවෑ, පැවැති-ප්රේරවෑන්තවෑ ,කුමරු-කුමාර තෙම, සවිසන-සකල වාචිමය ගෙවා- අවසාන කොට, දැනගනී- අවබෝධ කෙළේ.

51. පැහැයෙන්-වර්ණඅයෙන් ද, සුවදිනුදු-සුගන්ධයෙන් ද , මොහොරන-පරිණත වන්නාවෑ , සපුකැකුළ බදු-වාමිපේයකුට මලයක් බදුවෑ - මහසත්-මහා(බෝධි)සත්ව තෙම රුවින්- රූපලාවණ්යවයෙන් ද ගුණනැණිනුදු-ගුණධර්මයෙන් හා ඥාන- යෙන් ද , පරසිදු වෙමින්-ප්රධසිද්ධ වෙමින් වැඩිණි-වර්ධිත විණි.

1.දන්නා-ඇතම් 2. දේ-සමහර 3.රුවා-ඇතම් 4.නිදු-3 5.මෝරන-මුද්රිත

52. සිවුවේ විදු දස ට සවිසිප්කලා සිවුසෑ ට සත් ආගම ඇම ට ඉතා නිපුණය කුමරු කීම ට

53.පෙනහෙල්ලෙන්<sup>1</sup> ඇවු එ පහනෙව් වතුන් අලුක එ ගුරුනුදු නොම හස එ කුමරු සන දැන යසින් සුලකු එ

54.ම හ න් මා ඒ ගුරුන්ගේ පාපියුම් යුගදී මුදුන නා ම හ න් බැතියෙන් සිටන් හෙව වැඳ ඇව් ද ඇතුළත<sup>2</sup> කැරැඳ නා ඇතොත් වරදක් මෙනෙක්කල් හිඳ කමා<sup>3</sup> කරවයි කැරැ ක නා ගෙනත් අවසර නෙනත් කළුලියෙන් පුරා බැස මහව නා

52. සිවුවේ-වතුර්වේදය, දසටවිදු-අශ්වාදශවිද්යාදුය, සව්-අනවශේෂවූ, සිවුසැටසිප්කලා-වතුෂ්ෂට්ඨිප්පකලාය, සත්-ආගම-( තදවශේෂවූ) ශාස්ත්රාටගමය යන ,ඇමට සියල්ලෙහි, කීමට-කථනයට හෙවත් පඨන පාඨන දෙකෙහි, කුමරු-කුමාර තෙම, ඉතා නිපුණය-අතිශයින් වතුර (වී) 53. පෙනහෙල්ලෙන්-උල්මුකයෙන්, ඇවුළ-ආවිෂ්ටවූ(දැල්වූ), වතුන්-වස්තුජානයන්, අලුකළ-ආලෝක කළාවූ, පහන් එව්- ජ්රනදීපයක් මෙන්- කුමරු-කුමාර තෙම ගුරුනුදු-ආවය්ය්ල යන් විසිනුදු, නොම හසළ-අනධිගතමවූ, සන-වාචමය, දැන-ජාන නය කොට, යසින්-කීර්තියෙන්, සුලකුළ-අත්ය,ලඛකෘත (වී)

54.මහත්මා-මහාසත්ව තෙම, ඒ ගුරුන්ගේ-පූර්වෝක්ත (දිශාප්ර මුඛ) ආවය්ය්මව යන්ගේ, පාපියුම් යුග-පාද නැමති පද්ම යුග්මයට මුදුනනා-මස්තකය , දී-දානය කොට හෙවත් පාපියුම් හිසෙහි තබා , මහත් බැතියෙන්-උදාර භක්තියෙන්, සිටන්- ස්ථිතව ද, හෙව-නිපතීතව ද, අතා-අඤ්ජලිපුටයාගේ, ඇතුළත කැරැ-(ප්ර දක්ෂිණාවශයෙන්) අභ්ය-න්තර කොට , ඇවිද -ආහිණ්ඩ නය කොට ද ,වැඳ-(මෙසේ තුන්පරිද්දෙකින් ) අභිවාදනය කොට, මෙනෙක් කල්-එතාවත් කාලයක් මුළුල්ලෙහි, ඉඳ-වාසය කිරි- මෙන්, වරදක්-(සිද්ධවූ)අපරාධයක් , ඇතොත්-විද්යානමාන වත් හොත්, කමාකරවයි-(එය) ක්ෂමා කළ මැනවයි, කතා කැරැ- කථනය කොට, අවසර-ප්රීඪනාවය හෝ අවකාශය , ගෙනත්-

1. පෙනහෙල්ලෙන්-මුද්රිත 2.ඇතුළත්- මුද්රිත 3.ඉඳසමා-උච්රට

55.යෙමින්<sup>1</sup> සිට ගොස් තමා පුරවර දෙමවුපිය දුටුසඳ එ දා නු වන් කළුලෙන් නොදතුවෝ සිපි<sup>2</sup> සිහි කළෝ සිහිනිල්<sup>3</sup> බ දා

ප හ න් නැසිය මිතුරුසත් ඇම කිරණවෙව් පත් පුන් ස දා  
න ම න් දදගොත්<sup>4</sup> පිහිට ලදුවසි සිතු පහළවැ හිමිස දා

ග්රටහණය කොට ද, නෙනත්-නේත්ර්යුග්මයන්, කළුලියෙන් - වාෂ්පනිර්කරයෙන්, පුරා-පුරණය කොට, මහවතා-මහාපථයට බැස-අවතීර්ණවැ - (මතුකව හා කුලකයි)

55.යෙමින් -ප්ර යාණය කෙරෙමින්, සිට -(මාර්ග යෙහි ඒ ඒ තැන නිවාසග්රහණයෙන්) ස්ථිතවැ,ගොස්-ගමනය කොට, තමා පුරවර-ස්වකීය, පුරප්රලවරයෙහි, දෙමවුපිය-මාතෘපිතෘ දෙදෙනා, දුටුසඳ-දර්ශනය කළ කල්හි, එදා-තද්දිනයෙහි, නුවන් කළුලෙන්- නේත්රදයන්හිවූ වාෂ්පය කරණකොට ගෙන, නොදතුවෝ-(පුත්ර යාගේ ස්වරූපය චක්ෂුර්විඤනයෙන් ) ජානනය නොකළාහුය. (එතකුදුවත්) සිහින්-සුක්ෂ්මවූ, ඉල්-පරිශුකාවත් (ඉලපෙදෙස්) බදා-ආලිචගනය කොට සිපි-(පුර්වාකනුභූත ) වුම්බනයන් , සිහි කළෝ-ස්මරණය කළාහුය. පත් පුන්සදා-ප්රා ජනවූ පුරිණවන්ද්ර,යා ඇති, කිරණව- එව්-ක්ෂීරාර්ණවය මෙන් , පහන්-ප්රරසන්නවූ නැ-ඥානිය, සිය-සාලෝභිතය,මිතුරු-මිත්රවය යන, ඇමසත්- සියලු ජනයෝ , හිමිසදා-ස්වාමි නැමති වන්ද්රියා, පහළවැ- ප්රාදුර්භූත වීම හේතු කොට ගෙන, තමන්-තමන් සමබන්ධිවූ, දදගොත්-ස්විපගෝත්රහ (නමැති ක්ෂීරසාගරය) , පිහිට ලදුවයි- සනාථ වියයි, සිතු-චිත්තනය කළහ.

පඤ්චමසර්ගා වියා-බියාහව නිමි

ස ව න ස ග



1. නුබ මෙන් තුරුපෙළි නි මොනරෙව සදැස්පිල්නෙ නි1 තුරු මෙන් පලුමළි නි කුමරු පළවී යොවුන් ලකුණෙ නි

2. මහ බෝසත් ස දා ගහන්තුඟුයටියැ බ දා2 බැමපස මනන දා කවර නෙත්ලිහිණියන් නොබ දා

3. කුලුණු තරඟින් යු න් සවනන වනළ පැහැප න් පුළුල් නිල් යුගනෙ න් රුසිරු ගඟ පුළුල් උපුල් සිරි ග න්

1. තුරුපෙළිනි-තාරකාපත්තීන් කරණයකොට ගෙන, නුබ මෙන්-ආකාශය මෙන් ද , සදැස්පිල්නෙති-වන්ද්රරකපිඤ්ජයන් කරණයකොට ගෙන, මොනරඑව්-මයුරයෙකු මෙන් ද , පලුමලිනි- එලපුෂ්පයන් කරණයකොට ගෙන, තුරුමෙන්-වාක්ෂයක් මෙන් ද , යොවුන් ලකුණෙති-යෞවන ලක්ෂනයෙන් කරණයකොට ගෙන, කුමරු-(සේනක) කුමාර නෙම, පළවී-ප්රමකටවී.

2. මහබෝසත්සදා-මහාබෝධිසත්වෝත්තමයාගේ: ගහන් තුඟුයටියැ- ස්රා)ණ නැමති තුඛගයෂ්ටියෙහි, බදා-බද්ධවූ මනනදා- මනෝනන්දනය කරන්නාවූ බැමපස-හ්රුලතා නැමති පාශය නෙම, කවර-කතරයක්නුගේ, නෙත්ලිහිණියන්-නේත්රද නමැති ශකුනයන් , නොබදා-බන්ධනය නොකෙරේ ද?

3. සවනන-කර්ණාන්තයෙහි වනළ-විශාරජිනවූ පැහැපත්- ප්රනභාවත්වූ, පුළුල්-පාචුලවූ , නිල්-නිලවර්ණවූ, නෙත්යුග-(ඒ කුමාරයාගේ ) නේත්රනයුග්මය නෙම, කුලුණු-කරුණා නැමති ගඛගායෙහි : පුළුල්-චුල්ලවූ , උපුළුල්-නිලෝත්පලයන්ගේ, සිරි- ශෝභාව , ගත්-ප්රීතිලාභ කෙළේ,

1. පිල්ලෙති-3                      2. යටිසබදා-මුද්රිත                      3. නිල්-සමහර

4. දසනග කෙසුරු1 රැ දි ලවනත් පත් පෙළින් සැ දි ගහනත් කෙමි වොරැ දි2 එහිමි වුවනන තඹරසිරි ල දි

5. යොවුන්සිරි සිරිස ද දැවටි සිඹින සද සෙ ද වැකි නුවනදුන් බ ද කොපුල3 තල ඔහු පෙනිණි දැළිරො ද

6. පැනකුලුණුකිරඟ න බදනා රනලු විලසි න ඔහු යුවළන සොබ න කවර කිවියර වනා වෙසෙසි න

4. දසනග-දන්තාග්රන නමැති, කෙසුරු-කේශරයන්, රැදි-රඤ්ජිනවූ, ලවනත්-අධර නමැති, පත්පෙළින්-පත්රපත්තියෙන්, සැදි-සජ්ජිතවූ, ගහනත්-ස්රාපණ නමැති, කෙමි-කර්ණකායෙන්, වොරැදි-විරාජිතවූ, එහිමි-ස්වාමිනුගේ, වුවනන-වක්ත්රිය නෙම, තඹරසිරි-පද්මයක්නුගේ ශෝභාව , ලදි-ලැබුයේය.

5. යොවුන්සිරි-යෞවනසමපත්ති නමැති, සිරිසද-ශ්රී-කාන්තාව, දැවටි-ආසක්තවැ, සෙද-ශිෂ්රතවැ, සිඹිනසද-(මහාසත්වයා) වුම්බ නය කරන කල්හි, වැකි-මරක්ෂිතවූ, නුවනදුන්බද- නේත්රාක ඤ්ජනයක් මෙන්, ඔහු-ඒ මහා සත්වයාගේ, කොපුලතල- කපෝලතලයෙහි, දැළිරොද-ශ්මශ්රාරාජී නෙමෝ, පෙනිණි-දෘශ්යලමාන විණි.

6. පැනකුලුණු-ප්රඥාකරුණා නමැති , කිරඟන-කරේණුකා වන් (ඇත්තීන්), බදනා-බන්ධනය කරන්නාවූ , රනලු විලසින- ස්වර්ණමය ආලානස්තම්භයන්ගේ විලාසයෙන් , සොබන-ශෝභා මානවූ, ඔහු-ඒ කුමාරයාගේ, යුවළන-බාහුයුග්මය, කවර කිවියර-කතර කාව්ය කාරයෙක්, වෙසෙසින-විශේෂයෙන්, වනා- වර්ණනා කළහෙයි ද ? (නොහේ මැයි)-

1. කෙසරු-4 2. රැදි-සමහර 3. කොපුල්-මුද්රිත

7. පියුමනැ1 උන් දුකි න සිරිට අවසර මෙන් දෙ න ඔහු උරනල සොබ න වනළ2 රත්ගල් අතල විලසි න

8. විශ්‍යවග මනර භා මදමත් යෙවුන් සණ ගා තුනිකළ සස ගා3 මිටින් ගතහැකි සිහින්වල භා

9. තම ගහනන සු බා පැරයු වටොර මහ බා සහළා වනර ඹා ගජනු වෙර්නෙව්4 බිදිති නර ඹා

7. පියුමනැ-පද්මාභයනන්තරයෙහි, දුකින-දුඃඛයෙන්, උන්- වාසය කළාවූ, සිරිට-ශ්රීකාන්තාවට , දෙන-දානය කරනු ලබන් නාවූ , අවසර මෙන්-අවකාශස්ථානයක් වැනිවූ, ඔහු උරතල- ඔහුගේ වක්ෂස්ප්ලය තෙම, වතළ-විස්තීර්ණවූ, රත්ගල්අතල වලසින-ස්වර්ණමය ශිලාතලයක් පරිද්දෙන්, සොබන- ශෝභනවී.

8. විශ්‍යවග-අනභගයා විසින්, මදමත් -මදයෙන් මත්තවූ, යොවුන්-යෞවන නමැති, සණ- නිකෂයෙහි(උරගලෙහි), ගා- සර්ෂනණය කොට, මනරභා-මනෝතුකුල පරිද්දෙන්, තුනිකළ මිටින් ගතහැකි- මුෂ්ටිග්රාභිජයන (වී)

9. තම ගහනන- ස්වකීය ඝර්ණයාගේ හෙවත් ගුණ්ඩයාගේ, සුබා-ශෝභනත්වය, පැරයු-පරාජිත කළාවූ, මහබා-මහා භාග්ය ය-අති තැනැත්තනුගේ,වටොර-වෘත්තෝරු (යුග්මය) හා සහළා-සෘදාශ්යයජ්රාජිතවූ, වනරඹා-වනකදලීන්, නරඹා-නිරීක්ෂණය කොට, ගජනු-හස්තීනු, වෙරින් එවී-(යථෝක්ත) වෙර යෙන් මෙන්, බිදිති-හින්දනය කෙරෙත්.

1.පියුමන-5 2.පතළ-සමහර 3.යසගා-සමහර 4.වෙර්නෙන්-ඇනම්

10. මුවමුවෙති දුක්ප ත් පවතින් නිබද සලප ත් ළතඹහෝපලප ත් උපා ඇසිරු කෙළෙව් සිරිම ත්

11. සොළුරු දිගැසින් ඇ ස් අදනා2 රසඅදුන් ලෙ ස් දැක ඔහු යෙවුන් වෙ ස් එකල පියවූ බමුණු සහනො ස්

12. සවිසිරි පිරි නදු ත් කුලයෙන් දදුන් පරසිදු ත් දෙන ලෙස දුළු ත් නියම කැරවී යවා සබදු ත්

10. මුවමුවෙති-මෘගයන්ගේ මුඛයෙන් , දුක්පත්-දුඃඛිතවූ, පවතින්-මාරුතය කරණ කොට, නිබද- අනවරතයෙන්, සලපත්- වලනජ්රාරජිතවූ, ළ-බාලවූ, තඹ-නාමරවර්ණවූ හෝපලපත්- අශෝකපල්ලව තෙම, සිරිමත්-ශ්රීතමත්වූ, උපා-ඔහුගේ පාදයන්, ඇසිරු කෙළෙව්- (අභය පිණිස ) ආශ්රීය කළාක් මෙනි.

11.සොළුරු දිගැසින් -සුන්දරස්ත්රීන්ගේ, ඇස-නේත්ර යන්හි, අදනා-අඤ්ජනය කරනු ලබන්නාවූ, රස අදුන් ලෙස්- රසාඤ්ජනාකාරවූ, ඔහු යෙවුන්වෙස්- ඒ බෝසතනාණන්ගේ යෞවන වේශය ,දැකැ-දර්ශනය කොට, එකල-තත්කාලයෙහි, සහ නොස්වූ, තුෂ්ටිසහිතවූ, පියබමුණු-පිතෘබිරා-හිමණ තෙම- (මතු කව හා කුලකයි ).

12.පිරි-පුරිණවූ, සවිසිරි-සකලශ්රීතත්ව, නදුන්-නිධානයක් බදුවූ, දුහිතෘකාන්තාවක, දෙන ලෙස-දානය කරනසේ, සබ දුන්-මිත්රයන්, යවා-ගමනය කරවා, නියම කැරවී-නිශ්චිත කරවූයේය.

1.දුප්පත්-මුද්රිත 2.අදිනා-3

13. එළඳ1 බප ඉක්බි ති සත්වන තැන ගහන් නැ ති මොහොන සදු බල ඇ ති විවාමඟුලට සෙද පටන් ග ති

14. මුවලඹරඹ දිමු ත් රත්කලස පොල්මල් යු ත් රත්දද තොරණපෙ ත් රුවන්වැල්ලෙන් සැදු මහව ත්

15. මුතුටියනින් මහ රු නවමල් සියෙන් විසිතු රු රත්කළ සපිවිතු රු2 සුසැදු3 රත්පාලිකා පිවිතු රු

13. ඉක්බිති-තදනන්තරවැ, එළඳබප-ඒ කාන්තාවගේ පිය තෙම, සත්වන නැතැ-(විවාහ ලග්නයෙක සප්තමවු)කලත්රගස්නයා නයෙහි, ගහන් නැති-ග්ර්හයන් නැත්තාවු, සදු-වන්ද්රබයාගේ, බලඇති-(අක්ෂිණනාදියෙන්) බලය ඇත්තාවු, මොහොත- මුහුර්තයෙක්හි , විවාමභුලට-විවාහමඬගලය පිණිස, සෙද-ශිෂ්ර්වැ, පටන්ගති-කාය්ය්ණි රම්භ කෙළේ.

14.මුවලඹ-මුවලමිබවු, රඹ-රම්බාවාක්ෂයෙන් ද, පොල් මල් යුත්-නාරිකේලකුසුමයෙන් යුක්තවු, දිමුත්-දීප්තිමත්වු, රත්කලස-ස්වර්ණමය පුර්ණිකයෙන් ද, රත්දද-ස්වර්ණධවජ හා, තොරණපෙන්-තෝරණපත්තියෙන් ද, රුවන්වැල්ලෙන්-රත්න වාලුකායෙන් ද, සැදු-සජ්ජිතවු, මහවත්-මහාපථ ඇති- (මතු දෙකවක් හා කුලකයි ).

15.මහරු-මහාර්භයවු, මුතුටියනින්-මුක්තාවිතානයෙන් ද, නවමල් සියෙන්-නවමල්ලිකා පුෂ්පශතයෙන් ද, විසිතුරු-විවි ත්රලවු, සපිවිතුරු-කුශනාභ සහිතවු, රත්කළ-ස්වර්ණකයෙන් ද, පිවිතුරු-පවිත්ර වු, රත්පාලිකා-ස්වර්ණමය කර්ණපත්රයෙන් ද සුසැදු-සුසජ්ජිතවු-

1.ලද-බොහෝ 2.රත්කලස සවිතුරු-මුද්රිත 3.සුසැදි-බොහෝ

16. අසේනියමලවල ල1 අතුට පටපිළි පිළව ල මිණිපහනින් උදු ල සුරත්විමනෙව් සැදි මඟුල්2 හ ල

17. යෙහෙළිය අවුත්3 සි ට ගා සිරස තෙල්මුරුව ට සිහිල් පැන් වත් කො ට එළඳ නැහැවු සුපිරිසුදු4 කො ට

18. වඩවන දනන් අ ටි එළඳ5 සුදුසළ ඇඳ සි ටි කිරිසිදු6 රළ දැවැ ටි රැපැයි සිරිකන පහළවන සැ ටි

16. අසේනියමලවල-ලදපස්මලින් ගැවසීගන්නාවු , පිළවල- වේදිකාවන්හි,පටපිළි-පට්ටවස්ත්ර යෙන්, අතුට-ආස්තරණය කොට, මිණිපහනින්-මාණික්යතප්ර්දීපයෙන්, උදුල-උජ්ජිවලිතවු, මඟුල්හප-මඬගල්රතදීපයෙන්, උදුල-උජ්ජිවලිතවු, මඟුල්හප-මඬගලශාලාව, සුරත්-දෙවියන්ගේ, විමන් එව් විමානයක් මෙන් , සැදි-සඩප්ජිත කෙළේ.

17.යෙහෙළිය -සබ්ස්ත්රිහු, අවත් සිට-ආගමනය කොට ස්ථි තවැ, සිරස-ශිෂ්ර්යෙරහි, තෙල්මුරුවට-තෙලපිණියා කයත්, ගා- සර්ෂනණය කොට, සිහිල්පැන් -ශිතල ජලය, වත්කොට-සේවනය කොට,එළඳ-ඒ කාන්තාව, සුපිරිසුදු කොට - අතිපරිශුද්ධ කොට, නැහැවු-ස්නාන කැරැවුහ.

18.දනන්-ජනයන්ගේ, අටි-ආශාව, වඩවන-වර්ධනය කර වන්නාවු, සුදුසළ-ධවලශාටකයත්, ඇඳ සිටි-ආච්ඡාදනය කොට සිටියාවු, එළඳ-ඒ කාන්තා තෙමෝ, දැවටි-ආලිඬගිතවැ, පහළවන සැටි -ජ්රාසදුර්භූතවන ආකාරය , ඇරැපැයි-ගෙනහැර දැක්වු.

1.අසේනිය-මලිතවල-මුද්රිත 2.මඟුල්-බෝහෝ 3.ඇවිත්- මුද්රිත 4.සුපිරිසිදු බෝහෝ 5.ලද-බොහෝ 6.කිරිසිදු- මුද්රිත

19. දුම් දී තුවර ලා මල්බර නැමුණු1 සුනි ලා එළඳ දිගු2 වර ලා බැඳපු රිතණ මිස් දම ලා

20. නිලඳුන් ගැ ඇ ගේ3 දිගුනෙන් කැලුම් තර ගේ සරය4 මල්සරු ගේ හලාහලවිස පෙවු ලා ගේ

21. කොපුල පිළිඹිඹු ප ත් දියුණුවැ5 පෙනෙන6 පැහැප ත් රත්තෝවු සවන ත්7 මදන රියසක් සතර සිරි ග ත්

19.මල්බර-පුෂ්පහරයෙන් , නැමුණු-අවනතවු, සුනිලා-අති නිලවු, දිගු-දීර්ඝවු එළඳවරලා-ඒ කාන්තාවගේ

කේශකලාපය, තුවරලාදුම් දි-නගරධුම දානය කොට, ඊතණ-කුශතෘණ හා, මිප්-මධුකපුෂ්පයන්, දමලා-ප්රක්ෂේප කොට, බැදපු-බන්ධනය කළහ.

20. ඇගේ-ඒ කාන්තාවගේ, නිලදුන්-නිලාඤ්ඡනය, ගැ ආලිප්තවු, දිගුතෙන්- දීර්ඝතෙත්තරයන් පිළිබඳවු, කැලුම්තරහේ- කාන්තිතරභගය තෙම, මල්සරුගේ-කුසුමවාපයාගේ, හලාහල විස පෙවු-හලාහලවිෂපාඨිතවු, සරය ලාගේ-වාණයක් වැන්න.

21. කොපුල-කපෝලයෙහි, පිළිඹිඹුපත්-ප්රවතිබිම්බිතවු, දියුණුවැ පෙනෙන -(එහෙයින්) ද්විගුණවැ දෘශ්යමානවු, පැහැපත්- ප්රභාවත්වු- සවනත්-ශ්රවණයන්හිවු, රත්තෝඩු-ස්වර්ණකාඛඛික (යුග්මය) තෙම, මදන-මත්මපයාගේ, රියසක්සතර-රථවක්රහ වතුෂ්ටය පිළිබඳවු, සිරි-ශෝභාව, ගත්-ග්රන්ථණය කෙළේ.

1. නැමුනු-ඇතම් 2. දිගු-බොහෝ 3. ඇගේ-බොහෝ 4. සැරය-මුද්රිත 5. දිවුනුව-3 6. පණෙන-මුද්රිත 7. සවණත්-මුද්රිත

22. රුවන්හර මනන ද්ර පියොවුරු1 යුවළ පියබ ද2 වට පටහුයින් බ ද බිසෙව් මිණිකළ වැනි මුවරද ද

23. වෙරළමිණිරසඹු ස් ඉසනෙව් වටොර රඹඟ ස් මෙවුල්දම එවිල ස් ලකළ කෙළෙ ලෙළ පුළුකුළු3 දෙ ස්

24. අලතා වැකි අලු ත්4 එපමා පතුල්යුග ර ත් නවර්විකිරණ ප ත් විලස පැයේ5 සුපුල් සියප ත්

22. පියබඳ-ප්රියදේහිනියගේ, රුවන්හර-රත්නහාරයෙන්, මනනද-මනෝනන්දනවු, පියොවුරු යුවළ- පයෝධරයුගළය තෙම, වට-භාත්පස, පටහුයින්-පටිපසුත්තරයෙන්, බඳ-බද්ධවු, මුවරදද- මකරධිවයාගේ, බිසෙව්-අභිෂේකයෙහිවු, මිණිකළ වැනි- මාණික්යාඝට (ද්වයක්) වැන්න.

23. වටොර-වෘත්තෝරු නමැති, රඹගස්-රම්භාවාක්ෂයන්ට, වෙරළමිණිරසඹුස්-වෛද්යස්ත්රිමාණික්යරරශ්මි නමැති ජලය, ඉසි නෙව්-සේවනය කරන්නාක් මෙන්, එවිලස්-ඒ විලාසනියාගේ, මෙවුල්දම-(මණි) මේඛලාදාමය තෙම, ලෙළ-ලීලෝඡෙනවු, පුළුකුළුදෙස්-පෘථුලවූෂ්ඨතප්රේදේශය, ලකළ කෙළෙ-අලඬකෘතවු කෙළේය.

24. අලුත්-අභිනවවු, අලතා-අලක්කක රසයෙන් , වැකි- මරක්ෂනවු, රත්-රක්තවර්ණඅවු, එපමා-ඒ ප්රමාදාව පිළිබඳවු, පතුල් යුග-පාදනල යුග්මය තෙම, නවර්විකිරණපත්-බාලාර්ක රශ්මිප්රාතප්තවු, සුපුල්- සුපුල්ලවු, සියපත්-රක්තාම්බුජ(යුග්මයක්) හුගේ, විලස-ශෝභාව, පැයේ-ප්රකාශ කෙළේ.

1. පියයුරු-ඇතම් 2. යුවල-බොහෝ 3. කුල-5 4. අළත්-මුද්රිත 5. පැහැයේ -ඇතම්

25. අනත කැරැ සම රු හුනවපටින් ඇඹ රු දපා බැඳි මතු රු එළඳ අත කවුතුකය ඇදු රු

26. තම දුව එදව්ව් රු සරහා1 මෙසේ අනතු රු පවරවර එනතු රු බලා සිටියේ සෙබෙහි විසිතු රු

27. සිරස මල්දම් සැ දි සවනන මිණිකොඩොල3 රු දි ගෙලෙ රත්මිණි පැළ දි වමන මනහර බදරමිණි බැ දි

25. අනත-අනන්තයා (විෂ්ණුහු), සමරු කැරැ-ධියායන කොට (ස්මරණය කොට) හුනවපටින්-සුන්ර ය පිළිබඳ නවපට්ටයකින්, ඇඹරු-ආවර්තනය කරන ලද, කවුතුකය-'බොරක' නම් සුන්ාබය හෙවත් කාප්පුව, ඇදුරු-ආවාය්ය්ත තෙම, මතුරු දපා- මත්ත්රව ජප කොට , එළඳ- ඒ කාන්තාවගේ, අත-(වාම) හස්තයෙහි, බැඳි-බන්ධනය කෙළේ.

26. එදව්වරු-ඒ ද්විජෝත්තම තෙම, තම දුව-තමාගේ දුහිතාව, මෙසේ-මේ උක්තප්රකාරයෙන් , සරහා-

භූමිකා කොට, අනතුරු- අනන්තරව, පවරවර-ප්රවරවූ ජාමානාහු, එනතුරු-ආගමනය කරන තෙක් , විසිතුරු-විවිත්රාවූ, සෙබෙහි-(මඩගල) මණ්ඩප යෙහි, බලා සිටියේ - සාපේක්ෂව ස්ථිතිය කෙළේ.

27.සිරස-ශීර්ෂයෙහි, මල්දම්-මාලාදාමයෙන්, සැදි-සජ්ජිතවූ සවනන-ශ්රසවණභාන්තයෙහි, මිණිකොට්ඨාල-මණිකුණ්ඩලයෙන්, රැදි-රක්කුපිතවූ, ගෙලෙ-කණ්ඩයෙහි, රත්මිණි-ස්වර්ණ යෙන් හා මාණික්යයෙන් , පැළඳි-ප්රසාදිතවූ, වමන-වාමහස්තයෙහි, මනහර-මනෝහරවූ, බදරමිණි-(විවාමභූලෙහි බමුණන් අත බඳින) එනම් ආභරණ විශේෂය, බැඳි-බන්ධනය කළාවූ- (මතු දෙකවක් හා කුලකයි)

1.සරසා-අනම් 2.සමිතුරු-මුද්රිත 3.කොඩොල්-මුද්රිත

28. නුවන නිලඳුන් ඇ දි පිවිතුරු උතුරුසළ සැ දි මිණිදපණින් වොරැ දි බලා පිළිබිඹු නුවන්පල වී දි1

29. තුනු සිරිනි2 දියවැ ඩ දඩුවැට පහන් පැහැ මැ ඩ විලසින් කුසුම්ක ඩ මයිල්දදවර3 මඟුල්හල වැ ඩ

30. පැනලු අස්නැ හි ද රත්නලී ගිනෙල් මීබ ද දුහුල්යුග මනන ද එහිමි පිළිගත් දුන් මයිල්ද ද

28.නුවන-තේත්තරවයෙහි, නිලඳුන්-නිලාක්ෂනය , ඇඳි-ආලිප්ත කළාවූ, පිවිතුරු-පවිත්ර වූ, උතුරුසළ-උත්තරශාටකයෙන්, සැදි-සජ්ජිතවූ, පිළිබිඹු-දේහප්රලනිබිම්බය , වොරැදි-විරාජිතවූ, මිණිදපණින්-මණිමය දර්පණයෙන්, බලා-අවලෝකනය කොට , නුවන්පල-තේත්තරණප්රෙතිලාභඵලය, විදි-වින්දනය කළාවූ-

29. දියවැඩ-ජගද්ධිතවූ බෝධිසත්ව තෙම, තුනුසිරිනි-දේහ ශ්රීයෙන් , දඩුවැටපහන්- දණ්ඩදීපිකාවන්ගේ, පැහැ-ප්රනභාව, මැඩ- මර්දනය කොට, කුසුම්කඩ විලසින්-මුදුන් මල්කඩක්සේ, මයිල් දදවර-ශ්වශූරද්විපෝත්තමයාගේ, මඟුල්හල-මඩගල-මඩගලශාලාවට, වැඩ-ප්රයායාණය කොට-

30.පැනවූ-ප්රණඥප්තියෙන්, අස්නැ-ආසනයෙහි , හිඳ-උපවිෂ්ටවැ, මයිල් දද- ශ්වශූරබිරාකන්මණයා විසින්,දුන්-දානය කරන ලද , ගිනෙල් මීබද-ඝෘතයෙන් හා මධුයෙන් බද්ධවූ , රත්නලී-(මධු පර්ක නම්වූ) ස්වර්ණ පාත්ර,යද, මනනද-මනෝනන්දනවූ, දුහුල් යුග-දුකුලයුග්මය ද , එහිමි-ඒ ස්වාමි තෙම, පිළිගත්-ප්රනනිග්රහණය කෙළේ,

පල ලදි-මුද්රිත 2.රසිනි-අනම් 3.මඟුල්හලෙ-අනම්

31. හැඳි සුවිමල් දුහු ල් සපැමිණි එහිමි වෙත ක ල් දැක රුසිරු මනක ල් සියල් ගත් තෙත්වනුව වී ලො ල්

32. මුතු වන් නියෙනුදු ල දිගැහිලි කොමළ රතුපු ල හිමිසඳ එමනක ල මයිල් දද දුන් රැගත් කරන ල

33. ලද බොළඳ එබැමි ණ රතන ඩාදිය1 සෙලවි ණ හිමි පළඹන ගිහි ණ පැමිණි ලොමුදහ2 නුරා සරි වී ණ

31. එහිමි වෙත-ඒ ස්වාමිහු සම්පයට, සපැමිණි-සම්ප්රා ප්තවූ, සුවිමල්-අනිනිර්මෙලවූ, දුහුල්-දුකුලයන්, හැඳි-ආච්ඡාදනය කළාවූ, කල්-කාන්තාවගේ , මනකල් මනාකල්යූවූ, රුසිරු-රූපශ්රීය , දැක-දර්ශනය කොට, සියල්ගත්-සකලශරීරය, තෙත් වනුව- තේත්තරලවනු පිණිස, ලොල් වී -ලෝල වී, තෘෂ්ණා සහිතවී යයි සේයි.

32. මුතුෙවන්-මුක්තා බඳුනු, නියෙන්-නබයෙන්, උදුල- උජ්ජීවලවූ , කොමළ-මෘදුලවූ, දිගැහිලි-දර්ශාභිගුලීන් කරණ කොට ගෙන, රතුපුල-රක්තෝත්පලයක් වැනිවූ , එමනකල- ඒ මනෝඥ (කාන්තාව ) පිළිබඳවූ, කරනල-පාණිතලය, මයිල් දද දුන් -ශ්වශූරද්විපයා විසින් දෙනලදුව, හිමිසඳ-ස්වාමීන්ද්රන තෙම, රැගත් -ග්ර්භණය කෙළේ.

33.ළද-බාලපරායෙහි සිටියාවූ , බොළඳ-මුග්ධවූ, එබැවිණි- ඒ බිරිත්මණියගේ , රතන-රක්තවූ හස්තයෙහි, ඩාදිය-ස්වේද ජලය, සෙලවිණි-චලිත විය. හිමි-සිවාමිහුගේ, පළඹන-ජ්වලලම්බ හස්තයෙහි , ලොමුදහ-රෝමෝද්ගමය , ගිහිණි-ගහනවැ, පැමිණි -ජ්වලජන විය, (මෙපරිද්දෙන්) අනුරා-(දෙදෙනාගේ) අනු රාගය තෙම, සර්විණි-(එක හා) සමාන වී.

1.ඛහදිය-මුද්දරිත

2.ලොමුදැහැ-ඇතමි

34. පැදකුණුවන පැසු එ විලසින් ලෙළ හුනැස්සි එ රුව හිමිනඹු යහ එ1 බලා සලනෙව් සිරස සුලකු එ

35. පවතින් ලියෙන් සො ද මල්වත් සැලෙන පලුමැ ද ගුරුනියෙවින් එළ ද විලද ගෙන ලු2 දිලෙන ගිනිමැ ද

36. සඳවන වතින් ව ර ඉන් නැඟි දුමන් ගත්ව ර පුල්සියපත් අත ර බමරපෙළ වැනි බමන මනහ ර

34. පැදකුණු වන පැසුළු-(වහ්නිහුගේ) ජ්වලකිණිභාවයට ඉක් බිති, විලසින්-විලාසයෙන්, ලෙළ-ලිලෝජ්ජනවූ , හුනැස්සිළු- වහ්නිගිබා තෙමෝ, අඹයහළු-භාය්ස්මි ව සහය කොට ඇති, (‘අඹයහළු යන පඨයෙහි භාය්ස්විලව හා සහිතවූ) හිමින් -ස්වාමි හුගේ, රුව -ලාවණියලය , බලා- අවලෝකනය කොට , සුලකුළු-ස්වලඛකෘතවූ , සිරස -ශීර්ෂය, සලනෙව්-චලනය කරන්නාක් මෙනි.

35.පවතින්-මාරුතය කරණකොට ගෙන, සොද-සුන්දරවූ, ලියෙන්-ලතාවකින් , පලුමැද-පල්ලවයන්ගේ මඬිය යෙහි, සැලෙන -පතිත වන්නාවූ , මල්වත්-පුෂ්පයන් මෙන් ගුරු නියොවින් -යාජකයාගේ (හෝම කරවයි යන) නියෝගය කරණ කොට ගෙන , එළද-ඒ කාන්තා තෙමෝ, දිලෙන-දීප්ත්වූයාවූ, ගිනිමැද-වහ්නිහුගේ මඬියුයෙහි, විලද ගෙන -ලාජයන් ගිරාහණය කොට , ලු ජ්වලකිණිප කළා.

36.වර-උතුමවූ, සඳවන-චන්ද්‍රමුඛියගේ , වතින් -වක්තර යෙන් ඉන් නැඟි-ඒ (වහ්නියෙන්) උද්ගතවූ දුමන්-ධූමයන්, ගත්වර- ගිර හණය කළ කල්හි (ඒ ධූමපන්නි තෙමෝ) පුල්සියපත්- චුල්ල ගතපත්තරයක්වූගේ , අතර -පත්තරා භික්ෂිතරයෙහි, බමන- හිරිමණය කරන්නාවූ, මනහර-මනෝඥවූ, බමරපෙළ වැනි- හාඛගපන්නියක වැනි

1.සහළු-මුද්දරිත 2.ඉසි-මුද්දරිත

37. මෙ ඇ විදිවූ ලෙ ද විවා පාවා දුන් ස ද ලියගිසද සබ ද බලා වරගන රැඟුම් හිමිස ද

38. සැනහීමෙන් විම ලේ දුම්සුවද දුන්1 කළුවැ ලේ ඇතුළත නිල්වර ලේ බැහු නවමල්දමින් මනක ලේ

39. කපුරු බුලතින් ර ත් ලවනන වතළ2 පැහැප ත් පියුම්රාමිණිව ත් දසන්අග මදහසින් සිත්ග ත්

37.මෙ ඇ-මේ ආදිවූ විදිවූ ලෙද -(ශාස්ත්රෝ ක්ත) විධානවූ පරිද්දෙන් , විවා-විවාහ (මඛගලය) කොට , පාවා දුන් සද- නිශ්ශ්‍ය තනය කළ කල්හි, හිමිසද-ස්වාමින්ද්වරය තෙම , ලියගිසදස බද-ලයාන්විත ගීතධ්වනි සම්බද්ධවූ, වරගනරැඟුම්-වරාඛගතා වන්ගේ නාන්යලය, බලා-අවලෝකනය කොට -(මේ ආදී කවි එකොළොසකින් කුලක හෙයින් සන්සාලිස් වන කවෙහි ‘පිරි’ යන අපරක්රීකයාව හා සම්බන්ධයි)

38.විමල්-නිර්මතල කොට සැනහීමෙන්-ස්නානය කිරීමෙන් (ඉක්බිති) දුන්-දානය කරන ලද, කළුවැල් -කාලාගුරුසම්බන්ධිවූ, දුම්සුවද-සුගන්ධධූම ඇත්තාවූ නිල්වරල් -නිලවර්ණට කේශකලාප යාගේ, ඇතුළත- අභිසුන්තරයෙහි, බැහු-ජ්වලකිණිපවූ, නවමල් දමින්-නවමාලිකාදාමයෙන්, මනකල්-මනාකල්යටවූ-

39. කපුරු බුලතින්-කර්පුර සහිත තාම්බුලයෙන්, රත්-රක්ත වර්ණවූ, ලවනන-අධරාන්තයෙහි, වතළ-චියා-ජනවූ , පහැපත්- ජ්වරණභාවත්වූ, පියුම්රාමිණි-පද්මරාගමාණිකියලයකට බදුවූ, වත්- වක්තරවයක් ඇති,

දසන්අග-දන්තාගේරයෙහිවූ, මදහසින්-මන්ද හසිතයෙන් . සිත්ගත්-චිත්තාරාධනය කළාවූ-

1.දුන්දුම සුවද-මුද්දරිත 2පතළ-3

40. කස්තුරු කොපුල් ප ත් කනුපුල්1 සුසැදි සිරිම ත් කොකුමෙන් තිලක ල ත් සදුන් විලවුන් සිහිල් තුනු යු ත්

41. අන්3 තුලුලින් පෙනෙන 4 රත්වැම් අයුරු වටෙරි න ලකළ මිණිබරණි න එළඳ5 සමගින් එහිමි බැබළෙන 6

42. හළ කවුළුවෙන් ප ත් මද මද7 පවත් සදක ත් නිල්මිණිබිම දිමු ත් සදුන් කස්තුරු8 නොයින් කළනෙ ත්

40.කස්තුරු-කස්තුරියෙන් (කරන ලද) කොපුල්පත්-කපෝල පත්ර(හඬග) ඇති සිරිමත් -ශ්රී)මත්වූ , කනුපුල්-කර්ණෝ ත්පලයෙන්, සුසැදි-සුසජ්ජිතවූ , කොකුමෙන්-කුඩකුමයෙන් , තිලකලත්- විශේෂක ජ්රරතිලාභය කළාවූ, සදුන් විලවුන්-වන්දනවිලේපන යෙන් , සිහිල්-ශීතලවූ, තුනු යුත්-ගරිරයෙන් යුක්තවූ-

41.අත්-තුලුලින්-ආච්ඡාදනයාගේ ආලිඬගනයෙන් , පෙනෙන- දෘශ්යකමානවූ , රත්වැම් අයුරු-ස්වණස්තම්භාකාරවූ , වටෙරිත- වෘත්තෝරුයුග්මයෙන් (උපලක්ෂිතවූ) මිණිබරණිත-මාණික්යා, හරණයෙන්, ලකළ-අලඬකෘතවූ, එළඳ සමගින්- ඒ කාන්තාව හා සමග්රයව, බැබළෙන -හ්රාජිත වන්තාවූ, එහිමි-ඒ ස්වාමී තෙම-

42.හළ-විවෘතවූ, සදකැන්-වන්දරවකාන්තපාෂාණමයවූ, කවුළු වෙන්-කවාටයෙන්, පත්-ප්රානජිතවූ, මදමද පවත්-මන්දමන්ද, මාරුත-ඇති, සදුන්කස්තුරුනොයින්-වන්දන කල්කයෙන් හා කස්තුරිකා ජලයෙන්, තෙත් කළ-ආර්ද්රාකෘතවූ, දිමුත්-දීප්තිමත්වූ, නිල්මිණිබික-ඉන්ද්රවතීලමාණික්යිමය භූමි ඇති-

1.කණුපුල්-මුද්දරිත: කළුපුල්-2 2.ගත්- මුද්දරිත 3 .හත්- මුද්දරිත 4.පෙනෙන- මුද්දරිත 5.ලද- මුද්දරිත 6.වැජඹුන-ඇතමි 7.මද මද-බොහෝ 8කස්තුරු-2

43. මිකපුරු දුම් රැ දි උරලැතෙල්පහන් සැ දි1 වැහෙන පිතිදිය බි දි මලෝලඹු දුන් සෙල්වියන් බැ දි

44. සිරිබර මතුමහ ල අතුළ මහනෙල්පෙතිකැ ල අමුකපුරු සුනු2 දු ල පැමිණ පුප්ඔත්තිළි යහන්ත ල

45. යහනින් ඇකට ගෙන පුළුලුරට ගත්3 ඇකයෙන න ගැන්නුමි4 පටපිලෙන න තරව ගත් කරනඹර යුවලෙන 5

43. මිකපුරුදුම්-මධුකර්පුරධුමයෙන්, රැදි-රඤ්ජිතවූ , උරලැ තෙල්පහන්-පුෂ්කලක තෙල ප්ර-දීපයෙන්, සැදි-සජ්ජිතවූ වැහෙන-වහනය වන්තාවූ , පිතිදියබිඳි-සුගන්ධ ජලබිත්දුන් ඇති මනෝලඹු දුන්-පුෂ්පාවලම්බදානය කළාවූ, සෙල්වියන් බැඳි- වේලවිතාන බද්ධවූ-

44.සිරිබර-ශ්රීභාර ඇති, මතුමහල-උභ්රධවහර්මිය්රලයෙහි, අතුළ-ආස්තෘතවූ, මහනෙල්පෙතිකැල-උත්පලපත්රලසමූහ ඇති තාවූ, අමුකපුරුසුනු-ආමකර්පුර චුර්ණයෙන්, උදුල-උජ්ජීවලත්වූ, පුප්ඔත්තිළි-පුෂ්පමය ආස්තරණවත්වූ, යහන්තල-ශයනතලයට, පැමිණි-ප්රාපජිතවැ-

45. යහනින්-ශයනයෙන්, ඇකට ගෙන-අඬකයට ග්ර හණය කොට, ඇකයෙන-අඬකයෙන්, පුළුලුරට-පෘථුලවූ වක්පසට, ගත් -ග්රතහණය කළාවූ, ඉපිලෙන-උත්පලවිතවූ, ගැන්නුමිපට- සංහරිත වස්ත්රරය, තරව ගත්-දෘඪග්රතහණය කළාවූ, කර තඹරයුව ලෙන-හස්තතාමරස යුග්මයෙන් (යුක්තවැ)-

1.රැදි-සමහර 2.සුණු-ඇතමි 3.ගත-ඇතමි 4.ගැන්නු-මුද්දරිත 5.සුවලෙන-ඇතමි

46. ඩාදියබිඳු විප්‍ර ලේ විළියෙන් පියු නෙතුපු ලේ තුනුවග මුවකම ලේ නොහැර සිඹ රතලවන මනක ලේ

47. සියුමැලි1 ගත කොම ල වදිනෙව් විරඟ2 ඇඟතු ල ඇද වැලඳ මනදො ල පිරි සිතු ලෙස අවල කෙළි කෙ ල

48. පැසුළු හිමි සොම් ස ද සමඟින් තමා පියබ ද නැදිමයිලයන් නැමැ ද ගියේ සියපුරවරට මනන ද

46.විප්‍රලේ-මහත්වු, ඩාදියබිඳු-ස්වේදජලබිත්දු ඇති, විළි යෙන් -ර්විඩාව කරණකොට ගෙන, පියු-නිමිලිනවු, නෙතුපුලේ- තේත්රෝඩත්පල ඇති, තුනුවග-තත්වභගියගේ , මුවකමලේ-මුබ පද්මය, මනකලේ-මනෝඥවු, රතලවන-රක්තාධරයන්, නොහැර -වර්ජන නොකොට , සිඹ-වුම්පනය කොට-

47.සියුමැලි-සුබ්බෙනවු , ගත-ශරීර ඇති, කොමල-කෝමලා වගේ, ඇඟතුල-දේහාභ්යවත්තරයෙනි, විරඟ-විරාභගය, වදි නෙව්-ජ්රුවේශවන පරිද්දෙන් , ඇද-ආකර්ෂණය කොට , වැලඳ- ආලිභගනය කොට, මනදොල-මනෝරථය , පිරි-පුරණය කෙළේ.

48.පැසුළු-ඉක්බිතිව, සද-වන්ද්රයාසේ, සොම්-සෞම්‍යගුණ ඇති, හිමි-ස්වාමී තෙම, තමා-ආත්මියවු, පියබද-ජ්රිසය දේහිනිය හා, සමඟින්-සමග්රෙවැ, නැදිමයිලයන්-නැන්දනියන් හා මාතුල යන (ශවශ්රැඟශ්වශුර දෙදෙනා), නැමැදි-වන්දනය කොට මන නද-මනෝනන්දනවු සියපුරවරයට-ස්වකීය පුරජ්රැවරයට, ගියේ- ගමනය කෙළේ.

1.සියුමැලි-ඇතම් 2.විරා-මුද්රිත: විරහ-ඇතම්

49. බඹරනයෙන් දියැ ස1 පැදකුණු කරන බරණැ ස ලියො ඔහු රු වෙසෙ ස දකින ලෙස අවු මෙසේ එදව ස

50. මනහර පුළුකු ල2 කැරැ3 මිණිමෙවුල් අරග ල4 රත්හිණිනි5 සුලක ල තුමුටු බටුවෝ ලියෝ පැහැදු ල6

51. මිණිනිල්කවුළුව ල පෙනෙන7 අඟනත් නෙන්කැ ල ගැවසුණු8 නිල් සෙවෙ ල සසල මිත්කැල9 සිරිත් මනක ල

49.දියැස-ජගත්තේත්තකවු (මහාසත්වයා), බඹරනයෙන්-බ්රැහ්ම රථයෙන්, බරණැස-බාරාණසි (පුර)ය. පැදකුණු කරන-ජ්රිදක්ෂිණා කරන කල්හි , එදවස-නද්දිනයෙනි, ලියෝ-(නාගරික) ස්ත්රීකහු ඔහු- ඒ මහාසත්වයාගේ, රු වෙසෙස-රුපශ්රීක විශේෂය, දකින ලෙස-දර්ශනය කරන පරිද්දෙන්, මෙසේ-මේ (වක්ෂ්යිමාණ) ආකාරයෙන්, අවු-ආගමනය කළහ.

50.මනහර-මනෝහරවු, පුළුකුල-පාචුලවු, ජසනයෙනි, මිණිමෙවුල් අරගල-මිණිමේඛලා නාදය, කැරැ-කොට,සුලකුල- ස්වලභිකානවු, පැහැදුල-ජ්රෙහෝජ්ජීවලිනවු, රත්හිණිනි-ස්වර්ණ මය නි:ශ්රෙ ණයෙන්, ලියෝ-කාන්තාවෝ, තුමුටු-ශීශ්රයවැ බටුවෝ-(භූමයට) අවතීර්ණ වූහ.

51. මිණිනිල්-ඉන්ද්ර නිලමයවු, කවුළුව-කවාටයන්හි, පෙනෙන-දෘශ්යිමානවු, අඟනත්-අභිගතාවන්ගේ, නෙන්කැල- තේත්රිසමූහය තෙම, නිල්සෙවෙල-නීලගෙවොලයෙන් , ගැව සුණු-සඤ්ජන්නවු, සසල-වඤ්චලවු , මිත්කැල-මත්ස්යලසමූහය යක්හුගේ, සිරිත්-ශෝභායෙන් , මනකල-මන:කල්යක(වී)

1.දියස-ඇතම් 2පුළුකුල-බොහෝ 3.කර-මුද්රිත 4.අරගල-ඇතම් 5.රත්හිණිනි-ඇතම්:



52. හිමි දැකුමැ යුහුසු ලු අඟනක් මෙවුල1 මිණින ලු බැඳ තනපට2 පුළු ලු නිතඹ හර බැඳ ගියා සිත්ක ලු

53. අන මිණිබරණ දු ලේ පැහැයෙන් වසා නැබවමු ලේ ගෙන සළපට ලිහි ලේ ලියක් සිටියා බලා මනක ලේ

54. ගියසඳ එදිය නා නිසලවැ ලියෝ සිටි නා ඔහු පසුගිය ම නා බලා එනතෙක් වැන්න සිටි නා

52 . හිමි දැකුමැ - ස්වාමිහුගේ දර්ශනයෙනි, යුහුසුලු- ශිෂ්‍ර ශීලිනිවූ, අඟනක්-අභිගතාවක් නොමෝ , මිණිත් අලු- මාණික්‍යකයෙන් භාස්වූ, මෙවුල- මේබලාදාමය, තනපට- පයෝධරපට මස්තක යෙනි, බැඳ-බන්ධනය කොට සිත්කලු-මනෝඥවූ, හර- මුක්තාහාරය, පුළුලු-පෘථුලවූ , නිතඹ-ජ්ඣනයෙනි, බැඳ-බන්ධ නය කොට , ගියා-ගමනය කළා.

53.මනකල්-මනෝඥවූ, ලියක්-(අත්යනතර) ස්ත්රීකයක් නෙමෝ, මිණිබරණ දුල්-මාණික්‍යාවහරණයෙන් උප්ප්වලවූ, අන-හස්ත යාගේ, පැහැයෙන්-ප්රයභායෙන් නැබවමු-නාභිමූලය, වසා- ප්රේච්ඡන්තකොට, ලිහිල්-ශීලීවූ, සළපට -ශාටකපටිය, ගෙන- ග්රේහණය කොට, බලාසිටියා- අවලෝකනය කෙරෙමින් ස්ථිතවූ

54.එදියනා-ඒ ජගත්නායකයා, ගියසඳ -ප්රියාණය කළ කල්හි, නිසලවැ-නිශ්චලවැ, සිටිනා-ස්ථිතිය කරන්නාවූ , ලියෝ- ස්ත්රීණහු, ඔහු -ඒ මහාසත්වයාහට, පසුගිය-අනුගමනය කළාවූ, මනා-(ස්වකීය) චිත්තයත්, එන තෙක්-ප්රවත්යානගමනය කරන තෙක් , බලා-අපේක්ෂා කොට, සිටිනා වැන්න-ස්ථිතිය කරන් නවුන් මෙනි.

1.මෙවුල්-උඛරට 2.තනපිට-මුද්‍රිත 3.නැබමල්-ඇතම්

55. විලඳ ඉසි කොමළ හ සුවඳ දුම් රැඳි1 මනර හ බද2 දදතොරණ ළ හ ගෙවා ගොස් හිමි ලකළ වේ ම හ

53. ලෙව් සිත් නොස්3 වන සුමඟුල් පිළිවෙළි නි දෙ ව් විමනෙන් සුලකළ නොයෙක විලසි නි දි ව් කැලුමෙන් පැ4 බැබළෙන මිණිරසි නි ස ව් සිරිපිරි5 බෝසත් සිය විමන් ව න්

55. කොමළහ-කෝමලාභගින් විසින් , විලඳ ඉසි-ලාජවිසර්ගනය කරන ලද්දාවූ , මනරහ-මනෝකූලවූ, සුවඳදුම-සුගන්ධධූම යෙන්, රැඳි-රඤ්ජිතවූ, ළහ-මාර්ගාසසන්නයෙනි , බද-බද්ධවූ, දදතොරණ-ධවජ හා තොරණ ඇති, ලකළ-අලභිකෘතවූ, වේමහ- වීම්මාර්ග ය, ගෙවා-අතික්ාන්ත කිරීමෙන් , ගොස්-ගමනය කොට, හිමි-ස්වාමීවූ- (මතු කව හා කුලකයී)

56.බෝසත්-බෝධිසත්ව තෙම, ලෙව්සත්-ලෝවැස්සත්ගේ චිත්තයත්, නොස්වන-තුෂ්ටවන්නාවූ, සුමඟුල් පිළිවෙළිනි - ශෝභනමභගලපරිපාටියෙන්, දෙව්විමනෙව්-දේවවිමානයක් මෙන් , නොයෙක විලසිනි- අත්කවිලාසයෙන්, සුලකුළ-ස්ව ලභිකෘතවූ, මිණිරසිනි-මාණික්‍යාරශ්මීන් කරණකොට ගෙන දිවිකැලුමත්- ප්රීදීපකාන්තියෙන් හෝ දිවියිවූ ප්රිභාවත්, පැ ප්රනකාශ කොට, බැබළෙන-හ්රාජාමානවූ, සවිසිරිපිරි-සකලශ්රීවත් පූර්ණගවූ,

සිය විමන්-ස්වකීය භවනයට, වනි-ප්රසවිෂ්ට වී  
1.නැගි-මුද්‍රිත 2.බැඳි-සමහර 3.සතොස්-හැම 4.පැහැ-2 5.සපිරි-බෝහෝ

57. කුලරුහුරු1 සිරිසර සමඟව එළ ද ගලනල උයන් ලියමඩු පුල්විලට වැ ද කිවිතළු ගෙඳව් දු සැණකෙළි

කෙළ නොම ද රුචිතඵ සපල කෙළෙ3 නම ලද වයස ළ ද

57.කුල රු-කුලයට හා රුපලාවණිය යට , අනුරු-අනුරුප වූ, සිරිසර-ශ්රී සාර ඇති, එළඳ සමඟව- ඒ කාන්තාව හා සමග්ර ව ගලනල-ශිලානලය, උයන්-උද්යාපනය, ලියමඩු-ලතාමණ්ඩපය , පුල්විලට-චුල්ලවූ නඩාගය යන මීට , වැද-ජ්ර විජිටව, නොමඳ- අමන්දවූ, කිවිතඵ-කාවිය නාටකය, ගඳෙව්-ගන්ධර්වය (සඬගි නය) , දූ-ද්ය්නය , සැණකෙළි-ක්ෂණක්රීගඩාය යන මේ , කෙළ- ක්රීදඩනය කොට රුචිතග-රුපාග්ර නෙම නම ලද-නමා විසින් ලබ්ධවූ, ළදවයස-තරුණාවස්ථාව , සපල කෙළෙ-ජ්ර යෝජන වත් කෙළේයි.

ෂෂ්ඨසර්ගේ වියාසඛියාසව නිමි

ස ත් ව න ස ග

1. ගිහිවැසිවැ1 මෙලෙ සේ වසන බෝසත් සැප සේ සරාපුන්සඳ සේ යසින් පනළේ දියන නොල සේ
2. කසිරට එකස ත් කැරැ2 රජකරන පින්ව ත් සක්දෙව්දු සිරිග ත් රජුන් ගොස් දැක එකල බෝස ත්
3. වැහෙන හිමගිරිකු ළ සුපුල් මහනෙල් සුවද ළ ගඟ රළපෙළ සහ ළ බසින් පැවසී නමා සතස ළ

සත්වන සග

1. මෙලෙසේ-මේ උක්තජ්රෙකාරයෙන්, ගිහිවැසිවැ-ගෘහස්ථා ශ්රවමවාසිවැ, සැපසේ-සුඛිතවූ පරිද්දෙන්, වසන-වාසය කරත් නාවූ, බෝසත්-බෝධිසත්ව නෙම, සරාපුන්සඳසේ-ශාරදපූර්ණම වන්ද්ර යාමෙන්, දියන-ජගත්හි, යසින්-කීර්තිය කරණකොට ගෙන, නොලසේ-ශිෂ්රවැ, පනළේ-වියා-ජන වී.
- 2.බෝසත්-බෝධිසත්ව නෙම, එකල-තත්කාලයෙහි, කසි රට-කාශිදේශය, එකසත්කැරැ-ඒකච්ඡත්ර කොට, රජකරන- රාජ්යරයකරත්තාවූ, පින්වත්-පුණ්යතවත්වූ, රජුන්-නරේන්ද්ර.යත් කරා ගොස්-ගමනය කොට, දැක-දර්ශනය කොට-(මතු පද්ය ය හා කුලකයි).
3. හිමගිරිකුළ-හිමවත් පර්වතකුටයෙන් , වැහෙන -ස්ශ්න්ද මානවූ, සුපුල්-සුචුල්ලවූ, මහනෙල්-උත්පලයත්ගේ, සුවදළ- සුගන්ධය එළවත්තාවූ, ගඟ-(භාගීරථ) නදියගේ, රළපෙළ සහළ-තරඬගපත්තිය හා සදෘශවූ, බසින් -(මනෝඤ්චිලෝපේත) වචනයෙන්, නමා අසල-නමා විසින් පරිචිතවූ, සත්-ශාස්ත්ර යත්, පැවසී-ජ්රගකාශ කෙළේ.

4. එකී සත තොරතු රු අසා දැන තුටු නරවි රු දෙවමින් සවිඉසු රු සැලසි ගරුනර ඇමති තතතු රු
5. මත්රැත් මතුරුප ල පැමිණෙනු බලනු1 එනක ල දැනුමයවැය සිය ල නොබා වලකනු සතුරු වියවු ල
6. කරනු2 කටයුතු ක මි වැසනට කරනු පිළිය මි නීතිසත සැලකු මි ඇතිව රජරට රකී හිමිතු මි
7. ගුරු අටගත් අකු රු සිකුරු ලිය කොළ3 විසිතු රු පරසරු කුසුම් ස රු හිමිනු නියලිය අමාපල දැ රු
- 4.එකී-ඒ කථකය කරන ලද , සතතොරතුරු-ශාස්ත්රීවිශේෂය අසා-ශ්ර වණය කොට , දැන-ජානනය

කොට, තුටු-තුණ්ටු, නරවිරු-නරයේරේ ෂ්ඨ නෙම, සවිඉසුරු-සකලෙය්වය්ශ්න ය, දෙව මිත්-දානය කරවමිත්, ගරුතර-ගරිෂ්ඨවු, ඇමති තනතුරු- (පුරෝහිත) අමාත්‍යශ්ඨානාත්තරය, සලසි-ප්‍රතදානය කෙළේ,

5.මතුරුත්-මත්තර ණය ද, මතුරුපල පැමිණෙනු-මත්තරාණඵල ප්‍රා.ප්‍රිය ද, එතකල බලනු- අනාගතාවේක්ෂණයද, සියල අය වැය දැනුම්-සකල ආයවය්ශ්ඨනය ද, සතුරු වියවුල-ශන්ඨත්ගේ වියා කුලය, නොබා-අභිතවැ, වලකනු-ප්‍රරතිෂේධ කිරීම ද-

6.කටයුතු-කර්තව්‍යනවු, කම්-කර්-යාවත්ගේ, කරනු-ප්‍ර නිපාද නය ද, වැසනට-වියනසනයට, පිළියම්- කරනු- ප්‍රීතිකර් යාකරණය ද, නීතිසන-නීතිශාස්ත්‍රතයාගේ, සලකුම්-සංලක්ෂණය ද (යන මෙයින්), ඇතිව -යුක්තව, හිමිතුම්-ස්වාමිත්ව්දරු තෙම, රජ- නරේන්ද්‍ර,යා හා රට-ජනපදය , රකි-රක්ෂණය කෙරේ.

.ලබනු -මුද්‍රිත 2.කරුණු-ඇතම් 3.කොල-බොහෝ.

8. මනාගුණ මිණි මි මහසතු සෙන්පති න මි සිදුමතුරෙව් උතු මි රටෝ නුවරෝ දැපු නැති1 හි මි

9. පළ2 විසිතුරු මහ ත් පියකරු3 මියුරු සරු ත් සැබෑ පමණින් යු ත් තෙපුල් කීමේ4 එහිමි පෝස ත්

10. දසදම් කුසල් ද ස කරවා පොහොය5 පෙහෙව ස පන්සිල් රකින ලෙ ස යෙදී වැඩටම නිරිදු අදහ ස

7.ගුරු-වාහස්පතීහු (කරණයකොට ගෙන) අටගත්-ජනිතවු, අකුරු-අඬුකර ඇති, සිකුරු-ගුක්ඛාගවාය්වුහයා කරණකොට ගෙන (ජනිතවු) ලියකොණ-ශාඛාපත්රරයෙන් , විසිතුරු-විචිත්රවු, පර සරු-පරාශරමුනිහු (කරණකොට ගෙන ජනිතවු )කුසුම්-පුෂ්ප යෙන්, සරු-සාරවු නියලිය-නීතිවිද්‍යාස නමැති ලතා තෙමෝ, හිමිහු -ස්වාමිහු ( බෝධිසත්වයන්) කරණකොට ගෙන , අමාපල- අමානඵලයන්, දැරු-ධාරණය කළා.

8.මනාගුණ-සාධුගුණ නමැති, මිණි-මාණික්‍ය යන්ට , බිම- උත්පත්තිභූමියක්වු, මහසතු- මහාබෝධිසත්වයන්ගේ, සෙන් පති-සේනක පණ්ඩිත යන නම්-නාමධෙයය, උතුම්-උත්තමවු සිදු මතුරෙව් -සිද්ධයන්ගෙන් ලද මත්තරෝයක් මෙන්, රටෝ- ජානපදිකයෝ ද, නුවරෝ-නාගරිකයෝ ද, නැති හිමි-සීමා රහිතවැ, දැපු-ප්‍රේෂනය කොළෝ.

9.පළ-විසුක්තවු, විසිතුරු-විචිත්රතවු, මහත්-උදාරවු, පියකරු- ප්‍රී.යකරවු, මියුරු-මධුරවු, සරුත්-සාරාථී ඇති, සැබෑ-සත්‍යපවු, පමණින් යුත්-ප්‍රමාණවත්වු , තෙපුල් කීමේ -වාක්කථනයෙහි, එහිමි-ඒ ස්වාමී තෙම, පෝසත්-සමථීවි,

10.දසදම්-දසරාජධර්ම යන් ද, දසකුසල්-දශකුශලයන් ද, පොහොය-පෞෂඨිකයෙහි, පෙහෙවස- පෞෂඨගිලය ද, පන්

2.නොව-මුද්‍රිත 2.පල-ඇතම් 3.පියකරු-උඩරට 4.කීමෙහි-මුද්‍රිත 5.පෝ-සමහර

11. අලලන1 කිරිසයු ර බෙයදින් වන් මදුරු2 ගි ර තරණ රළු පුළුල ර රැදුණු3 සිරිකත ගනුත්4 පැනස ර

12. නැණ එක්වම උප නි සවිසන දැන සනිටුහ නි වන් සබයට සප නි එපඩි5 තරලොව දෙවැනි බඹවැ නි

13. පැහැසර දපණ ම තු පිළිබිඹු සෙයින් බෝස තු කටයුතු නොකටයු තු සිතට වැටහේ සියල් ලොව6 න තු

සිල් -(නිත්‍යණ) පඤ්චශීලය ද , රකින ලෙස-රක්ෂණය කරනසේ , කරවා -විස්වස්ථාපනය කොට, නිරිදු- නරේන්ද්‍ර-යාගේ, අදහස- අධ්‍යාවශය , වැඩටම-හිත පිණිසම, යෙදී-යෙදී-යෝජිත කෙළේ.

11. මදුරුගිර- මන්දර පර්වතයෙන්, කිරිසයුර- ක්ෂීරසාගරය, අලලන- ආලෝලිනය කරන කල්හි, බෙයදින්- පර්වත මධ්යයෙන්, වන්- (ඒ පර්වතතාන්යපත්තරයට) ප්රවවිෂ්ටවූ, නරණ-නාරායනයාගේ, රළ- (තේජසින්) ස්තබ්ධවූ, පුළුල්- පාථලවූ, වක්ෂ්ස්පලයෙහි, රැඳුණු-රඤ්ජිතවූ, සිරිකන-ශ්රීප කාන්තාව, ගනුන්- ග්රහහණව කරන් නමුත්, පැනසර-ප්රහඤාපාටවය ඇත්තේය.

12. නැණ එක්වම-ඤානය හා සමුප්රායුක්තවම, උපති-උත් පන්න විය, සවිසන- සකල වාචීමය , දැන- අවබෝධ කොට , සනිටුහනි- සන්නිෂ්ඨාන ඇතිවිය, වන් සබයට- ප්රවිෂ්ටවූ සභා වට, සපති- සමථිය, එපඩි-ඒ (සේනක) පණ්ඩිත තෙම. නර ලොව- මනුෂ්‍ය ලෝකයෙහි වූ, දෙවෙනි බඹ වැනි - ද්විතීය බ්රාහ්මයා වැන්න. 13. පැහැසර- ප්රහසාරවූ, දපණමතු- දර්පණමස්තකයෙහි, පිළි බිඹු සෙයින්- ප්රෝතිබිම්බයන් මෙන්, කටයුතු- කර්තව්යහවූ ද, නොකොටයුතු- අකර්තව්යපවූ ද ,සියල් ලොව තතු- සකල ලෝක තත්වය , බෝසතු- බෝධිසත්වයන්ගේ , සිතට- චිත්තයට , වැටහේ- ප්රෂනිභානවේ. 1.අලලන- බොහෝ 2.මදර-ඇතම් 3.රැඳුණු- බොහෝ: රැඳුන-මුද්ර4.ගණුන්-සමහර 5.වැනි-ඇතම් 6.ලෝ-මුද්රිත

14. වසිටෙව් දිනිදුකු ල අගනිසි සෙයින් සොමිකු ල මහසත් නැණ විපු ල අදරපුද ලැබ වෙසේ රජකු ල

15. යළි නිසර තන බ ර නිලුපුල් නුවන් පැහැස ර සරාසිරි මනහ ර දකින රිසිනෙව් පැමිණි පඩිව ර

16. ගුණයෙන් එබෝස ත් පහන් විලසින් බෝස ත් අගනිසිනුදාව ත් විය මුළදිය1 දිය පහන්ප ත්

14. දිනිදුකුල- සුය්ය් වංශයෙහි, වසිටෙව්-වග්ගිශ්ඨසෘෂිහු මෙන්ද, සොමිකුල-වන්ද්රෝවංශයෙහි,අගනිසි සෙයින්-අගස්තිසෘෂිහු මෙන් ද, නැණවිපුල-ප්රදඥායාවෙවුපුල්ය්ය ඇත්තාවූ, මහසත්-මහාබෝධිසත්ව තෙම, රජකුල-රාජකුලයෙහි, අදරපුර-ආදරසත්කාරයන්, ලැබ- ප්රවතිලාභ කොට, වෙසේ-වාසය කෙරේ.

15.යළි-ඉක්බිත්තෙන්, නිසර-හංස නමැති, තනබර-පයෝ ධරහාර ඇති, පැහැසර-ප්රේභායෙන් සාරවූ, නිලුපුල්-නීලෝත් පල නමැති, නුවන්-තේන්රි ඇති, මනහර-මනෝහරවූ, සරා සිරි-ශරත් නමැති ශ්රී-කාන්තා තෙමෝ, පඩිවර-(සේනක) පණ්ඩි තෝත්තමයා, දකින රිසින් එව්-දර්ශනය කරනු කැමැත්තෙන් මෙන්, පැමිණි-උපගතවූ.

16.එබෝසත් -ඒ බෝධිසත්වයන්ගේ, ගුණයෙන්-ගුණධර්ම යෙන්, බෝසත්-බොහෝ ජනයන්, පහන් විලසින්- ප්රධසන්න වූවාක් මෙන්, අගනිසින්-අගස්තිසෘෂිහු (අගස්තිහුගේ තාරකාව), උදාවන්-උදිතවූ කල්හි, මුළදිය- සකල ජගත්හි, දිය -ජලය තෙම, පහන්පත් විය-ප්ර සන්නතත්වයට පැමිණියේය.

1.මුළලොව-සමහර

17. ගන1 සිලිල නා පෙ ර හසවැළ සදුන් ගා වෙ ර සෙවලා උතුරු කැ ර2 දගඹු දැරු තුරු3 දිමුතු4 මුතුහ ර

18. ගිජ්දුන් සත්ම දේ සත්පත් කුසුම් සුව දේ නොම හැඳින ඇවි දේ බමරමුළ විඳි වෙහෙස නොම දේ

19. ලේවන් පුල් කෙසු ර5 රන්වන් මල් පියාතු ර මහි6 හට මඟ7 තු ර පැවසි ගෙට යන තකන්8 වැඩක ර

17.දිගඹු-දිශා නමැති කාන්තා නොමෝ, පෙර-පළමුකොට ගනසිලිල-මේඝජලයෙන්, නා-ස්නානය කොට, වෙර-ශරීර යෙහි, හසවැළ-හංසාවලී නමැති, සදුන්-වන්දන කල්කය, ගා-ආලිප්තකොට, සෙවලා- ශ්වේතවලාභකය, උතුරු කැර- උත්තර්ය කොට, තුරු-තාරා(ගණ)නමැති, දිමුතු-දීප්තිමත්වූ, මුතුහර- මුක්තාභාරය, දැරු-ධාරණය කළා.

18. සත්මදේ-සප්තස්ථානයෙකින් වදහනය ඇති, ගිජ්ජන්- ගජේන්ද්ර.යන්ගේ ද සත්පත්කුසුම්- සප්තපර්ණනපුෂ්පයන්ගේ ද සුවිදේ-සුගන්ධය නොම හැඳින-(විශේෂවශයෙන්) සඤ්ජානනය නොකොටම, ඇවිදේ-භ්රමණය කොට , බමරමුළු-හෘද්ධිගසමූහතෙම, නොමදේ-අන්මන්දවූ වෙහෙස-විහේසය, විදි-වින්දනය කෙළේ.

19.ලේවන්-රක්තවර්ණඅවු, පුල්කෙසුර-චුල්ලකේශර ඇති, රත්වන් මල්-පිතවර්ණනවු පුෂ්ප ඇති, පියාතුර-ප්රියක වෘක්ෂ තෙම, මඟීහට-මාර්ගිකයාහට, මඟතුර-මාර්ගාන්තරයෙහි, ගෙට යන-නිවාසයට ප්රාප්තවන්නාවූ , වැඩකර-වාද්ධිකරවූ නකත් -නක්ෂත්රය හෙවත් සන්ධියානකාලමුහුර්ත ලක්ෂණය, පැවසි-ප්රෂකාශ කෙළේ.

1.ගණ-මුද්රිත 2.කර-බොහෝ 3.තරු-ඇතම් 4.දිමුතු-මුද්රිත 2.කෙසරු-සමහර 6.මගී-බොහෝ 7.මග-බොහෝ 8.නැකත්-සමහර

20. බැබළෙන1 සදැල් ලේ කොකුම් වැද2 නලහල් ලේ පිළිමිණි සදැල් ලේ අනභ ගොස් වනි ලියන් ගොල් ලේ

21. සරාකලෑ මේ ලෙ ස උයන් දිය කෙළිනා ලෙ ස පුරඟන සමඟ නො ස ලොල්වි දහවල්3 නිරිඳු බරණෑ ස

22. සලකන් සෙමෙරබ ද4 පිටු පසඟුල්සිරිත් සෙ ද නැගෙමින් ගිජ්ජක ද නිකුත් සහපිරිවරින් මනන ද

20.සදැල්ලේ-වන්ද්රාබලෝකයෙහි, බැබළෙන-භ්රාජිත වන්නාවූ, කොකුම්-කුඩකුම කල්කයෙහි, වැද-ස්පෘෂ්ටවැ, හැල්ලේ-ශිතලවූ, නල-මාරුන ඇති, පිළිමිණි සදැල්ලේ- ස්පර්ෂිකමය වන්ද්රහශාලායෙහි, ලියන් ගොල්ලේ-ස්ත්රිණන්ගේ සමූහය කරා, අනභ-අනභිග තෙම, ගොස්-ගමනය කොට, වනි-ප්රකවිෂ්ටවී.

21.මේ ලෙස-මේ උක්තප්රකාරවූ සරාකලෑ-ශරත්කාලයෙහි, බරණෑස නිරිඳු-බාරාණසි නරේන්ද්රර තෙම, දහවල්-දිවාභාගයෙහි, නොස-සන්තුෂ්ටවූ, පුරඟන සමඟ-පුරාභිගතාවන් හා සමඟවැ උයන් දිය කෙළිනා ලෙස-උද්යානක්රීඩා හා ජලක්රීඩා කරන පරිද්දෙන්, ලොල්වි-ලොල්වී.

22.සෙමෙරබද-වාමරබද්ධවූ, සලකන්-වඤ්චලකර්ණව ඇති, පමඟුල්සිරිත්-ගන්ධපඤ්චාභිගුලය්රලයෙන්, සොද-සුන්දරවූ, පිටු-පෘෂ්ඨ ඇති, ගිජ්ජකද-ගජේන්ද්ර,ස්කන්ධයට, නැගෙමින්- ආරුඪවෙමින්, මනනද-මනෝනන්දනවූ (නරේන්ද්රර) තෙම, සහපිරිවරින්-පරිවාරයන් හා සමඟ, නිකුත්-නිෂ්ක්රා)න්නවී

බැබළෙන-බොහෝ 2මද-මුද්රිත 3.දහවල්-සමහර 4.බැද-මුද්රිත

23. ඇ ල් නල විද එන වැද සමනි ද්දේ ක ල් බිඟුරැව් රැදි මල්තුරු මැ ද්දේ තු ල් ඇතුගෙන් බැස නිරිඳු පසි ද්දේ ලොල් කැරෑ1 නරඹා උයනැ2 ඇවි ද්දේ

24. ගමනොන අඟනක3 පයලූ කොම ලේ මිණිසලඹින් මෙවුලින් පුළුඳුකු ලේ අන ලූ ගනරන් වළලුයෙ4 නුදු ලේ නැඟි හඬ5 සලෙළන්6 සවනන7 පහ ලේ

25. කොල හල බිඟුකැල ලියගී සක සේ ක ල කොවුලන් රැව් තුරු ගොස වෙසෙ සේ න ල සල ලිය ලිය රැඟුමැති එදෙ සේ සැ ල කී රජ වියොවහ රඟහල සේ

23.සමනිද්දේ-සුමනා මල්ලිකා කුසුමයන්හි , වැද-ස්පෘෂ්ටවැ , එන -ආවහනයවන්නාවූ, ඇල්නල-ශිතමාරුනය, විද-වින්දනය කොට, කල්-මනෝඥවූ , බිඟුරැව්-හෘද්ධිගතාදයෙන්, රැදි- රඤ්ජිතවූ , මල්තුරුමැද්දේ- පුෂ්පවෘක්ෂයන්ගේ, මධ්යයයෙහි, තුල් ඇතුගෙන්-මහා හස්තිස්කන්ධයෙන් බැස-අවතීර්ණවැ , පසිද්දේ- ( ලෝක) ප්රකසිද්ධවූ, නිරිඳු-(බාරාණසි)නරේන්ද්ර තෙම , ලොල් කැරැ-සිත් අලවා, නරඹා-නිරීක්ෂණය

කෙරෙමින් , උයන- උද්‍යානනයෙහි, ඇවිද්දේ-සඤ්චාරය කෙළේ,

24.ගමන් ඔන-ගමනප්රාදප්තවූ , කොමළේ-කෝමළවූ, අභනක- අභිගනාවකගේ,පසලු-පාදයෙහි ප්රතක්ෂිප්තවූ , මිණිසලඹින් - මණිනුපුරයෙන් ද, පුළුල්-පෘථුලවූ , උකුළේ-ජෂනයෙහි (ප්රැක්ෂිප්තවූ) , මෙවුලින්- (මණි) මේඛලායෙන් ද,අතලු-හස්තයෙහි ප්රික්ෂිප්තවූ ,උදුළේ-උප්ප්වලිතවූ , ගනරන්වළලුයෙ- ඝනකානක වලයයෙන් ද , නැඟි-උද්ගතවූ, හඬ-නාදය තෙම , සලෙඵන්- කාමුකයන්ගේ , සවනන- ශ්රජවණය , පහළේ-ප්රලහරණය කෙළේ.

25.බිඟුකැල-හෘඪගසමුහයන්ගේ, කොලහල-කඬිකාරනාද නමැති, ලියගි-ලයාන්විත ගිතයෙන්, සකසේ- තත්කෘතවූ, කල-මනෝඥවූ, කොවුලන් රැවි-කොකිලයන්ගේ රාව නමැති,

කර-සමහර 2.උයන-4 3.අභනන්-මුද්රිත: අභනක්-සමහර 4.වලලුයේ-ඇතම් 5.හඬ-සමහර 6.සලෙලුන්- බොහෝ 7.සවණන-මුද්රිත

26. අතුලේ1 පෑ තම නවනඹපලු වැ නි අසලේ කැරැ ලද2 මුවඟන එසඳි නි සුනිලේ දිගුනෙන් යෙහෙළිය3 සමඟි නි එකලේ මැන බලු අභනෝ වෙසෙසි නි

27. මිහිපල් සවනන4 පුල්මල් කැනැ නි5 සරහන6 ලෙසිනඟනක් දළ පෙමැ නි කොමළනිනැදි සිපගෙන ගෙලෙ7 රැවැ නි සිඹියා වුවනන8 සොම්සඳ පැහැ නි

තුරුගොස-තුය්ය්සි ඝෝෂයෙන් , වෙසෙසේ-විශිෂ්ටවූ, නලසල- මාරුතයෙන් චලිතවූ, ලිය-ලතා නමැති, ලිය- ස්ත්රිටන්ගේ , රැඟුම් ඇති-නත්ය, ඇත්තාවූ ,එදෙස්-ඒ )උද්යානප්රතදේශය, රජ- නරේන්ද්රඇ තෙම, විශොවභ-අනඬිගයාගේ , රභහලසේ -නාත්යේ ශාලාව පරිද්දෙන් , සැලකි-සංලක්ෂණ කෙළේ.

26.එකලේ-ඒ උද්යාකනක්රිකඛා කාලයෙහි , අභනෝ-අඬිගනාවෝ තුමු, නයනඹපලු වැනි -අභිනව නාම්රිකිශලය පදවූ, තම අතුලේ-ස්වකීය පාණිතලයන්, පෑ -ප්රේකාශ කොට (දක්වා), එසඳිනි-එහි ඡන්දය කරණකොට ගෙන ලදමුවඟන - තරුණ මෘගාඬිගනාවන් , අසලේ කැරැ-සමීපස්ථ කොටගෙන , යෙහෙ ලිය සමඟිනි-සබිත් හා සමග්රොවැ , සුනිලේ-අභිනිලවූ, දිගුනෙන්- (මෘගඬිගනාවන්ගේ හා තමන්ගේ ) දීර්ඝනේත්ර යන්, වෙසෙසිනි- විශේෂ වශයෙන් , මැනබලු-ප්රපමාණකොට අවලෝකනය කළහ.

27.මිහිපල්-මහීපාලයාගේ, සවනන-කර්ණ ය , පුල්මල් කැනැනි-එල්ලකුසුම මඤ්ජරියෙකින් ,සරහන ලෙසින්- සප්ජිත කරන ලේශයෙන්, දළපෙමැනි-දෘඪප්රේමවත්වූ, අභනක්- අඬිගනාවක් තෙමෝ, කොමළනින්-කෝමල හස්තයෙන් , ඇද - (මිහිපල්හු) ආකර්ෂණය කොට , සිපගෙන-ආසක්ත කොට ගෙන, ගෙලෙ රැවැනි- කණ්ඨරාව ඇත්ති. සොම්-සෞම්යයවූ, සඳපැහැනි-පුරිණරවන්ද්රිබිම්බයට බදු ගෝභා ඇති, වුවනෙන - වක්ත්රනය, සිඹියා -වුම්බනය කළා.

1.පතලේ-ඇතම් 2.කර ලද-බොහෝ. 3 යෙහෙළිය-ඇතම්4.සවණන-බොහෝ 5.කැනැනි- ඇතම් 6.සරසන-ඇතම් 7.ගෙසමහර 8.උවනන-මුද්රිත

28. මල් ඉල්වන තුඟු අතුඅග ඇති වූ අභනක1 ඇද වලදින ලෙස රිසි වූ දැනින් සිපගෙන සලෙඵවො2 සුරු වූ තොම ගනුවයි3 වයි කියමින් එස වූ

29. ය න එ න ලෙසි4 ගමනි නිතඹ5 දෙනනබරින් වලඟස ලේ6 තැන තැන මල්7 කෙළිය වහළ8 වනදෙවිලිය ලෙසින්දු ලේ පි න ව න දන මන වරඟන දැක ඩාබිදු නළල්තෙ ලේ ස න හ න අදහසින් නිරිදු ගොස් වනි පුල්කමල් වී ලේ

28.තුඟු-උත්තුඬිගවූ, අතුඅග-ශාඛාග්ර්යෙහි, ඇතිවූ-විද්යා මානවූ, මල්-පුෂ්පයන් , ඉල්වන-ප්රාප්ර්ථනා කරන්නාවූ, අභනක-අඬිග නාවක, ඇද-ආකර්ශණය කොට , වලදින ලෙස-ආලිඬිගනය කරනසේ , රිසිවූ-රැවි ඇත්තාවූ, සුරුවූ-ගුරුවූ, සලෙඵවො- කාමුකයෝ, දැනින්-හස්තයුග්මයෙන්. ඇද -( ඇය) ආකර්ෂණය කොට , සිපගෙන-ආසක්ත කොට ගෙන , තොම-නිම , වයි- ශිෂ්රයවැ, ගනුවයි-පුෂ්පාවචිතනය (මල් නෙළාගැන්ම)

කරවයි, කියමින්-කථනය කෙරෙමින්, එසවූ-උෂ්ඨවිකෘත කළහ.

29.යනඑන- ගමනාගමන සම්බන්ධයෙන්, ලෙසගමන-ආලස්ය ගමනයෙහි, සල්-වස්වලවූ, නිතඹ- නිතම්බයෙන් ද, දෙනන බරින්-කුවද්වය භාරයෙන් (වස්වලවූ) , වලඟ-මධ්‍ය,ජ්‍යෙද්ශ යෙන් ද (යුක්තවූ), නැන නැන-තන්හි තන්හි , මල්කෙළිය - පුෂ්පකර් ධනයෙන්, වහළ-මිරිකුණාවූ, වනදෙව්ලිය ලෙසින්- වනදිව්‍යරස්ත්රින් මෙන් , දුල්-ජ්වලමානවූ, වරඟන-වරාභිගතා වන්ගේ, නළල්තෙල්-ලලාටස්ථලයෙහි, ඩාබ්ලු-ස්වේද බිත්දුන්. දැක -දර්ශනය කොට , නිරිදු-නරේන්ද්‍ර නෙම, සන හන-ස්තෙනනය කරන්නාවූ හෝ ස්නානය කරන්නාවූ, අදහසින්- අධ්‍යායනයෙන් ගොස්-ගමනය කොට , පුල්කමල්විල්-පුෂ්පිත පද්මිනියට,වනි- ජ්‍යෙෂ්ඨවූ,

1.අඟනක්-මුද්‍රිත 2.සලෙලුවෝ-මුද්‍රිත 3.ගණුවයි-සමහර 4.ලැසි-මුද්‍රිත 5.ගමනින් කම -සමහර 6.සැල්- සමහර 7.මලු-ඇතම් 8වහල.වගල -ඇතම්

30. සොද දියවින් ගවරහඬින් යුත් අත් රතුදුහුල් හැ දි

ඔ ද වඩවන මිදිරස මි බොමින් උනුත් අතට දි දි

බැ ද දිගු නිල් සරල් වරල1 නදකර මල්සුවද රු දි

ළ ද2 පුරඟන සමඟ නිරිදු දියකෙළියට බට සුසැ දි

31. ග නි නි සදුන් පැහැර හරණ හෙළන කනන3 උපුල් පත ර

රු නි කර කොපුලන සනහන පියොවුරු4 පිරිමදින පව ර

ර නි නුදුලන5 ලවනන සුදුකැරු ගලරුවී දෙවන නිත ර

ර නි කෙළිලොල් හිමි6 වැනි ලියනුනුනට7 ඉසු8 සිලිල්දහ ර

30.ගවරහඬින්-ගවරශාභිගයෙන් (කරන ලද) , සොද-සුන් දරවූ, දියවින්-ජලවෘකයෙන් , යුත් අත්-යුක්තවූ හස්ත ඇති රතුදුහුල්-රක්තදුකුලයන් , හැදි-ආච්ඡාදනය කළාවූ, ඔදවඩවන- ඕපෝචර්ධනය කරන්නාවූ, මිදිරස මි-මුද්‍රිකාරසයෙන්වූ මධුව උනුත් අතට -අත්යෝත්සයයන්ගේ හස්තයට, දිදි-දානය කොට, බොමින් -පානය කෙරෙමින්, දිගු-දීර්ඝවූ, නිල්-නීල වර්ණවූ, සරල්-රුලිසහිතවූ, වරල-කේශකලාපය , බැද-බන්ධනය කොට, නදකර-ආනන්දකරවූ, මල්සුවද-පුෂ්පසුගන්ධ යෙන්, රුදි-රක්ෂිතවූ, ළද-තරුණවූ, පුරඟන සමඟ-පුරාභිග නාවන් හා සමග්‍රවැ, නිරිදු-නරේන්ද්‍රන නෙම, සුසැදි-සුසැජ් ජිනවැ , දියකෙළියට-ජලක්රීඩා පිණිස, බට-අවතිර්ණවූ,

31.ගනිනි-ගාත්රයෙන්, සදුන්-වන්දනාභිගරාය ,පැහැර හරන-ගසා දුරලන්නාවූ, කනන-ශ්රතවනයන්හි , උපුල්පතර- උත්තල පත්රමයන්,හෙළන-පතනය කරන්නාවූ, රුකිකර-රුවි කරවූ, කොපුලන-කපෝලයන්, සනහන-ස්තෙනනය කරන් නාවූ, පවර-ජ්රතවරවූ, පියොවුරු-පයෝධරයන්, පිරිමදින-පරි මාර්ජනය කරන්නාවූ, රතින්-රක්තවර්ණයෙන්, උදුලන-උජ්ජ්වලත්වූ, ලවනන-අධරය, සුදුකැරු-පිරිසුදු කොට , නිතොර- නිරන්තරයෙන්, ගලරුව-කණ්ඩරාවය , දෙවන-දානය කරන් නාවූ, රතිකෙළිලොල්-සුරනයෙහි ලොල්වූ, හිමි වැනි-වල්ලහ යන් වැනිවූ, ලියන්-ස්ත්රීලහු, උනුනට-අත්යෝත්සයයන්ට , සිලිල් යනු ජ්රිමාර්ථයෙහි කර්මරවිබක්ති ජ්රනයෝගයි.)

1.වරල්-මුද්‍රිත 2.ලද-ඇතම් 3.කණන-සමහර 4.පියයුරු-ඇතම් 5.රතිනිදුලන-සමහර 6.හිමි-මුද්‍රිත 7.ලියඋනුනට-ඇතම් 8.ඉසි-යම්කිසි

32. දු ර සිට ඉන පුරුදු සොදුරු අත් අඟනක1 කෙරේ පෙමා

කැර2 නුවනඟ බැලුම් ගෙහිමි තෙමන අතින් සිලිල් ද මා

උර ණව පියබදක්3 නැවුණු4 ඉසියනි සිතින් න මා

පෙර ම කියනු දියෙන් අතනැගුණු ගිනි යයි මීට දෝ න මා

33. සුපු ලේ කමල් උපුල් ඇඹුල හෙල්මැලි මල් නැළ වි න

සිලි ලේ ඇතුළු ගැලී කලුන් දැක ඉණසැදි මිණි පැහැ ප න

එක ලේ ඉපිලි නරනිදුසද මනනද කරවන වුවනෙ න

විම ලේ සයුර මැදින් නැඟෙන සරාසුපුන්සද සිරි ග න

32.ගෙනිමි-ගෘහස්ථාමියකු , දුරසිට -විරකාලයෙක්හි පටන්, ඉත පුරුදු -හිත පරිවිතවූ, සොදුරු-සුන්දරවූ, අත්අඟනක කෙරේ- අන්යාඥාභිගතීරීක්ෂණය කොට, අතින්-හස්තයෙන් , සිලිල් දමා-සලිලක්ෂේපය කොට , තෙමන-ස්තේමය (තෙමීම) කරන කල්හි, පියබදක් -ජර්,යාභිගතාවක් නොමෝ , උරණව -කුපිතවැ, තමා-තමාගේ , ඉවසියනී සිතින් -අසහයරවූ (රිෂියාඥ) චිත්තයෙන් , නැවුණු-නෂ්ටවූ , පෙරම - පූර්වයෙහි (පටන්)ම දියෙන් නැඟුණු - ජලයෙහි උත්ථිතවූ , ගිනි යයි -වන්ති යයි, කියනු-කථනය, මීට -මේ කෝපාග්නියට , නමා දෝ -අභිදානය දෝ හෝ ?

33.නැළි-නාඨිතවැ , විතන-පතලාවූ , සුපුල්-සුචුල්ලවූ, කමල්-පද්මය උපුල්-උත්පලය , ඇඹුල-ඕලුය , හෙල්මැලි- කන්ලාරය යන මල් -පුෂ්පයෙන් (යුක්තවූ) , සිලිල් ඇතුළු- සලිලාභ්ය න්තරයෙහි , ගැලී- නිමග්නවැ , කලුන්-කාන්තාවන්ගේ, ඉණසැදි-ශ්රෝරණය සප්ථිත කළාවූ නොහොත් රසානාදාමයෙහිවූ, පැහැපත-ජ්රෝභාවන්වූ, මිණි-මාණික්යෙයන්, දැක-දර්ශනය කොට , එකල්-තත්කාලයෙහි , ඉපිලි-උද්ගතවූ, නරනිදුසද -නරේන් ද්රෝපත්තමයාගේ , මනනද කරවන -මනෝතන්දනය කරවන් නාවූ, වුවනෙන- වක්ත්රනය තෙම විමල් -නිර්මලවූ, සයුර මැදින්- සාගර මධ්ය යෙන්, නැඟෙන-උද්ගත වන්නාවූ සරාසුපුන්සද- ශාරදනපූර්ණ චන්ද්රහයාගේ , සිරි -ශෝභාව , ගත-ග්රහණය කෙළේ.

1.අඟනක්හට-යම්කිසි 2.කර-මුද්රිත 3.පියොබදක්-සමහර  
4.නැවුනි: නැවුණු-සමහර 5.තමා-ඇතමි

34. දි ය කෙළිදෙළින්1 පහරත2 සිලි ලේ

ලිය තන තෙළින් නැඟි තුඟු තුමු ලේ

දිය බි දු ර ලි න් නිවුණෙව්3 නැවු ලේ

වි ය පිළි වෙළි න් දිවයුරු සිහි ලේ

35. එකල කිසල රැ දි හැද නිසරුන් ස නි

හමන පවන් වි දි මෙන් සරතස ඉ නි

මුතු බර ණින් සැ දි හිමි සදුනෙන් හැ නි

සහ පිරිවර යෙ දි රජ රජගේ4 ව නි

36. මුවහවන රිවි පැළගි5 නොදී නා

අවරසමුදුර වළහි6 ලෙලෙ නා

පබළලියයුරු රසිනි ලෙව නා



34. දියකෙළිදෙළින්-ජලකිරි ඩා ධුරයෙන් , සිලිල් පහරන-ජල ජර හරණය කරන කල්හි, ලිය-ස්තර්ජන්ගේ, තනනෙලින්-ස්තන තටයෙන්, නැඟි-දේගනවු, තුඟු-දත්තුඬිගවු , තුමුල්-මහන්වු, දියබිඳුරළින්-ජලකර්ණනකා සමුහය කරණකොට , නැවුල්-තාපය, නිවුණෙව්-ශාන්ත වුවාක් මෙන් , පිළිවෙළින්-පරිපාටියෙන් , දිවයුරු-දිවාකර නෙම, සිහිල් විය-ශීතලවී.

35.එකල-තත්කාලයෙහි, කිසල-පල්ලවයෙහි, රැඳි-රක්ඛ ජිනව, නිසරුන්-හංසයන්ගේ , සනි-ස්වනය (නාදය), හැද- ආකර්ෂණය කොට , හමන-වහනය වන්නාවූ, පවන්-මාරුතය , විදිමෙන්-වින්දනය කිරීමෙන්, සරනස-ශ්රාපන්තභාවයෙන්, ඉනී- මුක්තවැ , මුතුබරිණින් -මුක්තාභරණයෙන් , සැදි-සජ්ජිතවැ, හිමසඳුනෙන්-ශීතලවූ වන්දනාභීග රාගයෙන් , හැනී-මිශ්රජවැ හෙවත් අනුලිප්තවැ, පිරිවර සහ-පරිවාරයන් හා සමඟ , යෙදි- යුක්තවැ, රජ-නරේන්ද්ර- නෙම, රජුගේ-රාජභවනයට, වනි- ජර්විෂ්ටවී. 36.එදිනා-නද්දිනයෙහි,රිවි-සුය්ය්ථ බිම්බය, පැලගින්-පශ්චිම පර්වතයෙන්, මුවඟවන-තිරෝහිත වන කල්හි, අවරසමුදුර- අපර සමුද්ර නමැත්, වළහි-ආවාටයෙහි(ආලවාලයෙහි), ලෙවනා-

1.දොළින්-මුද්රිත 2.පහරණ-මුද්රිත 3.නිවුනෙව්-බොහෝ 4.රජගෙව- බොහෝ 5.පැලගි-මුද්රිත: පැලදිගෙ-3 6.වැලිනි:වැලෙති-ඇනම් සැදැහැවෙල-බොහෝ 8.පෙනිණි-මුද්රිත

37. උදුළ1 තරුවැළ2 වනළ සොදු රු

සැදැ3 කැලු4 මොන නුබද අදු රු

පැළදි නිලඹර නිසඹබිස රු

මලවූ රතුපුල නිලිපුල5 යු රු

38. සරද දදරද විලෙහි පෙනු ණු6

කිරණ පිවිතුරු සිලිල පිරු ණු7

බොනුව ලපසස8 ගොසින් වැටු ණු9

සදිසි විය අම කලල ගැලු ණු10

ඉති සත්වන සග

රක්තවර්ණ වූ , රසිනි-රශ්මියෙන් , ලෙළෙනා-ලීලෝපේතවත් නාවූ, පබළලියයුරු-ප්රුවාල ලතාවක් බඳුවූ, සැදැවලාපෙළ- සන්ධියාණහ්ර පන්ති නෙමෝ,ගුවනා -ගගනායෙහි, පෙනිණි- දෘශ්යයමානවී.

36.උදුළ-උජ්ජවලිතවූ, තරුවැළ-තාරකාවලිය ද, වනළ- විස්තීර්ණ වූ, සොදුරු-සුන්දවූ, සැදැකැලුම්-සන්ධියා කාන්තිය ද, අනුබද-(ර්ට) අනුබද්ධවූ, අදුරු-අන්ධකාරය ද, ඔන-ප්රානජනයවූ කල්හි, (ඒ තාරකාදීහු කෙබඳු වුවාහු ද යත්) නිසඹබිසරු- නිශාඬිගනා නමැති අභිසාරිකාව විසින්, පැළදි-ප්රඹසාධිතවූ , නිල ඹර -නීලාම්බරයෙහි හෙවත් නීලාකාශයෙහි හෝ නීලවස්ත්රරයෙහි (අදනා ලද), මලපු-පුෂ්පස්තවක හා ,රතුපුල-රක්තෝත්පල හා, නිලිපුල් අයුරු-නීලෝත්පලයන් ද වැන්නාහුය.

38.සරද දදරද-ශරවචන්ද්රන නමැති, විලෙහි-තඬාගයෙහි, පෙනුණු-දෘශ්යමානවූ ලපසස-කලඬිකශශක නෙම, (කෙබඳු ද යත්) පිරුණු- (එහි) පූර්ණ වූ ,කිරණ-රශ්මි නමැති, පිවිතුරු සිලිල-පවිත්රරවූ ජලය, බොනුව -පානය කරන පරිද්දෙන් , ගොසින්-ගමනය කොට, වැටුණු-පතිතවූ, අමකලල-අමෘත පඬිකයෙහි , ගැලුණු- නිමග්න වූවක්හු හා , සදිසි විස-සමානවී.

සන්නමසර්ග වියාමබියා ව නිමි

අ ට ව න ස ග

1 එසමෙහි අනොව1 වැ ද

ලියනුගියෙන් මනන ද

රඟින් කළ පියබ ද2

නිළි රඟහල3 නිරිද වැඩහි ද

2. සමඟින් බිසෝව ර

අගරැදුම් රැදි මනන ර

කුසුමතුළ පෙනිබ ර

යහන්සිරිගේ4 බිජි නරව ර

3. කස්තුරි සුවදව ල

සිඹ සිඹ ලකල5 ගල6 මු ල

වැලද ගෙන මනක ල

පැමිණි නිදිසැප රජ යහන් න ල

අට වන සග

1.එසමෙහි-තත්කාලයෙහි, නිරිද-නරේන්ද්ර තෙම, රඟහල - නෘත්යව ශාලායෙහි. වැඩහිද-උපවේශනය කොට , පියබද- ජරියයදේහිනින් විසින් , අනොව වැද-අනෝදියය වාදනය කොට , ලියනු ගියෙන්-ලයානුගත ගීතයෙන්, කළ-කරන ලද, මනනද- මනෝනන්දනයවූ, රඟින් -නෘත්යනයෙන්, නිළි-තුෂ්ටවී.

2.නරවර- (ඒ) නරේන්ද්ර තෙම , බිසෝවර සමඟින්-අග්ර මහිෂිය හා සමඟ, අගරු දුම් -කාලාගරු ධූමයෙන් , රැදි-රඤ්ජිතවූ පෙනිබර-ජ්රනත්ර)හාර ඇති, මනහර කුසුම්-මනෝඥ පුෂ්පයෙන්, අතුළ-ආස්තෘතවූ , යහන්සිරිගේ-ශ්රී ශයනාගාරය, බිජි-භාජනය කෙළේ.

3.කස්තුරි සුවද-කස්තුරි සුගන්ධයෙන්, අවල-ආකූලවූ. ලකල-මනෝඥවූ, ගලමුල -කණ්ඩමුල, සිඹ සිඹ- චුම්බනය කොට කොට , මනකල-මනෝඥ(කාන්තාව) , වැලද ගෙන- ආලිඛිගනය කොට ගෙන, රජ- නරේන්ද්රන තෙම, යහන්තල- ශයනතලයෙහි, නිදිසැප-නිද්රාභ්‍යවයට, පැමිණි-ජ්රා ජනවී.

1.අනෙව-හැම 2.පියොබද-ඇතම් 3.හළ-සමහර 4.ගෙය-මුද්රිත 5.ලකළ-බොහෝ 6.ගෙළ:ගෙල-සමහර 7.තුළ-ඇතම්

4. රැ අවසන්1 එව ර

පොබයන ලෙසින් නරව ර

වන්දිවයුරු පුවත ර

කියත් මෙලෙසින් තෙපුල් මනන ර

5. තෙද කැලුමෙන් නිතො ර

මිතුරු තඹරන් නඳකැ ර2

රුපු අඳුරු දුරු කැ ර

සැරදේ3 මහරජ සහසකරයු ර

6. එනලයම්4 සිරිස ද

උදාඅවරග ඉර ස ද

බැහු සවනන සො ද

සදිසි වේ දැන් ලකළ යුගපෙ ද

4.෭ අවසනැ-රාත්රි යගේ අවසානයෙනිවූ, එවර -තත්කාලයෙනි, නරවර-නරෝත්තමයා , පොබයන ලෙසින්-ප්රහබුද්ධ කරවන වියා.ජයෙන්, පුවතර-ප්රනසිද්ධවූ, වන්දිවරු-ස්තුති පාඨකයෝ, මෙලෙසින්-මේ (වක්ෂ්‍යවමාණ) ආකාරයෙන් මනහර-මනෝහරවූ, තෙපුල්-වාක්‍ය යන්, කියන්-කථනය කෙරෙත්.

5.මහරජ-මහාරාජයන් වහන්ස, නිතොර-නිරන්තරවූ, තෙද කැලුමෙන් -තේජස් නමැති කිරණයෙන්, මිතුරුනඹරන්- මිත්රක නමැති තාමරසයන්, නද කැර-සන්තුෂ්ට කොට හෙවත් ප්රීඛෝධ කොට , රුපුඅඳුරු-ගත්ත්රත නමැති අන්ධකාරය , දුරු කැර-දුර්භූතකොට, සහසකරයුර-සහසකිරනණයා මෙන්, සැරදේ-විරකාලයක් ජීවත් වෙහිවා.

6.දැන්-අධුනාකාලයෙනි, උදාඅවරග-උදය පර්වත අස්ත පර්වත දෙකින්වූ , ඉර සද-සුය්ය්‍ය වන්ද්රප (බිම්බ) ද්වය තෙම, එන-ආගම නය කරන්නාවූ, අලයමසිරිසද-ප්රඅත්යුෂ ය්රිතකාන්තාවගේ, සොද- සුන්දරවූ, සවනන-ශ්රීවණ යුග්මයෙනි බැහු-ප්රාසාදිතවූ, ලකළ- අලඬිකෘතවූ, පෙදයුග-නඩඬික යුග්මයක් හා සදිසි වේ- සමානවේ.

1.අවසාන-බොහෝ 2.පොබකර-අනම් 3.සැරද-බොහෝ 4.එනලයම්-සමහර

7. පෙරටුව සහසක ර

දුරුකෙළෙ අරුණු ගනද ර

ඔබ වඩවන මඟතු ර

ඉවත කරනෙව් සතුන් වෙනද ර

8. පියුම්මුවරද බ ර

සුවදනල එන1 මනහ ර

වැලද දකලන්2 ක  
දුකට පැමිණෙත්3 ලියෝ සමහ ර

ර

9. රතිකෙළියෙන් වහ  
සුර5 දිගැසියන් තනපෙ ල

ල4

කොකුමඟරා සහ ල

පැමිණි නවරිවිකැලුම් පහකු ල6

7.අරුණු-(සුය්ය්‍යේ සාරථීවූ) අරුණුරයම් නෙම, සහසකර පෙරවුව-සහසකිරණයා අභිදුබයෙහි, ගතදර-සනාන්ධකාරය, දුරුකෙළෙ-දුර්භූත කෙළේය.(කෙසේ ද?) ඔබ වඩන-භවතුන් ප්රුයාණය කරන්නාවූ, මඟතුර-මාර්ගාභ්යචන්තරයෙහි, වෙනදර- වේත්රෙරධර නෙම, සතුන්-ජනයන්, ඉවත කරන එව්-පහකරන් නාක් මෙනි.

8.පියුම්මුවරද-පද්ම මකරන්දයෙන්, බර-භරිනවූ, මනහර- මනෝහරවූ, සුවදනල-(ප්රීත්යුරෂ) සුරභිමාරුතය, එත-ආගමනය කරන කල්හි, සමහර ලියෝ-ඇනම් අභිගනාවෝ, කලුන්- වල්ලභයන්ගේ, කර-ග්රීආවාචන්, වැලද ද -ආලිභිගනය කොට ද, දුකට-(ක්රී,චාවසර නොවන නොවන හෙයින්) දුඃඛයට , පැමිණෙත්-ප්රා,ජන වෙන්,

6.රතිකෙළියෙන්-රතික්රී ඩායෙන්, වහල-කෘගවූ, සුරදිගැසි යන්-සුරස්ත්රී න්ගේ, තනපෙළ-පයෝධර පන්තියෙන්, කොකු මඟරා සහල-කුචිකුමාභිගරාග බදුවූ, නවසිවිකැලුම්-බාලාර්ක රශ්මිතෙම , පහකුල-ප්රාසාදකුටයට (ප්රා-සාද මස්තකයට) , පැමිණි- ප්රාප්තවී. 1.හෙන-සමහර 2.කළන්-සමහර 3පැමිනෙන්-බොහෝ 4.වහල-45.පුර-ඇනම් 6.පැහැකළ-මුද්රිත: පැහැතූල-ඇනම්

10. වෙසෙසින්1 උන් ෭ ෯2

අසමින් කියන නියු ගි

රජ යහනින් නැ ෯

කොළේ සදහන්3 මතුරු අතැ ෯4

11. බමුණෙක් වේද ද න්

කුසනණ සහල් දිය හො න්

සක ගෙන දකුණුව න්5

එසක අතපාරවා කෙළෙසෙ න්

12. තම සිරිපානඹ ර

මිහිකත මුදුන්පත් කැ ර6

පළොල්මල් ඉදුව ර

සුවදසිලිලෙන් වත්වැඩුම් කැ ර

10.උන්-ඒ ස්තුතිපාදකයන් විසින් වෙසෙසින්-විශේෂයෙන්, ෭ගි-මනෝනූකූල කොට කියන-කථ්යසමානවූ, නියුගි-ස්තුති ගීතයෙන්, අසමින්-ශ්රීවණය කෙරෙමින්, රජ-නරේන්ද්ර නෙම, යහනින්-ශයනයෙන්, නැගි-උත්ථිතවැ අනැගි-අනර්ඝවූ, මතුරු-මත්තුයෙන් , සදහන් කෙළේ -ස්මරණයෙන් කෙළේ.

11.වේද දන්-වේදඥවූ , බමුණෙක්-බ්රකහ්මණයෙක් නෙම , කුසනණ-කුශනාණ හා සහල්-තණ්ඩුල හා දිය-ජලය , හොන්- ප්රතක්ෂේප කළාවූ, දකුණුවන්-දක්ෂිණාවර්තවූ, සකගෙන -ශඬ්ඛය ග්රතහණය කොට, එසක-ඒ ශඬ්ඛය ,අතපාරවා -හස්තස්පර්ශ කරවා, සෙත් කෙළෙ-ශාන්ති කෙළේ.

12.තම සිරිපානඹර-තමන්ගේ ශ්රීකපාද පද්මය , මිහිකත-මහී කාන්තාවගේ, මුදුන් -මස්තකයෙහි, පත්කැර-ප්රාමජිත කොට, පළොල්මල්-පාටලී පුෂ්පය, ඉදුවර-ඉන්දිවරය යන මෙයින්, සුවද-සුගන්ධිතවූ, සිලිලෙන්-සලිලයෙන්, වත්වැඩුම් කැර මුබ්බෝවනය කොට , (මතු සතරකවක් හා කුලකයයි.)

1.වෙසෙසින්-මුද්රිත 1.ලැගි-බොහෝ 3.සදහම්-මුද්රිත 4අනගි-බොහෝ 5.දකුන්පත්:දකුම්පත්: දකුන්වත්-සමහර 6.කර-බෝහෝ

13. ඉටුදෙවියන් නැම ද1

පන්සිල් රැගෙන මනන ද

රත්පස ගිනෙලා සො ද

බලා සියමුවනඹර මනර ද

14 කැටපත්වීමනැතු එ

වැද රත්මිණිබරණ ස එ

වඩමින් මල්සෝ එ

පැළඳ එදවස ලෙසට සුලකු එ

15 සිවුසුන් අරා හි ද

සිවුරඟ සෙනඟ2 දැක සො ද

රජසිරිතින් මෙබ ද

පැඩැනැ ඉක්බිති නිරිඳු මනන ද

13.ඉටුදෙවියන්-ඉෂ්ටදේවතාවන් , නැමැද-නමස්කාරය කොට , පන්සිල් -පඤ්ච ශික්ෂාවන්, රැගෙන-සමාදන්වැ, මනනද- මනෝනන්දනවූ , රත්පස -ස්වර්ණ පාන්රවයෙහි , සොද-සුන්දරවූ, ගිනෙලා-ඝෘතයෙහි, මහරද-මහාරාජ තෙම, සියමුවනඹර - ස්වකීය මුඛපද්මය , බලා-නිරීක්ෂණය කොට

14.කැටපත්වීමත්-දර්පණමන්දිරයාගේ , ඇතුළු-අභය-ත්තර යට, වැද-ජරපවිෂ්ටවැ, රත්මිණිබරණ-සෞචර්ණක මාණික්යනභරණ හා, සළු-ශාටකයන් ද, මල්සෝළු-පුෂ්පපටයන් ද, වඩමින් - (උචිත ස්ථානයන්ට) පමුණුවමින්, එදවස ලෙසට -තද්දිවසයට යෝග්‍යව පරිද්දෙන්, පැළඳ-ජර සාධනය කොට , සුලකුළු-ස්වලඬි කෘතවැ.

15.සිහසුන්-සිංහාසනයට , අරා-ආරැඬවැ, හිද-උපවිෂ්ටවැ , සොද-සුන්දරවූ, සිවුරඟ සෙනඟ-චතුර්භාසෙත්යයන්, දැක- දර්ශනය කොට නරනිඳු-නරේන්ද්රර තෙම, මෙබද-මේ (උක්ත) ජරශකාරවූ මනනද-මනෝනන්දනයවූ, රජසිරිතින්-රාජචාරිත්ර යෙන්, පැඩැනැ-ජර වෘත්තවැ, ඉක්බිති-තදනන්තරවැ,

1.නැමද-බොහෝ 2.සෙනඟ-මුද්දරිත

16. පවර සෙන්පති ස ද

කැඳවා ළඟට මහර ද1

එදින මැදි පෝ2 ල ද

අසනරිසි බව දැන්වි බණප ද

17. රජු කී බස් අ සා

බෝසත් වෙමින් සතො සා

මැනවැයි කී නි සා

එවර නුවරෝ රැස්ව නොල සා

18. නවමිණිටුම් කොතු රු

දැව ජේකඩින් පියක රු

ලියමල්කම් සොදු රු

මඩුව සරසන්3 සුදම්සබ යු රු

16. මහරද-මහාරාජනෙම, පවර-ජර්වරවු, සෙන්පතිසද- සේනක පණ්ඩිතේන්ද්රායා , ළඟට-(නමා) සම්පයට, කැඳවා- ආභ්වානය කරවා , මදිපෝලද- පූර්ණිමා (තිථිය) ලද්දාවූ, එදින- නද්දිනයෙහි, බණපද- ධර්ම පදයන් අසන රිසිබව -ශුශ්‍රැල්ලභාවය , දැන්වී-නිවේදනය කෙළේ.

17. බෝසත්-බෝධිසත්වයන් , රජු කී -නරේන්ද්රායා විසින් කථිතවූ, බස්-වචනයන්, අසා-ශ්රවණය කොට, සතොසා වෙමින්-සන්තෝෂවැ, මැනවැයි -මනෝඥයයි (යහපතැයි), කී නිසා -ජරතනිවචනදානය නිශේර ය කොට, එවර-තත්කාලයෙහි,

නුවරෝ-නාගරික ජනයෝ, නොලසා-අනලසවැ, රැස්ව-රාශි භූතවැ

18. නවමිණි-අභනව මාණික්යොමයවූ හෝ නවරත්නමයවූ, ටුම්-ස්තම්භ හා කොතුරු-ශාචිග හා දැව - (තුලායෂ්ටියායදි) ද්රව්ය හා, ජේකඩින්-පියවසාකඩින්, පියකරු-ජර, යකරවූ, ලිය මල්කම්-ලතාකර්මයෙන්. සොදුරු -සුන්දරවූ මඩුව-මණ්ඩපය, සුදම් සබයුරු-සුධර්මා නම් සභාවගේ ආකාරයෙන්, සරසන්- සජ්ජිත කරන කල්හි.

1. මනනද-3

2. පොහො-ඇතම්

3 සරහන්: සැරයු: සරසා-ඇතම්

19. අධිසද සහ ප බුබු එ

විසිතුරු පිරිලි1 සුලකු එ

වියන් බැඳ පටස එ

කළෝ තැන තැන මලෝලඹු මු එ

20. රත්කම් කළ රුව ට

සරහා අතැඹි2 තිර ව ට

නාවැට ද ලියවැ ට

සුවදනෙල් ලා පහන් අලුකො ට

21. නිල්මිණිති බැඳි බි ම

සිවුදැගදකලල් ඇ ම

පිරිබඩ ගෙන බැර ම

වපුට ලදපස්මලින් මතර ම

19. අඩසඳ සඳ-අර්ධවන්දර මණ්ඩලයෙන් හා, බුබුළු-බුද්බුද යෙන්, විසිතුරු-විවිත්ර වූ, පිරිලි-රැලිපාලමින්, සුලකුළු-ස්වලඬි කෘතවූ, වියන්-විතානය , පටසළු-පට්ටශාටකයන්, බැඳ-බන්ධ නය කොට තැන තැන-තන්හි තන්හි , මලෝලඹුමුළු-පුෂ්පාව ලම්බ සමූහයන් කළෝ-කළාහුය.

20. රුවට-මනාකොට , රත්කම් කළ-ස්වර්ණරබ්විතවූ, අනුභූති තිර-අනර්ඝ ජවනිකායෙන් , අවට-භාත්පස, සරහා -සප්පිත කොට, නාවැට ද -නාගප්ර දීපයෙහි ද, ලියවැට-ලනාප්රදීපයෙහි ද, සුවඳ තෙල්-සුගන්ධතෙලය, ලා-ප්රික්ෂේප කොට, පහන්අලු කොට-ප්රදීපාලෝකය කොට,

21. නිල්මිණිනි-ඉන්ද්ර නිලමාණික්‍යයෙන්, බැඳි-බද්ධවූ, බිම- භූමියෙහි ඇම-හැමතන්හි, සිවුදැගදනලල්-චතුර්ජාතගන්ධ කර්දමයෙන්, බැමර-අතිශයෙන්, පිරිබඩගෙන-පරිභාණ්ඩ ග්රදහණය කොට, මතරම-මතෝරම්ස්වූ, ලදපස්මලින් -ලාප පඤ්චමපුෂ්පයෙන්, වපුට-විකිරණය කොට.

1. පිළි: පිලිලි-ඇතම්

2. අනභි-4

22. කසුන් පුන්කල සා

මාරුක්මලින් ගව සා

තබමින් එම ලෙ සා

පැනෙව1 මහනෙල් කලස2 සක සා

23. බලමින් පුදවෙසෙ ස

තොස පත් සුරඟනත් රූ ස

නිසලවැ සිටින ලෙ ස

යෙදු රත්රු මැණික්ටැම්ප ස

24. දළපුඩුසේස නා

බැඳ රත්මලින් දිමු නා

ඉදිනුව මහස නා

සරබ පලගක්3 තැනු දෙනෙ නා

22. කසුන්-කාඤ්චනමයවූ, පුන්කලසා-පූර්ණශෂටයන්, මාරුක් මලින්-නාරිකේල කුසුමයෙන්, ගවසා-සඤ්ජන්ත කොට, එම ලෙසා-එපරිද්දෙන්ම, මහනෙල්කලස-ඉන්ද්රිවරපුෂ්පයෙන් ද , පැන් එව-දිය වත්කොට, සකසා-සන්කෘත කොට , තබමින් - (ද්වාරයන්හි) ස්ථාපනය කෙරෙමින්.

23. පුදවෙසෙස-පූජාවශේෂය , බලමින්-අවලෝකනය කෙරෙ මින්, තොසපත්-තුෂ්ටිප්රාපිතවූ, සුරඟනත්රූස-දෙවඟනත් සමූ හය, නිසලවැ-නිශ්චලවැ , සිටින ලෙස-ස්ථිත වූවාක් මෙන් , මැණික්ටැම්පස-මාණික්යෙස්තම්භ පාර්ශවයන්හි, රත්රු-ස්වර්ණ මය රූපයන්, යෙදු-යුක්ත කළහ.

24. මහසනා-මහාබෝධිසතවයන්ට, ඉදිනුව-උපවේශනය කරන පරිද්දෙන් , රත්මලින්-ස්වර්ණ පුෂ්පයෙන්, දිමුතා-දීප්ති මත්වූ, දළපුඩුසේසනා-දන්තපිණ්ඩමය ශ්වේතච්ඡත්රෙය , බැඳ- බද්ධ කොට, දෙනෙනා-ජනසමූහයෝ, සරබපලගක්-ශරභමෘ ගාකාර පශ්ශ්, සඬිකයක්, තැනු-නිර්මිත කළහ.

පැහැදිලි-මුද්‍රිත: පැනෙව්-ඇනම් 2.කලස්-මුද්‍රිත 2.පළඟක්:පලඟක්-ඇනම්

25. එහි මළ හාත්පස ස

ගත කොට දිමුතු මුතු හි ස

ලා මිණිතොරණ රැ ස

රිදිරන්දද සැදු1 දසදෙ ස2

26. ඉති දමසබ සද න්

දිනිදේ අතග ඇතුම ත්3

සිදුවිලසින් වහ ත්4

ගෙණෙර5 මන දැරූ තඹරසිරිග ත්

27. සැදැකැල්මෙන් ර ත්

සක්වාසඟළ වෙන් ව ත්

ලසෝ6 ගින්නෙන් ප ත්

වැලදි විලසින් පියාසරග ත්

25.එහි-ඒ ධර්මමණ්ඩපයෙහි, හාත්පස-සමන්තාද්භාගයෙ හිවූ, මළ-මාළකභූමියෙහි, දිමුතු-දීප්තිමත්වූ , මුතු-මුක්තාවන්, ගතකොට -සාන්ද්‍රී කොට, හිස-විකිරණය කොට, මිණිතොරණ රැස- මිණිතොරණරාශියෙහි, රිදිරන්දද-රජතමය ස්වර්ණමය ධවජයන්, ලා-යුක්ත කොට , දසදෙස -දශදිශාවන් , සැදු-සජ් ජින කළහ.

26.ඉති-මෙපරිද්දෙන්, දමසබ-ධර්මසභාව සදන්-සජ්ජිත කරන කල්හි , අතග ඇතුමත්-අස්තපර්වත නැමති හස්තිහුගේ මස්තකයෙහිවූ , දිනිදේ-සූජ්ඣිතූ මඬය තෙම සිදුවිලසින් -සිද්ධා ඩිගනාවන් විසින් වහන්-(තමන්) උසුලන කල්හි, ගෙණෙර මන -හස්තිනිය මස්තකයෙහි, දැරූ-ධාරිතවූ, තඹර-නාමරසයක් ඩිගේ සිර-ශෝඛාව, ගත්-ග්රගහණය කෙළේ.

27.සැදැකැල්මෙන් - සන්ධියාකාන්තියෙන් , රත්-රක්තවර්ණ වූ, සක්වාසඟළ-වක්රමවාකයුග්මය, වෙන්වන් -පාචග්භූත වනකල්හි, ලසෝගින්නෙන්-භෘදයශෝකාග්නියෙන්, පත්-පක්ෂපත්රපයන්, වැලදි විලසින්-ස්පෘෂ්ට වූවාක් මෙන්, පියාසරගත්-පක්ෂප්ර්සා රණ ග්ර හණය කෙළේ.

නැඟු-මුද්‍රිත 2.දෙස දෙස-බොහෝ 3.ඇතුමුත්-මුද්‍රිත 4.මහත්-මුද්‍රිතගොණැර-මුද්‍රිත 6.ලසෝ-බොහෝ

28. පිළිබිඹුලෙසනැලෙ න

රිච්චිමි විලඹු වෙන් ව න

රළුතින්1 වැළඳගෙ න

සැලූ බිඟු කදුළු පුල් නුවනි න



29. රිච්පැය සිදු සිලි ල

ගැලෙන සදහිමි නිසක ල

වෙන එන අදුරු කැ ල

එමැද දිසිවන් කඩතුරානි ල

30. හිමි බණ්ණලැ දි වී

ඉසි ලදපස්මලෙව් දි වී

උළුර්ල සැදිණ්2 දි වී

එපිළිබිඹු වැනි පොළෝතෙලෙ3 දි වී

28.විලඹු-සරසි නමැනි ජරියා නොමෝ, පිළිබිඹු ලෙසින්-ජර නි බිම්බවියා ජයෙන්, ඇලෙන-(දිවාභාගයෙනි) ආසක්ත වන්නාවූ , වෙන්වන -(සන්ධියාකාලයෙනි) වියුක්ත වන්නාවූ , රිච්හිමි-සුය්ස් නමැනි වල්ලභයා, රළුනින්-තරඹිග නමැනි හස්තයෙන්, වැලඳ ගෙන-ආලිඬිගනය කොට ගෙන, උපුල්නුවනින-උත්පල නමැනි තේත්ර යෙන් , බිඟුකදුළු-හෘඬිග නමැනි වාණිජය , සැලු-වැගිරවූ

29.රිච්පැය-සුය්ස්ඟු බිම්බ නමැනි පැතැටිය, සිදුසිලිල-සාගරජල යෙනි, ගැලෙන-නිමග්නවන කල්හි, සදහිමි-වන්දරක නමැනි ස්වාමීහු, නිසකල-නිශාකාන්තාවගේ, වෙන-සමීපයට , එන- ආගමනය කරන කල්හි, එමැද-තත්මධියවයෙනි, දිසි-දෘශ්‍යත මානවූ, අදුරුකැල-අන්ධකාරසමූහය තෙම, නිල-නිලවර්ණවූ කඩතුරාවන්-ජවනිකාවක් වැනි (වී)

30.හිමි-ස්වාමීවූ මහාසත්වයාගේ, බණ්ණලැ-ධර්මමඬිගල යෙනි, දිවි-දෙවියන් විසින් දිවි-දිවිය ලෝකයෙනි, ඉසි-විකර ණය කරන ලද්දාවූ, ලදපස්මල් එව්-ලාජපඤ්චමපුෂ්පයන් බදුවූ උළුර්ල-තාරකා සමූහයෙන් , දිවි-ආකාශය, සැදිණ්-සජ්ජිත විය. පොළෝතෙලෙ-පෘථිවිතලයෙනි , දිවි-ජරපදීපයෝ, එපිළිබිඹු වැනි-තත්ජරලනිබිම්බයන් හා සමාන (වූහ)

1.රැලකින්-ඇනම් 2.සැදිනි-බොහෝ 3.පෙළ-ඇනම්

31. පුන්සදවටාප න

ගත1 උදයනින් නිසක න

මද සුවදසිහිලො න

පවන් හැමි පිනවමින් සත සි න

32. සක් සින්නම් දළහ2 සිරිවිළි3 ලක ල

ඩැක්කි උඩැක්කි බෙර මිහිඟු මද්ද ල4

වස්දඩු කුලල් විණා කනක කාහ ල5

කළෝ එසද තුරුරැව් දසදිග පත ල

33. රුසිරු සිරුරු6 නතබරණින් සරාගෙ න

විමල් උතුරුසළුපට කර දරාගෙ න

කියන වැදිගණන්7 නියු කන් පුරාගෙන න

පසිදු පඩිවරන් සිය පිරිවරාගෙන න

31.නිසකත-නිශා නමැති කාන්තාව, උදයනින්-උදය (පර්වත) නැමති හස්තයෙන්, පුන්සඳ-පූර්ණ චන්ද්‍ර නමැති, වටාපන-නාල වෘත්තකය, ගත-ගිර හණය කළ කල්හි, සුවදසිහිලොන- සෞගන්ධියසයෙන් හා ශෛත්‍යයෙන් යුක්තවූ, මද-මන්දවූ, පවන්-මාරුනය තෙම, සත සිත-සත්වයන්ගේ චිත්තය, පිනව මින්- පරිතණනය කෙරෙමින් , හැමි-වහනයවී.

32.එසඳ-තත්කාලයෙහි, සක්-සඬ්ඛය, සින්නම්-(නාග) සින්නමිය, දළහ-දෘඪශාඬ්ඛගය, ලකළ-අලඬ්ඛකෘතවූ, සිරිවිළි- ගිගිරි වළලුය, ඩැක්කි-ඨක්කාය උඩැක්කි-පණුව (පණාබෙර)ය බෙර-දුන්දුහිය, මිහිඟු-මෘහඬ්ඛගය, මද්දළ- එනම් වාද්‍යා භේදය, වස්දඩු-වංශදණ්ඩය, කුලල්-නඩය, වීණා-වල්ලකිය, කතක- ස්වර්ණ මයවූ, කාහළ-කාළමිය යන, තුරුරැව්-තුය්ස්ස යන්ගේ නාදය, දසදිග-දශදිශායෙහි, පතළ කළෝ-වියානප්ත කළහ.

33.රුසිරු-රුවිරවූ, සිරුරු-ශරීරය , නන්අබරණින් -නනාවිධ අභාරණයෙන්, සරාගෙන-සප්පින කොට ගෙන විමල්-නිර්ම ලවූ, උතුරුසළුපට-උත්තරීයවස්තරවය, කර-වාමාංශයෙහි, දරාගෙන- ධාරණය කොට ගෙන, වැදිගණන්-චන්ද්‍රසමූහයන් විසින් , කියන-කථය-මානවූ, නියු-ස්තූතිවාක්‍යයරයන්, කන්-කර්ණයුගලල යෙහි, පුරාගෙන -පූරණය කොට ගෙන, පසිදු-ප්‍රේරසිද්ධවූ, පඩි වරන් සිය-පණ්ඩිතවරයන් සියගණන් , පිරිවරාගෙන -පරිවාර කොට ගෙන, (මෙය ආදිකොට පද්‍යපඤ්චකයෙකින් කුලකඬ්ඛි)

ගෙන-සමහර 2.දළහන්-මුද්දරිත 3.සිරිවිළි-බොහෝ 4.මද්දල-බොහෝ 5.කාහළ-මුද්දරිත 6.සිරිරු-සමහර 7.දතන්-මුද්දරිත

34 නි ලේ ව ර ලේ බැදි මල්වොටුනු1 ඉස දැ රු

ර ත්2 උ පු ලේ මල්කඩිනුදුළ3 පිවිතු  
ස දැ4 න කු ලේ පරසතු ලමඟ සහයු රුප

රු

මුව ක ම ලේ සුවදට බමරපිරිවැ රු

35 දි ගු පු එ ලේ නුවනන සුපිපි7 නිලිපු ලේ

නැ මි බැ මලේ නිල්පැහැ සුරිදු දුනුපි ලේ

වැ නි සි සි ලේ රත්පට සැදි නළල්8 තෙ ලේ

මිණි කෙඩ ලේ ලෙළ9 දෙන යුවළ10 කන්වැ ලේ

36. පැහැ දුළ ගහන11 තුඟු දිගු රණ්ඤකුසු යු න

පළ කළ බෙදුණු12 විට රතදර පබළුප න

සුල කළ දැළිමසින් හොබනා රුසිරු ව න

වට කළ බමර වැළ13 සියපත සසිපරි න

34.බැදි-බඳනාලද, නිල්වරලේ -නිලකේශකලාපය ඇති, ඉස-ශීර්ෂයෙන් , මල්වොටුනු පුෂ්ප කිරිටය , දැරු- උද්වහනය කළාවූ , පිවිතුරු-පවිත්රවූ, රත්උපුලේ -රක්තෝත්පලමයවූ , මල්කඩින්-ශේඛරයෙන් ,උදුළ- උප්ප්වලිතවූ , සදැ-ජාති සහිතවූ, තකුලේ-තක්කෝලය , පරසතු-කෝවිදාරය, ලමඟ-ලවඬ්ඛගය (යන මෙයින් යුක්තවූ ) සගයුරු-සඬ්ඛකාරවූර්ණ, ඇති, මුව කමලේ -මුඛ නමැති පද්මයෙහි, සුවදට-සුගන්ධය පිණිස ,බමර පිරිවැරු-භ්රමයන් විසින් පරිවෘතවූ.

35.සුපිපි නිලිපුලේ -සුපුල්ලනිලෝත්පලාකාරවූ, දිගුපුළුලේ- දීර්ඝපාථලවූ, නුවනන-තේන්රි (යුග්ම)යෙන් ද ,

සුරුදුපිල්ලේ- ඉන්ද්රාචාපපිඨාකරයෙන් ,නැමි-අවනනවු , නිල්පැහැ-නිලවර්ණවු බැමලේ-හිරුරේබා (යුග්ම)යෙන් ද, රන්පට-ස්වණපටියෙන් , සැදි-සජ්ජිතවු, සිසිලේ වැනි-චන්ද්රගරේබායමාණවු, නළල් තෙලේ-ලලාටස්ථලයෙන් ද, මිණිකොඩිලේ-මාණික්යපකුණ්ඩලා භරණයෙන් , ලෙළදෙන -ලීලාදානය කරන්නාවු, යුවළකන් වැලේ-කර්ණ ලතායුග්මයෙන් ද,

36.පැහැදුළ-ප්රිභෝජ්ජවලිතවු, තුඟු-උත්තූඬිගවු, දිගු-දිර්ඝවු, රණඅකුසුයුන-ස්වර්ණාඞ්කුශාකාරවු, ගහන-ස්ථරා-ණයෙන් ද, පබළු

1.ඔටුනු-මුද්රිත 2.රත-සමහර 3.නුදුල-බොහෝ 4.සද-බොහෝ 5.සහයුරු-බොහෝ 6.බමරු-මුද්රිත 7.සුපිරි-ඇනම් 8.නලල්-බොහෝ 9.ලෙල-හැම 10.යුවල-බොහෝ 11.ගහණ-සමහර 12.බෙදුනු-බොහෝ 13.වැල-බොහෝ

37. කසුන් දහන්හු මුතුහර එකාවැ ෧1

අඟුපළදන පලඹන රන් වළලු2 ලෙ ෧

දහවලු සහළ හැඳ හිණ3 සැද පුළුකු ෧

සුලකළ එපින්සර පෙනුණේ4 සබය තු ෧

38. පුරදර සමඟ බට දෙවියෙන් සෙයින් සො දා

නරනිදු සමඟ උන් මහසෙන් මුහුදු මැ දා

නිකුළඟ රුවන්ගිරි සිරි5 වෙළපමින් එ දා

සැදු සරබ පලගෙහි6 වැජඹි ගුණබ දා

පත-ප්රහවාලපල්ලව (ශ්රීදය) පළකළ-ප්ර කාශකළාවු , බෙදුණු- විභක්තවු, වට-වෘත්තවු රත්අදර-රක්තාධර(යුග්ම) යෙන් ද, බමරවැළ-හිරුමරාවලින් විසින් ,වටකළ-පරික්ෂිප්තවු, සියපත- ගතපත්රවයක් හා සසිරිපත-සමානශ්රීපයට ප්රා ප්තවු දැළිමසින්- දායිකායෙන් හා ශ්භමානවු, රුසිරුවන -රුවිර වක්තර යෙන් ද,

37.කසුන්-කාඤ්චනමියවු, දහන්හු-යඤසුත්තියෙන් ද මුතු හර-මුක්තාභාරය, එකාවැළ-ඒකාවලී නව මාණික්යරමාලාවය අඟුපළදන-අඬිගදාහරණය යන මෙයින් ද, පලඹන-ප්රකලම්බහස්ත (යුග්ම)යෙහි රත්වළලු-ස්වර්ණසවලයයෙන් ද, ලෙළ-ලිලෝ ජේතවැ, දහවලුසහළ-දශාසහිතවැ, හැඳ-නිවාසනය කොට , පුළුකුළ-පාථුලජ්ඣනයෙහිවු, හිණසැද-ශාඬ්ඛලාහරණයෙන් ද, සුලකුළ -ස්වලඞ්කෘතවු, එපින්සර-ඒ පුණ්ණයබසාරවු (බෝධිසත්ව) තෙම, සබයතුළ-සහාජ්ය න්තරයෙහි, පෙනුණේ-දෘශ්යදමානවී,

38.එදා-තද්දිනයෙහි , ගුණබදා-ගුණමූර්තිවු(බොසත්) තෙම, පුරසද සමඟ-පුරන්දරයා හා සමග්ර්වැ, බට-(භූලෝකයට) අව තීර්ණ වු, දෙවිසෙන්සෙයින්-දේවසේනාවක් මෙන්, සොදා- සුන්දරවු, නරනිදු සමඟ-නරේන්ද්රයා හා සමග්ර වැ, උන්-උප විජිටවු, මහසෙන්-මහාසෙයන්යන නමැති, මුහුදුමැද-සමුද්ර යාගේ මධ්යයයෙහි, නිකුළඟ-ත්රිකූටාග්ර යෙහිවු, රුවන්ගිරි-රත්නපර්වත යාගේ (මේරුපර්වතයාගේ), සිරි ශෝභාවට, වෙළපමින්-විඬම් බනය කෙරෙමින්, සැදු-සජ්ජිතවු, සරබපලගෙහි-ශරභමාගා කාර පශ්ශ්න් ඩිකයෙහි, වැජඹි-විජාමිහිතවී.

1.වැල-බොහෝ 2.වලලු-මුද්රිත ගින-බොහෝ 4.පෙනුනේ-මුද්රිත හිප-ඇනම් 6.පළහෙහි-මුද්රිත

39. පිවිතුරු නියතරඟ සිහිමියරින්1 හොබ න2

සන්හුන්3 ගැඹුරු සරු හිඳ4 වැකුස රඳ න5

හිමිසඳ මහකුලුණු සිලිලන් අඩු නොව න

රජසබ්කොත නමා ඉදුනිල් තෙත්යොනි න

40. පිරිසුදු6 උදුල7 දසනගකිරණ ලෙල න රු

එන සරසවිය පය මිණිසලඹ හඬ යු රු

ගැඹුරු මියුරු සසිනිදු8 නදිනි පියක රු

දෙසනුව පටන්ගනි සදහම්9 නිලෝගු රු

ඉති අටවන සග

39.පිවිතුරුනිය-පවිත්රකඥන නමැති, තරඟ-තරඬග ඇති, සිහි මියරින්-ස්මෘති නමැති ආලිබන්ධයෙන්, හොබන-ශෝභනයවූ, සන්නුන්-ශාන්තතා නමැති ගැඹුරු-ගම්භීරත්වයෙන් සරු- සාරවූ, හිමිසද- ස්වාමීන්ද්රතයා (පිළිබඳවූ) හිදවැකුස-හෘදය නමැති වාපිකුක්ෂියෙහි, රඳන-රඤ්ජමානවූ, අඩු නොවන- හානිප්රාහණ නොවන්නාවූ, මහකුලුණු සිලිලන්-මහාකරුණා නමැති ජලයත්, ඉදුනිල්-ඉන්ද්රකනීලවර්ණවූ, තෙත්-තේත්රා නමැති යොනින- යෙකපාත්රයෙන් (දියාළුවෙන්) රජසබ්කොත-රාජසභා නමැති ක්ෂේත්රරයට නමා -අවනත කෙළේ හෙවත් සේවනය කෙළේ.

40.පිරිසුදු-පරිශුද්ධවූ, උදුල-උජ්ජ්වලිතවූ, දසනගකිරණ- දන්තග්ර්රයම් නමැති, ලෙල-ලීලෝපේතවූ, නරු- නිව්යෙන් (යුක්තව), එන-ආගාමිනීවූ, සරසවිය-සරස්වතී දේවියගේ, පය-පාදයෙහිවූ, මිණිසලඹ- මණිනුපුරයෙන්, හඬයුරු-ධ්වනිය හා සමානව, පියකරු-ජ්රමයකරවූ,ගැඹුරු-ගම්භීරවූ, මියුරු- මධුරවූ, සසිනිදු-සුස්නිග්ධවූ,නදිනි-නාදයෙන්, සදහම්-සද් ධර්මය, දෙසනුව-දේශනා කරනු පිණිස, නිලෝගුරු- (භවිෂ්යේන් කාලවශයෙන්) ත්රේලෝක්‍රතාවාය්ය්ත්වූ (බෝසත්) තෙම, පටන් ගනි-ප්රාදර්මභග්රෙහණය කෙළේයි.

අෂ්ටමසර්ග වියාමෙඛියාලව නිමි

න ව ව න ස ග

1. දහමත් සෙවුම්1 කැ ර2

සවගසතුරන් දුරුකැ ර

ඉදුරන් විසිකැ ර

පවතු මහරජ නොහැර ගුරුව ර

2. කරව දෙවියන් පු ද

දෙවියන් මෙන් ගුරුන් යැ ද

විමසා දෙයක් සො ද

කරන් මහරජ දෙලොව නො3 වර ද

3. සබාගුණයෙන් යු තු

මිතුරන්ගේ නමා සි තු

අදරින් සියන් සි තු

විසිකැර4 මතු පවතු දැන න තු

නවවන සහ 1. මහරජ-මහානරේන්ද්රනය, දහමන්-ධර්මාර්ථයෙන්, සෙවුව කැර-සේවනය කොට , සවගසතුරන්-සච්චර්ගගන්ථීන්, දුරු කැර-දුර්භූත කොට, ඉදුරන්- ඉන්ද්රියයන්, විසිකැර- වශිකෘත කොට , ගුරුවර- ආචාර්යන් වරයන් හෙවත් ගුරුපදේශයන්, නොහැර- වර්ජිත නෙකොට, පවතු- ප්රදවෘත්තවව.

2. මහරජ-මහාරජය, දෙවියන්-දේවතාවන්, පුද කරව පුජනය කරව, දෙවියන් විමෙන්- දේවතාවන්ගේනමෙන්, ගුරුන් ආචාර්යර යන්, යද-ආයාචනය කරව, දෙවලොව-දහයරේලෝකයෙහි, විම නාවරද-නිර්දෝෂවු, යසසාද-සුන්දරවු, ත්දෙයක්-කාය්යේ යක්. විමසා-විමංශනය වකොට, කරන්-කරව.

3. යුතු-(තමා සතන්හි)යුක්තවු, සබාගුණනේ-සත්යවු ගුණ යෙන්, මිතුරන්ගේ-මිත්රවයන්ගේ, සිතු-චිත්තය, නමා-(තමා කේ.රෙහි) අවනත කොට, අදරින්-ආදරය කරණ කොටගෙන, සියන්-ස්වකීයයන්ගේ) (ඥාතීන්ගේ), සිතු-චිත්තය, විසිකැර- වශිකෘත කොට, තතු-තත්වය, දැන-ජානනය කොට, මතු-අනාගතයෙහි, පවතු-ප්රවෘත්තවව.

1.දැසුරු-බොහෝ 2. කර-4 3 .නි-සමහර 4. කර බොහෝ

4. පෙමින් ලිය සිත් ගෙන

දිමෙන් වහල් සිත් ගෙන

සෙසු සත රිසි ඇඳි න

පවතු මුළුත ලොව සදව යසසි න

5. අනුන් කල්1 දෙයක ට

කිසි අනදරයක් නොම කො ට

සිය සදහන්2 ලෙස ට

පවතු කුලුක්කෙන්3 දුගි සතහ ට

6. සියල්ලන් තුටුව න

ලෙස පියුනෙපුල් කියමි න

ඉතයන්හට සිත න

දිවිදු දෙනසේ පවතු නිතියෙ න

4.පෙමින්,ප්රෙයමයෙන්, ලිය-භාශ්ය්හර වගේ, සිත් -චිත්තය, ගෙන-ග්ර හණය කොට, දී මෙන්-(වෘත්ති) ද්ර්නයෙන්, වහල්- සේවකයන්ගේ, සිත් -චිත්තය, ගෙන-ග්ර හණය කොට, සෙසු සත-අවයශේෂ ජනයාගේ ඉසි ඇඳින-ඉච්ඡාව සඤ්ජානනය කොට හෙවත් ඉච්ඡානුකූලවද, පවතු-ප්රආවෘත්තවව, මුළු ලොව-සකලලෝකය, යසසිත-කීර්තියෙන්, සදව-සප්ජිත කරව.

5. නුන්කල්-අත්යය(නරේන්ද්රයන්ගේ) කාලයෙහි (නියමිතවු). -(පුරාතන)වියයවස්ථාවකට, කිසිඅනදරක් කිසියම් අනා රයක්, යසස නාමකොට-නොකාටම, සියසදහන් ලෙසට- සවකීය ස්මෘතියවු පරිද්දෙන්, දුගිසතහට-දුඃඛිතජනයාහට, කුලු සකෙන්- කරුණායෙන්, පවතු- ප්ර වෘත්තවව.

6. සියල්ලන්-සකල ජනයන්, තුටුවන ලෙස- තුෂ්ටවන පරිද් දෙන්, පියුනෙපුල්- ප්රවයවචනයන්, කියමිත-කථනය කෙරෙ මින් , සිතන- ( අප්ර්ර් ) චිත්තනය කරන්නාවු , ඉතයන්හට- හිත (මිත්ර ) යන්ට , දිවිදු-ජීවිතයද, දෙනසේ- දානය කරන පරිද්දෙන්, නිතියෙන- නිරන්තරයෙන්, පවතු- ප්රනවෘත්තවව.

1.කල-බොහෝ 2.සදහමි- මුද්රිත 3.කුළුකෙන්-මුද්රිත

7. දැක ගෙට පැමිණි ස න

දියුණු1කරවා යහප න

දිමත් දෙමින් ඇ න

වරද ඉවසව2 නොවව කුල්ම න

8. පරවැඩ කරන ස ද

නොකැමැති නොවව සතුන ද3

නැවෙන ලෙස බස් න ද

නිසැක4 නොකියාව උගනු බණප ද

9. එක්වැ නැයන් න ම

දවසැ වෙමින් දළපෙ ම

මෙවියන5 ගුණෙන් ඇ ම

විසිකැර ලොව පවතු රජතු ම

7. ගෙට-(නමාගේ) භවනට, පැමිණි- ප්රාප්තවූ , සන- (ආග නිකුක) ජනයා , දැක- දර්ශනය කොට , යහපත- සම්චිතත්වය, දියුණුකරවා- ද්විගුණ කරවා , දිමෙන්- දානව්යපය(දියයුතුදා) , - දානය කෙරෙමින්, වරද ඇත- ( ඔවුන්ගේ ) අපරාධයක් ඇතහොත් ඉවසව- ක්ෂමා කරව , කුල්මන නොවව- සාහසික නොවව.

8. පරවැඩ- පරාමිය, කරන සද-සිද්ධකරන කල්හි, නොකැ මැති නොවව-( පරසම්පත්තියෙහි) ඊෂ්ය්-ා නොකරව , සතුන්- ජනයන්ගේ , අද නැවෙන ලෙස- හෘදය සන්තප්ත වනසේ , නද බස්-ක්රැ(ර වචනයන්, නිසැක- නියතයෙන් , නොකියව- කථනය නොකරව , බණපද- (මේ) ධර්මපදයන් , උගනු- උද්ග්ර හණය කරව.

9. රජතුම- රාජෝත්තමය, නම-නමා( පිළිබඳවූ), නැයන්- ඥානින් හා , එක්වැ-ඒකිභූතවැ, දළපෙම වෙමින්- දෘඪප්රේමාත් විත වෙමින්, දවස් ඇර-කාලක්ෂේප කොට , මෙවියන- මේ කථ්යවමානවූ , ඇමගුණෙන්- සකල ගුණයෙන් , ලොව- ලෝකය, විසිකැර- වශීකෘත කොට , පවතු- ප්රයචාන්තවව.

1.දිවුණු - :දියුණුව කරව- මුද්රිත 2.ඉවසන්-ඇතම් 3.සිතූනද-මුද්රිත 4.නිසක-ඇතම් 5.ගමවිසු- සමහර

10. බස් කීමෙහි හස ල

බුහුටිගුණෙන් නිකස ල

සිහි ඇති කළ නොක ල

දෙයෙහි යුතු මහසෙනග ලංක ල1

11. කලා සත සිප් ද ත්

සතුරන් සිදුරු දැනග ත්

මතුරුකල් දෙස් ද න්

පැවති අයබදු පමණ දැනග න්

12. බය රොස2 ලොබ සස ල

නොව රළමසුරු කෙළිලො ල

සෙවුනා ගුණ නිම ල

රජුන් පැමිණෙන ලොව මඟුල් හ ල

10. නිකසළ- පවිත්රබව , බස් කීමෙහි - වාක්කරණයෙහි , බුහුටි ගුණෙන්- ප්ර ගල්හ( විය ක්ත) ගුණයෙන්, හසළ- සඤ්චරිතවූ , කළ නොකළ දෙයෙහි- කෘතාකෘතකර්තව්යවයෙහි , සිහි ඇති - ස්මෘති මත්වූ , යුතු- යෝග්ය වූ මහසෙනඟ- මහාසෙනයය නයන්, ලංකළ- සම්පස්ථ කළාවූ, (පද්ය ත්රයකින් කුලකයි) .

11. කලා- ( චතුෂ්ෂජි)කලාසම්බන්ධතාවූ , සතසිප්- ශිෂ්ටත්ව ශිල්ප යන්, දත්-ඡායනය කළාවූ , සතුරන්- ගන්රැ න්ගේ , සිදුරු- රත්බිරග යන් , දැනගත්- ඡායනය කළාවූ, මතුරුකල්දෙස්- මත්ත්ර කාල දේශයන්, දත්-අවබෝධ කළාවූ , පැවති- ප්රයවෘත්තවූ , අයබදු- ආයබද්ධයන්ගේ, පමණ-ප්රනමාණය , දැනගත්- ඡායනය කළාවූ.

12. බය- භීතිය, රොස- ද්වේෂය , ලොබ-ලෝභය , සසල- වාපල්යයය, රළ- ක්රුරත්වය, මසුරු- මාන්සය්ය ය, කෙළිලොල- ක්රීඩාංලෞල්යය (යන මෙයින්) , නොව- යුක්ත නොව, නිමලගුණ ( ශෞර්ය්යඩා කරුණාදී) නිර්මල ගුණයන්, සෙවුනා- සේවනය කරන් නාවූ, රජුන්- නරේන්ද්රණයන් , පැමිණෙන- ( රාජ්ය ය්රීයට) පැමිණෙන කල්හි, ලොව- ලෝකය තෙම, මඟුල්හල- මඩිගලශාලාවක් (වැනිවේ)

1.ලංකළ-මුද්රිත 2.බයරොස-සමහර

13. අනුපතර කපමි න

මොර කන්නවුන් විලසි න

අත්තැයෙන් කර න

නසා රටතොට නුපන් ද න

14. රොන් ඇරගෙන1 මලී නි

මී බදන2 බමරුන් මෙ නි

ලොව නොපෙළා යෙහෙ නි

එයින්3 දන් රැස්කරන් නිරිදි නි4

15. ඇඟ ගත් ගිනිඳු සේ

නොලසා නිවන්නකු5 සේ

කටයුතු දැන එ සේ

කරව්6 කල් නොයවාම සේ

13. අතුපතර- ශාඛාපරි තානයන්, කපමින- ජේදනය කෙරෙමින්, මොර- පිලුළුලයන්, කන්නවුන් විලසින්- බාදනය කරන්න වුන්ගේ විලාසයෙන් , කරන- කරනු ලබන්නාවූ, අන්තයෙන්, නියාගයවිරෝධී ( අයුතු) ක්‍රියායෙන් , රටතොට-රාජ්‍යවිර නිප්ප් න්, නසා- විනාශ කොට , දන නුපයන්- ධනෝපාර්ජනය නොකරන්න.

14. නිරිදිනි- නරේන්ද්රදයෙනි , මලිනි- පුෂ්පයෙන්, රොන් ඇර ගෙන-( එය නොපෙළා) රේණුග්රනහණය කොට , මී බදන- මධුපටල යන් බන්ධනය කරන්නාවූ , බමරුන් මෙනි- භ්රමරයන්සේ, ලොව- ලෝකය, නොපෙළා- පීඩිත නොකොට , යෙහෙනි- ශෝභනවූ පරිද්දෙන් , එයින්-ඒ ලෝකයා කෙරෙන්, දතරැස් කරන්- ධනාර්ජනය කරන්න.

15. ඇඟගන්- ශරීරය ග්රාහණය කළා වූ හෙවත් ඇඟහි ඇවිළ ගියාවූ, ගිනිඳුසේ- වහිනිරාශිය , නොලසා - අනලසවැ , නිවන් නකුසේ- නිර්වාපණය කරන්නකු මෙන්, කටයුතු- කර්තව්‍යය, එසේ- තත්වූ පරිද්දෙන්, දැන-ජානය කොට, කල් නොයවාම- කාලක්ෂේප නොකොටම, සකසේ- මනාකොට, කරවි- නිපදවවි.

1.හැරගෙණ-සමහර 2.බදින-මුද්රිත 3.අසින්-5 4.නිරිදිනි-සමහර 5.නිවන්නකු-බොහෝ 6.කරව:කරවු-සමහර

16. යළි කල් යැවිය1 යු තු

ඉක්මන් කරනු2 කටයු තු

වන වැඩට ඉන් ම තු

අඟුළු3 හෙළමැයි කියන් දැන න තු

17. වරද කළවුන් හ ට

ගිවිස්වා ඇති පමණ ට

කරවන නිගාව ට

සඟහ සරි කොට කියන් පෙර සි ට

18. නුවණින් නොවිම සා

බස් පසුගියොත් නොල සා

ලොව නොරැකෙන නි සා

නොකළ මැනවිය රජිනි4 එලෙ සා

16. යළි-තව ද (කිවයුත්තෙක් ඇති) , කල් යැවිය යුතු- කාලක් ශේපයෙන් කළයුතුවූ , කටයුතු- කර්තව්‍යයන්, ඉක්මන් කරනු- ශිෂ්රනව කිරීම , ඉන්මතු- එයින් මත්තෙහි , වන වැඩට- වන්නාවූ අභිවාද්ධියට , අඟුළු හෙළමැයි- අර්ගලාරෝපණයකැයි, තතු දැන- තත්වඥවැ (කියන්නාවූ), කියන්- කථනය කෙරෙන්.

17. වරද කළවුන් හට- අපරාධ කළාවුන්ට , ගිවිස්වා-ප්රකාශිත කරවා, ඇති පමණට-දොස්වූ ප්රකාශණයට, කරවන-කාය්ය්‍ය මාණවූ , නිගාවට- නිග්රවහයට හෙවත් දණ්ඩනයට,සඟහ-සඬිග්රි හය, පරි කොට- සමාන කොට , පෙර සිට- පුරාතන කාලයෙහි සිට, කියන්- (නීතිඥයෝ) කථනය කෙරෙන්.

18. රජිනි- නරේන්ද්රනයෙනි , නුවණින්- (ස්වකීය) ඥානයෙන්, නොවිමසා-විචාරණය නොකොට, නොලසා- යුහුසුළුව, බස් පසු- (අන්යනයන්ගේ ) වචන පස්සෙහි , ගියොත්- ගමනය කළ හොත්, ලොව- ලෝකය නොහොත් ස්වකීය විජිතය, නොරැ කෙන නිසා - රක්ෂිත නොවන හෙයින් , එලෙසා- එවැන්නක්, නොකළ මැනවිය- නොකළහොත් මනෝඥය.



1. යැවිය-4      2. කරණ-ඇතම්      3. අඟුලු-මුද්දර්ත      4. රජුනි-මුද්දර්ත

19. සිවුරඟ යෙනඟ ගෙ න

ජයටත් වඩා පැමිණෙ න

සිය නුවණින් ලැබෙ න

ජයම බෝකල් මැනවි නිරිදි2 න

20. ලොව කවුරුන් වුව3 ත්

අවමන් නොකර බස් දෙ ත්

අසමින් යුත්4 පව ත්

රැගෙන නිස්සක් කෙරේ පැනව ත්

21. කෙළවර නපුරු ලෙ ස්

නොමදවැ ලැබුණු5 සැප නො ස්

විපත් හා නොවෙන ස්

කියන6 දැනගත්7 මෙවියතුන් බ ස්

19. නිරිදිනි- නරේන්ද්රයයාණනි, සිවුරඟ සෙනඟ- චතුරභීගසෛ න්යනය, ගෙන- ග්රන්ථාණය කොට හෙවත් පරිවාර කොට, පැමිණෙන- ජ්රා, ජයරමාණවූ , ජයටත් වඩා-(ගන්රැන) විජයටත් අධිකවැ, සිය නුවණින්- ස්වකීය දොනයෙන්, ලැබෙන- ලභ්ය-මානවූ , ජයම- (ගන්රැන)විජයම, බෝකල්- චිරාත්කාලයක් මුළුල්ලෙනි, මැනවි- මනෝඥයි.

20. ලොව- ලෝකයෙනි , කවුරුන් වුවත්- කවර තරම් කෙනෙ කුන් නමුත්, බස් දෙත්- කථනය කරන කල්හි , පැනවත්- ජ්රාඞ්ඤ තෙම, අවමන් නොකර- ( ඔවුන්ට ) අවඥ නොකොට, අසමින්- ශ්රීවණය කෙරෙමින්, යුත් පවත්- යෝග්ය වූ ජ්ර, වෘත්තිය , රැගෙන- (එයින්) ග්රන්ථාණය කොට , නිස්සක් - ( තමහට ) උචිත වුවක්, කෙරේ- පිළිපදනේය.

21. කෙළවර-අවසානයෙනි , නපුරුලෙස්- දුෂ්ටාකාරවූ(අනිෂ්ට විපාක ඇති) , නොමදවැ ලැබුණු- (ආදියෙනි)අමන්දවැ ජ්රටනිලබ්ධි , සැපනොස් - සුබසෞමනස්යනය, විපත්හා - විපත්තියක් හා, නොවෙනස්-අවිශේෂයයි, කියන- කථනය කරන්නාවූ, විය තුන්- වියශක්තයන්ගේ, මෙබස්-මේ වචනයන්, දැනගත්-ඡානනය කරන්න.

1.ලබන-සමහර 2.නිරිදුන-බොහෝ 3.උව-සමහර 4.යුතු- බොහෝ 5.ලැබුණු-මුද්දර්ත: ලැබුව- ඇතම්  
6.කියනි-ඇතම් 7.දැනගත්-මුද්දර්ත

22. නුවණ නැත්තන් ල ද

රජසැප නිරැ1පිළිබ ද

එම පැනවතුන් ල ද

නොසරි වේමැයි2 සැපත් සුරර ද

23. සතුන් දිවි නැසුමුත්

අත්සතු දෙය ගැනිමුත්

පරදර රා බොනුත්

මෙපව් සිදුවේ කයින් සැක නැත්

24. කියනු දැන දැන බො රු

තෙපලුත් නොවන වැඩක රු

කේළාමුත් නපු රු

බිණුම් බස වේ මෙසිවු උවදු රු

22. නුවණ නැත්තන්- අඥයන් විසින් , ලද-ප්ර නිලබ්ධවූ, රජ සැප- රාජ්යනශ්රීය, නිරූ පිළිබඳ - නිරය දූෂය හා ප්ර නිබද්ධ( වෙයි), එම- ඒ රාජ්යශ්රීඥයම, පැනවනුත්- ප්රා ඥයන් විසින්, ලද- ප්රතිලබ්ධ වූවා, සුරරද- සුරේන්ද්රියාගේ, සැපන්- සම්පත්තිය හා ද, නොසරි වේමැයි- සමාන නොවන්නිමය( ඊට ද වැඩිතරම් වෙයි සේයි).

23. සතුන්- සත්වයන්ගේ, දිවි නැසුමත්- ජීවිත විනාශනය ද, අත්සතු දෙය - අත්යානයන්න වස්තුව , ගැනිමුත්- සොරා ගැන්වීම ද, පරදර- පරදාරාභිගමනයද , රා බොනුත්- සුරාපානය ද යන මෙපව්- මේ( චතුර්විධ) පාපය, කයින්- කාය( දේවාර) යෙන්, සිදුවේ- දිද්ධවන්නේය , සැක නැත්- ( මෙහි) සංශය නැත්තේය .

24. දැන දැන- ජානනය කොට කොට , බොරු කියනු- මෘෂා කථනය ද, වැඩකරු නොවන- අර්ථාවහ නොවන්නාවූ, තෙපු ලුත්-( ප්රකලාප) වචනය ද යන, මෙසිවු- මේ චතුර්විධ පාපය, බස- වාග්දේවාරයෙහිවූ, උවදුරු වේ- උපද්ර ව වන්නේය.

1.නිරා-සමහර 2.වේමය-මුද්රිත 3.දෙයැරගැණුමුත්-මුද්රිත

25. දළලොබ අත්සැප න

වනස සිතිවිලි නොව ඉ න

යළි මිසදිටු පව න

මෙතුන නියතව1 පහළවේ සි න

26. සතකු2 බව දැනුම ද

මරනුව සිත් පයෝග ද

දිවි යනු සියතබ ද

පසඟකැයි යෙන් පළමු සිකප ද

27. නියෝ පිළිගැන්ම ද

එකරනු යට කියන ල ද

පියෝ ඇර නමබ ද

සනඟි සනරඟ සහ නියෝග ද

25. අත්සැපන-මෙරමාසැපත්හි , දළලොබ- (අභිධියාසඬ්ඛිය න) දෘඪලෝභය ද, ඉත නොව- හිතාධියා ශය යුක්ත නොව ( කරනු ලබන්නාවූ ) , වනස සිතිවිලි- ද්රෝශහවිත්තනය හෙවත් වියාරපාදය ද, යළි- නවද, මිසදිවුපවන- විඵයාහදාණි ප්රාචාත්තිය ද යන , මෙතුන- මේ(පාප) ත්ර ය, නියතව-නිශ්චිතව, සිත- මනෝද්වාරයෙහි, පහළවේ-ප්රා දුර්භූත වන්නේය.

26. සනකු බව- සත්වයකු බව ද, දැනුම ද-(සත්වයෙකැයි) ජානනයද, මරනුව- මාරණය පිණිසවූ, සිත්- චිත්තය ද, සිය තබද-ස්වාහස්තිකවූ , පයෝගද - උපක්රමය ද, දිවි යනු- ජීවිත යාගේ තොරවීම දැයි (මෙසේ), පළමු සිකපද- ප්ර එම ශික්ෂාපදය හෙවත් එහි වියැතිකර්මය, පසඟකැයි- පඤ්චාඬ්ඛයක් ඇත්තේයයි, යෙන්-කථනය කෙරෙත්.

27. නියෝ-( සත්වඝාතනය පිණිස අනිකක් හට) නියෝග කිරීමද , පිළිගැන්ම ද - ( ඇණවන ලද්දහු විසින් එය) ප්රිතිග්ර හණය කිරීම ද , එකරනු- ඒ ( නියෝගය) සිද්ධ කිරීමද , යට කියන ලද- පූර්වෝක්තවූ , තමබද- ස්වාහස්තිකවූ , පියෝ ඇර- උපක්ර මය හැර , සනරඟ සහ- චතුරඬ්ඛයන් හා සමඟ , නියෝග ද -( ප්රකථම ශික්ෂායෙහිවූ ) ආණත්තියද , සනඟි- සප්තාඬ්ඛයක් ඇත්තේවේ.

1.මෙතුණ-නියතින්-මුද්රිත: මෙතුන් නියවන-සමහර 2.සනෙකු-සමහර

28. වෙන අය1 අයතිව න් එබව දැනුමුත් සොරසි ත්

පියෝ ඉන් ගැනුමු න් දෙවන2 සිකපද පසඟකැයි යෙ ත්

29. මෙහෙවර ගිවිස්ම ත් ඔහු එම සේ කිරීම ත්

හැර යට පියෝ අ ත්3 එසිච් සමගින් සනඟි නියව ත්4

30. නොලැගිය5 යුතු තැන ත් ඉවසුම් සෙවුම් රිසිව ත්

මහනි6 මහ සමව ත් සනර අඟ පරදාර7 සැක නැ ත්

28. වෙන- අය- අත්ය යන් හට , අයති වත් - සත්තකවූ වස්තුවද , එබව- ඒ අත්යයයන්තභාවය , දැනුමුත්- දැනීම ද , සොරසින්-ස්තෙය චිත්තය ද, පියෝ- උපක්රයමය ද , ඉන්- ඒ උපක්ර මයෙන් , ගැනු මුත්-පැහැර ගැන්මදැයි , දෙවන සිකපද- ද්විතීය ශික්ෂාපදය හෙවත් එහි වියැතිකර්මය , පසඟකැයි- පඤ්චාඬ්ඛයක් ඇත්තේයයි, යෙන්-කථනය කෙරෙත් ,

29. මෙහෙවර- ප්රෙඋරණය හෙවත් ආණත්තිය ද , ගිවිස්මත්- (එය) ප්ර නිඥ කිරීම ද , ඔහු- ඒ ආඥප්තයා විසින් , එම සේ කිරි මත්- ඒ ඇණවූ පරිදි කිරීමද , යට- පූර්වෝක්තවූ , අත්පියෝ- ස්වාහස්තික ප්රහයෝගය , හැර- වර්ජිත කොට , එසිවූ සමගින්-ඒ ( අවශිෂ්ට) චතුෂ්ටය හා එක්ව, නියවත්- ප්රාචදය , සනගි-( දිවි නිය ශික්ෂාව හෙවත් එහි ආඥායෙන්වූ වියඑත්කර්මය ) සප්තාඬ්ඛ යක් ඇත්තේය .

30. නොලැගිය යුතු තැනත්- (මාතෘරක්ෂිතාදි ) අභ්යාස්ත්රිකය ද, ඉවසුම්-අධිවාසනය ද , වත්-ඒ වස්තුව පිළිබඳව, සෙවුම්රිසි- යේවනේච්ඡාව ද , මඟනි මඟසමවත්-මාර්ගයෙන් මාර්ගසමා පත්තිය දැයි , පරදාර- පරදාරාභිගමනය, සනරඅඟ - චතුරඬ්ඛයක් ඇත්තේය, සැක නැත්- (මේ) ශඬ්ඛාකරහිත.

1.වෙනිතය-සමහර 2.දෙවෙනි-මුද්රිත 3.පත්-ඇනම් 4.නිසොවත්-මුද්රිවන 5.නොලැගිණි- ඇනම් 6.මගිනි- 7.පරසසග-ඇනම්

31. රාබව බොන රිසි දු බොන තැන් ඇතිව පිමු දු  
මදරහමෙර බොනු දු සතර අහකින් යුතුව වේ සි දු

32. නොතතු සභවන සි තු කීමුත් එම සිතට න තු  
ඇසුවවු1 දැනුම් යු තු මුසා සතරඟ මෙසේ දනය තු

33. වෙන්කරවන සිති න් නොහොත් පියබැව් කැමැති න්  
දැනුමින් ඔහු තැති න් සමඟ පෙහෙසුන් සිවහි නියති න්

31. රාබව- සුරාවක් බවද , බොනරිසිදු-පානේවිජාව ද, බොන තැන්- පානයට සුදුසු වියා යාමය ද, ඇතිව-  
ඒ (උත්සාහයෙන්) යුක්තව , පිමුදු -පානය කිරීම ද යන , සතර අහකින්-අභිග චතුර්ථයකින්, යුතුව-  
උපේතව, මදරහමෙර බොනුදු- මන්දවුත් සුරාමෙරෙය පානය, සිදුවේ- සිද්ධවන්නේය,

32. නොතතු-අතථිසි ද, සභවන සිතු-විසංවාදන චිත්තය ද, එම සිතට-ඒ චිත්තයටම, නතු -අවනතවූ,  
කීමුත්-වචන කීම ද, ඇසුවවු- (එය) ශ්රද්ධණය කළාහුගේ , දැනුම් යුතු- තදවිචිතන යෙන් යුක්තවීම දැයි,  
මෙසේ- මෙපරිද්දෙන් , මුසා-මෘෂාවාදය සතරඟ- චතුර්ථිගයක් ඇත්තේ යැයි , දනයතු- ඥානවිසුඤ්ඤි.

33. වෙන් කරවන සිතින්- හේදකරවනු කැමැති චිත්තයෙන් හෝ, නෙහොත්-එසේ නොවිනම්, පියබැව්  
කැමැතින්- (නම හට) ජරිතයකාමිත්වයෙන් හෝ (යුක්ත බව ද ), දැනුමින්- (අසන්න හුගේ)ජානනය ද ,  
ඔහු -ඒ අසන තැනැත්තේද, තැතින් සමඟ- වාග්වියා)පාරය හා සමන්විතය, පෙහෙසුන්- (මෙසේ) පියුනවව  
නය නෙම, නියතින්- නියතයෙන් , සිවහි - චතුර්ථිගයක් ඇත්තේය. (මෙකවෙහි පළමුවන දෙවන  
පාදද්වයෙන් ම කියන ලද්දේ එක් අභිගයෙකි , හේ පක්ෂාන්තර වාවිවු 'නෙහොත්' යන්නෙන් සලකිය යුතු).

34. සතෙකි බිණුමසා නා1 සමගින් කිපුණු සිති නා  
බිණීම ද තදි නා මෙසේ තුනගින් පරුෂ වද නා

35. රාමායණ බර න ඇතුළු2 දෙඩුම් මුල්යු න  
කීමුත් බස් නිර න යුතුව දෙ අඟින් දනුව නියව න

36. බඩුවෙකි අන් අය ති නමහට නැවුම් කැර රු ති  
මෙසේ දෙ අඟින්3 යු ති දනුව දළලොබ අත්සැපන ඇ ති

34 . බිණුමසනා-බැනුම් අසන්නාවූ , සතෙකි- සත්වයෙක් ද , කිපුණු සිතිනා සමගින්- කුපිත චිත්තයෙන්  
යුක්ත වීම ද, තදිනා- ක්රුණරසේ, බිණීම ද- ආක්රෝ ගය දැයි, මෙසේ- මෙපරිද්දෙන්,පරුෂ වදනා-  
පරුෂවචනය නෙම, තුනගින්- අභිගත්රයයකින් ( යුක්තවේ).

35. රාමායණ බරන ඇ- රාමායණ භාරන (කථා) ආදිය, ඇතුළු- අන්තර්ගතවූ, දෙඩුම් මුල්යුත-කථාවක්  
පුරස්කෘත බව ද, කීමුත්- (එය) කථනය දැයි , දෙඅඟින් - අභිගද්වයකින් , යුතුව- යුක්තව , නිරතබස්-  
ප්‍රලාප වචනය ( සිද්ධවන්නේ යයි) , නියවන- ජරාතඥය, දනුව-ජානනය කරව.

36. අත් අයති- අනිකකු සන්තකවූ , බඩුවෙකි- භාණ්ඩයෙක් ද, රුහි කැරැ- (මේ මට වීනම් යහපතැයි) රුචි කොට , තමහට නැමුම-තමාට පිරිනැමීම දැයි , මෙසේ - මෙපරිද්දෙන් , අත්සැපත ඇති, පරාධීන සම්පත්තියෙහිවූ, දළලොබ-අභිධියා ව , දෙඅඟින් යුති-අභිගද්වයකින් යුක්ත යයි, දැනුව-ජානනය කරව.

1.බිනුබසිනා-ඇතම් 2.ඇතුළුව-ඇතම් 3.දෙයඟින්-මුද්දරන

37. අත් සතෙකි1 යමකි සි කෝ කැරැ ඔහු නසන රි සි

මෙසේ දෙ අඟින් දි සි වනස සිතිවිලි2 දැනුව තතු ලෙ සි

38. වරදවා සිතමු ත් එලෙසින්ම වැටහීම ත්

මිසදිටු දෙ අඟ යු ත් වේය නැතහේ අකිරියෙන් ග ත්

39. එකොළොස් මෙපව් ක ල තිරිසන් පේ නිරු3 ව ල

උපදිති4 ඒ නොක ල සදෙව්ලොව සැප ලැබේ සුලක ල5

37. යමකිසි- අනියතවූ, අත්සතෙකි- අත්යයතර සත්වයෙක, කෝ කැරැ- ක්රෝ-ධ කොට , ඔහු- ඒ සත්වයා , නසනරිසි-ඡිකාං සාව දැයි , මෙසේ -මෙ පරිද්දෙන්, දෙඅඟින්- අභිගද්වයකින්, දිසි-දෘශ්යසමානවූ , වනස සිතිවිලි- ද්රෝ හවිත්තනය (වියාප්පාදය), තතු ලෙසි- තත්වාකාරයෙන් , දැනුව-ජානනය කරව.

38. වරදවා - විපරිත කොට, සිතමුත්- චිත්තනයද, එලෙ සින්ම - ඒ චිත්තනය කළ පරිද්දෙන්ම, වැටහීමත්- උපස්ථිතිය දැයි, දෙ අඟ යුත්-අභිගද්වයෙන් යුක්තව, නැතහේ අකිරියෙන්- නාස්තික අභේතුක අකර්මය යන වාදන්තරියෙන් , ගත්-ගන්නා ලද, මිසදිටු- මිථ්යායදෘෂ්ටි තෙමෝ, වේය- සිද්ධවන්නීය.

39. එකොළොස්- ඒකාදශවිධවූ , මෙපව- මේ පාපයන්, කළ- ආචිණ් කළාහු, තිරිසන්-තිරශ්චිතගතිය , පේ-ප්රේ,තගතිය, නිරුවල-තිරයාවාටය යන මෙකී තත්හි , උපදිති- උත්පන්න වෙති, ඒ නොකළ- එකී පාපයන් ආචිණ් නොකළහොත්, සදෙව්ලොව -ෂඩ්දේවලෝකයන්හි , සුලකළ- අනිශයිත් අලඬි කෘතවූ, සැප-සම්පත්තිය, ලැබේ-ප්ර නිලබ්ධවේ.

1.සතකි-සමහර 2.සිතිවිලි-ඇතම් 3.නිරා-මුද්දරන 4.උපදිත්- බොහෝ 5.සුවිසුල- මුද්දරන

40. දත් සිල් බාව නා පින් දෙනු අනුමෝද නා

බණසනු දේස නා පිදිය යුත්තන් පුදනු සම නා

41. කරනු1 ද වතාව ත් පින්කරු ගුණ වැනීම ත්2

සරණ සිහිවීම ත් දොළොස්පින් දැන කරව යාප ත්

42. බත් පැත් වත් යහ න මල් සුවද සහ විලවු න

පහනට තෙල් වීම න මෙලෙස දන්වත් සමඟ3 වාහ න

40. දත්-දානය, සිල්-ශීලය, බාවනා-භාවනාය, පින්දෙනු- ප්රාසන්නී දානය, අනුමෝදනා - ප්රා,ප්රිය නුමෝදනය, බණසතු- ධර්මශ්රතවණය, දේසනා- ධර්ම දේශනාය, සමනා-සම්මාන්ය,වූ, පිදිය යුත්තත්- පූජනීයයන්, පුදනු- පූජනය - ( මතු පද්යය හා කුලකයී).

41. වනාවත්-කුඩා මහත් වෘත්තයන් හෙවත් වත්පිළිවෙත් කරනු ද- කිරීම ද , පින්කරු- පූණ්ය කාරයන්ගේ , ගුණ වැනිමත්- ගුණ කීර්තනය ද , සරණ - සරණගත වීම ද , සිහිවීමත්- (බුද්ධාදී ගුණ) අනුෂ්මරණයද යන, යාපත්- සුන්දරවූ, දොළොස්පින්- ද්වාදශස්ණය යන්, දැන- ජානනය කොට , කරව- සම්පාදනය කරව.

42. බත්-ආහාරය, පැන්- පානවර්ගය , වත්- වස්ත්රනය , යහන- ශයනය , මල්- මාල්යය, සුවද සහ -සුගන්ධද්රව්යයන් හා සමග, විලවුන-විලේපනය , පහනට තෙල්-ප්රනදීපය පිණිස තෙලය, විමන- මන්දිරය, වාහන සමඟ- වාහනය හා සමග්රපව, මෙලෙස- මේ උක්තප්රයකාර ( වස්තු දශකය) , දන්වත්- දානවස්තු ( නම්වේ) .

1.කරනු-සමහර 2.වැණිමත්- බොහෝ 3.සමග-බොහෝ

43. දන්දුන්දෙය ඉදි රි පල දෙසී නැණින් රෙදෑ රි

දුන් දන් එලොබ ඇ රි ජවන්සිත වේ මෙකී රඟ ස රි

44. කයින් තෙපුලෙන්1 ව න පවිනුත් යළි නපුරු ව න

පසක් වෙළදාමෙ න සකා2 වලකිනු සිලැයි දැනග න3

45. සිත කිලුටු කර නා රාගාදී පච් මඬ නා

සිහිවිලි බාව නා දෙකෙකි4 විදසුන් සමත විසි නා

43. දන්දුන්- දානවශයෙන් පරිත්යා ග කළාවූ, දෙය-දේයධම්ය් , ඉදිරි- අනාගතයෙහි , පල දෙසී- විපාකඵලය දෙන්නේ යයි , නැණින්- (කම්ස්මත වකතා ) දැනයෙන් , පෙරදැරි- පූර්වාභිගමවැ, ලොබඇරි- ( දානවස්තුවෙහි ) ලෝභයෙන් තොරවැ , මෙකී රඟ- මේ උක්තප්රාකාරයෙන්, සරි- යෝග්යතාවූ හෙවත් සමන්විතවූ , ජවන්සිත- ජවනචිත්තයෙන්, දුන්-දෙනලද්ද , එදන් වේ- ඒ දාන මය කුශලය වේ.

44. කයින්- කායද්වාරයෙන් හා, තෙපුලින්- වාග්ද්වාරයෙන් , වන- සිද්ධවන්නාවූ, පවිනුත්- ( සප්තවිධ) පාපයෙන් ද , යළි- නැවත, නපුරුවන- අධාර්මිකවූ, පසක් වෙළදාමෙන- පඤ්චවිධ වාණිජ්යයයෙන් ද , සකා- ප්රීතිසම්බිධාගනය කොට හෙවත් ආදීනව සලකා , වලකිනු -විරමණය , සිලැයි-ශීලමය කුශල යයි , දැන ගත- ජානනය කරන්න.

45. සිත- චිත්තසන්නානය , කිලුටු කරනා- ක්ලිෂ්ට කරන්නාවූ , රාගාදී- රාගප්රතභෘතිවූ , පච්-පාපයන් , මඬනා- මර්දනය කරන් නාවූ , සිහිවිලි- චිත්තා නොමෝ , බාවනා- 'භාවනාමය' ( කුශ ලයවේ) ( ඕ නොමෝ) විදසුන් සමත විසිනා- 'විදර්ශනය' 'සමථය'(යන දෙදෙනාගේ ) වශයෙන් , දෙකෙකි- ද්විකයෙකි.

1.තෙපුලින්- ඇතම් : වචසින් 2.නිසැක-ඇතැම් 3.දැනගෙන-ඇතැම්4.දෙකෙකි-ඇතැම්

46. මෙයින් පරලොව ප ත් උදෙසා එබඳු ජේස ත්1

දෙනු නිසි අහරව ත් දනෙහි අනුසස් වේය2 පින්පෙ ත්

47. නොකැමැති මසුරු දො ස්3 දුරලා වෙමින් සිතනො ස්

අනුන් දුන් පින්ර ස් ගැනුම් අනුමෝදනය සොදලෙ ස්

48. නොහැඟ පුද ලබය ස හිත අදහසින් මුනි බ ස

අන්මට මොක් පිණි ස කියනු දේසනි4 මහත් අනුස ස

46. මෙයින්- මේ ලෝකයෙන්, පරලොව පත් - පරලෝකයට ප්‍රාප්තවූ , එබදු- එවැනිවූ හෙවත් පින් අනුමෝදන් වන්නාවූ , පේෂන- ප්‍රේම තසත්වයෙකු , උදෙසා - උද්දේශ කොට , නිසි- යෝග්‍ය වූ , අහරවත්- ආහාරවස්ත්‍රවයන් , දෙනු- දානය කිරීම , දනෙහි - දානයෙහි , අනුසස් පින්පෙන් වේ ය- ‘ අනාශංසපුණ්‍යකප්‍රරාමප් නිය’ වෙයි හෙවත් ‘ ප්‍රාසප්තිදාන’ නම් වන්නේය .

47. නොකැමැති- අමනාපත්වය , මසුරු - මාත්ස්‍යස්ප්‍රය යන, දොස්- දෝෂයන් , දුරලා- දුර්භූත කොට , සිතනොස් වෙමින්- චිත්තසන්තුෂ්ටියෙන් යුක්ත වෙමින් , අනුන්- අන්ය,යන් විසින් , දුන්-දානය කරන ලද , පින්රස්- පුණ්‍යොරාගිය, සොදලෙස්- මනාසේ , ගැනුම්- ප්‍රීතිගිරණභණය , අනුමෝදනය- ‘ප්‍රානප්තියගනුමෝ දන කුශලය (වේ).

48. පුද-පූජනයක් හෝ, ලල-( ප්‍රශන්යෝය) ලාභයක් හෝ , යස- කීර්තියක් හෝ , නොහැඟ - අපේක්ෂා නොකොට, හිත අදහසින්- (ශ්‍රෝත්‍යාපනයා කෙරෙහි ) හිතාධියාශයෙන් , මොක් පිණිස- මෝක්ෂය සදහා , මුනිබස- බුද්ධචර්‍යය , අන්හට - අන්ය යාහට, කියනු- කථනය කිරීම , මහත් අනුසස- මහානාශංස්තවූ , දේශනි- ‘දේසනාමය කුශලය’ (වේ) .

1.පෝෂන් -මුද්දර්ත 2.මෙය-බොහෝ 3.දොස: සිත නොස : පින්රස: සොදලෙස-මුද්දර්ත 4.දේසන- මුද්දර්ත

49. මෙ බණම1 ඇසූ ක ල ඇතැයි සිතමින් පින්ප ල

එකඟව මුනිතෙප ල අසනු බණසන කුසලි මනක ල

50. ගුණයෙන් පසු නොබ ට2 මුනිවර කුලදෙටුන්හ ට

වැළුම් ඇ නිසිකො ට කරනු පුදවේ මනා දෙලොව ට

51. පින්කිරියෙහි නොහො ත් ගිලන් ගුණවත් හටව ත්3

කරනු මෙහෙ යහප ත් වතාවත් නම් වෙතී තෙපල ත්

49. මෙ බණම- මේ ධර්මයම , ඇසූකල- ශ්‍රී වණය කළ කල්හි, පින්පල- පුණ්‍යඵලය , ඇතැයි- ඇත්තේයැයි , සිතමින්- චිත්තනය කෙරෙමින් , එකඟව- ඒකාගර චිත්ත ඇතිව , මුනිතෙපල- බුද්ධ චර්‍යය , අසනු- ශ්‍රීරධවණය කිරීම , මනකල- මනෝඥවූ, බණ අසන කුසලි- ‘ධර්මශ්‍රී වණමය කුශලය ‘ (වේ) .

50. ගුණයෙන්- ( ශීලාදී ) ගුණධර්මයෙන් , පසුනොබට- ඔලීන නොවූ , මුනිවර- යතිවරයන් හා , කුලදෙටුන් හට- කුලජ්‍යේෂ්ඨ යන්ට, වැළුම් ඇ- වන්දනා ආදිය , නිසි කොට- යෝග්‍යස කොට , කරනු කිරීම , දෙලොවට- උභයලෝකයට , මනා- යහපත්වූ , පුදෙව්- ‘අපවායන කුසලය’ වේ.

51. පින් කිරියෙහි- පුණ්‍යභක්රී යා විෂයෙහි , නොහොත්- නැත හොත් , ගිලන්- ගිලානයක්හට හෝ , ගුණවත් හටවත්- ගුණසම් පන්නයන්හට හෝ , මෙහෙ කරනු- පරිවය්සා, රකරණය , යහපත්- සුන්දරවූ , වතාවත් නම් වෙතී- ‘වෙය්සා වච්ච කුසල’ නම් වේයයි,

1.මේ බණ-සමහර 2.නොපසුබට-මුද්දරිත 3.අයටත්-සමහර

52. සනහට පින් කර න සතුටු වීරිය වඩව න

ඔවුන් ගුණ පවස න කලට පැසසුම් කුසලි දසව න

53. පහවූ කෙලෙස් රණ ලොවැදුරු නැණකුලුණු ගුණ

සලකා කැර සරණ දැනුම්1 මෙසරණ කුසලි රජමෙණ

54. දන් සිල් ඇ කුසල් අනුසස් විසින්2 හැමකල්

සඳහන් වනු වීමල් සිතින් සිහිනම් කුසලි මනකල්

52. පින් කරන- පුණ්ණියාකාරී යා කරන්නාවූ , සනහට- සන්වයාහට , සතුටු- සන්තුෂ්ටිය හා , වීරිය- ශක්තිය , වඩවන- වර්ධනය කරවන් නාවූ, ඔවුන් ගුණ- ඔවුන්ගේ ගුණයන් , පවසන කලට- ප්රටකාශ කරන්නාවූ කාලයෙහි , දසවන- දශමවූ, පැසසුම් කුසලි- ප්රටශංසන කුසලය ( වේ ).

53. පහවූ- විගතවූ , කෙලෙස් රණ-ක්ලේශයුද්ධ හෝ ක්ලේශ ගහන ඇති , ලොවැදුරු- ලෝකාචාර්ය්ලෙ ( වූ සම්පත් සම්බුද්ධ ) යන්ගේ , නැණකුලුණුගුණ - ඥානකරුණාගුණයන් , සලකා - සංලක්ෂණය කොට , සරණ කැර- සරණ යයි කොට, දැනුම්- අවබෝධ කරගැනීම යන, මෙ- මේ නෙම , රජමෙණ - රාජෝත්තමය , සරණ කුසලි- ' සරණමය කුශල ' නම් (වේ).

54. දන් සිල් ඇ කුසල් - (ස්වකීය වූ) දාන ශීලාදී කුශලයන් , අනුසස් විසින්- අනුශංස වශයෙන් , හැමකල්- සියලු වේලෙහි, විමල්- නිර්මලවූ , සිතින් - චිත්තයෙන් , සඳහන්වනු- අනුස්මරණය, මනකල්- මනෝඥවූ, සිහිකම් කුසලි- 'අනුස්සති' නම් කුශලය (වේ).

1. ගැනුම්- බොහෝ 2.ලෙසින්-ඇතම්

55. කළ මේ පින් දොළොස අත්පත් සින් රුවන්1 ලෙස

පැතු යම් අදහස ලෙසට සගමොක් යනු2 සැබෑ බස

56. සෙට යයි පෝ දවස අද දවසම නොයෙක ලෙස

කටයුතු නම නිවෙස කියා අලුයම නැඟී3 එදවස

57. දැවටු කා නිපෙර4 සනහා ගිහි පුවද හැර

මල් දුම් ගෙන පවර පුදා තෙරුවන් නැමද බැති කැර

55. කළ ( ආවිණි ) කරන ලද , මේ පින් දොළොස - මේ ද්වාදශ විධ පුණ්ණිය නෙම, අත්පත් -



හස්තප්‍රාමණ්ඩල , සිත්තුවන් ලෙස - චිත්තාමාණික්ශ්‍යයක්සේ, පැනු -ප්‍රාහර්ථිතවු , යම් අදහස - යථාභූත අධ්‍යායයක් ඇද්ද , ලෙසට- (ඒ) වූ පරිද්දෙන්, සගමොක් යනු- ස්වර්ගමෝක්ෂසුඛය ( දෙන්නේය) යනු , සබ්බස- සත්ය,වචනයි .

56. පෝදවස - පෞෂ්ඨ දිනය, සෙට යයි - ආගාමි දින යයි ( දැන), අද දවසම-ඒ තද්දිනයෙහිම , තම නිවෙස - ස්වකීය නිවාසයෙහි වූ, නොයෙක ලෙස -අනේකප්‍රකාරවූ, කටයුතු- කර්තව්‍යයන් , කියා- සංවිධාන කොට , එ දවස - ඒ ( පෞෂ්ඨ ) දිනයෙහි , අලුයම- ප්‍ර භාන යෙහි , නැඟී- උත්ථිතවැ- ( පද්‍ය තර්දයකින් කුලකයි) .

57. නිපෙර - ඥානපූර්වකව හෙවත් නුවණින් යෙදි , දැවටුකා- දන්තකෘෂ්ඨ බාදනය කොට , ගිහිසුවද - ගෘහස්ථෝචිත ගන්ධ විලේපනයත් , හැර- දුරු කොට , සනහා- ස්නානය කොට , මල්දම්- පූෂ්පධූපයත් ඉ, ගෙන- ගිරාහණය කොට , පවර- උතුම් වූ, තෙරුවන්- රත්නත්රය ,පුදා- පූජනය කොට , බැති කැර- හක්නි ( පුරස්සර) කොට , නැමැද - නමස්කාර කොට .

1.සිතුවන්- මුද්දර්ත 2.වනු-මුද්දර්ත; දෙනු- සමහර 3.නැගිට-බොහෝ4.නිපෙර- මුද්දර්ත

58. ඇත මුනි උවසු වෙ ත අබ්දැණි වැදී මුදුන ත

දින රැ1 කැර නිය ත ගනුව පේවස් කැර සැදැසි ත

59. සතුන් දිවි නොන සා අන්දතු නොගෙන වෙසෙ සා

ගැමිදම් බොනු සමඟ මෙප සා දුරුව රා බොනු සමග මෙප සා

60. ඉරමුදුනෙන් නැමු මි යවකැලිවනෙක වැළඳු මි2

උමතු බව3 නොලැඟු මි4 විකල් බොජුනෙහි මෙසිවු අඟ න මි

58. මුනි උවසු- භික්ෂුවක් හෝ උපාසකයකු, ඇත- විද්‍ය මාන වුවහොත් , වෙන- (ඔහු) සමීපයෙහි , අබ්දැණිවැ- අර්ධජානුනවැ, මුදුනැ- (තමාගේ) මස්තකයෙහි , අතදී - අඤ්ජලිදානය කොට හෙවත් දොහොත් මුදුන්දී , දින රැ- දිවාරාත්රී- දෙක , නියත කැර- නියම කොට හෙවත් කාලපරිච්ඡේදවාග්භේදය කොට , සැදැ සිත කැර - ශ්රජ්ද්ධාචිත්තය ( පුරස්සර) කොට , පේවස් ගනුව- පෞෂ්ඨ සමාදානය කරව.

59. සතුන්-සතුටයන්ගේ , දිවි- ජීවිතය , නොනසා - විනාශ නොකොට , අත්සතු- අත්ය,යත්ත වස්තුව , නොගෙන - ( සොර සිත්ත්) ග්රසහණය නෙකොට , ගැමිදම්- ග්රානමිය ධර්මය , බොරු බසා- මෘෂාකථනය , රා බොනු- සුරාපානය යන ( පාපත්රනය ) හා, සමග- සමත්විතවූ , මෙසා - මේ පඤ්චදුශ්චරිතයෙන් , වෙසෙසා- විශේෂයෙන් ,දුරුව - අපගතවැ, ( ගද්දෙපඤ්චකයෙකින් කුලකයි)

60. ඉර- සූර්ය්ණය මණ්ඩගය, මුදුනෙන් - මස්තකයෙන් , නැමුම්- නැමීමය , යවකැලිවනෙක - ( පෙරවරු වැළඳිය යුතු ) යාවකාලික වස්තුවෙක , වැළඳුම් -( ඒ) වළවඤ්ජනය , උමතු බව - උත්මත්ත

භාවයට, නොලැඟුම් - නොපැමිණීමය යන , මෙසිවි - මේ චතුෂ් කය , විකල්බොජුනෙහි - විකාලභෝජනයෙහි , අඟ නම් -අභිග නම්.

1. දවරැ-මුද්දර්ත 2.වැළඳුම්-සමහර 3.නුමුතුබව- මුද්දර්ත 4.නොගිලම්-සමහර

61. තටනු ගයනු 1 වය නු මල්ගද ද පෙරදැරි ව නු දැකුමැසුමුදු දර නු2 සතට සිකපද මෙතුන් අඟව නු

62. පා වඩුරියනි3 නු ස් ඇඳතුළ නෙකැප නිළිඳ ස් එබව දැනසුන් උ ස් මහස්තේ සැතපුමුදු4 සිවුලෙ ස්5

63. වරණ අට මෙප දන් කියමින් වච6 සමා දන් මහණකු7 ලෙසට දන් වළඳ කර බණ අසව මුත් දන්

61. නටනු- නාන්යනය, ගයනු- ගායනය හා, වයනු -වාදනය, මල් ගඳ ද - මාලාගන්ධය යන මොවුන්ට, පෙරදැරි වනු- අභිමුඛ වීමෙන් ( යථාකීර්මයෙන්) දැකුම්- දර්ශනය ද, ඇසුමුදු- ශ්රී වණය ද, දරනු- ධාරණය දැයි , සතට සිකපද- සප්තම අෂ්ටම සඬිගෘහිත වූ ශික්ෂාපදය, මෙතුන් අභවනු- මේ අඬිගන්රකයෙන් යුක්තවේ .

62. වඩුරියනින්- වර්ධකින් විසින් සම්මතවූ රතනයෙන් හෙවත් සප්තවිංශත්යසඬිගුලයෙකින් , උස්- උච්චවූ , පා- පාද ඇති, ඇඳ- මඤ්චකය , අතුළ- ආස්තෘතාව , නොකැප - අකල්ප්‍යමවූ , තිළිඳුස්- ආස්තරණජාතිය , එබව - ඒ උච්චත්වය හා ආකල්ප්‍යවස්තරණත්වය, දැන-ජානනය කොට , උස්අසුන - උච්චාසනයෙහි හා, මහස්තේ- මහාසනයෙහි , සැනපුමුදු- සන්තෘප්තවීම ද ,සිවුලෙස්- ( අඬිග විසින් ) වතුර්විධවේ.

63. වරණ- වරේණ්ඨිය, මෙ අටපදන් - මේ අෂ්ට ශික්ෂාපදයන් , කියමින්- වාග්භේද කෙරමින් , සමාදන් වච- සමාදිණ්ණ වෙව, මහණකු ලෙසට - ( නමාගේ ගෙට නිති බතට පැමිණෙන ) ශ්රීමණ යකුසේ , දන් වළඳ කර - ආහාර වලඤ්ජනය කරව , මුනිදන්- මුනින්ද්රටයන්ගේ , බණ- ධර්මය , අසව - ශ්රද්වණය කරව.

1. නටනු ද ගනුවයනු-මුද්රිත; නටනුව ගනු වයනු - ඇතම් 2.දරනු-සමහර 3.වඩුරියනි-ඇතම් 4.පුබුදු-සමහර 5.එමලෙස්-මුද්රිත 6.වෙච්-මුද්රිත; වච-සමහර 7.මහණකු-බොහෝ

64. සන්විද මෙවුන්ද මි කෝ වෙරබැඳුම් නළක මි තද මත්සරි ගැනු මි පමා මද ඇ දුරුව නොදහ මි1

65. නිසි බාවනා කැ ර රැක නොකඩ අටසිල්ව ර දෙවෙනි දින මනහ ර දෙවව2 දන් යනිගණට නරව ර

66. අඩතුන් කෙළක් කෙ ස් නවනුදහස් රොම්රැ ස් විසිතිය දන් දෙනි ස් සමත්3 සියලු සිටි වසා ම ස්

64. සන්විද- සප්තවිධවූ, මෙවුන්දමි- මෙමුද්‍රනධර්මය , කෝ- ක්රෝතධය , වෙරබැඳුම්- වෙරබන්ධනය , නළකම්- වඤ්චාකම්ස් න , තද-ස්තම්භය, මත්සරි ගැනුම්- මාත්සය්රී ග්රතහණය , පමා- ප්ර මාදය , මදඇ- ( ජානාදීන්වූ) මත්තත්වය ( යන මේ ආදී වූ) , නොදහම්- අධර්මයෙන් , දුරුව- විරුතවැ , ( මතුකව හා සම්බන්ධයි ).

65. නිසි-යෝග්‍යෙවූ , බාවනා- භාවනාවන් ,කැර -භාවිත කොට , වර- උත්තමවූ , අටසිල්- අෂ්ටාඬිග ශීලය නොකඩ- අබන්ඩවැ, රැක- රක්ෂණය කොට , නරවර- නරෝත්තමය , දෙවෙනි දින- පශ්චාද්දිනයෙහි , යනිගණට- භික්ෂුසමුභයාහට , මනහර- මනෝ ඥෙවූ ,දන්- දානය , දෙවව-දාපනය කරව .

66. අඩතුන් කෙළක්-සර්ධද්විකෝටියක් ,කෙස්- කේශයෝ ද, නවනුදහස්- නවනවතිසහස්රයක් , රොම්රැස්- රෝමරාශියද , විසි නිය- විංශතිප්රමාණ නඬයෝ ද , දෙනිස් දන් - ද්වාන්රිංබඤ්දන්තයෝද , සියලු- සකලශරීරයෙහි , මස් වසා - මාංසප්රයච්ඡාදනය කොට , සිටි-ස්ථිලවූ , සමත් -වර්මය ද, (පද්යපමිකයෙකින් කුලකයි ).

1.නොවදම්-සමහර 2.දෙවච්; දෙවවු- සමහර 3.සමුත්-සමහර

67. නවසිය මස්වැදෑ ලී නවසියයක් නහරවැ ලී තුන්සිය ඇටසැකි ලී පුරා සිටිනා ඇටමිදුලුව ලී

68. වකුගඩුද අදව ත්1 අක්මා ද ලබු මස්ම ත් බඩදිව් පපුකැන ත් දෙනිස් රියනක් අතුණු2 වැටිය ත්

69. අතුණුබද බහන ද නොපැසුණු අහර කසළ ද ඉස්මුල් පින් සෙම් ද සැරව ලේ සෝදිය මෙනෙල් බ ද

67. නවසිය- නවගතප්රමාණවූ , මස්වැදෑලි- මාංශපේශීහු ද, නවසියයක්- නවගතකයක්වූ , නහරවැලි- ස්නායුලතාවෝ ද, තුන්සිය - ත්රිකගතප්ර මාණවූ, ඇටසැකිලි- අස්ථිශාඬ්ඛලයෝ ද, ඇට පුරා-( ඒ) අස්ථීන් පුරණය කොට , සිටිනා - ස්ථාස්තවූ , මිදුලුවලි- මජ්ජාමායා ද ,

68. වකුගඩුද- බුක්ක නම් (හෘදයස්ථ) මාංසපිණ්ඩයෝ ද, අද වත්- හෘදය වස්තුව ද, අක්මා- යකුන් මාංසය ද , මස්මත්- ඒ මාංසයන්ගේ මස්තකයෙහිවූ, දලබු- ක්ලොමය ද, බඩදිව-ප්රිභ නම් මාංසය ද, පපුකැනත්- චුප්චුස මාංසය ද , දෙනිස් රියනක්- ද්වාතරිං ශද්රන්ති ප්රමානවූ , අතුණුවැටියත්- අන්තරාවර්තිය ද,

69. අතුණුබද- අන්තර්නඛද්ධවූ , බහන ද -ගුණය ද , නොපැසුණු අහර- අපක්වාහාරය ද , කසළ ද, පක්වාහාරය ද , ඉස්මුල්- මස්නිෂ්ක නම්වූ ශිරෝගත මජ්ජාව ද, පින්- පින්තය ද , සෙම් ද- ශ්ලේෂ්මය ද , මෙ බදෙනෙල්- මේදස් ප්රාතිඛද්ධවූ තෙලය ද.

1.හදවත්-මුද්රිත 2.අතුනු-බොහෝ

70. කදුළු1 ද වුරුණු තෙ ලේ කෙළ සොටු පිරෙන ඇමක ලේ අසුසිය සදව ලේ පිරුණු සදමිලු මු පිළිකු ලේ

71. දුගද දෙනිසක් කු ණු2 මෙපෙවෙන් අහස විහිදු ණු3 විදුලි ඇතුපය හු ණු4 කුකුළුබිජු මෙන් අනිසි මිරිකු ණු5

72. ජරාලෙඩ ඇ දු ක් වලකන කවර පිහිටෙ ක් එපවත්6 දැන නිස ක් ලබන සැටියේ තැත්කරව මො ක්7

70. කදුළු ද- බාෂ්පය හෙවත් තේන්රේජලය ද, වුරුණුතෙල්-වසා නම්ලද විලීනතෙලය ද, ඇමකල්- සියලු වේලෙහි, පිරෙන- පූය්ය්වි මාණවූ, කෙළ- බෙල නම්ලද මුඛජලය හා ,සොටු -සිඬිඝා නය ද, අසුසිය- අශීන්යතධික ගතප්රලමාණවූ , සදවල්- සන්ධිත්ති , පිරුණු- පූණ්ඩාණ , සදමිදුලු- සන්ධිමජ්ජාවෝ ද , පිළිකුල්- ප්ර තිකූලවූ , මු- මුත්ර ද යන-

71. දුගද- දුර්ගන්ධවූ , දෙනිසක් කුණු- ද්වාතරිංදශද්විධ කුණප යක්වූ, මෙපෙවෙන් - මේ( ශරීර ) ප්රවෘත්තිය , අහස- ආකාශයෙහි , විහිදුණු- විස්තීර්ණවූ , විදුලි- විද්යුත්ප්රලතාවක්සේ ද , ඇතු - හස්තියක් හුගේ,පයහුණු- පදනික්ෂේපස්ථානයෙහි පතිතවූ , මිරිකුණු-(ඒ පාදනික්ෂේපයෙන් ) මර්දිතවූ , කුකුළුබිජු මෙන්- කුක්කුටාණ්ඩ යන්සේ ද , අනිස- අනිත්ය (වේ).

72. ජරාලෙඩ ඇ- ජරාරෝග ආදිවූ , දුක්-( වාත්ත) දූෂකය, වල කන- ප්රභූතියේ ක්රත්තාවූ , පිහිටෙක්- ප්රීතිෂ්ඨාවන්තෙක් , කවර- කතරයෙක්ද ? එපවත් - ඒ (මේ) ප්රවෘත්තිය , නිසක්- නිශ්චයෙන් , කරනසේ , තැත් කරව - උත්සාහ කරව.

1.කදුලු-බොහෝ 2.කුනු-මුද්රිත 3.විහිදුනු- මුද්රිත 4.හුනු-මුද්රිත 5. මිරිකුනු-මුද්රිත 6.එපවත-සමහර

## 7. නැන්කරව සමහර

73. සවිසන හදා ලේ සන මොහදුරු 1 විදා ලේ නැති කිසි ගදා ලේ 2 මෙසේ වැඩ ඇති බණ වදා ලේ

74. උතුරු දෙස 3 ඒ සදහම් තෙපුල් අමා සොබ මන් නිරිදු බි සවනන 4 විනිත් පෙ මා සි ය මන් ලෙසින් සේසන රජ ඉසුරු ඇ මා බු හු මන් කෙලේ පුදකර පියබසින් තෙ මා

75. පුර රට පැනසර 5 දෙනෙ 6 නියු තෙප ලා සිර සිනි වැද වැද හිමි සිර පතු ලා කැර නම ඉටුදෙවි ලෙස පුද සිය ලා හැර අකුසල් ලදි සගමොක් එක ලා

73. සවිසන- සකලවාචිමය, හදාලේ- අධියායනය කළාවූ , සන- සත්වයන්ගේ , මොහදුරු- මෝහාත්ඛාකාරය, වදාලේ- විචිංස නය කළාවූ , ලේ චිත්තයෙනි , කිසිගදා- ( ඊෂ්ඨාචනාක්රෝධාදී ) ස්වල්ප මාත්රාපීඩාවකුදු , නැති- නැත්තාවූ ( මහාබෝසත් ) තෙම , මෙසේ- මේ උක්තප්රකාරයෙන් , වැඩ ඇති- වෘද්ධිමත්වූ ( හිතාවහවූ ) , බණ- ධර්මය , වදාලේ- දේශනා කෙළේයි.

74. උතුමන්- මහාසත්වයන් විසින් , දෙසු -දේශිතවූ , ඒ සදහම් තෙපුල්- යථෝක්ත සද්ධර්මවචන නමැති, අමා-අමෘතය, සොබ මන්- ශෝභමානවූ , නිරිදු- නරේන්ද්රය තෙම , සවනන- ශ්ර වණ( යුග්ම) නමැති, විනිත්- වෂකයෙන් , පෙමා- ප්රේමයෙන් , බී-පානය කොට, සියමන් ලෙසින්- ස්වකීය චිත්තය හෝ ශක්තියවූ පරිදි දෙන්, සෙසන -ශ්වේතච්ඡත්ර යෙන් හා , ඇමා රජඉසුරු- සකල රාජෂේශ්වය්ය්සෙනයෙන් , පුද කර- පූජනය කොට , පියබසින්-ප්රිය වචනයෙන් , තෙමා- ප්රනශංසනය කොට , බුහුමන් කෙලේ - බහුමාන කෙළේයි.

75. පුර- නගරයෙනි ද, රට- ජනපදයෙනි ද, පැනසර දෙනෙ- ප්රේඥාසාර ජනතෙමේ, නියු- ස්තෝත්ර යන්, තෙපලා- කථනය කොට , හිමි- ( මහාබෝධිසත්ව ) ස්වාමිහුගේ , ස්ර්පතුලා -ශ්රී- චරණ ( යුග්මය) සිරසිනි-ශ්රීඡයෙන් , වැද වැද- වන්දනය කොට .

1.මොහදුරු-මුද්රිත 2.හදාලේ-සමහර 3.දෙසු-සමහර 4.සවණන-මුද්රිත 5.පැණසර-සමහර 6.දෙන-සමහර

76. රනි නා රද නා සියපන ලෙසි 1 නා නර නා සුර නා මුදුනන සද නා සුම නා දි ය නා පදයුග සොබ නා සව නා ලෙසි නා වැජඹිණි 2 යසි නා

ඉති නවවන සග

කොට, තම ඉටුදෙවි ලෙස- ස්වකීය ඉෂ්ටදේවතාවකට මෙන්, සියලා පුද කැර- සකල පූජාවන් කොට , එකලා- තත්කාලයෙනි , අකුසල් හැර- අකුසල් වර්ජිත කොට , සගමොක්-( පසුකාල යෙනි) සිවර්ගමෝක්ෂ(සුඛයන්) ලදී-ලද්දේයි.

76. සියපන ලෙසිනා - රක්තාම්භෝජ ( යුග්මයක්) සේ, රනිනා- රක්තවණ්ර් කැ යෙන් , රදනා- රක්ෂණමානවූ , නරනා සුරනා- නරේන්ද්රර සුරේන්ද්ර යන්ගේ , මුදුනන- මස්තකයන් , සදනා- සජ්ජිත කරන් නාවූ , පදයුග - චරණයුග්මයෙන් , සොබනා- ශෝභනවූ , දියනා- ජගත්තායකවූ ( බෝධිසත්ව) තෙම, සුමනා- සන්තුෂ්ටවැ , සවනා- ලෙසින-සවිඤ්ඤ විලාසයෙන් , යසිනා- කීර්තීන් ( යුක්තවැ ), වැජ ඹණි- විජාමිභාතවී.

නවමසර්ග වියාවඛියාව නිමි.

1. එකලෙක්තරා එ ක්

දුක්පත්<sup>1</sup> මහඵ බමුනණ ක්

කැනින් කැර දනබි ක්

ලදී කහවණු පමණ දහස ක්

2. බමුණු එදහස ල ත්

බමුණු කුලයෙක පෙරද ත්

තබමින් ලොබින් සි ත්

ගියේ සිගනුව වනින් සි ත්

3. ගම රජදහන්<sup>2</sup> ව ට

ඔහු යාදී සිඟීම ට

නිබු<sup>3</sup> කහවනු ගෙ ට

කළෝ<sup>4</sup> වියදම් සිතුමනක ට

එකල - තත්කාලයෙනි , එක්- ඒකාකිවු , දුක්පත් -දුඛිතවු , මහඵ - වෘද්ධවු, එක්තරා බමුණෙක් - අන්ගිතර බිරා භ්මණවයක් තෙම, තැනින් - උත්සාහයෙන්, දනබික් කැර - ධනභික්ෂණය කොට, කහවනු දහසක් පමණ - කිර්ෂාපණ සහසුප්‍රදමාණ (ධන යක්), ලදී - ලද්දේය.

1. බමුණු -(ඒ) බ්‍රාහ්මණ තෙම, ලත් - ප්‍රතිලබ්ධවු, එදහස - ඒ සහසය, පෙර දත් - පූර්වයෙනි දන්නා ලද , බමුණු කුලයෙක - බිරා.භ්මණ ගෘහයෙක්හි , තබමින් - ස්ථාපනය කොට, සිත්ලොබින්- ලෝභචිත්යෙන්, තැවතත් - නිවෘත්තවත්, වතුන් - වස්තුන්, සිගනුව - භික්ෂණයා පිණිස , ගියේ - ගමනය කෙළේ.

ගම රජදහන් - ග්‍රාමරාජධානින් (පිළිබඳවු), වට - භාත්පස්හි, සිහු - ඒ බිරාකභ්මණයා සිඟීමට - භික්ෂණය පිණිස, යාදී -ගමනය කළ කල්හි, නිබු - ස්ථාපිතවු, කහවනු - (ඒ) කාර්ෂාපණයන්, සිතුමනකට - අභිමතවු පරිද්දෙකින්, ගෙට - කුලයට, වියදම කළෝ -වියහයධර්ම කළහ.

දුක්පත් - බෝහෝ 2.යම රජදහඵ - සමහර 3. නැබු තුබු -ඇතම් 2. කොළෝ - ඇතම

4. ඇවිදින් දද මහ ලු

දැක ඒ කුලන් නිවහ ලු

මනිබු දන සිය ලු

දෙවයි වයි කී බස්<sup>1</sup> ලු

5. නිබ්බ දන ඵදව ස

වියදම් වුවෙන්3 නොගිවි ස

වැඳ කන්තලවු ලෙ ස

කියත් බමුණුත්4 බැමිණි මේ ලෙ ස

6. පෙර අප දැන ඇදි න

ඉදිනා හෙයින්5 නොව වෙ න

ගෙයි ඇති නොපදම් න

කළමු6 වියදම් මොබ නිබ්බ ද න

මහඵ දද - වෘද්ධබිරාථිභිමණ තෙම , ඇවිදිත්- ආගමනය කොට, නවහලු - අනාථවු , ඒ කුලන් - ඒ ගෘහවාසීන්, දැක- දර්ශණයකොට, මනිබ්බ -මා විසින් ස්ථාපිතවු, සියලු දන - සකල ධනය , වයි -ශීඝ්‍රව, දෙවයි -දානය කරවයි. අමිසිමුලු - අමර්ෂමුලකවු (නොරිසිය මුල් වු), බස් - වචනයන් , කී -කථනය කෙළේ.

3. ඵදවස - තද්දිනයෙහි, නිබ්බ -ස්ථාපිතවු , දන -ධනය, වියදම් වුවෙන් - විය යධර්මවු හෙයින්, බමුණුත් - බිරා,භිමණ තෙමෙන්, බැමිණි - බිරා භිමණි තොමෝත්, නොගිවිස - (දෙමිහයි) ජරොතිඤ නො කොට, වැඳ - වන්දනය කොට, කන්තලව් ලෙස - කර්ණාලොපයක් (කනමුල කෙදිරිමක්) සේ, මේ ලෙස - මේ වක්ෂ්‍ය මාණාකරයෙන්, කියත් - ආරෝචනය කෙරෙන්.

4. පෙර - පුච්ඡයෙහි(සිට), අප - අස්මතුන්, දැන ඇදින - ඡානන සඤ්ජානනය කොට, වෙන නොව - පෘථග්භූත නොව (සමානාත් මනා ඇතිව), ඉදිනා හෙයින් - වාසය කිරීම හේතුකොට ගෙන, ගෙයි - (අපගේ) කුලයෙහි, ඇති - විද්යනමානවු, නොපදමින -අමා ත්රිත්වයෙන්, මොබ - මේ ස්ථානයෙහි, නිබ්බ දන - ස්ථාපිතවු ධනය, වියදම්කළමු - විය යධර්ම කෙළෙමු.

1. දෙවයිබස් අසා දද මුලු - සමහර 2.ඇවිසිමුලු -බොහෝ 3. උවෙන් - මුද්රිත 4. බමුණුත්බොහෝ 5. සෙයින් - 5 6 කෙළෙමු - බොහෝ

7. නුවෙන් අප අයැ ති1 පසු පෙය2 දෙන්ට මං නැ ති3

ණය4 කවුරු දන් දෙ ති සිලව් කොට6 ඒ යළි ඵකෙක් ඇ ති

8. වනින් සොම් සද වු රත්ලිය සිරිත් බද වු

තෙතෙන්7 රත් පෙද වු8 දුවණියන්9 තම ලඟට10 වු

9. දක්වාලා ඔහු ට අත් පා මෙහෙ කිරීම ට11

මැනව් ද පින්වතු ට කියා පිළිවිසියෝ දෙදෙන සි ට

7. අප - අස්මතුන්, අයැති - අයාන්විනයන් හෙවත් ධනාගම ඇත්තාවුන්, නුවෙන් - නුවහෙයින්, පසුපෙස - පසුව ගෙවිය යුතු වෘද්ධිය(පොලිය), දෙන්ට - දානය කරන්ට , මං නැති - මාර්ග යෙක් (උපායෙක් ) නැත්තේය, කවුරු -කවර නම් (උත්තමණි) කෙනෙක් (ණයහිමි කෙනෙක්), ණය - ණණය, දන්දෙති - පරිත්යා ග කෙරෙත් ද? (ණය නම් නොගෙන හරින්නෝ කවුරු ද? ගෙවියයුතුම යයි සේයි.) යළි - වැළිදු ඒ පුර්වෝක්තවු ණණය (උදෙසා), සිලවි කොට - ප්රීතිනිධි කොට , එකෙක් - එක් වස්තු වෙක්, ඇති - ඇත්තේ යයි (කියා)-

8.වනින් - වක්න්ර්යෙන්, සොම් - සෞම්යතාගුණ ඇති, සඳවු - වන්ද්රන බිම්බයවු, සිරිත් - (දේහ) ශ්රී-යෙන් , රන්ලිය බඳවු - ස්වරණලතාවක බඳවු, තෙතෙන් - පයෝධර (යුග්ම)යෙන් , රන්පෙද- ස්වර්ණ කන්දුක (යුග්මයක්) වු, දුවණියන් - (ආදරානවිත) දුහිතාව, තම ලඟට - ස්වසම්පයට, කැඳවු - ආභවානය තළහ.

9. ඔහුට - ඒ (වෘද්ධවිජයා) හට, දක්වා - (ඇය) දර්ශනය කරවා, අත්පා මෙහෙ කිරීමට - හස්තපාද පර්යේෂණීථාවට , පින්ව තුට - භවත්හට. මැනවි ද කියා - මනෝඥ වන්නී දැයි , දෙදෙන- (මානාපිතා) උභයජනයෝ, සිට - (සම්පයෙහි) ස්ථිතවැ. පිළි විසියෝ - ප්රෙතිප්රතවච්ඡනය කළෝ.

1 අයති -මුද්රිත අනැති - සමහර 2 පෙර-බොහෝ 3 මන්තැති- මුද්රිත 4 නය -බොහෝ 5 දැන් - බොහෝ 6 සිලවිවට - ඇතැම් 7. තෙතින්- මුද්රිත 8 පෙදවු - මුද්රිත 9 දුවතියන් - බොහෝ 10 ලඟට - බොහෝ 11 . ගැනීමට සමහර 182 කාවිය ගෙබර 10.සර්ගදය

10. නොලදන් ඒ දහ ස සිදුවු හෙයින් අදහ ස

විදිමි1 රසපහ ස එලද2 දැක මහලු3 කැර මදහ ස

11. ඉතපුරුදු පෙර ක ල දැන් තොප මෙසේ කි ක ල

නොකොට තව කොලහ ල සොදැයි පාවා ගනිමි මනක ල

12. කියෙන් ඔහු මෙ සේ අදහළ නකත්4 දව සේ

පාවා දෙන ලෙ සේ පටන් ගෙන පියබමුණු නොල සේ

10. මහලු - වෘද්ධ තෙම, ඒ දහස - පුර්වෝක්ත සහස්ර ය, නොල දන් - අලබ්ධ වුවත්, අදහස - (භික්ෂාටන භේතුවු) අධ්යායශය, සිදුවු හෙයින් - (කාන්තාලාභයෙන්) සිද්ධවීම භේතුකොට ගෙන, රස සහස - රසවත්වු ස්පර්ශය , විදිමි - වින්දනය කෙරෙමැයි (සිතා), එළද - ඒ කානතාව, දැක - දර්ශනය කොට , මදහස - මන්දහ සිතය කැර - පවත්වා.

11. පෙරකල - පුර්වකාලයක (පටන්), ඉත පුරුදු - භිතපරිචිතවු, තොප - යුෂ්මතුන්, දැන් - මේ අවස්ථායෙහි, මෙසේ - මෙපරිද්දෙන් කිකල- කථනය කළ කල්හි, තව - අත්පවුන්, කොලහල - කෝලා හල (කථාවත්), නොකොට - නොපවත්වා, සොදැයි - සම්චිතයි, මනකල - මනෝඥවු (මැය), පාවාගනිමි - අර්පණය කොටගනිමැයි.

12. මෙසේ - මේ උක්තප්රකකාරයෙන්, ඔහු - ඒ ( වෘද්ධ බිරාලහ්මණ යා) ; කියෙන් -කථනය කළ හෙයින් , පියබමුණු - පිතෘ බිරාහ්මණ තෙම, අදහළ - අධ්යාරහෘතවු (කල්පනා කරන ලද ), නකත් දවසේ- (ශූභ නක්ෂත්රද දිනයෙහි), පාවාදෙන ලෙසේ - (විවාහ කොට) අර්පණය කරන පරිද්දෙන්, නොලසේ - අවිලම්බිතවැ , පටන් ගෙන - ආරම්භග්ර්භණය කොට-

1. විදිමියි - සමහර 2. ලද - මුද්රිත 3 මහළු - මුද්රිත 4 නැකත් - සමහර

13. රසදුන් නුවනැ දා බුලතින් රතොට පහ දා  
අත් කවුතුක බැ දා සදා පෝමන් විතර පළ දා1

14. ගිනෙලෑ හුනන් කැ ර ගිනිදෙවි පුදා දද ව ර  
තම දුව රුසිරු බ ර ඔහුට පාවා දුනි තිර කැ ර

15. පාවා ගෙන මෙලෙ ස දදයෝන හා එදව ස  
මහලු3 බමුණා තො ස යන්ට අවසර ගනුන් සියදෙ ස

13. රසදුන් - රසාඤ්ඡනයෙන්, නුවන් - නේත්ර යන්, ඇඳා- අඤ්ජිත කොට, බුලතින් - නාමිබුලයෙන්,  
රතොට - රක්තාධර යන්, පහදා - ජරඤ්ඡන්ත කොට, අත - හස්තයෙනි, කවුතුක - කාප් පුව හෙවත්  
විවාපිණ්ණසවු හස්ත. සුත්රසය , බැදා - බන්ධනය කොට, පෝමන් විතර - ශක්තිජරඤ්ඡමාණයෙන්, එළදා -  
ඒ කාන්තාව, සදා සජ්ජිත කොට-

14. ගිනෙල් ඇ - ඝෘතාදිය , හුනන් කැර - භවනය කොට, ගිනි දෙවි - වහ්නිදේවතාවා, පුදා - අර්චනය  
කොට, දද වර - (පීතෘ) ද්විජෝත්තම තෙම, රුසිරුබර - රූපශරීරහාර ඇති , තම දුව - ස්ව කීය  
දුහිතාව, ඔහුට - ඒ (වාද්ධයා)හට, තිරකැර - ස්ථිර කොට පාවා දුනි - අර්පණය කෙළේ.

15. මෙලෙස - මෙපරිද්දෙන්, - පාවාගෙන - අර්පණය කොට ගෙන, එදවස - නද්දිනයෙනි, දදයෝන හා -  
ද්විජයුවනිය හා සමඟ, මහලු බමුණා - වෘද්ධ බිරාණභ්මණයා, තොස - සන්තෝෂයෙන්, සියදෙස -  
ස්වදේශයට, යන්ට - ගමනය කරනු පිණිස, අවසර ගනුන් - අවකාශ ග්රහණය කරන කල්හි - (මතු කව  
හා කුලකයී)

1 එළදා - මුද්රිත 2. ගිනෙල් - මුද්රිත; ගිනෙල -සමහර 3 මහළු - මුද්රිත

16. පියබමුණු සෙද වා නෙතිනෙත කදුළු1 රද වා  
දුව ලඟට2 කැඳ වා මෙසේ අවවාද කී සොද වා

17. නොකියා සිය හිමි ට නැතිව ද උතුරු සළප ට  
ගමන් ඉක්මන් කො ට නොයන් නුඹ වසන ගෙන් පිටත ට

18 මහලු වෙද3 මහණ න  
හැර නොයෙක සෙසු පිරිමි න  
සහ නොයෙක සෙසු පිරිමි න



16. පියබමුණු - පිතෘබිරාතභ්මණු තෙම, සෙදවා - ශිෂ්ඨව, නෙතින් එන - නේත්ර යෙන් වහනය වන්නාවූ, කදුළු - බාෂ්පයන්, රඳවා- රඤ්ජනය කරවා (නවත්වා), දුව - දුහිතාව, ලඟට - සමීපයට, කැඳවා - ආන්වානය කොට , මෙසේ - මේ (වක්ෂ්‍ය මාණ) ආකාර යෙන්, සොදවා - සුන්දරවාක්සේ ඇති , අවවාද - උපදේශයන්, කී - කථනය කෙළේ.

17. නුඹ - යුෂ්මත් නොමෝ, සිය - හිමිට - ස්වකීය ස්වාමීහට නොකියා - ආරෝවනය නොකොට ද , උතුරු සළුපට - උත්තරීය වස්ත්ර යෙන්, නැතිව ද - වියුක්තව ද , ගමන් - ගමනය, ඉක්මන් කොට - ශිෂ්ඨ කොට, වසන ගෙන් - වාසාගාරයෙන්, පිටතට - වාභ්යරස්ථානයකට, නොයන් - ගමනය නොකරන්න.

18. මහලු - වෘද්ධය, වෙද - වෛද්යය, මහණන - ශ්රෝමණය (යන මොවුන්), හැර - විනා, සෙසු -( ස්වාමීහු කෙරෙන්) ශේෂ වූ, නොයෙක පිරිමින - අනේකවිධ පුරුෂයන් හා, සහ - සමග්රයවැ, එක නැත - එක ස්ථානයෙහි, නොසිට - ස්ථිත නොකරව, නුරා නෙපුලෙන - අනුරාග වචනයෙන්, කතා නොකරන්, - (කිසිවකු හාත්) සංලාප නොකරන්න.

- |                    |               |                      |               |
|--------------------|---------------|----------------------|---------------|
| 1. කදුළු - බොහෝ    | 2. ලඟට - බොහෝ | 3. මහළුව ද - මුද්රිත | 4 සමඟ සිට හැම |
| 5. නොකරව - මුද්රිත |               |                      |               |

19. පෙකිනි1 නොදක් වා සළ ඇඳ බොලට දක් වා නොපව තන සක් වා සිතා නොමවන් දසන් දක් වා

20. හිමි නැහට ද ගු රු පවතු ව ලෙසින් මෙහෙක රු2 සැතිරින් අවැඩක රු කරව යෙහෙලින්3 ලෙසින් පියක රු

21. ඇත මෙහෙකරු ද නා පවතු දුක4 සැප සම නා සැපන ඇත වැඩෙ නා ගරුබ3 මඳකුත් නොවව6 නා7

19. පෙකිනිය - නාභිය, නොදක්වා - දර්ශනය නෙකරවා, බොලට - ගුල්පයන්, දක්වා - දර්ශනය කරවා, සළ - නිවාසනශාට කය, ඇඳ - ආච්ඡාදනය කොට, තනසක්වා - පයෝධර නැමති වක්ර වාකයුගලය, නොපව - නොදක්වව හෙවත් (උත්තරීයයෙන්) ඡාදනය කරව, දසන් - දන්තයන්, දක්වා - දර්ශනය කරවා, සිතා නොමසෙත් - භාස්‍ය ය නොම කරන්න.

20. හිමි - ස්වාමීහුගේ, නැහට ද ඥාතිජනයාහට ද , ගුරු - ගුරු ජනයාහට ද, මෙහෙකරු ලෙසින් - කර්මකාරියක (දාසියක) මෙන්, පවතු ව - ජ්රකවෘත්තවව, අවැඩකරු - අනර්ථකාරීවූ, සැති රිත්- සපත්තින්, යෙහෙළින් ලෙසින් - සබිත්සේ, පියකරු කරව - ජ්රිතයකරීන් කරව.

21. මෙහෙකරු දනා කර්මකාර ජනයා, ඇත - විද්යවමානවත් හොත්, දුක - (ඔවුන්ගේ)දුඃඛයෙහි ද , සැප - සුඛයෙහි ද, මිසිමනා- සමානවැ පවතු - ජ්රමවෘත්තවව, වැඩෙනා - වර්ධනය වන්නාවූ, සැපන -සම්පත්තිය, ඇත - විද්යුමාන වන්නොත්, මඳකුත්-ස්වල්ප මාත්රයකුත්, නොමනා - අමනෝඥවූ, ගරුබ - ගර්වයෙකින්, නොවව - (යුක්ත) නොවන්න.

1 පෙකණිය - මුද්රිත; නාභිය - ඇතැම් 2 පියකරු -3 3 යෙහෙළින් -බොහෝ 4 දුක් - සමහර 5 ගරුම- මුද්රිත 6 නොවව; නොවවු - සමහර 7 උරනා - ඇතැම්

22. අබිසරු ලිය නැප ල සෙර වෙසි දැයි නළඹ කැ ල1 මල්කරු රිදික ල සබඳ නෙකරව සිතැන2 නොප කු ල

23. ඉඟුරු දුරු ඇ යු තු

මල්ගොමු හා වවා තු  
ගවම් නමා න තු දසුන් පිළිවිස බලව ඇති න තු

24. ඉරු ගිලෙන දව සේ ගහණද3 පොහෝ4 දව සේ සද සිකුරු දව සේ ගොමින් පිරිබඩ ගනුව නිව සේ

22. නොප කුල - යුෂ්මදීය කුලයට, සිත ඇත - හිතාධිය ගය ඇතහොත්, අබිසරු - අභිසාරකා ස්ත්රියය, නැපුල ලිය -වපල ස්ත්රියය සෙර - වෙර ස්ත්රීතය, වෙයි -ගණකා ස්ත්රීලය, දැඩි -(අන්යඋයන් ගෙනිවු) දසස්ත්රී-ය, නළඹ - නාටක ස්ත්රීය, මල්කරු - මාලාකාර ස්ත්රීතය, රිදී කල - රජ ස්ත්රී ය යන, කල - (ස්ත්රීල) සමුහයා, සබද නොකරව - (මිත්ර ) සම්බන්ධ ඇත්තාවුන් නොකරන්න.

23. ඉඟුරු දුරු ඇ- ශාඛගවේරය ජීරකය යනාදීන්, යුතු - යුක්තවු, මල්ගොමු හා - පුෂපගුල්මයන් හා, වතු - ආරාමය, වවා - වර්ධනය කොට, ගවර්මු - ගෝමභිෂයන් හා, තමානතු - තමහට අව නතවු, දසුන් -දාසයන්ගේ, ඇතිතතු - විද්යුමානත්වය, - පිළිවිස- ජරුනිජරුච්ඡනය කොට, බලව - අවලෝකනය කරන්න

24. ඉරු ඉඟිලෙන - සුර්යයා සඬක්රතමය වන්නාවු, දවසේ - දිවස යෙහිද, ගහණ ද - ග්ර්හණදිනයෙහිද, පොහෝ දවසේ - පෞෂ්ඨ දිනයෙහිද, සදසිකුරු දවසේ - චන්ද්රයගුක්රලවාරයෙහිද , නිවසේ - නිවාසයෙහි, ගොමින් - ගෝමයාලේපයෙන්, පිරිබඩ ගනුව - පරි භණ්ඩග්රහණය කරන්න.

1 කළ - මුද්රිත 2 සිතන - සමහර 3 ගහණය - මුද්රිත 4 දෙපෝ - මුද්රිත

25. නිති ගේදොර ඇමු ද1 කැලිකසළ2 දැක නොම ඉ ද උදාසන3 සවස ද පහන් දල්වව විමන නොවර ද

26. නවහමු4 මැදින් දි න පැමිණෙන මැදි පොහෝ දි න එදවස් උදස න ගෙදෙවි පුද බත් පහන් සුවදි න

27. හිමි ගමනක් ගොසි න් ගෙට ආ කලට සතොසි න් නොඇණවා5 දාසි න්6 නුඹම පය සෝදවන් වෙසෙසි න්7

25. නිති - අනවරනයෙන්, ගේ දොර - ගෘහය හා අඬගණය, ඇමුද - සංමාර්ජනය කොට, කැලිකසළ - ක්ලිෂ්ටකවරයන්, දැක - දර්ශනය කෙරෙමින්, නොම ඉද-උපවේශනය නොකොටම, උදාසන - උදයාසන්නයෙහි ද, සවස ද - සායංකාලයෙහිද, විමන මන්දිරයෙහි, නොවරද - විරෝධ නොකොට, පහන් ජ්රකදීපයන්, දල්වව - ජීවාලනය කරන්න.

26. නවහමු - මාෂමාසයෙහි ද, මැදින් දින- ඵාල්ගුන මාසයෙහි ද , මැදිපොහෝ දින - පුර්ණිමාපෞෂ්ඨ දිනය, පැමිණෙන- ජ්රා ජිතවන කල්හි, එදවස් - තද්දිනයෙහි, උදාසන - ජ්රිත්යුපියෙහි, බත්පහන් සුවදින - භක්තදීප සුගන්ධයෙන්, ගෙදෙවි - ගෘහදේව තාවා , පුද - අර්චනය කරන්න.

27. හිමි - ස්වාමීහු, ගමනක් ගොසින් - ජ්රපසාරණයක් කොට, ගෙට - ගෘහයට , ආකලට - ජ්රාන්යාගිමනය කළ කල්හි, දාසින් - දාසිහු නැතැත්තියන් , නොඇණවා - ජ්රෙරණය නොකොට, වෙසෙසින් - විශේෂයෙන්, සතොසින් - සන්තෝෂයෙන් (යුක්තවු) , නුඹම යුෂ්මත් නොමෝම, පයසෝදවන් පාදධෝවනය කරන්න.

1 ඇමුද බහෝ 2 කසල - මුද්රිත 3 උදාසන- මුද්රිත 4 නවහම - මුද්රිත

තව්‍යා - සමහර  
7 සතොසින් - ඇතැම්

5 නොඇනවා - මුද්දර්ත: නොකැඳවා

6 දහසින් - බොහෝ

28. දොරකඩ රැක සිටු මි උයන්වතුචල ඇවුදු මි මෙහෙවරට මැළි1 මි නොකර මේ කී සියලු නොතර මි

29. නොකරනොත්2 වියද මි කරනොත්3 ඉතා වියද මි කියමින් ඇති පද මි රහස දන්වන් හිමිට කැර පෙ මි

30. ගෙයි ඇති නොයෙක් බඩු රකිමින් නිති නොකර අඩු දරුවන්ට ද වැඩු නොදෙත් නොකියා යළි4 නොදැන පඩු

28. දොරකඩ - ද්වාරයෙහි, රැක සිටුමි - ආවරණය කොට සිටීම ද , උයන්වතුචල - උද්යානානාරාමයන්හි , ඇවුදුමි - සඤ්චාරයද , මෙහෙ වරට - කර්මාන්තයට, මැළිකමි - අලස්විය දැයි, මෙකී - මේ කථා නය කරන ලදි, සියලු නොතරමි - සකල අයෝග්යභාවයන්, නොකර - නොකරන්න.

29. වියදමි - වියමයධර්මය, නොකරනොත් - (ස්වාමීහු) නොකරත් හොත්, ඉතා වියදමි - අධිකවූ වියමයධර්මය, කරනොත් - කරත් හොත්, ඇතිපදම - (ධනයාගේ) විද්යාකමාන ප්රමාණය, කියමින්- කථනය කෙරෙමින්, හිමිට - ස්වාමිහට, පෙමි කැර - ප්රේරමකොට, රහස - රහෝගතවැ, දන්වන් - විඥපනය කරන්න.

30. ගෙයි ඇති- ගෘහයෙහි විද්යාවමානවූ, නොයෙක් බඩු - අනේක භාණ්ඩයන්, අඩුනොකර - උභය නොකොට, නිති - අනවරතයෙන්, රකිමින් - රක්ෂණය කෙරෙමින්, වැඩු - වර්ධනය කරන ලද, දරු වන්නට ද - අපන්යහයන්ට පවා, නොකියා - (ස්වාමිහට) කථනය නොකොට, යළි - වැළිත්, පුඩු නොදැන - පිණිඩගණනාව ජානය නොකොට, නොදෙත් - දානය නොකරන්න.

1 මැළි - බොහෝ 2 නොකරනොත්-සමහර 3 කරනත්- සමහර 4 යළි - සමහර  
5 නොදෙන - යමිකිසි

31. තමා හිමි සිතුලෙ ස දුටුවොත් වෙනතසෙනෙහ ස නුවන් කළුලෙන්1 මි ස යළිත් නොකියන් බසින් පිළිවිස

32. හිමිහට ඉත2 කැමැති දැන බන්මාලු අප්පති නි පිස කවමින් පැවැති දකින් දුක සැප මවක4 සේ ඉති

33. හිමි වෙනට යන කල අබරණ සුවද මනකල පටපිළින් උදුල යන්න සැරසි ලෙසින් සිරිකල

31. තමා හිමි - ස්වකීය ස්වාමීහුගේ , සිතුලෙස වින්තාකාරයෙන්, වෙනත - අන්ය දිශායෙක්හි (අන්යය ස්ත්රීලයක කෙරෙහි), සෙනෙහස - ස්නේහාධියාරශය, දුටුවොත් - දර්ශනය කළහත්, නුවන් - නෙත්රයන්හි, කළුලෙන් මිස - බාෂ්පයෙන් විතා, යළිත් - නැවතත්, බසින් - වචනයෙකින්, පිළිවිස - ප්රතිප්රවීජනය කොට, නොකියන්-

කථනය නොකරන්න.

32. හිමි වෙනට - වල්ලභයා කරා, යන කල - උපගතවන කල්හි, මනකල - මන:කල්යැව්, අබරණ

-ආභරණයෙන් හා සුවඳ සුගන්ධයෙන් ද , උදුල - උප්ප්වලිතවු , පටපිළියෙන් - පට්ට වස්ත්රයෙන් ද, සැරසි - සප්පිනවැ, සිරිකල ලෙසින් - ශීර් කාන්තා විලාසයෙන් , යන්න - ගමනය කරන්න.

1 කදුලෙන් - ඇතම් 2 හින - සමහර ඇම- බොහෝ 4 මවක් - මුද්දරින

34. පැමිණෙන කල යහ න සුදු තුනු සිහිල්<sup>1</sup> සඵවෙ න ගිවිකන් අබරණ න මලින් සුවදින් සැදෙව රිසිව න

35. හෙව පසු කොට ඇම ට2 අලුයම පළමු නැඟි සි ට හිමි පුබුදන කල ට ළඟම3 සිටින්නේය රැකවල් කො ට

36. මතුන් දැන් වන වැඩ දැනගෙන නොවී අඩද ඩ නොකොට සෙනෙහස ක ඩ යමක් නොකරන් හිමින් අන්මැ ඩ

34. යහන - ශයනයට, පැමිණෙන කල - ප්රා4ප්තව කල්හි, සුදු - ශුභ්රවු, තුනු - සුක්ෂ්මහු , සිහිල් - ශීතස්පර්ශවු , සඵවෙන- ශාටකයෙන් ද, ගිවිකන් අබරණන - ශ්රීඡවාහරණ හා කර්ණාලහරණ යෙන්ද , රිසිවන - රුචිකරවු, මලින් - පුෂ්පයෙන් ද, සුවදින් - සුගන්ධයෙන් ද , සැදෙව - සප්පින වන්න.

35. ඇමට - (ගෙහි) හැමදෙනාහට, පසුකොට - පශ්චාත්කාලීනව, හෙව - ශයනය කොට, අලුයම - ප්රදන්යුෂයෙහි, පළමු - (හැමට) පූර්වවැ, නැඟි සිට - උත්ථානය කොට, හිමි පුබුදන කලට- ස්වාමීහු ප්ර බුද්ධන කල්හි , රැකවල් කොට - රක්ෂාවරණය කොට, ළඟම - සමීපයෙහිම, සිටින්නේය - ස්ථිතිය කරන්න.

35. මතුන් - අනාගතයෙහි ද , දැන් - වර්තමානයෙහිද , වන - භවමානවු, වැඩ - වෘද්ධිත්, දැනගෙන - ජානනය කොට ගෙන, අඩදඩ නොවී - සිෂ්රලශීලිනි නොව, සෙනෙහස - ස්නේහාධියා ශය, කඩ නොකොට - බණ්ඩනය නොකොට, හිමින් - ස්වාමීහුගේ, අන්මැඩ - අර්ථන මර්දනය කොට. යමක් - යමිකිසිවක්, නොකරන්- නොකරන්න.

1 සිහිදු - මුද්දරින; සිහින් - සමහර 2 හැමට - මුද්දරින 3 ළඟම - බොහෝ

37. හිමි උවද උව ද උර ණා නොකියා තෙපුල් දරු ණා වඩව සිත කරු ණා වැළින්<sup>1</sup> නොසිතව දෙනැන සර ණා

38. පියබමුණු සක සා ඔවා බස් දී මෙලෙ සා සිඹ දුවගෙ සිර සා යන්ට කී හිමි සමඟ නොල සා

39. එබමුණු මනක ලේ කැඳවා ගොසින් එක ලේ බරණැසට අස ලේ වැටුම්<sup>2</sup> සර්වු ගමෙක පිය ලේ

37 හිමි - ස්වාමිහු, උරණා උව ද - කුපිත වුවත්, දරණා නෙපුල් - දාරණා (ක්රෑලර) වචනයන්, නොකියා - කථනය නොකොට, සිත - චිත්තයෙනි, කරුණා - දයාව, වඩව -වර්ධනය කරව, වැළිත් - යළි(එකෙන් ඇති) , දෙනැන - උභයස්ථානයකින්, සරණා - පාණ් ගිර හණ ප්රතනිෂ්ඨාව, නොසිතව - චිත්තනය නොකරන්න.

38. පියබමුණු - පිතෘබිරාතභ්මණු නෙම, මෙලෙස - මේ උක්ත ප්ර කාරයෙන්, සකසා - සන්කෘත කොට, ඔවාබස් දී - අවවාද වචන දානය කොට, දුවගෙ - දුහිතාවගේ, සිරසා - ශිර්ෂය, සිඹ - චුම්බනය කොට, හිමි සමඟ - වල්ලභයා හා සමග්ර,වැ, නොලසා - අතලසවැ, යන්ට - ප්රියාණය පිණිස, කී කථනය කෙළේ. (අනුඥ කෙළේ යයි සේයි).

39. එබමුණු - ඒ (වාද්ධ) බිරාභ්මණු නෙම, මනකලේ - මන: කල්ය වු, එකලේ - ඒ කාන්තාව, කැඳවා ගොසින් - ආභවානය කොට ගොස්, බරණැසට - බාරාණසි නගරයට, අසලේ - ආසන් නවු, වැටුම් සර්වු - (ජීවිකා) වෘත්තියට යෝග්‍ය වු, ගමෙක - ග්රාමම යෙක්හි, පියලේ - ප්රිජයලේ - ප්රීයවු ආලයෙනි (නිජගෘහයෙනි), වෙසේ- වාසය රේසි අධියාදුහාරයි).

1 වැලිත් - ඇතැම් 2 විසි -මුද්රිත

40. සමඟ නම හිමිස ද දුක සැප බැඳි ඇමස ද ඇලු1 පැසිරිව එළ ද2 කලක් කලරාවක3 ලෙසින් ඉ ද

41. අමායුරු බස්ස මු රුසිරෙන් සදිසි විස්ස මු දත් රහස පස්ස මු4 යොවුන් බමුණකු5 කළා ඇස්ස මු

42. මල්සර සර6 නොම ද දැදුරුව එළද ලෙහි7 වැ ද එදා දුන් පිය ද ද වගළවත් වී ඔවා එම ස ද

40 එළද - ඒ කාන්තා නොමෝ, නම හිමිසද සමඟ - ස්වකීය ස්වාමිපුරුෂයා හා එක්ව, ඇමසද - හැමාවේලෙනි, දුකසැප - දු:ඛ සුඛ දෙකින්, බැඳි - බද්ධවැ, අලුප් ඇසිරිව - ආලාපාශ්රලතවැ (ප්ර ය කථා ඇතිවැ), කලක් - (ස්වල්ප) කාලයක්, කලරාවක ලෙසින් -කලරාව(කපෝත) පකෂිණියක මෙන්, ඉද - වාසයකොට; (මතු සම්බන්ධයි).

41 මා යුරු අමෘතයට බදුවු, බස්සමු - වචනසමුහ ඇති, රුසි රෙන් - රුපශ්‍රියෙන්, විස්සමු - විශ්වකර්ම යා හා නොහොත් අනුත අනභිගයා හා, සදිසි - සදෘශවු, පස්සමු - පඤ්චකාමයෙනි, රහස- රහස්යා (තත්වය), දත් - ඡාන්තය කළාවු, යොවුන් බමුණකු - තරුණ බිරාභ්මණයකු , ඇස්සමු කළා - දෘෂ්ටිගෝචර කළා.

42. නොමද - අමන්දවු , මල්සර සර - අනභිගවාණයන්, එළද - ඒ කාන්තාවගේ, ලෙහි - හෘදයෙනි, වැද - ප්රතවිෂ්ටව(ඒ හේතුවෙන්), දැදුරුව -(හෘදය) ප්රිජරිතව, එදා- තද්දිනයෙනි හෙවත් විවාහයෙනි, පියදද - පිතෘද්විවජයා විසින්, දුන් - දෙන ලද, ඔවා - අවවාදය, එම සද - ඒ(දෘෂ්ට) ක්ෂණයෙනිම, වගළවත් වී ගලින වුවාක් මෙන් වී.

1 ඇලි - මුද්රිත 2 එසද - මුද්රිත 3 කරකාවක්- හැම 4 රූපපහස්සමු - මුද්රිත  
5 බඩුගණක - මුද්රිත 6 සැර - මුද්රිත 7 ඵලද ලෙහි-බොහෝ

43. යෙහෙළිය කී බසි න්1 දක්වන නුරා විලසි න් ඔහු විසිකළ විසි න් සමඟ විසුවා හිමිට රහසි න්

44. එසේමැයි එපව න් පෙරකල් සිටම මෙදිය න් පිනවිය නොහැකි ව න් පමණ සොළොසෙකි ඒ කෙසේ ය න්

45. රළපෙළ දළ ගුගු ළ සමුදුර රුවන් සුලක ළ ගං සියලු ලොව තු ළ වැදද නොපිරේ යළි නොවේ ද ළ

43. යෙහෙළිය - සබිය විසින්, කී බසින් කථිනවු වචනයන් කරණකොටගෙන, දක්වන - දර්ශනය කරවනු ලබන්නාවු ,නුරා විලසින් - අනුරාග විලාසයෙන්, විසිකළ විසින් - වශීකෘත බාවය කරණකොට, ඔහු - ඒ මාණවයා හා, සමඟ - සමග්රතවැ, හිමිට - ස්වාමිහට, රහසින් - ගුප්තවයෙන්, විසුවා - වාසය කළා.

44. එපවත් - ඒ ප්ර්වෘත්තිය, එසේමැයි - එපමිභූතමය, මෙදියන් - මේ ජගත්හි, පෙරකල් සිටම - අතීත කාලයෙහි පටන්ම, පිනවිය නොහැකි - ප්ර්ලණනය නොකරවිය හැකිවු, වත් - වස්තූහු, පමණ සොළොසෙකි - ඡෝඩගප්රසමාණ වෙනි, ඒ - ඒ වස්තූඡෝඩගකය, කෙසේ යත් - කම්මභූතදැයි විචාරත් හොත්, (ඊට පරිහාර මෙසේයි).

45. රළපෙළ - තරභගපන්නීන්, දළ - ජීවලිතවු, ගුගුළ - ගර්ජිතවු, රුවන් - (දශවිධ) රත්නයෙන්, සුලකළ ස්වලභිකෘතවු, සමුදුර - සමුද්රනය තෙම, ලොවතුළ - ලෝකාභ්යන්තරයෙහි, සියලු ගං - සකල ගංගාවන් , වැද ද - ප්ර්විෂ්ට විමෙන් ද , නොපිරේ - පුරිත නොවේ, යළි - නවද, දළ නොවේ - දෘඩ ද නොවන්නේය.

1 විසින් - මුද්රිත

46. සිළුකුළු නැඟි මහ න් දසදස1 වතළ දුම් යු න් ගිනිකද ඇවිළ2 ග න් නොසැතපේ දර ලුව ද කොතෙකු න්

47. අකර කෙත්වනිනු දු ලකළ3 පුරසෙත් වනිනු දු රටවල් ලැබූ පසි දු පිනා4 යාමෙක් නොවේ නරිනි දු

48. නොඇසූ බණ උතු මි දුදනන් සෙවුන5 නොතර මි නුනුවණ6 සතෙක් ය මි ඇඹියි නොසිනා කරන පව් ක මි

46. නැඟි - උද්ගතවු, මහත් - විපුලවු, සිළුකුළු - ශිඛාකූටයෙන් (යුක්තවු), දසදස - දිශානුදිශාවන්හි, වතළ - වියා ජිතවු , දුම් යුත් - ධූමයෙන් යුක්තවු, ඇවිළ ගත්- ආවිෂ්ටවු, ගිනිකද- වහ්නිස්කන් ධය තෙම, කොතෙකුත් - කොපමණවුත් , දර - කාශ්යයන්, ලුවද - ප්රතක්ෂේප කළ නමුත්, නොසැතපේ - සන්නෘප්ත නොවේ.

47. අකර - රත්නාකාර හා කෙත් - ක්ෂේත්රො හා වනිනුදු - ආරාම යෙන් ද පුර - නගරයෙන් හා, සෙත් - (චතුරභග) සෙත්යභයෙන් හා, වනිනුදු - (ධනධාත්යර) සම්පත්තියෙන් ද , ලැකළ - අලභිකෘතවු, පසිදු - ප්ර සිද්ධවු, රටවල් - ජනපදයන් , ලැබ - ලබ්ධිවැ, නරිනිදු - නරේන්ද්ර,යක්හුගේ, පිනා යාමෙක් - තෘප්ත විමෙක්, නොයව් - නොවන්නේය.

49. උතුම් බණ - උත්තමවු ශ්රී- සද්ධර්මය, නො ඇසූ - ශ්රකවණය නොකළාවු , කොතරම් - (ආශ්ර-යට) නුසුදුසුවු, දුදනන් - දුර්ජනයන්, සෙවුන - සේවනය කරන්නාවු , නුනුවණ - අඥානවු , යම් සතෙක්- යම් මනුෂ්යරයෙක් (ඇද්ද ? හෙතෙම), කරන - (තමා විසින් ) කරනු ලබන්නාවු, පව්කම - පාපකර්මය, සිනා -

චිත්තනය කොට , නොඇඟෙයි - නිරන්තර නොවේ.

1 දසදෙස - මුද්දර් 2 ඇවිල - බොහෝ 3 ලකර - මුද්දර් 4 පිණා - බොහෝ 5 සෙවන - බොහෝ 6  
නුනුවන - මුද්දර්; අනුවන - බොහෝ; අනුවණ - ඇතමි

49. රතිකෙළි යෙදීමේ න් අබරණ ලා සැදීමේ න් දරුවන් වැදීමේ න් වෙසෙති ගැනුන්<sup>1</sup> නොනින් වීමේ න්

50. තැන් ඇති නිරතු රු සියෝ විදුලොබ මිතු රු අටඟනියෙනු රු බමුණු පමණැයි නොනිඳි මතු රු

51. එකඟව තමා සි න් කෙලෙසුන් පසුන් අටග න් බහවුන්කරු මහ න් නොවේ සමවන් සුවෙන් පිරිය න්

49 රතිකෙළි - රතිකර්දඩායෙහි, යෙදීමෙන් - යුක්තවීමෙන්ද, අබරණ ලා - ආභරණයන් පැළද, සැදීමෙන් -  
සජ්ජිත වීමෙන්ද, දරුවන් - පුත්රන පුත්රී න් , වැදීමෙන් - ජරදසව. කිරීමෙන්ද , ගැනුන් - ස්ත්රී හු,  
නොනින් වීමෙන් - අතෘප්ත වීමෙන්, වෙසෙති - වාසය කෙරෙත්.

50 නිරතුරු - නිරන්තරයෙන්, තැන් ඇති -(පඨනපාඨනාදී යෙහි) උත්සාහවත්වු , විදුලොබ - විද්‍යානර්තවී  
නමැති, මිතුරු -මිත්රෙ යන් හා සියෝ - සභිගතවු, අටඟනියෙන් - (යෝගශාස්ත්රෝ ක්ත) අශ්ටාභග  
ඥානයන්, උතුරු - උත්තරවු(අධිකවු), බමුණු - බිරාරහ් මණ තෙම, මතුරු - මත්ත්රිය, පමණැයි - පශ්‍යා  
නු ජන යයි, නොනිඳි - (අධිසමයනාදියෙන් තොරව) වාසය නොකෙරේ.

51 එකඟව - ඒකාග්රුව (පිහිටියාවු), තමා සින් - ස්වකීය චිත්ත සන්තානයෙහි, අටගත් - ඡනිතවු,  
කෙලෙසුන් - ක්ලේශයන්, පසුන් - ප්රීච්චිත්ත කළාවු, බහවුන්කරු - භාවනානුයෝගීවු, මහත්- මහාත්ම  
තෙම (ආශ්ශටගත තෙම), සමවන් සුවෙන් - සමාපත්ති සුබ යෙන්, පිරියන් නොවේ - පශ්‍යා තෙ ජන  
නොවේ.

1 අඟනෝ - මුද්දර්; ගැනු, ගැනු ද - ඇතමි

52. පත් සිවුසස් නැ ණේ විමල්<sup>1</sup> ගුණයෙන් යෙදු ණේ සෙක් සතරිගෙ ණේ කෙලෙස් ගෙවුමෙන් නොවේ පිරු  
ණේ

53. සසර තතු දැක්මෙන් න්<sup>2</sup> වනසිකපද නොඇක්මෙ න්<sup>2</sup>

සලේ ගුණ හික්මෙ  
තපසි නොසති දුහග රැක්මෙ න්<sup>2</sup>

න්<sup>2</sup>

54. නිවනට3 ගිය සි නා ලොබ නොකළ දිවිපෙවෙ නා කරන වැර සන නා පැවිදි4 වයමින් පමණ නොසි නා

52. පත් - අධිගතවු, සිවුසස්නැණේ - චතුස්සත්යුඥන ඇති,

විමල ගුණයෙන් - නිර්මාල ගුණයෙන්, යෙදුණේ - යුක්තවු, සෙක්-  
ශෛක්ෂවු, සත් අර්ග්ගණේ - සප්තආය්ශ්වසමුහ නෙම, කෙලෙස් ගෙවුමෙන්-ක්ලේශක්ෂය කරණයෙන්,  
පිරුණේ නොවේ- තෘප්ත වුයේ නොවේ.

53. තපසි - තපස්වී නෙම (යෝගාවචර නෙම), සසරනතු - සංසාර තත්වය, දැක්මෙන් - දර්ශනය කිරීමෙන්  
ද , වනසික පද - විනය ශික්ෂාපදයත්, නො ඇක්මෙන් - වියාදනිකර් මය නොකිරි මෙන් ද , සලේගුණ  
-සංලේඛගුණයෙහි හෙවත් කෙලෙසුත් තුනි කරන ගුණයෙහි, හිනමෙන් - ශික්ෂණයෙන් ද, දුහගරුක්මෙන් -  
ධුතාභිග රක්ෂණයෙන් ද , නොසනපි - සන්තෘප්ත නොවේ.

54. නිවනට - නිර්වාණය කරා, ගිය - (නිමිතව) ගියාවු, සිතා - චිත්ත සන්තාන ඇති, දිවිපෙවෙනා - ජීවිත  
කාය දෙකිනි, ලොබ නොකළ - අපේක්ෂා නොකළාවු, සනතා - නිරන්තරයෙන්, වැර කරන - විය්ඨා  
කරන්නාවු, පැවිදි - ප්රීවර ජින නෙම, වයමින් - වියා-යාම යෙන්, පමණ - ප්රනමාණ යයි, නොසිතා -  
චිත්තනය නොකෙරේ.

1 විමල් - මුද්රිත 2 දැක්වෙන, නොඇක්මෙන, හික්මෙන, රුක්මෙන - මුද්රිත නිවණට - මුද්රිත 4 පැවිදි -  
ඇතම්

55. වැටහෙන නුවණ යු ත් අනති1 තෙපුලැති පැනව ත් සසඳලීමෙන් ග ත් ඇතැයි මෙවිතර නොවේ නොසප  
ත්

56. සන දත් විනිවි දා බුහුටි වියත් නොම දා එතත් මහ සමු දා පනා යාමෙක් නොවේ නිබ ද

57. සභහට පසත් තේ කැර උචටත්2 නින් තේ බදසැදැහැ ඇත් තේ ඉනින් මදදැයි සිතනු නැත් තේ

55. වැටහෙන - උපස්ථිත වන්නාවු, නුවණ - ඥානයෙන්, යුත්-

යුක්තවු , අනතිතෙපුලැති - නියා,යානුගත වචන ඇත්තාවු, පැන  
වත් - ප්රාඅඥ නෙම, ගත් - ග්රන්තත්ථයත් (ශාස්ත්ර යත්), සසඳලීමෙන්-  
සංසන්දනය කිරීමෙන්, මෙවිතර - මෙපමණෙක්, ඇතැයි-  
පශ්ශ් ජින යයි, නොසපත් නොවේ - තුෂ්ටිප්රාප්ත නොවේ.

56 විනිවිදා -විනිර්වේධනය කොට, සන දත් - ශාස්ත්රා වබෝධය කළාවු, බුහුටි - ප්ර නිභානවිතවු , වියත්  
- වියථක්ත (කථික) යා හට, නිබදා - නිරන්තරයෙන්, නොමදා - අමන්දවු, මහසමුදා - මහා ජනතාව ,  
එතත් - (තමා වෙත) ආගමනය කරන කල්හිදු, පිනා යාමෙක් - තෘප්තභාවයෙක්, නොවේ - නොවන්නේය.

56. පසත්තේ - ප්ර ශස්තවු, සභහට - සභ්‍යයාහට, නින්තේ - නිරන්තරයෙන්. උචටත් කැර - උපස්ථාන  
කොට, බදසැදැහැ ඇත්තේ - බද්ධවු ශ්රකද්ධා ඇති තැනැත්තේ, ඉනින් - මෙනෙකින්, මද දැයි - අපශ්ශ් ශ  
ජින දැයි , සිතනු නැත්තේ - චිත්තනය නොක රන්නේ වේ.

1 අනත - බොහෝ 2 කරණ උචටත් - බොහෝ



58. කළඹ මෙන් වස් නා විතරණගුණ පසස් නා පොහොසත් නොසොස් නා ඇතැයි දීමෙන් නොවේ නොස් නා

59. ඇම පව්1 කරන දුර මනව්2 වඩවන නොවිතර බණ ඇසුමෙන් නිතොර පවස නොනිමා පවර පැනසර

60. තිලෝ නෙන් පඬු රු බුදුරජ සිරුරු රුසි රු3 දැක්මෙන් නිරතුරු නොයේ රිසි සිවුපිරිස් උතුරු

58. වස්නා - වර්ෂණය කරන්නාවූ, කළඹ මෙන් - කාලාභරය මෙන්, විතරණගුණ - ත්‍යාගගුණයෙන්, පසස්නා - ප්‍රාශංසිතයාවූ, නොසොස්නා - ශෝක නොකරන්නාවූ, පොහොසත් - පරිභූතෙම දීමෙන් - දානය කරණකොට ගෙන, ඇතැයි - පශ්චාත් ජන යයි, නොස්නා නොවේ - සත්තුන්ට වන්නේ නොවේ.

59. ඇම පව් - සකල පාපයන්, දුර කරන - වර්ජනය කරන්නාවූ, නොවිතර - අප්‍රවෘත්තාවූ, මනව් - කල්යාණයන් (කුශලයන්) වඩවන - වර්ධනය කරවන්නාවූ, බණ - දේශනාධර්මය, නිතොර - නිරන්තරයෙන්, ඇසුමෙන් - ශ්‍රවණය කිරීමෙන්, පවර - උතුම් වූ, පැනසර - ප්‍රකාශාර(පණ්ඩිත) තෙම, පවස - පිපාසාව හෙවත් මන දොළ, නොනිමා - නිෂ්ඨා නොකරේ; (ඇතැයි යන තෘප්තියට නොපැමිණෙයි සේයි).

60. තිලෝ - (ස්වර්ගසමර්ත්සේපානාලසඛියාන) භුවනත්රයවාසීන්ගේ, නෙන් - නේත්රයන්, පඬුරු - ප්‍රකාශන කොට ඇති, රුසිරු - රුචිරවූ, බුදුරජ සිරුරු - බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ශරීර ශරීරය; නිරතුරු - නිරන්තරයෙන්, දැක්මෙන් - දර්ශනය කිරීමෙන්, සිවු පිරිස් - චතුෂ්පාර්ශ්වයන්ගේ, උතුරු - අධිකවූ, රිසි - රුචිය, නොයේ - අපගත නොවේ.

1 හැමපව් - මුද්දරිත 2 මනා - බොහෝ 3 රුසිරු සිරුරු - මුද්දරිත

61. එළඳ ද මෙ සොළොසි න පෙර කී ලියන් ගුණයෙ න සොරහිමි සමඟ ව න නොතින් වුවා මෙවුන්දහමි න

62. ගෙහිමියන්ගෙන් පල වා සැක නැතිව නිති නිල වා සොරහිමිය ඇල වා සමඟ වන ලෙස බැමිණි ලොල වා

63. සිතිවිලි සිතා ගෙ න නුවනින් කදුළු1 බාගෙ න දුකෙකැයි කියා ගෙ න වැනිර ගත්තී කුදගාගෙ න

61. එළඳ ද - ඒ කානතා නොමෝ ද, මෙ සොළොසින - මේ ඡෝඩයශය අතුරෙන්, පෙර කී - පූර්වෝක්තවූ, ලියන් ගුණයෙන - ස්තීර් න් පිළිබඳ ගුණයෙන් (යුක්තවූ), සොරහිමි සමඟ වන - ජාරයකු හා සමශරීරවන්නාවූ, මෙවුන්දහමින - මෙවුනධර්ම යෙන්, නොතින්වුවා - අනෘප්තවූය.

62. ගෙහිමි - ගෘහස්ථාවූහ, ගෙන් - ගෘහයෙන් - පලවා - පලායනය කරව, සැක නැතිව - යඛිකා රහිතව, සොරහිමිය - ජාරයා, නිති - නිරන්තරයෙන්, නිලවා - (ගෙහි) වාසය කරවා, ඇලවා - ආසක්තව, සමඟවන ලෙස - සමග්රවන පරිද්දෙන්, බැමිණි - බිරා-භිමණි නොමෝ, ලොලවා - ලෝලවූ (මතුකව හා සම්බන්ධවයි).

63. සිතිවිලි - චිත්තාවන්, සිතාගෙන - චිත්තනය කොට, නුව නින් - නයනයෙන්, කදුළු - බාෂ්පයන්,

බාගෙන - පතිත කොට ගෙන, දුකෙකැයි - දුඃඛයෙකැයි, කියාගෙන - කථනය කොට , කුදගසා ගෙන - කුඛිජනාග්රාහණය කොට ගෙන , වැතිරගත්ති - නිපතිතව සයනය කළා.

1 කදුලු - බොහෝ

64. ගෙනිමි ද ගෙට ඇවිත් දුග ඉඳ ඇගේ රූප ත් තුනුවන තබා අ ත් සොදුර දුක්සැප කිමැයි පිළිවි ත්

65. කෙදිරි පරගා නී1 ඇති සිත ඉඟි නොපා නී1 පැ ආතිබා නී1 කියා එබසට බැමිණි ගැ නි2

66. අත්3 නොසනපා යේ දැරැ4 දුක වහල් මේ යේ යන රිසිය ආ යේ සොදුරු5 සරණෙක මෙමා ආ යේ

64. ගෙනිමි ද - ගෘහස්ථාවම්චු බමුණු තෙමේ ද , ගෙට ඇවිත් - ගෘහයට පැමිණ, දුග - සමීපයෙහි, ඉඳ - උපවිෂ්ටව, ඇගේ - ඒ බිරාටභ්මණියගේ, රූපත් - ලාවණිය ප්රාගජ්නවු, තුනුවන - කෘශවු ශරීර යෙහි, අත් - හස්තය, තබා - ස්ථාපනය කොට, සොදුර - සුන්ද රිය, දුක්සැප - දුඃඛය හා සෞඛ්යය, කිමැයි - තවරේ දැයි? (කෙබඳු දැයි?), පිළිවිත් - ප්රණතිප්රමචිජනය කෙළේ.

65. කෙදිරි - කුෂනය, පරගානී - ප්රධාන ශබ්දය කොට ඇති, සිත - චිත්තයෙහි, ඇති - විද්යරමානවු, ඉඟි - ඉඛගිතය (අභිප්රාචය), නොපානී - පහළ නොකරන්නාවු, බැමිණි ගැනි - බිරා,භ්මණිවු ගෘහිණි නොමෝ, ආතිබානී - ඇනුම් හා සුළු ඇනුම්, පැ- ප්රිකාශ කොට, එබසට - ඒ (විවාළ) වචනයට, කියා - (මෙසේ පිළිතුරු) කියයි.

66. අත් - හස්තයුග්මය, නොසනපායේ - සන්තෘප්ත නොකොට හෙවත් නොපිනවා, වහල් මේයේ - දාශකර්මලයෙහි, දුක - දුඃඛය, දැරැ - උද්වහනය කොට, (ඒ හේතුකොටගෙන), යන රිසිය - (ආපසු) යන අධ්යාශය, ආයේ - පැමිණියේය. මෙමා - මේ රිසිය - ඡඛිදවාචිය යා විසින්, ආයේ - ආගතවුයේ, සොදුරු සරණෙක - සුන්දරවු ශරණයෙකිනිස!.

1 පරගාණි, නොපාණි, ආති බාණි - බොහෝ 2 බමුණුගැණි - ඇතැම් 3 අත- ඇතැම්  
4 දැරැ - බොහෝ 5 සොදුර - ඇතැම්

67. මෙගෙයි මා මෙලෙ සේ නිති මේ1' කරනු කෙ සේ බමුණාණෙති කෙ සේ උවත් වහලක ගෙනෙත් නොල සේ

68. ඇසු සඳ එපව ත් තැළිණැයි සිතා2 ලිය සි ත් සැලුම් වෙවුලුම් ග ත් මෙකී බමුණා වෙමින් බියප ත්

69. සොදවත3 ගෙයි පැවැ ති නුඹට නොදැනෙන තතු නැ ති කියනු කිම? මෙම ඇ ති සිතට නොදැනෙන රහස් නම් නැ ති

67. මෙගෙයි - මේ ගෘහයෙහි, මා - අස්මත්හු විසින්, මෙලෙසේ - මෙපරිද්දෙන්, නිති අනවරතයෙන්, මේ කරනු - කර්මාන්ත කිරීම, කෙලෙසේ - කවර ප්රගකාරයෙකින් ද ? බමුණාණෙනි - බිරාමභිමණයාණෙනි, කෙසේ උවත් - කවර පරිද්දෙකින් නමුත්, නොලසේ - නොපමාව, වහලක - දායික, ගෙනෙන් - ග්රෝහණය කර එන්නැ.

68. එපවත් - ඒ (බිරාදභිමණිය කී) ප්රතවෘත්තිය, අසු සද - ශ්රහවණය කළ කල්හි, ලිය - කාන්තාවගේ, සිත් - චිත්තය, නැළිණැයි සිතා - පිඩිත වී යයි චිත්තනය කොට, සැලුම් - වලනය ද. වෙවු ලුම් - කම්පනය ද , ගත් - ග්ර්හණය කළාවු, බමුණා - බිරා භිමණ තෙම, බියපත් වෙමින් - භයජ්රාතජන වෙමින්, මෙකී - මෙය කථනය කෙළේ.

69. සොදවන - භද්ර මුඛිය, ('සදවන' යන පාඨයෙහි - වන්ද්රය මුඛිය), ගෙයි - (අපගේ) ගෘහයෙහි , පැවැති - ප්රතවෘත්තවු , නුඹට - භවතියට, නොදැනෙන - දෙන නොවන්නාවු , තතු - තත්වයෙක්, නැති - අවිද්යදමානය, කියනු - (බොහෝ) කථනය, කිම - කුමක් පිණිස ද , මෙම - මෙපමණෙක්ම , ඇති - ඇත. (පය්යා යි ජන යයි සේයි.) සිතට - චිත්තයට , නොදැනෙන - දෙන නොවන්නාවු, රහස් නම් - රහස්යෙයෙක් නම්, නැත - අවිද්ය මානයි.

1 මෙහෙ - බොහෝ 2 කියා - ඇතම් 3 සදවන - ඇතම්

70. ඉතිකින් නිති දව ස මවිසින් මෙහෙ කරනු මි ස වහලක1 ගෙනෙන ලෙ ස කොයින් මුදලක්2 ඇද්ද මියුලා ස

71. ඔහු තෙපලු මෙබ ස් අසා ලිය කී මේ ලෙ ස් තැන තැන සිඟා ගො ස් සොයා මිලයක් ගෙනෙන් දැසි ද ස්

72. අඹුසොඩි කලවික ල බමුණු එබසට මනක ල යහපත වහල් මි ල ගිවිස ගෙනෙමැයි කියා මෙනෙප ල3

70. ඉතිකින් - මෙයින් මත්තෙහි, නිතිදවස - නිත්ය කාලයෙහි , මවිසින් - අස්මත්හු විසින්, මෙහෙ කරනු මිස - කර්මකරණය විනා, මියුලාස - මෘගාක්ෂිය, වහලක ගෙනෙන ලෙස - දායික ගෙනෙන පරිද්දෙන්, මුදලක් - ධනයක්, කොයින් ඇද්ද - කවර ප්රකාරයෙකින් වේද?.

71. ඔහු - ඒ බිරායභිමණයා, තෙපලු - කථනය කළාවු, මෙබස් - මේ වචනයෙන්, අසා - ශ්ර්වණය කොට, ලිය - කාන්තා නොමෝ, මේ ලෙස් - මේ වක්ෂ්යුමාණකාරයෙන්, කී - කථනය කළා, තැන තැන - තත්හි තත්හි , සිඟා ගොස් - භික්ෂාටනය කොට, සොයා - ඒෂණය කොට, දැසි දස් - දායි දශයන් (පිණිසවු), මිලයක් - මුල්ය යක්, ගෙනෙන් - ග්රණහණය කොට එව (යනුයි).

72. අඹුසොඩි -භය්යාදශය ව කෙරෙහි ඉතා ලොල්වු, කලවිකල - කාල වෛකල්ය්ය ඇති (ගතවු යෞවනය ඇති), බමුණු - බිරා,භිමණ තෙම, එබසට - ඒ (බිරාභිමණියගේ) වචනයට (පිළිතුරු වශයෙන්), මනකල - මනෝඥ තැනැත්තිය, යහපත - මැනවු, වහල් මිල - දශමුල්යලය , ගෙනෙමැයි - මේ (වක්ෂ්යරමාණ ) වාක්යිය, කියා - කථනය කෙරේ.

1 වහලක් - බොහෝ 2 මුදලක් - මුද්රිත 3 තෙපුල - ඇතම්

73. සත නෙතට පාර ණ රුසිරු ලියවන් තාර ණ සොදුර1 කැර තීර ණ මඟට සරසව නිසි උවාර ණ

74. එබසසා දිගුනෙ න් අමුතුව පමණක් මෙන් ල න් සින් සැපයෙන් සර ත්2 තනා පිළියෙළ ලෙසින් බැනියු න්

75. පුරා සමිපී වා ලමින් අත්සුනු3 බෝ වා තබා ඔහු ගා වා බමුණු යන්නට බැමිණි කී වා

73. සත නෙතට - ජනයන්ගේ තේන්රියට , පාරණ - වර්තාන්ත භෝජනයක් බදුව, රුසිරු - රුපශ්ථයෙන්, තාරණ - තාරයණයාගේ, ලියවන් - කාන්තාව බදුව හෙවත් ශ්ථි දේවිය බදුව , සොදුර - සුන්දරිය, තීරණ කැර - විමංශනය කොට, මඟට නිසි - මාර්ගයට යෝග්‍යව, උවාරණ - උපකරණයන්, සරසව - සජ්ජිත කරව.

74. දිගුනෙන් - දීර්ඝාක්ෂි නොමෝ, එබස් - ඒ වචනයන්, අසා- ශ්වය කොට, අමුතුව - අන්යවූත්, පණක් - ජීවිතයක්, ලන් මෙන් - ලද්දියක මෙන්, සින් සැපයෙන් - චිත්තසෞඛ්‍යයෙන්, සරත් - සරසත්, බැනියුත් ලෙසින් - භක්තිමතියකගේ ආකාරයෙන්, පිළියෙළ - ජර නිපාදනය, තනා - සිද්ධ කොට- (මතු කව හා සම්බන්ධයි).

75. බෝවා - බොහෝවු , අත්සුනු - ශක්තුවුණිය, ලමින් - ප්රාක් ඡේප කෙරෙමින්, සමිපීවා - චර්ම,ප්රුපේවිකාව, පුරා - පුරණය කොට, බහුගාවා - ඒ (බිරා-හිමණයාගේ) සමිපයෙහි, තබා - ස්ථාපනය කොට, බමුණු - බිරාසහිමණයා හට, යන්නට - ප්රතයාණය පිණිස (ප්රාකෘත කාල යයි). බැමිණි - බිරා හිමණි නොමෝ, කීවා - කථනය කළා.

1 සොදුරු - ඇතැම් 2 සැපත් - බොහෝ 3 අත්සුනු - ඇතැම්

76. බැඳ ගේ වටා වැ ට යළි බතබුලන සරිකො ට තබා තම අඹුව ට යන්ට සැරසීලා බමුණු සි ට

77. පැදකුණු කොට එළ ද සිවුතැනෙක බැසහෙව වැ ද බියෙනැකිළී වැල ද නිකට ගෙන සිඹ කියා පෙම්බ ද

78. නුවන් කනු2 පුල් ලෙ ද දසනගකිරණ මිණිවැ ද තුනු රන්ලිය උදු ද මෙතොප ඇඳි සේ සිනම් සිනතු ද

76. ගේ වටා - ගෘහයාගේ භාත්පස්හි, වැට බැඳ - වෘතිබන්ධ නය කොට, යළි - නැවත, බතබුලන - භක්තාම්බුල (උපකරණ යන්), සරි කොට - සම්පාදිත කොට, තම අඹුවට - ස්වකීය අම්බිකාව පිණිස, තබා - ස්ථාපනය කොට, බමුණු - බිරාඋහිමණ නෙම, යන්ට සැරසීලා - ප්රපයාණයට සජ්ජිතවැ, සිට - ස්ථිතවැ -

77. එළද - ඒ කාන්තාව, පැදකුණු කොට - ප්රාදක්ෂිතා කොට, සිවු තැනෙක, සතර තැනෙක්හි, බැස - පතිතවැ, හෙව - ශයනය කොට, වැඳ - වන්දනය කොට, බියෙන් - භීතියෙන්, ඇකිළී- සඬකුවිතවැ, වැලද - ආලිච්ඡිගනය කොට, නිකට - විවුකය, ගෙන- ග්රහණය කොට, සිඹ - වුම්බනය කොට , කියා - මෙසේ කථනය කෙරේ.පෙම්බද - ප්රආයදේහිතිය - (මතු කව හා සම්බන්ධයි).

78. මෙතොප - මේ භවතියගේ, නුවන් - තේන්රෝසත්පලයෙන් හා කනුපුල් - කර්ණෝත්පලයෙන්, ලෙළ - ලිලෝජේනවු , දස නගකිරණ - දන්තාරෝරෝග්මි නමැති, මිණිවැළ - මාණික්යපත්ති ඇති, උදුළ - උජ්ජවලිතවු, තුනුරත්ලිය - ශරීර නමැති ස්වර්ණතලතාව, සිතතුළ - චිත්තාභ්යුත්තරයෙනි, ඇදි සේ - අඤ්ජිත කළාක් මෙන්, සිතමි - චිත්තනය කෙරෙමි.

1 පෙම්බඳ; පෙම්හද - බොහෝ 2 කණු - මුද්රිත

79. අමරස1 යෙන් රැ දු2 නවගත බැලුම් සිති දු මදමද3 හස යෙ දු සිතමි තොප වන සොදුර පුරු දු

80. දිගුනෙත වන සොදු රු රතලවන බදුවද යු රු හැසුණු4 පින් පියොවු රු පුළුකුළ ඇර කෙසේ වෙමි5 දු රු

81. කළ පින් ගෙවුනු ක ල කවුරුන් වෙන්ව යෙති බ ල පියකරු රුවට තෙ ල අහෝ ළතවනු කිමිද උදක ල

79. පුරුදු - පරිවිතවු, සොදුර - සුන්දරිය, සිතිදු -ස්නිග්ධවු, නුවනග බැලුම් - අපාභගනිරික්ෂණය ද , මද මදහස -මන්ද මන්ද භාස්යනය ද , යෙදු - යුක්ත කළාවු, තොප වන - භවදීය වක්තර ය තෙම, අමරසයෙන් - අමෘත රසයෙන්, රැදු - රඤ්ජිත කරන ලදැයි, සිතමි- චිත්තනය කෙරෙමි.

80. දිගු නෙත - දීර්ඝ (යුග්ම) යද , සොදුරු - සුන්දරවු , වන - වක්තරයයද , බදු වදයුරු- බන්දු ජීවකාකාරවු, රතලවන-රක්තාධර (යුග්ම) යද , හැසුණු - සංසක්තවු, පින් පියවුරු - පීන පයෝධර (යුග්ම) යද , පුළුල්කුල - පාචුලවු ජගනයද, ඇර වර්ජනය කොට කසේ - කවර පරිද්දෙකින්, දුරුවෙමි - දුරස්ථ වෙමිද?

81. කළ පින් - කෘත පුණ්ය ය , ගෙවුණු කල ක්ෂය වු කල්හි, කවුරුන් - කතරජනයෝත්, වෙන්ව යෙති- පාධග්භූතව යෙන්, බල - (මෙය) අවලෝකනය කර , හෝ - බේදයකි! තෙල- මේ (පැතෙන්නාවු) , පියකරු - ජර්භයජනක වු, රුවට - ලාවණ්යව පිණිස, උද කළ -ඒ කාකිව , ළතවනු - හෘදයනාපනය, කිමිද - කිමට්ද?

1 අමවිස - මුද්රිත 2 යෙදු - ඇතමි 3 මදමද - බොහෝ 4 හසුන් - බොහෝ 5 යෙමි - ඇතමි

82. තොප1 රුසිරු පියබ ද නිති බලන එකතැන ඉ ද ඇසිපිය වැටෙන ස ද නොවැවෙන මම කෙසේ යෙමි අ ද

83. මෙවර නුඹ මනහ ර දුරුරට ගියත් අත් ඇ ර නොලසා එමි සොදු ර ඉදින් යහපත්ව2 රැක ගේදො ර

84. කියා පිය නෙප ලා වහන් සඟළන්3 පය ලා පත්කුඩය ඉස නිබා ගෙන ලා පනිය4 බැඳ කර නිබා ගෙන ලා

82. පියබද- ප්රි යදේනිනිය, නොප රුසිරු - භවදිය රුපශ්රිසය, එක නැන - ඒකස්ථානයෙක්හි, ඉද - උපවිෂ්ටවැ, නිති - අනවරත යෙන් බලන - අවලෝකනය කරන කල්හි, ඇසිපිය වැටෙන සද - අක්ෂිපක්ෂමනිපනතාවසරයෙහි, නොවැවෙන - අසහමානවූ, මම - අස්මත් තෙම, අද - ඒතද් දිනයෙහි, කෙසේ - කෙපරිද්දෙකින්, යෙමි - ගමනය කෙරෙමි ද ?

83. සොළුර - සුන්දරිය, මෙවර - මේ වාරයෙහි, මනහර - මනොඥවූ, නුඹ - භවතිය, අත් ඇර - වර්ජනය කොට, දුරුරට - දුරජනපදයෙක්හි, ගියත් - ගමනය කළ නමුදු, නොලසා - ශිෂ්ර වැ, එමි - ආගමනය කරන්නෙමි. ගේදොර - ගෘහද්වාරයත්, රුක - රක්ෂිත කොට , යහපත්ව - සුඛිතවැ, ඉදින් - වාසය කරන්නැයි- (මේ ආදිවූ එකොළොස් කවෙකින් කුලකයි).

84. පිය නෙපලා - (මෙබඳු) ප්රි යකාවිය-යත්, කියා - කථනය කොට, වහන්සඟළන් - පිදුකායුතලත්, පයලා - පාදයුග්මයෙහි ප්රක්ෂේප

කොට, පත්කුඩය - පරිණපවජන්රිය, ඉසලා - ශ්රීෂයෙහි කොට, පනිය - පසුම්බිය, බැඳ - බන්ධනයකොට, කර - ස්කන්ධයෙහි, නිබාගෙන ලා - ස්ථාපනය කොට ගෙන \_

1 සොද - සමහර 2 බියපත්; දියපත්ව - සමහර 3 සඟලක් - මුද්රිත

5 පනිය - බොහෝ

85. නියමි ගමි රටව ල ඇවිද සිඟමින් පුරව ල සන්සියයක් එක ල බමුණු කහවනු ලදින්1 මනක ල

86. දැසි දස් මිලයක ට පමණැයි සනිටුහන් කො ට ආයේ බැස මඟ ට එවිට එන්නේ නමා පියෙස ට

87. බක්මි අඹ2 දෙළ මි මිදෙල්3 සල් ලජ්නාර මි පලුමල් සැදි උතු මි දෙගොඩ සිටිනා තුරින් මනහර මි

85. නියමි - නිගමනයන්හි ද, ගමි - ග්රා මයන්හි ද , රටවල - ජන පදයන්හි ද , පුරවල - නගරයන්හි ද, සිඟමින් - භික්ෂණය කෙරෙ මින්, ඇවිද - ආනිෂ්ඨනය කොට, එකල -තත් කාලයෙහි, සන් සියයක් -සප්තශත පරිමිතවූ, කහවණු - කාර්ෂාපණයත්, ලදින්- ලබ්ධිවැ, මනකල - මනාකල්යටත්වය ඇති, බමුණු - බිරා-භිමණ තෙම -

86. දැසිදස්මිලයකට - දාශිදශමුල්යනයකට, පමණැයි - ප්රරමාණයයි, සනිටුහන් කොට - සන්නිෂ්ඨාන කොට , ආයේ - ප්රණනිතිවෘත්තවැ, මඟට - මාර්ගයට, බැස - අවතීර්ණවැ, එවිට - තත්ක්ෂණයෙහි, නමාපියෙසට - ආත්මිය ප්ර දේශයට එන්නේ - ආගමනය කරනුයේ-

87. බක්මි - නිපය, අඹ -ආම්රය, දෙළමි - දාඩිමය, මිදෙල් - නිවුලය, සල් - සාලය , ලජ්නාරමි - බිජපුරය (යන මොවුන්ගේ), උතුමි - උත්තමවූ, පලුමල් - පල්ලව කුසුමයෙන්, සැදි - සජ්ජිතවූ, දෙගොඩ සිටිනා - උභය තීරස්ථායිවූ, තුරින් - වෘක්ෂ(සමූහ)යෙන්, මනරමි - මනොරමියවූ -

1 ලදිය - ඇනැමි දඹ - ඇනමි 3 මිදෙල - සමහර

88. මල්පලරසින් ම ත් මිහිලොල් කොවුල් නද යු ත් තුරු සෙවණලු මහ ත් නොයෙක් මුවගණ කෙළෙන කුල් මත්

89. මහවෙල් දිය කිර ල සරන දියකා කොකවැ ල සිහිල් දිය කෙරව ල සදිසි සුදුවැලි රිදී පටතු ල

90. ලෙහෙල් පෙට් මහඟු එ ලුහුල් වළපොතු තෙලිද එ රෙහෙමස් රත්කකු එ නොයෙක් කෙළෙන<sup>1</sup> මස්කැසුබු මු එ

88. මල්පලරසින් - පුෂ්පලරසයෙන්, මත් - මත්තවු, මිහි ලොල් - මඩුපයන් හා, කොවුල් - කෝකිලයන්ගේ, නද යුත් - නාදයෙන් යුක්තවු ,මහත් - විශාලවු; තුරුසෙවණලු -වෘක්ෂවෘක්ෂ වත්හි, කුල්මත් - කුල්මත් - කුතුහලයෙන් මත්තවු, නොයෙක් මුවගණ- අනේක මෘගයුථයන් විසින්, කෙළෙන - ක්‍රීඩාකරන්නාවු-

89. මහවෙල් - එනම් පක්ෂිය ,දියකිරල -ජලකිකී පක්ෂිය, දියකා - ජලකාකය, කොකවැල - බලකාවලිය යන මොවුන් විසින්, සරන - සඤ්චාරය කරනු ලබන්නාවු, සිහිල්දිය - ශීතල ජලයාගේ, කෙරවල - ප්‍රේමයෙන් යුක්තවු, අතුල - ආස්තාවු, රිදී පට - රජනපටයක් හා, සදිසි - සමානවු, සුදුවැලි - ශ්‍රීවේණවාලුකා ඇති-

90. ලෙහෙල් - එනම් මත්ස්යය , පෙට් - පාඨනය, මහඟුළු- මහ අඟුළු නම් මත්ස්යය, ලුහුල් - ලුල්ලය, වළපොතු - වලයය, තෙලි - තෙලියෝය , දළ - දළමස්ය, රෙහෙමස් - රෝහිතමත්ස්යයය, රත් කකුළු - ස්වර්ණකර්කටකය යන , නොයෙක් - අනේකවිධවු, කෙළෙන - ක්‍රීඩාකරන්නාවු , මස්කැසුමුළු - මත්ස්යගතවෘක්ෂ සමූහයන්-

1 කෙළෙන - මුද්‍රිත

91. බුන් මිණි මෙන් දි ලි සිලිලෙන් පෙනෙන<sup>1</sup> නිම ලි දෙළක් දැක විපු ලි ඉවුර වෙන ඉද බමුණු එක ලි

92. මුදමින් සත්බතු ර අත්සුනු<sup>2</sup> රුගෙන මනහ ර වැළඳී<sup>3</sup> දැන වින ර නැඟිට පහිකට<sup>4</sup> බදිනු නොසම ර

93. තම ලිය මෙනෙහි කො ට අද යෙමි සිතා පියෙස ට දිය බොන ලෙස දොළ ට වෙලෙවි ගමනින් එනෙම ගොස් බ ට

91. බුන් මිණි මෙන් - භග්නමාණික්යයෙන් මෙන්, දිලි - ප්‍රචලිතවැ, නිමලි - නිර්මලවු, සිලිලෙන් - ජලයෙන් , පෙනෙන - දෘශ්‍යය මානවු ,විපුලි - මහත්වු, දෙළක් - නිර්කරයක් , දැක - දර්ශනය කොට , බමුණු -

(ඒ) බිරාදහ්මණ තෙම, එකලී - තත් කාලයෙහි, ඉවුර වෙත - නිරසම්පයෙහි, ඉඳ - උපවිෂ්ටවැ-

92. සත්ඛතුර - ශක්තභසුත්රාව , මුදමින් - මුක්ත කොට, මනහර- මනොහරවු, අත්සුනු - ශක්තුචුර්ණයන්, රැගෙන - ගර්භණය කොට, විතර දැන - ජරසමාණ ජානනය කොට, වැළඳී - අනුභව කෙළේ, නැඟිට - උත්ථිතවැ , පහිකට බඳිනු - ජර වේසිකා මුඛබන්ධනය, නොමසර - ස්මරණය නොකොට-

93. තමලිය - ස්වකීය පත්තිය, මෙනෙහි කොට - ස්මරණය කොට, අද - ඒතද් දිනයෙහි, පියෙසට - (ස්වකීය) ජරනදේශයට හෙවත් ගරාමියට, යෙමි - ගමනය කෙරෙමැයි , සිතා - චිත්තනය කොට, දියබොන ලෙස - ජලපානය කරන පරිද්දෙන්, දොළට- නිර්ඝරයට, වෙලෙවි ගමනින් - ශිෂ්ටමගනියෙන්, එතෙම - ඒ ද්විජ තෙම, ගොස් - ගමනය කොට, අවනිර්ණයවී.

1 පිරුණු - බොහෝ 2 අත්සුනු - ඇතම් 3 වලඳා - මුද්දර්ත 4 පහිකඩ - ඇතම්

94. රුක් සිදුරෙක1 වැ දේ උන් කළු නයෙක් එසෙ කෙ දේ පසුම්බිය නොබැඳ තුබු අත්සුනු2 අසා සුවඳ දෙ

95. පහි ඇතුළතට ප ත්4 උරගිඳු දරණ ලාග ත් කැර5 නිසොල්මන් ග ත් සෙමෙන් අත්සුනු කකා වැදහො ත්

96. බමුණු පිහිවා සෙ ද ඇතුළත නොවිමසා බැ ද කර තබමින් නොම ද සනොස සැලසී එමඟ යන ස ද

94. එසාදේ - එකල්හි, රුක් සිදුරෙක - වෘක්ෂවිජ්ජරයෙක්හි, වැදේ -ජරයවිෂ්ටවැ, උන් - වාසය කළාවු, කළු නයෙක් - කෘෂ්ණ සර්පයෙක් තෙම, නොබැඳේ තුබු - අබද්ධව තුබුවාවු, පසුම්බිය - ජරපසේවිකායෙහි, අත්සුනු - ශක්තුචුර්ණයන් සම්බන්ධවු, සුවඳේ - සුගන්ධය, අසා - අභාණය කොට - (මතු සම්බන්ධවයි). 95. පහි ඇතුළතට - ජරණසේවිකාභේදයන්තරයට, පත් - ජරාජන වුයේය, දරණලා ගත් - (එහි) භෝගාවේෂ්ටනය කොට ගත්තාවු, උරගිඳු - ඒ නාගේන්ද්‍රම තෙම, ගත් - ශරීරය , නිසොල්මන් කැර - නිශ්චල කොට, සෙමෙන් - සණ්කවැ, අත්සුනු කකා - ශක්තුචුර්ණ අනුභව කෙරෙමින්, වැදහොත් - ශයනය කෙළේ.

96. බමුණු - බිරා හ්මණයා, පිහිවා - ජරසේවිකා, සෙද -ශිෂ්ටමවැ, ඇතුළත - අභ්යුත්තරය, නොවිමසා - විමර්ෂ නොකොට , බැද - බන්ධනය කොට, කර - ස්කන්ධයෙහි, තබමින්- ස්ථාපනය කෙරෙමින්, නොමද - අමන්දවු, සනොස සැලසී - සන්තෝෂ යුක්තවැ, සමඟ - ඒ මාර්ගයෙහි, යන සද - ගමනය කරන කල්හි - 1 සිදුරක - බොහෝ 2 අත්සුනු - බොහෝ 3 අගා -ඇතම් 4 ඇතුළත සැපත් -

මුද්දර්ත 5 කර - මුද්දර්ත

97. රස් කෙසුරෙන් ගිහි ණ වලාසිය පෙනි සපම් ණ අරණුවන් නුබම් ණ අවරඹරසර සරෙව්1 වැජඹී ණ

98. සවසැදුරු දිස් නා නුබ2 පහණේ නහස් නා රන්වටින් රස් නා නැඟැසු ඉරි මෙන්3 වලා දිස් නා

99. එකල වැදිලිය4 නු ළ ඇතිරිලි5 ඇති ලමඟ කො ළ මදනල වැද වග පටින් සලක ළ



97. රස් කෙසුරෙන් - රශ්මි (නමැති) කේශරයෙන්, ගිනිණි - ගහණවු, වලාසිය - වලාහක ගත (නමැති), පෙනි - පත්ර-යෙන් (යුක්තව), සපමිණි - සම්ප්‍රාතප්තවු, අරුණුවන් - අරුණවර්ණවු, නුබමිණි - නනෝමිණි තෙම, අවරඹර - ප්‍රසන්නවිදුකාශ (නමැති), සර - නඩාගයෙනි, සරෙව් - පද්මයක් මෙන්, වැජඹිණි - විජාමිහිත විණි.

98. සවසැදුරු - සන්ධ්‍යාවකාල (නමැති) ආවාය්යකායා (ශිල්පීහු) විසින්, දිස්නා - බැබළෙන්නාවු, නුබ - ආකාශ(නමැති), නහස්නා පහණේ - නිකෂපාෂාණයෙනි, රස්නා - ආදිත්යබ (නමැති), රත්වටිනි- ස්වර්ණගුටිකායෙන් , නැහැසු - ඝර්ෂිතවු, ඉරිමෙන් - රේඛාවක් මෙන්, වලා - වලාහයෝ, දිස්නා - දෘශ්‍යයර්මානවුහ. 99. එකල - තත් කාලයෙනි, වැදිලිය - වියාධස්තර්ණේ විසින්, අතුළ- ආස්තෘතවු, ලමඟකොළ - ලවභගපත්ර (නමැති), ඇතිරිලි ඇති- ආස්තරණ ඇත්තාවු, මදනල - මන්දමාරුතය, වැද - ප්‍රරහතවැ, වගළ - වැගුරුණාවු, සුවදමල්ලොත් - සුගන්ධපුෂ්පරේණු(නමැති), පටින් - වස්තර යන්, සුලකළ - අත්සේලිකිකෘතවු - (පද්ය, ත්‍රය යනින් කුලකයි).

1 සරෙව් - ඇතම් 2 නුබ - ඇතම් 3 වන් - ඇතම් 4 වැදිලිය - මුද්රිත 5 ඇතිරිලි; ඇතිපිළි - ඇතම්

100. දුනුකේ නැඹිලි තු රු වට කළ මුහුළු1 සහසු රු නාලිය රැදි2 මහ රු පුවක් ලැහැබින් සැදුණු3 විසිතු රු

101 තරුබරිනි දෙරණ ට  
බට නුබිතඩක් විලස ට මල්පුල්4 එක ලෙස ට සුනිල් කැලයක් අතරමඟ දි ට

102 මුල මුවරළ කෙළෙ න වෙළෙපෙනි මෙනර6 පැලඹෙ න සුනිල් කොළ ලෙළදෙ න විහිදි අතුඅග කොවුල් හඬල න7

100 දුනුකේ-රාජකේතිකීය , නැඹිලිතුරු-සන්නිත වෘක්ෂය , වට -ත්යවග්රෝතධය , කළ-එනම් වෘක්ෂය, මුහුළු-වකුලය, සහසුරු - සහකාරවෘක්ෂය (යන මෙයින් හා) මහරු-මහාර්භවු, නාලිය - නාමිබුලී ලතායෙන්, රැදි-රක්ෂිතවු , විසිතුරු -විචිත්රීවු, පුවක් ලැහැබින්-සුගවනයෙන් , සැදුණු-සජ්ජිතවු - 101 තරුබරිනි-තාරකාභරයෙන්, දෙරණට-ධරණියට , බට-අවතීර්ණවු. නුබින් අඩක් විලසට-ආකාශාර්ධයක් පරිද්දෙන් , එක ලෙසට -(හැමතන්හි) ඒකාකාරයෙන් , පුල්මල්-චුල්ලවු කුසුම ඇති , සුනිල්-අනිනිලවු , කැලයක්-අරණියකයන්, අතරමඟ- අන්තර මාර්ගයෙනි , දිට-දර්ශනය කෙළේය. 102 මුල-මුලයෙනි, මුවරළ- මාගයුථයන් විසින්, කෙළෙන- ක්‍රීඩිතවනවු, වෙළෙපෙනි -විටපයෙනි , මෙනර-මයුරීන් විසින් , පැලඹෙන- ප්‍රවලමිඛනය (වාසය) කරනු ලබන්නාවු, සුනිල් කොළ- අනිනිල පත්රගයෙන් , ලෙළදෙන-ලීලාදානය කරන්නාවු විහිදි- විස්තීර්ණවු අතුඅග-ශාඛාග්රගයන්හි, කොවුල් -කෝකිල පක්ෂීන් විසින්, හඬලන-නාදකරනු ලබන්නාවු-(පද්ය සතරෙකින් කුලකයි).

මුහුළු-මුද්රිත 2සැදි-ඇතම් 3සැදුණි:සැදුනු-සමහර 4මල්පල-ඇතම්  
රැළ-ඇතම් 6මොනර-ඇතම් 7නදදෙන-ඇතම්

103 මිණිමුතු1 මල්කැන් නි අග කෙළෙන මිහිලොල් සැ නි එහි එක්2 රුකෙක නි නි වසන දෙවියෙක් සාස්කම්3 ඇ නි

104 මිණිකිරුළු පැළ ද බැඳ මුරුතමල් ඉණ4 සැ ද සැදි දිවසළ හැ ද පෙනී සඳරැසිනෙව් වෙළෙප් මැ ද

105. අස බමුණ5 ගම්වැ සි මග රැදුන අද නෝ6 න සි ගෙට ගිය අඹුව න සි අතුරුදන් වී7 කියා මේ ලෙ සි

103 මිණිමුතු - කෝශයෙන් මුක්තවූ (ප්ර්බුද්ධවූ), මල්කැන්- පුෂ්පමඤ්ජරීන්ගේ, අග - අග්ර(යෙහි, කෙළෙන - ක්රීඩනය කරන්නාවූ, මිහිලොල් සැනි - හෘදිගසමූහ ඇත්තාවූ, එහි - ඒ අරණ්ඨියෙහි (වූ), එක් රුකෙක- අනල්ලිතර වෘක්ෂයෙක්හි, නිති - අනවරනයෙන්, වසන - වාසය කරන්නාවූ, සාස්කම් ඇති -සාක්ෂාත්කර්ම ඇත්තාවූ, දෙවියෙක් - දෛවනයෙක් නෙම-

104. ඉස - ශ්රීෂයෙහි , මිණිකිරුළු - මණිමය කිරිටය. පැළද - ප්ර්සාධනය කොට, මුරුතමල් - පද්මරාගමයවූ, ඉණසැඳ - කටියා හරණය, බැඳ - බද්ධ කොට, දිවසළ - දිව්යනශාටකයන්, හැඳ - නිවාසනය කොට ,සැදි - සප්පිනවැ ,වෙළෙප්මැද - විටපමධිය- යෙහි , සඳරැසිත්ඵව් - චන්ද්ර රශ්මියෙන් දෝහෝ, පෙනී - දෘශ්යනමානවැ - 105. ගම්වැසි - ග්රා-මිණවූ, බමුණ - බිරා හ්මණය , අස (මෙය) ශ්රීවණය කර, අද - එතද් දිනයෙහි, මග රැදුන - මාර්ගයෙහි නිවාස ග්ර්හණය කළ හොත්, නෝ - යුෂ්මත් නෙම, නසි - නෂ්ට වෙහි, ගෙට ගිය - ගෘහයට ගමනය කළහොත්, අඹුව - පත්නී නොමෝ, නසි - නෂ්ට චන්ති යයි, මේ ලෙසි - මේ ආකාරයක්, කියා -කථ නය කොට, අතුරුදන් වී - අන්තර්හිත වූයේය.

1 මිණිවතු - ඇතම් 2 එක - මුද්රිත 3 හාස්කම් - ඇතම් 4 ඉන - මුද්රිත 5 බමුණු - ඇතම් 6 නොම - සමහර 7 විය - ඇතම්

106. මේ කිමෙකැයි කි යා බලමින් නොදැක දෙවි යා සිත දුක් කිය කි යා බියෙන් අඩමින් බමුණු දුගී1 යා

107 පඬුරු ගෙන මනක ල හැසිරෙන නොයෙක් දනකැ ල කරන නිති කොලහ ල පැමිණි බරණැස් නුවර වස ල

108 මහසත් සද පස ක් මෙතේ බෝසත් විලස ක් ගෙන බණ කියන එ ක් විය එදවස ද පසළොස්ව ක්

106 මෙ-මෙ කියන ලද්දේ , කිමෙකැයි කියා -කුමක්දෝ හෝයි , බලමින් -නිරීක්ෂණය කෙරෙමින් , දෙවියා- දෛවනයා නොදැක -දර්ශනය නොකොට සිත දුක්-මානසික දුඃඛය , කිය කියා-කථනය කෙරෙමින් , බියෙන්-භීතියෙන් , අඩමින් -රෝද නය කෙරෙමින් ,දුගියා -දුර්ගතවූ, බමුණු-බිරායහ්මණ නෙම- (මතු සම්බන්ධයින)

107 මනකල-මනා:කල්යකවූ පඬුරු ගෙන-ප්රායහෘත ග්රෙහණය

කොට , හැසිරෙන - සඤ්චාරය කරන්නාවූ, නොයෙක් දනකැල- අනේකජන සමූහයන් ඇති, කරන - ක්ර්රයමාණවූ, නිති, බරණැස් නුවර - බාරාණසිනපුරයාගේ, වාසය - ද්වාරයට, පැමිණි- සම්ප්රාවජන වී.

108. එදවස ද - ඒ දිනය වනාහි, මහසත් සද - මහාබෝධිසත්ව උත්තමයා, පසක් - ජර්ත්ය,ක්ෂවු, මෙතේ බොසතු විලසක්- මෙත්රොය බෝධිසත්වයන්ගේ විලාසයක්, ගෙන - ග්රකහණය කොට, බණ කියන - ධර්මසදේශනා කරන්නාවු, එක් පසළොස් වක් විය. - එක්තරා පූර්ණමාදිනයෙක් වුයේය.

1 දුකි - මුද්දරිත

109. එපවත් අසා සෙ ද1 බණ අසන ලෙස මනන ද ඇරගෙන පඩුරු පු ද නොයෙක් රටිනෙන පිරිස් දිටි ද ද

110. පෙරදිග කොසොල් දෙ ස නේපල් අගු මගද දෙ ස අගරු කස්තුරු රු ස කසුන් පොදි හා රජුන් එන ලෙ ස

111. දකුණුස2 මහිස්ම ති කොතල් වේදබ3 නම් ඇ ති මහරට ද මිහිප ති ගෙනෙන රත්මිණිබරණ හිමි4 නැ ති

109. එපවත් - ඒ (ධර්මනදේශනා) ජර වෘත්තිය, අසා - ශ්ර්වනය කොට, සෙද- ශීෂ්රනවැ, මනනද - මනෝනන්දනවු, බණ - ධර්ම ය, අසන ලෙස - ශ්ර්වණය කරන පරිද්දෙන්, පුදපඩුරු - පුජාප්රයහානයන්, ඇරගෙන - ග්රලහණය කොට, නොයෙක් රටින් - අනේකරාශ්රීර්ර යෙන්, එන - ආගමනය කරන්නාවු, පිරිස් - පරිෂදුන්, දද- බිරා හි මණ තෙම, දිටි - දර්ශනය කෙළේ.

110. පෙරදිග - ජරාදවිදිශායෙහි, කොසොල්දෙස - කොශලදේශ යෙහිද , නේපල් - නේපාලදේශයෙහි ද, අඟු - අභගදේශයෙහි ද, මගදදෙස - මගධදේශයෙහි ද, රජුන් - නරේන්ද්රලයන්, අගරු- කාලාගුරු හා, කස්තුරුරුස - කස්තුරිකා රාශින් ද , කසුන්පොදි හා - කාඤ්චනභණ්ඩිකාවන් ද (ගෙන්වාගෙන), එන ලෙස - ආග මනය කරන ආකාරය, ?(දිටි - දර්ශනය කෙළේ).

111. දකුණුස - දක්ෂිණ දිශායෙහි, මහිස්මති - මහිෂදේශය, කොකල් - කුන්තලදේශය, වේදබ නම් ඇති - විදර්භ නම් දේශය, මහරට ද - මහාරාෂ්රිත නම් දේශය ද (යන මෙහි), මිහිපති - මහී නාථයන්, ගෙනෙන - (එකී දේශයන්ගෙන්) ගෙන එන්නාවු, හිමි නැති - අප්ර්මාණවු, රත්මිණිබරණ - ස්වර්ණමය මණිමය ආභ රණයන්, (දිටි - දර්ෂනය කෙළේ).

1 සෙද - ඇතම් 2 දකුණන - ඇතම් 3 කෝතල වෙදබ - ඇතම් 4 ඉමි - ඇතම

112 සුසඳි පැළදිගන1 ර

දෙව්සබ දසණ2 නරව ර

ඉදි පලු රසමිහි ර

පඩුරු ගෙනඑන3 ලෙස ද මනහ ර

113. උතුරු සක4 කෙක ර ද

කීර කම්බුප් හුණු 5 ර ද

සලල දෙවිදුරු සො ද

වෙරළ මරකන මිණි ගෙනෙන ලෙ ද

114. අසුන් ගෙන කුරුර ද

මිණිමල් ගෙන පසල් ර ද

තකුල් 6 ගෙන මදු 7 ර ද

ගෙනෙන සේසත්. සේනි රට ර ද

112. පැළදිගතර - ප්ර නිවිදිගාභ්යගත්තරයෙහි, සුසැදි - සුසප්පිනවු, දෙවිසබ - දේවසභය, දසණ - දශාර්ණිය යන දේශයන්හි, තරවර - තරශ්රෙ ඡ්ඨයන්, ඉදි - බර්ජුරය, පලු - පිලය යන, රසමිහිර - රස මාධ්යයේ වත්වු, මනහර - මනෝහරවු, පඬුරු - ප්ර භානයන්, ගෙන එන ලෙස ද - ග්රසභණය කොට එන ආකාර ද -

113. උතුරු - උත්තරාපථයෙහි, සක කෙකරද - ශකදේශ කෙක දේශයන්හි නරේන්ද්රයන් හා කීරකම්බුප්හුණුරද - කීර දේශ කාම්බොප දේශ හුණුදේශයන්හි නරේන්ද්රජයන් ද , සොද- මරකන මිණි - වෙවුය්ය්හි මරකන මාණික්යරයන්, ගෙන ලෙද- ග්රතභණය කොට එන ආකාර ද -

114. අසුන් ගෙන - අශ්වයන් ග්රණභණය කොට (එන්නාවු), කුරු රද - කුරුදේශයෙහි නරේන්ද්රඅයන් ද , මිණිමල් ගෙන - මිණිමලා වත් ග්රණභණය කොට (එන්නාවු), පසල්ද - පඤ්චාල දේශයෙහි නරේන්ද්ර-යන් ද තකුල් - තක්කොලයන්, ('කතුන්' යන පාඨයෙහි - කාන්තාවන්,) ගෙන - ග්ර්භණය කොට (එන්නාවු), මදුරද- මද්ර දේශයෙහි නරේන්ද්ර යන් ද , සේසත් - ය්වේනච්ඡත්රදයන්, ගෙනෙන - ග්රයභණය කොට එන්නාවු, සේනිරටද - වේදිදේශයෙහි නරේන්ද්රසයන් ද -

1 දිගතු - ඇනම් 2 දසුන - ඇනම් 3 ගෙනෙනා - ඇනම් 4 උතුරුදෙස - ඇනම්

5 නර - ඇනම් 6 කතුන් - ඇනම් 7 මල් - ඇනම් 8 වේනි - යම්කිසි

115. ගතරන් පුටු පව ර මිණිකිරුළු ගෙන මනහ ර සුරසෙන් විසල් පු ර රජුන් එන දිවි එසිට 1 පුරදො ර

116. කලිඟුරට මහර ද පළ හෙළ සුබ ලකුණු සො ද සරන ගිරිපෙළ බ ද ගෙනෙන ලෙස දිවි ඇතුන් මනන ද

117. විදුර ද ගුරුම ලා ඇරගෙන පඬුර නිම ලා 2 පුරිනෙන තක්ස ලා රජුන් වියතුන් මැඟි එක ලා

115. පවර - ප්ර්වරවු, ගතරන් පුටු - ඝන සවර්ණඇසිඨයන් හා, මනහර - මනෝහරවු, මිණිකිරුළු - මණිකිරිටයන්, ගෙන - ග්ර හ ණය කොට, එන - ආගමනය කරන්නාවු, සුරසෙන්විසල්පුර- ශුරසේන දේශයෙහි හා විශාලපුරයෙහි, රජුන් - නරේන්ද්රවයන් ද , එ - ඒ (බිරාභ්මණ) තෙම, පුරදොර - නගරද්වාරයෙහි, සිට - ස්ථි තවු, දිවි - දර්ශනය කෙළේ.

116. කලිඟුරට- කාලභග ජනපදයෙහි, මහරද - මහාරාජයන් විසින්, පළ - වියනක්නවු, හෙළ - ධවලවු, සුබලකුණු - ශෝභන ලක්ෂණයෙන්, සොද - සුන්දරවු, සරන - සඤ්චාරය කරන්නාවු, ගිරිපෙළ බඳ - පර්වතපන්තියක් වැනිවු, මනනද - මනෝනන්ද නවු, ඇතුන් - හස්තීන්, ගෙනෙන ලෙස - ගර්භණය කොට එන ආකාර ද , දිවි - දර්ශනය කෙළේ.

117. විදුර ද - වජිර (මාණික්යන) ද, ගුරුමලා - වර්මිකවස්තර- හෝ ගෞරිකශරාව (ගුරුලේන්තු) ද යන , නිමලා - නිර්මලවු, පඬුරු- ප්රාකෘතයන්, ඇරගෙන - ග්රාහණය කොට , තක්සලා - (සින්ධුදේශ යෙහි) තක්ෂශිලා නම්වු, පුරින් - පුරයෙන්, එන - ආගමනය කරන්නාවු, රජුන් - නරේන්ද්රනයන් හා වියතුන් - වියසක්තයන්, එකලා - තත්කාලයෙහි, මැඟී - අවලෝකනය කෙළේ.

1 එනු; දිවි; එසව්; එනු දිවි එවිට - සමහර 2 ලකලා - ඇතම්

118. තඹවත් ගඟ පහ ද ඇරගෙන මහඟු1 මුතු වැළ මේවත් පැහැ දුළු ද දිවි එන පඬිරජුන් සුලක ද

119. එල්බිජු මලබුල ත් මිරිස් දැපල තකුලු ත් ගෙන මිණිපඬුරු ව ත්2 දිවි නොලසව එන මලලකැ ත්

120. කස්තුරු කපුරු ගෙන කළුවැල් සෙමෙරවල් ගෙන කස්මිර රටින් එන දිවි රන්වත් රජුන් බබළු න

118. තඹවත් ගඟ - නාමිරපර්ණි (තම්පොරොන්දම්) නදියෙහි, පහළ - ප්රා දුර්භූතවු, මහඟු - මහාර්ඝවු, මුතු වැළ - මුක්තාපන්තීන්, ඇරගෙන - ග්රරහණය කොට, එන - ආගමනය කරන්නාවු, මේ වත් පැහැ - මේඝවර්ණෝපරණභායෙන්, දුළු - උප්පවලිතවු, සුලකළ - අතිශයින් අලභිකෘතවු, පඬිරජුන් - පණ්ඩිතරේන්ද්රයන්, දිවි- දර්ශනය කෙළේ.

119. එල්බිජු - එලාබිජය, මලබුලත් - මලයනාම්බුලය, මිරිස්- මර්වය, දැපල - ජාතීඵලය, තකුලුත්- තක්කෝලය (යන මේ ද), මිණිපඬුරු - මාණික්යබප්ර, භෘත ද යන , වත් - වස්තූන්, ගෙන - ග්රරහණය කොට, නොලසව - ශීශ්ර වැ, එන - ආගමනය කරන්නාවු මලලකැත් - මලයදේශයෙහි ක්ෂත්රීයයන්, දිවි - දර්ශනය කෙළේ.

120. කස්තුරු - කස්තුරිකා හා, කපුරු - කර්පුරයන්, ගෙන - ග්රකහණය කොට, කළුවැල් - කාලාගුරු හා, සෙමෙරවල් - වමර වාලයින් හෙවත් වාමරයන් ද, ගෙන - ග්රාහණය කොට, කස්මිර රටින් - කාශ්මිරදේශයෙන්, එන - ආගමනය කරන්නාවු, බබළු - භ්රාජමානවු. රන්වත් - ස්වර්ණමවර්ණවු, රජුන් - (කාශ්මිර) නරේන්ද්ර-යන්, දිවි - දර්ශනය කෙළේ.

1 මසැඟී - සමහර 2 ගෙණැර බණඬුරුත් - ඇතම්

121. නද දෙන මිණිකිකි ණි කසුන්රන ගෙන බද1 මි ණි  
සමඟ මහසෙන් ඇති ණි ගුජර රජ දිවි එතැන සපමි ණි

122. විජිති ඉටි පහනු ත් ගෙන්වා එන රමණකැ ත්  
නත්වග මිල මහ ත් දිනරජ දිවි ගෙනෙන පටව් ත්

123. හෙළසඳුනුත් කපු රු ඇරගෙන පඬුරු විසිතු රු

දැව්2 රටින් දු රු එසඳ එනු දිටි රජුත් පියක රු

121. නදදෙන - නාදදානය කරන්නාවූ, මිණිකිකිණි - මණි කිඩිකිණිකයන් ඇති, බදමිණි -බද්ධවූ මාණික්යර ඇති, කපුත් රන - කාඤ්චනමය රථයන්, ගෙන - ග්රන්ථණය කොට, මහසෙන් ඇණි - මහාසේනානිකයන් හා, සමඟ - සමග්රකවැ, එතැන - ඒ (පුර ද්වාර) ස්ථානයට, සපැමිණි - සම්ප්රාප්තවූ, ගුප්රරජ - ගුර්ජර නරේන්ද්ර)යා, දිටි - දර්ශනය කෙළේ.

122. විජිති - වියමජන හා ඉටිපහනුත් - ශික්ඛජ්රදීපයන්, ගෙන්වා - ග්රන්ථණයකරවා, එන - ආගමනය කරන්නාවූ, රමණකැත් - රාමි ණයනක්ෂත්රීකයයන් ද , නත්වග - නානාවර්ගයෙහි, මහත්මිල- මහත්වූ මුල්යයයන් හා, පටවත් - පටිටවස්ත්රනයන්, ගෙනෙන - ග්ර්භ ණය කොට එන්නාවූ, දීනරද - චින නරේන්ද්රටයන් ද , දිටි - දර්ශනය කෙළේ.

123. හෙළසඳුනුත් - ශ්වේතවන්දන ද , කපුරු - කර්පුර ද , විසි තුරු - විවිත්ර්වූ, පඬුරු - (අත්ය ) ප්රාවහානයන් ද , ඇරගෙන - ග්රේහණය කොට, දුරු - දුරස්ථවූ, දැව් රටින් - ජාවක රාජට්ර)යෙන්, පියකරු- ප්රියකරවූ, රජුත් - නරේන්ද්රනයන්, එනු - ආගමනය කරනු, එසඳ - එකල්හි, දිටි - දර්ශනය කෙළේ.

1 බැඳ - ඇනම් 2 දාවා ; ජාවා; පාවා - ඇනම්

124. එම තම කසිර ට සිවුකුල දනන් පුදය ට කසිසළ මල්ප ට ගෙනෙනු එබමුණු බලබලා සි ට

125. ඇඳ පැළඳගෙන නි සි තුන්ලොවට ගුරු වෙසෙ සි පින්වනිනේ1 මෙලෙ සි කොයි ද යන්නේ? කියා පිළිවි සි

126. බමුණ2 අද දව සි තුන්ලොවට ගුරු වෙසෙ සි සෙන්මහපඩි නි සි මියුරු සදහම් දෙසුම්3 පැවැ සි4

124. තම - ආත්මීයවූ, එම කසිරට - ඒ කාශි ජනපදයෙහිම, සිවුකුලදනන් - වාතුර්වර්ණවයජනයන්, පුදයට -පූජා පිණිස , කසි සළ - කාශික වස්ත්ර හා මල්පට - පූෂ්පපටයන් ද, ගෙනෙනු - ග්ර්භණය කොට රීම , එබමුණු - ඒ බිරාෂත්මණ තෙම, බල බලා-

නිරීක්ෂණය කෙරෙමින්, සිට - ස්ථිතවැ - (මතු කව හා සම්බන්ධවයි.)

125. නිසි - යෝග්යාවකාරයෙන්, ඇඳ පැළඳ ගෙන - නිවාසන ප්රබසාධනය කොට ගෙන, පුදපඬුරු - පූජප්රා භානයන්, ගෙන - ග්රබහණය කොට ලැසි නොව - අලස නොව, පින්වනිනේ - පුණ්ය වන්ත ජනයෙහි, මෙලෙසි - මෙපරිද්දෙන්, යන්නේ - ගමනය කරනු ලබන්නේ, කොයි ද කියා - කතරස්ථානයෙක්හි දැයි කියා පිළිවිසි - ප්ර නිෂ්චිතය කෙළේ.

126. බමුණ - බ්රාරහ්මණය, අද දවසි - ඒතද් දිනයෙහි, තුන් ලොවට - ජගත්ත්ර යට, ගුරු - ආචාර්ය්භා වූ, වෙසෙසි - විශිෂ්ට වූ, සෙන්මහපඩි - සේනක මහා පණ්ඩිතයන්ගේ, නිසි - යෝග්ය්වූ, මියුරු - මධුරවූ, සදහම් දෙසුම් - සද්ධර්මදේශනාවක්, පැවසි - ප්රකාශිතය හෙවත් ප්රමසිද්ධව ඇත්තිය.

1 පින්වත්නි - මුද්දරිත ; පින්වත්නි - ඇතම් 2 බමුණු - ඇතම් 3 දෙසුම - ඇතම් 4 සැලසී - සමහර

127. සත්1 සතන පච්ඡි මැඩ මහත් අත්වැඩ පරවැඩ දැනලා කියන ඉඩ කිවු2 යම්මැයි දනෝ තුඩ තුඩ

128. කුලුණෙන් ලනෙන් තෝ සියලු කරණි දත් තෝ මෙවැනි3 නුවණැත් තෝ සතුන් දුක් දුරලන්නට වත් තෝ

129. සිතා ඉති දුක්පත් එබමුණු බිණි4 එපවත් දනත් සහ ගුණවත් අසන රිස්සෙන් එබණ වැඩියත්

127. සත්සතන - සත්වයන්ගේ චිත්තසන්නායයෙනි, පච්ඡි - පාපයන්, මැඩ - මර්දනය කොට , මහත් - අනල්පවු , අත්වැඩ පරවැඩ - ආත්මාර්ථ-පරාර්ථකයන්, දැනලා - ජානනය කොට, කියන - කථනය කරන්නාවු , ඉඩ - අවකාශ භූමියට , යම්මැයි - ගමනය කෙරෙමුයි, දනෝ -ජනයෝ, තුඩ තුඩ - මුඛයක් පාසා, කිවු- කථනය කළහ.

128. කුලුණෙන් - කරුණායෙන්, ලනෙන්තෝ - ආර්ද්‍රාවය හෘදය ඇති, සියලු කරණි - සකල කර්තව්‍ය යන්, දත්තෝ - ජානනය කළාවු, මෙවැනි නුවණැත්තෝ - ඊ දෑගවු ජරා-ඥයෝ තුමු, සතුන් - සත්වයන්ගේ, දුක් - දුඃඛයන්; දුරලන්නට - වර්ජනය කරනු පිණිස, වත්තෝ - සමථී (වෙන්).

129. ඉති - මෙසේ, දුක්පත් - දුඃඛිතවු, එබමුණු - ඒ බිරාසන්මණ නෙම, සිතා - චිත්තනය කොට , එපවත් බිණි -නත් ප්රකවෘත්ති කථනය කළාවු , ගුණවත් - ගුණසම්පන්නවු, දනත් සහ - ජනයන් හා සමඟ , වැඩියත් - අර්ථගවත්වු, එබණ - ඒ ධර්මය, අසනරිස්සෙන්- ශ්රවණය කරනු කැමැත්තෙන් - (සිවු කවකින් කුලකයි.)

1 සත - ඇතම් 2 කිවුව - මුද්දරිත 3 මෙවෙති - ඇතම් 4 අසා - ඇතම්

130. කුඩ පෙණපිඩු ලක ල සලනා සෙමෙර රළුවැළ පිදු නත් රජපෙළ රුවන් වළබග1 සිළින් පැහැදුළු 2

131. සදහම් ගෘහ පව ර නිලෝගුරුවන් මහමෙ ර3 එසබා මහසයු ර නැවෙව් බට සිට කතරගඟන ර

132. එතැන දියහිමි ස ද බණඅස්න ලඟ මනන ද නම සිත දුකින් න ද වැනි අඬමින් සිටිය4 ඉකිබි ද

130. කුඩ -ජන්රඉ (නමැති), පෙණපිඩු - ඵෙතපිණ්ඩයෙන් , ලකල- අඬකෘතවු , සලනා - විජ්ඣිමානවු, සෙමෙර - චාමර (නමැති), රළුවැළ - තරඬගාවලි ඇති , නත් රජපෙළ - නොයෙක් රාජසමූහ යන් විසින්, පිදු - පුජිතවු, රුවන් - රත්න (නමැති), වළබග සිළින් - වඩබාග්නිශ්චායෙන්, පැහැදුළු -

ජර්මනෝජ්ජවලිතවු -

131. සදහම් - සද්ධර්ම(නමැති), ගොස - සෝෂා ඇති , පවර - ජර්වරවු, නිලෝගුරුවන් -  
ත්රේ(ලෝක්යා,වාස්ය-හෝ (මහාබෝධිසත්ව) නමැති, මහමෙර - මහාමේරුවක් ඇත්තාවු, එසබා - ඒ  
ධර්මෝසහා (නමැති) ගඬගා අතුරෙන්, බට - අවතීර්ණෝවු, නැවෙව් - නෞකා වක මෙන්, සිට - ස්ථිතවැ  
-

132. එතැන - ඒ (ධර්මබමණ්ඩප) ස්ථානයෙහි, දියනිමිසද -ජගත් ස්වාමීන්දර වු මහාසත්වයන්ගේ, මනනද  
- මනෝනන්දනවු, බණ අස්න ලඟ - ධර්මාහසන සමීපයෙහි, තම - ආත්මීයවු . තද - මහත්වු, සිත දුකින්  
- මානසික දුඃඛයෙන්, ඉකිබ්ද - හික්කා හේද කොට , අඬමින් - රෝදනය කෙරෙමින්, වැනි - කම්පිතවැ,  
සිටියෙ- ස්ථිතවී.

1 වහළක් - අනම් 2 සිරිත් පළකළ - සමහර 3 නිලොවග රුවන් මනහර - අනම්  
සිටිය - සමහර

133. සුරගඟ තරඟ ර ඟ අමාවැසි වසිනා ර ඟ සමුදුරෙහි නන් ර ඟ උකා ඉසිනෙව් රුවන් මන ර ඟ

134. බඹ වම් ගුරු සිකුරාදා රු පසු කැර1 බසින රැන් ස රු මහබෝසත් විස රු දෙසන2 සදහම් විලස  
මොකැදු රු

135. වහරේ කල මොන ර තුටුවන මෙන් කෙකා කැ ර රජ පිරිස් 3 මනහ ර අසති නියුකැර පැහැද නොවින  
ර

133 සුරගඟ - මන්දාකිනියගේ, තරඟරඟ - තරඬගයන් මෙන් ද , අමාවැසි - අමෘතවනර්ෂයක්, වසිනාරහ -  
වර්ෂණය කරන්නාක් මෙන් ද , සමුදුරෙහි - සමුද්වරහයෙහි , නන්රඟ - වර්ෂණය කරන්නාක් මෙන් ද  
,සමුදුරෙහි - සමුද්වරහයෙහි , නන්රඟ - නානව්ධවු , මනරඟ මනොඥවු , රුවන් - රත්නයන්, උකා -  
උද්ධරණය කොට, ඉසිනෙව් - විකිරණ කරන්නාක් මෙන් ද - (තුන් කවකින් කුලකසී.)

134. බඹ -බර්හ්මය , වම් - වාල්මිකිය, ගුරු - වෘහස්පතිය , සිකුරු - ශක්රබය (යන මොවුන්), අරුත්සරු  
- අර්ථසාරවු , බසින් වචනයෙන් , පසු කැර - පශ්චාද්භූත කොට , විසරු -විශාරදවු, මහබෝසත් -  
මහාබෝධිසත්වයන්

136 දහම්මැති සක සා ආවන්1 විනිස උදෙ සා බලනෙව් ඉඟි ලෙ සා බලති පඩුවෝ සබය විම සා

137 එයින් පඩිසිළුම් ණ අයමින් නෙතිදු නිල්මි ණ

දම්සොබෙහිම2 ගිහි ණ



138 සඳරැසිනි පුබුදි න කුමුදු මැද පියුමක් මෙ න පිරිස් මැද තොස් ව න බලා බමුණා මලානික ව න

136 .දහම් මැති-අධිකරණාමාත්‍යණයා , විනිස උදෙසා-විනිශ්වය සඳහා ආවත් -ආගන වුවත්ගේ , ඉඟි ලෙසා -අභිජරායාකාරය , සකසා -මනා කොට බලනෙව්-අවලෝකනය කරන්නාක් මෙන් , පඩුවෝ-පන්ඩිතයෝ , සබය -(ධර්මන) සබාව විමසා-විමර්ශනය කොට, බලති-නිරීක්ෂණය කෙරෙත්.

137.එයින්-එසේ හෙයින් , පඩිසිළුමිණි-පණ්ඩිතශිඛාමාණිත්යා (බෝධිසත්ව) තෙම තෙත් -තේත්රන (නැමති) ඉදුනිල්මිණි- ඉන්ද්රධනීලමාණික්යෙයන් , විවෘත කෙරෙමින් , දම්සබේ උන්සිටි-නිෂ්ඣණවු ද ස්ථතවු ද, පිරිස් -පරිඡද්, බැලී-අවලෝ කනය කෙළේ ,

138 සඳරැසිනි-වනිද්රකරශ්මියෙන් ,පුබුදින-ප්රනබුද්ධ වන්නාවු , කුමුදුමැද-කුමුදපුෂ්ප (ශ්වේතෝත්පල )යන් මධ්යපයෙහි ,පියුමක් මෙන-(හැකිලෙන) පද්මයක් මෙන් එ තොස්වන -තුෂ්ටවන්නාවු, පිරිස් මැද -පරිඡද්මධ්යපයෙහි , බලා-අවලෝකනය කොට-(පස්කවකින් කුලකයි.)

1.ආවත්-යම්කිසි

2.දම්සෙබෙහි-ඇතම්

139 මරණ බියයෙන්<sup>1</sup> සි ත් ගම්වැසියෙක<sup>2</sup> බැගැප ත් ලෙසින් දොමනස් යු ත් මුහුණු<sup>3</sup> බමුණුගෙ දිසි<sup>4</sup> කදුළු ග ත්

140 එබැවින් දැන් නිය න දියබිදු මෙන් නෙළුම් ප න නඹවලද මලප න කෙණෙක දුරුවන ලෙසින්<sup>5</sup> ඇඹුලොන

141 අමායෙන් විස න ද බානවිලසින් සුරවෙ ද මොහු සිත දුක් නෙම ද සිතා දුරුකෙරෙමි<sup>6</sup> වී පින්බ ද

139සිත්-චිත්තයෙහි , මරණබියෙන්-මරණභීතියෙන් බැගැපත්-දෛන්ධීප්රාප්තවු , ගම්වැසියෙක -ග්රා-මිණ මනුෂ්ය යෙක , දොමනස්යුත්-දෙග්ර්මනස්යපයෙන් යුක්තවු , ලෙසින් -ආකාරයෙන් , බමුණුගේ-(මේ) බිරිහිමණයාගේ , කදුළුගත් -වාෂ්පගුහණයකළාවු , මුහුණු-වක්ත්රරය , දිසි-දෘශ්යමමානයැ:

140 එබැවින් තද්භාවයෙන් , දැන්-මෙකල්හි , නියන -නිශ්ච යෙන් , නෙළුම්පන -නල්නපත්ර්යෙහි, දියබිදු මෙන් -ජලබින්දු වක් මෙන් ද, නඹවලද-නාමර භාජනයාගේ , මලපන -මලප්රාප් නිය , ඇඹුල් ඔන -අම්ලප්රරක්ෂේපය කළ කල්හි, කෙණෙක - ක්ෂණයෙක්හි , දුරුවන ලෙසින් -දුර්භූත වන්නාක් මෙන් ද -

141 සුරවෙද-දිව්යනවෙද්යායක්හු විසින් තද-ක්රැරවු , විස- විෂය අමායෙන්-අමෘතයෙන් බානවිලසින් -හ්රංශනය කරන පරිද්දෙන් මොහු -මේ බිරානහිමණයාගේ රන -චිත්තයෙහිවු නොමද දුක්-අමන්ද දු:බය, දුරුකෙරෙමි වී -වර්ජනය කෙරෙ මැයි , පින්බද -පූණ්යාමූර්ති (බෝධිසත්ව)තෙම සිතා -චිත්තනය කොට-

1 බියගෙන -ඇතම් 2යම්වැසියෙක -මුද්රිත 3මුහුන-සමහර 4.දිවි-මුද්රිත 5සෙයින්-ඇතම් 6කරවම්-සමහර

142 කැඳවා මහලු ද ද සිටුවා දහම්සබ මැ ද

ඔහුගේ සුවදුක් ලෙ ද සෙමෙන්1 පිළිවිස එබෝසත් ස ද

143 වනත් මලානාක විය වෙවුල2 සියගති න් සිතන් එකඟ නොව කදුළුලී වැහේ3 නෙති න්

ඉතන් පුරුදු කෙනෙකුත් වෙන්වීද ? වෙති න් අතන් තුබූ සැපතෙක් පිරිහිණි ද? ඉති න්

144 වනා සොම්සඳෙව් නෙත4 නිලිපුලන් ව න පතා දිගැසියක5 නොලදි ද?6 කැමැතිව න

සිතා ඉදින සැපතක් නොලදි ද?6 යෙහෙ න විතා ළ ඉති ඔහු දුකු සැප7 දියනද න

142මහලු දද-වෘද්ධියද්විජයා , කැඳවා-ආභ්වානය කොට, දහම් සබ මැද-ධර්මසභා මධියවයෙහි , සිටුවා -ස්ථීත කරවා , ඔහුගේ-ඒ තැනැත්තූගේ , සුවදුක් ලෙද-සුබදුඃඛාකාරයෙන්, එබෝසත්කද -ඒ බෝධිසත්වෝත්තම තෙම , සෙමෙන් -සණ්කව, පිළිවිසි -(මෙසේ) ප්රදවිජනය කෙළේ.

143.වනත් -(තාගේ ) චක්තර්ය ද, මලානික විය-මලානවුයේය, සියගතින් -ස්වකීය ගාත්රනයන් කරණකොට , වෙවුල -කම්පිතයෙහි , සිතන් -චිත්තයන්, එකඟ නොව -ඒකාග්ර නොව (පවත්නේය) නෙතින් තේත්ර-යුග්මයෙන් , කදුළුලී -වාෂ්පධාරා, වැහේ-වහ නය වෙයි, ඉතන් පුරුදු -හිත පිරිවිතවූ , කෙනෙකුත් වෙතින් - පුද්ගලයක්හු කෙරෙන් , වෙන්වී ද-පෘථග්භූත වූයෙහි ද? ඉතින්- ඉක්බිතිව, අතන්තිබූ-හස්තයෙහි විද්යාගමානවූත්, සැපතෙක්, සම්පත්තියක් , පිරිහිණි ද-පරිහිණි වීද?

141 වනා -චක්තරණයෙන් , සොම්සඳෙව්-සෞමියන (ගුණවත්) චන්ද්රනයා බඳු වූ , නෙත -තේත්රණ (යුග්ම) යෙන් , නිලිපුලන් වන- නිලෝත්පලයන් වැනිවූ, කැමතිවන -අභිෂ්ටවූ දිගැසියක - දීර්ඝාක්ෂියක, පතා -ප්රාර්ථනා කොට , නොලදි ද- නොලද්දෙහි ද,

1 සෙබෙන්-5      2 වෙවුලමිනි-සමහර:වෙච්ලා-මුද්රිත      3වැහෙයි-ඇතම්  
4 නෙත් -සමහර 5දිගැසියක්-මුද්රිත 6නොලැබිද-ඇතම් 7දුකපප:දුක්සැප-

ඇතම්

145. දලලබ නිලඹ ගැබ නැඟි ගුම් අසා ලා

ගිම්කල තැවුලි1මිලි නිල්ගල2 ගොසා ලා

ඔදවැඩි ලෙසින් සැනහී3වක ගසා ලා

කී මෙලෙසින් දද මුව අත වසා ලා

146. අ ස න් ගුණ මුහුදු මහසෙන් පඩිස ද  
දෙස න් තර ඇවිද මා මොබට එන ස ද  
පසන් තුනු කැලුම් බබළන4ළහිරු5 බ ද  
ව ස න් බරණ සැදි තුරුදෙව්තුමෙක් සො ද

සිතා ඉදින -විත්තනය කොට හිදිනාවූ , සැපතක්- සම්පත්තියක්,  
යෙහෙන- සුවසේ, නොලදි ද- නොලද්දෙදහි දැයි , ඉති-මෙසේ,  
දියනෙද - ජගත්තන්දනවු( බෝධිසත්ව ) තෙම ,ඔහු- ඒ- ද්විජ  
යාගේ ,දුකසැප -දුඃඛයන් , විතාළ- ජර ච්ඡනය කෙළේ.

145. දලලඹ- ජලවහනය වන්නාවූ , නිලඹ- නිලමේඝයාගේ, ගැබ- ගර්භයෙන් , නැගි- උද්ගතවූ , ගුම්-නාදය  
,අසාලා- ශ්රතව ණය කොට , ගිම්කල- ග්රී-ෂ්මකාලයෙහිවූ, නැවුලි - සන්නාපයෙන්, මිලි - මලානිකවූ ,  
නිල්ගල- නිලකණ්ඨයක්හු ( මයුරයකු), ගොසාලා- ඝෝෂණය කොට, ඔදවැඩි ලෙසින්- ඔපෝවර්ධිත වූවාක්  
මෙන් , දද- ද්විජ තෙම , සැනහි- ආශ්වස්තවැ, වකගසාලා- අවනතවැ , මුව-මුඛය,අත-හස්තයෙන් ,  
වසාලා-ඡාදනය කොට , මෙලෙසින්- මේ ( වක්ෂ්ස්මාණ) ආකාරයෙන්, කී-කථ නය කෙළේ.

146. ගුණම්භ්ද- ගුණ ( නමැති රත්න ) යන්ට සමුද්රය බදුවූ , මහ සෙන් පඩිසද - මහාසේනක  
පණ්ඩිතෝත්තමයාණනි, අසන්- ශ්රීවණය කළ මැනව , මා අස්මත්හු , දෙසන්නර- දේහාත්තර යෙහි ,  
ඇවිද- ආභිණ්ඩනය කොට , මොබට - මෙ ජ්රමදේශයට , එන සද - ආගමනය කරන කල්හි , පසන්  
-ජ්රතසන්නවූ , තුනු කැලුම්- දේහකාන්තියෙන්, ළහිරු බද - බාලාර්කමණ්ඩලයසේ , බබළන- භ්රාජමානවූ  
, වසන් බරණ- වස්න්රාභරණයෙන් , සැදි- සජ්ජිතවූ , සොද- සුන්දරවූ, තුරුදෙව්තුමෙක්- වෘක්ෂදේවතා  
උත්තමයෙක් තෙම- ( මතු කව හා සම්බන්ධයි.)

1.නැවුලි-ඇනම් 2.නිල්හෙල-බොහෝ 3.සැනහි-ඇනම් 4.බබළන-බොහෝ 5.ළහිරු-ඇනම්

147. නොකිවෙයි නොකිය අප වන දෙය1 බමුණු අ ද  
නොරැකෙයි බැම්මි ගෙට ගිය2 මහ ලැග්ග නො ද  
පැවසි3 මෙයින් බිය ගෙන දුක් විදිමි ත ද  
තෙපලව මෙනතු නුවණින්4 කෙණෙක විනිවි ද

148. අවනත බැගැපත් බමුණා කියන බ ස  
අසමින් තිලෝපඩි සක්විති සහස් රූ ස5  
විහිදා එසද සුවිමල් තම නුවණ රූ ස6  
විමසි එසව් පදරුනනලු කරු මෙලෙ

ඉති දසවන සග

147. බමුණ-බිරාභ්මණය , අද- ඒ තද්දිනසෙහි, වන දෙය- වනනවු ස්වභාවය , අෂ-අස්මත්හු විසින් , නොකිවෙයි - නොකි යන ලද්දේ යයි, නොකිය - ( නින්දා) කථනය නොකරව , ගෙට - ගෘහයට , ගිය -ගමනය කළ හොත් ,බැමිණි -බිරා භ්මණි නොමෝ, නොරැකෙයි - රක්ෂිත නොවෙයි , මග-මාර්ගයෙහි , ලැග්ග- ලග්න වුවහොත්, නොද- යුෂ්මත් තෙමේ ද, (නොරැකෙහි- රක්ෂිත තෙවෙහියි) , පැවසි- ප්‍රකාශය කෙළේය , මෙයින් -මේ කරණකොට ගෙන , බියගෙන - භීතීග්‍රමහණය කොට , තද-දැඩිවූ , දුක්-දුඃඛයක්, විදිම්-වින්දනය කෙරෙමි , මෙනෙතු- මෙහි තත්වය, නුවණින්- ( ඔබගේ) ඥානයෙන් , කෙණෙක- අසිල්ලෙක්හි, විනිවිද- විනිර්වේධනය කොට , තෙපලව- කථනය කළ මැනවි . 148. තිලෝපඩිසක්විති- ත්රෙරඥලෝක්යෙ පණ්ඩිත චක්‍රසවර්තීවූ (මහාබෝධිසත්ව නමැති) , සහස්‍රරූප-සහස්‍රරූපි තෙම , අව තන- නමරවූ , බැගැපත් -දෛත්‍යහප්රාරජ්‍යවූ , බමුණා- බිරා,භ්මණයා විසින්, කියන- උච්චයමානවූ , බස- භාෂිතය, අසමිත්-ශ්රීවණය කෙරෙමින් , එසඳ- තත්කාලයෙහි , සුවිමල්- අනිනිර්මලවූ, තම නුවණරූප- ස්වකීය ඥානරශ්මිය , විහිදා -විසර්ජනය කොට , එසව් පදරුනන් - ඒ සකලපදාර්ථයන් , අලුකැර- ආලෝක කොට, මෙලෙස- මෙපරිද්දෙන් , විමසි -විමර්ශ කෙළේයි.

දසමසග්ර්- වියා බියාව නිමි

එ කො ලො ස් ව න ස ග

1. මහසයුර සිලි ල

වැටෙමින් කෙනෙක් ගංව ල

මෝරුන් කිඹුල් කැ ල

බත්ව වැනසෙති කෙනෙක් වැද ව ල

2. හුණු1 ව ද දහන් දැ ල

සෙලිනුත් රිකින් හුණු2 ක ල

ගෙලෙහි වැල් ලූ ක ල

කෙනෙක් වැනසෙති ඇති උල්3 ව ල

3. යුද මැද වැද නො බා

දිව දිව උනුත් පසු බා

නත් අව් මුණ4 ලැ බා

කෙනෙක් වැනසෙති සතන්5 කල ඹා

එකොළොස් වනසග

1.කෙනෙක්-ඇතැම්හු, මහසමුද්‍ර සිලිල-මහසමුද්රජලයෙහි ද, ගංවල -ගංගාවන්හි ද , වැටෙමින්-පතිතව, මෝරුන්-මකර යන්ට හා කිඹුල්කැල-කුමිභීර සමූහයන්ට, බත්ව-ආහාරවැ වැනසෙති-විනාශ වෙති. කෙනෙක්- ඇතැම්හු, වල වැද-අරණිය යට ප්රාවිෂ්ටවැ (විනාශ වෙත්)

2.කෙනෙක්-ඇතැම්හු, දහන්දැල-වහ්නිප්වාලයෙහි, හුණුව ද- පතිතව ද, සෙලිනුත්-පර්වතයෙන් හා රිකින්- වෘක්ෂයෙන්, හුණුකල-පතිත කල්හි ද, ගෙලෙහි-කණ්ඨයෙහි, වැල් ලූ කල- රැහැන් ලූ කල්හි ද, උල්වල- ශූලයන්හි, ඇති-ආවිද්ධව ද , වැනසෙති-විනාශ වෙත්.

3.කෙනෙක්-ඇනම්හු, නොබා-අභිනව්, යුදමැද-යුද්ධ මධ්‍යයට, වැද-ප්‍රේමවිඡ්චව්, උනුන්-අන්යෝවන්ය යන්, පසුබා- පශ්චාත්භූත කොට , දිව දිව-ධාවනය කොට කොට, නන් අව් මුණ-නානායුධ මුඛයන්, ලැබා- ලබ්ධව්, සනන්-ස්වසන්නාන යන්, කලඹා-ක්ෂෝභ කොට , වැනසෙති-විනාශ වෙත්.

1.හුනු-බොහෝ 2.රුකින් හුනු-බොහෝ 3.හුල්-මුද්දර්ත 4.මුන-බොහෝ 5.මනන්: සතුන්-ඇනම් 230.  
කාව්‍යනෙශබර 11.සර්ග ය

4 වැටෙමින් නරාව ෧1

ගොර වස විස කසමින් ය ෧

ගන සිතෙන් ඇකි ෧

පිසස් සිවුපා විසින් පළක ෧2

5 කා විතර නොම දැ න

නොයෙක් රෝදුක් වැදගෙ න

රොසින් දිව ඇදගෙ න

කෙනෙක් වැනසෙති සපුන් විස යෙ න

6 දාදෙසමල විසි න

මෝරා දොස් වැඩිමෙ න

වැනසෙත් නොදහම් න

කෙනෙක් රජ සොර සතුරු බියයෙ න3

4.නරාවල-නරකාවාටයන්හි, වැටෙමින්-පතිතව ද , යළ- නැවත, ගොර-සෝරවූ වසවිස-විෂවිශේෂයන් , කමින්-අනු භව කොට ද, ගනසිතෙන්-නිරන්තර ශෛත්‍යයෙන්, ඇකිළ- සඬිකුචිතව ද, පිසස්-පිශාවයන් හා සිවුපා විසින් -චතුෂ්පදයන් විසින් පළ කළ-ප්‍රවකාශ කරන ලද(උපද්‍රවයෙන් ද) , (කෙනෙක් වැනසෙති යනු අධ්‍යායාර්ථි)

5.කෙනෙක්-ඇනම්හු, විතර නොම දැන-(භෝජනයෙහි) මාන්රතඥනොවම, කා-අනුභව කොට, නොයෙක් රෝදුක්- අනේක රෝග දුෂ්ඛයන් , වැදගෙන-ස්පර්ශ කොට ගෙන ද, රොසින්-කෝපයෙන් , දිව ඇදගෙන- ජිව්වාකර්ෂණය කොට ගෙන ද, සපුන්-සර්පයන්ගේ, විසයෙන-විෂ (වේග) යෙන් ද, වැනසෙති-විනාශ වෙත්.

6. කෙනෙක්-ඇනම්හු, දාදෙසමල විසින-(වියාවපන්නවූ) ධාතුදෝෂ මලයන්ගේ වශයෙන් ද, මෝරාදොස්- මෝහ රාග ද්වේෂයන්, වැඩිමෙන-වර්ධනයෙන්වූ, නොදහමින-අධර්ම යෙන් ද, රජ සොර සතුරු බියයෙන- රාජ චෝර ශන්ර්‍යෝ භීතියෙන් ද, වැනසෙත්-විනාශ වෙත්.

1.නිරාවල-බොහෝ 2.පළ පළ-ඇනම් 3.බියගෙන-මුද්දර්ත  
11.සර්ගවය සංජීවනි වයාන්බියා 231.

7 මෙ ඇ නරලොව තු රු

විමසා සියලු උවදු රු

කුමකින් මේ අතු රු

වෙදොයි1 සිනමින් කෙණෙක පඩිවි රු

8. මෙනෙල කරලා සි ටි

පයියට2 නයෙකු වන් සැ ටි

ඉති බෝසත් බුහු ටි

සිතා එපවත් ඇම නොහැර3 දි ටි

9 යළි4 බමුණු පිටිප ස

පැහැර ද කයින් මෙපිරි ස

අසා කොලහල බ ස

සෙමෙන් ඉන්නෙන්5 නිසොල්මන්6 ලෙ ස

7.නරලොවතුරු-මනුෂ්‍ය ලෝකාභිස්ත්තරයෙහි වූ, මෙ ඇ- මේ ආදීවූ, සියලු උවදුරු-සකල උපද්‍රවයන්, විමසා-විමර්ශ කොට, මේ අතුරු-මේ අන්තරාය නෙම, කුමකින්-කවර කාර ණයෙකින්, වෙදොයි-වන්නේදෝ හෝයි, පඩිවිරු-පණ්ඩි තෝත්තම නෙම, කෙණෙක-ක්ෂණයෙකින්, සිනමින්-චිත්ත නය කෙරෙමින් - (මතු කව හා සම්බන්ධයි)

8.මෙනෙල-මේ සම්පව (පැනෙන්නාවූ), කරලා සිටි- ස්කන්ධාසක්තව තිබූ, පයියට-ප්‍රාප්තිකාවට, නයෙකු-නාග යකු, වන්සැටි-ප්‍රයවිෂ්ටවූ ආකාරය , ඉති-මෙසේ, බුහුටි-ප්‍ර නිහා එ ඇම පවත්-ඒ සියලු ප්‍ර වෘත්තිය, නොහැර -නිරවශේෂ කොට, දිටි-දර්ශනය කෙළේ.

9. යළි-ඉක්බිත්තෙන් , බමුණු-බිරා,භිමණයාගේ, පිටිපස - පෘෂ්ඨපාර්ශවයෙහි, මෙපිරිස-මේ පර්ෂද විසින්, කයින් -ශරීර යෙන්,පැහැර ද -ප්‍රභතව ද, කොලහලබස-කෝලාහල කථාව, අසා-ශ්‍රවණය කොට ද, සෙමෙන්-ශාන්ත ස්වභාවයෙන්, නිසොල්මන් ලෙස-නිශ්චලාකාරයෙන්, ඉන්නෙන්-උපවේශ නය කරන හෙයින්-(මතු කව හා සම්බන්ධයි.)

වෙදෝ-ඇනම් 2.පයියට:පයිතුළ-ඇනම් 3.සිතා නොපවත් නොහැර හැම:

සිතා එපවත් එම නොහැර-ඇනම් 4.යළි-බොහෝ 5.උන්නේ-සමහර නිසොල්මන්-ඇනම් 232. කාව්) ශබ්‍ර 11.සර්ග ය

10. කිසි බිය1 නැති ළදැ ඩි කළුනෙක මේ විසදැ ඩි

සිතු ලෙස මහප ඩි මද ද2 නගනුව3 නිලජයකො ඩි

11. රකුසා කුස පිවි වු කරඬුතුළ විදුදරදෙ වු

ඉසිව දිවැසින්4 දු වු සර්ද ඒ මේ5 නුවණැසින්6 දු වු

12. නයි පයිතුළ7 වදි න බලාසිටි කෙනෙකුන්8 මෙ න

පිරිස්මැද වොරදි9 න මෙවි10 උතුමා මියුරු තෙපුලෙ න

10.මේ-මෙ (සර්ප) තෙම, කිසි බිය නැති-කිසිසේත් හීනි යක් නැත්තාවූ, ලදැඩි-දෘඪචිත්තයක් ඇත්තාවූ, විසදැඩි-ඝෝර විෂ ඇති, කළුතයෙක-කෘෂ්ණසර්පයෙකැයි, මහපඩි-මහා පණ්ඩිතයාණන් විසින්, සිතු ලෙස- චිත්තනය කළ ආකාරය, තිලෝ-තෙලෝක්කියමයෙහි, ජයකොඩි-ජයධ්වයන්, නඟනුව- ආරෝපණය කරනු පිණිස, මද ද? -අපය්ස් ජන ද?

11.රකුසා-රක්ෂසයාගේ, කුස පිවිටු-කුක්ෂියට ජරවිෂ්ඨවූ, කරඬුතුළ-කරණඛාභයකන්තරයෙහි (විසු) විදුදරදෙටු-විද්යා ධර ජ්යෙෂ්ඨයා ඉසිව සෘෂිභූතව , දිවැසින්-දිව්ය වක්ෂ්සින්, නුව ණැසින් දුටු-ඥාවක්ෂ්සින් දර්ශනය කළාවූ, මේ-මෙය හා සර් ද-සමාන වේ ද(නොවේ මැයි),

12.පයිතුළ-ජර සේවිකාභයවන්තරයට, වදින-ජර වේශ වන්නාවූ, නයි-නාගයා, බලා සිටි කෙනෙකුන් මෙන- අවලෝකනය කෙරෙමින් සිටි එකක්ෂු මෙන්, පිරිස්මැද-පර්ෂද් මධ්ය-යෙහි, වොරදින-විරාජමානවූ, උතුමා- (මහාසත්ව)උත්තම තෙම, මියුරු තෙපුලෙන-මධුර වචනයෙන්, මෙවි -මේ(වක්ෂ්ය මාණා කාරය) කළුතය කෙළේ.

1.කිසිබස-ඇතම් 2.මදද-ඇතම් 3.බදිනුව:නගනුව-සමහර 4.දිවසින්- සමහර 5.ලෙසද සර්වේ-මුද්රිත: ලෙසද සර්මේ-ඇතම් 6.නුවනැසින්- බොහෝ 7.පභියට-ඇතම්:පභියට-මුද්රිත 8.කෙනෙකුන්-බොහෝ 9.වොරදි- මුද්රිත 10.මෙකී-බොහෝ 11.සර්ගපය සංජීවනි වයාකුනඛියා 232.

13. අගනිසිනු දියර ස ඇදිලින් ගනෙව් දියර ස

දනසුතු තිලෝකු ස නැණින් පිරිසිදු1 දුටිමි2 මේ ලෙ ස

14. දද අද මඟ එමි න මහවල පැත්පාසු තැ න

රුකක්මුල හිඳගෙ න මුදා තොප උපකරණ පිසියෙ න3

15. ගෙනහැර අත්සුනු4 කා පයි5 කට බදිනු තර6 කා

නොවීමෙන් මන කා නැඟිට යාදී සිලිල් සල කා

13.අගනිසිනු-අගස්නි සෘෂිනු විසින්, දියරස-සමුද්රනයාගේ, දියරස-ජලස්කන්ධය, ඇදිලින්-අඤ්ජලියෙන් (දෙහොනින්) ගත් එව්-ග්ර්භණය කළාසේ, තිලෝකුස-(ස්වර්ග මර්ත්යර පානාල සඬ්ඛියා)ගේ ථේන්රතලෝක්කියල කුක්ෂියෙහි. දනසුතු-ඥාවයාවූ අව්යන් නැණින්-ඥානයෙන් , පිරිසිදු-පරිවිෂින්න කොට, මේ ලෙස- මේ (කියනු ලබන) ආකාරයෙන්, දුටිමි-දර්ශනය කෙළෙමි.

14.දද-ද්විජය අද-ඒ තද් දිනයෙහි, මග එමින-මාර්ගයෙහි ආගමනය කෙරෙමින්, මහවල-මහාරක්ඛියෙහි, පැන්පාසු තැන- පානියයෙන් එසූවූ තැනෙක්හි, රුකක් මුල-වෘක්ෂයක්හුගේ සම්පයෙහි, ඉදගෙන-නිෂද්ද් කොට , තොට-යුෂ්මත්හු , උප කරණ පසියෙන -මාර්ගෝපකරණ (බහලු) ප්ර්භේවිකායෙන්, මුදා-(බන්ධන)මුක්ත කොට-(තුන් කවකින් කුලකයි.)

15.අත්සුනු-ශක්තුචුර්ණය , ඇරගෙන-ග්රයහණය කොට, කා- අනුභව කොට,තරකා-ස්ථිරභේ , පසිකට බදිනු-ප්රයභේවිකා මුබ්බන්ධනය මතකා නොවීමෙන්-ස්මෘත නොවීමෙන්, නැඟිට- උත්ථිතවැ: සිලිල් සලකා -ජලය උදෙසා, යාදී-ගමනය කළ කල්හි-

1.පිරිසුදු-බොහෝ 2.දිවි-මුද්රිත 3.පහියෙන-ඇතම් 4.අත්සුණු-බොහෝ 5.පහි-ඇතම් 8.තරෙ-මුද්රි

234. කාවිදෙශබර 11.සර්ග ය

16. පවතින් යන බැහැර අත්සුනු සුවද ඉව කැර1

රැදි එක් රුක්සිදුර පිවිසි කළුරළු නයෙක් පසි2 තුර

17. ඔහු නොදැන වන් නා සම්පසිය3 බැඳ ගන් නා

මෙ නුඹ නික්මෙන් නා බලා දෙවියෙක් රුකෙක4 ඉන් නා

18. එළඹ5 මේ සබය ට දැනිලා කියන බව ම ට

කී පැනයක්6 නොප ට එයිදු7 තොරතුරු කිනම් පළ කොට

16.පවතින්-වාතයෙන්, බැහැර යන-පිටත යන්නාවූ, අත් සුනු සුවද-ශක්තුචුර්ණන සුගන්ධය , ඉව කැර-ආශ්රාණය කොට, එක් රුක් සිදුර- අත්යුතර වෘක්ෂචිප්ද්රයෙක්හි, රැදි-වාසය කළාවූ, කළු-කාලවර්ණනවූ, රළු-රෝද්රදවූ, නයෙක්-නාගයෙක්, පසිතුර- ප්ර් භේවිකාභ්යදන්තරයට, පිවිසි-ප්රතවිෂ්ටවී.

17.ඔහු-ඒ නාගයා,වන්නා-ප්රකවිෂ්ට වුවහු, නොදැන-ජාන නය නොකොට, සම්පසිය-වර්මවප්රපභේවිකාව, බැඳ ගන්නා- බන්ධනය කොට ගන්නාවූ ද, නික්මෙන්නා-නිෂ්ක්රාන්ත වන් නාවූ ද , මෙනුඹ-මේ යුෂ්මත්හු, රුකෙක-වෘක්ෂ (විමාන) යෙක්හි, ඉන්නා-වාසය කරන්නාවූ, දෙවියෙක්-දෙවතයෙක් තෙම, බලා-අවලෝකනය කොට-(මතු කව හා සම්බන්ධයි.)

18.මේ සබයට -මේ සභාවට, එළඹ-(නා) උපස්ථිතවැ, මට- අස්මත්හට, කියන බව-ආරෝචනය කරන භාවය , දැනලා- ජානනය කොට, නොපට -යුෂ්මත්හට, පැනයක්-ප්රශ්නයක්, කී-කථනය කෙළේය, එයිදු-ඒ ප්රසශ්නයෙහිදු, තොරතුරු- ප්රතවෘත්තිය , පළකොට-ප්රදකාශ කොට, කියමි-කථනය කෙරෙමි.

1. කර-බොහෝ 2.පහි-ඇතම් 3පහිය-ඇතම් 4.රුකක-ඇතම් 5.එලබ-ඇතම් 6.පැණකි-මුද්රිත 7.එහිදු-බොහෝ

11.සර්ග-ය සංජීවනි වයානුතමබියාම 232.

19. නොප ගිය කල බැමිණි



අතොබයි පයිස1 සපැ2 මි ණි

කයි නයි විසගිනි ණි

එයිත් ගෙට ගිය නයිසි3 ගුරුනි ණි

20. අතරමඟ නුඹ ව යි

අත්සුනු4 කන්ට ගෙන ප යි

අතෙළුව5 හොනින් න යි

නපුර මඟ ලැග් ගොත් න යි

21. එසෙයිත්6 සෙබෙහි මෙ ම

බා තබමින් පයිස බි ම

මුදමින් බැදි බැදු7 ම

රැගෙන දන්ඩක් එහි පැහැර තො ම

තොප-යුෂ්මත්තු, ගිය කල-(ගෘහයට) ගමනය කළ කල්හි, සපැමිණි-සම්ප්රාරජ්නවූ, බැමිණි-බිරා)හිමණි තොමෝ, පයිස-ප්ර සේ විකායෙහි, අත-හස්තය, ඔබයි-ප්රයක්ෂේප කෙරෙයි, විසගිනිණි- විෂයෙන් ගහනවූ, නයි-නාග තෙම , කයි-දුෂ්ට කෙරෙයි, එයිත්-ඒ කරණකොට ගෙන, ගෙට ගිය-ගෘහයට ගියහොත්, ගුරුනිණි-ගෘහිණි තොමෝ, නයිසි-නයිසිය.

20.අතරමඟ-අන්තර මාර්ගයෙහි (ලැග්ගාවූ), නුඹ-යුෂ්මත් තෙම, වයි-ශිෂ්ර්ව, අත්සුණු-ශක්චුර්ණ-ය, කන්ට -අනුභව කරනු පිණිස, පයි ගෙන-ප්රයක්ෂේප කලහොත්, නයි-නාගතෙම, කඩා කයි-බණ්ඩනය කොට දුෂ්ට කෙරෙයි, මඟ-මාර්ගයෙහි,ලැග් ගොත්-ලග්න වුවහොත්, නපුර-(මේ) අනිෂ්ටය (වේ).

21.එසෙයිත්-එසේ හෙයිත්, මෙම සෙබෙහි-මේ සභායෙ හිම, පයිස-ප්ර සේවිකාව, බිම-භූමියෙහි, බා තබමින්-බහා තබා,බැදි-බද්ධවූ, බැදුම-බන්ධනය, මුදමින්-මුක්ත කොට , දන්ඩක්-කාෂ්ඨයක්, රැගෙන- ග්රකහණය කොට තොම-යුෂ්මත් තෙමේම, එහි-ඒ ප්රයසේවිකායෙහි, පැහැර-ප්ර්හරණය කොට- (මතු කව හා සම්බන්ධයි.)

1.පහිය-අනම් 2.සැප-බොහෝ 3.නයි-බොහෝ 4.අත්සුණු-බොහෝ 5.අතෙළුව- බොහෝ 6.එබැවින්:එහෙයිත්-සමහර 7.බැම-බොහෝ 236. කාවීමහෙශබර 11.සර්ගුය

22. පෙණ කැර දිව් ලෙලෙ න විසදිය කොළින්1 සිලියෙ න

දැක නයිදු නික්මෙ න දැන්ම සැක හරු ඇත නැතැයි ය න

23. බමුණු මහබොස න් මෙකී බසසා බියප න්

හඬ2 ගසමින් මහ න් හෙළා3 පයිකඩ ඉවත4 පැනග න්

24. ඔහු මහසබයට මැ ද වදහළ රඟට5 හිමිස ද

දන්ඩෙන් පහළ ස ද නිකුත් සූ ගා කථනයිද සෙ ද

22.පෙණ කැර-එණය කොට දිවි ලෙළෙන-ජිහ්වා වාලනය කරන්නාවූ, කොළින්-කපෝලයෙන්, සිලියෙන-ගලිත වත් නාවූ, විසදිය-විෂජලයෙන් (යුක්තවූ), නික්මෙන -(ජර සේවිකා යෙන්) නිෂ්කරානන්ත වන්නාවූ, නයිදු-නාගේන්ද්රයා, දැක-දර්ශනය කොට. ඇත නැතැයි යන-ඇත්දෝහෝ නැත්දෝහෝ යන, සැක-ශබ්කාව, දැන්ම-මෙකල්හිම, හරු-වර්ජනය කරව.

23.බමුණු-බිරානභ්මණ තෙම, මහබෝසත්-මහාබෝධිසත්වයන් විසින්, කී - කථනය කරන ලද, මෙබස්-මේ (පූර්වෝක්ත) වචනයන් , අසා -ශ්රීවණය කොට බියපත්-භයජ්රාප්තවූයේ, මහත් හඬ ගසමින්-මහාශබ්ද කෙරෙමින්, පශිකඩ -ජරසවේසිකා බණ්ඩය හෙළා-පතිත කොට , ඉවත-ඇතට, පැනගත්-ලඬිෂ නය කෙළේ (පැන්තේය යුසේයි).

24.ඔහු-ඒ (බමුණු) විසින්, මහසබය මැද-මහාසභා මධ්ය යෙනි, හිමිසද-ස්වාමීන්ද්ර යන් විසින් වදහළ රභට-කථනය කළ පරිද්දෙන්, දන්ඩෙන්-කාෂ්ඨයෙන්, පහළ සද-ජ්රයහරණය කළ කල්හි, කථනයිදු-කාලනාගේන්ද්රජ තෙම සූ ගා -සූ යන ශබ්ද පවත්වා, සෙද-ශීෂ්රගව, නිකුත්-නිෂ්කරා න්ත වී.

1.කොනින්: කොටින්: හොටින් -සමහර 2.අඩ-බොහෝ 3.එලා:එළ-සමහර 4.එපිට-සමහර 5.ලෙසට -ඇතම්

11.සර්ගඵය සංජීවනි වයා2ෂබ්භා 237.

25. උන් මා නොදනි යා වැඩ ඉද1 තැනෙක මෙනි යා

සොද යයි දුටු නි යා දෙදිවි සොලවා කියන වැනි යා

26. හිමි පැනපැරමිබ ර ලී දැලිඅකුරු ගත2 කැ ර

පොතක් විදහන යු ර රැපැයි පෙණකුස3 සොවැනි විසිතු ර

27. දළ දරණ වැළ4 ද ර නිලිපුල්දමෙව් පැහැස ර

සුස්මා පෙණේ කැ ර බලා සිටියේ සෙබෙහි5 විසද ර

25.නොදැනියා-(කිසිවකුගේත්) ජානනයක් නැතිව, උන්- උපවිෂ්ටවූ, මා-අෂ්මත්හු, මෙනියා තැනෙක-මෙවැනි (සභා) ස්ථානයෙක්හි, වැඩහිද-උපවිෂ්ටව, දුටුනියා-දර්ශනය කළ ආකාරය, සොද යයි-සුන්දර යයි, කියන වැනියා-කථනය කරන්නාක් මෙන් , දෙදිවි-ජිහ්වාද්වය, සොලවා-වලනය කොට-(මතු කව හා සම්බන්ධයි.)

26.හිමි-(මහාබෝධිසත්ව\_ස්වාමිහුගේ, පැනපැරමිබර -ජරසඤ්ඤ පාරමිතා සමූහය, දැලිඅකුරු-මසි අක්ෂයෙන්, ගත කැර- සාන්ද්‍ර කොට,ලී-ලේඛනය කළාවූ, පොතක්-පුස්තකයක්, විදහන යුර-විවෘත කරන ආකාරයෙන්, පෙණකුස-එණාභ්යසන් තරයෙනිවූ, සොවැනි විසිතුර-සෞවස්තික විවිත්ර-ය, රැපැයි- ගෙනහැර දැක්වී.

27.දළ-දෘඩවූ, දරණවැළදර-හෝගවලියක් දරන්නාවූ. නිලි පුල්දමෙව්-නිලෝත්පල දාමයක්සේ, පැහැසර-ජ්රනභාස්වරවූ, විස දර-විෂධර තෙම, සුස්මා-ධමානය කොට, පෙණේ කැර-එණ විස්තාරය කොට, සෙබෙහි-සභායෙනි, බලාසිටියේ-අවලෝක නය කෙරෙමින් ස්ථිත වී.

1 හිද 2 හන- 3 පෙනකර- 4 වැල-ඇතම් 5.සබෙ විසිතු

238. කාවිගෙශබර 11.සර්ග ය

28. එකෙනෙහි මහවිය ත් කී ලෙස1 මෙනතු බෝස ත්  
නොහැර සවිතේ ද ත් වදන් මෙන් වී මුනිමුවෙන් ප ත්

29. නැඟුණු2 සෙයින් යකුන්3 අමු තු මත්වූ මෙන් ලෙසින්4 උම තු  
බලා සියැස5 දනෝ මෙන තු තදන් තමන් බව නොම ද තු

30 සමඟ උතුරුසළ තුළ ලී දැමූ බමුණු6 මිණිකො ලීඩො ලී  
රජදරුවෝ හැම7 එක ලී දැමූ රුවන්කිරුළ දි ලී

28.එකෙනෙහි-තත්කෂණයෙහි, මහවියන්-මහාවියලක්නවූ, බෝසත්-බෝධිත්වයන් විසින් මෙනතු-මේ (ප්රවශ්නයාගේ) තත්වය, කී ලෙස-කථනය කළාවූ ආකාරය, සවිතේ-සකල ඥෙය ධර්මය, නොහැර-නිරවශේෂ කොට දන්-ජානනය කළාවූ, මුනි-සමීයනක්සම්බුද්ධ කෙනෙකුන්ගේ. මුවෙන්-මුඛ යෙන්, පත්-ප්රානප්තවූ, වදන් මෙන් වී-වචනයක් හා සමාන වී

29.අමුතු-ආගන්තුකවූ, යකුන්-යක්ෂයන්, නැඟුණු සෙයින්- ආරුඞ්වුවන් මෙන් ද, මත්වූ මෙන්-(සුරාදියෙන්) මත්වූවන් මෙන් ද, උමතු ලෙසින්-උන්මාදප්රාධිපත්යන්ගේ විලාසයෙන් ද, දනෝ-ජනයෝ තුමු, මෙනතු-මේ තත්වය, සියැස-ස්වකීය තේත්රදයෙන්, බලා-ආත්මභාවය, නොම දතු-ජානනය නොකළාහුමය.

30.බමුණු-බිරාභග්මණයෝ තුමු, තුළලී-ආලිඞ්ගිතවූ (පෙරෙව් යාවූ), උතුරුසළ සමඟ-උත්තර ශාටකයන් හා සමග්රතව, මිණි කොඩොලී-මණිකුණ්ඩලයෙන්, දැමූ-(පූජා පිණිස) ප්රඞක්ෂේප කළහ, එකලී-තත්තාගයෙහි, හැම රජදරුවෝ-සියලු තරනිහු, දිලී- ප්වලිතවූ, රුවන් කිරුළ-රත්න කිරිටයන්, දැමූ-පූජා පිණිස ප්රලක්ෂේප කළහ.

1.බස 2.නැඟුණු 3.අකුන් 4.වෙසින් 4.වෙසින් 5.සියලු-ඇතම් 6.බමුණෝ 7.ඇම

239. කාවීටෙශබර 11.සර්ගය

34. පසිඳු නියමිගම් වැස් සෝ රටරටවල නිසිනිස් සෝ  
පුද කොලහල බදිරිස් සෝ පැළදි බරණ ගෙන ඉස් සෝ

35. ලෙළකුළ1 බැදි සිහින්2 වස ත් අසින්3 පෙනෙන රුවන් රස ත්  
රතොට වනළ රසින් දස ත් කියු නියු ගී ලියෝ පස ත්

36. හිසින් වැඳ වැඳ සි ට නුවනින් බල බලා සි ට  
සිනින් බුහුමන් කො ට නොසැනපිණි4 ලෙව් මුවෙන් තුනි කො ට

33. පසිදු- ජර සිද්ධවූ , නියමිතවැස්සෝ- නිලමගරා මවාසිහු ද, රටරටවල-දේශදේශාන්තරයන්හි , නිසිනිස්සෝ- යෝග්‍යයෝග්‍ය (පභූජන) යෝ ද, පුදකොලහල-පුජෝත්සවයෙහි , බදරිස්සෝ- බද්ධවිජා ඇත්තාහු , පැළඳි බරණ- ( නම නමා) පැළැන්දාවූ ආභ රණයන්, ගෙන- ගිරදහණය කොට , ඉස්සෝ- විකිණි කළහ.

34. ලෙළ-ලීලෝජෙනවූ, උකුල- නිතමිබයෙහි , බැඳි-බද්ධවූ, ස්භිත් වසන් අසින්- සුක්ෂ්ම වස්ත්ර්භයන්ගේ අංශුවෙන්, පෙනෙන- දෘශ්‍යමානවූ, රුවන්රසන්- රත්නමය රසනාදාමයෙන් ද, රතොට- රක්තාධරයෙහි , වනළ-විශාජනවූ , දසන් රසින්-දන්තයන්ගේ රශ්මිවෙන්ද ( යුක්තව) , පසන්- ජර්සන්තවූ , ලියෝ- ස්ත්රීමහු, නියුගි- ස්තුති ගීතයන් , කියු- කථනය කළෝ.

35. ලෙවි-ලෝවැසි තෙම , හිසින්-ශීර්ෂයෙන් , වැඳ වැඳ- වන්දනය කෙරෙමින් , සිට-ස්ථිතව ද, නුවනින්- නේත්රවයෙන්, බල බලා -අවලෝකනය කෙරෙමින් , සිට-ස්ථිතව ද, සිනින්- චිත්තයෙන්, බුහුමන් කොට -බහුමාන කොට ද, මුවෙන්- මුඛ යෙන්, තුනිකොට -ස්තුති කොට ද , නොසැතපිණි- සන්තෘප්ත නොවිණි.

1. ලෙලුකුල 2.ඉසිර්-මුද්රිත 3.අසින් 4.නොසැතපනු

11.සර්ගකය සංථිවති වයිරතබ්බාර 241.

37. උතුමා පැන වෙසෙ ස සියලු දෙවියෝ එදව ස

බලාසිට නුබ කු ස කළෝ මල්වැසි සමඟ නියුගො ස

38. පරසතු ඇසළ ම ල් ගත රත්සුනු1 කොළඹ2 ම ල්

පෙනිබර පුල්කම ල් කළෝ සකුගුරුකඳහු පුද ම ල්

39. කඩුපුලෙති3 මනහ ර පෙණමිණිගෙණෙන් පැහැබ ර

මහසතුට පුද කැ ර අනත නියු කෙළෙ සමඟ පිරිව ර

36. උතුමා- මහාසත්වයාගේ, පැන වෙසෙසා- ජර්ඤාවශේෂය, එදවස-නද් දිනයෙහි , සියලු දෙවියෝ - සකල දෙවතයෝ, බලා- අවලෝකනය කෙරෙමින් , නුබකුස- ආකාශ කුක්ෂියෙහි , සිට- ස්ථිතව, මල්වැසි සමඟ - පුෂ්ප වර්ෂහා සමග්රිව , නියුගොස- ස්තුතිඝෝෂය , කළෝ- කළාහුය.

37. සකුගුරුකඳහු; සක්-ශක්රය , උ-ර්ෂ්වරය , ගුරු- වෘහස් පතිය , කද- සුබ්රකන්මණියරය , අහු- විෂ්ණුය යන මොහු (යථා ක්ර ම යෙන්) පරසතු- පරිජාතකුසුමය , ඇසළමල්- ආරග්වධපුෂ්පය , ගනරත්සුනු - ඝණස්වණ්ර්ර වුණිස් කොළඹමල් - කදම්බපුෂ්පය , පෙනිබර -පත්ර හරිතවූ , පුල්- චුල්ලවූ , කමල්- (නීල) කමලය හෙවත් නීලෝත්පලය( යනමොවුන් ) , පුද මල් කළෝ- උපහාර කුසුම කළාහු .

38. අනත- අනන්ත ( නාගරාජ) තෙම , පිරිවර සමඟ -පරිවාරයන් හා සමග්රගවැ , මනහර-මනොඥවූ , කඩුපුලෙති -කාණ්ඩෝත්පල පුෂ්පයෙන් ද , පැහැබරඉ-ඉප්ර ණාහරිතවූ , පෙණමිණිගෙණෙන්- එණ නමැති මාණික්‍ය සමූහයෙන් ද , මහසතුට - මහාසත්වයා හට, පුද කැර - පූජනය කොට , නියු කෙළෙ- ස්තුති කෙළේ.

1.පුණු 2.සොලොම් : කොසනි-සමහර 3.සුද

242. කාවිොසෙශබර 11.සර්ගයය

40. යුගකෙළ ගතහඬවී දෙරණන පැළෙන යු ර

සියලුම පතළ සත්වළගැබ එක පැහැ ර

සකුහුල් සුරනරන් තියුකොලහලිනෙව ර

නොහිපිලි1 සිතින් එකරඟ හුනි හිමි පව ර

ඉති එකොළොස්වන සග

39. එවර- තන් කාගයෙහි , යුගකෙළ- යුගාන්තයෙහිවූ , ගත හඬවී - මේඝධවනිය මෙන් ද , දෙරණන - ධරණිතලය, පැළෙන යුර - ප්රාදාලිත වන්නාක් මෙන් ද, සියලුම සත්වළගැබ- සකල චක්රවාලගර්භයෙහිම , එක පැහැර -එක ප්රයහාරයෙන් , පතළ- වියාප්තවූ , සකුහුල්- කුතුහල සහිතවූ, සුරනරන් - දෙවිමිනිසුන්ගේ , තියුකොලහලින්- සුතූති කෝලාහලයෙන් , නොහිපිලි- උද්ධත නොවූ, සිතින්-චිත්තයෙන් , එකරඟ- ඒකාකාරවැ(අවික්ෂිප්තවැ). හිමිපවර -ස්වාමින්ද්රු තෙම , හුනි- උපවිෂ්ට වී.

ඒකාදශසග්ර්ත වියාරඛියාහව තිමි

දො ලො ස් ව න ස ග

1. පුදනකාලහල රූ සේ

පවතින කල ද වෙසෙ සේ1

මහසතු අනුභ සේ

දෙපණ බා හොති2 නඬිදු එම සේ

2. එසදෙහි පැර සු රු

දපමින් මතුරු පිවිතු රු3

ගෙන විසවෙදෙක් සු රු

අළේ 4අරණට උරග බියක රු

3. අනතුරු දුනුබමු ණු

රජු වෙතටවුන් සකුලු ණු

ඔසවා අත දකු ණු

කියා මෙනෙපුල්5 නොසින් පිරු ණු

දොළොස්වන සග

1. වෙසෙසේ-විශේෂයෙන් , පුදකොලහල රැසේ-පූජාකෝලා හල රාශිය, පවතින කල ද- පවත්නා කල්හිද, නයිදු-නාග රාජ තෙම, මහසතු-මහාසත්වයන්ගේ, අනුහසේ-ආනුභාව යෙන්, එමසේ-ඒ විසූ පරිද්දෙන්ම, දෙපණ බා-දර්පණභාග්වැ, හොනි-ශයනය කෙළේ.
2. එසදෙහි-නත් කාලයෙහි සුරු-ශුරවූ, විසවෙදෙක්-විෂ වෙද්දෙයෙක් තෙම, අසුරු පැහැර-අවිජරාසඬිඝානය කොට, පිවිතුරු-පවිත්රහසේ, මතුරු දපමින්-මන්ත්ර දල්පනය කෙරෙමින්, බියකරු-භඬිකරවූ, උරග-සර්පයා, ගෙන-ගිරෙහණයකොට කොට, අරණට-අරණියවට, අළේ-හැරියේය.
3. අනතුරු-අනන්තරවැ, දුනුබමුණු-වාද්ධ බිරා හිමණ තෙම, සලකුණු-කරුණා සහිතවූ, රජු වෙතට- නරෙන්ද්රධයා සමීපයට, අවුත්-ආගමනය කොට, දකුණු අත-දක්ෂිණ හස්තය, ඔසවා- උත්කිෂේපණය කොට, කතාසිත්-සන්තෝෂයෙන්, සපිරුණු- සම්පූර්ණණවූ, මෙනෙපුල්-මේ වචනයෙන්, කියා-කථනය කෙරේ.

1 මෙලෙසේ 2 දරණලාහොනි; දුරණලා ගතු-සමහර 3විසිතුරු 4 හළේ 5 නෙපුල

244. කාවියජයේබර 12 සර්ග ය

4. මිතුරුසන මනදො ල සිරිගිරි සිරිත් සිදු ක ල

අප අගරජු පුව ල දිනේ යසරූස පනළ ලොවතු ල1

5. පුවතර සකරුව න් ඇත් හය ලිය මිණි රුව න්

මැනිමිණි සුන රුව න් සැපත් කැලුමැනි පහළ ඉරුව න්

6. සිව්දිව්හි සක්වි නි නිරිදුන් නොලත් නුවණැ නි

මෙසෙන්පඩි අගමැ නි බැවින් මුළලොව නොපට සරිනැ නි

4. මිතුරුසන- මිත්රරජරජාවගේ , මනදොළ- මනෝදෝහයද, සිරි ගිරි සිරිත්- ය්රිමපර්වතයාගේ ශෝභායෙන් , සිදුකළ සිද්ධ කළාවූ , පුවළ-ජ්රො-ඬවූ, ලොව තුළ -ජගදභියදන්තරයෙහි , යසරූස- යශෝ රාශියෙන් , පනළ- වියාලජිතවූ , අප අගරජු-අපගේ අග්ර රාජ තෙම, දිනේ- ජයග්රතහණය කෙරේවා.

5. පුවතර- ජ්රවසිද්ධවූ, සක්රුවත් - වක්ර-රත්නය , ඇත් හස්ති රත්නය, හය- අශ්වරත්නය, ලිය- ස්ත්රීජරත්නය, මිණිරුවත්- මාණික්ය්රත්නය , මැනිමිණි අමාත්ය(ගෘහපති) රත්නය, සුන රුවත්-පුත්රර( පරිණයක) රත්නය යන, සැපත්-( සජිතරත්න)සම් පත්තීන් කරණ කොට ගෙන, පහළ-උදයජ්රාජිතවූ , ඉරුවත්- සූය්ය් යා මෙන් , කැලුමැනි- කාන්තිමත්වූ , ( මතු කව හා සම්බන්ධයි.)

6. සිව්දිව්හි-වතුර්දිවිපයෙහි , සක්විති- වක්ර,වර්තීවූ , නිරිදුන්- නරේන්ද්රසයන් විසින් , නොලත්- නොලබන ලද්දාවූ , නුවණැනි- ජ්රාඥවූ , මෙසෙන්පඩි -මේ සේනක නම් පණ්ඩිතයානන්, අග මැනි බැවින්- අග්රාතමාත්ය කොට ඇති බැවින් , මුළලොව-සකල ලෝකයෙහි , නොපට- යුෂ්මතුන් වහන්සෙට , සරි- සමාන වූයෙක්, නැති- අවිද්යුමානයි

1.දිගන පළකළ

12 සර්ගය සංජීවනී වියා බියා 245.

7. ලද හැකි ගජන් ම ත්1 ලද හැකි රුසිරු දිගුනෙ ත්  
ලැබේ මුතුමිණිව ත්2 නොලද හැකි මැයි තැනක් පැනව ත්

8. එයින් මෙවදන්ප නි දැක දැක3 ඉදින ලෙස රු නි  
ඔබට මහපින් ඇ නි ලැබිණි4 දිවිලත් පලය සැකනැ නි

9. වදනෙසෙ5 කිරීම යි මෙමහතු නිති දැකීම යි  
බස කන වැකීම යි නොපට රජසිරි මෙආම වීම යි

7. මත්ගජන්- මත්තමානභිගයන්, ලදහැකි- බැබියහැක්කේය, රුසිරු- රුපශ්රී ඇති, දිගුනෙන්- දීර්ඝාක්ෂිත් ( කාන්තාවන්) , ලද හැකි- ලැබිය හැක්කේය, මුතුමිණිවත්- මුක්තාමාණික්යා වස්තු, ලැබේ- ලභ්යයමාන වෙයි , පැනවත් තැනක්- ජරායඤ්ඤෙනෙකු, නොලද හැකි මැයි- ලැබගත නොහැක්කේමැයි.

8. එයින් - එසේ හෙයින් , මෙවදන්පති- මේ වාවස්පතීහු , රුති ලෙස-රුවිච්ඡු පරිද්දෙන් , දැක දැක ඉදින- දර්ශනය කෙරෙමින් වාසය කරන්නාවූ , මහපින් ඇති- මහා භාග්යරය ඇත්තාවූ , ඔබට- යුෂ්මතුන්ට, දිවි ලත් පලය- ජීවිතජ්රතතිලාභඵලය, ලැබිණි- ලබ්ධි විය , සැක නැති- (මෙහි) ශච්ඡිකාවක් නැත්තිය.

9. මෙමහතු- මේ මහත්මයාගේ , වදන්-( අවවාද) වචනයන්, එසෙ- එපරිද්දෙන් , කිරීමයි - ජ්රකතිපාදනය , නිති- නිරන්තරයෙන් , දැකීමයි- (මොවුන්ගේ) දර්ශනය , බස- භාරතීය, කන වැකීමයි- කණ්ඤෙයි හි ස්පර්ශවීමය ( යන යමක් ඇද්ද) . නොපට- යුෂ්මත් හට, රජසිරි- රාජ්යෙශ්රීම නම් , මෙආම- මෙකී සියල්ල , වීමයි- සිද්ධ වීමයි.

1. වත් 2.මිණිමුතුවත්- මුද්රිත 3.දැන දැන 4.ලැබිනි 5.වැද මෙහෙ- මුද්රිත 246. කාවිසිශේඛර 12 සර්ග ය

10. යළි අගවිජු වෙත ට සිට කරකැවී සහතු ට  
එබමුණු මියුරු කො ට පුවළ තියුගී පැවසී මෙලෙස ට

11. ගුණමිණි මහසයු ර සවිසන කුමුදු නිසයු ර  
නුවණින් තිලෝගු ර සැරදේ1 දදකුලකමල දිවයු ර

12. පිරිසුදු2 දෝ අන ද එකලා අනත් නැණබ ද  
සිතන3 රුසිනනුබ ද පරම බඹ නම් නො මය ගුණබ ද

10. එබමුණු -ඒවාද්ධ බිරිභ්මණු නෙම, යළි- ඉක්බිති, අගවිප්‍ර වෙනට- අග්රබවිජ්ර යා සමිපයට, කරකැවි සිට - ජ්ර නියඅවෘත්තව සිට, සහතුට- තුෂ්ටි සහිතව , පුවළ- ජ්රෙෂ,ඪවූ , නියුගි- ස්තුති ගීතයන්, මියුරු කොට- මධුර කොට , මෙලෙසට- මේ(මතු දක්වන) විලාස යෙන්, පැවසි-ජ්රටකාශ කෙළේ.

11. ගුණමිණි-ගුණ නමැති මාණික්යකයන්ට, මහසයුර-මහා සාගරය ( බදුටු) , සවිසන- සකල සත්ව නමැති , කුමුදු- කුමුදු පුෂ්ප යන්ට, නිසයුර- නිශාකරයා ( බදුටු) ,නුවණින්- ඥානය කරණ කොට ගෙන , නිලෝගුර- ත්රෙර(ලෝකාචාය්ය් නමටු , දදකුලකමල- ද්විජකුල නමැති පද්මවනයට , දිවයුර- දිවාකරයා ( බදුටු උත්ත මය ) ,සැරදෙ- චිරකාලයක් ජීවත්වෙහිවා.

12. පිරිසුදු- පරිශුද්ධවූ, දෝ- ජ්යෝබතිස් ස්වරූපවූ , අනද- ආනන්ද ස්වරූපවූ , එකලා-අසහායවූ, අනත්- අනන්තවූ , නැණ බද- ඥානස්වරූපවූ, රුසින්-සෘෂින් විසින් , අනුබද-නිරන්තර යෙන්,සිතන- ධියා,යමානවූ, පරමබල නම්- පරබිරවන්මයා නම්, ගුණබද ගුණමූර්තිවූ, නොමය- යුෂ්මත් නෙමේමය. . සැරද- 2.පිරිසිදු 3.සිතැ-මුද්රිත 12 සර්ග-ය සංජීවනී වියා බියා 247.

13. පැල් ලැග වමන් හැ ර ගොයම් රකිනා ගොවි යු ර  
තො දැන් වෙන්ලොව හැ ර සතන් රකිනෙහි1බැස දෙරණ තු ර

14. සුරමඟ සමීර ණ කිනුමඟ සිලිල් මෙ දෙර ණ  
හොතුරු සද නුබමෙ ණ තො මය අටතුනු උළිදු සිළුම් ණ

15. සිටුතු2 පුල්විල සේ ගමනොන මදපවන් සේ  
දුර හිමකැළුම් සේ තිලෝ3 සනහව ළමා අමා සේ

13. විමන්-හැර- (ස්වකීය ) මන්දිරය වර්ජිත කොට , පැල් ලැග- ක්ෂේත්රාකූටියෙහි වාසය කොට , ගොයම් රකිනා-ශස්ය, රක්ෂණය කරන්නාවූ, ගොවියුර- කෘෂිවලයකු මෙන්, තො- යුෂ්මත් නෙම, දැන්-මෙකල්හි, වෙන්ලොව- විෂ්ණු ලෝකය, හැර-වර්ජිත කොට, දෙරණතුර- ධරණිතලාභ්යයන්තරයට,බැස- අවතීර්ණවීම, සතන්- සත්වයන්, රකිනෙහි- රක්ෂණය කරන්නෙහි.

14. සුරමඟ- ආකාශය, සමීරණ- මාරුතය, කිනුමඟ-වහ්නිය, සිලිල්- ජලය, මෙදෙරණ- මේ පෘථිවිය, හොතුරු-යජමානය, සද-වන්ද්ර යා, නුබමෙණ- සුය්ය්ම ය යන ,අටතුන-අෂ්ට මූර්තියක් ඇති,උළිදු සිළුම්ණ - වන්ද්ර්යේබරයා නම්, තො මය - යුෂ්මත් නෙමේමය.

15. සිටුතු- ස්ථිතිය කරන කල්හි, පුල්විලසේ- පුෂ්පිත තඬා ගයමෙන් ද , ගමනොන- ගමනප්රාලප්ත කල්හි, මදපවන්සේ- මන්දමාරුතය මෙන් ද, දුර- දුරස්ථවූ කල්හි, හිමකැලුම්සේ- වන්ද්රයා මෙන්ද , ළඟ- සමීපස්ථ කල්හි, අමාසේ- අමෘතය මෙන් ද, තිලෝ- ත්රෙර ලෝක්ය ය , සනහව-ආශ්වස්ත කරව.

1.රකිනේ; රකි-නව-සමහර 2.දිමුතු 3.තිලොව  
248. කාව්යනශේබර 12 සර්ග්ය

16. බඹ සුරගුරු අන න තෙපලිය නොහැකි1 නොප වෙ න  
කෙපමණ සෙසු2 විය න කියනු කිම ඇළ සයුර වියළෙ න



17. යම්තම්3 කිවින් සෙ සු අබ්මන් තොප නොවේ මු සු  
ලෝතලිඳව් සුදු සු නොවේ දනුවෙක්4 රත්තලිය ගැ සු

18. නොම යදිය ද5 නිතො ර පරවැඩ කෙරෙහි මහව් ර  
පෙමැති මවු පියොවු ර6 කුමරු නොබොනත් එරේ කිරිබ ර

16. බඹ- බිරතහ්මය, සුරගුරු- වෘහස්පතිය, අනත- අනන්තය (යන මොහු). නොපවෙන- යුෂ්මත්හු සම්පයෙහි, තෙපලිය නොහැකි- ( වයක්තයහසි) නොකිය හැක්කාහුය, සෙසු වියන- අවශේෂ වියහක්තයෝ, කෙපමණ- කෙතරම් වෙත් ද, සයුර- සාගරය, වියළෙන- ගුෂ්ක වන කල්හි, ඇළ- මාතෘකාව, කියනු- කථනය කිරීම , කීම- කීමර්ථ ද,

17. සෙසු- අවශේෂවූ , යම්තම් කිවින්- ස්වල්පමාත්රා කවින්ගේ, අබ්මන්- අභිමානය, නොප- යුෂ්මතුන් හා , මුසු නොවේ- මිශ්ර නොවේ. ( ඒ එසේ මැයි) ලෝලිත ඳව් සුදුසු- ලෝහස්ථාලියකගේ රාවය බදුවූ , දනුවෙක්- ධවානයෙක් , ගැසු- ජ්රවහනවූ, රත්තලිය- ස්වණස්ප්ද ථාලියෙක්හි , නොවේ- නොවන්නේය.

18. මහවීර- මහාවීරයන්වහන්ස, නොම අයදිය ද- ආයාචිත නුවුවත් , නිතොර- නිරන්තරයෙන් , පරවැඩ කෙරෙහි- පරාචීය සිද්ධ කෙරෙහි , (ඒ එසේ මැයි) කුමරු - කුමාරයා , නොබො නත්- පානය නොකරන නමුත් , පෙමැති- ජ්රෙ මාන්විතවූ, මවු- මාතෘවගේ, පියොවුර- පයෝධරයෙහි , කිරිබර- ක්ෂීරභාරය, එරේ- ස්රා විතවේ.

1.නොහෙකි-මුද්රිත 2.සෙසු 3.යන්නම් 4.දනුවෙක; දනුවක්-අනම් 5.යදියද මුද්රිත 6.පියයුර; පියවුර- බොහෝ

12 සර්ගය සංජීවනී වියාථොබ්සාදු 249.

19. ඉක්ම ද සිටි තෙප ල වැඩදේ තගුණ නියු1 ලො ල  
තුඟුතුරු සෙවුම් ප ල කෙරේ සැනපුම් නොලැබෙනත් ප ල2

20. සුපිපි බදුවදම ල් ඉදිරියෙ3 දැවෘණග ල්  
රතුචේ ඔබ අස ල් එමට හැඟුණේ එමෙන් මෙනෙපු ල්

21. දන් දහමකින් ය මි තිලොවට උතුම්වෙහි4 න මි  
හිමි තට එම උව මි වෙනන සරි කොට ගහට නොකෙරෙ මි

19. තෙපල- වාග්විෂයය, ඉක්ම ද සිටි- අතික්රාන්තව ද ස්ථිතවූ, නියුලොල- ස්තූති ලෝලවූ , තගුණ- ත්වදීය ගුණය තෙම , වැඩදේ- වෘද්ධිදානය කෙරේ, (ඒ එසේ මැයි ) තුඟුතුරු- උත්තූඬිග වෘක්ෂ යක්හුගේ , සෙවුම්- සේවනය තෙම , පල නොලැබෙනත්- එල ලාභයක් නැත ද, සැනපුම්- සන්තර්පණ නමැති , පල කෙරේ- ජ්රයයෝජන ඇති කෙරේ.

20. සුපිපි- සුපුෂ්පිනවු, බදුවදමල් ඉදිරියේ--බන්ධුජීවක පුෂ්ප යන්ගේ අභිමුඛයෙහි, දැව්ගල්- ස්ථිතිකපාෂාණය තෙම, රතු වේ- රක්තවණ්‍ර් වේ, එමෙන්-පරිද්දෙන්, ඔබ අසල්- ඔබ සමීපයෙහිදී, එමට- ඒ (අවිශේෂත්ව) මට, මෙතෙපුල්- මේ වචන, හැඟුණේ- ජරනනිහාන වී.

21. යම්- යාදාගවු ( යුෂ්මත්තෙම ) , දත් දහමකින් - ජානනය කළාවු ධර්මයෙකින්, නිලොවට- ත්‍රේමලෝකයනයට , උතුම් වෙහි නම් - උත්තමයෙහි නම් , හිමි - ස්වාමියා , තට- යුෂ්මත්තට , එම - ඒ යුෂ්මත් තෙමේම , උවම් - උපමා වේ , වෙනත - අන්යා ටී යක් හා , සරි කොට- සමාන කොට , ගහට- සම්බාධයක්, නොකෙරෙමි- නොකරන්නෙමි.

1.වැඩදෙන ගුණැති නිසු; වැඩදේ නගුණසිතු 2.බල 3.ඉදිරිය; ඉදිරියේ- සමහර 4.වේ-බොහෝ 250. කාවියැගේබර 12 සර්ගසය

22. තොප නුවණට ගැඹුර ගොකුර දිය වැනි සමුද්‍ර ර  
හිමි තොප ගුණට ති ර පොළොව1 මහරී කුසුම් පෙති යු ර

23. සිතුවොත් නැණලු තො ප නොලබා රිවි කදෝ ඔ ප  
පිරිසුදු2 පසළ තො ප සිතුව සිසිවේ විලස සසල ප

24. තොප නු ගිය දව ස මෙදියෙහි3 නොයෙක් දතැ ස  
පල මදි උපන් මි ස වපුළ බිජුවට මෙන්4 බිතර ම ස

22. ගැඹුර- ගම්හිරවු, තොප නුවණට- යුෂ්මත්තෙහිගේ ඥානයට , සමුදාර- සමුද්‍ර ජලය තෙම , ගොකුර දිය වැනි- ගෝකිෂ්‍රයෙහි ජල යක් වැන්න , හිමි -ස්වාමියා , තොප- යුෂ්මත්තෙහි , තිර- ස්ථිරවු , ගුණට- ගුණධර්මයට , පොළොව - පෘථිවි තොමෝ , මහරී කුසුම් පෙති යුර- ශිරීෂකුසුමපත්රලයක් වැන්න .( එමෙන් අස්ථිරය යුසේයි).

23. තොප- යුෂ්මත්තෙහි , නැණලු- ඥානාලෝකය , සිතුවොත්- චිත්තනය කළහොත් , රිවි- සුය්ය්මතෙම , කදෝඔප- බද්යෝයනයක්තෙහි කාන්තියද , නොලබා - නොලබන්නේය , තොප- යුෂ්මත්තෙහි , පිරිසුදු- පරිශුද්ධවු , බසළ- වචනය හා චිත්තය, සිතුව - චිත්තනය කළහොත් , සිසි- චන්ද්රෝ තෙම , සස ලප විලස වේ- ශශලාඤ්ජනය හා සමානවේ .( ක්ලිෂ්ට වෙයි යුසේයි .)

24. තොප නු- යුෂ්මතුන් ජරා දර්භුත නොවු , ගියදවස- අතීත කාලයෙහි , මෙදියෙහි- මේ ජගත්හි , නොයෙක් දතැස - අනේක ජන සමූහයා , උපන් මිස- උත්පන්න වී නමුත් , බිතර මස- භාද්‍රපද මාසයෙහි , වපුළ-උප්තවු , බිජුවට මෙන්- ධාන්යසබිජයන් මෙන්, පලමදි- ඵලයෙන් උගතයි.

1. පොළෝ- මුද්රිත 2.පිරිසිදු 3.මෙදිසේ 4.වෙනි

12 සර්ගපය සංජීවනී වියා4බියාටේ 251.

25. සත රෝදුකින් පෙ ළි සුර කරව දහමින්1 වැ ළි  
යා ගිනිතර බැබ ළි2 කසුන් කරනෙව් දමා රසඟු ළි

26. සමහරු දුටු දෙය ත් විමසා මිසක් නොදනි ත්

නොඇසූ නුදුටු ව ත් අහෝ කෙසෙයින් 3 දතු4 ද මෙපව ත්

27. මෙබදු ගුණයට හි වි දිවි දුන නොවේ නොමැන වි

එයිදු නොම හිමි දෙ වි5 මදිවි මදිවිය දිවි දියන්දි වි

25. ගිනිරන- වහ්නිනාපයෙන් , බැබළී- ආදිප්තවූ , යා- අයස, රසගුළි දමා- රසගුටිකා ප්රීක්ෂේප කොට , කසුන් කරනෙව් - කාඤ්චනයක් කරන්නාක් මෙන් , දුකින්-( අනේකවිධවූ) දුඃඛ යෙන් , පෙළී- පීඩිතවූ , රෝසන- ( එහෙයින් ) ගිලන්වූ සත්වයන්, වැලි-නැවත , දහමින්- ධර්මානුශාසනාවෙන් , සුර කරව්-අපරා මර කරව.

26. සමහරු- ඇතම්හු, දුටුයෙන්- දර්ශනය කළ දැන්, විමසා මිසක්- විමර්ශය කොට මුත් , නොදනිත්- දැනගත නොහොත්, නොඇසූ - අශ්රැතවූ , නුදුටුවත්- අදෘෂ්ට වස්තුවක් වූ , මෙපවත්- මේ ප්රයවෘත්තිය , කෙසෙයින්- කවර පරිද්දෙකින් , දතු ද- ජාන නය කෙලෙහි ද, අහෝ- ආශ්චය්ය් තියි.

27. හිවි-උච්චවූ , මෙබදු ගුණයට- ඊදාය ගුණයක් පිණිස , දිවි දුන- ජීවිත දානය කළ නමුත්, නොමැනවි නොවේ- අමනෝඤ්ඤ නොවේ, හිමි- ස්වාමිනී , එයිදු- ඒ මාගේ ජීවිතය ද, නොම- යුෂ්මත් තෙමේම , දෙවි- (මට) දානය කරවූයෙහි ( එහෙයින්), මදිවි- මාගේ ජීවිතය ද , මදිවිය දිවි- මාගේ ජීවිතයට ජීවිතයක් බදුවූ , දියන් දිවි - ජගත් ජීවිතවූ ( නුඹවහන්සේමය)

1.සුවකර සදහමින් 2.බැබලි 3.කෙලෙසින්-මුද්රිත 4.දතු 5.නොප හිමි දෙවි; නො මදිවිදෙවි-සමහර

252. කාව්යශේඛර 12 සර්ග ය

28. ඇසුවෙමි දියනෙ තේ පෙර යස පතළ දිය තේ

දුටු මට මෙපව තේ නුබුදු වුවයි නො දැන්1 නොසි තේ

29. කෙළසුවහස් දන ත් සිවුදිව්රජය සිරිම ත්

සක්රවන ද ඇතො ත් පුදම් දියබප ඔබට2 සැක නැ ත්

30. පුදනු සන නිතියෙ ත් සිරිහිමිට මල්පලයෙ ත්

නොවේ නොලැබුනුයෙ ත් සැදැහැපෙම්බැඳි බැවිනි බැතියෙ ත්

28. දියනෙතේ- ජගත්තේග්ර්යාණනි, පෙර- ( මෙයින්) පූවර් ් යෙහි, දියතේ- ජගත්ති, පතළ- වියා ප්තවූ , යස-( ඔබගේ) කීර්තිය , ඇස්වෙමි- ශ්රැවණය කළෙමි , මෙපවතේ- මේ ප්ර වෘත්තිය ,දුටු- දර්ශනය කළාවූ , මට-අස්මත්හට , දැන්- මෙකල්හි , නො- යුෂ් මත් තෙම නුබුදු වුවයි- බුද්ධත්වයට නොලැමිණි යැයි,නොසිතේ- චිත්තනය නොවේ.

29. කෙළසුවහස්- කෝටිලක්ෂ පරිමිතවූ , දනත්- ධනයත්, සිරිමත්- ශ්රි-මත්වූ, සිවුදිව් රජය- චාතුර්දවිපික රාජ්ය යත්, සක් රුවන ද- චක්ර-රත්නයත් , ඇතොත්- ඇතහොත්, දියබප- ජගද් භාපය, ඔබට- වුෂ්මත්හට , පුදම්- පරිත්යාග කෙරෙමි , සැක නැත්-( මෙහි) සංශය නැත්තේය.

30. සිරිනිමිට- ශ්රීසපතිහට, සත- ඡනයා විසින්, නිතියෙන්- අනව රනයෙන්, මල්පලයෙන්- පුෂ්පඵලයෙන්, පුදනු- පුජනය කිරීම , නොලැබෙන්නේය , බැතියෙන්- හක්තියෙන්, සැදැහැපෙම්බැඳි බැවින්- ශ්රපද්ධාප්රෙමබන්ධනය කළ බැවින් වේ.

1.නදන් 2.තොපට

12 සර්ග2ය සංජීවනී වියාබියාක 253.

31. එයින් දළපෙම් බැ ද මා කරන දුක්පත්1 පු ද

පිළිගනුව දැන් සෙ ද නොගත සහතොස නොහොබි2 හිමිස ද

32. කියා දද මෙනෙප ල3 දුකසේ ලත් වහල් මි ල

සත්සිය බැඳි4 පිය ල පිදි මහසතු සිරිපතුල් මු ල

33. හිමි ඔහු බසවස න නුවනගබ්ඟුන් ලෙළදෙ න

මදහස කෙසුරු ග න විදා මුවනඹර කී මෙවද න

31. හිමිසද- ස්වාමීන්ද්රිය , එයින්-එසේ හෙයින්, දළපෙම බැඳ- දෘඪවූ ජ්රෙයමය බන්ධනය කොට, මා -අසමන්ත්ත විසින්, කරන- ක්‍රියාමාණවූ , දුක්පත් පුද- දුර්ගත පූජාව , දැන්- මෙකල්හි , සෙද-ශ්රකෂ්රව, පිළිගනුව-ස්විකාර කරව, සහතොස- තුෂ්රිසහිතව, නොගත- ග්රිහණය නොකළ හොත්, නොහොබි- ශෝභන නොවේ.

32. දද- ද්විජ නෙම, මෙනෙපල- මේ වාක්ය-ය, කියා- කථනය කොට, දුකසේ- කෘච්ජුයෙන් , ලත්- ලබන ලද, වහල්මිල- දාග මුල්යමයවූ , සත්සිය- ( ස්වණමු ි ද්රාහ) සජ්තශනයෙන් , බැඳි- බද්ධවූ, පියල- පුත්තලිකාව , මහසතු- මහාසත්වයන්වහන්සේගේ , සිරි පතුල්මුල- ශ්රීචරණසම්පයෙහි , පිදි- පූජා කෙළේ.

33. හිමි- ස්වාමි නෙම, ඔහු -ඒ ( වෘද්ධද්විජයා) ගේ, බස්අව සත- වචනාවසානයෙහි , නුවනග- නේත්රාදග්ර නමැති , බිඟුන්- භෘඪිගයන් විසින් , ලෙළදෙන- ලීලාදානය කරනු ලබන්නාවූ, මද හස- මන්දහාස්යෙ නමැති , කෙසුරු- කේශරයෙන් , ගත- සාන්ද්රෙවූ, මුවනඹර- මුඛ නමැති තාමරසය , විදා- විවෘත කොට , මෙවදන- මේ වචනය, කී- කථනය කෙළේ.

1. දුෂ්පත්-මුද්රිත 2.තොවෙම් 3.කෙපුල 4.බඳ 254. කාව්යකශේඛර 12 සර්ගරය

34. ලෙස මිසුරස විස ර1 නෙපලා2 බසින් පියක ර

තොප දැන් දද පව ර කිමෙක නොකළේ මෙමට උවස ර

35. සත්පදයක් විත ර ගියපමණෙකින්3 පෙම්කැ ර

මිතුරුවනු අරත ර පැවති මහතුන්5 සිරිති සිට පෙ ර

36. නොම ඉල්වනු සිරි න් යහළුවන්ගෙන් දුක්ප න්

නුඹගෙන් සොයා ල න් එයින් නොගනිමු7 මෙරන් එකතු න්

34. දදපවර- ද්විජෝත්තමය , නොප- යුෂ්මත්ත වසින් , මියු රස වසර ලෙස - මදුරසධාරාකාරවූ , පියකර- ප්රමයකරවූ , බසින්- වචනයෙන්, නෙපලා- කථනය කොට , දැන්-මේ අවස්තායෙහි , මෙමට- මේ අස්මත්හට , කීමෙක උවසර - කවර නම් උපචාරයෙක්, නොකෙළේ- නොකරන ලද ද.

35. සන්පදයක් විතර- සජ්තපදවිය නීහාර මාන්රකයක් , පෙමිකැර- ප්රෙළම කොට , ගිය පමණෙකින්- ( සමග්රමව) ගමනය කළ මාන්රී යෙකින් , අරනඅ- ස්ථිරතරවූ , මිතුරු වනු - මිත්රෙයන් වීම, පෙර සිට- පූර්වකාලයෙහි පටන් , පැවැති - ජර වෘත්තවූ , මහතුන් සිරිති- මහාත්මයන්ගේ චාරිත්ර්යයෙකි.

36. දුක්පත්- දුර්ගතවූ , යහළුවන්ගෙන්- සුභාජ්ජනයන්ගෙන්, නොම ඉල්වනු- ජරා ථිතාරව නොකිරීමම , සිරිත්- චාරිත්රතයෙකි, එයින්- එසේ හෙයින් , සොයා- ( හික්ෂාටනයෙන්) පෙශ්යනෂණය කොට, ලන්- ප්රිතිලබ්ධිවූ , මෙරන් -මේ කාර්ෂාපණයන්,එක කුත්- එකක් නමුත්, නුඹගෙන්-යුෂ්මත්තගෙන්, නොගනිමු- ප්රිතිග්රකහණය නොකරමු.

1 වසර;මිසර 2 නෙපලන-මුද්රිත 3 කී පමණකින් 4 අනුතර 5 සුදනන්-මුද්රිත 6 දුප්පත්-මුද්රිත 7 නොගණුමු- නොගනිමි.

12 සර්ග;ය සංජීවනී වියාදබියාෂ 255

37. තව ද මහපඩව රු1 සුබසිතරගෙන්2 විසිතු රු

ගුණ අඩුවෙතී3 ග රු කුලී නොගනිති සිතින් පිවිතු රු

38. කහවණු සන්සිය ක් බව දැන ලවා4 තෙසිය ක්

පුරා රන් දහස ක් දෙමින් බමුණට කියා5 මෙලෙස ක්

39. ලද මහළු වය සේ සගලිය සමඟ සතො සේ

විසා විස සදි සේ කියත් පඩුවෝ සැබවි එබ සේ

37. තවද-අනිකෙකුදු ඇති, මහ පඩිවරු-මහාපණ්ඩිතයෝ තුමු,විසිතුරු-විචිත්රතවූ, සුබසිතරගෙන්-සුභාෂිත තර්කයෙන්, ගුණගරු-ගුණගෞරවය, අඩු වෙතී-හීන වෙයි යන, පිවිතුරු සිතින්-පවිත්රී චිත්තයෙන්(යුක්ත වූවාහු), කුලී නොගනිති-වේතන ග්රහණය නොකෙරෙත්.

38. කහවණු-කාර්ෂා පණයන්, සන්සියයක්බව-සජ්තශුචකයක්

බව, දැන-ජානනය කොට, තෙසියක්-ශතත්රපයක්, ලවා(එහි) ජර ක්ෂේප කරවා,රන් දහසක්-කාර්ෂාපණ සහස්රයක්, පුරු-පුර ණය කොට, බමුණට-භ්රාන්මණයා හට, දෙමින්-දානය කෙරෙ මින්, මෙලෙසක්-මේ වෘක්ෂයකමාණාකරයක්, කියා-කථනය කෙරේ.

39. මහළු වයසේ-වෘද්ධාවස්ථායෙහි, ලද-ලද්දාවූ, සගලිය සමග-තරුණ සත්රීයක හා සමඟ, සතොසේ-සන්තුෂ්ටවූ, විසා- විෂය පරිභෝගය, විස සදිසේ-විෂද්රුචියේපරිභෝගයක් වැනියැයි, පඩුවෝ-පණ්ඩිතයෝ, කියත්-කථනය කෙරෙත්, එබසේ-ඒ වචනය, සැබැවි-සත්යයි.

1 මහජඩිවරු-මුද්‍රිත 2 සුබැරසින්: සුබසිරිතයෙන් 3 ගුණය අඩුවෙයි-සමහර 4 බලා 5 කිය 6 එමසේ  
256 කාවියවශේකරය 12 සර්ග ය

40. බමුණ දැන් තොප ළඟ වාසය කරන කොමලඟ  
වසන පුල් ලිය රඟ පැමිණියොවුනෙන්<sup>1</sup> සදුණු මතරඟ

41. වෙන සලෙළුව කෙරේ ඇල්මෙන් බැමිණි මෙවරේ  
කැරගෙන් තොප දුරේ නොබා ඉදිනුව උනුන්<sup>2</sup> අතුරේ

42. සිගනුව එවූ මිස කටයුතු නොවේ ඇති ලෙස  
ඉන් නුඹ<sup>3</sup> රන් දහස ඉදින් ගෙන ගිය ගෙටම මඟබැස

40. බමුණ-භිරාසන්මණය, දැන්-මේ කාලයෙහි, තොප ළඟ- යුෂ්මත්හු සමීපයෙහි, වාසය කරන-  
(පාදපරිවාරිකාත්වයෙන්) වසන්නාවූ, කොමලඟ-කෝමලඬ්ඟි නොමෝ, වසන-වසන්න යෙහි, පුල් ලියරඟ-  
පුෂ්පිත ලතාවක මෙන්, පැමිණි-ප්රාග්ජනවූ, මතරඟ-මනෝකුලවූ, යොවුනෙන්-යෞවනයෙන්, සදුනු- සජ්ජිත  
වූවාය.

41. වෙන-අන්යක වූ, සලෙළුව කෙරේ-කාමුකයෙකු කෙරෙහි, ඇල්මෙන්-ආසඩ්ගයෙන්, බැමිණි-භිරාසන්මණය  
විසින්, මෙවරේ- මේ වාරයෙහි, තොප-යුෂ්මත්හු, ගෙන්-ගෘහයෙන්, දුරේ කැර-දුරිකෘත කොට, උනුන්  
උතුරේ-අත්යෝන්යන් අන්තරයෙහි, නොබා-අභීතවැ, ඉදිනුව-වාසය කරනු පිණිස-(මතු කව පූර්වාදය හා  
සම්බන්ධයි)

42. සිගනුව-හික්ෂණය පිණිස, එවූ මිස-එවන ලද්දෙහි මුත්, ඇති ලෙස-සත්යවූ පරිද්දෙන්, කටයුතු නොවේ-  
කර්තව්ය යෙක් නොවේ, ඉන් එසේ හෙයින්, නුඹ-යුෂ්මත් තෙම, රන් දහස- කාර්ෂාපණ සහස්රඟය,  
මඟබැස-මාර්ගයට අවතීර්ණවැ, ගෙටම- ගෘහයටම, ඉදින් ගෙන ගිය-ග්රන්ථණය කොට ගියෙහි නම්-(මතු  
කව හා සම්බන්ධයි.)

1 යෝනෙන් 2 ඔවුන් 3 කොප 12 සර්ගනය සංජීවනී වියා-බියා 257

43. විදි දුක්<sup>1</sup> නොදන් නී කහවණු දහස ගන් නී නුඹට නොකියන් නී බැමිණි සොරහිමියාට දෙන් නී

44. තොප පියසින් බැහැර එබැවින් තැනක්<sup>2</sup> අව දැර<sup>3</sup> තබා තැන්පත් කැර යවයි සමුදිනි කියා පැන සර

45. එතෙපුල් අසා නො ස් නියු කැර සිතින්<sup>4</sup> සහනො ස් ඉදුවයි සියක් ව ස් කියා නික්මිණි<sup>5</sup> බමුණු නොසර  
ස්

43. බැමිණි-භිරාසභ්මණි නොමෝ, විදි-(නොප විසින්) වින්ද නය කළාවූ, දුක්-දුඃඛය, නොදන්නී-ජානනය නොකරන්නී, කහවණු දහස-කාර්ෂාපණ සහස්රයය, ගන්නී-ග්ර්හනය කරන්නීය, නුඹට-යුෂ්මත් හට, නොකියන්නී-කථනය කොකරන්නී, සොර හිමියාට-උපපතිහට, දෙන්නී-දානය කරන්නීය.

44. එබැවින්-එසේ හෙයින්, නොප පියසින්-නොපගේ ප්රදේශයෙන්, බැහැර-බාහිරයෙහි, තැනක්-(යෝග්‍ය)ස්ථාන යක්, අවදැර-අවධාරණය කොට හෙවත් නිශ්චය කොට, තැන් පත් කැර-ස්ථානප්රාණප්රිත කොට, තබා-ස්ථාපිත කොට, යවයි- (ගෘහයට)ගමනය කරවයි, කියා කථනය කොට, පැනසර-ප්ර්ඥාසාරවූ(බෝධිසත්ව)තෙම, සමු දිනි-සාමමුඛියයදානය නකළේ (අවසර දුන්නේ යැයි සේයි).

45. එනෙපුල්-ඒ වචනයෙන්, අසා-ශ්ර වනය කොට, නොස්- තුෂ්ටවැ, නියු කැර-ස්තූති කොට, සහනොස් සිතින්-තුෂ්ටිසහ ගත චිත්තයෙන්,සියක්වස්-ශතවර්ෂ කාලයක්, ඉදුවයි-වාසය කෙරෙහිවායි, කියා-කථනය කොට , බමුණු-බිරා-භ්මණි තෙම, නොසරස්-ශිෂ්රවැ, නික්මිණි-නිෂ්ක්රාමන්න වී.

1 දුක 2 තැනෙක 3 අවසර 4 සිතීනි-මුද්රිත 5 නික්මුණු-අනුමි

258 කාව්ය ශේකරය 12 සර්ග4ය

46. පැමිණ ගම අසල ට රුකක්මුල තැන්පත් කො ට කහවණු තබා ගෙ ට ගියේ මහරු බමුණු එමවි ට

47. හෙළලුව ලෙසින් ක ල පියවර සටහනින් දු ල දුටු සඳෙහිම මිදු ල සතුවු වී දුටු මෙන්ම මනක ල

48. දොරකඩ සිට එද ද බණවාලා තමා ල ද දොර හරිතට එස ද කීය තැනෙකැයි සිතා නිවර ද

46. ගම අසලට-ග්රා මාසන්නයට, පැමිණ- ප්රාප්තවැ, රුකක් මුල-වාක්ෂමුලයෙක්හි , තැන්පත් කොට, ස්ථානප්රාප්ත කොට හෙවත් සුරැකිව, කහවණු- කාර්ෂාපණයන් , තබා- ස්ථාපනය කොට , බමුණු- බිරා භ්මණි තෙම , එමවිට- එකල්හිම , මයරු- මධ්ය්රාත්රණයෙහි , ගෙට- ගෘහයට , ගියේ- ගමනය කෙළේ.

47. කල- කාන්තාවගේ , හෙළලුව ලෙසින්- ධාවල්යථය මෙන් (ධවලවූ) පියවර සටහනින්-( ඇයගේ) පදවාරසංස්ථානයෙන්, දුල- ජීවලිතවූ, මිදුල-අභිගණය, දුටුසඳෙහිම - දෘෂ්ටක්ෂණයෙහිම, මනකල- මනෝඥ තැනැත්තිය ( භාය්යා ග ව) , දුටු මෙන්ම- දර්ශ නය කළාක් සේම, සතුවුවී- සන්තුෂ්ට වී.

48. එද ද- ඒ ද්විජ තෙම , දොරකඩ -ද්වාරප්ර)දේශයෙහි, සිට- ස්ථිතවැ , තමා ලද- ස්වකීය කාන්තාව ලවා , බණවාලා- ( ප්රනති වචන) කියවා, නිවරද- නිරපරාධවූ , තැනෙකැයි , ස්ථානයෙකැයි, සිතා- චිත්තනය කොට , එසද- තත් කාලයෙහි , දොර හරිතට- ද්වාරවිවරණය පිණිස. කිය- කථනය කෙළේය.

1.යමි 2.හෙලලුවේ 3.එසද-මුද්රිත

12 සර්ග2ය සංජීවනී ව්යාච්ඛ්යාද 259

49. සුරා බි මති නී සුරතකෙළි සරතසි නී1 හිමි සමඟ දෙවෙ නී බැමිණි සැනපුණු3 යහන යෙහෙ නී

50. දොර බැණවූ බ සා අසමින් තැඟිට නොල සා සොරහිමි එවිග සා පිබිදවූවා4 එතතු5 පව සා

51. තම සොරකම් බ ලා සිටිනැයි6 ඉස සලස ලා රොසින් මෙන් එක ලා පහන නිවූවා කටින් පිඹ ලා

49. බැමිණි- බිරා හිමිණි නොමෝ, සුරා බී -සුරා පානය කොට, මනිනි- මත්තභාවයෙන් ( යුක්තවුවා ) , සුරතකෙළි- නිධුවන ක්විහඬාව සම්බන්ධවූ , සරතසිනි- ශ්රාන්තවයෙන් , දෙවෙනි හිමි සමග- උපපතිහු හා සමග්ර,වැ , යහන- ගයනයෙහි , යෙහෙනි- සුවසේ, සැනපුණු - ගයින වූණු.

50. දොර -ද්වාරයෙහි , බැණවු-භණනය කරවූ, බසා- වචනය, අසමිත්- ශ්රතවණය කෙරෙමින්, නොලසා- අනලසවැ, නැඟිට- උත්ථිතවැ , එවිගසා- තත්ක්ෂණයෙහි , එතතු- ඒ තත්වය , පවසා- කථනය කොට , සොරහිමි- උපපතිහු , පිබිදවූවා - ජර බුද්ධ කරවූවා.

51. තම සොරකම්- තමාගේ වෙණකර්මය , බලා- අවලෝකනය කොට , ඉස- ශීර්ෂය , සල සලා- වලනය කෙරෙමින් සිටිනැයි- සිටින්නේ දැයි , රොසින් මෙන්- රෝෂයෙන් මෙන්, එකලා- තත්කාලයෙහි, කටින්- මුඛයෙන්, පිඹලා- චුත්කාර කොට , පහන- ජරගදීපය , නිවූවා- නිර්වාපණය කළා.

1.සරතැසිනි-මුද්රිත 2.දෙවෙනි 3.සැනපිණි 4.පුබුදුවලා 5.එබව 6.සිටිදැයි

52. සොරා දොරමුල් ලේ සිටුවා එනන එල් ලේ වසා සියුමැල් ලේ අගුළු1 ඇරියා එම ඇසිල් ලේ

53. ඔහු නොදැන තොරතු රු වන් කෙනෙහිම විමන තු රු එබැමිණි අවැඬක රු යන්ට සැලසූ2 පිටිපසින් සො රු

54. වෙනන සිත දැපු ණු යකිනියක මෙන්3 පෙනෙ ණු4 බැමිණි ගුණ දරු ණු නොපිළිවිස කිසි උපන් කරු ණු

52. සොරා-ඡාරයා , දොරමුල්ලේ-ස්වාරමූලයෙහි , සිටුවා- ස්ථිත කරවා, එනන එල්ලේ - ඒ ස්ථානයාගේ ඉදිරිය, වසා- ඡාදනය කොට, සියුමැල්ලේ - කෝමලාඬිගි නොමෝ, එම ඇසිල්ලේ-තත්ක්ෂණයෙහි ම , අගුල- අර්ගලය, ඇරියා-මුක්ත කළා.

53. තොරතුරු-ප්රලවෘත්තිය, නොදැන-ඡාන්තය නොකොට, ඔහු-ඒ හ්රාෂ්මණයා, විමනතුරු- ගෘහාභ්යාන්තරයට, වන් කෙණෙහිම-ප්රගවිෂ්ටවූ ක්ෂණයෙහිම, අවැඬකරු-අනර්ථකාරිණුවූ, එබැ මිණි-ඒ බ්රාෂ්මණි නොමෝ, පිටිපසින්-පෘෂ්ටපාර්ෂවයෙන්, සොරු-ඡාරයා, යන්ට-ගමනය කරන්ට, සැලසූ- සැලැස්වූවා.

54. වෙනන-පරපුරුෂයෙකු කෙරෙහි, සිත- (අනුරාග) චිත්තයෙන්, දැපුණු-දෘෂ්තවූ, පෙනුණු-දෘශ්යතමානවූ, යකිණියක මෙන්- යක්ෂිණියක මෙන්, ගුණදරුණු-ගුණයෙන් දාරුණ වූ , එබැ මිණි-ඒ බ්රාෂ්මණි නොමෝ, උපන්-උනිපන්නවූ, කිසි කරුණු-කිසි කාරණයක්, නොපිළිවිස-ප්රෙතිප්රරච්ඡනය නොකොට- (මතු කව හා සම්බන්ධයි.)

1 අගුල් 2 සැලසී-මුද්රිත 3 ලෙස 4 කිපුණු-මිද්රිත

12 සර්ග ය සංජීවනි වියා3බිය් 261

55. පසුමිබිය අත ලා1 බලමින් එකක් නොව ලා අත්සුනු අත්ග ලා මිසක් කිසිවක් නුදුටු2 අවු ලා

56. ගොස් රට මුළුල් ලා ලන්3 දෙය කෙයිද ඉල් ලා කියමින් මහල් ලා තදේ4 ඇදගනු රවුල අල් ලා



57. එවිට බිය ගෙන වි ජ්‍යොති සඳවන් නොවැකිල ජ්‍යොති ඇගේ වන ඔ ජ්‍යොති සඳහන් මදව5 මෙ ඇලු ජ්‍යොති

55. පසුබිම-ප්‍රේමයෙහි, අත-හස්තය, එළා-පතිත කොට, එකක් නොවැළ-එකකුත් නොහැර-බලමින්-අත්වේෂ ණය කෙරෙමින්, අවුලා-අවචිතනය කොට, අත්සුනු-ගත්තු වූර්ණ හා, අත්ගලා මිසක්-මෝදක ද හැර , කිසිවක්-අත්කිසි දැයක්, නුදුටු-දර්ශනය නොකළා.

56. රටමුළුලා-සකල රාජවිරායෙහි, ගොස් - ගමනය කොට, ඉලා-නික්ෂණය කොට, ලන් දෙය-ලබ්ධිවූ වස්තුව,කොයිද- කොහි දැයි , කියමින් - කථනය කෙරෙමින්, රවුල-ගමන්රැනව, අල්ලා-ගර්භනය කොට, මහල්ලා-වාද්ධයා, තදේ-දැඩිලෙස, ඇදගත්තු-ආකර්ෂණය කොට ගත්තිය.

57. එවිට-එකල්හි, විජ්-විජරා තෙම, බියගෙන-හීනිගර හනය කොට, ලජ් නොවැකි-ලාඤ්ජන රහිත වූ, සඳවන්-වන්දේරියා මෙන්, ජ්‍යොති-ජ්‍යොමියකවූ, ඔජ්-කාන්තිමත් වූ, ඇගෙ වන- ඇගේ වක්ත්ර ය,බලා-අවලෝකනය කොට, සඳහන් මදව-ස්මෘතිමාද්‍ය යෙන් යුක්තව, මෙ ඇලුජ්-මේ වචනය, කිය- කථනය කළේය.

1 පසුබිමෙහි අතලා 2 නුදුටි 3 ලද් 4 තදෙන්-ඇතැම් 5 නැතිව:  
නැතුව  
262 කාව්‍යයශේකරය 12 සගර්ය

58. පෙර එක දිවිසෙ ඉ ද රැහැණි නොම වන් දැන් ත ද වට ඇවිද දුක් වි ද රනින් දහසක් ලදිමි පියබ ද

59. එළඳ මොළකින් සි ත් එරන් කොයි දැයි පුළුව ත් අසවල් වෙළෙජ්1 වෙ ත් තිබි2 මැයි කී බමුණු ගුණව ත්

60. එගෙහිම පැළදො ර සිටියා දැන3 බමුණු සො ර බැමිණි ගොස් එව ර4 කිවුය5 කොදුරා එකීතොරතු ර

58. පෙර-පූර්වයෙහි, එකදිවිසෙ-නන්ය ජීවිතයක් මෙන්, ඉඳ-වාසය කොට, දැන්-මේ කාලයෙහි, තද-අධිකවැ, රැහැණි නොමවන්-කුපිත තැනැත්තියක් නොම වන්න, පලියබද-ප්ර-යදේහි නිය, වට-සමන්තාප්තපදයන්හි, ඇවිද-ආහිත්ඛණය කොට, දුක්-දුඃඛයන්, විද-වින්දනය කොට , රනින්-ස්වර්ණකාහි ර්ෂාපණ යෙන්, දහසක්-සහසුයක්, ලදිමි ලැබුයෙමි.

59. එළඳ-ඒ කාන්තා නොමෝ, සිත්-චිත්තයාගේ, මොළ කින්-කොමළත්වයෙන්(යුක්තවැ), එරන්-ඒකාර්ෂාපණයෝ, කොයි දැයි-කොතැන්හිදැයි, පුළුවන්-ප්රගත්ප්රලචිජනය කළාය, ගුණවත්-ගුණානේවිතවූ, බමුණු-බිරාචන්මණ කතම, අසවල් වෙළජ් වෙන්-අදස් වෘක්ෂයාගේ සම්පයෙහි, තිබිමැයි-ස්ථාපනය කෙළෙ මැයි, කී-කථනය කළේය.

60. බැමිණි-බිරා භිමණි නොමෝ, එවර-තත්කාලයෙහි, එගෙහිම-ඒගෘහයෙහිම, පැළදොර-ප්රීතිවිස්මාරයෙහි, සොර බමුණු-ඡාර බිරායභිමණයා, සිටියා-ස්ථිතවූවහු, දැන-ජානනය කොට, ගොස්-ගමනය කොට, එකී තොරතුර-ඒකථිත ප්රීවෘත්තිය, කොදුරා-කණකුජනයකොට, කිවුය-කථනය කළාය.

1 වෙලෙයි 2 තැබි-මුද්රිත; තිබිමි -ඇතැම් 3 දැක 4 බැමිණි ගොස් එම වර 5 කිය-මුද්රිත

12 සර්ග-ය සංජීවනී වියාමබියාන 263

61. සොර විප්‍ර එදිගැ සේ1 කීතැනට ගොස් නොල සේ සියතින් තුබු 2 සේ රැගත් කහවනු දහස සතො සේ3

62. ගෙහිමි රැ ගෙවමි න් උදය රැක4 මුල බලමි න් කහවණු නොදකිමි න් ගියේ බෝසතු ලඟට අඩමි න්

63. ඔහු දුර දැක නර සි නුවණින්ම දැක තතු සි දහස කහවණු නි සි ලියට කීදැයි කියා පිළිවි සි

61. සොරවිප්-ජාරවිජර නෙම, එදිගැසේ-ඒ දීර්ඝාක්ෂිය විසින්, කී තැනට-කියන ලද ස්ථානයට, නොලසේ-සිසිරදවැ, ගොස්- ගමනය කොට, සියතින්-ස්ව භස්තයෙන්, තුබුසේ-තබනල් දක් මෙන්, සතොසේ-තුෂ්ටිසහිතව, කහවණු දහස-කාර්ෂාපණ සහශ්රෙය, රැගත්-ග්රතහණය කළේ.

62. ගෙහමේ-ගෘහස්ථාමි නෙම, රැ-රාත්රිය, ගෙවමින්-අත් ක්රාරන්ත කොට, උදය-ප්රාතසකාලයෙහි, රැකමුල-වෘක්ෂමූලයෙහි, බලමින්-අවලෝකනය කෙරෙමින්, කහවණු-කාර්ෂාපණයන්, නොදකිමින්-දර්ශනය කනාකොට, අඩමින්-රෝදනය කෙරෙ මින්, බෝසතු ලඟට-බෝධිසත්වයන් සමීපයට, ගියේ-ගමනය කෙළේ.

63. නරසි-නාරශ්රේෂ්ඨවු(බෝධිසත්ව) නෙම, ඔහු-ඒ(වෘද්ධ බිරාජිත්මණයා), දුර-දුරයෙහි, (එන්නහු), දැක-දර්ශනය කොට, තතු ලෙස-තත්වාකාරය, නුවණින්ම-ඥානයෙන්ම, දැන-ජාන නයකොට, නිසි-යෝග්යතවු(පරිපූර්ණදවු), කහවණු දහස-කාර්ෂා පණ සහස්රය, ලියට-ස්ත්රිරයට, කී දැයි කියා\_කථනය කෙළෙහි දැයි කියා, පිළිවිසි-ප්රණත්ප්රච්ඡනය කෙළේ.

1 . එවිගසේ-මිද්රිත 2.නිබු 3. නොලසේ 4.රැක්-මුද්රිත

264 කාව්ය යෝකරය 12 සර්ග2ය

64. මගෙ දිවි වැනි දෙව න පියබදට ගෙයි දැවටෙ න කී පමණකි1 නොදැ න එරන් නුදුටිමි දැන් තුබු තැ න

65. ඉන් ඔහු සැලකර න් මහකුළුණු අප බෝස න් තගෙ ලියට එක් සි න් ඇන්ද සබදෙක් කියා පිළිවි න්

66. බමුණෙක් නිති දව ස් සමගින් එමා2 මියුලැ ස් සමන3 බණ් සිතුලෙ ස් ඔහුට ඇති සැටි මදක්4 විස්ව ස්

64. මගෙ- අස්මත්හුගේ, දෙවන දිවි වැනි-ද්වතීය ජීවිතයක් බදුවූ, ගෙයි දැවටෙන- ගෘහයෙහි ආසක්ත වන්නාවූ , පියබදට- ප්රිය දේහිනියට , නොදැන- ( නොකිය යුතු බව)ජානනය නොකොට, කී පමණෙකි-කථනය කළ මාත්රසයෙකි, තුබු තැන- නිහිතස්ථානයෙහි, දැන්- මේ වේලායෙහි , එරන්-ඒ කාර්ෂාපාණ යන්, නුදුටිමි- දර්ශනය නොකෙළෙමි.

65. ඉති-මෙසේ, ඔහු- ඒ බිරාකහ්මණයා , සැලකරන්- ආරෝව නය කරන කල්හි , මහකුලුණු- මහාකාරුණිකවූ , අප බෝසත්- අපගේ බෝධිසත්ව නෙම, තගෙ ලියට- තාගේ පත්තියට, එක් සිත්-සමානාධියා ගය ඇති, සබදෙක්- සම්බන්ධි අයෙක් , ඇද්ද කියා- විද්ය මාන දැයි, පිළිවින්-ප්රබතිප්රකච්ඡනය කෙළේ.

66. බමුණෙක්-බිරා හ්මණයෙක් , නිති දවස්- සකල දිනයන්හි, එමා මියුලැස්- ඒ මාගේ මෘගාක්ෂිය හා , සමගින්- සාමග්රියෙන්, සිතුලෙස්- සිත්වූ පරිද්දෙන් , සමනබණ්- සාමන්තභාණ්ය , ඔහුට- ඔහු සම්බන්ධවැ.මදක්- ස්වල්පයක්, විසිවස් ඇති සැටි- විශ්වාසයෙන් යුත් ආකාරයයි.

1.පමණක-ඇනම් 2.මෙමා-මුද්දර්න 3.සමග-ඇනම් 4.කිය-ඇනම්

12 සර්ග-ය සංජීවනී වියා-බියාස 265

67. බමුණාණන් මෙප ද සැලකළ සඳෙහි හිමිස ද පිළිපත් තතු එළ ද නියුණු නුවණින් බලා 1 පිරිසි ද

68. සුවඳැල් ගිනෙල් රු සි2 ලුණුමුල් සුං3 කසාපැ සි එළවුලු දුරු මිරි සි මෙ ඇ වියදම් දෙවා එදව සි

69. මෙ දුන් විටියල ගෙ න සත් සත්දෙනා බමුණ න ලිය ද තො ද වෙන වෙ න රැගෙන දන් දී සිට පළමුදි න

67. බමුණාණන්-(වෘද්ධ) බිරාහ්මණයාණන්, මෙපද- මේ වචන යන්, සැලකළසඳෙහි-ආරෝචනයකළ කල්හි , හිමිසද-ස්වාමින්ද්රව තෙම, එළද- ඒ කාන්තාව , පිළිපත්- ප්රීතිපන්නවූ , තතු- තත්වය , නියුණු නුවණින්- තීක්ෂණඥානයෙන්, පිරිසිද- පරිච්ඡින්න කොට , බලා- අවලෝකනය කොට , ( පද්යපපඤ්චකයෙකින් කුලකයි ).

68. සුවඳැල්- සුගන්ධශාලිය, රුසි- රුචිකරවූ , ගිනෙල්- ඝෘනය, ලුණු-ලවණය , ඇඹුල්- අම්ලය, සුං- හඬඟුය, කසා- හර්ද්රය, පැසි-සෞචරය, එළවුලු- ( සිංහල වයිඤ්ජනවූ) එලපත්රාවදිය, දුරු- ජීරකය , මිරිසි- මර්වය යන, මෙ ඇ වියදම්- මේ ආදී වියනයධර්ම යන්, එදිවිසි- ඒදිනයෙහි , දෙවා- දානය කරවා

69. මෙ දුන්- මේ දානය කළාවූ , විටියල - වෘත්තිය , ගෙන- ග්රකහනය කොට , ලිය ද- භාය්යාරි ව ද, තො ද- යුෂ්මත් තෙමේ ද, වෙන වෙන- පෘථක් පෘථග්භූතවැ , බමුණන- බිරාහ්මණයන් සම්බන්ධවූ , සත් සත්දෙනා- සජ්න සජ්නජනයන් , රැගෙන- පමුණුවා ගෙන, දන් දී -දානපරිත්යාගය කොට, පළමුදින- ප්රතථම දිනයෙහි, සිට- ස්ථිතවැ,

1.බැලි -සමහර 2.රසි;රැසි-සමහර 3.මුං-ඇනම්

66 කාවිය ශේකරය 12 සර්ගරය

70. දෙවෙනිදින පට නේ ඇර එක එකකු එයි නේ සිට සත්වන2 දි නේ දෙවව් දන් දෙන්නකුට දෙදෙ නේ

71. කා පළමු සති යේ නැවතත් කමිත් නිති යේ3 එන4 බමුණු රැනි යේ මෙමට කියවයි කිය මැනි යේ

72. එ අසා බමුණුව ර හැම6 පිළියෙළ එසේ කැ ර පැසුළු දැක පින්ස ර නිබඳ දන් කන දදා කිව ර

70. දෙවෙනි දින පටනේ-ද්විතීය දිනයෙහි පටන් , එයින්- ඒ සඬ්ඛියාකයෙන් , එක එකකු- එකක් එකක්හු , ඇර- වර්ජනය කොට සත්වන දිනේ සිට- සජ්නම දිනයෙහි පටන් , දෙදෙනේ- (දම්පතිවූ තෙපි) දෙදෙන, දෙන්නකුට- ද්විජනයක් හට , දන්- දේයධර්මය , දෙවව්- දානය කරවව්,

71. පළමු සතියේ- ප්රයථම සජ්නාභයෙහි, කා- අනුභව කොට, නැවතත්- ඉක්බිතිවත්, නිතියේ - අනවරතයෙන් , කමිත්- අනුභව කෙරෙමින්, රැනියේ- රැවිවූ පරිද්දෙන් , එන බමුණු -ආගමනය කරන්නාවූ

බිරා භ්මණයා , මෙමට- මේ අස්මන්හට , කියවයි- ආරෝචනය කරවයි , මැනියේ - මන්ත්රී ( බෝධිසත්ව) නෙම, කිය- කථනය කෙළේය .

72. බමුණුවර- බිරා භ්මණවරයා , එ අසා- එය ශ්රීවණය කොට , හැම පිළියෙල- සියලු ජර්නිපාදනය , එසේ කැර -එපරිද්දෙන් කොට , පැසුළු- පශ්චාත් කාලයෙහි , පින්සර - පුණ්ණසාරවූ , (මහා සත්වයා) , දැක-දර්ශනය කොට , නිබඳ -නිරන්තරයෙන්, දන්කන- දානනුභවය කරන්නාවූ , දදා - බිරසභ්මනයා , කීවර- කථනය කළ කල්හි- (මතුකව හා සම්බන්ධයි)

1.එකෙක බැගින් 2.වැනි 3.රුනියේ- උඩරට 4.දන 5.නිනියේ - උඩරට 6.සැම-ඇනම් 7.එලෙස කර

12 සභීය සංජීවනී වියාචබියා 267

73. දැන සියලු තොරතු රු සෙව්‍යන් යවා සු රු ගෙන්වා ගෙන එසො රු දෙන්ට1 කී රන් දහස පඩිසු රු2

74. එවදන්3 අසා සො රු රවටම් සිතා පඩිවි රු නොවී කිසි විළිබි රු කියා4 මෙනෙපුල් නොදැන උවදු රු

75. පවා බඩු සහ5 ග න් මැඩවිඉසිවර ගුණව ත් විමසු6 සොරු නොව ත් නුදුටු දෙස් බස් වේ ද7 මැදග ත්

73. සියලු තොරතුරු- සකලජ්රයවෘත්තීන් , දැන- ජානනය කොට , සුරු- ශූරවූ , සේව්‍යන් - සේවකයන් , යවා- ගමනය කරවා , එසොරු- ඒ වෞරයා , ගෙන්වාගෙන- ආනයනය කරවාගෙන , පඩිසුරු- පණ්ඩිතෝත්තම නෙම , රන්දහස- ස්වර්ණ සහස්ර ය, දෙන්ට- (ආපසු ) දෙනු පිණිස , කී -කථනය කෙළේ.

74. සොරු- වෞර නෙම , එවදන්- ඒ වචනයන්, අසා- ශ්රීවණය කොට , පඩිවරු- පණ්ඩිතවරයා , රවටම් සිතා- වක්ඛිත කෙරෙ මැයි චිත්තනය කොට , කිසි- කිසිසේත් , විළිබි රු නොවී-

භ්රන්ය,පත්රෙපා ඇත්තෙක් නොව , උවදුරු- (මතුකව) උපද්රවවයන්, නොදැන- ජානනය නොකොට , මෙ තෙපුල්- මේ ( වක්ෂ්ය මාණ) වචනයන් , කියා- කථනය කෙරේ.

75. බඩු සහ-භාණ්ඩය හා සමඟ , ගත්- ග්රවහණය කරන ලද , ගුණවත් - ගුණසම්පන්නවූ, මැඩවිඉසිවර පවා- මාණ්ඩව්යසෘෂි වරයා පවා, සොරු නොවත්- වෞර නොවූව ද, විමසු ( සාක්ෂ්ය යෙන්) විමර්ශ කළහ, නුදුටු දෙස්- නොදක්නා ලද සාක්ෂිත ඇති , බස්- වචනය , මැදහත්වේ ද - මධ්ය ස්ථවේ ද( නොවේමය).  
1.දෙන්ඩ- 2.පඩිවරු 3.එතෙපුල්-මාතර 4.කිය 5.පවා සහ වඩු-ඇනම් 6.විමසුව-මුද්රිත 7.මේද-මුද්රිත

68 කාව්යවශේකරය 12 සර්ගඵය

76. ගෙන්වා දැන් නික මි කළ දෙය නැතිව සොරක මි මෙ කරන ලදැඩික මි තමා1 දහමෙක් නොවෙයි2 සලක මි

77. කිවමින් ඉති සහ ස නිලසිටි සෙයින්3 එවිග ස සොර පමුණුට නොල ස දියග කියේ යළිදු මේ බ ස

78. ගෙන මිණි ඔසු මතු රු දිව් කෙරෙහි නියමින් බො රු කීමෙන් දෙසුදු බො රු කෙරෙහි වියතුන් බස් නොවේ බො රු

76. දැන්-මෙකල්හි, සොරනම් කළ දෙය-වෞරකර්මයෙන් ග්රන්ථණය කළ දෙයක් , නැතිව -අනුපලබ්ධවැ, නිකම්- අකාරණයෙන් , ගෙන්වා-(අප) ආනයනය කරවා මෙ කරන- මේ කරනු ලබන්නාවූ , ලදැඩිකම්- සාහසික ක්රිතයා ,නමා- ඒකාන්තයෙන් , දහමෙක් නොවෙයි- ධර්මයෙක් නොවේ යයි , සලකම්-සංලක්ෂණය කෙරෙමි.

77. ඉති- මෙසේ, සහස- සාහසික වචනයන් , කියමින්- කථනය කෙරෙමින් , නිලසිටි සෙයින් -නිශ්චිතව සිටි හෙයින්, එවිගස- එකෙණෙහි, සොරබමුණුට- වෞර බිරාවන්මණයාහට, නොලස- ශිෂ්රහව, දියග- ( ගත් ධනය) සෙවයි කියා , යළිදු- නැවත ද, මේ බස- මේ වචන සමූහය, කීයේ- කථනය කෙළේ.

78. මිණි-මාණික්යග ද ඔසු-ඔෟෂධ ද , මතුරු-මන්නර් ද, ගෙන- ග්රවහණය කොට , නියමින්- නිශ්චයෙන් , බොරු -අයත්යරදැ, දිව් කෙරෙහි- ජීවමාන කෙරෙහි හෙවත් සත්ය- කෙරෙහි, දෙසුදු- සාක්ෂියසයන් ද , කීමෙන්- ( ජ්රවත්යුත්තර) කථනයෙන් , බොරු කෙරෙහි- අසත්යන කෙරෙහි, වියතුන් බස්- වියයක්තයන්ගේ වච නය, බොරු නොවේ - ( එසේ) අසත්ය නොවේ.

1.දහමක්- මුද්රිත 2.නොවේ 3.ලෙසින්-ඇතම්

12 සර්ග-ය සංජීවනී වියානබ්ග් 269

79. හුණු රිහිරි1 ඔස් සේ වත් කැ වෙහෙල් පස් සේ ගොස් දකින ලෙස් සේ නැණැති2 සලකයි3 යුක්ති දස් සේ

80. හරනුව බහලදු රු නොගනී පහන් දිවසු රු එමෙන් මහපඩිවි රු කෙරෙන් දැනුමට අනුන් බස්දු රු

81. අත්කර ලු ව ලා දපණින් බලන සහ ලා නා සොරකම් ක ලා කුමට විමසුම් දුටුව නොව ලා

79. හුණු- පතිනවූ , රිහිරි ඔස්සේ - රුධිරාශ්රකයෙන්, පස්සේ ගොස්- අනුබන්ධනය කොට ගොස්, වත්කැ- විදිනු ලැබුවාවූ- වෙහෙල්- මෘගයා, දකින ලෙස්සේ- දර්ශනය කරන්නාසේ, දස්සේ- දක්ෂවූ, නැණැති- ජ්රාඥ තෙම , යුක්ති- යුක්තිය, සලකයි- සංලක්ෂණය කොර්.

80. දිවසුරු- දිවාකර තෙම , බහලදුරු- ඝනාන්ධකාරය , හර නුව- දුරලනු පිණිස, පහන්- ජ්රදදීපයක් , නොගනී- ග්රහහණය නොකෙරෙයි, එමෙන්- එපරිද්දෙන්, මහපඩිවරු- මහාපණ්ඩිත වරයෝ, දැනුමට - තත්වජානනය පිණිස, අනුන් බස්- අත්යන යන්ගේ වචන , දුරු කෙරෙන්- වර්ජනය කෙරෙන්.

81. අත්කර- මණිබන්ධයෙහි , ලු- ජ්රසක්ෂිජනවූ ,වලා- වලයය, දපණින්- දර්පණයෙකින්, බලන සහලා- අවලෝකනය කරන් නාසේ, නා- යුෂමත්හු , සොරකම් කලා- වෞරකර්ම කළහු, නොවලා - අනාවරණව, දුටුව- දර්ශනය කළ කල්හි, විමසුම්- (සාක්ෂියො) විමර්ශයෙක් , කුමට- කිමර්ථ ද .

1.රුහුරු 2.ගුණැති 3.සලකති 270 කාව්යශේකරය 12 සර්ගසය

82. කියමින් මැන මෙ සේ අපගෙන් නොවීමද වෙහෙ සේ දේ ද1 රන් දහ සේ එනැන නොගනිමි ද මමි අති සේ

83. කියනිනි2 මහසතු3 ගැටවා බමුණු සෙද බියගෙ නා උරහිදු පසුමිබිය උන් කිව මෙනමා කිම බල නා4 සිතමින් රන් තමා සොරා රැගත්5 සෙබෙහි ලමි නා6 දුනි ගැණ පාවා7 ඒදනහිමිට ගිවිසමි නා8

ඉති දොළොස්වන සග

82. මෙසේ- මෙපරිද්දෙන්, මැන ස්වමනයන් , කියමින්- කථා නය කෙරෙමින් , අපගෙන් - අස්මතුන්ගෙන් , වෙහෙසේ නොවිද- විහිංසාවින්දනය නොකොට , රන්දහසේ- ස්වණ්ණස්ථර හස්ථය, දේ ද-දානය කෙරෙහි ද, නැන- (දානය) නොකළ හොත් , අතිසේ- අනිත්යය, මම- අස්මත් නෙම , එ-ඒ සහස්ථර ය , නොගනිමිද , ග්රන්ථණය නොකෙරෙමි ද.

83. ඉති-මෙසේ, මහසතු- මහාසත්වයා , ගැටවා- ග්රසත්ථිවචන යන් , කියන්- කථනය කරන කල්හි , බමුණු-( වෞර) බිරා,භිමණු නෙම , සෙද- ශිෂ්රකව, බිය ගෙනා -භයග්රොහණය කොට , පසුමිබිය- ප්ර සේවිකායෙහි , උන්-උපවිෂ්ටවු , උරහිදු- නාගේන්ද්ර යා, කිව- කථනය කළ කල්හි , මෙ තමා- මේ- (වෞරකර්ම කරන්නාවු ) අස්මත්හු , බලනා- දර්ශනය කිරීම , කීම- කවර ( ආශ්වස්ය්රායෙක්) දැයි, සිතමින්- චින්තනය කෙරෙමින් , තමා- තමා විසින්, සොරා රැගත්- සොර සිතීන් ගන්නා ලද්දාවු , රන්- ස්වණ්ණ(සහස්ථර) ය, සෙබෙහි - සභායෙහි , ලමිනා- නික්මිජන කෙරෙමින් , ඒ-තද් ධනය , දනහිමිහට - වස්තුස්වාමිහට , ගිවිමිනා- ප්රිතිඥාන කෙරෙ මින්,ගැණ -සභිබියානිය කොට , පාවා දුනි- නිශ්ශ්ථ තනය කෙළේයි.

ද්වාදශසග්ර්භ වියායබියානනය නිමි

තෙළොස්වන සග

1. දැක1 වෙදු ලෙඩ තර මි කරන විලසින්2 ගිනිය මි3

ඒ සොරට හිමි උතු මි කැරැව් වරදට සුදුසු දඩුව මි

2. තව ද නරවර ණා4 කැඳවා ලඟට බමු ණා

ඔහු ලියගෙ නුගු ණා කියා සායද ලියෝ දෙර ණා

3. එසෙයින්5 ලියක වෙ න සමසින්ව නිති වෙසෙමි න

දන් පින් කරයි6 දැ න බණන් හිමි කී එවිජ්7 මෙලෙසි න

තෙළොස්වන සග

1. වෙදු-වෙදියැයා, ලෙඩ-(වන්නිකර්මසාධියනවු) වියාධියගේ, තරම්-ජර්මාණය, දැක දර්ශනය කොට, ගිනියම්-වන්නිකර්මවය, කරන විලසින් - කරන්නාක් මෙන්, උතුම් -උන්නම වූ, හිමි- (බෝධිසත්ව)ස්වාමි නෙම, ඒසොරුට-ඒ වෞරයාහට, වරදට සුදුස-අපරාධයට යෝග්යිවූ, දඩුවම්-දණ්ඩකර්මය, කැරවී-කැරවූයේය.

2. තවද-අනිකෙකුදු(ඇති), තරවරණා-තරවරේණයවූ(පණ්ඩි නෝත්තමයා), බමුණා(වෘද්ධ)බිරාමන්මණයා, ළගට(නමන්)සම් පයට, කැඳවා-ආභ්වානය කරවා, ඔහු ඒ වෘද්ධද්විජයාගේ, ලියගේ-කාන්තාව සම්බන්ධවූ, නුගුණා-අගුණයෙන්, කියා-කථා නය කොට, දෙරණා-ධරණිතලයෙහි, ලියෝ-ස්ත්රීගහු, සාය ද- දුර්ලභයෝ ද.

3. එසෙයින්-ඒ හේතුවෙන්, වෙන ලියක-අන්යස ස්ත්රී යක හා, සම සිත්ව-සමානාධියා ශයව, නිති-අනවරතයෙන්, වෙසෙමින- විසය කෙරෙමින්, දන් පින්-දානධර්මයෙන්, දැන-ජානනය කොට, කරයි-කරවයි,හිමි-(බෝධිසත්ව)ස්වාමිහු, බණන්- කථනය කරන කල්හි, ඒ විජ්-ඒ විජරය නෙම, මෙලෙසින-මේ වක්ෂ්‍යරමාණ ආකාරයෙන් , කී-(ජර්ත්යුත්තර)කථනය කෙළේ.

1 දැන 2 කරවන ලෙසින් 3 පිළියම 4 පඬිවරණා 5 එහෙයින්-මුද්දර්ත 6 කරව 7 එවිට 272 කාවියමයේකරය 13 සර්ගපය

4. පිරිමිනුදු1 පන න අවසරකල් රහස්තැ න

මිස නොලැබෙන සෙයින් න2 ගැහැනු3 කවුරුද වරද නොබැඳෙන න

5. දෙනිස්කුණු ඇතිව ත් සන ගන ඇළම් නොහරි ත්

එබැවින් වරදැන ත් පරණ පුරුදුවූ4 ලියම යහප ත්

6. එ මේ දන්වා ලි ය ගමනින් සදිසි නාලි ය

ගෙන්වා බැමිණි ලි ය5 ඉසුරු මෙ නෙපුල් යළි කියා ලි ය

4. පනන-ජරා ඊළඟා කරන්නාවූ, පිරිමිනුදු-පුරුෂයන්ද, අව සරකල්-අවකාශ කාලයද, රහස්තැන-රහෝගතස්ථානයද, නොලැබෙන සෙයින් මිස-අලභ්‍ය මාන හෙයින් මුත්, වරද- අපරාධයෙහි, නොබැඳෙන-ආසක්ත නොවන්නා වූ, ගැහැනු- ගෘහිනීහු, කවුරු ද-කතර තැනැත්තීහුද.

5. දෙනිස්කුණු-ද්වෘතියංගද්විදකුනපයන්, ඇතිවත්-විද්‍යාරමාන වුවත්, සන-සත්වයෝ, ගන-ස්වකීය ශරීරයෙහි, ඇළම්-ආසඬි ගය, නොහරිත්-වර්ජනය නොකෙරෙත්, එබැවින්-තද්භාව යෙන්, වරද ඇතත්-අපරාධ විද්‍යාමාන වුවත්, පරණ පුරාණවූ, පුරුදුවූ-පරිචිත වූ, ලියම-ස්ත්රීම නොමෝම, යහපත්-ශෝභන වෙයි(යනු පිළිතුරුයි)

6. එ-ඒ වෘද්ධ බිරා,හිමන නෙම, මේ-(යථෝක්තවූ)අර්ථය, දන්වාලිය-නිවේදනය කළේය, යළි-නැවත, ඉසුරු-(මහා බෝධිසත්ව)ස්වාමි නෙම, ගමනින්-ගමනලීලායෙන්, නාලිය සදිසි-හස්තියක වැනිවූ, බැමිණි ලිය-භ්රාඉන්මණ ස්ත්රීලය, ගෙන්වා- (සම්පයට)පමුණුවා, මෙනෙපුල්-මේ(අවවාද)වචනයෙන්, කියා ලිය-කථනය කළේය.

1 පිරිමියෙකුදු-මුද්දර්ත 2 බැවින-මුද්දර්ත 3 ගැහැණු-මුද්දර්ත 4 පුරුදු-සමහර 5 බමුණුලිය-ඇතැම් 13 සර්ගපය සංජීවනී වියා-බියාන 273

7. රන්වන් පැහැ ගතැ ති නලඹල ලියක විලසැ ති

ලියක් රුසිරු ඇ ති මැකේ නුලුනණන් මීට සැක නැ ති

8. වෙමින් කිසි රැහැණ ය සියහිමි කෙරෙන් පැරණි ය  
සිතු වෙනත පැමිණි ය කැලල වෙයි අහනන්ට බැමිණි ය

9. පෙමින් පිළිබද් දේ රැඳවු එකකු1 මැද් දේ  
උන් ලිය නොයිද් දේ2 අඟු3 අනිකෙක් කෙසේ බද් දේ

7. රන්වන්-ස්වර්ණවර්ණවූ, පැහැ-පර්භාවත්වූ, ගතැති-දේහයක් ඇත්තාවූ, නලඅඹල-මාරුනයෙන් ආවෘත්තවූ, ලියක-(සිවර්ණ) ලතාවකගේ, විලසැති-විලාසයෙන් යුත් යුක්ත වූ, රුසිරු ඇති-රූප ශරීකමත්වූ, ලියක් -ස්ත්රියක් නොමෝ, නුගුණෙන්-(නමාගේ) අගුණය කරණකොට ගෙන, මැකේ-ලුප්තවේ, මිට-මේ අර්ථඇය සඳහා, සැක නැති-සංශයක් නැත්තේයි.

8. බැමිණිය-එම්බා බිරාශත්මණිය, කිසි රැහැනිය-අනියත රෝෂ යකිත්, වෙමින්-යුක්තව, පැරැණිය-පුරාණවූ, සියහිමි කෙරෙන්-ස්වකීය ස්වාමීහු කෙරෙන්, වෙනත-අන්යපකු කෙරෙහි, සිතු-චිත්තය, පැමිණිය ප්රා,ප්ත වුවහොත්, අභනන්ට-අභිගතා වන්ට, කැලල වෙයි-(ඒ)කලඬියෙක් වේ.

9. පෙමින්-ප්රේ-මයෙන්, පිළිබද්දේ- ප්ර නිබද්ධවූ, රැඳවු-රඤ් ජනය කරවූ, එකකු-එක් පුරුෂයක්හුගේ, මැද්දේ-මධ්යයෙහි හෙවත් ආශ්රමයෙහි, නොඉද්දේ-සෘජුසිත් ඇති නොව, උන්- වාසය කළා වූ, ලිය- ස්ත්රීකයක හා අඟු-(එපවත්)ශ්රහවනය කළාවූ, අනිකෙක්-අන්ය පුරුෂයෙක් නෙම, කෙසේ-කවර පරිද්දෙකින්, බද්දේ-ආසක්ත වේද.

1 එකෙකු 2 නොසිද්දේ 3 අසා  
274 කාව්‍යකෙශ්කරය 13 සර්ගකය

10. මල් සුවද නපු රු සෙයින් නොලැගෙන බම රු  
අභනන් වනු දු රු තමන් නුගුණෙන් මෙබස නිබො රු

11. නැති ගුණය පෙන් නා පිරිමින් නිති ලඟන් නා  
බොළඳකම් දන් නා කවුරු අභනන්1 පියන් පන් නා

12. සැප ඇති කල සර ණ ඉදිති අභනො නොපම ණ  
නාහස්නාපහ ණ2 වැන්ත3 හිමි දුක් ඔවුන්ගේ ගු ණ

10. නපුරු සුවද-අනිෂ්ට සුගන්ධය කරනකොට ගෙන, නොලැ ගෙන බමරු-සම්පස්ථ නොවන භෘඬිගයන් ඇති , මල් සෙයින්- පුෂ්පයන් මෙන්, අභනන්-අභිගතාවත්, තමන් නුගුණෙන්- තමන්ගේ නුගුණය කරණ කොට ගෙන, දුරුවනු-(මහපත් වල්ලහ යක් කෙරෙන්)දුර්භූතවීමය යන , මෙබස-මේභාෂිතය, නිබොරු- අසත්යය නොවේ(සත්යය මැයි).



11. ඇති ගුණය-සත්යයවූ ගුණය, පෙන්නා-දර්ශනය කරවා, නිති-අනවරනයෙන්, පිරිමින්-ස්වාමිපුරුෂයන්ගේ, ලගන්නා- චිත්තාරාධනය කරන්නාවූ, බොළඳකම-()ස්ත්රීගන්ට යොග්‍ය වූ මුග්ධතාවන්, දන්නා-ජානනය කරන්නා වූ, අභ්‍යන්ත-අභිගතා වන්,කවුරු-කතර ජන කෙනෙක්, පන්නා පියනි-නිර්හරණය කෙරෙන් ද හෙවත් තෙරපන්ද.

12. සෑප ඇති කළ-ස්වාමිපුරුෂයා සුවපත් කල්හි, අභ්‍යන්ත- අභිගතාවෝ, නොපමණ-අප්රමාණ රහිතව හෙවත් වුවමනා පමණටත් වැඩිව, සරණ ඉදිති-ශරණව වාසය කෙරෙන්, ඔවුන්ගේ-ඒ භාග්‍යයාගෙන්වන්ගේ, ගුණ-ගුණධර්ම(පරීක්ෂණයෙනිලා), හිමිදුක්-ස්වාමිහුගේ දුඃඛය තෙම, නාහස්නාපහණ වැන්න-නිකප පාෂාණයක් මෙනි. 1 ගැහැනුන් 2 නහස්නාපහණන 3 පෙතේ-මුද්රිත 13 සර්ගහය සංජීවනී වියාණඛියා 275

13. නොවන හිමි හර ණේ දරු වැදූ ගැහැනි1 නුගු ණේ

රහින් පුතු මුහු ණේ රහස තම කළ වරද පමු ණේ

14. දඬසැර එකකු2 වෙ ත් වැදූ දරුවන් ගෙනැවි ත්

අතිකක්හු ගෙයි ක ත් මිට වැඩි විළි නැති කමෙක් නැ ත්

15. හමිහට ඇති පද මි පිටතට කියන නොතර මි

පෙත්වන කොහොලක මි3 ඉතිරි ගෙයි වසන සැතිරි න මි

13. හිමි-ස්වාමිහු හා, හරණේ නොවන-සමාන රූප නොවන් නා වූ, දරු-දාරකයන්, වැදූ-ජ්රේෂ්ඨ කළාවූ, නුගුණේ-ගුණවන් නූවූ, ගැහැනි-ගෘහිණි තුමු, පුතු-පුත්රස මුඛයාගේ, රහින් ආකාරයෙන්, රහස-රහසිගතව, තම කළ-තමා විසින් කරන ලද, වරද-අපරාධය, පමුනණ-(ජ්ර කාශයට)පමුණුවන්නිය.

14. එකකු වෙන්-එක් පුරුෂයෙකු කෙරෙහි, දවස් ඇර, කාලක්ෂේපකොට, වැදූ-ජ්රකසව කළාවූ, දරුවන්පුත්රදුහිතෘන්, ගෙනැවිත්-ග්රතහණය කොට අවුත්, අතිකක්හු-අන්ය පුරුෂයක් හුගේ, ගෙයි-ගෘහයෙහි, කත්-අනුභව කෙරෙන්, මිට වැඩි- මෙයින් අධිකවූ, විළි නැති කමෙක්-විරිචාරහිත ක්රිහයාවක්, නැත්- අවිද්ය මානයි.

15. හිමිහට-ස්වාමිපුරුෂයාහට, ඇති පදමි-ඇත්තාවූ(ධන ධාන්යා දී)ජ්රමාණය, පිටතට-බාහිර ජනයාහට, කියන-කථනය කරන්නාවූ, නොතරම්-අජ්රයමාණවූ, කොහොලකමි-කුතුහල කර්මයන්, පෙත්වන-දර්ෂණය කරවන්නාවූ,ඉතිරි-ස්ත්රීතොමෝ, ගෙයි-ගෘහයෙහි, වසන-වාසය කරන්නාවූ, සැතිරිනමි-ගත්රමතැනැත්තී නමි වේ1 ගැහැනු 2 එකෙකු 3 කොහොල්කමි 276. කාවිකරෙගබර 13.සර්ග ය

16. හන්1 කිලුටුවන් ඇ ති ගෙතු හිසකේ වැටි ඇ ති

තෙතට දුර්නා ප ති ඔබලවෙස් වැනි වෙන2 පඩුරු නැ තී

17. මලිය දිවි දෙයි ය න ඇදහිලි නොවන නිතියෙ න

හිමි සහ දවස් ය න දුකට සරි කො ද දුකෙක් ලොව වෙ න

18. ලෙහිමි අන් නිවෙ සා ලැග්ගයි3 කියන බස සා

ඉදින ලිය ඉව සා කවර නම් දෙය නොඉද4 ඉව සා

16. දුරින්- දුරස්ථානයෙක්හි සිට ,ආ- ආගමනය කළාවූ , පති- ස්විමීහුගේ , නෙතට- තේන්රියට , හන්- ආච්ඡාදිතවූ , කිලුටු වත් ඇති- ක්ලිෂ්ටවස්තුව අත්තාවූ , ගෙන- ග්රලථනය කරන ලද, හිසකේ වැටි ඇති- කේශකලාප ඇත්තාවූ , ඔබලවෙස්වැනි- ( භාය්ය්‍යාඡ වගේ) දුර්වල වේෂය බඳුනු , වෙන පඬුරු- අත්යැ ප්රනභාතයෙක් , නැති- නැත්තේය .

17. මලිය- මාගේ භාය්යාස නොමෝ , දිවි දෙයි යන - ජීවිතය රැක දෙන්නීය යන , ඇහිලි නොවන - ශ්ර ද්ධාවකින් යුක්ත නුඬු , හිමි සහ - ස්වාමියෙකු හා සමඟ , නිතියෙන- අනවරතයෙන් , දවස් යන- කාලක්ෂේප වන්නාවූ , දුකට-දුඃඛයට , සර්- සමානවූ, වෙන දුකෙක්- අත්යක දුඃඛයෙක් , ලොව - ලෝකයෙහි , කොද- කවරේ ද,

18. ගෙහිමි- ගෘහස්ථාමි තෙම , අන් නිවෙසා- අත්ය, නිවසෙන යෙකිහි, ලැග්ගයි කියන- ගයනය කළේය යන , බස- වචනය, අසා -ශ්රීවණය කොට , ඉවසා (එය) අධිවාසනය කොට , ඉදින- වාසය කරන්නාවූ , ලිය- ස්න්රීළ නොමෝ , කවර නම් දෙය - කිනම් දෙයක්, ඉවසා ධිවාසනය කොට, නොඉද -වාසය නොකරන්නී ද?.

1.අන්- මුද්රිත 2.වෙණ 3.ලැග්ගයි- මුද්රිත  
13.සර්ගඉය සංජීවනි වයා මිඛියාන 277.

4.නොයිද-මුද්රිත

19. ළදකල පෙර දව ස යහපත සිතා සෙනෙන ස

මැහැලි කල්හි ද නො ස පුරව1 ගුණ අත් නොහරිනා ලෙ ස

20. තම වරදින් ස බා වේමැද සියන්2 සසො බා

යන ලෙස කර නො බා කරව යහපත ගුණෙන් සුල බා

21. දරුවන්ට3 සිනෙහැ ත4 විමල් යහසට සිනෙහැ ත4

තමහට ද5 සිනෙහැ ත4 තරේ සිනෙහැනි4 වන්න හිමි වෙ ත

19. පෙර දවස- පූර්ව කාලයෙහි , ළදකල- තරුණ අවස්ථායෙහි , යහපත- සුන්දර වූ , සෙනෙනස- ස්නේහාධියාපය , සිතා- චින්තනය කොට, මැහැලි කල්හි ද- වෘද්ධාවස්ථායෙහි ද, ගුණ- ගුණය , අත් නොහරිනා ලෙද - වර්ජනය නොකරන පරිද්දෙන් , නොප- සන් තෝෂය , පුරව- පුරණය කරව.

20. තම වරදින්- ස්වකීය අපරාධයක් හේතුකොට ගෙන , සියන්- බන්ධුන් , කර නොබා- පතිතස්කන්ධ නොව , සසොබා- ශෝභා සහිතව , සබාවේ මැද- සභාමධියු විථිමධිය යන්නි , යන ලෙස- ගමනය කරන පරිද්දෙන් , ගුණෙන්-( තමාගේ) ගුණය කරණ කොට , යහපත- සාධුත්වය , සුලබා කරව - සුලභ කරව.

21. දරුවන්ට- පුත්රාදුහිතෘන්ට , සිනෙහෙ ඇත- ස්නේහය ඇත හොත් , තමහට ද- ආත්මය හට ද, සිනෙහෙ ඇත- ස්නේහය ඇත හොත්, හිමිවෙන- ස්වාමිහු නෙරෙහි , කරේ- ස්රීරව , සිනෙහෙ ඇති වන්න - ස්නේහාත්විත වෙව.

1.පුරුදු-සමහර 2.කියන 3.දරුවන්ට 4.සෙනෙනහැන 5.තමාට ද

278 කාවිනෙගබර 13.සර්ග ය

22. සැබැවින් කළ වර ද අඟවන සිතින් නීවර ද  
කරන තැන1 ගෙයි ඉ ද දෙවෙනි වරදැයි දනුව කල්බ ද

23. බැරම2 පලගත් අ තු නැමෙන විලසින් තමන තු  
හිමි පෙම් වන දිමු තු නැමෙව ඔහු වෙන සිතා3 කටයුතු

24. ඇසිපිය හෙන ක ලේ වැලඳි අත කල4 ලිහි ලේ  
තිබන5 පියනෙප ලේ හිමින් විශොවයි6 සිතව එක ලේ

22. කල්බද- මනෝඥදේහ ඇත්තිය , සැබැවින්- සත්ය වූ පරිද් දෙන් , කළ වරද- කළාවූ අපරාධය , නිවරද- නිරපරාධයෙකැයි, අඟවන සිතින්- නිවේදනය කරන චිත්තයෙන් , ගෙයි ඉද- ගෙහි උපවේශනය කොට , කරන-කරනු ලබන්නාවූ , තැන- උත්සාහය , දෙවෙනි වරදැයි- දිවිනීය අපරාධයයි , දනුව- ජානය කරව.

23. බැරම-හරිතවම, පලගත්- එලග්ඳහණය කළාවූ, අතු- ශාඛාවන් , තමනතු- තමා කරා හෙවත් වෘක්ෂය කරා , නැමෙන විලසින්- අවනත වන පරිද්දෙන් , හිමි-ස්වාමිහුගේ , පෙම්-ප්‍රේමය, දිමුතුවන- දීප්තිමත් වන කල්හි , ඔහු වෙන- ඒ ස්වාමිහු කෙරෙහි , කටයුතු- කර්තව්‍යයන්, සිතා- චිත්තනය කොට , නැමෙව- අවනත වෙව.

24. ඇසිපිය හෙන කලේ- අක්ෂිපක්ෂමයන් නිපතන වන කල්හි ද, වැලඳි අත- ආලඬිගිත හස්තය, ලිහිලේ කල- සිව්ලවූ කල්හි ද, පියනෙපලේ- ප්‍රේමය වචනය , තිබන - නිමවන කල්හි ද ( යන) , එකලේ- එබඳු කාලයෙහි , හිමින්- සුවාමිත් හා , විශෝවයි- විශෝගය වියයි, සිතව- චිත්තනය කරව.

1.තැන් 2.බරට 3.කියා 5.අතකළ-මුද්ථිත 5.නිබද 6.වයොවෙයි-විශොවැයි

13.සර්ග2ය සංජීවනි වයා, බියා 279.

25. පවතු ලෙස වැඩක රු හිමි හට නොව නොකීක රු  
සම1 ගැහැනුන් සොදු රු නොසන පනනෙක2 මතු දවස් හ රු

26. ඉති බැමිණිට එව ර තම පියනමම දෙවි කැ ර  
දවසරිනුව නිතො ර ඔවා කැර තරවටුව පඩිව ර

27. එ බමුණුට සෙනෙහ ස තම මාලිගා අබිය ස  
හිව් මහලින් සක ස ගෙයක් සලසා නිත් හිදින3 ලෙ ස

25. වැඩකරු ලෙස-දාසියක මෙන් , හිමිහට- ස්වාමිහට, පවතු- ප්‍රකවෘත්ත වෙව, නොකීකරු නොව- දුර්වල නොව, සොදුරු- සුන්දරවූ , සමගැහැනුන්- සමාන ස්ත්රී ත් , නොසෙන පනනෙක- හාස්යර නොකරන ප්‍රඥප්තියෙකි , මතු- අනාගතයෙහි , දවස් හරු- කල්යවව.

26. ඉති මෙසෙයින්, පඩිවර- පණ්ඩිතෝත්තම තෙම ,එවර- ඒ වාරයෙහි , බැමිණිට - බිරා භ්‍රමණයට , තම

පියනමම- ස්වකීය වල්ලභයාම , දෙවිකැර - දෙවන කොට , නිතොර - නිරන්තර යෙන් , දවස් අර්නුව - කල්යවනු පිණිස , තරවටුව- තර්ජනයෙන් යුක්තව , ඔවා කැර- අවවාද කොට -( දතු දෙවකක් හා කුලකයි)

27. එ බමුණුට- ඒ බිරාච්ඡමණයා හට , සෙනෙහස- ස්නේහාධියාස ගයෙන් , තම මාලිගා අභියස- ස්වකීය ජරා සාද සම්පයෙහි , හිවි මහලින්- උච්චතමින්ගෙන් යුක්තවූ , ගෙයක්- ගෘහයක් , නිති හිඳින ලෙස- නින්ද්‍රවාසාකාරයෙන් , සකස- මනාසේ , සලසා- සම්පාදිත කොට . 1-සෑම 2.නොපත් පමණට 3.ඉඳින- මුද්දර්න

280. කාව්‍යානෙශබර 13.සර්ග ය

28. ගම්බිම් වහල් යු තු ගවසිය කසුන් මිණි මු තු

සළ අභරණ දිමු තු මෙ ඇ සවිසිර් දෙවි මහස තු

29. එ මහත්මා එව ර කුලුණෙන් පතල නරතු ර

දියවැඩමඟුල් කැ ර විසි සැපසේ වෙමින් සිරි ස ර

30. සෙන්මහපඩි සුග ත් එ රුක්දෙවි නම් සැරියු ත්

මහලු දද ගුණට ත් අනද මහතෙර මහණ යෙසු ස ත්

28. වහල් යුතු- දුසිදාසයන්ගෙන් යුක්ත වූ , ගම්බිම්- ග්රා මභූමිය , ගවසිය- සියගණන් ගෙරිනුය, කසුන්- කිඤ්චනය , මිණි- මාණි ක්‍යය , මුතු-මෙයක්තිකය , දිමුතු- දීප්තිමත්වූ , සළඅභරණ- ශාටක හා ආභරණය (යන) , මෙ ඇ- මේ ආදිවූ, සවිසිර්- සකලශ්රිභන්, මහසතු-මහාසත්ව තෙම , දෙවි- දානය කරවි.

29. එවර-තත් කාලයෙහි , එ මහත්මා - ඒ ( බෝධිසත්ව) මහෝත්තම තෙම , පතල- (ජනයන් කෙරෙහි) වියාඵ්ජනවූ , කුලුණෙන්- කරුණායෙන් , නරතුර- නිරන්තරයෙන් , දියවැඩ මඟුල්- ජගද්ධිත මඩිගලයන් , කැර- සිද්ධ කොට , සිරිසර වෙමින්- ශ්රීගසාර යෙන් යුක්තව, සැපසේ - සැපවූ පරිද්දෙන් , විසි- වාසය කෙළෙයි.

30. සෙන්මහපඩි- ඒ සේනක මහාපණ්ඩිත කෙමේ නම් , සුගත්- සුගතවූ ( අස්මත් තෙමේ) ය, එ රුක්දෙවි නම්- ඒ වෘක්ෂදේවතා නම්, සැරියුත්- ශාරිපුත්රී ( මහාස්ථවිර තෙමේ) ය, ගුණවත්- ගුණාත් විතවූ , මහලු දද- වෘද්ධ බිරාකඡ්මණ තෙමේ නම් , අනද මහතෙර- ආනන්ද මහාස්ථවිර තෙමේය, සෙසු සත්- අවශේෂ ජන තෙම, මහණ- භික්ෂුසඬ්ඨි තෙමේ යයි.

31. සදහම් සිතෙල් රන පා සඟට අසන කැර පිණි පා

සග අප වල දෙකට උ පා දො මුනිදු කී ගල පා

32. සුරනර මන කරවන තො ස් විහිද අටහයුතු බඹගො ස්

දෙසන ලෙසට ඇති අනුස ස් මුනිදු පටන්ගති සිවුස ස්

ඉති තෙළෙස්වන සග

31. සදහම් සිතෙල්-සද්ධර්ම නැමති සිංහවංශාවට, රනපා- ස්වර්ණලහාජන බදුවූ, පිණිපා කැර-ජර ණපාන කොට, අසන-ශ්රතව ණයකරන්නාවූ, සඟට-යනිසමුහයා හට, සගඅපවග දෙකට- ස්වර්ගාපවර්ග සම්පන්නිද්වයට, උපා-උපායවූ, මෙදා-මේ ජාතක ධර්මය, ගලපා-පූර්වාපරසන්ධි සවනය කොට, මුනිදු- මුනින්ද්රන යාණෝ, කී-වදාළසේක.

32. සුරනර-දේවමනුෂ්ය යන්ගේ, මන-චිත්තයන්, නොස්කර වන-තුෂ්ට කරවන්නාවූ, අටහ යුතු- අශ්ටාභිගයකින් සමන්විතවූ, බඹගොස්-බිරරන්මණෝෂය, විහිද-විසාෂ්ට කොට, මුනිදු-මුනින්ද්ර යන්වහන්සේ, අනුසස් ඇති-අනාශංසයෙන් යුක්තවූ, සිවුසස්- වතුස්සන්ය යන්, දෙසන ලෙසට-දේශනා කරන පරිද්දෙන්, පටන්ගනි-ආරම්භග්ර,හණය කළසේකි.

ත්රියෝදශසර්ගග වියාණබ්බියායනය නිමි

තු දු ස් ව න ස ග

1. දුක් සමුදය නිරෝ ද

මග සමගින් මෙකී ප ද

සැබෑ කරුණෙක් සො ද

එසිවුසස් නම්1දනුව පිරිසි ද

2. පස්කද සකෙලෙ සේ2

දුක් නම් වේය එ මෙ සේ

රුවෙයින් සන්ර සේ

සකර වින්නැණ3 නමින් මෙප සේ

3. පොළෝ4 දිය ගිනි හා

සුළං බු මෙ සතර හා

සක්සො ගත5 දිව හා

කයන් යන මේ පයා පස හා

1. දුක්- දුඃඛය , සමුදය- ( දුඃඛ) සමුදය ය , නිරෝද- ( දුඃඛ) නිරෝ ධය, සග සමගින්- ( දුඃඛනිරෝධගාමිනි)ඡ්රඛනිපදාව හා සමග, හෙකී පද- මෙකියන ලද (පද චතුෂ්ටය ) , සොද- සුන්දරවූ ( ආය්ය්ෙකීවූ), සැබෑ කරුණෙන්- සන්ය-කාරණය යන අර්තයෙන් , එ- යථෝක්ත වූ , සිවුසස් නම් - වතුස්සන්යන නමැති , පිරිසිදු- පරිච්ඡින්න කොට , දනුව- ජාතනය කරව .

2. සකෙලෙසේ- ක්ලේශ සහිතවූ, පස්කද- ස්කන්ධපඤ්චකය නෙම, දුක් නම් වේය- දුඃඛ නම් වෙයි , එමෙසේ- හේ මේ( චක්ෂ්ය මාණ ) ආකාරයයි , රු-රූප( ස්කන්ධ ) ය, වෙයින්- වේදනා(ස්කන්ධ)ය, සන්රසේ- ය ඥස්කන්ධය, සකර - සංස්කාර ( ස්කන්ධ ) ය, වින්නැණ - විඥාන( ස්කන්ධ ) ය යන , නමින් -නාමයෙන් , මෙ පසේ- මේ පඤ්චකයයි .

3. පොළෝ- පෘථිවි( ධාතුය ) ,දිය- ආපෝ ( ධාතුය යන ) ,ගිනි හා- තේඛෝ ( ධාතුව) හා , සුළං-

වායෝ( ධාතුය යන ) , මෙසතර- මේ චතුර්විධවූ , බු හා භූතරූප ද , සක්- චක්ෂුෂ( ජරමසාදය) , සො- ශ්රෝතර ( ජරසසාදය) , ගත- ඝ්රාණ ( ජර සාදය) ද යන , මේ - මෙකියන ලද , පසා පස හා -ජරකසාද( රූප) පඤ්චකය ද.

1.නම් 2.කෙලෙස් 3.වන්මන 4.පොළොව 5.ගණ-මුද්රිත  
14.සර්ග-ය සංජීවනි වයා.නිබ්බාන 283.

4. පැහැ1 සඳ ගඳ ද ර ස ඉතිරිව බව පිරිමින් ලෙ ස හදවන දිවි ඔද ස නිපන් රු මේ දනුව අටළො ස

5. පොළොව2 තදි දිය ති ගිනි හුණුවා පිරුම් ඇ ති පිහිටි වීමෙන් යු ති බදින පැසවන සලන කිස ඇ ති

6. ඇස කළුවා මැ ද පමණින් උකුණුඉස්බ ද කන්සිදුර තුළ මැ ද සියුම් තඹවත් රොමැති මුදුබ ද

4. පැහැ-වණයේ , සද-ගබ්දය, ගඳ ද- ගන්ධය, රස-රසය, ඉතිරි බව- ස්ත්රීභාවය , පිරිමින් ලෙස- පුරුෂ භාවය , හදවත- හෘදයවස්තුවය, දිවි- (රූප) ජීවිතේන්ද්ර යය, ඔදස-( කවලිකාර ආහාර සඬිබ්බා-න) ඕෂසය යන මේ අටළොස- මෙකී අෂ්ටාදශ (රූපයෝ) , නිපන් රු- නිෂ්පන්නරූපයහයි, දනුව- ජානනය කරව.

5. පොළොව- පෘථිවි ( ධාතුව) , තදි- ස්.බ්බසි, දිය- ආපෝ (ධාතුව) තෙති- ආර්ද්රනයි, ගිනි-තේජෝ ( ධාතුව) , හුණු- උෂ්ණයි, වා- වායෝ ( ධාතුව ) , පිරුම් ඇති- පුරණයෙන් යුක්තය, පිහිට වීමෙන් යුති- (පෘථිවි තොමෝ ) ජ්රනනිෂ්ඨා වීමෙන් යුක්තය , ( සෙසු භූතන්ර ය ක්රයමයෙන් ) බදින- ආබන්ධනය කරන්නාවූ ද , පැසවන- පාවනය කරන්නාවූ ද, සලන- චාලනය කරන්නාවූ ද, කිසඇති- කාන්ය ඇත්තේයි.

6. ඇස-අක්ෂිහුගේ, කළුවාමැද- කෘෂ්ණරූප මධ්යියෙහි, පමණින්- ජ්රමාණයෙන් , උකුණුහිස් බද- යුකාශීර්ෂයක් හා සමා නවු( චක්ෂුෂජරහසාදය ද), කන්සිදුර තුළ- කණ්චිජ්රා භ්ය න්තරයාගේ, මැද- මධ්යයෙහි, සියුම්- සුක්ෂමවූ, තඹවත්- තාම්රවණවූත්ත , රොමැති- රෝමාන්විතවූ, මුදු බද- අඬුලිමුද්රානකාරවූ (ශ්රොතන්රාජ්රසසාදය ද ) .

1.පැස; පැහැය-සමහර; පැහැද-මුද්රිත 2.පොළෝ; පොළොව-ඇතම් 284. කාවි්ෙශබර 14.සර්ග)ය

7. නැහැස්දුර ඇතුළු න එළකුර සටහනින් යු න දිවමැදෙහි මුදුන න උපුල් පෙනි අග සදිසි තැන්ප න

8. කෙස් ලොම් නිය දන ග වියළි සම් මිස සෙසු ඇ ඟ පුලුනේ තෙලක් ර ග පැතිර සිටිනේ පසාදය ඇ ඟ

9. නිල් ඇ පැහැය වේ මිනිස්බස් ඇ සද වේ ගඳ දෙ1 රස සය වේ ඉතිරි බැව් ලිය විලස මුල් වේ

7. නැහැස්දුර ඇතුළුන- නාසිකාවජ්රාලභ්යශන්නරයෙහි , එළකුර සටහනින්- එඩක බුරසංස්ථානයෙන්, යුන-යුක්තවූ( ඝ්රා ණජ්ර සාද ය) ද,දිවමැදෙහි- ජිහ්වාමධ්යහයෙහි , මුදුනන- මස්තකයෙහි , උපුල් පෙනි

අග සදිසි- උත්පලදලාග්ර-යක් බඳුනු , තැන්- ස්ථානයට , පත- ප්රා ප්‍රතනු( පිත්වාප්රසාදය ද)

8. කෙස්- කේශය, ලොම්- රෝමය, නිය- නබය, දනග- දන්තාග්රකය, වියළි සම මිස- ශුෂ්කවර්මය යන මොවුන් හැර, සෙසු ඇඟ - අවශේෂ ශරීරයෙහි , පුලුනේ- පිටුයෙහි, තෙලක් රඟ- තෙලයක් සේ , ඇඟපසාදය- කායප්රලසාදය ද, පැතිර-වියාප්තවැ, සිටිනේ- ස්ථිතිය කෙරේ.

9. නිල් ඇ -නිලවණ්ණාදිය, පැහැය වේ-වණ්ණයා වේ , මිනිස්බස් ඇ- මනුෂ්‍යරවාක් ආදිය , සද වේ-ශබ්දය වේ, ගද- ගන්ධය තෙම, දො- (සුගන්ධ දුර්ගන්ධ විසින්) දෙකෙක් වේ, රස-රසය තෙම, සය වේ- (කෂාය මධුරාදීන්) ෂටිකයෙක් වේ,ඉතිරි බැව්- ස්ත්‍රී භාවය තෙම, ලිය විලස මුල් වේ- ස්තරිකවිලාසය මුල් කොට ඇත්තේ වේ.

1.ගද ද 14.සර්ග ය සංජීවනි වයාටිතඛියා 285.

10. දැළි ඇ පුමන් සැ ටි පිරිමි බව මුල්ව1 සි ටි අදවන2 මන් පිහි ටි ලේය3 කුළුදුල් පමණ ලය සි ටි

11. දිවි සෙසු රූ4 රකි න උපුල් රකිනා දිය මෙ න කන බොජුනෙහි සිටි න ඔදය රුකද අටළොසක් ව න

12. අරමුණු රස විඳි නු වෙයිත්කද සන් හඳුන නු රුසක් ඇ එක්ව නු පහසි පොපියනු සින් සෙයින් ව නු

10. දැළි ඇ-දායිකා ආදිනු , පුමන් සැටි- පුරුෂාකාරය තෙම , පිරිමි බව -පුරුෂභාවය , මුල්ව- මූලකව , සිටි- පිහිටිසේය , මන් පිහිටි- මනෝධාතු මනෝවිඥානධාතු දෙදෙනාහට ආධාරවූ, අද වන- හෘදයවස්තුව තෙම , ලස සිටි - හෘදයෙහි ස්ථිතවූ , කුළුදුල් පමණ අඛණ්ඩත්වය ප්රමාණවූ , ලේය- ලෝහිත වේ.

11. උපුල් රකිනා- උත්පලයන් රක්ෂණය කරන්නාවූ , දිය මෙන-ජලය මෙන් , සෙසු රූ- (තමා හා සහජාත) අවශේෂ රූප යන් , රකින- රක්ෂණය කරන්නාවූ , දිවි- ( රූප) ජීවිතය , කන බොජුනෙහි- අනුභව කරන භෝජනයෙහි, සිටින- ස්ථිතිය කරන් නාවූ , ඔදය- ඔෂස යයි. රුකද- රූපස්කන්ධය තෙම , අටළො සක් වන- අෂ්ටාදශප්රභණ්ද වන්නේය .

12. අරමුණු රස- ආලම්බනයාගේ රසය , විඳිනු- වින්දනය කරන්නේ, වෙයිත්කද- වේදනාස්කන්ධයවේ , හඳුනනු- (ආලම් බනයන්) සඤ්ජානනය කරන්නන් , එක්වනු- සම්මිශ්‍රනය , පහසි- ස්පර්ශයවේ , සින්- චිත්තයෙහි , පොපියනු- ස්පන්ධනය හෙවත් සහජාත වෛතසිකයන් ආයුහනය , සෙයින් වනු- චේතනා වන්නීය.

1.පිරිමි බව මුල්වී- මුද්රිත;පිරිමින්බව-ඇනම් 2.හදවන-මුද්රිත 3.ලේ ද 4.සේතූරු 286. කාව්‍යුග්‍යෙබර 14.සර්ග4ය

13. එකඟ සින් පිහිට නු දිවි වේ සතන් නොසිදු නු1 සින් අරමුණු යව නු මෙනෙහිකරු නම්වනී2 සලකා නු

14. අරමුණු සහජද මි නගනුය3 වේ විතක් න මි අලභන පිරිමඳු මි විසර4 නිරණය වේදි5 මොක්න මි

15. නොපසුබැස ඔසව නු6 විරිය පිති7 නොස්ව නු කරනුව කැමති8 ව නු සැඳෑ9 මෝහය පින් මුළාව නු

13. සින් පිහිටනු- චිත්තයාගේ සමාධානය , එකඟ- ඒකාග්ර තාවවේ, සතන්- සන්නානායාගේ , නොසිදුනු - අවිච්ඡේදය,දිවි වේ- (අරූප)ජීවිතයවේ, අරමුණු- ආලම්බනයෙහි, සින් යවනු- චිත්තාභෝගය, මෙනෙහිකරු නම්වනී- මනසිකාර නම්වත් යයි, සලකනු- සංලක්ෂණය කරනු.

14. සහජදම්- සහජාත ධර්මයන්, අරමුණු-ආලම්බනයට, නග නුය- ආරෝපණය , විතක් නම් වේ- විතර්ක

නම්වේ, අලභන- ආලම්බනයාගේ , පිරිමැදුම්- පරිමාර්ජනය , විසර- විචාර නම්වේ, නිරණය- (ආලම්බනයාගේ) නිණිය නෙම, අදිමොක් නම් වේ- අධිමෝක්ෂ නම් වේ.

15. නොපසුබැස- අනවලීනව, ඔසවනු- උත්ථාපනය, විරිය- විශ්ශ්ෂ නම් වේ , නොස්වනු- තුෂ්ටවීම , පිති- ජරී,ති නම්වේ. කරනුව- කරනු පිණිස, කැමති වනු- කාමිය තාව, සැදැ- ඡන්දනම්, සිත්- චිත්තයාගේ, මුළාවනු- මුළුවීම, මෝහය-මෝහ නම් වේ.

1. නොසිදනු-මුද්රිත 2.වෙනි-සමහර;වේය-මුද්රිත 3.නගනුව-මුද්රිත 4.විහර 5. වෙයදි-මුද්රිත 6.ඔස්වනු- මුද්රිත 7.පිතිද 8.කරණු කැමති 9.සදය-මුද්රිත

14.සර්ග-ය සංජීවනි වයා.මිබියාෝ 287.

16. අහිරික අනෝතප ප පවට විළි නැති නොබනු ය නසන්සුන්<sup>1</sup> සිතනු ය දනුව උදහස් නමැයි සබව ය

17. ඇලුම්<sup>2</sup> ලොබ නම් වේ සිත්පෙරළි දිටු නම් වේ උඩගු බව මන් වේ ගැටෙන බව සිත් දෝස නම වේ

18. අන් සැපත නොසහ නු ඉසා නම් වේ දැනගු නු තම සැපත සභව නු මසුරු නම් වේ කියා සලක නු

16. පවට-පාපයට, විළි නැති- විරිඛා නැති බව හා, නොබ නුය- අභායනය, අහිරික අනෝතපය-අහිරික අනෝත්තප්ප (දෙක) වේ, නසන්සුන්-සන්තිෂණ්ණ නුටු හෙවත් ආශාන්තවු , සිතනුය- චිත්තනය , උදහස් නමැයි- උද්ධව්ව නමැයි, සබවය- ස්වභාවයෙන් , දනුව- ඡාතනය කරව.

17. ඇලුම්-ආලය, ලොබ නම් වේ- ලෝභ නම්වේ , සිත්පෙරළි- විපරිත චිත්තනය , දිටු නම් වේ- දෘෂ්ට නම් වේ , උඩගු බව- උත්තනභාවය , මන් වේ -මාන නම් වේ , සිත් -චිත්තයාගේ, ගැටෙන බව-ඝට්ටනත්වය , දෝස නම් වේ- ද්වේෂ නම් වේ,

18. අන්ප සැපත- අන්යාවගේ සම්පත්තියෙහි , නොසහනු-අමර් ෂය, ඉසා නම් වේ- ඊෂ්ථ්‍යාගේ නමැයි කියා , දැනගනු- ඡාතනය කරනු, තම සැපත- ආත්මීය සම්පත්තිය , සභවනු- නිගුහනය, මසුරු නම් වේ කියා -මාත්සය්රිත්ම නම් වේ යයි සලකනු- සංලක්ෂ ණය කරනු.

1.නොසන්සුන්-මුද්රිත 2.ඇලුම්-මුද්රිත

288. කාව්ලුෙශබර 14.සර්ග ය

19. කළ නොකළ උදෙ සා පසු තැවිලි වනු කුකු සා තැන නැති බැව් උ සා දුඹුල් බද<sup>1</sup> මිදු සැක විසිකි සා

20. සැදැහැ සිත් පැහැදු මි සිහි කරනු වේ සති න මි පවට විළි හිරි න මි යළිදු පවටම බනු ඔනප් න මි

21. අලොබ නොඇලෙනු<sup>2</sup> වේ අදොස් නොම සැඩිබව<sup>3</sup> වේ සමව පැවතුම් වේ එ මැදහත් නම්වති<sup>4</sup> පළ වේ

19. කළ නොහැක උදෙසා- කෘතාකෘතකර්මයන් සදහා, පසු තැවිලිවනු- පශ්චාත්තාප වීම, කුකුසා- කුක්කුච්ච නම්, උසා නැති බැව්- උත්සාහයාගේ අභාවය , තැන-ථිත නම්, බද-කාය යාගේ, දුඹුල්- දුර්වලත්වය හෙවත් ග්ලානිය, මිදු-මිද්ධ නම්, සැක-ශඩ්කාව, විසිකිසා- විචිකිච්චා නම් ,

20. සිත් පැහැදුම්-චිත්තයාගේ ජරවසන්තත්වය , සැදැහැ- ශ්ර ද්ධා නම්, සිහි කරනු -ස්මරණය කිරීම, සති



නම් වේ-ස්මෘති නම් වේ, පවට-පාපයට , විළි- විරිඬාව, හිරි නම් -හිරි නම් වේ , යළිදු- නැවත ද, පවටම- පාපයටම ,බහු- බියවීම ,ඔතප් නම්- ඔත් තප්ප නම්.

21. නොඇලෙනු-ලග්න නොවීම , අලොබ වේ- අලෝභය වේ, නොමසැබිබව - අවණ්ඩික්කභාවයම , අදොස් වේ- අද්වේෂ නම් වේ, සමව පැවතුම්- සමාන ප්රකාශනත්තිය (යන යමක්), වේ-විද්යමාන ද, එ-එය , මැදයහන් නම්වනී -මධ්ය(ස්ථාන නම් ඇත්තේ යයි , පළවේ- ප්ර කාශ වේ.

1. දුඹුල්බව -බොහෝ 2.නො ඇලුම්-මුද්රිත 3.දැඩිබව-මුද්රිත; දැඩිදොස් දොස් බව- බොහෝ 4.වෙනි- සමහර; වේය-මුද්රිත 14.සර්ග ය සංජීවනි වයා-යයබ්බාර 289.

22. කය සිත සහැල්1 බ ව නොබර බව හා මුදු බ ව කමෙහි පොහොසත් බ ව ගිලන් නොව ඇද නොවනු2 ඇති බ ව

23. පිරිසුදු3 බැව් තෙප ල කිරිය පිරිසුදු4 මනක ල යළි නොකිලුටු5 දිවෙ ල කුලුණු අත් දුක් නොඉවසනු බ ල

24. සැපවැඩි සත වෙ නා සතුටු වන සේ6 මුදි නා තිලකුණු දැනග නා පැනය පනසෙකි සකර සම නා

22. කය සිත-කායචිත්ත (දෙදෙනාගේ ) , සැහැල් බව- දරට රහිතත්වයවූ කායපස්සද්ධි චිත්තපස්සද්ධි දෙකය , නොබර බව හා - අගුරත්වය හා හෙවත් කායලහුතා චිත්තලහුතා දෙක හා , මුදු බව- මෘදුත්වය හෙවත් කායමුදුතා චිත්තමුදුතා දෙකය , කමෙහි පොහොසත් බව - කර්මයෙහි සාමාර්ථයෙය හෙවත් කාය කම්මඤ්ඤතා චිත්තකම්මඤ්ඤතා දෙකය , ගිලන් නොව- ග්රාන නොව (පැවැත්මය ) හෙවත් කියපාගුඤ්ඤතා චිත්තපාගුඤ්ඤතා දෙකය ඇද නොවනු -ආර්ජ්ජමයාගේ , ඇති බව- අස්තිත්වය හෙවත් කායුජ්ජකතා චිත්තුජ්ජකතා දෙකය.

23. තෙපල-වාක්හුගේ , පිරිසුදු බැව් -පරිශුද්ධත්වය හෙවත් සම්මාවාචාය , මනකල- මනෝඥවූ , පිරිසුදුකිරිය - පරිශුද්ධ ක්රියාය හෙවත් සම්මාකම්මත්තය , යළි- නැවත , නොකිලුටු දිවෙල - අක්ලිෂ්ටජීවිකාය හෙවත් සම්මාආජීවය , අත් දුක්- අත්යල යන්ගේ දුඃඛයන්, නොඉවසනු -අසහනය , කුලුණු- කරුණා නමැයි, බල-දර්ශනය කර,

24. සැපවැඩි- සුබේධිතවූ , සත වෙත - සත්වයන් කෙරෙහි, සතුටුවන සේ - සන්තුෂ්ටවන ආකරවූ, මුදිතා- මුදිතාවය , තිල කුණු-තර්-ලක්ෂණය , දැනගතා- ජානනය කළාවූ, පැනය- ප්රනඥා යයි කියා, සමතා සකර -සියලු සංස්කාරස්කන්ධය තෙම , පනසෙකි- පඤ්චාශද්ධර්ම කෙනෙකි.

1.සිහිල්-මුද්රිත 2.නොවන 3.පිරිසිදු-මුද්රිත; පිරිසිනු-ඇතම් 4.නොකිලිටි- මුද්රිත 5.වනුයේ-මුද්රිත 290. කාවිවෙශබර 14.සර්ගනය

25. පදතුන් දැනුම් යි ත් විනැණකද යයි නම් යු ත් මෙ පස්කද දුක් ස ත් මිට මුල්වේ සමුද නම් ස ත්

26. කම් නමැති කුඹු රේ එසින් බිජුවට නොහැ රේ අවිදුකස1 වපු රේ උපදි තණපින්2 මෙකද අකු රේ

27. පිළිවෙළිනුපදනෙ ත් නොවේ ඉසුරැ කරුනෙ ත් සසර දොස් විසිදි ත්4 නිරෝදය නම්5 නිවන සැපව ත්

25. පදතුන් දැනුම්- පදාර්ථයන් ජානනය කරන්නාවූ , සිත්- චිත්තය තෙම , විනැණකද යයි-

විඥානස්කන්ධය යන, නම්යුත්- නාමයෙන් යුක්තවේ, මෙපස්කද -මේ ස්කන්ධපඤ්චකය නෙම, දුක්ඝත්- දුඃඛසත්යම නම්වේ, මීට මුල්-මේ දුඃඛසත්යයයට මූලකාරණ වූයේ, සමුද නම් සත්වේ- සමුදය සත්යඤ නම්වේ.

26. කම් නමැති- (කුහලාකුශල) කර්මලක්ෂණවූ, කුඹුරේ- ක්ෂේත්ර යෙහි, එසින් බිජුවට - ඒ (සහජාන අභිසංස්කාර ) විඥාන නමැති බීජය ,අවිදුකස- අවිද්‍යාව නැමැති කර්කෂක නෙම , නොහැරේ- අත් නොහැර, වපුරේ-වාපනය කෙරෙයි , තණපින්- (සඬිගණ හන අනුබ්බ හන වසයෙන් උපකාර) තෘෂ්ණා නමැති ජලය කරණකොට ගෙන, මෙකද අකුරේ- මේ ස්කන්ධ නමැති අඬිකුරය නෙම, උපදි- උප්පන්න වේ.

27. පිළිවෙළින්- (ස්කන්ධ ධාතු ආයතනයන්ගේ පරම්පරාසඬි බියානු)පරිපටියෙන්, උපදනෙන්- ජනිතවන හෙයින් , ඉසුරු- ඊශ්වරාදිවූ, කරුනෙන්- කාරකයන් කරණකොට ගෙන, නොවේ-(ජනනය ) නොවෙයි, සසර දොස්-සංසාර දෝෂයාගේ, විසිදින්-විච්ඡේදයෙන් , නිරෝදය නම් -නිරෝධ සත්යස නම්වූ, සැපවත්- (අවේදයිත) සුඛයවූ, නිවනි- නිර්වාණය වේ.

1. පස්-මුද්දර්ත 2.තණබිත්;තැණපින් 3.නොමවේ ඉසුරු කරුණෙන් 4.විසිදින්-මුද්දර්ත 5.නිරෝ ද නම් ඒ -මුද්දර්ත 14.සර්ග(ය සංජීවනි වයිරබ්බි 291.

28. මහසත් මනක ලේ සම්දිටු විකප්1 තෙප ලේ කමත්2 සහ දිවෙ ලේ අටඟි වැර4 සිහි එකඟි නිම ලේ

29. දෙක තුන තුන බැගි න මෙ අටඟ5 සැබැව් වහලි න නුවණෙනි6 සිලි දැහැ න ඇතුළු වන ලෙස දනුව කෙරෙමෙ න7

30. පළමුව සිල්විසු දු පාමොක් ඉදුරුසැවුරු දු දිව්වැටුම පිරිසු දු පසය පස්විකුමැ සිවු සිල්ක දු

28. මනකලේ -මන:කල්ය වූ, මහසත්- මාර්ග සත්යය නෙම, සම්දිටු විකප් තෙපලේ- සම්මාදිට්ඨි සම්මාසම්කප්ප සම්මාවාචා යන තුන ද, කමත් සහ-සම්මාකම්මන්තය හා සමග , දිවෙලේ- සම්මා ආජීවය ද, වැරසිහි- සම්මාවායාම සම්මාසනි යන දෙක ද, නිමලේ- නිර්මලවූ, එකඟි- සම්මාසමාධිය දැයි, අටඟි- අෂ්ටාඝ්ඨ යක් ඇත්තේ (වේ)

29.මෙ අටඟ - මේ අඬිගාෂ්ටකය , සැබැව් වහලින-ස්වභාවෝප කාරීත්වයෙන් , නුවණෙනි- ප්රමඤායෙහි ද, සිලි- ශීලයෙහි ද, දැහැන- සමාධියෙහි,කෙරෙමෙන- යථාක්රමයෙන් , දෙක- ද්විකය, තුන- ත්රිමකය , තුන බැගින - ත්රි-කය යන විභාගයෙන් , ඇතුළු වන ලෙස - සඬිගෘහිත වන ආකාරය , දනුව- ජානනය කරව.

29. පළමුව- ප්රරථමවැ, පාමොක්-ප්රා.නිමෝක්ෂ සංවරය ද, ඉදුරු සැවුරුදු- ඉන්ද්රී ය සංවරය ද ,පිරිසුදු දිව්වැටුම- ආජීවපාරිශුද්ධිය ද, පසය පස්විකුමැ- ප1ත්ය ය ප්රුත්ය වේෂණය ද යන, සිවුසිල්කදු- චතුර්විධ භීලස්කන්ධය නෙම , සිල්විසුදු- ශීලවිශුද්ධි නම්වේ.

1.විතක්- මුද්දර්ත 2.කමුත්-මුද්දර්ත 3.දිවලේ 4.වර 5.අඟට-මුද්දර්ත 6. නුවනේ 7.කෙරෙමින- මුද්දර්ත 8.ඉදුරු සැවරදු 9.පිරිසිදු-මුද්දර්ත

292. කාවිමුගෙබර 14.සර්ග ය

31. උවසර්නි යුතු ව න රුවාරු අට ගණනි න සමවත් වෙද දැහැ න එබව සින් පිරිසුදු1 ය වෙසෙසි න

32. ඉතිරස2 පස්විසු දු එයින් මෝ දිටු පිරිසු දු3 නම සිවු අරුක දු වේය රූපය අටරරුක දු

33. නමරු දෙක හැරා නැත අත් පුඟුල් බැහැරා පැවත දෙක නොහැරා සියලු කටයුතු වේය නිතොරා

31. උවසරිනි- උපවාර (සමාධි) යෙන් , යුතු වන- යුක්තවන්නාවූ , රුවාරු- රූපඅරූපභූමිගතවූ , ගණනින- සඬ්ඛියා වශයෙන් , අට- අෂ්ටවිධවූ, දැහැනසමවත්- යම් ධියානන සමාපත්තියක්, වෙ ද- විද්ධිමාන වේ ද , එබව- තද්භාවය හෙවත් ඒ අෂ්ටවිධසමාපත්තිය, වෙසෙසින -විශේෂයෙන් , සිත් පිරිසිදුය- චිත්ත විශුද්ධිය වේ.

32. ඉතිරි- අවශේෂවූ , පස්විසූදු- පඤ්චවිශුද්ධීන්, අස- දැන් ශ්රේවණය කර, එයින්- ඒ පඤ්චවිසූද්ධීන් අතුරෙන් , මෝ- මේ කියනු ලබන්නී, දිට්‍තිපිරිසූදු- දෘෂ්ටිවිශුද්ධියයි, සිවුඅරුකදු- සතර අරූපස්කන්ධයෝ, නම- නාම නම් වෙති , අටරරුකදු- අෂ්ටා දශවිධ රූපස්කන්ධය තෙම, රූපය වේය- රූප නම් වේ.

33. නමරු දෙක- නාමරූපද්වය , හැරා- වර්ජනය කොට, බැහැරා- (එයින්) පිටත්වූ, අත් පුඟුල්- ආත්මයෙක්හෝ පුද්ගල යෙක්, නැත- අවිද්යතමානයි, දෙක- ( ඒ නාමරූප) ද්වය, නොහැරා- අවිසුක්තවැ, පැවත- ජ්රතවෘත්ත වීමෙන්, නිතොරා- නිරන්තරයෙන්, සියලු කටයුතු- (ගමනාගමනාදි) සකල ක්රියාජානය, වේය- වන්නේය,

1. පිරිසිදු-මුද්රිත 2. ඉතිරිය-බොහෝ; පළමුව-ඇතම් 3. පිරිසිදු-මුද්රිත 14. සර්ගසය සංජීවනි වයා, ඛියාර 293.

34. දැ අද පිළි දෙදෙන කිසි යා නොහෙති1 වෙනවෙ න යෙති සමඟවූ තැ න එවෙති2 නමරු දෙක ද පවතින

35. නොඅමුදරු වෙ නේ ගිනි පමනනැත3 ඔවු නේ දැනුම ද ඒ මෙ නේ ඉදුරු අරමුණු මෙ ඇ විසි නේ

36. මමය මාගේ මේ සිත වරදවා4දැනු මේ බලා දඩුරුව මේ සොදුරු ලියකැයි සිතා වැනි මේ

34. දැ අද- ජාත්යේන්ධය, පිළි- ජාතිපඬිගුලය ( යන) , දෙදෙන- ද්විජනයෝ , වෙන වෙන -පාඨක් පාඨක්වැ , කිසි- කිසිනැතෙ කත්, යා නොහෙති- ගමනාර්ථයෝ නොවෙති , සමඟවූ නැත - සඬ්ගතවූ කල්හි , යෙති- ගමනය කළ හෙති , නමරු දෙක ද- නාමරූපයුග්මයාගේ ද , පවතින- ජ්ර වර්තනය, එවෙති එබඳුයි.

35. නොඅමුදරු- ශුෂ්කකාශ්ඨවත්වූ , වෙතේ- අරණ්යවයෙහි, ඔවුනේ- ඒ කායධ්යන්ගේ , පමනන ඇත- ජරේමථනය ඇති කල්හි , ලිනි-වන්නියුත්පාදය ( යම්සේ ද) ඒ මෙතේ- එපරිද්දෙන් , ඉදුරු අරමුණු- ඉන්ද්රියය ආලම්බනය යන , මෙ ඇ විසිනේ- මේ ආදීන්ගේ වශයෙන් හෙවත් ප්රිසාදාලම්බනසට්ටන ආලෝකමනසි කාරයන්ගේ වශයෙන් , දැනුම ද - විඤානෝත්පත්තිය ද( වේ) .

36. මේ-යථෝක්ත නාමරූපද්වය , මමය- ආත්මයෙමියි ද , මාගේ -ආත්මීය යයි ද, සිත වරදවා- චිත්තවිපර්යාසාආත්මස කොට, දැනුමේ- ජානනය කිරීම ( කෙබඳු දැයි කියත් හොත් ) , දඩුරුව- කාශ්ඨමය රූපය , බලා- අවලෝකනය කොට , මේ-මෙය, සොදුරු ලියකැයි- සුන්දර ස්ත්රීලයකැයි , සිතා වැනි මේ -චිත්ත නය කරන්නාක් වැනි මැයි .

1. කිසිනැත නොයෙති-සමහර 2. නවැනි-බොහෝ 3. පැමිණිනැත-හැම 4. සිතා වරදට-මුද්රිත; සිතනු වරදට-සමහර

294 කාව්යවශෙබර 14 සර්ගසය

37 සිත ඇඟ මෙදෙක මි ස වෙන අත් නැතැයි දන් ලෙ ස දිවු පිරිසුදු1 සක ස දනුව වියනිනි2 සැබෑ මේ බ ස

38 පිළිසඳ ද පැවතු ම දනවා විවා ජනක ම උපදන පලන් ඇ ම3 කලක් සිටුවා පිටිවහල්ක ම

39 උපපිළ උපද නා සුවදුක් කෙරෙයි4 පෙළෙ නා උපසිදි5 කම් වෙ නා දුඹුල්කම් සිද විපාක දෙ නා

37 සිත ඇඟ-විත්ත කාය යන, මෙදෙක මිස -මේ (ධර්මත)ද්වය මුත් , වෙන -(මෙයින්) අත්යමවූ , අත්-ආත්මෙයක්, නැතැයි- නැත්තේයයි, දන් ලෙස-විඥනවූ ආකාරය , දිවුපිරිසුදු-දෘෂ්ටි විශුද්ධි නමැයි , වියනිනි-වියනක්තයෙනි, සැබෑ-සත්යදවූ , මේ බස - මේ භාෂිතය , සකස -සන්කෘත කොට , දනුව -ජානනය කරව.

38 ජනකම-ජනකකර්මය නෙම , පිළිසිඳ ද-ජරානිසන්ධියෙන් ද, පැවතුම -ජරමවෘත්තියෙනි ද, විවා දනවා -විපාකජනනය කරවයි, පිටිවහල්කම-උපස්තම්භකර්මය නෙම, උපදන -ජායමානවූ, ඇමපලන්-සකලඵලයන් , කලක් -(විර)කාලයක්, සිටුවා-ජර නිෂ්ඨිත කරවයි. 39 උපපිළ-උපපිඩකර්මය නෙම ,උපදනා -ජායමානවූ, සුවදුක්-සුඛදුഃඛයන් , පෙළෙනා කෙරෙයි -පිඩිතයන් කෙරෙයි , උපසිදිකම්-උපච්ඡේදකකර්මය නෙම , වෙනා -අත්යතවූ දුඹුල් කම් -දුර්වලකර්මයන් , සිද-ඡේදනය කොට , විපාක දෙනා-(නමාගේ) විපාකය දානය කෙරේ,

1 පිරිසිදු-බොහෝ 2වියතුනි 3.හැම-මුද්දර්ත 4.කෙරේ:කෙරෙහි උපසිදු-මුද්දර්ත 14 සර්ගමය සංජීවනී වියා බියාම 295

40. ගුරුකම් පුරුදුක මි අසල්කම් සෙසු කළක මි නැත නැත පළමු ක මි කිසැක පල දෙයි පසුව1 කී ක මි

41. ජවන්සින් සතතු රු ඇසෙයිනා2 මෙහි පලක් රු එසන්වනු3 අනතු රු බැවෙහි4 පල දෙයි එහිම5 පසතු රු

42. අනායෙහි යම් ක ල පල දෙයි6 වසර ලත් ක ල සසරසර නැති ක ල වේය වූකම් නොදෙන කිසි ප ල

40. ගුරුකම්-ගුරුකර්මය , පුරුදුකම්-ආචාරිකකර්මය, අසල් කම්-ආසන්නකර්මය, සෙසු-අවිශිෂ්ටවූ , කළකම්-කෘතන්වාත් කර්මය (යන මොවුන් අතුරෙහි) පළමු කම් -පූර්වෝක්ත කර්මක යන් , නැත නැත-නැති නැති කල්හි , පසුව කී කම්-පශ්චා දුක්තවූ කර්මය නෙම,නිසැක-නිශ්චයෙන් , පල දෙයි -විපාක දානය කෙරේ. 41.ජවන්සින් සතතුරු -(ඒකාවර්ජන විචියෙහිවූ) සජ්තජවන චිත්තයන් අතුරෙහි ,ඇසෙයිනා -(කුශලවූ හෝ අකුශලවූ හෝ) ජර්ථම ජවන චේතනා නොමෝ, මෙහි-දෘෂ්ටධර්මයෙහි , පලකුරු- විපාක දෙන්නි(වෙයි ) එසන්වනු-(ඒ විචියෙහි ) සජ්තමජවන චේතනා නොමෝ, අනතුරුබැවෙහි -අනන්තරාත්ම භාවයෙහි , පලදෙයි-විපාකදානය කරන්නීය , එහිම -ඒ ජවන විචියෙහිම, අතුරුපස-අන්තරචේතනා පඤ්චකය හෙවත් ද්විතීය තෘතීය චතුර්ථ පඤ්චම ෂෂ්ඨ යන ජවන චේතනා පස -(මතු කව හා සම්බන්ධයි ) 42 අනායෙහි -අනාගතයෙහි , යම් කල -යම් කාලයෙක්හි (අවකාශ ලබා ද), අවසර ලත්කල-ලබ්ධාවකාශවූ ඒ කාලයෙහි , පලදෙයි -විපාකදානය කෙරෙයි ,සසරසර -සංසාරගමනය ,නැති කල අවිද්ය මානවූ කල්හි , කිසි පල නොදෙන -කිසිත් විපාකයක් නොදෙන්නාවූ , වූකම් වේය -අභූත්කර්ම(අහෝසිකර්මම) නම් වන්නේය. 1.පළමු 2.අය සෙවූන-මුද්දර්ත 3එසන්වන 4බෙවෙහි-මුද්දර්ත:බයෙහි - ඇතම් 5.පලදෙවි-ඇතම් පලදේ මෙහිම-මුද්දර්ත: පලදේ-මුද්දර්ත

43. කම් දොළොස මෙකීය න කම්වට ඇතුළු කොට ගෙන කම්පල දෙන විසි න නමට රුවට ද පසන් පිරිගෙන

44 සැක දුරුකරනු වේ සැක විතරණ විසුදු වේ මග ද පැන පන1 වේ නොමග දැනුම2ද මගමග වේ

45 අටනැණ විසින් හු දු3 විවසුන් සසනුලොමිනු දු යුත් නැණ විනැණබ දු4 දනුව පිළිපදනැණදසුන් සු දු

43මෙ කියන-යථෝක්තවු , කම්දොළොස-ද්වාදශකර්ම යන්, කම්වට-කර්මවෘත්තයට ඇතුළු කොට ගෙන-අන්තර්ගත කොට ගෙන ,කම්පල දෙන විසින -කරුමවිපාකදානය කිරීම් වශයෙන් , නමට-නාමයට ද රුවට ද-රූපයට ද පසන් -ජරයන්ය යන් පිරි ගෙන-පරිග්රහණය කොට -(මතු කව හා සම්බන්ධයි)

44.සැක දුරුකරනු වේ-ශඛිකා දුර්කරණය (යන යමෙක්) ඇද්ද (හෙතෙම ) සැක විතරණ විසුදුවේ -කාචික්ෂා විතරණවිශුද්ධි නම් වේ, වේ පන-විචිජ්රුනිපත්තවු, පැන-(විදර්ශනා)ඥානය,මගද- මාර්ගයයි (දැනීම)ද,නොමග-(අවභාසාදී උපක්ලේශසම්බියා-න) අමාර්ගයාගේ, දැනුමද-ජානනය ද, මහාමග වේ-මාර්ගාමාර්ග (ඥානදර්ශනවිශුද්ධිය නම්) වේ

45 හුදු-ශුද්ධවු විවසුන් අටනැණ විසින්-(උදයවියඛයානුදර්ශ නාදී) විදර්ශනාඥනාෂ්ටකයෙන් ද, සසනුලොමිනුදු-සත්යනු ලෝමඥයෙන් ද, යුත් -යුක්තවු විනැණබදු-විඥානජරසතිබද්ධවු , නැණ-ඥානය , පිළිපදනැණදසුන් සුදු-ජරුනිපද්ඥානදර්ශනවිවිශුද්ධි නමැයි, දනුව-ජානනය කරව, 1.පන්-මුද්රිත 2.දැන්ම-මුද්රිත 3.යුත්-මුදු 4.නවනැණ එබදු,මුද්රිත යුත් නැණ වණන එබදු-සමහර 14.සද්දිය සංජීවනී විශුඛිය3 297

46. සෝවාන් සෙදගැ මි අනගැමි රහන්මග න මි සතරමග නැණ තු මි වේය නැණදසුන පිරිසුදු1 න මි

47. දුකින් බය ගත් වා බෝකර කරුණු පෙන් වා නිවන් සැප දන් වා දෙසි මගසස් මුනි ලගන් වා

48. කුලුණු නුවණ රු සාය සමනැ සාය සඟ සබමැද දෙ සාය සිවුස සාය සතන් සෙන සල සාය නොවල සාය කෙළේ ලොවැඩි නොසාය මේ ලෙ සාය

ඉති තුදුස්වන සග

46.සෝවාන් -ශ්රෝ තථාපත්ති(මාර්ගය) සෙදගැමි- සකෘදාගාමී (මාර්ගය) අනගැමි-අනාගැමි(මාර්ගය) රහන්මග නම් අර්හත් මාර්ගය යන නමිවු උතුම්-ලෝකෝත්තරවු, සතරමග නැණ - චතුර්මාර්ගඥානය තෙම, නැණදසන පිරිසුදු නම් වේය-ඥානදර්ශන විශුද්ධි නම් වන්නේය. 47. මුනි-සම්යතයක්සම්බුද්ධ තෙම , දුකින්-දුඃඛ (සත්යනදේශනා) යෙන් , බය ගත්වා -භයග්රනහණය කරවා බෝකර -(තත්) ජ්ර භවය කරන්නාවු , කරුණු -(සමුදය සම්බියානන) කාරණය , පෙන්වා- දරුශනය කරවා , නිවන්සැප (ඔවුන්ගේ නිරෝධය වු) නිර්වාණ සුඛය , දන්වා-අවබෝධ කරවා , මගහස් -මාර්ගසත්යය, ලගන්වා- චිත්තයට ජ්ර වේශ කරවා, දෙසි-දේශනා කෙළේ. 48.කුලුණු නුවන රුසාය-කරුණාඥනපුඤ්ජයක් වු , සමනැසාය-සමන්තවක්ෂුස් තෙම, සඟසබමැද-සඬිඝසභා මධ්ය යෙහි ,සිවු සසාය-චතුස්සත්ය යන් ,දෙසාය-දේශනා කොට ,ලසාය නොව- අනලසවැ ,සතන් -සත්වයන්ට , සෙන-ශාන්තිය, සලසාය- සම්පාධනය කොට , මේ ලෙසාය -මේ උක්තජ්රතකාරයෙන් , නොසාය-තුෂ්ටවැ ,ලෝවැඩි-ලෝකාර්ථය, කෙළේ-සිද්ධ කරු වදාළේයි.

චතුර්දශසර්ගට වියාලබියාව නිමි

ප සලොස් වන සග

1 බුදුරහනන්<sup>1</sup> නෙයෙ ක්

මෙ කියනු දෙසු තෙපුලෙ ක්<sup>2</sup>

අකුරු විසිසතරෙ ක්

ෙවිය සැපතට මොකට ක්

2. පළමු බුන් සර ණා

ෙදවැනි<sup>3</sup> ව දහමි සර ණා

ෙනවැනි<sup>4</sup> සහ සර ණා

ෙමෙතකි පරෙලාව බියට<sup>5</sup> සර ණා

3. මහකුලුණෙන් නුමු ත්

සමනිස් පෙරුමි<sup>6</sup> කුළුග ත්

සියල් දනසුතු ද ත්

නිදොස් බුදුහුය අනැඟි රූප ත්

ප සලොස් වන සග

1. මෙ කියනු - මේ කථනය කරනු ලබන්නේ , නෙයෙක් බුදු

රහනන් - අන්ත බුද්ධක්ෂිණාශ්රවයන් විසින්, දෙසු - දේශිතවු,  
තෙපුලෙක් - ලපිතයෙක, අකුරු විසිසතරක් - (“බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි - ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි - සඛ්ඤං සරණං ගච්ඡාමි “ යන ) අක්ෂර චතුර්විංශතියක්, සැපතට - (හව) සම්පත්තියට ද, මොකට - (හවනිරෝධයවු) මෝක්ෂයට ද , එක් පිහිට වේය. - අසභාය ජර්ෂනිෂ්ඨාව වේ.

2 පරෙලාව බියට - පරලෝකික භීතියට, සරණ - ජර්දනිෂ්ඨා වුයේ, පළමු - ජර තමවැ බුන්සරණා - බුද්ධගරණයැ, දෙවැනිව - ද්විතීයවැ. දමිසරණා - ධර්මගරණයැ, තෙවැනි - තෘතීයවැ, සහසරණා - සඛ්ඤගරණයැ (යන), මෙතෙකි - මෙපමණෙකි.

3 මහකුලුණෙන් - මහාකරුණා (ඥාන)යෙන් , නමුත් - අමුක්තවු, සමනිස්පෙරුමි - සමත්රිංශන් පාරමිත්තේ, කුළුගත් - මස්තකයට පැමිණියාවු , සියල් දනසුතු - සකලෙඥය (ධර්ම )යන්, දත් - ජාන නය කළාවු, නිදොස් - (රාගාද්යේශ්ඤ්ඤාදිවිගමනයෙන්) නිර්දෝෂවු, අනැඟි රූපන් - (ද්වාත්රිංශද්වරමහාපුරුෂ ලක්ෂණ අශිත්තෙත්ථවියංදජන සඛ්ඛියාපන) අනර්ඝ රූපශ්රීයට ප්රාරප්ත වුවාහු. බුදුහුය - බුද්ධ නම් වන්නාහු. 1 රහතුන් 2 තෙලලෙක් 3 දෙවනු - මුද්රිත 4 තෙවෙනි 5 බයට 6 පැරුමි

4 සෝවාන් මඟප ල සෙදගැමිනැගැමි මඟප ල මොක් රහත් මඟප ල බණ ද යන මේ දස දහමි බ ල1

5 සෝවාන් මගපත් සෙදගැමිනැගැමි මගපත් රහත්මග2 එසපැත් මෙ අට සගගණ සමග පලසත්

6 මීට දිවි පිදුමුත්3 මෙමැ පිහිට කොට ගැන්මත් වැදුමනවැයි බවත් මෙසිවුසැටියක සරණ ගැනුමුත්4

4 සෝවාන්මගපල - ශ්රෝතආපත්තිමාර්ගය හා ඵලය, සෙදගැමි - සකෘදාගාමි (මාර්ගය හා ඵලය), අනැගැමිමගපල - අනගාමි මාර්ගය හා ඵලය, රහත්මගපල - අර්හත්මාර්ගය හා ඵලය, මොක් - නිර්වාණය, බණ ද යන - (පශ්චාත් ග ප්ති) ධර්මය ද යන, මේ දස - මේ (නිර්දේශිත) දශකය, දහමි - ධර්මන (නමැති), බල - නිරිකෘෂණය කර.

5 සෝවාන් මගපත් -ශ්රෝතආපත්තිමාර්ගප්රාප්තිය, සෙදගැමි- සකෘදාගාමි (මාර්ගප්රාප්තිය), අනැගැමිමග පත් - අනාගාමිමාර්ග ප්රාප්තිය, රහත්මග සැපත් - අර්හත්මාර්ගප්රාප්තිය, පලපත් සමග - (සතර) ඵල ප්රාප්තියත් හා සමග්ර්වැ, එ මෙ අටගණ - ඒ මේ අශ්ටාංගයේ ම යන්ගේ සමුහය, සග - සඬ්ඝ (නම් වන්නේය).

6 මීට - මේ (බුද්ධ ධර්ම සඬ්ඝ සඬ්ඛියා න වස්තුන්ර ය)ට, දිවි පිදුමුත් - අත්මසන්නියයාදුත්තය ද, මෙම - මේ (වස්තුන්රතය) ම, පිහිට කොට ගැන්මත් - පරායණ කොට ගැන්ම ද, වැදුමි - ප්රගණි පාතය ද, අනවැසි බවත් - ශිෂ්ය භාවෝපගමනය දැයි, සරණ ගැනුමුත් - සරණසමාදානය ද, මෙසිවුසැටියක - මේ සතරප්රඬකාර යෙක් (වේ).

1 පල - මුද්රිත 2 අරහත්මග 3 පිදුමත්

7 දැන තුනුරුවත් වර ගරු කොට සිතා පෙම් කැර සිත1 පහදා නිතොර

8 නැකම් ගුරුකමට සරණ ගතහොත් බයකට එනොවේ පරලොවට දෙනී හියසැප2 නිසිය පුදයට

9 සලකා මෙ නිසරණ සැක මිසදිටු ද නුනුවණ දුරු කැර කිලුටු ගුණ දරා කැර කිලුටු ගුණ

7 වර - උත්තමවු, තුනුරුවත් - රත්නන්ර ය, දැන - ජානනයකොට, ගරු කොට සිතා - ගෞරවයෙන් වින්තනය කොට, පෙම් කැර - ප්රේකම කොට, සිත-විත්තය, පහදා-ප්ර සන්න කොට, නිතොර- නිරන්තරවැ, සරණ ගිය වර-සරණගතවු කල්හි, උවසු නම් වෙති-(ඔවුහු)උපාසක නම් වෙත්.

8. නැකම්-ඥාතිත්වයක්(පිණිස හෝ),ගුරුකමට-ආචාර්යගත්වයක් පිණිස(හෝ), බයකට-භය (පරිත්රාණයක්) පිණිස (හෝ), සරණ ගතහොත්-ශරණසමාදානය කළහොත්, එ-ඒ ශරණගමනය, පරලොවට-පාරලෝකිකාර්ථයට පිණිස, නොවේ-නොවත් නේය, හියසැප-හිසුබය, දෙනී-දානය කෙරෙහිදී, පුදයට- පූජනයට, නිසිය-යෝග්යයයැයි-(තුන්කවකින් කුලකයි)

9. සලකා-සංලක්ෂණය කොට, මෙතිසරණ-මේ ශරණන්රිය (සමාදන්වැ), සැක-ශඬිකාව ද, මිසදිටුද- මිත්යාදෘෂ්ටිය ද, නුනුවණ-අඥානත්වය ද(යන), කිලුටුගුණ-ක්ලිෂ්ටගුණයන්, දුරු කැර-වර්ජිත කොට, පන්සිල්-පඤ්චශීලය නැමැති, අනගි- අනර්ඝවු, අබරණ-ආභරණයන්, දරා-ප්රසාධනය කොට-

1 සිත්-මුද්රිත 2 හිතසැප 15 සර්ග-ය සංජීවනී වියාඬියාව 301

10. අතිස1 දුක් අනහත් නිලකුණු බවා පැනවත්2 එළඹැ අදුරන් වෙත් කරව සගමොක් සැපත් අත්පත්

11. නිවන්පුර වත් මු නි අවුරුදු දෙසියසතිසි නි3 මහබෝ ගෙන යෙනෙ නි පැමිණි සිරිලක කුලන් සමගි නි

12. දම්සෝ නිරිදු පු ත් මිහිදු මාහිමි දියකො ත් මයිල් වන රිවිගෝ ත් සුමිත් කුමරුට මහත් ගුණය් ත්4

10. අනිස-අනිත්යකය, දුක්-දුඃඛය, අනභව්-අනාත්මය දැයි, තිලකුණු-තර්-ලක්ෂණය, බවා-භාවනා කොට, පැනවත්-පර් ඥ යෙනි, අදුරන් වෙත්-ආවාස්ස්වා න් සම්පයට, එළඹැ-උප ගතවැ, සගමොක් සැපත්-ස්වර්ගමෝක්ෂ සම්පත්තීන්, අත්පත් කරව-භස්තප්රාපජන කරවී.

11. නිවන්පුර වන්-නිර්වාණපුර ජරණවිෂ්ටවූ, මුනි-(ශාක්ය) මුනි හුගේ(වර්ෂයෙන්)හෙවත් බුද්ධපරිනිර්වාණ වර්ෂයෙන්,අවුරුදු දෙසියසතිසිති-දෙසිය සතිස්වර්ෂයක් ඉකුත්වීමෙන්, මහබෝ- (ශාකා) මහබෝධිය, ගෙන ගිරෙනණය කොට, කුලත් සමගිනි- පරිවාරකුලයන් හා සමග, යෙහෙනි-සුවසේ, සිරිලක-ශ්රීගලඬිකා ස්විපයට, පැමිණි-සමප්රා ජනවූ-(කව එකොළොසකින් කුලකයි)

12. දමසෝනිරිදු පුන්-ධර්මාශෝක නරේන්ද්රවයාහට පුන්රළුව, දියකොන්-ජගතිකේතුඩු, මිහිඳු මානිමි, මහෙන්ද්රක මහාස්වාමීන්ට, මයිල් වන-(ඥානීන්වයෙන්) මාතුලඩු, රිච්ගොන්-සුස්ස්ථ වංශ ඇති, මහත් ගුණසුන්-උදාරගුණාත්විතඩු, සුමිත් කුමරු-සුමිත්රන නම් කුමාරයාහට- 1 අනිස් 2 බව මරණ පත් 3 සනිසෙති 4 ගුණවන් 02 කාචියනශේකරය 15 සර්ගසය

13. නමින් ජයමග ලේ තනතුරා දෙවන මඟු ලේ විජයේ රජකු ලේ දෙවනපෑතිස් නිරිඳු එක ලේ

14. ගත සච්චරණ සෑ දී බලමින් ඉස සෙවෙළු බැ දී කිරුළ ද තම පැළෑ දී තබා ඔහු මුදුනතෙහි සිරි රැ දී

15. මගුලැකුට නං වා සේසත් තුනම නං වා මහත් යස පෙත් වා නමඳවා බෝ<sup>1</sup> වෙතට පෙත් වා

13. ජයමහලේ නමින්-ජයමහාලාන යන නාමයෙන්, තන තුරු දෙවන-ස්ථානාන්තර දානය කරවන්නාවූ, මඟුලේ-මඩිගල යෙහි හෙවත් උත්සවයෙහි, විජය්‍ය රජකුලේ-විජය නරේන්ද්‍ර යාගේ රාජාත්වයෙහි, එකලේ-තත්කාලීනවූ, දෙවනපෑතිස් නිරිද-දේවානම්පියතිස්ස නම් නරේන්ද්‍රරායා විසින්-

14. සවිබරණ-සර්වාලභිකාරයෙන්, සෑදි-සජ්ජිතවූ, ගත-ශරීරය ද, සෙවෙළු බැඳි-ශ්වේතවේෂ්ටනබද්ධවූ, ඉස-ශීර්ෂයද, බලමිත්-අවලෝකනය කෙරෙමින්, තම පැළැඳි-තමා විසින් ප්රසාදිතවූ, කිරිපුද-කිරිටයද, සිරි රැඳි-ශරීර රක්ෂිතවූ, ඔහු-ඒ (සමිත්රව)කුමාරයාගේ, මදනනෙහි-මස්තකයෙහි, තබා-ප්රරතිෂ්ඨිත කොට-

15. මඟුලැනුව-මඩ්ගලහස්නී(පෘෂ්ඨයට)ට, නංවා-ආරුඞ් කරවා, සේසත් තුනම-ශ්වේතච්ඡත්රතත්රපයම,නංවා-ආරෝපිත කරවා, මහත් යස-මහදෙදෙශචය්ස්ේ ය, පෙන්වා දර්ශනය කරවා,බෝ වෙනට-(ශාකාමනා)බෝධිසම්පයට, ගෙන්වා-ආනයනය කරවා, නමදවා-නමස්කාර කරවා 1 නැමද මාබෝ

16. යළි මගද රටි නා සම්මිත් තෙරිනි වස නා වෙහෙර උන් සම නා යෙහෙළි මොහුගේ මොහුට දෙමි නා

17. මහබෝ රකින ලෙ ස සැලසු බෝකලක් වූ ස එමහබෝ අඛියෙ ස විසු කලයෙන් මෙලක මුල්බ ස

18. සිරිසඟඳෝ නිරි ද විකම් වැඩි මහසෙන්ර ද කිත්සිරිමෙ නිරි ද බුජස් මහනම් කමරදස් ර ද



16. යළි-නැවත, මගද රටින් ආ-මගධ ජනපදයෙන් ආගතවූ, සමමිත් තෙරිනි-සඬිඝමිත්රා ස්ථවිරාවන්, වසනා-වාසය කරන් නාවූ, වෙහෙර-විහාරයෙහි, උන්-වාසය කළාවූ, මොහුගේ යෙහෙළි-මේ (සුමිත්රී) කුමරහුගේ සබ්බු, සුමනා-සුමනා (නම් කුමරිය), හමානුට-මේ(සුමිත්රර කුමාරයා)හට, දෙමිනා-(පාණි ග්රහණවිධියෙන්)දානය කොට-

17. බෝ කළක්-බොහෝ කාලයක්, වැස-වාසය කොට, මහබෝ-(ශාකා)මහබෝධිය, රක්ත ලෙස-රක්ෂාකරන පරිද් දෙන්, සැලසූ-නියුක්ත කරනලද, ඒ මහබෝ අභියස-ඒ මහබෝධි සම්පයෙහි, මෙ ලක-මේ ලඬිකාද්විපයෙහි, මුල් බැස-රුඬිමුලව, විසූ-වාසය කළාවූ, කුලයෙන්-(රාජ)වංශ යෙන්(ජ්රමවෘත්තවූ)-

18. සිරිසඟබෝ නිරිදු-ශ්රී- සඬිඟබෝධි නරේන්ද්රකය, විකුම් වැඩි- වික්රධමයෙන් වෘද්ධවූ, මහසෙන්රදු-මහාසේනරාජය, කිත්සිරිමේ නිරිදු-කීර්තිශ්රීමේඝ නරේන්ද්රරය, බුජස්-බුද්ධදාස(නරේන්ද්රන)ය, මහනම්-මහානාම (නරේන්ද්රඝ)ය, කුමරදස්රදු-කුමාරදාස නරේන්ද්ර-ය 304 කාවියහශේකරය 15 සර්ගයය

19. අග්බෝ1 විජය බා මහළුපැරකුම් මහ බා කුලයෙන් ආ සු බා සවුලු විජබා රජුගෙ2 සසො බා

20. ලමැණිකුල පිවිතු රු ජයමහලාන මනපි රු3 ගුණ ගණ මිණි සයු රු සියල් නිරිදුන් මුදුන්මල් යු රු

21. පැරකුම්බා නිරි දු සිව්තිස් වතු මෙ හවුරු දු කච්ඡේකර පසි දු සපිරි පවසා බසින් පිරිසු දු4

19. අග්බෝ-අග්රාභෝධි(නරේන්ද්රග)ය, විජයබා-(මහා)විජයබාහු (නරේන්ද්රඅ)ය, මහබා-මහාබාග්යග ඇති, මහලු පැරකුම්-මහාපරා ක්ර්රමබාහු (නරේන්ද්රරය යන රජුන්ගේ), සුබා-ශෝභනවූ,කුල යෙන්-වංශයෙන්, ආ-(අසම්මිත්තවැ)ආගතවූ, සවුලුවිජයබා රජුගේ, ශාක්යසවිජයබාහු නරේන්ද්රමයාගේ,සසොබා-ස්වස්වභාව ඇති හෙවත් ආත්මජවු-

20. ලමැණිකුල-ලම්බකර්ණ(ශාක්යග)වංශයට, පිවිතුරු-ආභරණ යක් වැනිවූ, ජයමහලාන-ජයමහලාන(කම්මිත්රියයෝත්තම)යා ණන්ට, මනපිරු-නන්දනවූ හෙවත් ඔරසපුත්රකවූ,ගුණගණ-(ත්යා,ගසන්යවශෙවදි) ගුණසමූහ නමැති, මිණි-මාණික්යයන්ය, සයුරු-සාගරය බදුවූ, සියල් නිරිදුන්-සකල නරේන්ද්රගයන්ට, මුදුන්මලු යුරු-මුර්ධමාල්යෙයක් වැනිවූ-

21. පැරකුම්බානිරිදු-පරාක්රකමබාහු නරේන්ද්ර යාහට, සිවුතිස්වතු- වතුස්ත්රියශන්තමවූ, මෙ හවුවැදු-මේ සංවත්සරයෙහි, කච්ඡේකර පසිදු-කාවිසිශේබරාබයවූ (මේ මහාකාවියනය), පිරිසුදු බසින්-පරි ගුද්ධ(සිංහල)භාෂායෙන්, පවසා-ජ්රිකාශ කොට හෙවත් රචනා කොට, සපිරි-සම්පූර්ණ, නෙළේ.

1 අක්බෝ-සමහර 2 විජයබ නිරිදු-මුද්රිත 3 මුතුබුරු-හැම 4 පිරිසිදු 15 සර්ග-ය සංජීවනී වියාරබියාද 305

22. ලියන කියවන ලෙ ස දන්තා මගද හෙළ1 බ ස විසිතුරු තුවණරු ස සොදුරු ගුණ යස පනළ දසදෙ ස

23. සපිරි ලක සිරිස ද උලකුඬය රජදු සො ද2 පදබැඳ කියන ල ද මෙබණ ඇසුවෝ වෙමින් මනන ද

24. සිරි පෑ හිරු3 නරි දු තෙද යස4 දියන පසි දු මතු වන බුදුර දු සැරදෙ5 නොටගදුවෙහෙර නති දු

22. ලියන කියවන ලෙස-ලේඛනයද වාචනයද කරන පරිද් දෙන් හෙවත් පදරූපසාධනය ද අර්ථවාචනය ද

කරනසේ, මගදහෙළබස-මාගධ භාෂාව හා සිංහල භාෂාව, දන්තා-ජානනය කරන්නාවූ, විසිතුරු-විවිත්රවූ, නුවණරූප-ඥානරාශි ඇති, සොදුරුගුණ-කල්යානගුණයෙන්වූ, යස-සත්කීර්තියෙන්, දස දෙස-දගදිගාවන්හි, පතළ-විසාරජිතවූ-

23. ලක-ලඬිකාද්වීපයට, සසිරි-මුර්තිමත්වූ, සිරිසඳ-ශ්රී කාන්තාව බඳුවූ, සොද-සුන්දරවූ, උලකුඩය රජු-ලෝකනාථා නම් රාජදුහිතෘ කාන්තාවෝ, පදබඳ කියන ලද, පද්යාබිබන්ධනයෙන් කථිතවූ, මෙ බණ-මේ ධර්මය, මනනද වෙමින්-මනෝනන්දිත වෙමින්, ඇසුවෝ-ශ්රයවණය කොළෝ-

24. හිරුතරිදු-සුය්යා ධ වන්ද්ර-මස්, දෙදෙනාගේ-සිරි-ශෝඛාව, පැ-ප්රකාශකොට, තෙදයස-තේජසින් හා යසසින්, දියන-ජගත්හි, පසිදු-ප්රධසිද්ධවූ, මතු-අනාගතයෙහි, බුදුරදුවන-බුද්ධ රාජවන්නාවූ, තොටගමුවෙහෙර-නිර්ථග්රාම විහාරාධිෂ්ඨිතවූ, නතිදු-නාථසුරේන්ද්රනය, (යුෂ්මත් තෙම) , සැරදෙ-විරකාලයක් ජීවත්වෙහිවා!. 1 එළු 2 සඳ 3 සිරිරුසිරු;සිරිපැසිරි 4 යසනෙද-මුද්රිත 5 සැරද-හැ 306 කාව්යාශේකරය 15 සර්ගසය

25. මෙතුන්ලොව සවිස න

මෙත්සින් කැර උනුත් වෙ න

වැඩෙමින් ඇති සැප න

නිදුක්වෙත්වා ලැබ නිවන් සෙ න

26. සදහම් පවති වා

යෙහෙත් රජ රට රකි වා

කලට වැසි වසි වා

ලොවැසි සමඟව දිගා වේ වා

ඉති පසළොස්වන සග කවිසේකර නිමි

25. මෙතුන්ලොව-(ස්වර්ග මර්ත්යර පාතාල සඬිබියානවූ) මේ ජගත්රසයෙහි, සවිසන-සගළසත්වයෝ, උනුත්වෙන-අන්යෝ න්ය්යන් කෙරෙහි,මෙත්සින් කැර-මෙත්රිලචිත්තය කොට, ඇති-(නමනමාහටඅභිෂ්ටවැ)විද්යෙමානවූ,සැපන-සම්පත්තියෙහි, වැඩෙමින්-වර්ධිත වෙමින්, නිවන්සේන-නිර්වාණසුඛය, ලැබ- ලබ්ධවැ, නිදුක්වෙත්වා-නිර්දූඛ වෙත්වා.

26. සදහම්-සද්ධර්මය තෙම, පවතිවා-ප්රවෘත්ත වේවා, රජ- නරේන්ද්රතෙම, යෙහෙත්-සැපසේ, රට-රාෂ්ට්රවය, රකිවා- රක්ෂණය කෙරේවා, කලට-(යෝග්‍ය)කාලයෙහි, වැසි-වර්ෂ-ය, වසිවා-වර්ෂණය කෙරේවා, ලොවැසි-ලෝකවාසී(ජන)තෙම, සමඟව-සමග්රයවැ, දිගා වේවා-දීර්ඝායුෂ්ක වේවා.

පඤ්චදශසර්ගේ වියාබ්බියානව නිමි

කාව්යශශේඛර සංජීවනී වියාබ්බියාවනය සමාප්තයි

කාචය ශේඛර

මහා කාචය සාරය

ප්‍රාරම්භය

ඡඩ්භාෂාපරමේශ්වර ශ්රී රාහුල සඩ්ඝරාජ මාහිමියෝ මහා කාචය ශ්‍රී ලක්ෂ්මණයෙන් යුක්තවූ මහාකාචයරයක් කටුවට අප මහ බෝසතුන්ගේ ජර ඥපරමාර්ථපාරමි ගුණජරරකාශක 'සක්කුහස්තර ජාතකය' ගෙන 'කාචීශේඛරය' නම් මහාකාචය කලහ. කවිසේකර හදාරන්නාවූන්ගේ සුඛාවබෝධය පිණිස එහි සර්ගයක් පාසා සංක්ෂිප්ත භාවය මෙහි යොදනු ලැබේ.

#### 1. සර්ගය

පළමුකොට කාචය සර්ගාත්මකවනුයේ ඉෂ්ටදේවතාවූ රත්න ත්රිය වැද දෙවියන් ද මෙනෙහි කොට මෙන් වඩා ග්රන්තත්ථකරණ යට පැරකුම් රජුගේ දුනිතාවූ උලකුඩය නම් දේවිය ආරාධනය කළ නියාව ජරජකාශ කරනුවෝ පරාක්ර මබාහු රජුගේ වර්ණාන්‍ය ද, ශ්රන්ද්ධා ශීල ශ්රතන ත්යාග ජරරඥදී අනේක ගුණයෙන් හෙබි එම දේවියගේ වර්ණදන්‍ය ද කොට -කවියෙන් කළ ධර්මයක් අසනු රිසියෙන් ඒ දේවිය විසින් කළ ආරාධනය පිළිගෙන මෙම කාචයෙය කරන බව පැවසුසේක. ශ්රී රාහුල මාහිමියෝ තමන්ගේ පරම්පරාව ද පාණ්ඩිත්‍යව ද, එළි කොට මේ ජාතකයෙහි නිදා නය දක්වනුවෝ සැවැත්තුවර කොසොල්ලර අනේපිඩු සිටුහු හා දෙවර්මවෙහෙර ද, වර්ණ නා කොට එහි රැස්වූ මහාසඬිසයා විසින් තථාගතයන්වහන්සේගේ සවණකරස් විහිදුවමින් ධර්මරසභා වට වැඩි බව ද ඒ කථාව අසා දැන් බුද්ධත්වයට පැමිණි තමන් වහන්සේ ලොව විස්මිත කළ නියාවන් වදාළසේක.එවිට භික්ෂුන් විසින් ආරාධනාවූ තථාගතයන්වහන්සේ විසින් මේ සත්කුහස්තජාතකය වදාළේ පූර්ව ආත්මභාවයෙහි තමන්වහන්සේ කෙරෙහි පැවති ඥානමහිමය කියා පැමටය යනු ජරමථම සර්ගසයෙහි සාරයහි.

#### 2. සර්ගය

පෙර දඹදිව දෙවිලොවට නිගා කළ යස ඉසුරෙන් පිරුණු බරණැස් නම් පුරයෙක් විය. ඒ නගරවරයෙහි තුන්ලොව පතළ කීර්තියක් ඇති ත්යාගය, සත්යයය තේජසය යනාදී මාඥා ගුණ යෙන් හෙබි ජතක නම් රජෙක් විය.ඒ රජුගේ අග්රා භාරග්රා ම යෙහි වේදවේදාඬිගයන්හි නිපුණවූ බිරාඉන්මණයෙක් සිය බිරිඳ හා රත්රස ලෙසින් සමඟිව ධර්මිශ්ඨව වෙසේ. මෙහිදී ඒ බැමිණි යගේ ශරීරය පාදාන්තයේ පටන් කේශාන්තය දක්වා උත්කර්ෂ යෙන් වර්ණිතයි.

#### 3. සර්ගය

බෝධිසම්භාරයන් පුරන්තාවූ අප බෝසතාණෝ සුන්දරවූ එම බිරාහන්මණියගේ කුස පිළිසිඳ ගත්හ.කර්මයෙන් ගැබ මුහුකුරා ගියකල්හි කුමාරයාට අමායෙන් පුරවන ලද පූර්ණ කුම්භයෙන් මෙන් පියයුරු මහත්ව තනපුඩු ද නිල්වූ කල්හි බමුණුතුමා ඉතා සතු වූව තමා උගත් වේදශාස්ත්රානුසාරයෙන් නොඅඩු කොට ගැස් පෙරහැර කෙළේය. ඉක්බිති ඒ බැමිණි නොමෝ නොබෝ දිනෙකින්ම ග්ර හයන් උච්චව උදාව සිටි ශුභමුහුර්තයෙක්හි මහා භාග්ඬි ඇති දර්ශනියවූ පුත්රාරත්නයක් ජරෙසව කළා. මෙසේ උපන් පින්වත් කුමාරයා පිළිබඳ සියලු ජාතකර්මවිධින් ශාස්ත්රානුකූලව ශුභමුහුර්තයෙහි සිදුකළ පියබමුණු තෙම තම කුලයට යෝග්ය් පරිදි පුත්රෙයාට සේනක යයි නම් තැබීය. පෙරපස සද මෙන් කුමාර කිරිංඬාකරමින් වැඩෙන පුත්ර යාට පස්වන අවුරුද්දෙහි අක්ෂර ශික්ෂාව කරවා අටවන අවුරුද්දෙහි උපනයනකර්මය කොට ශාස්ත්රාකධියුයනය පිණිස තක්ෂිලායෙහි දිසාපාමොක් ආචාරීන් වෙත යැවී. දුටු දුටුවන්ගේ මනනෙන් පිනවන හුරුබුහුටි බිරාඅන් මණ කුමාරයා තක්ෂශීලාව බලා මඟට බැස යන කල්හි ඔහු ඉදිරියට පැමිණ පෙරහැරක් සෙසින් ගඬිගා නම් ගඟ හමු විය. පියුම් කුමුදු ඇ කුසුම් සඳි , සක්වාලිහිණි විල්ලිහිණි ආදි පක්ෂි ගණයා විසින් සේවිත ,ඉවුරුසම්පයෙහි ගිනි පුදන ජනයාගේ මන්ත්‍රජප කිරීමෙන් තාදවන්වූ. හෝපලු ආදී තානාවිධ වෘක්ෂ යෙන් ද,නාරිලතා ආදී ලතායෙන් ද ගහනවූ ගඟ ඔස්සේ යන කුමරු ගඬිගා -යමුනා යන දෙනදින් එක්වන තැන විචිත්ර ශෝභා ඇති ජරඬියාගතිර්ථය දිවි.ශ්වේතවර්ණව ගඬිගාජලය නිලවර්ණ යමුනා ජලය හා එක්ව ගලා බස්නා කල්හි පවත්නා විසිතුරු බලමින් එහි ස්නානය කොට සැනහී ඒ සම්ප වනයට වැද ගඟබඩ තපස් කරන සෘෂිවරුන් ද දුටුසේය.

#### 4. සර්ගය

මෙසේ යන බෝසත් කුමාරයාණෝ තානා රුක්ලියමලින්හෙබි, සුරඟනන්ට වාසස්ථානවූ, නිර්මල ශීතල

ජලජරබවාහායෙන් දර්ශ නියවු,ගෝවර්ධන පර්ව,නය දුටුහ. එහිවූ දැකුම්කල ස්වාභාවික වන සෞන්දර්යගෝවය බලමින් සුවද මුසු මද පවත් විදිමින් විඩා රහිතවම ගෝවර්ධනය පර්වයනය පසු කළහ. (කවිහු විසින් මෙහි වනවණිකය කළ අයුරු විවිත්රනය)

## 5. සර්ගය

එයින් නික්මුණු කුමාරයාණන් ගම්මැද නානාවිධ ඵලවුලු දුරු මිරිස් වැවු කොටු ද,අඹ දඹ නා පනා පොල් තල් ආදී වැවිලි ඇති වතු ද, හැල් ගොයම් උළු මුං තල මැ ආදි අනේකවිධ ධාන්යවයෙන් ගැවසුණු කෙත්වතු ද, බලමින් ජර්කනිමත්ව යන කල්හි අවන්ති රට ශිජ්රා නදිය හමු වුව. සේනක කුමාරයෝ මෙසේ දර්ශනියවූ ජලජ පුෂ්පයන්ගෙන් හා ජලවර සත්වයන් ගෙන් ද මනහරවූ එගඟින් එතරව පැත් සනහා නෙළුදැලි කා පැත් බි නෙළුමපත් අතට මදක්කල් ගංතෙර සැනසී විඩා හැර එතනින් නික්ම ගොස් තක්සලා නුවරට පැමිණියහ. බමුණු කුමාරාණෝ සකල ශාස්ත්රකරත්නයනට රත්නාකාරය වැනි මහා විද්යාණලයට ගොස් එහි සරසවිමඩුවෙහි වාහස්පතිහු මෙන් වැඩ සිටි දිසාපාමොක් ආචාරීන් දැක ගුරුපඬුරුදී වැද ශාස්ත්රා ධ්යරය නය පටන් ගත්හ. මහපැනැති කුමාරයාණෝ ගුරුන්ට සුවච්ච කිකරුව පරිවර්යෝ යෙන් ඔවුන් සිත් ගෙන උගත යුතු සියලු ශාස්ත්රපයන් ඉගෙන ගුරුන් සමුගෙන සිය නුවරට පෙරළා ආවෝය.

39 .

|                             |       |
|-----------------------------|-------|
| සපුරිස් රුවන්               | රැස්  |
| සපිරුණු සුමුගු එක           | ලෙස්  |
| විදුලිය මඩු                 | විලස් |
| ගුරුන් සරසවි මඩුව දිටි ලෙස් |       |

40.

|                            |     |
|----------------------------|-----|
| කසුනෙන් කරන                | ලද  |
| සුද තුල එහි අසුන්          | මැද |
| පියුමාසනය                  | බැද |
| උදාගුරු මෙන් තෙවුණ වැඩ හිද |     |

41.

|                 |        |
|-----------------|--------|
| ඒ දහන් හු       | බැදී   |
| කසමල් සමන්      | පැලදී  |
| හෙළ සදුනෙන්     | සැදී   |
| එක කළ තුරුපටින් | වොරැදී |

42.

|                             |         |
|-----------------------------|---------|
| මුව සදුගෙන්                 | මුළුලු  |
| මෙරපේවි නිකුත්              | දැළිවලු |
| ඒ ගුරුන් වැඩි               | මහලු    |
| ගොසින් දුටුයේ කුමරු සිත්කලු |         |

43.

|                    |          |
|--------------------|----------|
| පියලි බද           | දහසින්   |
| පාමුල නබා          | සනොසින්  |
| අදර බැති           | වෙසෙසින් |
| ඒ ගුරු සරණන නැමැදී | සිරසින්  |

44.

|                         |        |
|-------------------------|--------|
| ඔවුන් ආ                 | කටයුතු |
| පිලිවිස අදුරු දැන       | තතු    |
| ඇති වන ලෙසට             | මතු    |
| පටන් ගැන්වී අකුරු බෝසතු |        |

45.

|                             |       |
|-----------------------------|-------|
| ඒ දවස් පටන්                 | කොට   |
| ඔහු ගෙයි පළමු නැගී          | සිට   |
| මිසක් කී                    | තැනකට |
| නො යේ නො සිටි නො රිසි ලෙසකට |       |

46.

|                |           |
|----------------|-----------|
| අත් පා         | මෙහෙවරින් |
| දවසැර ගුරුන්   | හසරින්    |
| දුන් උන්       | අවසරින්   |
| පසුව සැනපෙ ඇමට | අදරින්    |

47.

|                            |             |
|----------------------------|-------------|
| ගුරු දරු නැ                | සියන්       |
| යලිදු ඔහු                  | විස්වැසියන් |
| පළමු                       | අනවැසියන්   |
| හැදින අනදර නො කෙළෙ කිසියන් |             |

48.

|                        |         |
|------------------------|---------|
| ගුරු සින               | නොරිදවා |
| වෙලාව                  | නොවරදවා |
| බැති පෙම්              | උපදවා   |
| අකුරු උගනි කුමරු සොදවා |         |

49.

|                            |       |
|----------------------------|-------|
| කෙලෙහි ගුණ                 | දන්නා |
| කී දෙය යුහු ව              | ගන්නා |
| නුවණැති ව                  | ඉන්නා |
| කුමරු ලත් දෙය ගුරුට පෙන්නා |       |

50.

|                          |        |
|--------------------------|--------|
| කාවිසි සිතින්            | නීති   |
| වැඩ කැමතිව වෙනස්         | නැති   |
| ගුරු සිත් ලෙස            | පැවැති |
| කුමරු සවිසන ගෙවා දැන ගනි |        |

51.

|                            |           |
|----------------------------|-----------|
| පැහැයෙන්                   | සුවදිනුදු |
| මොරෝන සපු කැකුල            | බදු       |
| රුවන් ගුණ                  | නැණිනුදු  |
| වැදිණි මහසත් වෙමින් පරසිදු |           |

[http://si.wikibooks.org/wiki/%E0%B6%9A%E0%B7%8F%E0%B7%80%E0%B7%8A%E0%B6%BA%E0%B7%81%E0%B7%9A%E0%B6%9B%E0%B6%BB-%E0%B6%B4%E0%B7%83%E0%B7%8A%E0%B7%80%E0%B6%B1\\_%E0%B7%83%E0%B6%9C](http://si.wikibooks.org/wiki/%E0%B6%9A%E0%B7%8F%E0%B7%80%E0%B7%8A%E0%B6%BA%E0%B7%81%E0%B7%9A%E0%B6%9B%E0%B6%BB-%E0%B6%B4%E0%B7%83%E0%B7%8A%E0%B7%80%E0%B6%B1_%E0%B7%83%E0%B6%9C)

## 6. සර්ගය

ගුණනුවණින් පිරිපුන් යොවුන්වියට පැමිණි පුත්කුමරු දුටු පියබමුණු තෙමේ සිප වැළඳ ස්‍ය පුතු තමකුලයට සරිලන බමුණු කුලයෙක්හි කුලකාන්තතාවක හා විවාහ කරවා ගෘහස්ථාශ්ර මයට පැමිණවී.

(මෙහි විවාමභූල වර්ණන අයුරු මනහරවේ)

## 7. සර්ගය

ඉක්බිති මහ නුවණැති සේනක පණ්ඩිතයන් එවකට කසිරට රජු කරා පැමිණි තමාගේ ශාස්ත්‍රපඤ්ඤාය ප්රකාශකළ කල්හි ඒ බව දන් රජු විසින් ඔහු පුරෝහිත තනතුරට පත්කරන ලදහ. මෙසේ රාජපුජිතව ධර්මයෙන් නිතියෙන් රජුට අනුශාසනා කෙරෙමින් රජුත් රටවැසියාත් සතුටු කොට වසන සේනක පඩිතුමාගේ නාමය සිද්ධමන්ත්රසයක් මෙන් මුළු රට වැසියන්ගේ මුඛයක් පාසා ජලපිත විය. පිරිසුදු දර්පණයෙහි පෙනෙන ජරිතිබිම්බය මෙන් කටයුතු නොකොටයුතු දක්නා සෙන්පඩිහු රජකුලයෙහි මහත්වූ ආදරපූජා ලබමින් විසූහ. මෙකල්හි මෙතුමා දකිනු රිසියෙන්දෝ හංස නැමති පියයුරු ඇති නිලෝත්පල නැමති නෙත් ඇති ශරත්ශරීය පැමිණියාය. රජතුමෝ එක් දිනක් පිරිවර සහිතව උයන් කෙළියට ඇතුළුවීන් පිටත්ව ගොස් සවස්වනතුරු ක්රීඩා කොට පෙරළා මාළාගයට ආහ. (මෙහි උද්යළනක්රීඩා, සලිලක්රීඩා හා සන්ධියා කාලය ද වර්ණිතය)

## 8. සර්ගය

ඉක්බිති රාත්රිළ ආරම්භයෙහි රජු තෙමේ නෘත්යඩ මණ්ඩපයට පැමිණි සංගීත රසාස්වාදනය කොට අගරු සුවදින් මනහරවූ මල් අතුළ ය්රියහන් ගබාඩාවට පැමිණ නිදාගෙන උදය වන්දිත්ගේ ස්තුතිපාඨයන් අසමින් පිබිදියේ වේදමන්ත්රියන් සිහි කොට ආගමික කාන්ය නිමවා ආහරණ පැළඳ සිංහාසනාරුඨව සිවුරඟ සෙනඟ දැක එදවස පසළොස්වක් පොහොදිනය වූයෙන් සේනක පණ්ඩිතයන් කැඳවා ධර්මපශ්රහවණයට කැමති බව

දැන්විය. ඒ ආරාධනය සේනක පණ්ඩිතයන් යහපතැයි පිළිගත් හෙයින් සියලු පුරවැසියෝ රැස්ව සුධර්මා නම් දිවියෙහි ආව සෙයින් ධර්ම ශාලාව සරසනුවෝ ලදපස්මල් ඉස අවට මල්කම් ලියකමින් මොනවට සැරසූහ. මෙසේ සැරසිලි කරත්ම සවස් විය. නිශා කාන්තාව උදයපර්වත නැමති හස් යෙන් පූර්ණරවන්දරේ නැමති වටාපත ගෙන සිටි කල්හි සතසිත පිනවමින් සුවද සිහිල් මද පවත් හැමිය . නානාවිධ තූර්ණික වාදනයෙන් සකල නගරය මුබර්ත විය. බෝසනාණන්ගේ මභගලධර්මීශ්වර වණය පිණිස නානා දෙසින් විසිතුරු නන්අබරණින් සැරසුණු මහාජනයෝ රැස් වූහ. මහ සනාණෝ ද මොනවට සැරසී ධර්මා සනරුසුව රජු ඇතුළු මහ පිරිසට ගම්හීර මධුරනාදයෙන් නිලෝගුරු සෙයින් ධර්මනදේශනා කරන්නට පටන් ගත්හ.

## 9. සර්ගය

මහරජාණෙනි! ධර්මය හා ධනය ඇසුරු කොට කාමාදී ෂඩ්විධ කෙලෙස්සතුරන් දුරු කොට වක්ෂුරාදී ඉන්ද්රිකයන් වසඟ කොට ගෙන ගුරුපදේශයන් කඩ නොකොට වාසය කරව.

දෙවියන් සෙයින් ගුරුහු පිදිය යුතු වෙති. දෙලොවට වැඩ ඇති කිරිසයාවෝම කළ යුත්තාහ. සත්යවයෙන් මිතුරන්ගේ ද ආදර යෙන්, ඤාතින්ගේ ද ප්‍රේමයෙන්, ස්ත්රීන්ගේ ද දානයෙන්, දැයි දසුන්ගේ ද සිත්ගෙන දයාදක්ෂිණයන්ගෙන් යුක්තව පැවතිය යුතුය. පෙරරජුන්ගේ නියමයන් නොබිඳීමය, දුෂ්පත්‍රුත්ව සංග්රහ කිරීමය, ප්රියය තෙපුල් බිණීමය, සමානාත්මතාය, අර්ථයේ ඊ ක්ෂාන්තිය, සැහැසි නොවීමය, ඊර්ෂ්‍යාස නොකිරීමය, රළුවන නොකීමය, නැයන් හා එක්ව ප්රේමයෙන් විසීමය යන මෙකී ගුණයෝ පිරිය යුතු වෙති.

වියයක්ත කථා ඇති, නොකළ දැයෙහි සිහි ඇති, සේනා බලයෙන් යුත්, ශිල්පශාස්ත්රයන්හි හසළ ,සතුරන්ගේ සිදුරු දක්නා ,මත්ත්රනයෙහි කල්යල් දන්නා අයවැය නියමය දන්නා ලෝහ ක්රෝතඩ හීනි වාප්යේ ක්රු රත්ව මාත්සර්යය ක්රීඩාලෝලයය යන මෙනෙක් දුර්ගුණයෙන් වෙන්වූ නරේන්ද්රයන් රාජ්යයට පැමිණි කල ලෝකය එකම මඟුල්හලක් වන්නේය.

මල නොපෙළා රොන් ගන්නා බමරුන් මෙන් ජනයා නොපෙළා අයබදු ගතමනාය. කළයුතු දැය දැන පමා නොවිය යුතුය. කල් යැවියයුතු වැඩට ඉක්මන් නොවිය යුතුය. වරදට නිසි දඩුවම් දීම වරද කළහට කරන සංග්ර්හයෙකි . නොවිමසා කටයුතු කිරීම විනාශයට මුල . සිවුරඟසෙනඟ ගෙන ගොස් ලබන ශත්රුර්විජයට වඩා තමාගේ නුවණින් ලබන ජය උතුම්. ලොව කවුරුත් කුමක් කීවත් ඔවුන්ට අවමන් නොකර තම නුවණින් විමසා යෝග්යක දැයම ගතයුතුය. කෙළවර නපුරු විපාක ඇති මහත් ලාභය ද විපතක්සේ දැක්කයුතු අනුවණයන් ලත් රජසැපත නිරය දුඃඛයට සමවේ. එයම පැනවුනු ලද්දේ දෙවි රජසැප හා ද සම නොවේමය.

1 ප්රාමණ්‍යතාය, 2 අත්තාදානය , 3 පරදාරසෙවනය රහමෙරපානය 5.මුසාවාදය, 6.පිසුණුවවනය 7 ගිස් තෙපුල් කීමය, 8. පරුෂ වචනය, 9.විෂමලෝභය, 10. වියා පා දය , 11. මිථ්යාදෘෂ්ටිය යන මේ එකොලොස් පාපයන් කළහු අපායහාග් වෙති. මේ පව් නොකළහු සදෙවිලොවම සැපයට භාජනය වෙති. එහෙයින් මෙකී පාපයෙන් තොරව දානදී දසවිධ කුසල් පිරිය යුතුය.

1 දානය 2.සීලය 3 භාවනාව 4.පින්දීමය , 5පින් අනුමෝදන්වීමය, 6 ධර්ම3දේශනාය, 7.ධර්ම ශ්ර5වණය , 8 ගරු කළ යුත්තන් කෙරෙහි ගරු කිරීමය , 9වතාවත් කිරීමය යන මේ දොළොස් පින් නිරන්තරයෙන් කොට පැතු පැතුමි සිතුවිණක් ලද්දහුට සෙයින් සමෘද්ධ වේ.

වැළිදු පොහොදියෙහි අශ්ටාභිගයීලය සමාදන්ව භාවනානු යෝගිව විසිය යුතු. එයින් තමාගේ ශරීරය අනුව සිතමින් කාය ගතාසනිය වැඩිම යෙහෙකි. දුර්ගන්ධය වහනයවන දෙනිස් කුණු පිරුණු, විදුලියක්සේ අස්ථිරවූ එහෙයින්ම අනිත්යවූ ජරා යෙන් මිරිකුණු, රෝගයෙන් පෙළුණු මේ ශරීරය සියලු දුඃඛ යට වාසස්ථාන බව දැන නිවන් ලැබීමට වහාම උත්සාහ කට යුතුය.

මේ ධර්මදේශනාව ඉතා භක්තියෙන් අසා නුවණින් විමසා දැකගත් ඒ බරණැස් රජ සේසත් සහිත රාජයෙන් ධර්මය පුදා තියුගි පවත්වා ඊට අනුකූලවම පැවැත්තේයි.

## 10. සර්ගය

එකල එක්තරා දුෂ්පත් මහලු බිරුන්මණයෙක් සිඟමනින් සපයා ගත් කහවනු දහසක් තමාගේ මිත්රවයෙකු වෙත තබලා නැවතත් සිඟිමට ගියේය. ධනහිමියා පෙරළා අවුත් ධනය ඉල්ලූ කල දිගත නොහී ඒ සීලව්වට තම රූපත් තරුණ දියණියන් පාවා දුන්නේය . කාමසම්පත් විදිමම ධන රැස්කිරීමෙහි එලයයි සැලකූ ඒ මහලු බමුණා රාගයෙන් අන්ධව තරුණිය සමඟ සිය ගෙට පැමිණියේයි. පැමිණ මදකලක් සුවසේ වාසය කරන කල්හි බැමිණිය අන්තරාඥාමි ණයකු හා පෙම්බඳ රහසින් ඔහු හා වාසයට පටන්ගත්තිය. ඒ එසේ මැයි . පුරාතනයෙහි පටන් මේ ලෝකයෙහි පිනවිය නොහැකි වස්තු සොළොසසෙක් ඇත. එයින් ස්ත්රීපයද එක වස්තුවෙකි. ඕරනිකෙළියෙන්ද ආභරණ පැළද සැරසීමෙන් ද, දරුවන් ලැබීමෙන් ද තෘප්ත නොවන්නිය. මෙසේ හෙයින් ඒ බැමිණිය සොරහිමියා හා සිත්සේ මෙවුන්දමිහි යෙදීමට සිය හිමියා බාධාවෙකැයි සිතන්නී මහලු බමුණා ගෙයින් පලවා හැර සැක නැතිව කම්සැප විදීමට නොවරදින සුලු උපායක් යොදාලය. එහෙයින් වහලකු ගෙනෙන ලෙස ඔහුට ඇවිටිලිකොට ඒ පිණිස රටතොට සිඟායාමට ඔහු ගිවිස්වාලා අත්සුනු ආදී මාර්ගෝපකරණයන් ද සමි පසුම්බියක දමා දුන්නීය. සිය බිරිඳගේ කපට ප්රසයෝගය නොදත් අඹුසොඩ

බමුණා ද ගෙන් නික්ම නියමිගම් රටවල සිඟා යනුයේ සත් සියයක් කහවනු ලද්දේය. හෙතෙම ආපසු එමින් මහදි ගසක් මුල හිද පසුමිබිය ලිහා අත්සුනු කා පැත් බොන පිණිස අසල පිහිටි ඇළට යන්නේ පසුමිබි කට බැදමට අමතකව ගියේය. අත්සුනුගද අසා එහි පැමිණි කාලසර්පයෙක් පසුමිබිය තුළට වැදගනි. පැත් බි පෙරළා පැමිණි බමුණු ද ඇතුළත නොවිමසාම පසුමිබිය බැඳ කරනවා යන්නට වන. මේ බව දුටු රුක්දෙවියෙක් කරුණාපෙරටුව බමුණු අමතා “බමුණ නොකී වෙයි. නොකිය, අද මහ රැදුණ තෝ නසී, ගෙට ගිය නා අඹුව නසී”යි මෙපමණක් කියා අතුරුදහන් විය. එ අසා මහත් භීතී යට පැමිණි බමුණා එතැන් පටන් මරණභයින් බියපත්ව මෙය විනිශ්චය කිරීමට සේනක පණ්ඩිතයන් වෙත ගියේය. එදවස ද සේනක පණ්ඩිතයන් රජු ඇතුළු පිරිසට බණ දෙසන දිනයෙකි. මහලු බමුණා හදපිරුණු ශෝකයෙන් තෙත් පිරුණු කළුලෙන් මුවපිරුණු විලාපයෙන් යුතුව මහසනාණන්ගේ පාමුලහි වැඳ මෙපවත් සැලකෙළේය. විදුරු නුවණැති මහාසනාණෝ ද තම නැණන් කාරණය මොනවට විමසා බලන්නට වන්න.

## 11. සර්ගිය

ඒ කෙසේ ද යත් : “මනුෂ්‍ය ත්ගේ මරණයට කරුණු බෝහෝ ඇති. එසේ ද වුව රුක්දෙවියා බමුණාට කී මරණය ගෙට ගිය කල අඹුවට ද මහ රැදුණු කල බමුණුට ද වෙයි. මෙය නිශ්චිත මරණයෙක් නම් නොවේ. අනියනවූ මේ දෙමරණයටම බමුණුගේ ගෙට යාම හෝ මහ රැදීම හේතුවන හෙයින් මරණ හේතුව බමුණා සමගම විය යුතුය.” යනාදී වසයෙනි නානා නයින් මෙසේ විමසන් විමසන්ව ඇසල්ලෙකින් බමුණාගේ පසුමිබියට නයෙකු වත් සැටි බෝසනාණන්ගේ පැහැයට පෙනී ගියේය. ඒ නයා ද මෙපමණ කලබල සහිත ස්ථානයෙහි ඔවුනොවුන් වෙරපැහැරීම් ඇත ද නිසොල්මන්ව සිටිනුයෙන් විෂඝෝර කථනයෙක්ම වනැයි දැන මෙසේ කීහ:

“බමුණ, තා මහ එන අතර පැත් පහසු තැනෙක රුකක් මුල හිද අත්සුනු කා පසුමිබිය නොබැඳ එය ගසමුල නිබියදී පැත් බිමට ගිය කල්හි අත්සුනු සුවඳ එය ගසමුල ආශ්චර්‍යය කොට පැමිණි කාල සර්පයෙක් පසුමිබිය තුළ වැදී ඇත. තා පැත් බි පෙරළා අවුත් ඇතුළත නොබලාම සඳහන් නැතිව පසුමිබිය බැඳ කර නවා ගෙන එනු දුටු රුක්දෙවියා මේ පැනය අප ලවා විසඳවනු කැමැත්තේ මෙසේ කියේය. අද තා ගෙට ගිය කෙණෙහි නාගේ අඹුව සිඟා ලත් ධනය බලනු පිණිස වහා පසුමිබියට අන ලන්නීය. එකෙනෙහිම කාලසර්පයා විසින් දුෂ්ට කරන ලද ඔී නොමෝ නස්නීය.” ගෙට ගිය අඹුවනයි” යනු මෙසේ සිද්ධිය . අද තෝ මහ රැදුණහොත් රාත්රීේ කැම පිණිස පසුමිබිය ලිහා එහි අන ලත් නෙහිය, එකෙණෙහි නයා විසින් දුෂ්ට කරන ලද්දේ නස්නෙහියන “මහ රැදුණහොත් තෝ නසී” යනු සිද්ධවනුයේ මෙසේය. එහෙයින් මේ සභායෙහිම නා තෝම දණ්ඩෙකින් ගසා පෙණය කර දෙදව් ලෙළව මින් නික්මෙන නාගේන්ද්රනය දැක සැක හරව” යනුයි. බමුණා මෙය අසා බිය වැඳ කර තුබු පසුමිබිය බිම දමා ඇතට පැන කී ලෙසම කෙළේය. එකෙණෙහි ‘සු’ ‘සු’ යි පෙණය කෙරෙමින් නිකුත් නාගයා සබාමාධියණයෙහි දරණ ලා ගෙන හොත්තේය . සර්ව ඥානායකයක් වැනි මෙම වියාධකරණය දුටු සබාසද ජනයෝ මුග්ධ-වසඟ-වූහ. යකුන් වැසුණුවත් මෙන් කටයුතු නොකොට යුතු නොදරුවෝ ගල්ලුපේ සිටිවනම හුන්වනම බලා හුන්න. මේ ආශ්චර්යෝ ය දුටු රජවරු ස්වකීය කිරුළ මහබෝසනාණන් හට පිදුහ. අත්යෙවයෝ තමන් අයත් ඒ ඒ දැයින් ඔබ පිදුහ. මහජනයා පිළි හිස සිසාරමින් තටන්නට වන්න. දෙවියෝ මල් වැසි වැස්වූහ. තුනිගි ගැවසූ එසේද වුව මහසනාණෝ පර්වතයක් මෙන් නොසැලී හුන්න.

## 12. සර්ගය

මහත්සේ පුදකොලහල පවත්නා කලත් නාගයා බෝසත් අනුහසින් නිශ්චලව සිටියේයි. එකෙනෙහිම මහසත්හු විෂවෙදකු ලවා ෮෦ අල්වා වනයට යැවූහ. ඉක්බිති මහලු බමුණා රජුට ද තුනිගා කියා මුව නොසැහෙනසේ අගමැති වූ සේනක පණ්ඩිතයන්ට ස්තූති කරනුයේ ‘හිමිතුමාණෙනි, වහන්ස ය දී අශ්ටමූර්ති ඇති ඊශ්වරයා නම් ඔබමය. අද මට සපිරිවර සක්විතිරජය ඇතොත් එය ඔබ පාමුල පුදමි . විෂ්ණුහට ජනයෝ මල්පල පුදන්නාහුය. එතුමාට මල්පල දුර්ලභ නිසා නොව එය ඔවුන්ගේ භක්ති ප්රේ මය හඟවනු පිණිසය. එසේ හෙයින් මාගේ දුෂ්පත් පූජාව පිළිගනු මැනවැ ‘යි දුකසේ ලත් වහල්මිලවූ කහවණු සත්සියය (700) හිමිපාමුල තැබිය. හිමි තුමාණෝ මන්දහාසයෙන් මුව සරසා ‘ද්විජෝත්තම , ඔබ ප්රිණයවවනයෙන් තුනිකොට මට උපස්ථාන කළහුය. ඔබ මාගේ මිත්ර යෙක. දුෂ්පත් මිත්රපයෙකුගෙන් කිසිවක් ලැබීමට බලාපොරොත්තු නොවීම සප්පන වාරිත්ර්යෙකි, තව ද පණ්ඩිතයෝ සුභාෂිත වචන යන්ගේ ගෞරවය අඩු වෙනැයි කුලියක් නොගනිති. එහෙයින් මෙයින් එකකුත් නොගනිමි” යි කියා ඒ ප්රා හෘතයන් ප්ර නික්ෂේප කොට තමා වෙතින් ද තුන්සියයක් දමා දහස පුරවා ඔහුටම පරිත්යාග කොට මත්තෙහි ද බමුණා අමතා මෙසේ කීහ:

“බමුණු නොපගේ භාය්ය් ව තරුණය , නොප මහලු බැවින් ඇ අත්පුරුෂයකු කෙරේ බැඳි නා ගෙයින් පලවා රිසිසේ විසීමට කළ උපායක් බව මුත් මෙහි සත්යයෙක් නැත. එහෙයින් නා මේ රත්මිල දහස කෙළින්ම ගෙට ගෙනගියහොත් ඔී නොමෝ රැගෙන හොරහිමිහට දෙන්නීය. ඒ නිසා මාර්ගයෙහි සුදුසු තැනෙක තබා යව” යනුයි. බමුණා ද එතුමා වැඳ සමුගෙන යනුයේ එසේම කෙළේය. එහෙත් බමුණා ගෙටවත් කෙණෙහි සොරහිමි හා සැනපී හුන් බැමිණිය සොරා සෙමෙන් ගෙයින් පිටකොට බමුණාගේ රවුල අල්ලා මෙනෙක් කල් සොයා ගෙන ආ ධනය කොඩිදැයි අසූය. අඹුසොඬ බමුණා අසවල් තැන තබා ආමිසී නොවළහා කිය, බැමිණිගේ සොරසැමියා ගෙය සමීපයෙහිම උන් බව දැන ඔී එකෙණෙහිම ඔහුට දැන්වූය. පසු දින උදයම ධනය තිබූ තැනට ගොස් බැලූ මහල්ලා කහවණු නොදැක අඬමින් මහසත්හු කරා ගියේය. මහසනාණෝ සියලු තතු

දැන සොරා අල්වා සියලු රත්මිල නැවත බමුණාට දෙවුහ.

### 13. සර්ගය

රෝගනත්වය බලා සුදුසු බෙහෙත් යොදන වෙදෙකු මෙන් මහාසතාණෝ සොරාට වරදට සුදුසු දඩුවම් දෙවා බමුණු කැඳවා අනාවාර ඇති ස්ත්රීදය හැර තමන්ගේ තත්වයට ගැලපෙන සමසීන් බමුණා එබස් අසා මෙසේ කීහ.

“හිමිපාණෙනි, තමන් පතන පිරිමියනුත්, අවකාශ කාලයත්, රහසිගත ස්ථානයත් නොලැබෙන බැවින් මිස කවර ගැහැනි යක් වරදට නොබැඳේ ද ? සියලු සරාගස්ත්රී හු බැඳෙත්ම. ඉතා පිළිකුල් දෙනිස්කුණපයන් ඇතත් කිසිවෙක් ශරීරයෙහි ඇති ඇලුම් නොහරිත්. එබැවින් පරණ පුරුදු ලියම මට යහපති” යනුයි. එ අසා මහාසතාණෝ බැමිණිය ගෙන්වා අවවාද දෙනුවෝ “බැමිණිය, ස්ත්රියකගේ අවගුණයෙන් රූපසෞන්දර්යයේ සියලු ගුණ මැකී යන්නේය. සියහිමියා තමාට ප්‍රේමයෙන් සිටියදී ඔහුගේ යම් දොසක් සිතාගෙන අත්හිමියකු කෙරේ සිත යැවීම ස්ත්රියයකට නොමැකෙන කැලලෙකි. ප්‍රේමයෙන් බැඳී සිටි එක් පුරුෂයෙකු කෙරෙහි බිඳී ගිය අභතක් අත්යන පුරුෂයෙක් කෙසේ නම් අටඬිකව පිළිගනී ද? නොපිළිගනීමය. සුවද නැති මලට බමරු නොඑති. එමෙන්ම ස්ත්රීන්ගේ නුගුණ නිසාම පුරුෂයෝ ඔවුන් දුරු කෙරෙත්. අකුටිලව ප්‍රේම කෙරෙමින් පුරුෂයන්ගේ සිත් ගැනීමට දන්නා බොළඳ ස්ත්රීකය පන්නා දමනුයේ කවරෙක් ද ? කිසි කෙනෙක් පන්නා නොදමති. සැප සම්පත් ඇතිකල කොප- මණුවත්, අභතෝ පුරුෂයන් වෙත සිටිති. පුරුෂයාගේ දුප්පත් කම ස්ත්රී යගේ ගුණ දැනගැනීමට උරගලෙකි. තමාගේ වරදින් ස්වකීයයන් සභාමධිසීයෙහි අබෝමුඛ නොකරව. තම දරුවන්ට හෝ නිර්මල යසසට හෝ ස්වකීය නැයනට හෝ සෙනෙහස ඇතොත් සිය පුරුදු හිමි වෙත සිනෙඟැනිවව” යනාදීන් රළුව ද මොළොක්ව ද අවවා ද දුන්හ. තව ද ‘බැමිණිය , තී පනිදේවතාව වසව” යි නියම කොට බමුණු අඹුසැමියන් තම මාලිගය සමීප යෙහිම නවත්වා දිවි ඇතිනාක් සංග්රැහ කළහ. බෝසතාණෝ ද කුලුණු නුවණින් ලෝචැඩ වසමින් වූසුහ. එකල සේනක පණ්ඩිතයෝ නම් තථාගතයන්වහන්සේය. රුක්දෙවියෝ සැරියුත් මහතෙරණුවෝය, මහලු බමුණු ණෝ නම් අනඳ මහතෙරණුවෝය. සෙසු පිරිස්හු ද බුද්ධය්රා වකයෝය.

තථාගතයන්වහන්සේ මේ ජාතකය වදාරා මත්තෙහි වතුරාය්ය්ද සත්යතය දෙසූ සේක.

### 14. සර්ගය

දූෂ්ටය, සමුදය, නිරෝධය, මාර්ගය යන මේ සතර වතුරාය්ය්ත් සත්යය නම්වේ. ක්ලේශ සහිත රූප, වේදනා, සංඥා, සංස්කාර, විඥාන යන කොටස් පස දූෂ්ටත්වය නම්. පඨවිධාතු, අපෝධාතු , තෙජෝ ධාතු, වයෝධාතු යන මේ සතර මහාභූත ද : වක්ෂුෂ්ථරපසාදදි ප්රුසාදරූප පස ද: රූප ශබ්ද ගන්ධ රස යන රූප සතර ද : ස්ත්රීය භාවය පුරුෂභාවය හෘදයරූපය ජීවිතේන්ද්රියය ඔප්පය යන මේ අටළොස් නිපන්රූ නම්වේ.

පොළොව තදය, ගිනි උණුසුම්ය, දිය තෙත්ය, වාතය පුරවන සුලුය. මෙසතර පළිවෙළින් පිහිටවීම, බැඳීම, පැසීම , සෙල වීම යන ක්රි,යා ඇත්තේය.

ඇසේ කළුරූපය මැද උකුණුහිසක් ප්රයමාණව පිහිටියේ වක්ෂුෂ් ප්‍රසාදයයි. කන තුළ සියුම් රෝමයෙන් ගැවසිගත් මුද්දක් බදු ශ්රෝකන්ත්රයප්රසාදයවේ. නාසයෙහි එළකුර සටහන් ඇතිව ඝාණ ප්රෝසාදය ද, දිව මැද නෙළුම්මල් පෙන්නක සටහනින් ජිහ්වා ප්රෝසාදය ද, කෙස් ලොම් නිය දත් හා වියළි සමිකඩ හැර අත් සියලු ශරීරයෙහි සම ඇසුරු කොට කායප්රසාදය ද පවත්නේය. නිලාදි වර්ණහය, මනුෂ්යා වාග්විශේෂභාරාදී ශබ්දය, සුගඳ දුගඳ විසින් දෙපරිදිවූ ගඳය. කසට මධුරාදී රසය පයෝධර ආදී ලක්ෂණ කොට ඇති ස්ත්රී භාවය .දැළිරවුල් ආදී සලකුණු ඇති පුරුෂ භාවය. හෘදයවස්තුවය , රූපජීවිතේන්ද්රියය, ඔපේරූපය යන අටොළොසයි:-

අරමුණු රසවිදින වේදනාස්කන්ධය අරමුණු හඳුනන සංඥා ස්කන්ධය 1.ස්පර්ශය , 2 වේතනාය 3 එකඟ බව 4 අරූප ජීවිතේන්ද්රියය 5 මනසිකාරය, 6. චිතර්කය 7.විචාරය 8 අධි මෝක්ෂය 9.විශ්යය ය 10 ප්රීතිය 11ජන්දය 12 මෝහය , 13 අහිරිකය 14. අනෝත්තප්පය, 15 උද්ධච්චය 16 ලෝභය : 17 දෘෂ්ටිය 18. මානස 19 ද්වේශය 20 ඊර්ෂ්යා ජය, 21 මාත් සය්ය්ය්ය 22 කුක්කුච්චය 23. ථීනය 24 මිද්ධය , 25 විවිකිච්ඡාය ,26 ශ්ර ද්ධාය 27 ස්මෘතිය 28 හිරිය 29 ඔත්තප්පය, 30 අලෝභය 31.අද්වේෂය 32 මධ්ය.ස්ථාය ,33 කාය පස්සද්ධිය , 34. චිත්තපස්සද්ධිය, 35.කායලහුතාය, 36.චිත්ත ලහුතාය. 37 කායමුදුනාය , 38 චිත්තයමුදුනාය,39 කායපාගුඤ්ඤාතාය, 42 චිත්තපාගුඤ්ඤාතාය , 43 කායච්ඡුකතාය ,44 චිත්තුච්ඡු කතාය, 45 සම්මාවාචාය 46.මුදිතාය , 50 ප්ර්ඥය යන පනස් ආකාර සංස්කාරස්කන්ධය, සියලු පදාර්ථයන් දන්නා චිත්තයවූ විඥනස්කන්ධය යන ස්කන්ධ පස දූෂ්ටත්වය නම්වේ. මෙයට මූලාකාරණය සමුදයසත්ය නම්. හේතුනිරෝධයෙන් එලනිරෝධය යට පැමිණීම නිරෝධසත්ය නම් වේ. ඒ නිරෝධයට මාර්ගයයවූයේ සමියක්දෘෂ්ටි ආදි අඬිග අටක් ඇති ආය්ය් තුමාර්ගයයි. එ ද සීල , සමාධි, ප්රඥා යන අඬිගන්ත්‍රයයෙන් සම්මානිතය. මෙසේ ක්රසම යෙන් සියුසස් දෙසා රහත්ඵලය අවසන් කොට දම් දෙසූසේක.



15. සර්ගය

“මෙලෝපරලෝ සැපතටත් මෝක්ෂය ලැබීමටත් එකම පිහිට යයි නොයෙක් බුදුවරුන් විසින් දෙසුවක් කියමි” යි කාවිය කර්තෘත්වහන්සේ සිය අදහස් පරිදි ප්රනානිඥා කොට ග්රයන්ථසමාප්තිය ආරම්භ කරනුවෝ : බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි - ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි- සඬ්ඝං සරණං ගච්ඡාමි යන මේ අකුරු විසිහතරෙකින් යුතු නිසරණය පාරලෝකික සැපතට ප්ර නිෂ්ඨායි කීහ.

මහාකරුණායෙන් යුත් සියලු දැය දන් නුවණ ඇති උත්තම යාණෝ බුද්ධ නම් වනසේක.

සෝවාන් ආදි සතරමග සතරඵල හා නිර්වාණයද ත්රිනපිටක පශ්ඤා ආපන්න ශ්රී සද්ධර්මය ද ධර්ම නම්.

සෝවාන් ආදි සතරමග සතරපලයන් ලැබූ ආයස්ත්පිරස සඬ්ඝ නම් වේ.

මෙකි රත්නත්රයට ජීවිතය පිදීමෙන් ද මේ මට පිහිට යයි ගැන්මෙන් ද, වැඳීමෙන් ද, ශිෂ්යට බවට පැමිනීමෙන් ද යන සතර ආකාරයෙන් සරණගමනය සිදුවේ.

නැකමකට හෝ ආවාය්ය් සියයි කියා හෝ හයට හෝ සරණ ගතහොත් එයින් පරලොවට කිසිත් පිහිටක් නැත. එසේ නොවපරම පූජාර්භ යයිම දැන සරණ සමාදන්ව පංචසිල නමැති ආභරණ පැළඳ අනිත්යය දුඃඛ අනාත්ම යන තිලකුණු භාවනාව වඩා සගමොක්සප්ප සිද්ධකර ගනිවූ.

ශ්රී ස බුද්ධවර්ෂයෙන් 236 වැන්නෙහි ශ්රී සමහාබෝධිශාඛාව ගෙන ලක්දිවට පැමිණි, මිහිදු මාහිමියන්හට මාතුල ගුණවත් සුමිත්ර නම් කුමාරයෙකුට ‘ජයමහාලාන’ යන නනතුරු දෙන දින යෙහි දෙවනපැතිස්පරතුමාණෝ තමාගේ කිරිටය ද ඔහු (සුමිත්රද) හිස පැළැන්දවූහ. ඉක්බිති මහබෝ වදවා , සඬ්ඝමිත්රා ස්ථවිරා වන්ගේ ආශ්රදමයෙහි සිටි සුමනා කුමරිය විවාහ කොට. බෝධි රක්ෂණයෙහි යොදාලූහ. එම වාසයෙහි උපන් ශ්රී ටොසඬ්ඝබෝධිය, මහාසේනයය, කීර්තිශ්රී මේඝය, බුද්ධදාසය, මහානාමය, කුමාර දාසය . අග්රකබෝධිය, මහාවිජයබාහුය, මහාපරාක්රමබාහුය යන රජුන්ගෙන් අසංහින්න රාජවංසයෙහි ශාක්ඛීවිජයබාහුරජුගේ නරේන්ද්ර්යාණන්ගේ නිස්සතරවන මේ වර්ෂයෙහි කාවියදශේබරය ලියා නිමවීය.

පාලි සිංහල භාෂාද්වයෙහි නිපුණවූ, පවිත්රා නුවණ ගුණ ඇති , කීර්තිමත් ලෝකනාථා රාජකුමාරිකාවෝ මේ ධර්මය මැනවින් ශ්රී වණය කළහ.

තොටගමුවෙහෙර අධිගෘහිතවූ නාථාසුත්රේද්ර නෙම දිනේවා . තුන්ලෝවැස්සෝ ඔවුනොවුන්ට මෙන් කෙරෙමින් සැපයෙන් වැඩි නිවන් ලබන්වා . සද්ධර්මය දිලේවා. රජතුමා මැනවින් රට රකිවා. සුදුසු කලට වැසි වසිවා . ලෝකසත්වයෝ සමඟිව දිගා වෙන්වා.

විද්යාලංකාර පිරිවන්හි උප ප්ර ධානාචාර්ය්ස ව වැඩවූසු, හැඩපන්නල පඤ්ඤාලෝක ස්වාමින්ද්ර යන් විසින් කාවියාශේබරය නිසා ලියූ සංක්ෂේප භාවය මෙනෙකින් නිමිසේයි.